ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Identifikační údaje

OFICIÁLNÍ NÁZEV:
ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

MOTIVAČNÍ NÁZEV: Štefánek

ÚDAJE O ŠKOLE:

- Základní škola, Hradec Králové, Štefánikova 566
- 500 11 Hradec Králové 11
- Ředitel školy: Mgr. Roman Polda
- Telefon: 495 269 353, Fax: 495 262 829
- E-mail: skola@zsstefanikovahk.cz
- www.zsstefanikovahk.cz
- IČO: 62694987 DIČ: CZ62694987
- IZO: 045980497 REDIZO: 600088537
- Koordinátor ŠVP ZV: Mgr. Irena Vaněčková

ZŘIZOVATEL:

- Statutární město Hradec Králové
- Československé armády 408
- Odbor školství a volnočasových aktivit
- Telefon: 495 707 700

PLATNOST DOKUMENTU OD: říjen 2026

Datum: říjen 2026 Podpis ředitele: Razítko školy:

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE **1**

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY **9**

CHARAKTERISTIKA ŠVP **10**

UČEBNÍ PLÁN **21**

1. 1. STUPEŇ 24
Vyučovací předmět: ANGLICKÝ JAZYK *24*
Charakteristika vyučovacího předmětu 24
Vyučovací předmět: Anglický jazyk 3. ročník 26
Vyučovací předmět: Anglický jazyk 4. ročník 29
Vyučovací předmět: Anglický jazyk 5. ročník 32
Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA *37*
Charakteristika vyučovacího předmětu 37
Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA 1. ročník 39
Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA 2 ročník 42
Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA 3. ročník 46
Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA 4. ročník 50
Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA 5. ročník 55
Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA *60*
Charakteristika vyučovacího předmětu 60
Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA 1. ročník 64
Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA 2. ročník 66
Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA 3. ročník 68
Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA 4. ročník 70
Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA 5. ročník 72
Vyučovací předmět: INFORMATIKA *74*
Charakteristika vyučovacího předmětu 74
4.ročník 76
5.ročník 80
Vyučovací předmět: MATEMATIKA *83*
Charakteristika vyučovacího předmětu 83
1. ročník 86
2. ročník 87
3. ročník 89
4. ročník 91
5. ročník 93
Vyučovací předmět: PRACOVNÍ VÝCHOVA *96*
Charakteristika vyučovacího předmětu 96
1. ročník 98
2. ročník 99
3. ročník 101
4. ročník 103
5. ročník 105
Vyučovací předmět: PRVOUKA *107*
Charakteristika vyučovacího předmětu 107
1. ročník 108
2. ročník 110
3. ročník 112
Vyučovací předmět: PŘÍRODOVĚDA *114*
Charakteristika vyučovacího předmětu 114
4. ročník 116
5. ročník 118
Vyučovací předmět: TĚLESNÁ VÝCHOVA *121*
Charakteristika vyučovacího předmětu 121
1. ročník 123
2. ročník 128
3. ročník 134
4. ročník 140
5. ročník 146
Vyučovací předmět: VLASTIVĚDA *153*

Charakteristika vyučovacího předmětu ... 153
4. ročník ... 154
5. ročník ... 156
Vyučovací předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA ... 158
Charakteristika vyučovacího předmětu ... 158
1.-3. ročník ... 160
4.-5. ročník ... 163
2. 2.STUPEŇ ... 167
Vyučovací předmět: ANGLICKÝ JAZYK ... 167
Charakteristika vyučovacího předmětu ... 167
6. ročník ... 169
7. ročník ... 172
8. ročník ... 174
9. ročník ... 176
Vyučovací předmět: RUSKÝ JAZYK – další cizí jazyk ... 178
Charakteristika vyučovacího předmětu ... 178
8. ročník ... 180
9. ročník ... 184
Vyučovací předmět: NĚMECKÝ JAZYK – další cizí jazyk ... 188
Charakteristika vyučovacího předmětu ... 188
8. ročník ... 192
9. ročník ... 195
Vyučovací předmět: ŠPANĚLSKÝ JAZYK – další cizí jazyk ... 198
Charakteristika vyučovacího předmětu ... 198
8. ročník ... 202
Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA ... 205
Charakteristika vyučovacího předmětu ... 205
6.ročník ... 209
7. ročník ... 210
8. ročník ... 212
9. ročník ... 214
Vyučovací předmět: Český jazyk – mluvnice ... 216
6. ročník ... 216
7. ročník ... 219
8. ročník ... 222
9. ročník ... 224
Vyučovací předmět: Český jazyk – sloh ... 228
6. ročník ... 228
7. ročník ... 230
8. ročník ... 231
9. ročník ... 232
Vyučovací předmět: VÝCHOVA KE ZDRAVÍ ... 234
Charakteristika vyučovacího předmětu ... 234
9. ročník ... 238
Vyučovací předmět: DĚJEPIS ... 246
Charakteristika vyučovacího předmětu ... 246
6. ročník ... 249
7. ročník ... 254
8. ročník ... 261
9. ročník ... 266
Vyučovací předmět: FYZIKA ... 269
Charakteristika vyučovacího předmětu ... 269
6. ročník ... 271
7. ročník ... 273
8. ročník ... 276
9. ročník ... 278
Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA ... 280
Charakteristika vyučovacího předmětu ... 280
6. ročník ... 283
7. ročník ... 285
8. ročník ... 287
9. ročník ... 290

Vyučovací předmět: CHEMIE *292*
Charakteristika vyučovacího předmětu 292
8. ročník 294
9. ročník 298
Vyučovací předmět: INFORMATIKA *302*
Charakteristika vyučovacího předmětu 302
6. ročník 304
7. ročník 307
8. ročník 310
9. ročník 313
Vyučovací předmět: MATEMATIKA *318*
Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň 318
6. ročník 320
7. ročník 325
8. ročník 329
9. ročník 332
Vyučovací předmět: OBČANSKÁ VÝCHOVA *335*
Charakteristika vyučovacího předmětu 335
Vyučovací předmět: Občanská výchova 6. ročník 337
Vyučovací předmět: Občanská výchova 7. ročník 339
Vyučovací předmět: Občanská výchova 8. ročník 342
Vyučovací předmět: Občanská výchova 9. ročník 345
Vyučovací předmět: PRAKTICKÉ ČINNOSTI *348*
Charakteristika vyučovacího předmětu 348
Vyučovací předmět: Praktické činnosti – technické práce 6. ročník 351
Vyučovací předmět: Praktické činnosti – technické práce 7. ročník 352
Vyučovací předmět: Praktické činnosti – technické práce 8. ročník 353
Vyučovací předmět: Praktické činnosti – pěstitelské práce 6. ročník 355
Vyučovací předmět: Praktické činnosti – pěstitelské práce 7. ročník 358
Vyučovací předmět: Praktické činnosti – pěstitelské práce 8. ročník 360
Vyučovací předmět: PŘÍRODOPIS *363*
Charakteristika vyučovacího předmětu 363
Vyučovací předmět: Přírodopis 6. ročník 366
Vyučovací předmět: Přírodopis 7. ročník 368
Vyučovací předmět: Přírodopis 8. ročník 370
Vyučovací předmět: Přírodopis 9. ročník 372
Vyučovací předmět: TĚLESNÁ VÝCHOVA *375*
Charakteristika vyučovacího předmětu 375
Vyučovací předmět: Tělesná výchova-Atletika 6. -9. ročník 378
Vyučovací předmět: Tělesná výchova-gymnastika 6. ročník 381
Vyučovací předmět: Tělesná výchova-gymnastika 7. ročník 383
Vyučovací předmět: Tělesná výchova-gymnastika 8. ročník 385
Vyučovací předmět: Tělesná výchova-gymnastika 9. ročník 386
Vyučovací předmět: tělesná výchova-plavání 6. – 9. ročník 387
Vyučovací předmět: Tělesná výchova – sportovní hry a lyžování 6. ročník 389
Vyučovací předmět: Tělesná výchova – sportovní hry a lyžování 7. ročník 390
Vyučovací předmět: Tělesná výchova – sportovní hry a lyžování 8. ročník 392
Vyučovací předmět: Tělesná výchova – sportovní hry a lyžování 9. ročník 394
Vyučovací předmět: ZEMĚPIS *396*
Charakteristika vyučovacího předmětu 396
Vyučovací předmět: Zeměpis 6. ročník 399
Vyučovací předmět: Zeměpis 7. ročník 402
Vyučovací předmět: Zeměpis 8. ročník 410
Vyučovací předmět: Zeměpis 9. ročník 415
Vyučovací předmět: Etická výchova *418*
Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň 418
Vyučovací předmět: Etická výchova 7. ročník 421
Vyučovací předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA *423*
Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň 423
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova 6. ročník 426
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova 7. ročník 428
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova 8. ročník 430

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova 9. ročník ... 432
3. VOLITELNÉ PŘEDMĚTY ... 434
Vyučovací předmět: CVIČENÍ Z ČESKÉHO JAZYKA ... 434
Charakteristika vyučovacího předmětu - 2. stupeň ... 434
Vyučovací předmět: Cvičení z českého jazyka 7. ročník ... 437
Vyučovací předmět: Cvičení z českého jazyka 8. ročník ... 438
Vyučovací předmět: Cvičení z českého jazyka 9. ročník ... 440
Vyučovací předmět: CVIČENÍ Z MATEMATIKY ... 442
Charakteristika vyučovacího předmětu ... 442
Vyučovací předmět: Cvičení z matematiky 7. ročník ... 445
Vyučovací předmět: Cvičení z matematiky 8. Ročník ... 447
Vyučovací předmět: Cvičení z matematiky 9 . Ročník ... 451
Vyučovací předmět: KONVERZACE V ANGLICKÉM JAZYCE ... 455
Charakteristika vyučovacího předmětu ... 455
Vyučovací předmět: Konverzace v anglickém jazyce 7. ročník ... 457
Vyučovací předmět: Konverzace v anglickém jazyce 8. Ročník ... 458
Vyučovací předmět: Konverzace v anglickém jazyce 9. Ročník ... 459
Vyučovací předmět: BIOLOGICKÁ PRAKTIKA ... 460
Charakteristika volitelného vyučovacího předmětu ... 460
Vyučovací předmět: Biologická praktika 8. ročník ... 462
Vyučovací předmět: Biologická praktika 9. ročník ... 464
Vyučovací předmět: EKOLOGICKÁ PRAKTIKA ... 466
Charakteristika volitelného vyučovacího předmětu ... 466
Vyučovací předmět: Ekologická praktika 9. ročník ... 468
Vyučovací předmět: SEMINÁŘ ZE SPOLEČENSKOVĚDNÍCH PŘEDMĚTŮ ... 472
Charakteristika vyučovacího předmětu ... 472
Vyučovací předmět: Seminář ze společenskovědních předmětů 7. , 8. , 9. ročník ... 474
Vyučovací předmět: SEMINÁŘ ZE ZEMĚPISU ... 477
Charakteristika vyučovacího předmětu ... 477
Vyučovací předmět: Seminář ze zeměpisu 8. ročník ... 480
Vyučovací předmět: Seminář ze zeměpisu 9. ročník ... 484
Vyučovací předmět: SPORTOVNÍ VÝCHOVA ... 487
Charakteristika vyučovacího předmětu ... 487
SPORTOVNÍ VÝCHOVA – 7. ročník ... 491
SPORTOVNÍ VÝCHOVA – 8. ročník ... 493
SPORTOVNÍ VÝCHOVA – 9. ročník ... 495
Vyučovací předmět: TECHNICKÉ ČINNOSTI ... 498
Charakteristika vyučovacího předmětu ... 498
Vyučovací předmět: Technické činnosti 8. ročník ... 500
Vyučovací předmět: Technické činnosti 9. ročník ... 501
Vyučovací předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA ... 502
Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň ... 502
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova 7. ročník ... 504
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova 8. ročník ... 505
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova 9. Ročník ... 506
Vyučovací předmět: INFORMATIKA ... 507
Charakteristika vyučovacího předmětu ... 507
Vyučovací předmět: Informatika 8. ročník ... 509
Vyučovací předmět: Informatika 9. ročník ... 510
Vyučovací předmět: PSANÍ VŠEMI DESETI ... 511
Charakteristika vyučovacího předmětu ... 511
Vyučovací předmět: Psaní všemi deseti 7. a 8. ročník ... 512
Vyučovací předmět: SEMINÁŘ Z HUDEBNÍ VÝCHOVY ... 513
Charakteristika vyučovacího předmětu ... 513
Vyučovací předmět: Seminář z hudební výchovy 8.Ročník ... 515
Vyučovací předmět: CHEMICKÁ PRAKTIKA ... 516
Charakteristika volitelného vyučovacího předmětu ... 516
Vyučovací předmět: Chemická praktika 9. ročník ... 518
Vyučovací předmět: DOMÁCNOST ... 520
Charakteristika vyučovacího předmětu ... 520
Vyučovací předmět: Domácnost 7. ročník ... 523

Vyučovací předmět: Domácnost 8. ročník ... 525
Vyučovací předmět: KOMUNIKACE A PREZENTACE ... 527
Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň ... 527
Vyučovací předmět: Komunikace a prezentace 7. ročník ... 529
Vyučovací předmět: Komunikace a prezentace 8.ročník ... 531
Vyučovací předmět: Komunikace a prezentace 9.ročník ... 533
4. NEPOVINNÉ PŘEDMĚTY ... 535
Další cizí jazyk ... 535
Vyučovací předmět: NĚMECKÝ JAZYK ... 535
Charakteristika vyučovacího předmětu ... 535
Vyučovací předmět: Německý jazyk 1. rok výuky ... 538
Vyučovací předmět: Německý jazyk 2. rok výuky ... 540
Vyučovací předmět: Německý jazyk 3. rok výuky ... 542
Vyučovací předmět: Německý jazyk 4. rok výuky ... 544
Vyučovací předmět: RUSKÝ JAZYK ... 546
Charakteristika vyučovacího předmětu ... 546
Vyučovací předmět: Ruský jazyk 1. rok výuky ... 548
Vyučovací předmět: Ruský jazyk 2. rok výuky ... 553
Vyučovací předmět: Ruský jazyk 3. rok výuky ... 557
Vyučovací předmět: Ruský jazyk 4. rok výuky ... 560
5. PŘÍLOHY – PRŮŘEZOVÁ TÉMATA ... 564
1.OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA ... 564
2. VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA ... 572
3.VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH ... 579
4.MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA ... 579
5.ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA ... 580
6.MEDIÁLNÍ VÝCHOVA ... 581
Zapracování Průřezových témat FORMOU PROJEKTOVÝCH DNŮ ... 583
PROJEKT Cestujeme Evropou-Dánsko ... 583
PROJEKT Patříme do Evropy ... 585
Dílčí projekt „ Stravovací návyky v zemích EU“. ... 586
Dílčí projekt „ Cestovní kancelář „ ... 588
Dílčí projekt „Kultura v zemích EU“ ... 590
Dílčí projekt „Sportem ku zdraví“ ... 591
PROJEKT Nejsem na světě sám ... 592
Test empatie – VCÍTĚNÍ ... 593
PROJEKT Afrika – po stopách cestovatelů Hanzelky a Zikmunda ... 594
PROJEKT Ze života odpadu ... 597
PROJEKT Odpady a my ... 600
PROJEKT Cesta k informacím ... 602
PROJEKT Mediální výchova ... 604
7. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ ... 605

ŠKOLNÍ DRUŽINA PŘI ZŠ HRADEC KRÁLOVÉ, ŠTEFÁNIKOVA 566 ... 607

8. ŠVP ŠKOLNÍ DRUŽINY ... 608
Činnosti v ŠD ... 620

PŘÍLOHY-STANDARDY ... 625

9. MATEMATIKA ... 625
Matematika-1. stupeň ... 626
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE ... 626
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY ... 630
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU ... 632
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY ... 637
Matematika-2. stupeň ... 638
ČÍSLO A PROMĚNNÁ ... 638
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY ... 647
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU ... 652
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY ... 665
10. ČESKÝ JAZYK A LITERATURA - STANDARDY ... 667
Český jazyk a literatura 1. stupeň ... 669

Komplexní příkladová úloha ... 697
Český jazyk a literatura 2. stupeň ... *699*
11.ANGLICKÝ JAZYK-STANDARDY ... 743
1. stupeň – 2. období (5. ročník) ... *744*
2. stupeň (9. ročník) ... *766*
12. RVP ZV – CIZÍ JAZYK 1. STUPEŇ – 2. OBDOBÍ (5. ROČNÍK) ... 792
2. stupeň 9. ročník ... *795*
RVP ZV, CJ, 2. stupeň ... 796
13. DOPRAVNÍ VÝCHOVA ... 799
1. Vymezení problematiky dopravní výchovy ... *799*
2. Východiska, vazba na strategické dokumenty ... *799*
3. Návrh na rozložení učiva, výstupy na konci 1. stupně ZŠ a nejdůležitější axiomy ... *800*
3. 1 Návrh na rozložení učiva a výstupy na 1. stupni ZŠ ... 800
1. ročník ... 800
2. ročník ... 801
3. ročník ... 803
4. ročník ... 804
5. ročník ... 806
3. 2 Výstupy na konci 1. stupně ... 808
3. 3 Nejdůležitější axiomy bezpečnosti v silničním provozu ... 809
4. Návrh na rozložení učiva, výstupy na konci 2. stupně ZŠ a nejdůležitější axiomy ... *812*
4. 1 Návrh na rozložení učiva a výstupy na 2. stupni ZŠ ... 812
6. ročník ... 812
7. ročník ... 814
8. ročník ... 815
9. ročník ... 816
4. 2. Nejdůležitější axiomy tématu bezpečnosti v silničním provozu ... 817
Doporučené metody a formy práce pro 1. stupeň ZŠ, zařazení, mezipředmětové vztahy ... *824*
1. ročník ... 824
2. ročník ... 825
3. ročník ... 825
4. ročník ... 826
5. ročník ... 827
6. ročník ... 828
7. ročník ... 829
8. ročník ... 830
9. ročník ... 831
Začlenění dopravní výchovy v současném RVP ZV ... 835
1. stupeň ... 835
2. stupeň ... 836
Návrh testových otázek pro jednotlivé ročníky ... *839*
Otázky pro 1. stupeň ZŠ – základy bezpečného a ohleduplného chování / chodec a cyklista ... 839
1. ročník ... 839
2. ročník ... 840
3. ročník ... 841
4. ročník ... 843
5. ročník ... 845
Otázky pro 2. stupeň ZŠ ... 849
6. ročník ... 849
7. ročník ... 852
8. ročník ... 856
9. ročník ... 858
14. OCHRANA ČLOVĚKA ZA BĚŽNÝCH RIZIK A MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ ... 865
1. Vymezení problematiky ochrany člověka za běžných rizik a mimořádných událostí – charakteristika, cíle ... *865*
2. Návrh na rozložení výstupů a učiva na 1. stupni ZŠ ... *866*
1. ročník ... 866
2. ročník ... 867
3. ročník ... 868
4. ročník ... 869
5. ročník ... 870

3. Návrh na rozložení výstupů a učiva na 2. stupni ZŠ ... *871*
6. ročník ... 871
7. ročník ... 872
8. ročník ... 874
9. ročník ... 875
4. Metody a formy práce ... *876*
15. DOPORUČENÁ LITERATURA, POMŮCKY, ODKAZY ... 879
Příručky a učebnice ... *879*
MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR ... 879
Asociace "Záchranný kruh" ... 879
Nakladatelství ALBRA ... 880
Nakladatelství Fortuna ... 881
DVD ... 881
Projekt Vaše cesty k bezpečí aneb chytré blondýnky radí… ... 882
Preventivní projekt vzdělávání žáků základních škol s názvem „HASÍK CZ ... 882
Důležité odkazy ... 882
Projekty pro pedagogy ... 883
16. LEGISLATIVA ... 884
Ústavní zákon č. 1/1993 Sb. , Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů ... *884*
Bezpečnostní strategie České republiky – usnesení vlády ČR ze dne 8. září 2011 č. 665 ... *885*
17. ZAČLENĚNÍ PROBLEMATIKY V SOUČASNÝCH RVP ZV ... 886
CIZÍ JAZYK ... *886*
2. stupeň ... 886
INFORMATIKA ... *886*
1. stupeň ... 886
ČLOVĚK A JEHO SVĚT ... *886*
1. stupeň ... 886
VÝCHOVA K OBČANSTVÍ ... *888*
2. stupeň ... 888
FYZIKA ... *889*
2. stupeň ... 889
CHEMIE ... *889*
2. stupeň ... 889
PŘÍRODOPIS ... *889*
2. stupeň ... 889
ZEMĚPIS ... *890*
2. stupeň ... 890
VÝCHOVA KE ZDRAVÍ ... *890*
2. stupeň ... 890
TĚLESNÁ VÝCHOVA ... *890*
1. stupeň ... 890
2. stupeň ... 891
ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE ... *891*
1. stupeň ... 891
2. stupeň ... 891
18. NÁVRH TESTOVÝCH OTÁZEK PRO JEDNOTLIVÉ ROČNÍKY ... 892
1.ročník ... 892
2.ročník ... 893
3.ročník ... 917

Charakteristika školy

Název nese škola po jednom ze zakladatelů Československé republiky – generálu Štefánikovi.

Úplnost a velikost školy

Základní škola Štefánikova je městská škola sídlištního typu, založená v roce 1981. Je úplnou základní školou, která poskytuje dětem základní vzdělání. Na druhém stupni má vždy nejméně jedna třída v ročníku přizpůsobený rozvrh žákům s rozšířenou výukou tělesné výchovy zaměřenou na hokej.

Umístění školy

Škola je umístěna ve výhodné poloze pro děti ze sídliště. Má i dobré autobusové spojení pro děti dojíždějící z větší vzdálenosti.

Materiální, prostorové, technické a jiné podmínky

Výuka probíhá ve více než 30 kmenových učebnách a v několika odborných učebnách (3 počítačové učebny, jazyková učebna, učebna chemie a fyziky, učebna přírodopisu, učebna hudební výchovy, výtvarná dílna, dílny na pracovní činnosti, kuchyňka). Dále ve dvou učebnách poloodborných (učebna dějepisu a zeměpisu). Součástí školy jsou 2 tělocvičny, sportovní hřiště s umělohmotným povrchem pro míčové hry a atletiku a školní bazén. Dále je k dispozici hřiště s různými herními prvky a prolézačkami, které využívá zejména 1. stupeň a školní družina. Deset oddělení školní družiny využívá pro svoji činnost jak některé učebny, tak speciálně vybavené herny.

Z hlediska materiálně technického zabezpečení výuky stojí za zmínku vybavení tří počítačových učeben s vysokorychlostním připojením k internetu (okolo 60 ks PC, tiskárny ,scanner…).

Počítač s připojením na internet je také v každé kmenové třídě i odborné učebně. ZŠ je dobře vybavena kvalitní audiovizuální technikou. Všechny třídy prvního stupně a jedna herna ŠD jsou vybavené interaktivní tabulí či projektorem, na druhém stupni jsou interaktivní tabule nebo projektory v odborných učebnách chemie a fyziky, přírodopisu, v jazykové učebně a v každé kmenové třídě. Do budoucna se počítá s jejich dalším doplňováním tak, aby byly k dispozici ve všech učebnách. Dále se využívají čtyři datavideoprojektory s ozvučením, digitální fotoaparáty a rozsáhlé softwarové vybavení. Na dobré úrovni je i vybavení kopírovací technikou.

Ke škole patří i školní jídelna, ve které se stravuje kolem šesti set dětí, okolo šedesáti zaměstnanců a několik desítek strávníků cizích.

Charakteristika ŠVP

Školní vzdělávací program je koncipován tak, aby na úrovni školy (dále ročníků, předmětů) vytvářel co nejlepší předpoklady pro postupné osvojování klíčových kompetencí, které stanovuje rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání a které tvoří jeho základní strategii.

Zaměření školy

Náš ŠVP vyjadřuje otevřenost školy všem dětem, rodičům, veřejnosti. ŠVP klade důraz na všestranný rozvoj osobnosti každého jedince.

Za silné stránky školy považují pedagogové:

- vhodné umístění školy – blízkost lesoparku, dosah MHD
- vybavení školy plaveckým bazénem, počítačovými učebnami, odbornými učebnami, tělocvičnami, venkovním hřištěm, keramickou dílnou s keramickou pecí, žákovskou knihovnou
- dlouholetá zkušenost a praxe učitelů vytváří přátelskou atmosféru na škole
- spolupráce s Pedagogickou fakultou UHK v Hradci Králové, praxe studentů
- provozní doba školní družiny
- velký výběr kroužků, využití počítačové učebny v odpoledních hodinách pro žáky
- internet pro seniory – zapojení žáků

- dobrá reprezentace školy ze strany žáků - sportovní soutěže, Olympiády v učebních předmětech.

Cílem naší školy je zajistit svým žákům kvalitní základní všeobecné vzdělání orientované na životní praxi a na další studium. Vzdělávací metody vedou žáka k samostatnosti, tvořivosti, přemýšlení, vzájemné toleranci a úctě, k rozvoji komunikačních dovedností a spolupráci, učí žáka, jak se učit.
Škola pomáhá žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.
Škola vytváří podmínky pro smysluplné využití volného času v zájmových aktivitách.

Specifikem naší školy jsou žáci s rozšířenou výukou tělesné výchovy, zaměřenou na hokej.

Žáci naší školy jsou vedeni:

- k osvojení si základů slušného chování /zdravení, úcta ke starým lidem, postiženým/kamarádskému jednání
- respektování autority, dostatek sebeúcty a sebedůvěry
- váží si materiálních hodnot a neničí je
- mají osvojené hygienické návyky
- získané znalosti využívají v praktickém životě
- aktivně přistupují k životu /kroužky, sport, kultura…/
- dokáží vyhledat potřebné informace /v odborné literatuře, v médiích/
- ovládají základy práce na PC
- domluví se v jednom světovém jazyce
- srozumitelně vyjadřují svůj názor a dokáže ho obhájit
- vyjadřují se vlastními slovy (dostatečná slovní zásoba)
- znají principy a pravidla diskuse
- umí ocenit práci druhých a vážit si jí
- znají svá práva a povinnosti i mimo školu
- ctí tradice a historii naší země, kulturu svého národa
- dodržují bezpečnost práce a chrání zdraví své i druhých
- k práci v týmu
- chovat se zodpovědně ke svému okolí, vážit si přírody
- nevyhýbají se problémům a snaží se je vhodně řešit.
- uvažují samostatně.
- svým chováním a jednáním přispívají k vytváření dobrých mezilidských vztahů.
- respektují přesvědčení druhých lidí, jejich odlišnosti, dodržuje zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností.
- získávají motivaci k dalšímu vzdělávání
- učí se samostatně řešit problémy

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie představují postupy, metody a formy práce, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Úroveň klíčových kompetencí získaných na základní škole tvoří základ pro další celoživotní učení a orientaci v každodenním praktickém životě.

KOMPETENCE K UČENÍ *vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení*	• vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělání • učíme žáky organizovat a vyhodnocovat jejich činnost • ve výuce se zaměřujeme na aktivní dovednosti • ve výuce rozlišujeme základní učivo a učivo rozšiřující • učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu • podporujeme využívání výpočetní techniky • umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry • při hodnocení používáme prvky pozitivní motivace
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ *podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů*	• vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky řešit problémy • na modelových příkladech ve svých předmětech naučíme žáky algoritmu řešení problémů • podporujeme různé způsoby řešení problémů • podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení • ve škole i při mimoškolních akcích sledujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ *vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci*	• zaměřujeme se na rozvíjení komunikačních dovedností žáků v mateřském jazyce, v cizím jazyce, v informačních a komunikačních technologiích a v sociálních vztazích • nedovolujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů • vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty • učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky (kronika třídy, web, prezentace) • podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd, ročníků, věkových kategorií • vedeme žáky k pozitivnímu vnímání své školy • vyžadujeme dodržování pravidel stanovených ve školním řádu, v řádech odborných pracoven, řádu akcí mimo školu a umožňujeme žákům podílet se na sestavování těchto pravidel
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ *rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých*	• podporujeme skupinovou výuku • podporujeme vzájemnou pomoc žáků • upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společenské cíle • netolerujeme projevy rasismu a nacionalismu

KOMPETENCE OBČANSKÉ *vychovávat žáky jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí*	• vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem • podporujeme různé formální i neformální způsoby spolupráce s obcí, policií, složkami IZS apod. • v rámci svých předmětů a na mimoškolních akcích upevňujeme pozitivní formy chování žáků • sledujeme chování žáků a včas přijímáme opatření • využíváme pomoci a zkušenosti odborníků – výchovných poradců, PPP, policie • rozumně a zodpovědně využíváme dostupných prostředků výchovných opatření • kázeňské přestupky řešíme individuálně • vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k ochraně životního prostředí • nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity (kulturní, sportovní apod.) jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům
KOMPETENCE PRACOVNÍ *vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky chránit své zdraví při práci*	• vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme • při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí • důsledně vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností • různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	• pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí • vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.

Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou považováni ti žáci, kteří k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebují poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám žáka.

Při práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je nutná spolupráce školy, žáka, jeho zákonných zástupců a školského poradenského zařízení. V rámci školy jde především o spolupráci vyučujících, třídního učitele, výchovného poradce, školního psychologa, školního speciálního pedagoga a vedení školy.

Podpůrná opatření

Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení a s informovaným souhlasem zákonného zástupce žáka.

Podpůrná opatření prvního stupně

Dle § 2 Vyhlášky 27/2016 Sb. představují podpůrná opatření 1. stupně minimální úpravu metod, organizace a hodnocení vzdělávání. Jsou poskytována žákovi, u kterého se projevuje potřeba úprav ve vzdělávání nebo školských službách a zapojení v kolektivu.

Před zahájením poskytování podpůrných opatření 1. stupně zpracujeme plán pedagogické podpory žáka. Tento plán zahrnuje popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka, podpůrná opatření 1. stupně, stanovení cílů podpory a způsobu vyhodnocování naplňování plánu.

Pravidla, průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory

Plán pedagogické podpory (PLPP) má písemnou podobu. PLPP tvoří zpravidla třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce a školního speciálního pedagoga. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory zejména třídního učitele s jednotlivými vyučujícími, a to s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Termín přípravy a vypracování PLPP stanoví výchovný poradce. Výchovný poradce a třídní učitel organizují společné schůzky se zákonnými zástupci, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. Za vypracování PLPP je zodpovědný třídní učitel.

S PLPP seznámí škola žáka, jeho zákonného zástupce a všechny vyučující žáka. Zpravidla po 3 měsících škola vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů.

Pokud poskytovaná podpůrná opatření 1. stupně nevedou k naplňování stanovených cílů, doporučí škola zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení (ŠPZ).

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně

Tato podpůrná opatření začne škola poskytovat po obdržení doporučení ŠPZ a udělení písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka. Na základě doporučení školského poradenského zařízení škola vypracuje individuální vzdělávací plán.

Pravidla, průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu

Individuální vzdělávací plán (IVP) má písemnou podobu. IVP sestavuje zpravidla třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce a to nejpozději do jednoho měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení ŠPZ a žádost zákonného zástupce o vypracování IVP. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory zejména třídního učitele s jednotlivými vyučujícími, a to s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Termín přípravy a vypracování IVP stanoví výchovný poradce. Výchovný poradce a třídní učitel organizují společné schůzky se zákonnými zástupci, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. Za vypracování IVP je zodpovědný třídní učitel.

IVP obsahuje zejména závěry a doporučení z vyšetření, údaje o podpůrných opatřeních, která jsou poskytována na doporučení ŠPZ, informace o úpravách obsahu vzdělávání žáka, časovém a obsahovém rozvržení vzdělávání, úpravách metod a forem výuky a hodnocení žáka, případně o úpravách výstupů ze vzdělávání žáka.

S IVP seznámí škola všechny vyučující žáka, žáka samotného a jeho zákonného zástupce. Seznámíme spolužáky se SVP konkrétního žáka a vším, co z toho vyplývá, např. rozdílný způsob hodnocení.

Naplňování IVP ve spolupráci se školou sleduje a nejméně jednou ročně vyhodnotí ŠPZ.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV. Tato může být podrobněji rozpracována na základě Doporučení školského poradenského zařízení. Postup tvorby, realizace a vyhodnocení IVP je stejný jako v případě IVP ostatních žáků. IVP lze během roku upravovat podle potřeb konkrétního žáka. Při tvorbě IVP bude využíváno metodické podpory ŠPZ, výchovného poradce, školního speciálního pedagoga či školního psychologa.

Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracuje naše škola zejména s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Hradci Králové, Speciálním pedagogickým centrem Rukavička a Speciálně pedagogickým centrem Duháček.

Dva až tři dny v týdnu pracuje na naší škole školní psycholog.

Spoluprací se školskými poradenskými zařízeními je pověřen výchovný poradce.

Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami využíváme v naší škole na základě doporučení ŠPZ a přiznaného stupně podpory zejména:

- v oblasti metod a organizace výuky:
- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků

- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k vypracování a zvládnutí úkolů
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- zaujímáme k dítěti individuální přístup, snažíme se dítě vhodně motivovat a zaujmout – sebemenší snahu a úspěch pochválíme či oceníme
- pomůžeme dítěti využít jeho skutečné vědomosti a dovednosti v souladu s rozumovým potenciálem
- při klasifikaci vycházíme z jeho speciálních vzdělávacích potřeb
- střídáme formy a činnosti během výuky
- v případě potřeby zařazujeme krátké relaxační přestávky během výuky
- poskytneme žákovi reedukační péči
- zajistíme potřebné kompenzační či edukační pomůcky, speciální učebnice a speciální učební pomůcky, které bude v hodinách používat
- stanovíme pravidla chování a způsob komunikace ve třídě i mimo vyučování
- respektujeme zvláštnosti dítěte
- dbáme na to, aby dítě mohlo své speciální vzdělávací potřeby kompenzovat takovými činnostmi, v nichž je úspěšné
- poskytneme pomoc asistenta pedagoga
- na doporučení ŠPZ poskytneme žákovi předmět speciální pedagogické péče vyučovaný školním speciálním pedagogem
- na doporučení ŠPZ zabezpečíme žákovi pedagogickou intervenci
- žákům s vadami řeči zajistíme logopedickou péči vedenou školním speciálním pedagogem

Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Za nadané žáky se dle § 27 Vyhlášky 27/2016 Sb. považují především žáci, kteří vykazují ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních uměleckých nebo sociálních dovednostech. Za mimořádně nadaného žáka se považuje takový žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Zjišťování mimořádného nadání provádí školské poradenské zařízení. Vzdělávání mimořádně nadaného žáka se může uskutečňovat podle plánu pedagogické podpory a na doporučení ŠPZ podle individuálního vzdělávacího plánu.

Pravidla, průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory

Plán pedagogické podpory nadaného a mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu. PLPP sestavuje zpravidla třídní učitel ve spolupráci s vyučujícími těch předmětů, ve kterých se projevuje nadání, či mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem, školským poradenským zařízením a zákonnými zástupci žáka. Termín přípravy a vypracování PLPP stanoví výchovný poradce. Výchovný poradce a třídní učitel organizují společné schůzky se zákonnými zástupci, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. Za vypracování PLPP je zodpovědný třídní učitel. S PLPP seznámí škola žáka, jeho zákonného zástupce a všechny vyučující žáka. Zpravidla po 3 měsících škola vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů.

Pravidla, průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu

Individuální vzdělávací plán nadaného a mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu. IVP tvoří zpravidla třídní učitel ve spolupráci s vyučujícími těch předmětů, ve kterých se projevuje nadání, či mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem, školským poradenským zařízením a zákonnými zástupci žáka.

Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení ŠPZ. Písemný informovaný souhlas zákonného zástupce, bez kterého nemůže být IVP prováděn, zajišťuje zpravidla výchovný poradce ve spolupráci s třídním učitelem. Naplňování IVP ve spolupráci se školou sleduje a nejméně jednou ročně vyhodnotí ŠPZ.

Varianty vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků – např.:

- obohacování běžné výuky – rozšiřování, prohlubování učební látky
- vyšší náročnost výuky, zadávání specifických úkolů
- účast na projektech
- příprava a účast na soutěžích
- systém volitelných předmětů, nepovinných předmětů a zájmových kroužků
- umožnění účasti ve výuce ve vyšším ročníku
- kombinace těchto postupů

Učitel by měl poskytovat dostatečné množství podnětů, nenutit žáka opakovat základní učivo, respektovat individuální učební tempo, umožnit rychlejší postup v učení, využít možnosti odborné pomoci.

Pedagogové školy se průběžně vzdělávají v problematice vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků v rámci DVPP, v případě potřeby budou spolupracovat s dalšími vhodnými vzdělávacími institucemi.

Poradenské služby ve škole

K poskytování poradenských a konzultačních služeb pro žáky, jejich zákonné zástupce a pedagogy slouží školní poradenské pracoviště, které tvoří: výchovný poradce, školní psycholog, školní speciální pedagog a školní metodik prevence.

Ve škole jsou zajišťovány poradenské služby v rozsahu odpovídajícím počtu a vzdělávacím potřebám žáků školy zaměřené zejména na:

- poskytování podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami,
- sledování a vyhodnocování účinnosti zvolených podpůrných opatření,
- prevenci školní neúspěšnosti,
- kariérové poradenství spojující vzdělávací, informační a poradenskou podporu k vhodné volbě vzdělávací cesty a pozdějšímu profesnímu uplatnění,
- podporu vzdělávání a sociálního začleňování žáků z odlišného kulturního prostředí a s odlišnými životními podmínkami,
- podporu vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných,
- průběžnou a dlouhodobou péči o žáky s výchovnými či vzdělávacími obtížemi a vytváření příznivého sociálního klimatu pro přijímání kulturních a jiných odlišností ve škole a školském zařízení,
- včasnou intervenci při aktuálních problémech u jednotlivých žáků a třídních kolektivů,

- předcházení všem formám rizikového chování včetně různých forem šikany a diskriminace,
- průběžné vyhodnocování účinnosti preventivních programů uskutečňovaných školou,
- spolupráci a komunikaci mezi školou a zákonnými zástupci,
- spolupráci školy při poskytování poradenských služeb se školskými poradenskými zařízeními.

Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Za nadané žáky se dle § 27 Vyhlášky 27/2016 Sb. považují především žáci, kteří vykazují ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních uměleckých nebo sociálních dovednostech. Za mimořádně nadaného žáka se považuje takový žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Zjišťování mimořádného nadání provádí školské poradenské zařízení. Vzdělávání mimořádně nadaného žáka se může uskutečňovat podle plánu pedagogické podpory a na doporučení ŠPZ podle individuálního vzdělávacího plánu.

Pravidla, průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory

Plán pedagogické podpory nadaného a mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu. PLPP sestavuje zpravidla třídní učitel ve spolupráci s vyučujícími těch předmětů, ve kterých se projevuje nadání, či mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem, školským poradenským zařízením a zákonnými zástupci žáka. Termín přípravy a vypracování PLPP stanoví výchovný poradce. Výchovný poradce a třídní učitel organizují společné schůzky se zákonnými zástupci, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. Za vypracování PLPP je zodpovědný třídní učitel. S PLPP seznámí škola žáka, jeho zákonného zástupce a všechny vyučující žáka. Zpravidla po 3 měsících škola vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů.

Pravidla, průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu

Individuální vzdělávací plán nadaného a mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu. IVP tvoří zpravidla třídní učitel ve spolupráci s vyučujícími těch předmětů, ve kterých se projevuje nadání, či mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem, školským poradenským zařízením a zákonnými zástupci žáka.

Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení ŠPZ. Písemný informovaný souhlas zákonného zástupce, bez kterého nemůže být IVP prováděn, zajišťuje zpravidla výchovný poradce ve spolupráci s třídním učitelem. Naplňování IVP ve spolupráci se školou sleduje a nejméně jednou ročně vyhodnotí ŠPZ.

Varianty vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků – např.

- obohacování běžné výuky – rozšiřování, prohlubování učební látky
- vyšší náročnost výuky, zadávání specifických úkolů
- účast na projektech
- příprava a účast na soutěžích
- systém volitelných předmětů, nepovinných předmětů a zájmových kroužků
- umožnění účasti ve výuce ve vyšším ročníku

- kombinace těchto postupů

Učitel by měl poskytovat dostatečné množství podnětů, nenutit žáka opakovat základní učivo, respektovat individuální učební tempo, umožnit rychlejší postup v učení, využít možnosti odborné pomoci.

Pedagogové školy se průběžně vzdělávají v problematice vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků v rámci DVPP, v případě potřeby budou spolupracovat s dalšími vhodnými vzdělávacími institucemi.

Začlenění průřezových témat

Průřezová témata daná RVP ZV jsou realizována částečně formou začlenění do vzdělávacího obsahu jednotlivých vyučovacích předmětů a částečně formou projektů.

Odkazy na realizaci průřezových témat v jednotlivých ročnících jsou uvedeny ve vzdělávacím obsahu jednotlivých vyučovacích předmětů ve sloupci mezipředmětové vztahy.

Konkrétní výstupy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova (OSV) a Výchova demokratického občana (VDO) jsou zpracovány podrobně formou tabulky. Viz příloha.

Průřezová témata Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS), Multikulturní výchova (MKV), Environmentální výchova (EV), Mediální výchova (MV) jsou zpracována formou projektů pro daný ročník.

Viz příloha.

Učební plán

Obsah vzdělávacích oblastí, které vymezuje rámcový vzdělávací program, je realizován prostřednictvím jednotlivých předmětů. Předměty můžeme rozdělit do tří skupin:

- předměty povinné pro všechny žáky
- předměty volitelné (jsou povinné, ale žáci mají možnost si vybrat z určité nabídky)

předměty nepovinné (tvoří je nabídka nad povinný standard, žáci si je zvolit mohou, ale nemusí). Následující přehled uvádí názvy povinných, volitelných a nepovinných předmětů podle toho, jak naplňují vzdělávací oblasti:

Povinné předměty I. Stupeň

Vzdělávací oblast		1.roč	2.roč.	3.roč.	4.roč.	5.roč.	celkem	předepsáno
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	9	9	9	8	7	**42**	**33**
	Cizí jazyk	x	x	3	3	3	**9**	**9**
Matematika a její aplikace		4	5	4	5	5	**23**	**20**
Informatika		-	-	-	1	1	**2**	**2**
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2	x	x	**13**	**11**
	Přírodověda	x	x	x	1	2		
	Vlastivěda	x	x	x	2	2		
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	**12**	**12**
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2		
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	x	x	x	x	x	**12**	**10**
	Tělesná výchova	2	3	3	2	2		
Člověk a svět práce		1	1	1	1	1	**5**	**5**
Průřezová témata		-	P	P	P	P	**x**	**-**
Disponibilní časová dotace		-	-	-	-	-	**-**	**16**
		20	**22**	**24**	**26**	**26**	**118**	**118**

Povinné předměty II. stupeň

Vzdělávací oblast		6.roč.	7.roč.	8.roč.	9.roč.	celkem	předepsáno
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	4	4	4	5	**17**	**15**
	Aj	3	3	3	3	**12**	**12**
	Druhý cizí jazyk	x	x	3	3	**6**	**6**
Matematika a její aplikace		5	4	4	5	**18**	**15**
Informatika		1	1	1	1	**4**	**4**
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	2	2	**12**	**10**
	Výchova k občanství	1	1	1	1		
Člověk a příroda	Fyzika	2	2	2	1	**25**	**20**
	Chemie	0	0	2	2		
	Přírodopis	2	2	2	1		
	Zeměpis	2	2	2	1		
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	**10**	**9**
	Výtvarná výchova	2	2	1	1		
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	x	x	x	1	**10**	**10**
	Tělesná výchova	3	2	2	2		
Člověk a svět práce		1	1	1	x	**3**	**3**
Průřezová témata		0	0	0	0	**0**	**-**
Volitelné předměty		-	2	1	2	**5**	**0**
Disponibilní časová dotace		-	-	-	-	-	**18**
Celkem hodin v ročnících		**29**	**29**	**32**	**32**	**122**	**122**

Volitelné předměty

7. ročník

A	B
Cvičení z matematiky	Cvičení z českého jazyka
Konverzace v Aj	Komunikace a prezentace
Výtvarná výchova	Sportovní výchova
Psaní všemi deseti	Domácnost

Každý žák si zvolí jeden předmět ze sloupce A a jeden předmět ze sloupce B.

8. ročník

A	B
Cvičení z matematiky	Komunikace a prezentace
Konverzace v Aj	Psaní všemi deseti
Domácnost	Sportovní výchova
Technické kreslení a činnosti	Fyzikální praktika

Každý žák si zvolí jeden předmět ze sloupce A a jeden předmět ze sloupce B.

9. ročník

A	B	C
Cvičení z českého jazyka	Cvičení z matematiky	Komunikace a prezentace
Technické činnosti (+technické kreslení)	Konverzace v Aj	Fyzikální praktika
Praktika z chemie	Sportovní výchova	Konverzace v NJ
Ekologie	Praktika z biologie	Stavba PC a tvorba webových stránek

Každý žák si zvolí jeden předmět ze sloupce A, B a C.

1. 1. stupeň

Vyučovací předmět: ANGLICKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět anglický jazyk je zařazen samostatně ve 3. – 9. ročníku v hodinové dotaci 3 h týdně. Výuka probíhá ve třídách dělených na skupiny.

Důraz je kladen především na schopnost základní komunikace a porozumění v oblastech blízkých dětem. Pozornost je věnována především mluvenému slovu a schopnosti reagovat na pokyny a modelové komunikační situace. Postupně jsou rozvíjeny všechny jazykové dovednosti – poslech, čtení, psaní a mluvení. Žáci si osvojují a rozšiřují slovní zásobu a gramatická pravidla. Děti se začínají seznamovat s reáliemi anglicky hovořících zemí.

Hodnocení žáka sleduje jeho schopnost reagovat na pokyny, dorozumět se a vést rozhovor v běžných jednoduchých situacích a hovořit o základních praktických tématech. Hodnocení je také založeno na výsledcích jednoduchých písemných prací.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Kompetence k učení**
  Na konci základního vzdělání žák:
  - vybírá a využívá vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
  - propojuje získané poznatky do širších celků
  - poznává smysl a cíl učení
  - vyhledává a kombinuje informace
  - chápe jazyk jako důležitý nástroj celoživotního vzdělávání

- **Kompetence k řešení problémů**
  Na konci základního vzdělání žák:
  - je schopen pochopit problém
  - vyhledává vhodné informace
  - ověřuje prakticky správnost řešení problémů
  - získané poznatky uplatňuje při řešení nových problémů

- **Kompetence komunikativní**
  Na konci základního vzdělání žák:
  - komunikuje na odpovídající úrovni
  - naslouchá promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat
  - vyjadřuje se výstižně a souvisle v písemném i ústním projevu
  - využívá také nonverbální způsoby komunikace (gesta, zvuky, ...)
  - rozumí známým každodenním výrazům a tyto výrazy a fráze používá

- **Kompetence sociální a personální**
  Na konci základního vzdělání žák:
  - je schopen spolupracovat ve skupině
  - podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
  - je schopen sebekontroly
  - dokáže zhodnotit svou činnost na základě jasných kritérií
  - rozvíjí pozitivní vztah k mnohojazyčnosti a respektuje kulturní rozmanitosti

- **Kompetence občanské**
  Na konci základního vzdělání žák:
  - respektuje názory ostatních
  - umí se zodpovědně rozhodnout v dané situaci
  - prezentuje své myšlenky a názory
  - naslouchá ostatním a dokáže vést diskusi

- **Kompetence pracovní**
  Na konci základního vzdělání žák:
  - je schopen efektivně organizovat svou práci
  - váží si práce druhých
  - využívá získané znalosti a zkušenosti

Vyučovací předmět: Anglický jazyk 3. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Pozdraví, rozloučí se, ptá se na věk a umí odpovědět. Počítá do dvaceti, píše čísla. Pozná základní barvy. Zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	**Starter booklet Hello** Greetings, colours**,** numbers 1-20, boy/girl	OSV VEGS MKV EV	
Pojmenuje základní předměty v místnosti a školní potřeby. Čte známá slova a rozpozná rozdíly v psané a vyslovované podobě slov. Získává základní výslovnostní návyky. Vyjádří souhlas, nesouhlas. Rozumí základním pokynům učitele.	**Starter booklet School** Bag, pencil case, hands up/down, sit down, stand up, It's a …, yes/no		
Pojmenuje základní členy rodiny. Čte a píše nová slova. Vyjádří základní nálady, pocity u sebe a určí je u ostatních.	**Starter booklet Family** This is my …, angry, tired, sad, happy		
Vyjmenuje některé hračky. Používá nová slovní spojení. Rozlišuje malý, velký, starý nový. Čte a píše slova a krátké věty.	**Starter booklet Toys** I've got a …, It's …, big, small, old, new		

Popíše běžné venkovní aktivity, sporty, hudební nástroje. Vyjádří, které činnosti umí/neumí. Reaguje na otázku Umíš …? Rozlišuje zájmena on a ona.	**Starter booklet Let s play** Run, ride a bike, play football, play the guitar, can/ can't, Can you? He/She can		
Vyjmenuje názvy dnů v týdnu. Orientuje se v číselné řadě 1–20. Určí základní barvy. Pojmenuje členy rodiny. Rozumí základním pokynům učitele. Reaguje na otázku Have you got…? Aktivně využívá novou slovní zásobu.	**Hello again** Days of the week, numbers, colours, family, greetings. Have you got..?(camera, binokular, map torch) I've got, He/ She has,weather		
Užívá slovní spojení s pobytem venku, jednoduše popíše britský venkov	**Outdoors** Mountain, house, tree, flower, lake, bird, tent, river, fish boat, weather. I can see a …There is/are		
Pojmenuje běžné potraviny. Jednoduše si objedná jídlo v restauraci. Vyjádří pocit hladu, žízně	**My favourite!** My favourite food is …, What's your favourite food? We like/ don't like		
Pomocí příběhu aktivně opakuje učivo lekce Outdoors, My favourite	**The Toys 1** I don't like…, You like …, There is/are		
Pojmenuje některé druhy hmyzu. Aktivně používá jednoduchou otázku, odpověď.	**Small creatures** Is it …? They're on the/ in the. Insects, beetle, ant, bee, butterfly, grasshopper…		

Popíše běžné části oblečení, řídí se pokyny souvisejícími s oblékáním a jednoduché pokyny sám vydává.	**Clothes** I'm wearing (my hat), put on you/take off your		
Pomocí příběhu aktivně opakuje učivo lekce Small creatures, Clothes	**The Toys 2** They're in/on…, It's raining, There are …, I don't like…		
Pojmenuje věci související s mořem, pláží. Tyto věci blíže popíše. Seznámí se s činnostmi, které vykonáváme u vody, na pláži. Popíše koloběh vody v přírodě. Rozumí a sám zadává jednoduché příkazy	**The beach** Dry/wet, big/small, clean/dirty, new/old. Sea, sand, towel…, The water cycle		
Pomocí příběhu aktivně opakuje učivo lekce The beach	**The Toys 3**		
Žáci se seznámí se svátkem Noc ohňů. Dozví se, proč se tento svátek v Británii slaví. Pomocí dramatizace a písničky se blíže seznámí s tímto svátkem.	**Bonfire Night** There's a/ There are …. Fireworks, bonfire, potato, sausages, toffee apples, cakes		
Poučí se, jak se Svátek matek slaví v Británii, porovná to s vlastními zážitky. Sehraje dramatizaci o Svátku matek. Zazpívá písničku o tomto svátku. Vyrobí přáníčko	**Mother s Day** Bookmark, card, frame, cup of coffee		
Aktivně využívá slovní zásobu z dané lekce. Rozumí otázkám, odpovědím a aktivně je využívá při hře.	**Play the game! Unit 1, 2, 3, 4, 5**		

Vyučovací předmět: Anglický jazyk 4. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
• Představí hlavní postavy učebnice. Procvičí čísla 1 – 20, barvy. Užívá slovní zásobu z tématu rodinní příslušníci. Aktivně pracuje s příběhem. Užívá otázku Is it a …? a odpovídá na ni. • Procvičí mluvnickou vazbu I can/ I can't. Užívá novou slovní zásobu. Aktivně užívá novou mluvnickou vazbu: otázky a krátké odpovědi s Can you ….? Vyhledává v textu konkrétní informace. • Pomocí příběhu aktivně opakuje učivo lekce Hello, Let's play a Explore Together 1 • Opakuje mluvnickou vazbu I'm wearing (Explore Together 1) – říkanky, práce ve dvojicích, rozhovor, hry, příběh, hlavolam. Užívá vazbu Is it …? Pracuje s textem.	**• Hello** Colours, numbers 1 – 20, months, My birthday is in (May), When is your birthday? What's in the box? **• Lets play!** Sports, musical instruments, Can you …? Yes, I can/ No, I can't **• Space Explorers 1** Play football, map, pen, notebook, camera, alien, planet, space Can you? Have you got? **• Clothes** Vocabulary – clothes What is he/she wearing? He's/ She's wearing…, What's he/ she doing? He's/She's (playing football)	OSV VEGS MKV EV MV	

• Opakuje a procvičí mluvnickou vazbu There's (a mirror), Is it (in the kitchen). Užívá novou mluvnickou vazbu Where's (the bin), It's (under the table) • Poslechem příběhu zjistí informace o oblečení a jeho umístění. Píše co mají postavy na sobě a kde se nachází. Pokládá otázky o oblečení, umístění a odpovídá na ně. • Pojmenuje divoká zvířata. Osvojí si novou mluvnickou vazbu Has it got…?, zopakuje a procvičí již naučené vazby. Vyhledává informace, třídí jejich důležitost. Napíše krátký text o nějakém savci. Zhodnotí vlastní učení a výsledky v této lekci. • Hovoří o jídle, zopakuje si a připojí nové výrazy týkající se oblasti stravování, zdravé výživy. Vyjádří a napíše co má/ nemá rád. Vede rozhovor s užití otázky Do you like…? Rozvíjí poslechové a čtenářské dovednosti. Dozvídá se o procesu proměny pšenice v mouku – upevňuje učivo v kontextu reálného světa. • Upevní v kontextu příběhu jazykové učivo 4, 5 lekce. Sestaví rozdělené věty z textu příběhu. Poslechem zjišťuje informace o postavách a jejich stravovacích preferencích. Pokládá otázky o částech těla a dokáže odpovědět.	**• My bedroom** Vocabulary – furniture, předložky (in on, under, next to) **• Space Explorers 2** Vocabulary – 2,3 unit What's (Captain Sally) wearing? She's wearing … Where's (my scarf)?/ It's (under the sofa) **• Wild animals** Vocabulary animals, part of body. Has it got (big ears)? Yes, it has./No, it hasn't. **• Camping** Do you like …? Yes, I do./ No, I don't **• Space Explorers 3** Happy, ten, trees, brown, hair, teeth, eggs, hello, jam, ham, sandwiches, short, four, legs, two		

• Osvojí si oslavy Halloween ve Velké Británii. Prezentuje své poznatky, procvičuje jazykové učivo tématu Halloween. Zazpívá písničku, vyrobí netopýra, napíše text o netopýrovi a pohovoří o něm s oporou slyšeného a čteného textu. • Získá informace o tom, jak se Boží hod vánoční slaví ve Velké Británii. Procvičí jazykové učivo tématu Boží hod vánoční – písnička, vánoční hra, vánoční večeře. Napíše text o vánoční večeři a hovoří o ní s oporou slyšeného a čteného textu.	• **Halloween** Bat, witch, ghost, goblin, pumpkin, lantern •**Christmas Day** Christmas crackers, turkey, gravy, roast potatoes, sprouts, Christmas pudding		

Vyučovací předmět: Anglický jazyk 5. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
• Zopakuje si hlavní postavy z učenice. Procvičí slovní zásobu z učebnice Explore Together 2. Přeříká abecedu, procvičí hláskování jednoduchých slov. Naučí se dny v týdnu. Aktivně užívá vazbu There is/There are. Užívá čísla 10 - 100	• **Hello again!** The alphabet, numbers 20 – 30, numbers 10 -100, days of the week	OSV VEGS MKV EV MV VDO	
Procvičí novou slovní zásobu – říkanka, vystřihovánka, příběh, hraní příběhu. Prezentuje a procvičí novou mluvnickou vazbu Has he got…? (rozhovor, hra). Porozumí textu, napíše text podle vzoru. Zhodnotí vlastní učení a výsledky v této lekci.	• **At the circus** Has he/she got (blond hair)? Yes, he/she has. No, he/she hasn´t. (curly, wavy, straight, blond) hair, glasses, ponytail, moustache, beard, build – tall, short, strong, thin, old, young Pasivní znalost: Listen to me. Are you sure?		
• Procvičí slovní zásobu – říkanka, vystřihovánka, hra. Aktivně užívá vazbu He´s/She´s (eating). Procvičí novou mluvnickou vazbu What´s (Lucy) doing? – opakování rozhovoru, vylučovací hra. Upevní nové učivo v kontextu příběhu – rozvíjí poslechové a čtenářské dovednosti. Vyhledá v textu konkrétní informace. Zhodnotí vlastní učení	**At home** What´s he/she doing? He´s/She´s (reading a book.) Who´s (talking on the phone) Pasivní znalost: What´s the matter? My stomach hurts.		

• Zopakuje si učivo 1. a 2. lekce v kontextu příběhu. Vyhledá informace v příběhu, získá informace o vzhledu členů rodiny. Odpoví na otázky a dokončí věty z příběhu.	• **Space Explorers 1** What´s (Jim) doing? Jim is (watching TV). What is it? Has it got (big feet)? Yes, it has. I don´t like (this ship).		
• Osvojí si novou slovní zásobu – říkanka, hra s vystřihovánkou. Zopakuje vazbu There´s (a park). Procvičí vazbu Is there (a bank)? + krátké odpovědi. Upevní učivo v kontextu příběhu, hraní ve skupinkách. Používá aktivní znalosti v kontextu reálného světa. Zná a umí použít informace o některých hlavních městech. Napíše text podle vzoru, procvičí rozhovor. Vyhledá informace při sledování příběhu (DVD). Samostatně zhodnotí vlastní učení a výsledky v lekci.	**In the town** Is there (a bank)? Yes, there is./No, there isn´t. Aktivní znalost: behind, between, opposite, in front of Pasivní znalost: capital city, island, tower, Czech Repulic, Sweden, France		

• Užívá mluvnickou vazbu I like/ I don´t like – rozhovor, vylučovací hra. Upevní učivo pomocí příběhu. Hraní příběhu ve skupinách, vyhledávání slovíček, vět. Dozví se něco o populárních sportech, porozumí textu, vyhledá konkrétní informace. Napíše text podle vzoru. Napíše co má x nemá rád. Zhodnotí vlastní učení a výsledky v této lekci.	• **At the youth club** Do you like (skipping)? Yes, I do./No, I don´t. Playing (frisbee, board games, golf, cards), taking photos, doing exercises, skipping, talking to friends Pasivní znalost: Here´s (the park). What about (Frisbee)? We´ve got (nine skittles).		
• Zopakuje jazykové učivo lekce 3. a 4. lekce v kontextu příběhu. Poslechem zjistí informace o místech ve městě a napíše věty.	**Space Explorers 2** There´s (a town). Yes, there is. I like (talking to aliens). Is there (a park)? No, there isn´t. Do you like (playing Frisbee)? I like (playing golf). Where´s (Jim)? He´s (playing a board game).		

• Osvojí si slovní zásobu – říkanka. Procvičí novou mluvnickou vazbu What time do you (have breakfast)? Upevnění gramatiky a slovní zásoby pomocí příběhu – poslech, hraní ve skupinkách. Vazba He (wakes up) at half past ten. – hra, vystřihovánka Dozví se informace o časových pásmech, napíše text podle vzoru, vyhledá požadované informace v textu. Doplní právně věty. Zhodnotí vlastní učení a výsledky v této lekci.	**My day** What time is it? It´s (six) o´clock. What time do you (have breakfast)? I (have breakfast) at (seven) o´clock. Get(s) up, have/has breakfast, go(es) to school, have(has lunch), …. Half past, quarter to, quarter past		
• Zopakuje si jazykové učivo lekce v kontextu příběhu. Přiřadí otázky a odpovědi z příběhu. Poslechem zjistí informace o mořských živočiších.	• **Space Explorers 3** What´s (your job)? What time do you (get up)? Have they got (legs)? Yes, they have./No, they haven´t. Do you like (exploring)?		
• Přečte si text o Štědrém dni ve Velké Británii. Zahraje si hru o Štědrém dnu. Vyrobí vánoční punčochu. Napíše podle vzoru text o punčoše a pohovoří o ní s oporou slyšeného a čteného textu.	**Christmas Eve** Stocking, Santa Claus, presents, mince pies, reindeer Pasivní slovní zásoba: Look this way! Christmas Eve, evening, leave, carrots, hang, by, fireplace, at night, scissors, glue		

Získá informace, jak se Světový den knihy slaví ve Velké Británii. Zahraje si hru o Světovém dnu knihy. Procvičí slovní zásobu k tématu pomocí písničky, vyrobí záložku do knihy. Napíše podle vzoru text o záložce a pohovoří o ní s oporou slyšeného a čteného textu.	**World Book Day** Author, characters, costumes, bookmarks, book token Pasivní slovní zásoba: Geat Britain, visit, read, dress up, write, stories, make, buy, special, clothes, magazine, computer, bath, card, scissors, favourite		

Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících

V 1. ročníku má předmět komplexní charakter, od 2. do 5. ročníku je členěn na komunikační a slohovou výchovu, jazykovou výchovu a literární výchovu.

Hodinové dotace jsou: v 1. – 3. ročníku 9 hodin týdně, ve 4. a 5. ročníku 7 hodin týdně.

Vyučovací předmět český jazyk a literatura zaujímá stěžejní místo ve výchovně vzdělávacím procesu. Směřuje k ovládnutí základních jazykových jevů pro dorozumívání v ústní i písemné podobě. Rozvíjí čtenářské schopnosti a vede k využívání různých zdrojů informací např. slovníky, encyklopedie, katalogy. Tím se stává český jazyka literatura od počátku vzdělávání nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

U žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka je důležité rozvíjet jejich jazykové kompetence tak, aby bylo možné je plnohodnotně zapojit do výuky v běžných třídách. Druhý jazyk se oproti cizímu jazyku liší především významem v životě žáka, neboť jde o jazyk, na kterém je žák závislý z hlediska školní docházky a integrace do společnosti. V souvislosti s tím jsou v případě druhého jazyka také zvýšené nároky na míru rozvoje sociokulturní kompetence. Výuka se zpočátku zaměřuje především na výuku základních jazykových funkcí (pozdravy, poděkování, prosba apod.) a kompenzačních strategií (umí říct, že nerozumí, požádat o zopakování). Z komunikačního hlediska převládá v první fázi vyučování obvykle výuka mluvení a poslechu nad výukou čtení a psaní a výuka základní slovní zásoby nad výukou gramatiky. Specifikem češtiny jako druhého jazyka je především to, že je žák vystaven silné potřebě naučit se už na velmi nízké úrovni pokročilosti specifickou slovní zásobu, která je určující pro školní prostředí. Rozdíl mezi druhým a cizím jazykem je v neposlední řadě také v tom, že žák je velmi záhy vystaven různým variantám češtiny jak na rovině slovní zásoby, tak stylistické a fonetické. Jako podpůrný materiál lze využít Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro základní vzdělávání.

Předmět český jazyk a literatura je úzce spjat s ostatními předměty realizují se v něm tematické okruhy průřezových témat.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Kompetence k učení**
  - ve výuce rozlišujeme základní a rozšiřující učivo
  - vedeme žáky ke stálému zdokonalování čtení
  - učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře, na internetu
  - stanovujeme dílčí vzdělávací cíle v pravopisu
  - motivujeme žáky k odpovědnosti za jejich vzdělávání a připravujeme je na celoživotní učení

- **Kompetence k řešení problémů**
  - žáci navrhují různá řešení problémů, dokončují úkoly a zdůvodňují své závěry
  - žáci si vzájemně radí a pomáhají
  - hodnotíme práci žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

- **Kompetence komunikativní**
  - vedeme žáky k výstižnému a kultivovanému projevu
  - vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor, podpořený logickými argumenty
  - učíme žáky prezentovat své názory a myšlenky

- **Kompetence sociální a personální**
  - učíme pracovat žáky ve skupinách, aby žáci spolupracovali při řešení problémů
  - zastávají v týmové práci různé role
  - vedeme žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů a k vzájemnému respektu
  - učíme je kriticky hodnotit práci týmu i svoji
  - žáci respektují pokyny učitele a jeho osobnost

- **Kompetence občanské**
  - využíváme literatury naučné i vědecké k vytvoření postoje k přírodě a k životnímu prostředí
  - žáci respektují a oceňují naše tradice a historii, projevují pozitivní postoj k literárním dílům
  - žáci se aktivně zapojují do literárního života, navštěvují knihovny

- **Kompetence pracovní**
  - připravujeme žáky na vhodné studium a volbu povolání
  - vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci s knihou
  - různými formami /návštěvy divadel, výstav/ seznamujeme žáky s různými profesemi

Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA 1. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Komunikační a slohová výchova		**PRV, M, VV, PČ, DV** roční období rodina škola Vánoce, tradice, zvyky zimní sporty, bezpečnost dětí zvířata ve volné přírodě Velikonoce práce s knihou /próza, poezie, příroda/ tvoření slovních úloh ilustrace pohádek	
plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti hlasitě čte jednoduché věty se správnou intonací	Čtení		
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	Naslouchání		
v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nic jednoduchý příběh dokáže dramatizovat jednoduchý text	Mluvený projev		

používá základní hygienické návyky spojené se psaním píše správné tvary písmen a číslic správně spojuje písmena a slabiky píše jednoduchá slova a věty. Přepíše tiskací písmo do psané podoby dokáže psát diktát jednotlivých slov kontroluje vlastní písemný projev	Písemný projev	dramatizace pohádek **OSV** respektuje a toleruje práva druhých je schopen komunikace s druhými **VDO** výchova k demokratickému myšlení v rámci třídního kolektivu výchova k samostatnosti, sebekritice a odpovědnosti **VEGS** rozvíjí své jazykové dovednosti **MKV** spolupracuje s příslušníky odlišných sociokulturních skupin **EV** Lidské aktivity a životní prostředí, výchova k životnímu prostředí **MV** práce s knihou, časopisem	
Jazyková výchova			
rozlišuje zvukovou a gramatickou podobu slova členění slova na hlásky dělení slova na slabiky (mimo třídy s metodikou Sfumato) odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	Zvuková stránka jazyka		
Literární výchova			
rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších odliší pohádku od ostatních vyprávění	Poslech literárních textů		
vyjadřuje své pocity z přečteného textu	Zážitkové čtení a naslouchání		
čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	Tvořivé činnosti s literárním textem		

rozpozná rozpočitadlo, hádanku, říkanku, báseň, pohádku rozpozná, co je loutkové a maňáskové divadlo, spisovatel, ilustrátor, kniha, časopis	Základní literární pojmy	poznávání mediálních prostředků	

Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA 2 ročník

<table>
<tr><th>Výstup</th><th>Učivo</th><th>Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty</th><th>Poznámky</th></tr>
<tr><td colspan="2">Komunikační a slohová výchova</td><td rowspan="4">PRV, M, VV, PČ, HV, DV
roční období
rodina a příbuzní
škola a její okolí
zdraví a první pomoc
Vánoce, tradice, zvyky
domácí zvířata
besedy v knihovně, půjčování knih
práce s dětskými knihami o přírodě
tvoření slovních úloh
ilustrace pohádek a pohádkových bytostí
dramatizace pohádek, bajek
OSV
uvědomuje si vlastní jednání a jeho důsledky k druhým</td><td rowspan="2"></td></tr>
<tr><td>plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti</td><td>Čtení</td></tr>
<tr><td>porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru, umí naslouchat druhému</td><td>Naslouchání</td><td rowspan="2"></td></tr>
<tr><td>pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost, rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk
v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči, dbá na správnou intonaci
volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimo školních situacích
na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh
dokáže vypravovat a popisovat</td><td>Mluvený projev</td></tr>
</table>

zapíše správné tvary písmen abecedy a číslic správně spojuje písmena i slabiky opisuje a přepisuje jednoduché texty píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení – psaní adres, dopisu, přání dbá na úpravu písemností – nadpis, odstavec kontroluje vlastní písemný projev	Písemný projev	lidem, pěstuje dobré mezilidské vztahy v kolektivu **VEGS** ČR a naši sousedé, Evropa, svět život dětí v jiných zemích **MKV** harmonické mezilidské vztahy, tolerance, empatie spolupracuje s příslušníky odlišných sociokulturních skupin **EV** pracuje s přírodními materiály uvědomuje si nutnost ochrany životního prostředí **MV** vnímá autora mediálního sdělení poznává nabídku kulturních institucí	
Jazyková výchova			
rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje krátké a dlouhé samohlásky, dvojhlásky, souhlásky dělí na měkké, tvrdé a obojetné	Zvuková stránka jazyka		
porovnává významy slov, slova opačného významu, synonyma, slova významem souřadná a podřazená porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	Slovní zásoba a tvoření slov		
rozlišuje slovní druhy v základním tvaru – podstatná jména, slovesa, předložky užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	Tvarosloví		

spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy rozlišuje druhy vět podle postoje mluvčího sestaví ze slov tvořit věty a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky dokáže seřadit věty v textu	Skladba		
odůvodňuje a píše správně ú, ů rozezná psaní i/y po tvrdých a měkkých souhláskách píše správně skupiny dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě věty začíná velkými písmenem a velká písmena píše také v typických případech vlastních jmen pozná párové souhlásky – spodobu na konci slov	Pravopis		

Literární výchova			
porozumí porozumět poslechu četby poezie a prózy	Poslech literárních textů		
vyjadřuje své pocity z přečteného textu	Zážitkové čtení a naslouchání		
užívá správně slovní přízvuk, při čtení a přednášení vhodně frázuje je schopen domýšlet jednoduché příběhy dokáže převyprávět příběh hodnotí vlastnosti postav všímá si spojitosti textu s ilustrací ví, že existují knihy o přírodě a věcech	Tvořivé činnosti s literárním textem		
rozlišuje poezii a prózu užívá rozpočitadla, hádanky, říkanky, básně, pohádky, bajky poznává divadlo /jeviště, herec, divák/ a výtvarný doprovod /ilustrace, ilustrátor	Základní literární pojmy		

Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA 3. ročník

<table>
<tr><th>Výstup</th><th>Učivo</th><th>Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty</th><th>Poznámky</th></tr>
<tr><td colspan="2">Komunikační a slohová výchova</td><td rowspan="4">PRV, M, VV, HV, DV

naše město

poznávání minulosti z pověstí

slovní úlohy

psaní jednoduchých římských číslic

ilustrace pohádek, pověstí, bajek

práce s knihou, autoři, ilustrátoři

orientace v dětských encyklopediích</td><td rowspan="2"></td></tr>
<tr><td>zdokonaluje se v plynulém čtení a výrazném čtení

dovede číst potichu i předčítat nahlas

orientuje se v textu

čte s porozuměním, umí text reprodukovat</td><td>Čtení</td></tr>
<tr><td>respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru</td><td>Naslouchání</td><td></td></tr>
<tr><td>pečlivě vyslovuje, volí vhodné verbální prostředky

je schopen vypravovat podle osnovy

dokáže popsat jednoduchý předmět i činnost

umí telefonovat</td><td>Mluvený projev</td><td></td></tr>
</table>

dokáže napsat adresu, přání, pozdrav na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev dbá na celkovou úpravu v sešitech píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	Písemný projev	dramatizace rozhovorů na různá témata **OSV** uvědomuje si vlastní jednání a jeho důsledky k druhým lidem, vytváří kolektiv, je schopen sebeovládání využívá každodenní verbální i neverbální komunikaci jako nástroj jednání v různých situacích a ve vztahu k druhým **VDO** pozná a dovede reprodukovat symboly své země **MKV** pěkné lidské vztahy /principy slušného chování/, vžití se do role druhého **EV** chápe význam využití energií **MV**	
Jazyková výchova			
porovnává významy slov zná příklady slov souznačných protikladných a umí je použít ve větě ví, co jsou slova významem nadřazená, podřazená a souřadná	Slovní zásoba a tvoření slov		
rozlišuje a pozná podstatné jméno, sloveso, předložky, spojky určí rod, číslo a pád podstatných jmen rozlišuje podstatná jména vlastní a obecná určí osobu, číslo a čas sloves rozezná psaní předložek s podstatnými jmény	Tvarosloví		

spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	Skladba	kriticky hodnotí četbu, poslech poznává vliv médií ve společnosti	
umí abecedu řadí slova podle abecedy	Abeceda		
zvládá přehled i užívání vyjmenovaných slov a s tím i pravopis po obojetných souhláskách rozpozná znělé a neznělé souhlásky uvnitř slova a osvojuje si jejich pravopis píše velké písmeno na začátku věty a v typických případech vlastních jmen	Pravopis		
Literární výchova			
rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších chápe četbu jako zdroj informací o světě i o sobě	Poslech literárních textů		
vyjadřuje své pocity a postoj k přečtenému textu	Zážitkové čtení a naslouchání		

orientace v textu knih určených dětem vypráví pohádku, povídku, bajku přednáší báseň nebo úryvek prózy charakterizuje literární postavy dramatizuje pohádku, povídku nebo báseň s dějem domýšlí příběhy	Tvořivé činnosti s literárním textem		
seznamuje se s básní s dějem a přirovnáním z prózy pozná povídku, pověst určí, že existuje literatura umělecká a věcná rozliší, co je v divadle dějství /jednání/	Základní literární pojmy		

Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA 4. ročník

<table>
<tr><th>Výstup</th><th>Učivo</th><th>Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty</th><th>Poznámky</th></tr>
<tr><td colspan="2">Komunikační a slohová výchova</td><td rowspan="2">VL, PŘ, HV, VV, PČ, DV
národopisné oblasti
staré české pověsti
ekosystém les, živočichové, stromy
písně s citově zabarvenými slovy, s místními vlastivědnými jmény, hymna
ilustrace k literárnímu textu
pozvánky na akce
úprava blahopřání
dramatizace rozhovorů
OSV
pěstuje dobré mezilidské vztahy v kolektivu
pracuje v týmu</td><td rowspan="2"></td></tr>
<tr><td>čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
čte se správným přízvukem slovním i větným, s přirozenou intonací a správným frázováním
dokáže text reprodukovat
rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává</td><td>Čtení</td></tr>
<tr><td>posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení</td><td>Naslouchání</td><td></td></tr>
</table>

reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru rozlišuje spisovnou a nespisovnou řeč a správně ji užívá sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytvoří krátký mluvený projev s dodržením časové posloupnosti sdělení popíše jednoduchou věc	Mluvený projev	využívá každodenní verbální neverbální komunikaci jako nástroj jednání v různých situacích a ve vztahu k druhým **MKV** rovnocennost všech etnických skupin a kultur, odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost poznání vlastního kulturního zakotvení principy slušného chování, solidarita, empatie **EV** chápe a hodnotí postavení člověka v ekosystému **MV** kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, reklama využívá literární text a média jako zdroj informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času	
píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytvoří krátký písemný projev s dodržením časové posloupnosti zvládne jednoduchou grafickou úpravu textu	Písemný projev		

Jazyková výchova			
rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku rozlišuje slova jednoznačná, mnohoznačná, synonyma, opozita, slova citově zabarvená rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	Slovní zásoba a tvoření slov		
seznámí se s jazykem jako s prostředkem komunikace	Mateřský jazyk		
rozliší větu jednoduchou a souvětí vyhledává základní skladebné dvojice ve větě jednoduché vhodně vět jednoduchých vytvoří souvětí užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	Skladba		
vyhledává v abecedním seznamu /slovník, telefonní seznam/	Abeceda		

zná vzory podstatných jmen určí rod, číslo, pád a vzor podstatných jmen skloňuje podle vzoru pozná zvratná slovesa, neurčitek určí osobu, číslo a čas u sloves časuje slovesa v času přítomném, minulém a budoucím určuje slovní druhy ohebné i neohebné	Tvarosloví		
píše správně zeměpisné názvy píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách zvládá základní příklady syntaktického pravopisu píše správně bě , pě, vě, mě	Pravopis		
Literární výchova			
volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	Poslech literárních textů		
vyjadřuje své dojmy z četby dokáže si četbu vybrat podle svého zájmu a udělat zápis do deníku	Zážitkové čtení a naslouchání		

rozlišuje různé druhy uměleckých a neuměleckých textů, vysvětlí své pocity z poslechu /rozhlas, televize, divadlo/ vyhledává informace v učebnicích, dětských encyklopediích	Tvořivé činnosti s literárním textem		
seznámí se s autory dětských knih rozumí pojmům – spisovatel, básník, kniha, čtenář, verš, rým, přirovnání, zosobnění; divadelní představení, herec, režisér poznává život regionu – významné autory	Základní literární pojmy		

Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA 5. ročník

<table>
<tr><th>Výstup</th><th>Učivo</th><th>Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty</th><th>Poznámky</th></tr>
<tr><td colspan="2">Komunikační a slohová výchova</td><td rowspan="2">VL, PŘ, HV, VV, M, DV
dějiny českého národa
cestujeme po Evropě, zážitky z cestování
živočichové a rostliny
čeští hudební skladatelé
písně do přírody pro volný čas
ilustrace k literárnímu textu
barevné a grafické znázorňování a zvýrazňování
pantomima
OSV
užívá pravidla veřejné komunikace, dialogu, argumentace
VDO</td><td rowspan="2"></td></tr>
<tr><td>čte přiměřeně rychle a plynule s prvky uměleckého přednesu
čte naukové texty, podstatné informace zaznamenává</td><td>Čtení</td></tr>
<tr><td>posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení
rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě</td><td>Naslouchání</td><td></td></tr>
</table>

hovoří souvisle o přečteném textu, vyjádří své názory a pocity, odliší podstatné od méně podstatného vytvoří zkrácený zápis textu dokáže zdramatizovat vhodný text sestaví osnovu k popisu i k vyprávění, jasně a srozumitelně se vyjadřuje a zachovává posloupnost děje a hlavní linii příběhu	Mluvený projev	aktivně naslouchá a spravedlivě posuzuje **VEGS** vyjadřuje vlastní názor a postoj k určitým jevům a skutečnostem poznávání evropských kultur využívá jazyka jako nástroj ke zpracování informací a prezentaci postojů a názorů a k osvojování cizích jazyků **MKV** kulturní diference, lidské vztahy, multikulturalita **MV** hodnotí nabídku kulturních institucí a z ní vybírá akce, které jsou zajímavé rozlišuje základní prostředky masové komunikace a využívá je pro svoji potřebu, poučení, zábavu	
píše jednoduché komunikační žánry, napíše dopis, telegram, pozvánku, oznámení, příspěvek do časopisu uplatňuje svůj osobitý rukopis při dodržení úhlednosti, čitelnosti	Písemný projev		
Jazyková výchova			
rozlišuje ve slově kořen, část předponovou, příponovou a koncovku	Slovní zásoba a tvoření slov		

určuje všechny slovní druhy a využívá je v gramaticky správných tvarech u podstatných jmen určí rod, číslo, pád, vzor; umí je skloňovat podle vzorů určí druhy přídavných jmen a umí je skloňovat časuje slovesa ve všech časech oznamovacího způsobu pozná všechny slovesné způsoby pozná zvratné sloveso rozlišuje jednoduché a složené slovesné tvary vysvětlí pojem příčestí minulé a umí ho vytvořit	Tvarosloví		
pozná podmět a přísudek rozlišuje podmět holý, rozvitý, několikanásobný užívá shodu přísudku s podmětem v souvětích užívá vhodné spojovací výrazy a dovede je obměňovat podle potřeby projevu určí větu řídící a závislou, hlavní a vedlejší	Skladba		
rozpozná přímou řeč a větu uvozovací užívá přímou řeč ve vypravování	Přímá řeč		

správně píše názvy národností, víceslovné názvy států a jejich zkratky správně píše názvy uměleckých děl, novin, časopisů aplikuje gramatiku podstatných jmen aplikuje gramatiku měkkých a tvrdých přídavných jmen zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	Pravopis		
Literární výchova			
volně reprodukuje text, tvoří vlastní literární text na dané téma předčítá, recituje	Poslech literárních textů		
vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	Zážitkové čtení a naslouchání		
hledá hlavní myšlenku literárního díla nebo ukázky všímá si postojů literárních postav porovnává ilustrace různých výtvarníků orientuje se v nabídce dětské literatury vyhledává informace ve slovnících poznává kulturní život regionu, kulturní instituce	Tvořivé činnosti s literárním textem		

při jednoduchém rozboru literárních textů používá literární pojmy – divadlo, komické, tragické, film loutkový, kreslený, hraný, scénář vymezí, co je dobrodružná četba, comics	Základní literární pojmy		

Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávání v oboru hudební výchovy směřuje k:

- vnímání hudby jako důležité součástí života jedince a celé společnosti prostřednictvím vokálních instrumentálních, hudebně pohybových, poslechových i jiných aktivit
- chápání hudebního jazyka jako specifické formy komunikace
- získává orientace v širokém spektru hudebních stylů a žánrů současnosti a minulosti
- pochopení různorodé hudební kultury různých národů a národností
- rozvoji žákovy celkové hudebnosti

Časové vymezení předmětu:

- 1. – 5. ročník – 1 hodina týdně

Organizační vymezení předmětu:

Výuka probíhá v učebně. Některé třídy jsou vybaveny piánem, kytarou, klávesovými nástroji, flétnami atd. Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- skupinové vyučování
- samostatná práce
- kolektivní práce
- krátkodobé projekty

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

- **Kompetence k učení**

  Žáci

  - podle individuálních hudebních schopností a dovedností vyhledávají a třídí informace
  - používají obecně užívané hudební termíny
  - získané znalosti propojující do souvislostí

  Učitel

  - vede žáky k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
  - k používání odborné terminologie
  - k nalézaní souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
  - k využívání vlastních zkušeností a poznatků z u jiných předmětů
  - stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu

- **Kompetence k řešení problémů**

  Žáci

  - na základě individuálního hudební vyspělosti postihují z hudebního proudu znějící skladby významné sémantické prvky, srovnávají je, slovně charakterizují, hledají spojitosti mezi vlastní hudební zkušeností a zkušeností autora předávané hudebním dílem
  - samostatně a kriticky přemýšlejí
  - žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů
  - při zadání úkolu žáci rozpoznají problém a hledají nejvhodnější způsob řešení

  Učitel

  - vede žáky ke správným způsobům řešení problémů
  - s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení

- **Kompetence komunikativní**

  Žáci

  - při práci ve skupině dokáže žák vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých

  Učitel

  - zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
  - zajímá se o náměty a názory žáků

- **Kompetence sociální a personální**

  Žáci

  - efektivně spolupracují, respektují názory jiných
  - žáci se učí objektivním přístupem zhodnotit svoji práci ostatních, učí se chápat odlišné kvality svých spolužáků
  - učí se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce

  Učitel

  - vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
  - umožňuje každému žákovi zažít úspěch

- **Kompetence pracovní**
  Žáci

  - respektují názory druhých
  - chrání a oceňují naše kulturní tradice
  - aktivně se zapojují do kulturního dění

  Učitel

  - vytváří prostor pro žáky, aby reflektovali společenské dění
  - vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

- **Kompetence pracovní**
  Žáci

  - při samostatné práci jsou žáci vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla
  - žáci si vytvářejí pozitivní vztah k hudebním činnostem

  Učitel

  - vyžaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů a termínů

Průřezová témata

- **OSV (osobnostní a sociální výchova)**
  - estetika mezilidských vztahů
  - rozvoj smyslového vnímání, obecná kreativita
  - sebepoznání a sebepojetí
  - umění jako prostředek komunikace
  - hodnoty, postoje
  - rozvoj schopností poznávání
  - řešení problémů a rozhodovací dovednosti

- **VDO (výchova demokratického občana)**
  - zásady slušnosti, tolerance
  - rozvíjet kritické myšlení
  - aktivita kooperace
  - samostatné a odpovědné řešení problémů

- **VEGS (výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech)**
  - vnímání evropské a světové hudební kultury, emotivnost, prožitek
  - Evropa a svět nás zajímá

- **MKV (multikulturní výchova)**
  - lidové písně jiných národů
  - poznávaní kulturních tradic národů
  - původ různých hudebních stylů

- **EV (environmentální / ekologická výchova)**
  - citlivý přístup
  - vnímání krásy
  - láska k místu a okolí, kde bydlíme

- **MV (mediální výchova)**
  - schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty z médi

Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA 1. ročník

<table>
<tr><th>Výstup</th><th>Učivo</th><th>Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty</th><th>Poznámky</th></tr>
<tr><td colspan="2">Vokální činnost</td><td rowspan="11">OS

hudba jako nástroj a prostředek komunikace

EV

výchova k životnímu prostředí-hudba x rámus

MDV

výběr kvalitní hudby, hudba prolíná všemi dalšími předměty a činnostmi</td><td>Travička zelená
Rybička maličká
Pod naším okýnkem
Zahrádka se zelená
Šel tudy… Proč?
Štědrej večer nastal
Máminy oči
Když jsem já sloužil
Já jsem z Kutné H…
Šla Nanynka do zelí
Kotě a sluníčko</td></tr>
<tr><td rowspan="3">hlasová a dechová cvičení, správné držení těla, výslovnost, rozlišení zvuk-tón-hlas mluvený a zpěvný význam not a jejich délka, notová osnova 90</td><td>hlasová hygiena, mluvní x pěvecký projev, rozpočítadla, říkadla, popěvky</td></tr>
<tr><td>písně o přírodě, zvířátkách a žertovných příhodách</td></tr>
<tr><td>rytmus – 2/4 takt</td></tr>
<tr><td colspan="2">Instrumentální činnost</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="3">vytleskání rytmu podle vzoru

používání dětských hudebních nástrojů-dřívka, triangl, bubínek, žák pozná klavír, kytaru, flétnu</td><td>vyťukávání, vytleskávání, hra na tělo</td><td></td></tr>
<tr><td>hra na jednoduché hudební nástroje-Orffovský instrumentář, zobcová flétna</td><td></td></tr>
<tr><td>rytmická a melodická ozvěna</td><td></td></tr>
</table>

Hudebně pohybová činnost			
jednoduché taneční hry pochod	zpěv s pohybem (2/4 takt)		Měla babka – tanec mazurka Čížečku, čížečku – taneční hry
	hudebně pohybové hry, improvizace		
	jednoduchý tanec		
Poslech			I.Hurník:Příběhy jedné kapely Hymna Koledy, lidové písně
vybrané koledy, lidové písně, hymna, Příběhy jedné kapely	hudba vokální, instrumentální		
	lidský hlas, hudební nástroj – rozlišení		
	hudební styly		

Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA 2. ročník

<table>
<tr><th>Výstup</th><th>Učivo</th><th>Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty</th><th>Poznámky</th></tr>
<tr><td colspan="2">Vokální činnost</td><td rowspan="9">VDO
kulturní diference, hudba etnických skupin
Tv
pochod
Čj
zíkadla, vypravování
Prv
tradice a lidové zvyky
Vv
ilustrace, Vánoce
Pč
vánoční výzdoba
MKV</td><td rowspan="9">Kočka leze dírou
To je zlaté posvícení
Hlava, ramena…
Holka modrooká
Já do lesa nepojedu
Já mám koně
Jede, jede poštovský panáček
Jedna dvě, Honza jde
Kalamajka
Maličká su
Okolo Frýdku
Na tý louce zelený
Pějme píseň dokola
Koledy</td></tr>
<tr><td rowspan="4">rozlišuje melodii stoupavou, klesavou, rytmus pomalý x rychlý, zeslabování x zesilování
zná pojmy houslový klíč, notová osnova, rozlišuje noty, pomlky, takty</td><td>dechový a hlasový výcvik</td></tr>
<tr><td>intonace, rozšiřování hlasového rozsahu</td></tr>
<tr><td>rytmus – 2/4 a ¾ takt</td></tr>
<tr><td>jednoduchý dvojhlas (kánon)</td></tr>
<tr><td colspan="2">Instrumentální činnost</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Doplňuje zpěv hrou na jednoduché hudební nástroje</td><td>hra na hudební nástroje (Orffovy, zobcová flétna)</td></tr>
<tr><td>hudební hry a improvizace</td></tr>
<tr><td colspan="2">Hudebně pohybová činnost</td></tr>
<tr><td>Pohybuje se do rytmu, bubnuje do pochodu, tleská do rytmu</td><td>pohybový doprovod (2/4 a ¾ takt), taktování</td></tr>
</table>

	taneček-poskočný krok, improvizace	vztahy mezi lidmi (mezilidské vztahy v lidové písni)	
Poslech			
Rozpozná nástroje podle zvuku-klavír, trubka, housle, pikola	seznamování s dalšími nástroji (trubka, klarinet, kontrabas, buben…)		
	píseň lidová x umělá		
	hudební styly (pochod, ukolébavka, koleda…)		

Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA 3. ročník

<table>
<tr><th>Výstup</th><th>Učivo</th><th>Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty</th><th>Poznámky</th></tr>
<tr><td colspan="2">Vokální činnost</td><td rowspan="10">VDO
kulturní diference, hudba etnických skupin
Tv
pochod
Čj
zíkadla, vypravování
Prv
tradice a lidové zvyky
Vv
ilustrace, Vánoce
Pč
vánoční výzdoba
MKV</td><td rowspan="10">Kočka leze dírou
To je zlaté posvícení
Hlava, ramena…
Holka modrooká
Já do lesa nepojedu
Já mám koně
Jede, jede poštovský panáček
Jedna dvě, Honza jde
Kalamajka
Maličká su
Okolo Frýdku
Na tý louce zelený
Pějme píseň dokola
Koledy</td></tr>
<tr><td rowspan="3">rozlišuje melodii stoupavou, klesavou, rytmus pomalý x rychlý, zeslabování x zesilování
zná pojmy houslový klíč, notová osnova, rozlišuje noty, pomlky, takty</td><td>dechový a hlasový výcvik</td></tr>
<tr><td>intonace, rozšiřování hlasového rozsahu</td></tr>
<tr><td>rytmus – 2/4 a ¾ takt</td></tr>
<tr><td></td><td>jednoduchý dvojhlas (kánon)</td></tr>
<tr><td colspan="2">Instrumentální činnost</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Doplňuje zpěv hrou na jednoduché hudební nástroje</td><td>hra na hudební nástroje (Orffovy, zobcová flétna)</td></tr>
<tr><td>hudební hry a improvizace</td></tr>
<tr><td colspan="2">Hudebně pohybová činnost</td></tr>
<tr><td>Pohybuje se do rytmu, bubnuje do pochodu, tleská do rytmu</td><td>pohybový doprovod (2/4 a ¾ takt), taktování</td></tr>
</table>

	taneček-poskočný krok, improvizace	vztahy mezi lidmi (mezilidské vztahy v lidové písni)	
Poslech			
Rozpozná nástroje podle zvuku-klavír, trubka, housle, pikola	seznamování s dalšími nástroji (trubka, klarinet, kontrabas, buben…)		
	píseň lidová x umělá		
	hudební styly (pochod, ukolébavka, koleda…)		

Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA 4. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Vokální činnost			
dbá na správné dýchání zná pojmy houslový klíč, repetice, noty a zkouší je zapisovat do notové osnovy, pozná dynamická znaménka f, p, mf a používá je při zpěvu vyjmenuje stupnici C dur	hlasová hygiena realizace písní v durové i mollové tónině sjednocování hlasového rozsahu (c1-d2) dvojhlas a pokus o vícehlas grafický záznam vokální hudby, orientace v notovém záznamu	MKV-vlastní kulturní zařazení, respektování odlišných kultur	Na našem dvoře Červená růžičko Už ty pilky Ten chlumecký zámek, Marjánko
Instrumentální činnost			
rozlišuje další druhy nástrojů-klávesové, drnkací, bicí doprovodí písně na jednoduchých nástrojích, rytmizace říkadel	hra na jednoduché hudební nástroje tvorba vlastního hudebního doprovodu, improvizace		Muzikant Stojí vrba košatá Široký, hluboký Kdyby byl Bavorov

	předehra, mezihra, dohra		
Hudebně pohybová činnost			
mazurka, valčík, polka, menuet	taktování, pohybový doprovod (3/4,4/4 takt), vyjádření hudby-nálada, výraz		Vánoční koledy Já písnička-výběr
	improvizace, pantomima		
Poslech			
	hudební výrazové prostředky ve skladbách (Smetana, Dvořák, Mozart..)	B.Smetana: Prodaná nevěsta,Luisina polka, Má vlast L.Janáček: Pilky W.A.Mozart: Menuet, Malá noční hudba J.Strauss: Valčíky…	
	rozlišení hudebních nástrojů-pikola, hoboj, fagot…		
	sbory mužské, ženské, dětské, smíšené		
	hudební styly, žánry, formy		

Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA 5. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Vokální činnost			
dbá na správné dýchání čte noty v rozsahu c1-g2 v houslovém klíči provádí rozbor zapsané písně-druh, noty, takt, pomlky, melodie, dynamika zvládá dvojhlas, zkouší trojhlas, akord seznámí se s pojmem basový klíč	hlasová hygiena, střídavý dech		Trojhlas: Já do lesa… Neviděli jste tu… Jede poštovský
	upevňování již osvojených pěveckých dovedností		
	volné nástupy 2.,4.,6.stupně, předvětí, závětí, dvojhlas		
	příprava trojhlasu, zpěv české hymny		
Instrumentální činnost			
pozná nástroje-housle, violoncello, kontrabas, pozoun, lesní roh, seznámí se s nástroji v symfonickém orchestru	improvizace doprovodu tónikou a dominantou, doprovod s využitím subdominanty, hra drobných skladbiček		Avignonský most Tráva neroste U panského dvora

Hudebně pohybová činnost			
hra na dirigenta-čtyřčtvrteční takt krajové lidové tance, kroje, hudba, festivaly relaxační hudba hry, vlastní náměty tance pozná trampské písně	taktování, pohybový doprovod (4/4 takt), vyjádření hudby-nálada, výraz improvizace, pantomima, krajové tance, hry, menuet, kultivované pohybové projevy současné populární hudby	VEGS-Evropa a svět nás zajímá MKV-lidské vztahy, etnický původ	Čtyři koně Tři tamboři Měsíček svítí Sedlák, sedlák… Sivá holubičko Vánoční koledy Já písnička
Poslech			
Fr. Škroup-původ hymny (Fidlovačka) vyprávění, referáty o vybraných hudebních skladatelích varhanní koncert moderní hudba, vlastní zážitky z koncertů	polyfonní hudba vokální a instrumentální okolnosti vzniku hymny ze života významných hudebních skladatelů jazzová a rocková hudba, nástroje v rocku varhany, harfa, lidová kapela symfonický orchestr	L.Janáček:Lašské tance, Říkadla B.Smetana:Libuše, Prodaná nevěsta-vybrané árie,Vltava A.Dvořák:Slovanské tance Symfonie Z nového světa W.A.Mozart:Don Giovanni-ukázka J.J.Ryba:Česká mše vánoční	

Vyučovací předmět: INFORMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Informatika je vyučován ve 4. až 5. ročníku po jedné hodině týdně.

Předmět Informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, vzájemnou komunikací, řešením problémů, projektovou činností.
Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Ve vhodném programovacím jazyce si ověřují algoritmické postupy. Žáci si postupně rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení.

Nejdůležitější integrovaná průřezová témata:
Mediální výchova, Výchova demokratického občana, Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Kompetence k učení**
  Zadávanými úkoly jsou žáci vedeni k využívání vhodných způsobů, metod a strategií pro efektivní učení, k vzájemné komunikaci a spolupráci s ostatními žáky. Rozvíjejí schopnost vyhledávání a třídění informací, které systematicky využívají v procesu učení díky kritickému čtení a vnímání. Zároveň je poskytnut prostor pro rozvoj kreativity, fantazie a tvořivosti.
- **Kompetence k řešení problémů**
  Žáci jsou vedeni k tvořivému přístupu při řešení úloh a projektů. Učí se chápat, že v životě se (nejen při práci s digitálními technologiemi) budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více. Také se učí ověřovat správnost svých řešení a v případě potřeby navrhnout vhodnou alternativu.
- **Kompetence komunikativní**
  V rámci diskusí a skupinových činností se žáci učí formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně. Dokáží obhájit svůj názor a vhodně argumentovat. Využívají informační a

komunikační technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem, učí se chápat význam kódování informace symbolem (např. piktogramy, emoji).

- **Kompetence sociální a personální**
  Při práci jsou žáci vedeni ke kolegiální radě či pomoci, příp. při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, dodržet pravidla skupinové práce, hlídat časový harmonogram, uplatňovat ohleduplnost a úctu při jednání s druhými lidmi k upevňování dobrých mezilidských vztahů apod.
- **Kompetence občanské**
  Žáci jsou seznamováni s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost práce s digitálními technologiemi…) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, silná hesla, odhlašování se ze sítě…). Při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému přemýšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohu dostat prostřednictvím internetu a jiných sdělovacích prostředků.
- **Kompetence pracovní**
  Žáci dodržují bezpečností a hygienická pravidla pro práci s digitálními technologiemi. Mohou využívat informační a komunikační technologie pro studium, vlastní rozvoj i svou přípravu na budoucnost (další vzdělávání a profesní zaměření.)
- **Kompetence digitální**
  Žáci se učí ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace, služby a za jejich pomoci se vyjadřovat. Využívají je při učení i při zapojení do života školy a společnosti. Získávají, vyhledávají, kriticky posuzují a sdílí data a informace s ohledem na bezpečnost práce a ochranu uživatele. Využívají digitální technologie k usnadnění a zefektivnění své práce a zkvalitnění jejích výsledků. Nezapomínají kriticky hodnotit přínosy digitálních technologií a rizika při jejich využívání.

4.ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Digitální technologie		ČJ – popis, psaní emailu, psaní velkých písmen, grafická úprava textu, způsoby komunikace, čtení s porozuměním, rozlišení podstatných a okrajových informací, popis obrázku (správné sezení u PC), pohádky, modely M – počítadlo, jednotky kapacity paměti, geometrické tvary (tangram), souřadnice, orientace ve čtvercové síti, modely AJ – obohacování slovní zásoby (slova přejatá do češtiny, slovník výpočetní techniky), modely PŘ – režim dne, povolání, dopravní značky, psaní referátů, péče o zdraví, orientace v čase a prostoru, piktogramy, modely	
žák pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží uvede různé příklady využití digitálních technologií v různých oborech pojmenuje základní součásti počítače a rozlišuje jednotlivá přídavná zařízení	Digitální zařízení, jejich účel a ovládání Stručný vývoj digitálních technologií (abakus, první počítač) Základní počítačová sestava (počítačová skříň, monitor, klávesnice, myš), vstupní a výstupní zařízení Typy počítačů (stolní počítač, notebook, tablet, smartphone) Přídavná zařízení – USB flash disk, externí disk, tiskárna, reproduktory, webkamera…)		
žák korektně zapne a vypne počítač, přihlásí se do sítě	Zapnutí a vypnutí počítače, spouštění, přepínání a ovládání aplikací, uživatelský účet – přihlášení a odhlášení		PL na disku P (malování)

najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci pracuje s daty různého typu edituje digitální text, vytvoří obrázek přehraje zvukový soubor či video uloží svoji práci do souboru, otevře soubor vytvoří a pojmenuje složku	Uložení dat, typy souborů a práce s nimi Malování – vytvoření a uložení dokumentu (obrázku), základní nástroje (štětce, 2D obrazce, razítko, text apod.) Word – vytvoření a uložení textového souboru, psaní do textového souboru, jeho přejmenování, kopírování a přemisťování, práce s textem (velká a malá písmena, Ú, fonty, velikost a barva písma) Složky a jejich vytvoření Přehrávání zvukových souborů	VL – historie počítačů, pravěk, novověk, mapy, modely, psaní referátů HV – přehrávání písní, noty VV – nástroje, kreslení obrázků, jeskynní malby PČ – organizace pracovního prostředí TV – protažení, jednoduchá cvičení **OSV** řešení problémů, dovednosti pro učení a studium, efektivní komunikace	
žák propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí	Propojení technologií (Bez)drátové připojení Předávání a uchovávání informací, pravdivé a nepravdivé informace Počítačová síť	**VDO** vzájemná komunikace a spolupráce **VEGS** státní a evropské symboly	učebnice **Základy informatiky pro 1. stupeň ZŠ** (na disku P) – kap. Systémy a technologie

	Internet Práce ve sdíleném prostředí	samostatné získávání, vyhodnocování a sdílení informací o zemích Evropy a světa **MKV** získávání, vyhodnocování a sdílení informací jako východiska pro přemýšlení o naléhavých tématech a způsobech jejich řešení projekt: **Nejsem na světě sám** (vlajky států, symboly, využití internetu, poznávání vlastního kulturního zakotvení, vztahy mezi kulturami, stimulace postojů a hodnotového systému žáků) **EV** aktivní získávání a sdílení zásadních informací týkajících se naléhavých otázek životního prostředí **MV** zdůraznění témat a činností týkajících se mediální	
žák dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj	Pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením Hygiena práce na počítači, správné sezení, ochrana zdraví uživatele Uživatelský účet – hesla, orientace na pracovní ploše počítače		
Data, informace a modelování			
žák uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout vyslovuje odpovědi na základě dat popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji sdělí informaci obrázkem předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel	Kódování a šifrování Kódování informace obrázkem – piktogramy, emoji, symboly Kódování obrázků – rastrové a vektorové Kódování informace textem a čísly		PL na disku P (mřížka, sada tvarů) učebnice **Základy informatiky pro 1. stupeň ZŠ** (na disku P) – kap. Kódování

zakóduje/zašifruje a dekóduje/dešifruje text zakóduje a dekóduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky složí obrázek z daných geometrických tvarů		komunikace, bezpečnosti komunikace a minimalizace rizik rozlišování mezi soukromou a veřejnou komunikací naléhavost neustálého kritického vyhodnocování informací a mediálních sdělení	
žák vyčte informace z daného modelu	Model jako zjednodušené znázornění skutečnosti (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy, obrázkové modely)		učebnice **Základy informatiky pro 1. stupeň ZŠ** (na disku P) – kap. Modely

5.ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Informační systémy		ČJ – vlastnosti postavy, vztahy mezi znaky (slovy), příběh, konverzace, diskuse, komiks M – tabulky, modely, grafy, posloupnost prvků, logické úlohy, vztahy mezi čísly a logickými symboly, geometrické tvary AJ – obohacování slovní zásoby PŘ – prostorová orientace, systémy kolem nás (rodina, škola, včelí úl, dopravní systém, třídění organismů apod.) VL – orientace v mapě HV – zvuky, hudební nástroje, vytváření vlastní hudby	učebnice **Základy informatiky pro 1. stupeň ZŠ** (na disku P) – kap. Systémy a technologie
žák v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky určí, jak spolu prvky souvisí	Systémy kolem nás – skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení Příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka Části systému a vztahy mezi nimi		
žák pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech umístí data správně do tabulky, doplní prvky v tabulce	Práce se strukturovanými daty – shodné a odlišné vlastnosti objektů Řazení prvků do řad, číslovaný a nečíslovaný seznam, víceúrovňový seznam Tabulka a její struktura Záznam, doplnění a úprava záznamu		https://pracesdaty.zcu.cz/ (úkoly k tisku + metodika)

Algoritmizace a programování		VV – prostorové vidění a cítění, barvy, tvary, vzhled postavy, animace PČ – organizace pracovního prostředí, pracovní postup TV – protažení, jednoduchá cvičení **OSV** rozvoj kreativity, smyslového vnímání, fantazie, tvořivosti, originality, logického myšlení, podpora samostatnosti **VDO** vzájemná komunikace a spolupráce, systémy (např. volební, škola) **VEGS** rozvoj zájmů, navazování kontaktů	
žák sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy vytvoří a použije nový blok	Řešení problému krokováním – postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu Příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy Přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu Sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci Programování – experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí Události, sekvence, opakování, podprogramy Sestavení programu		učebnice **Základy programování ve Scratch pro 5. ročník základní školy** (na disku P) web: Scratch - Imagine, Program, Share (mit.edu)

žák ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky	Kontrola řešení – porovnání postupu s jiným a diskuse o nich Ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním Nalezení chyby a oprava kódu Nahrazení opakujícího se vzoru cyklem	**MKV** užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění, zahraniční média **EV** ekosystémy (les, pole atd.) **MV** kritické čtení a vnímání mediálních sdělení fungování a vliv médií ve společnosti projekt: **Cesta k informacím** (hromadné sdělovací prostředky, druhy novin a časopisů, struktura denního tisku, role reklamy v každodenním životě, vyjadřování vlastních postojů)	

Vyučovací předmět: MATEMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Matematika a její aplikace je na nižším stupni založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky

v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě.

Svým obsahem matematika umožňuje začlenění většiny průřezových témat a její využití při realizaci projektových dnů.

Vyučovací předmět matematika na prvním stupni je zařazen v 1. – 5. ročníku samostatně. V 1. a 2. ročníku v dotaci 5 hodin týdně, ve 3. ročníku 4 hodiny týdně a ve 4. a 5. ročníku 5 hodin týdně.

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je rozdělena do čtyř tematických okruhů. V tematickém okruhu Čísla a početní operace si žáci osvojují pojem čísl jako určitého počtu věcí., dovednost provádět aritmetické operace a učí se propojovat operaci s reálnou situací.

V tematickém okruhu Závislosti, vztahy a práce s daty se žáci orientují v závislostech na změnách u známých jevů, analyzují je z tabulek, diagramů a grafů.

V tematickém okruhu Geometrie v rovině a v prostoru žáci znázorňují, modelují a určují geometrické útvary, které se vyskytují všude kolem nás. Učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, obvod, obsah, zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání těchto závislostí vede žáky k řešení úloh a problémů běžných životních situací.

Nestandardní aplikační úlohy a problémy jsou důležitou součástí matematického vzdělávání. Žáci se učí řešit problémy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Kompetence k učení**
  Vedeme žáky k odpovědnosti za vzdělání a připravujeme je k celoživotnímu učení.

Žáky i rodiče vedeme k tomu, není důležitá známka, ale získané dovednosti a znalosti.

Rozvíjíme paměť žáků prostřednictvím numerických výpočtů.

- **Kompetence k řešení problémů**

  Podporujeme originální způsoby řešení a týmovou práci při řešení problémů.

  Rozvíjíme logické myšlení při řešení úloh.

- **Kompetence komunikativní**

  Klademe důraz na úroveň komunikace.

  Vedeme žáky otevřeně obhajovat svůj postup podpořený logickými argumenty.

  V rámci předmětu vedeme žáky, aby používali vhodné matematické symboly.

- **Kompetence sociální a personální**

  Podporujeme skupinovou a kooperativní výuku a minimalizujeme frontální výuku.

  Učíme žáky pracovat v týmu.

  Vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují.

- **Kompetence občanské**

  Vedeme žáky k věcnému řešení problémů.

  Netolerujeme hrubé, agresivní a nezdvořilé projevy.

  Nepřipouštíme kolektivní potrestání, ale přestupky řešíme individuálně

- **Kompetence pracovní**

  Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci.

  Kvalitní práci vždy pochválíme a prací netrestáme.

  Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí.

1. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Čte, zapisuje a řadí číslice 0-20, umístí je na číselnou osu Zná a používá matematické symboly +, -, <, > Zapíše, přečte a řeší příklady na sčítání a odečítání do dvaceti s přechodem přes desítku Provádí rozklad na desítky a jednotky Řeší a tvoří jednoduché slovní úlohy	Počítání do dvaceti	Prv, Čj, Hv, Tv, Pč OSV, MKV, MV, VEGS, VDO, EV	
Rozlišuje pojmy vpravo, vlevo, pod, nad, za, hned před, hned za Pojmenuje jednoduché geometrické útvary a umí je vymodelovat Pozná geometrická tělesa krychle, koule, válec, kvádr	Geometrie		
Používá značku pro litr, kilogram, metr a korunu	Jednotky		

2. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Zapíše a přečte čísla do sta Zakreslí čísla do sta na číselnou osu Porovná čísla do sta, seřadí je vzestupně i sestupně Sčítá a odčítá do sta Sčítá a odčítá více než jedno číslo Zaokrouhluje na desítky Používá závorky Řeší a vytváří slovní úlohy Provede zápis slovní úlohy Počítá s mincemi a bankovkami v hodnotě do sta korun	Počítání do sta	Čj, Prv, Hv, Tv, Pč OSV, VDO, VEGS, MKV, EV, MV	

Seznámí se s principem násobilky v oboru do sta na souborech předmětů Zná symboly pro násobení a dělení Užívá řady násobků Násobí a dělí v oboru malé násobilky	Násobení do sta		
Připraví si pomůcky na rýsování Vymezí pojem bod, přímka, úsečka Narýsuje přímku, lomenou čáru, úsečku Porovná velikost úseček a změří je Pozná geometrická tělesa kužel a jehlan Používá jednotky délky milimetr, centimetr Orientuje se v čase-den, hodina, minuta	Geometrie		

3. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Sčítá a odčítá dvojciferná čísla zpaměti- příklady bez přechodu přes desítku Provádí sčítání a odčítání dvojciferných čísel písemně	Počítání do sta	Čj, Vv, Pč, Prv, Pč OSV, VDO, VEGS, MKV, EV, MV	
Zapíše a přečte čísla do tisíce Porovná je, seřadit vzestupně a sestupně Čísla do tisíce znázornit na číselné ose Sčítá a odčítá zpaměti i písemně Provede kontrolu výsledku záměnou dvou sčítanců Používá zaokrouhlování na stovky Řeší a tvoří slovní úlohy v oboru do tisíce Vyřeší jednoduché rovnice	Počítání do tisíce		
Násobí a dělí v oboru do sta Písemně násobí a dělí jednociferným číslem Řeší a tvoří slovní úlohy s pomocí malé násobilky	Násobení do sta		

Narýsuje a označí bod, přímku, polopřímku, úsečku, trojúhelník, obdélník, čtverec Rozpozná a znázorní opačnou polopřímku, průsečík, rovnoběžky, různoběžky Pozná kružnici a kruh Pracuje s kružítkem Změří rozměry geometrických útvarů a vyjádří je v jednotkách Používá jednotku decimetr a kilometr	Geometrie		

4. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Zapisuje a přečte čísla do 10 000 Orientuje se na číselné ose do 10 000 Provádí zaokrouhlování na tisíce Sčítá a odčítá zpaměti i písemně do 10 000 Řeší a tvoří jednoduché a složené slovní úlohy Provede zkrácený zápis a řeší slovní úlohy s neznámou Užívá kalkulátoru při sčítání a odčítání, používá ho ke kontrole výsledků	Počítání do 10 000	Čj, Př, Vl, Vv OSV, VDO, VEGS, MKV, EV, MV	
Ovládá pamětné dělení se zbytkem v oboru malé násobilky Násobit písemně jednociferným a dvojciferným činitelem Dělí jednociferným dělitelem Násobí a dělí pomocí kalkulátoru Řeší a tvoří jednoduché a složené slovní úlohy	Násobení a dělení		

Využívá zlomek a pojmenuje jeho části Přečte a zapíše polovinu, čtvrtinu, třetinu, pětinu a desetinu	Zlomky		
Narýsuje trojúhelník, čtverec, obdélník, kružnici Sestrojí trojúhelník ze tří stran Rozpozná a narýsuje trojúhelník pravoúhlý, rovnostranný a rovnoramenný Sestrojí kolmici, rovnoběžky, různoběžky Určí souřadnice bodu ve čtvercové síti Odečítat hodnoty z diagramu Používá jednotky hmotnosti a objemu Převádí jednotky délky	Geometrie		

5. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Zapíše a přečte čísla do 1 000 000 a přes milion Orientuje se na číselné ose v oboru do milionu Sčítá a odčítá zpaměti do milionu-číslo s nejvýše dvěma číslicemi různými od nuly Písemně sčítá do milionu tři až čtyři čísla Písemně odčítá do milionu Zaokrouhluje na 10 000, 100 000, milion Řeší jednoduché rovnice a nerovnice Řeší a tvoří slovní úlohy do milionu Sestrojí a čte jednoduché grafy	Počítání do 1 000 000	Čj, Př, Vl, Vv OSV, VDO, VEGS, MKV, EV, MV	
Pamětně násobí a dělí jednodušší příklady Písemně násobí až čtyřciferným činitelem Písemně dělí dvojciferným dělitelem Řeší a tvoří jednoduché a složené slovní úlohy	Násobení a dělení		

Zapíše a přečte desetinné číslo v řádu desetina setin Zobrazí desetinné číslo na číselné ose Zaokrouhlí desetinné číslo řádu desetin na celky Sčítá a odčítá desetinná čísla řádu desetin a setin Násobí desetinná čísla deseti Převádí desetinná čísla na zlomky – jednoduché příklady Vyřeší příklady typu část z celku Řeší a tvoří jednoduché slovní úlohy Porozumí významu znaku „-„ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	Desetinná čísla a zlomky Záporná čísla		
Přečte a zapíše číslice 1–10, 50, 100, 500, 1000 Přečte čísla kapitol a letopočty	Římské číslice		

Vymezí pojem rovina a polorovina Pojmenuje čtyřúhelníky Převádí jednotky obsahu Řeší a tvoří úlohy na výpočet obsahu čtverce a obdélníka Vypočítá povrch kvádru a krychle Řeší úlohy z praxe Rýsuje čistě a přesně	Geometrie		

Vyučovací předmět: PRACOVNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Pracovní výchova se vyučuje v 1.-5. ročníku po jedné hodině týdně. Žáci se v něm učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Pracovní výchova patří do vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, který je na l. stupni rozdělen do čtyř tematických okruhů:

1. **Práce s drobným materiálem**

   vytváření předmětů z tradičních i netradičních materiálů, poznávání vlastností materiálů

   funkce a využití pracovních pomůcek a organizace práce

   lidové zvyky, tradice a řemesla

2. **Konstrukční činnosti**

   práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční)

   sestavování modelů

   práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

3. **Pěstitelské práce**

   základní podmínky pro pěstování rostlin

   péče o nenáročné rostliny

   pěstování rostlin ze semen

   pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování

4. **Příprava pokrmů**

   pravidla správného stolování

   příprava tabule pro jednoduché stolování

   Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

   Předmětem prolínají průřezová témata, zejména Osobnostní a sociální výchova a Výchova demokratického občana (zodpovědnost každého jedince za své zdraví, spolupráce a pomoc při práci), Environmentální výchova (podmínky života, vztah k životnímu prostředí)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Kompetence k učení**
  žáci si osvojují základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí, učí se používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě-

  učitel umožňuje žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí

  učitel pozoruje pokrok u všech žáků

- **Kompetence k řešení problémů**
  učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

  žáci promýšlejí pracovní postupy při plnění zadaných úkolů –

  učitel se snaží rozvíjet u žáků tvořivost, vede je k uplatňování vlastních nápadů

- **Kompetence komunikativní**
  žáci si rozšiřují slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek, učí se popsat postup práce

  učitel vede žáky k užívání správné terminologie

- **Kompetence sociální a personální**
  učitel vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci

  žáci pracují ve skupině, vytvářejí společné práce, při kterých se učí spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku

- **Kompetence občanské**
  učitel vytváří u žáků pozitivní vztah k práci a vede je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce

  učitel umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky

  učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

- **Kompetence pracovní**
  učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných prostředků

  učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů –

  učitel zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá –

  žáci správně a zodpovědně zacházejí s pracovními pomůckami

1. ročník

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
	Práce s drobným materiálem	Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne nebo zajistí první pomoc při úrazu (dle svých schopností a možností)-VDO, EV ČJ-obohac. sl. zásoby M-počítání výrobků Prv. -model. ovoce a zeleniny Tv-zhotov. míčků z papíru Vv-dotváření Hv zpíváme si při práci Kolektivní práce Práce ve skupinách-vánoční pohoštění	Koláž Zasetí velikonočního osení
Mačká, trhá, lepí, stříhá, vystřihuje, překládá, skládá, nalepuje, slepuje, obkresluje podle šablony, vytváří jednoduché prostorové tvary z papíru	práce s papírem a kartonem		
Navléká, aranžuje, třídí přírodní materiál, používá předlohu nebo slovní návod	práce s přírodninami		
Stříhá a nalepí textilii	práce s textilem		
Hněte, válí, stlačuje, ubírá, ohýbá, dělí, popíše vlastnosti hmoty, používá pomůcky	práce s modelovací hmotou-plastelína		
Sestaví stavebnicové prvky Montuje a demontuje stavebnici	Konstrukční činnosti		
Používá základy péče o pokojové květiny-otírání listů, zalévání, klíčivost semen	Pěstitelské práce		
Správně stoluje a slušně se chová při jídle	Příprava pokrmů		

2. ročník

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
	Práce s drobným materiálem	VDO-Občanská společnost a škola-dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne nebo zajistí první pomoc při úrazu (dle svých schopností a možností), spolupráce, pomoc slabšímu, ČJ-obohac. sl. zásoby M-počítání výrobků Prv-model. ovoce a zeleninu Tv výroba míčků z textilu Vv-dotváření Hv zpíváme si při práci, poslech EV-Základní podmínky života, vztah člověka a prostředí	textilní koláž kolektivní práce Vánoční posezení, skupin. práce
Mačká, trhá, lepí, vystřihuje, překládá, skládá, obkreslí šablonku, pásové vystřihovánky, popíše vlastnosti papíru, vytváří jednoduché prostorové tvary z papíru, používá pomůcky	práce s papírem a kartonem		
Navléká, aranžuje, dotváří, opracovává, třídí sběr přírodního materiálu, užívá slovní návod nebo předlohu	práce přírodninami		
Navlékne jehlu, udělá uzlík, stříhá textilii, používá přední a obnitkovací steh, zhotoví jednoduchý textilní výrobek	práce s textilem		
Hněte, válí, stlačuje, tvaruje, vytváří, popíše vlastnosti hmoty	práce s modelovací hmotou		
Sestaví stavebnicové prvky, montuje a demontuje stavebnici, používá předlohu či slovní návod	Konstrukční činnosti		
Seje Používá základy péče o pokojové květiny-otírání listů, zalévání, kypření, rosení semena, rozlišování semen, jednocení	Pěstitelské práce		

provádí pozorování a zhodnotí výsledky pozorování	Příprava pokrmů		

3. ročník

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
	Práce s drobným materiálem, funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů, jednoduché pracovní postupy, využití tradic a lidových zvyků.	MKV-lidské vztahy etnický původ spolupráce Vv, prvouka ČJ-obohac. sl. zásoby M-počítání součástek Hv-zpěv, poslech EV-vztah člověka k ŽP EGS-Evropa a svět nás zajímá, zvyky, tradice, porozumění, soc. a kult. odlišnosti	Při každé činnosti udržuje pořádek na pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze. nácvik zadního stehu na čtvrtce textilní koláž kolektivní práce zasetí velikonočního osení vánoční besídka práce ve skupinách
Mačká, trhá, lepí, vystřihuje, překládá, skládá, obkreslí šablonku, pásové vystřihovánky, popíše vlastnosti papíru, vytváří jednoduché prostorové tvary z papíru, používá pomůcky	práce s papírem a kartonem		
Navléká, aranžuje, dotváří, opracovává a třídí při sběru přírodní materiál, používá návod nebo předlohu	práce přírodninami		
Navlékne jehlu, udělá uzlík, používá přední a obnitkovací steh, též zadní steh, přišije knoflík, porovná a popíše některé druhy textilu, rozliší nit a bavlnku, přišije poutko, vytvoří jednoduchý textilní výrobek	práce s textilem		
Hněte, válí, stlačuje, tvaruje, vytváří, popíše vlastnosti hmoty	práce s modelovací hmotou		
Sestavuje stavebnicové prvky Montuje a demontuje stavebnici	Konstrukční činnosti		

Užívá základy péče o pokojové květiny- otírání listů, zalévání, kypření, plevel Zaseje semena, poznávání semen provádí pozorování a zhodnotí výsledky pozorování	Pěstitelské práce		
Orientuje se v základním vybavení kuchyně, mechanizace v kuchyni chová se vhodně při stolování připraví tabuli pro jednoduché stolování připraví jednoduchý pokrm (studená kuchyně) udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch	Příprava pokrmů		

4. ročník

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
	Práce s drobným materiálem-vlastnosti materiálu, funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů, jednoduché pracovní postupy, využití tradic a lidových zvyků	kolektivní práce MKV-lidské vztahy etnický původ spolupráce, vzájemné obohacování různých kultur Vv, přírodověda ČJ-obohacování sl. zásoby Vv-dotváření Hv-poslech EV-vztah člověka k prostředí, pracovní aktivity ve prospěch ŽP dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu (dle svých schopností a možností) Vv	Nabídka pro další činnosti: práce se dřevem-vypalování do dřeva, konstrukce ze špejlí práce s kovem-tvarování kovových fólií a drátů, rytí, vyhlazování
Vyřezává, děruje, polepuje, tapetuje, vytváří prostorové konstrukce, rozpozná formát	práce s papírem a kartonem		
Aranžuje přírodniny, využije samorostů, při činnosti s různým materiálem s prvky lidových tradic, udržuje pořádek na pracovním místě	práce s přírodninami		
Používá různé druhy stehu-přední, zadní, obnitkovací, křížkový, stonkový, navlékání gumy, šňůrky dodržuje pořádek na svém pracovním místě, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	práce s textilem		
Užívá hnětení, válení, přidávání a ubírání hmoty, sušení, dělení na části tvarování, ovládá pracovní nástroje a pomůcky	práce s modelovací hmotou – plastelína (modelit, odlitek ze sádry, modelovací hlína dle možností)		

Montuje a demontuje stavebnici sestavuje složitější stavebnicové prvky-pracuje podle slovního návodu, předlohy dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Konstrukční činnosti – stavebnice plošné, konstrukční, prostorové	EGS-Evropa a svět nás zajímá	
Používá základy péče o pokojové květiny rozliší rozdíl mezi setím a sázením provede množení rostlin odnožemi a řízkováním zvolí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a nářadí ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové a jiné rostliny dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Pěstitelské práce – základní podmínky pro pěstování rostlin, pěstování pokojových rostlin, pěstování ze semen v místnosti, aranžování květin, přesazování		
Orientuje se v základním vybavení kuchyně připraví jednoduché pokrmy studené kuchyně používá pravidla správného stolování a společenského chování dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch	Příprava pokrmů-základní vybavení kuchyně, výběr a nákup potravin, jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování		
Nabídka pro další činnosti			
Práce se dřevem – vypalování do dřeva, konstrukce ze špejlí			
Práce s kovem – tvarování kovových fólií a drátů, rytí, vyhlazování			

5. ročník

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
	Práce s drobným materiálem-vlastnosti materiálu, funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů, jednoduché pracovní postupy, využití tradic a lidových zvyků	ČJ-obohac. sl. zásoby Vv-dotváření Vlastivěda-stavby Hv-poslech EV-vztah člověka k prostředí -dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu (dle svých schopností a možností) Vv EGS-Evropa a svět nás zajímá	Nabídka pro další činnosti: práce se dřevem-vypalování do dřeva, konstrukce ze špejlí práce s kovem-tvarování kovových fólií a drátů, rytí, vyhlazování
Vyřezává, děruje, polepuje, tapetuje,	práce s papírem a kartonem		
vytváří prostorové konstrukce, jednoduché kartonážní práce. určování vlastností papíru, formátu, druhy, vhodný výběr materiálu, nástrojů a pomůcek	práce s přírodninami		
Aranžuje a využije samorosty, určí při činnosti s různým materiálem prvky lidových tradic (sláma, plsť, lýko apod.)	práce s textilem		
Používá různé druhy stehů-přední, zadní, ozdobný. Rozezná látání, tkaní, osnova, útek, háčkuje, pracuje s jednoduchým střihem, udržuje pořádek na pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze	práce s modelovací hmotou – plastelína (modelit, odlitek ze sádry, modelovací hlína dle možností)		

Používá model. materiál a zná jeho vlastnosti. Montuje a demontuje stavebnici. Dovede sestavovat složitější stavebnicové prvky, užívá slovní návod, předlohu nebo jednoduché schéma, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze	Konstrukční činnosti – stavebnice plošné, konstrukční, prostorové		
Používá základy péče o pokojové květiny rozlišuje setí a sázení, množení rostlin odnožemi a řízkováním, rozpozná rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, objasní úpravu půdy, rychlení, jednocení, vede pěstitelské pokusy a pozorování, zvolí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a nářadí. Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Pěstitelské práce – základní podmínky pro pěstování rostlin, pěstování pokojových rostlin, pěstování ze semen v místnosti, aranžování květin, přesazování		
Orientuje se v základním vybavení kuchyně připraví jednoduché pokrmy studené i teplé kuchyně, nakoupí, vysvětlí uchovávání potravin, chemie v kuchyni, správně stoluje a slušně se chová, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu. Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch	Příprava pokrmů-základní vybavení kuchyně, výběr a nákup potravin, jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování		
Nabídka pro další činnosti			
Práce se dřevem – vypalování do dřeva, konstrukce ze špejlí			
Práce s kovem – tvarování kovových fólií a drátů, rytí, vyhlazování			

Vyučovací předmět: PRVOUKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Tento předmět uvádí žáky do prostředí školy a školního života, seznamuje je s novými poznatky a dovednostmi z různých oblastí života a vytváří u žáků vnímavý vztah k okolí a k přírodě.

Předmět se vyučuje v 1. – 3. ročníku 2 hodiny týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Kompetence k učení**
  osvojuje si schopnost vnímavě sledovat život kolem sebe

  získává vědomosti o sobě, živočiších a rostlinách

  hledá pozitivní vztah k práci a učení

- **Kompetence k řešení problémů**
  samostatně nebo za pomoci dospělých vyhledává informace k řešení problémů

  vnímá problémové situace ve škole i mimo ni, hledá způsoby řešení

- **Kompetence komunikativní**
  osvojuje si základní dovednosti a návyky potřebné pro snadnou bezkonfliktní

  komunikaci s okolím

  rozeznává formy vhodného chování

- **Kompetence sociální a personální**
  vyjadřuje své vlastní názory a respektuje názory druhých

  podílí se na utváření příjemné atmosféry ve třídě, skupině na základě ohleduplnosti

  a úcty

- **Kompetence občanské**
  respektuje a chrání naše tradice a historické dědictví

  vymezuje základní ekologické souvislosti a environmentální problémy

  chová se zodpovědně v situacích ohrožujících zdraví ostatních lidí

- **Kompetence pracovní**
  osvojuje si návyky a vědomosti pro ochranu svého zdraví a bezpečnosti, i pro

  příjemný odpočinek a naplnění volného času

1. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
dojde bezpečně do školy a zpět, dodržuje základní pravidla pro chodce, dopravní značky v okolí školy, vyjmenuje: název školy, jméno učitele, ředitele, vhodně se chová ke spolužákům a dospělým ve škole i mimo ni, požádá o radu, poprosí o pomoc, udržuje pořádek ve svých věcech	Jsem školák – vnitřní prostory školy, riziková místa a situace, školní režim a řád, práce, učení, volný čas, hygienické, pracovní a odpočinkové návyky, formy vhodného chování Osobní bezpečí	OSV Sociální rozvoj – poznávání lidí, mezilidské vztahy, pomoc a respektování VDO Občanská společnost a škola – seberealizace, smysl pro spravedlnost a ohleduplnost Vv, Čj	změna v dosavadním způsobu života
pozoruje a porovnává změny v přírodě, zaznamenává do kalendáře přírody, rozlišuje jehličnaté a listnaté stromy v okolí školy, rozezná strom a keř, určí volně žijící živočichy, domácí zvířata a jejich mláďata	Život v přírodě – proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích, pozorování rostlin a živočichů v sadu na zahradě, na poli, ochrana přírody, péče o životní prostředí	EV Vztah člověka k prostředí Vv, Čj, Pč, Hv	
rozezná příbuzenské vztahy – otec, matka, bratr, sestra, pojmenuje základní povinnosti a úkoly členů rodiny	Moje rodina – příbuzenské vztahy, svátky, narozeniny, soužití lidí, rozdělení rolí v rodině, práva a povinnosti členů rodiny	MKV Lidské vztahy – integrace jedince v rodinných vztazích, principy slušného chování a vystupování	
rozlišuje čas k práci a odpočinku, zařazuje sportovní aktivity do svého volného času, rozezná dobře a nedbale vykonanou práci, orientuje se rámcově v profesi svých rodičů	Práce a volný čas – vhodné trávení volného času (sport, cestování, koníčky), povolání, armáda ČR	VEGS Evropa a svět nás zajímá – zážitky z prázdninových cestování Vv, Čj	

časově zařadí do ročních období Vánoce, Velikonoce, vyjmenuje dny v týdnu, rozezná názvy ročních období, rozlišuje rok, měsíc, týden, den, hodina	Lidé a čas – dny volna, pracovní dny, zvyky a obyčeje, měření času	MKV Etnický původ – odlišnost lidí, jejich zvyků a tradic, ale jejich vzájemná rovnost	
Dodržuje základní hygienické návyky, pojmenuje běžné nemoci, dodržuje pitný režim a zásady správné životosprávy (vitamíny), vyjmenuje části těla člověka	Člověk a zdraví – poznává své tělo, péče o zdraví, osobní hygiena, zdravá výživa	Čj, Hv, Pč, Tv	
orientuje se v síti obchodů v nejbližším okolí, rozpozná běžné druhy dopravních prostředků	Věci a činnosti kolem nás – v obchodě, jak lidé cestují	Vv, M	

2. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
pozoruje, popisuje a porovnává proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích, zaznamenává do kalendáře přírody, rozlišuje druhy ovoce a zeleniny, rozezná běžně pěstované pokojové rostliny a pečuje o ně, pojmenuje běžně rostoucí stromy, keře, byliny a zemědělské plodiny, vypráví o zvířatech chovaných pro radost a péče o ně, ochrana životního prostředí	Život v přírodě – proměny přírody, rostliny a živočichové ve volné přírodě, zelenina a ovoce, zemědělské plodiny, pokojové rostliny, hospodářská zvířata	EV Vztah člověka k prostředí – třídění odpadu Vv, Pč, Čj, Hv	
rozezná příbuzenské vztahy: bratranec, sestřenice, teta, strýc, …, rozpozná pravidla slušného chování v rodině a ve společnosti, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků a jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům, rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory Orientuje se v základních formách vlastnictví, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	Moje rodina – chování s soužití lidí, principy demokracie, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům, Právo a spravedlnost – protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky	MKV Lidské vztahy – tolerance, význam mezilidských vztahů pro rozvoj osobnosti, harmonické vztahy v rodině	

bezpečně se orientuje v nejbližším okolí bydliště, rozpozná významné budovy v okolí, dodržuje základní pravidla pro chodce a vybrané dopravní značky	Domov a blízké okolí Osobní bezpečí	Pč, Vv	
rozlišuje minulost, přítomnost, budoucnost, vyjmenuje měsíce v roce, orientuje se v čase (kalendářní rok, školní rok, týden, …, minuta, sekunda), vyjmenuje části dne	Lidé a čas – zvyky a tradice, báje, mýty, pověsti	MKV Kulturní diference – vlastní kulturní zakotvení Čj, M, Vv	
uplatňuje zásady pitného a stravovacího režimu a osobní hygieny, rozpozná příznaky běžných nemocí, měření teploty teploměrem	Člověk a zdraví – zásady osobní hygieny, správná životospráva, denní režim Osobní bezpečí		
vytváří si představy o profesích, vypráví o zaměstnání rodičů, rozpozná běžné výrobky a rozezná, k čemu slouží	Práce a volný čas – řemesla, zaměstnání, suroviny, výrobky	Čj, Vv	

3. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
určí hlavní a vedlejší světové strany, orientuje se v plánku obce, vyjmenuje sousední státy, rozezná státní symboly ČR, rozliší: nížiny, vysočiny, hory	Domov – naše obec a krajina kolem nás, světové strany, Česká republika a sousední státy, typy krajin u nás	VEGS Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu – naše vlast	
rozezná vybrané historické budovy a památky v obci, vyjmenuje významné postavy českých dějin	Současnost a minulost – regionální památky, pověsti	Vv, Čj Návštěva muzea v HK	
dodržuje pravidla pro chodce, rozezná vybrané dopravní značky, předvídá, co může být v okolí nebezpečné, nebezpečí se snaží vyhýbat	Lidé a technika – pravidla silničního provozu Osobní bezpečí	Pč, Čj	
pozoruje a rozlišuje některé vlastnosti látek (barva, chuť, rozpustnost, hořlavost), skupenství vody, rozlišuje lidské výtvory a přírodniny	Věci kolem nás – přírodniny, lidské výtvory, vlastnosti a změny látek, skupenství látek	EV Lidské aktivity a problém životního prostředí – hospodaření s odpady Vytvoření vlastní nástěnky – hřbitov odpadků (viz. areál u Bílého Labe)	Jednoduché pokusy
vyjmenuje planety, určí nejdůležitější podmínky pro vznik života na Zemi stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit	Jedinečnost života na Zemi – podmínky pro vznik života, Sluneční soustava Rizika v přírodě-rizika spojená s ročními obdobími a sezonními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi.	Čj, Vv, Pč Nový Hradec – Naučná planetární stezka	

zjistí složení vzduchu, určí vybrané horniny a nerosty podle vzhledu, rozlišuje necitlivé zásahy do přírody a ochranu přírody a životního prostředí	Neživá příroda – voda, vzduch, horniny, nerosty, půda	EV Základní podmínky života – voda vzduch, půda Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vv	
určuje části lidského těla a nejdůležitější vnitřní orgány (podle skutečnosti nebo podle modelů), pozoruje lidi, nalézá podobnosti a rozdíly mezi nimi, orientuje se v etapách průběhu lidského života	Lidské tělo – kostra a svaly, vnitřní orgány, lidské smysly, péče o zdraví a hygiena Osobní bezpečí	MKV Kulturní diference – jedinečnost každého člověka OSV Osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí	
pojmenuje části bylin a dřevin, pozná běžně se vyskytující jedlé a jedovaté houby, pojmenuje obiloviny, pravidelně pečuje o pokojové rostliny	Rostliny – životní podmínky, dřeviny, byliny, ovoce a zelenina, lesní patra, ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody	EV Ekosystémy – význam lesa Pč, Hv Exkurze do zahradnictví	Péče o pokojové rostliny Herbář
rozdělí živočichy: savci, ptáci, ryby, obojživelníci, plazi, uvede hlavní rozlišovací znaky, pozná vybraná zvířata žijící v určitých společenstvích (les, pole, louka, …)	Živočichové – životní podmínky, obratlovci a bezobratlí, ochrana přírody	EV Ekosystémy – les, pole, vodní zdroje	

Vyučovací předmět: PŘÍRODOVĚDA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Svým obsahem navazuje na učivo prvouky 1. až 3. ročníku. Jednotlivá témata je možno přeskupovat. Učivem přírodovědy ve 4. a 5. ročníku prolíná výchova ke zdraví. (časová dotace 40 hodin)

Obsahové náměty výchovy ke zdraví nejsou členěny do ročníků. Učební plán sestavuje učitel tak, aby se učivo cyklicky opakovalo, doplňovalo, rozšiřovalo podle vyspělosti žáků a jejich zájmu.

Výuka přírodovědy je časově vymezena ve 4. ročníku 1 hodinou týdně; v 5. ročníku 2 hodinami týdně.

Osvojování učiva je založeno převážně na pozorování a dalších aktivních činnostech. Uplatňují se též ekologické hry, modelové situace i vlastní zkušenosti žáků. Využívá se regionální princip, což umožňuje činnost s přírodninami i práci přímo v terénu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Kompetence k učení**

  Vyhledává a třídí informace o Zemi, člověku a technice.

  Samostatně pozoruje základní vztahy a jevy v přírodě.

  Získané výsledky souvislostí mezi organismy navzájem, mezi organismy a prostředím i mezi člověkem a ostatní biosférou porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry.

  Poznává smysl a cíl učení, utváří si kladný vztah k přírodě, ke svému zdraví a zdravému způsobu života i k ochraně životního prostředí jako celku.

- **Kompetence k řešení problémů**

  Samostatně i s pomocí učitele řeší přiměřeně náročné problémy a úkoly, vyhledává informace vhodné k jejich řešení.

  Při zkoumání přírody prakticky ověřuje získané poznatky, zdůvodňuje rozhodnutí a vysvětlí svoji zodpovědnost za ně.

- **Kompetence komunikativní**

  Posuzuje myšlenky a názory druhých lidí, rozlišuje je, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje.

  Využívá informační a komunikační prostředky k vysvětlení svých myšlenek a názorů, stanoví jejich logický sled, přemýšlí o nich a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění.

- **Kompetence sociální a personální**

  Přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, rozezná různá hlediska.

  Podílí se na vytváření pravidel práce v týmu.

  Vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj.

- **Kompetence občanské**

  Rozezná svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu.

  Respektuje přesvědčení druhých lidí, rozliší útlak a hrubé zacházení.

  Poskytne dle svých možností účinnou pomoc v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka.

  Vymezuje základní ekologické souvislosti a enviromentální požadavky na kvalitní životní prostředí.

- **Kompetence pracovní**

  Používá bezpečně nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla.

  Výsledky pracovní činnosti využívá k ochraně svého zdraví i zdraví druhých, ochraně životního prostředí i ochraně kulturních a společenských hodnot.

  Zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech používá v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost.

4. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Zařadí a rozliší vybrané jedovaté a jedlé houby, kulturní a plané rostliny. Rozpozná různé druhy ovoce, zeleniny. Rozlišuje jednotlivá společenstva. Cíleně porovnává jednotlivé rostliny. Znázorní rostlinná patra. Porovnává různé druhy živočichů – jejich způsob života. Rozliší základní ekosystémy.	**Rozmanitost přírody.** Rostliny, houby, živočichové (průběh a způsob života, stavba těla, výživa) Životní podmínky	EV – ochrana biologických druhů. Ekosystémy Vodní zdroje	
Hovoří samostatně o přípravě rostlin a živočichů na zimu. Stanoví a zdůvodní zásady správného chování v přírodě.	**Živočichové v zimě.** Ochrana přírody, pomoc zvířatům, chování v přírodě. Živelné pohromy, ekologické katastrofy.	Odlévání stop. Vánoční krmení zvířat – vycházka do lesa.	
Seznámí se se základními pravidly ochrany před povodněmi. Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla účastníka silničního provozu. Ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	**Místo, kde žijeme.** Naše město, okolí, přírodní zajímavosti Osobní bezpečí – krizové situace-vhodná a nevhodná místa pro hru, označování nebezpečných látek; dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky). Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – čísla	Návštěva muzea. Pč – plán města, modelování, kreslení. VEGS	16. 11. Mezinárodní den tolerance

Vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista.	tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku		
Využívá v praxi magnetické síly – práce s kompasem. Rozpozná roční období, orientuje se v čase. Porovnává změny v přírodě během roku – vede si záznamy o střídání ročních období. Objasní význam Slunce pro život na Zemi, gravitační síly. Vymezí rozdíl mezi planetou a hvězdou.	**Lidé a čas.** Orientace v čase, den, noc, roční období. Sluneční soustava. Vesmír a Země. Ochrana životního prostředí – voda, vzduch.	Pochod terénem podle kompasu. Planetární stezka. EV – lidské aktivity. Návštěva vodní elektrárny.	Záznamy – pozorování. 22. 3. Světový den vody. 5. 6. Světový den životního prostředí.
Vysvětlí a ukáže zásady první pomoci (zlomeniny, zástavy dýchání). Posuzuje a stanoví zásady správné výživy (sportování, péče o zdraví). Zjistí a ověří čísla tísňového volání. Aplikuje zásady bezpečnosti silničního provozu v praxi. Rozpozná život ohrožující zranění	**Člověk a jeho zdraví.** Péče o zdraví. Zdravá výživa. Zásady první pomoci. Osobní bezpečí, m orientace v silničním provozu. Stavba těla, základní funkce a projevy člověka, zdravý životní styl, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim.	Beseda se členy záchranné služby. Návštěva dopravního hřiště.	7. 4. Světový den zdraví. 31. 5. Světový den bez tabáku.

5. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Vyhledává a popíše vybrané nerosty a horniny, objasní příčiny zvětrávání a vzniku půdy. Užívá v praxi třídění: • organismů na skupiny (rostliny, dřeviny, byliny). • živočichové (bezobratlí, obratlovci). Rozezná jejich zástupce. Uvede příklady organismů žijících v různých oblastech Evropy a světa. Určí postavení Země ve vesmíru. Vysvětlí důsledky pohybu Země kolem své osy a kolem Slunce. Zdůvodní pohyb Země za pomoci glóbusu.	**Rozmanitost přírody**. Hospodářsky významné horniny a nerosty. Třídění organismů, vzájemné vztahy. Podmínky života na Zemi. Vesmír a Země, postavení Země ve vesmíru.	Výlet – Broumovské skály. Návštěva muzea. Návštěva hvězdárny a planetária.	16. 9. Den ochrany ozonové vrstvy.
Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života. Objasní původ člověka jako druhu. Charakterizuje vývoj člověka. Využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých	**Člověk, jeho životní podmínky, jeho zdraví** Původ člověka, vývoj. Lidské tělo, ústrojí lidského těla. Péče o zdraví, zdravá výživa.	Návštěva ZOO Dvůr Králové nad Labem (jeho muzea). Beseda s Městskou policií. EV – čistička vody,	16. 10. Světový den výživy. 1. 12. Světový en AIDS.

orgánových soustav a podpoře vlastního způsobu života. Předvede v modelových situací osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek. Uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku. Ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc. Vysvětlí, co je síla a jak se využívá jednoduchých strojů (páka, kladka, nakloněná rovina, kolo). Popíše a prakticky předvede využití bezpečných elektrospotřebičů (televize, počítače). Popíše zásady bezpečné práce s elektrickými zařízeními. Sestaví jednoduchý elektrický obvod. Objasní význam energie pro život a nutnost šetření energií (ekologický princip).	Základy sexuální výchovy, partnerství, rodičovství. Návykové látky. Nemoci přenosné a nepřenosné. Ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS). Prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních. Partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahu, etická stránka sexuality. Návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií. **Člověk a technika.** Jednoduché stroje. Bezpečné používání elektrických spotřebičů. Osobní bezpečí, zásady první pomoci.	exkurze. Vodní elektrárna – exkurse.	3. 12. Mezinárodní den lidí s postižením.
Vymezí svoje základní práva a povinnosti, postavení v rodině a ve společnosti.	**Lidé kolem nás.** Chráníme přírodu i sebe, vliv člověka na prostředí.	VDO – občan, občanská společnost a stát, principy demokracie	12. 10. Mezinárodní den za omezení přírodních

Najde tel. číslo linky důvěry, krizového centra a zapíše pravidla telefonování na tyto instituce. Stanoví zásady bezpečného chování v různém prostředí – škola, domov, styk s cizími osobami. Vysvětlí význam pojmu terorismus, rasismus.	Základní globální problémy, sociální, nesnášenlivost mezi lidmi. Základní lidská práva, práva dítěte. Šikana, její projevy, řešení. Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, evakuace a ochrana při požáru); integrovaný záchranný systém.	Beseda s Městskou policií – šikana.	katastrof. 10. 10. Den lidských práv.

Vyučovací předmět: TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

je realizována v 1. – 5. ročníku

v každém ročníku jsou 3 hodiny týdně

Vzdělávací obsah je rozdělen na 3 tematické okruhy:

- **Činnosti ovlivňující zdraví**
  význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech

- **Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností**
  pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, průpravné úpoly, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání, další pohybové činnosti

- **Činnosti podporující pohybové učení**
  komunikace v TV, organizace při TV, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech

Organizace

žáci s přihlédnutím k určité sportovní aktivitě cvičí v tělocvičně, na hřišti, ve volné přírodě, na stadioně nebo v plaveckém bazénu. V úvodu hodiny absolvují všichni nástup, rozcvičku a dále se věnují v hlavní části hodiny danému typu sportování. Ke konci dochází k závěrečnému zklidnění – relaxaci. Žáci cvičí ve vhodném sportovním oblečení a obuvi. Učitel v hodinách využívá různé formy a metody práce. Spolu s dětmi používá dostupné náčiní a nářadí**.**

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Kompetence k učení**
  Žáci jsou vedeni k osvojení si základního tělocvičného názvosloví, učí se cvičit podle jednoduchého nákresu nebo popisu cvičení, změří základní pohybové výkony a porovnají je s předchozími, orientují se v informačních zdrojích o aktivitách a sportovních akcích. Učitel umožňuje žákům, aby se naučili na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky.

- **Kompetence k řešení problémů**
  Uplatňují zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí a adekvátně reagují v situaci úrazu spolužáka, řeší problémy v souvislosti s nesportovním chováním, nevhodným sportovním prostředím a nevhodným sportovním náčiním a nářadím. Učitel dodává žákům sebedůvěru, podle potřeby žákům v činnostech pomáhá.

- **Kompetence komunikativní**

  Žáci jsou vedeni ke spolupráci při jednoduchých týmových pohybových činnostech. a soutěžích, učí se reagovat na základní povely a pokyny a sami je i vydávají. Organizují jednoduché pohybové soutěže, činnosti a varianty. Učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých, vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci.

- **Kompetence sociální a personální**

  Žáci jsou vedeni k jednání v duchu fair – play – dodržují pravidla, označí přestupky, respektují opačné pohlaví, zvládají pohybové činnosti ve skupině. Učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat, umožňuje každému žákovi zažít úspěch.

- **Kompetence občanské**

  Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu a projevují přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení své zdatnosti, spojují svou pohybovou činnost se zdravím, zařazují si do vlastního pohybového režimu korektivní cvičení, jsou vedeni ke kritickému myšlení, hodnotí cvičení, učí se být ohleduplní a taktní. Učitel žákům umožňuje, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků.

- **Kompetence pracovní**

  Žáci jsou vedeni učitelem k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě, učí se užívat jednotlivé tělocvičné nářadí a náčiní.

1. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
zná a užívá základní tělocvičné pojmy, názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní, cvičebních prostor rozumí smluveným povelům, signálům, znamením, gestům aj. prostředkům dorozumívání při TV a sportu používá pojmy z pravidel sportů a soutěží	**Tělocvičné pojmy** komunikace v TV	**ČJ** – přesné vyjadřování **Prv** – sporty, sportovní náčiní	
dodržuje pravidla bezpečnosti a hlavní zásady hygieny při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv zná a reaguje na smluvené povely, gesta, signály při pohybových činnostech přivolá pomoc při poranění	**Bezpečnost při sportování**	**Prv** – osobní hygiena, péče o zdraví, vhodné chování	

zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou zná protahovací a strečinková cvičení provádí cviky pro zahřátí a uvolnění dokáže rychlostně silová cvičení (po dobu 5 – 15 s, intervaly odpočinku asi 2 min) zvládá cvičení pro rozvoj kloubní pohyblivosti (flexibility) a pohybové obratnosti provádí kompenzační cvičení (po dlouhém sezení ve škole)	**Příprava ke sportovnímu výkonu a regenerace po skončení sportovní činnosti**	**ČJ** – psaní (uvolňovací cviky) **Prv** – péče o zdraví (člověk)	
spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti dbá na správné držení těla (estetické) při různých činnostech i provádění cviků provádí správné dýchání vyjádří melodii a rytmus pohybem zvládá 2 – 3 tanečky založené na chůzi a běhu	**Rytmické a kondiční formy cvičení, jednoduché tanečky, základy estetického pohybu, cvičení během dne**	**HV** – rytmus, melodie **VV** – postava sportovce, sportovní náčiní, nářadí, sporty	

spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích jedná v duchu fair play manipuluje s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti (na místě a v pohybu, rukou i nohou) přihrává jednoruč, obouruč chytá míč (jiné náčiní) odpovídající velikosti a hmotnosti přihrává nohou dodržuje základní pravidla her je schopen soutěžit v družstvu uvědomuje si následků pro sebe i družstvo při porušení pravidel provádí průpravné přetahy a přetlaky	**Základy sportovních her:** pohybové hry míčové hry netradiční hry pravidla zjednodušených her a soutěží zásady chování a jednání úpoly	**VDO** – Občanská společnost a škola (smysl pro spravedlnost a odpovědnost **MKV** – Lidské vztahy (ohleduplnost, spolupráce) **EV** – Vztah člověka k prostředí **M** – bodové hodnocení	

zvládne průpravná cvičení pro kotoul vpřed provádí kotoul vpřed dokáže průpravná cvičení pro kotoul vzad zkouší kotoul vzad dokáže průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z trampolínky cvičí na žebřinách skáče přes švihadlo provede jednoduché cviky na lavičkách chodí po kladince s dopomocí podbíhá dlouhé lano	**Gymnastika:** akrobacie přeskok kladinka cvičení na nářadí, s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti průpravná cvičení	**ČJ** – přesné vyjadřování , rozvoj slovní zásoby (nářadí, náčiní, gymnastické výrazy)	
zvládá průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti, vytrvalosti, odrazové síly a obratnosti běhá na 30 – 50m běhá v terénu-prokládá chůzí zná základy nízkého a polovysokého startu rozumí principu štafetového běhu skáče do dálky (ze 3 – 4 kroků) – odraz v pásmu 50cm – spojení odrazu s rozběhem zvládá techniku hodu kriketového míčku z místa zkouší hod kriketovým míčkem z chůze účastní se atletických závodů	**Atletika:** rychlý běh běh v terénu skok do dálky hod míčkem cvičení na rychlost, sílu, pohyblivost, koordinaci pohybu	**M** – měření času, délky, počty kroků, pořadí dle výsledů, bodové hodnocení **ČJ** – rozvoj slovní zásoby (odborné atletické výrazy)	

chodí a klouže se po ledě (s oporou a bez opory) zdůvodní, proč je nebezpečné vstupovat na zamrzlou plochu bez dozoru dospělých osob	**Bruslení, bobování, sáňkování (dobrovolně dle možností učitele a školy)**	**Prv** – péče o zdraví **VV** – zimní sporty a hrátky	
zjistí, že turistika a pobyt v přírodě patří k nejzdravějším pohybovým aktivitám zvládá základní techniku chůze (i se zátěží) připraví se na turistickou akci (obleče se, sbalí batoh) – s pomocí dospělých orientuje se v přírodě podle značek a výrazných přírodních úkazů uvědomuje si nebezpečí při přepravě, putování, táboření a chová se podle toho	**Turistika a pobyt v přírodě (dobrovolně dle možností učitele a školy)**	**VV** – volný čas v přírodě **Prv** – krajina kolem nás (orientace ve volné krajině) **HV**-zpěv	
projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu a vůli po zlepšení pohybové dovednosti zjistí význam sportování pro zdraví respektuje zdravotní handicap	**Vztah ke sportu – zásady jednání a chování** **(fair play)**	**Prv** – péče o zdraví, hygiena při sportování, vhodné chování	

2. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
zná a užívá základní tělocvičné pojmy názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní, cvičební prostory rozumí smluveným povelům, signálů, znamením, gestům aj. dorozumívacím prostředkům při TV a sportu zná pojmy z pravidel sportů a soutěží	**Tělocvičné pojmy** – komunikace v TV	**ČJ** – přesné vyjadřování	
dodržuje pravidla bezpečnosti a hlavní zásady hygieny při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv zná a reaguje na smluvené povely, gesta, signály při tělovýchovné činnosti přivolá pomoc při poranění	**Bezpečnost při sportování**	**Prv** – nemoc a úrazy, hygiena, čistota **VV** – cvičenec, sportovní oblečení	

zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou zná protahovací a strečinková cvičení provádí cviky pro zahřátí a uvolnění dokáže rychlostně silová cvičení (po dobu 5 – 15s, intervaly odpočinku asi 2 min) zvládá cvičení pro rozvoj kloubní pohyblivosti (flexibility) a pohybové obratnosti provádí kompenzační cvičení (po dlouhém sezení ve škole)	**Příprava ke sportovnímu výkonu a regenerace po skončení sportovní činnosti**	**Prv** – člověk (naše tělo) **ČJ** – psaní (uvolňovací cviky)	
spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti dbá na správné držení těla (estetické) při různých činnostech i při provádění cviků myslí na správné dýchání vyjádří melodii a rytmus pohybem zvládne 2 – 3 tanečky založené na chůzi a běhu	**Rytmické a kondiční formy cvičení, jednoduché tanečky, základy estetického pohybu, cvičení během dne**	**HV** – rytmus, melodie **Prv**-výživa	

spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích jedná v duchu fair play manipuluje s míčem, který odpovídá velikosti a hmotnosti (na místě i v pohybu) přihrává jednoruč, obouruč chytá míč (jiné náčiní) odpovídající velikosti a hmotnosti přihrává nohou dodržuje základní pravidla her je schopen soutěžit v družstvu uvědomuje si následky pro sebe i družstvo při porušení pravidel provádí průpravné přetahy a přetlaky	**Základy sportovních her:** pohybové hry míčové hry netradiční hry pravidla zjednodušených her a soutěží zásady chování a jednání úpoly	**EV** – Vztah člověka k prostředí (životní styl, Prostředí a zdraví) **VDO** – Občanská společnost a škola (dodržování pravidel, smysl pro čistou a bezkonfliktní hru) **MKV** – Lidské vztahy (ohleduplnost, spolupráce) **M** – bodové hodnocení **Prv** – volný čas a sport	

zvládne průpravná cvičení pro kotoul vpřed i vzad provádí kotoul vpřed pokouší se o kotoul vzad dokáže průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z trampolínky provádí jednoduché cviky na žebřinách skáče přes švihadlo cvičí na lavičkách chodí po kladince s dopomocí podbíhá dlouhé lano	**Gymnastika:** akrobacie přeskok kladinka cvičení na nářadí, s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti průpravná cvičení	**ČJ** – přesné vyjadřování, rozvoj slovní zásoby (nářadí, náčiní, gymnastické výrazy) **PČ** – sportovec, nářadí	
zvládá průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti, vytrvalosti, odrazové síly a obratnosti uběhne 30 – 50m běhá v terénu (prokládá chůzí) zná základy nízkého a polovysokého startu rozumí principu štafetového běhu skáče do dálky (za 3 – 4 kroků) – odraz v pásmu 50cm – spojení odrazu s rozběhem zvládá techniku hodu kriketového míčku z místa hází kriketovým míčkem z chůze účastní se atletických závodů	**Atletika:** rychlý běh běh v terénu skok do dálky hod míčkem cvičení na rychlost, sílu, pohyblivost, koordinaci pohybu	**VV** – sportování ve volném čase **M** – měření času, délky, počty kroků, pořadí výsledků **Prv** – pobyt v přírodě	

zná a užívá pojmy v plaveckém areálu (části areálu, smluvená gesta a signály pro dorozumívání) dodržuje základní hygienu při plaveckém výcviku a zásady bezpečnosti při plavání a pohybu v plaveckém areálu (ví o nebezpečí při plavání, umí přivolat pomoc pro tonoucího) dokáže průpravná cvičení na suchu zvládá cvičení pro seznámení s vodou, pro orientaci ve vodě a pod vodou, pro osvojení plaveckých dovedností splývá zvládá pády a skoky do vody z nízkých poloh pokouší se o 1 plavecký způsob – kraul nacvičuje práci nohou dalších plaveckých stylů (znak, prsa) uplave úsek od 10m do 100m zvládne obrátku zkouší pravidelně dýchat při plavání	**Plavání:** pojmy v plaveckém areálu základní hygiena průpravná cvičení na suchu průpravná cvičení pro seznámení s vodou dýchání do vody pády a skoky do vody jeden plavecký způsob (kraul) obrátka	**VV** – léto a pobyt u vody **M** – počty bazénů, měření času, pořadí podle výsledků	

chodí a klouže se po ledě (s oporou i bez opory) ví, že je nebezpečné stupovat na zamrzlou přírodní plochu bez dozoru dospělé osoby	**Bruslení, bobování, sáňkování (dobrovolně dle možností učitele a školy)**	**VV** – zimní sporty, oblečení	
zjistí, že turistika a pobyt v přírodě patří k nejzdravějším pohybovým aktivitám zvládá techniku chůze (i se zátěží) připraví se na turistickou akci (sbalit batoh, obléknout se) pod dohledem dospělých orientuje se v přírodě podle značek a výrazných přírodních úkazů uvědomuje si možná nebezpečí při přepravě, putování, táboření a chová se podle toho	**Turistika a pobyt v přírodě (dobrovolně dle možností učitele a školy)**	**PČ** – člověk a příroda	
projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu a vůli po zlepšení pohybové dovednosti respektuje zdravotní handicap zjistí význam sportování pro zdraví	**Vztah ke sportu – zásady jednání a chování (fair play)**	**Prv** – volný čas, hygiena, naše tělo, úrazy **Prv** – péče o zdraví	

3. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
zná a užívá základní tělocvičné pojmy – názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní, cvičební prostory rozumí smluveným povelům, signálům, znamením, gestům aj. prostředkům dorozumívání při TV a sportu zná pojmy z pravidel sportů a soutěží	**Tělocvičné pojmy** – komunikace v TV	**ČJ** – přesné vyjadřování	
dodržuje pravidla bezpečnosti a hlavní zásady hygieny při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv reaguje na smluvené povely, gesta, signály při pohybových činnostech dokáže přivolat pomoc při poranění zvládne ošetření drobných úrazů	**Bezpečnost při sportování**	**Prv** – bezpečnost (člověk)	

zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou zná protahovací a strečinková cvičení provádí cviky pro zahřátí a uvolnění dokáže rychlostně silová cvičení (do 15s s intervaly odpočinku do 2 min) zvládá cviky pro rozvoj kloubní pohyblivosti (flexibility) a pohybové obratnosti provádí kompenzační cviky (po dlouhém sezení ve škole)	**Příprava ke sportovnímu výkonu** **a regenerace po skončení sportovní činnosti**	**ČJ** – psaní (uvolňovací cviky) **Prv** – kostra, svaly, srdce, plíce (člověk)	
spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti dbá na správné držení těla (estetické) při různých činnostech i provádění cviků vyjádří melodii a rytmus pohybem správně dýchá zvládne 2/4 a 3/4 taneční krok pokouší se o tance založené na kroku poskočném, přísunném, přeměněném zvládá základy cvičení s náčiním (míčem, švihadlem)	**Rytmické a kondiční formy cvičení, jednoduché tanečky, základy estetického pohybu, cvičení během dne**	**HV** – melodie, rytmus **Prv** – správné držení těla **VV** – pohybová činnost ve volném čase	

spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích rozlišuje míč na basketbal, volejbal a kopanou přihrává jednoruč a obouruč nacvičuje střelbu na koš zkouší střelbu na branku jednoruč pokouší se vést míč driblinkem udrží míč pod kontrolou družstva chytá míč obouruč tlumí míč vnitřní stranou nohy pokouší se vést míč nohou pokouší se o střelbu na branku vnitřním nártem nacvičuje přehazovanou zná cviky na zdokonalení obratnosti a pohotovosti soutěží v družstvu je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe i družstvo pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje	**Základy sportovních her**: pohybové hry míčové hry netradiční hry pravidla zjednodušených her a soutěží zdravotně zaměřené činnosti úpoly	**VDO** – Občanská společnost a škola (dodržování pravidel, smysl pro čistou a bezkonfliktní hru) **MKV** – Lidské vztahy (ohleduplnost, spolupráce) **VV** – sportování dětí **PČ** – sportovní náčiní, sportovec **M** – bodové hodnocení	

seznamuje se s běžeckou abecedou uběhne vzdálenost 50m zná taktiku při běhu na delší vzdálenost běhá v terénu s překážkami zvládá nízký a polovysoký start na povel nacvičí správnou techniku skoku z místa skáče do dálky – spojí odraz s rozběhem (postupně odraz z břevna) zná techniku hodu kriketovým míčkem z rozběhu účastní se atletických závodů	**Atletika:** rychlý běh běh v terénu starty při běhu skok do dálky (rozběh) hod míčkem rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti a koordinace pohybu	**EV** – Vztah člověka k prostředí (prostředí a zdraví) **M** – měření délky, času, bodové hodnocení, pořadí dle výsledků	
pokouší se o šplh na tyči provádí kotoul vpřed a vzad dokáže napojit kotouly vpřed a vzad naučí se správnou techniku odrazu z můstku při cvičení na koze pokouší se o roznožku přes kozu našíř odrazem z můstku skáče do vzporu dřepmo na sníženou švédskou bednu z můstku (trampolínky) chodí po kladince bez dopomocí	**Gymnastika:** akrobacie přeskok kladinka cvičení na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti průpravná cvičení	**ČJ** – rozvoj slovní zásoby (odborné gymnastické výrazy)	

zná a užívá pojmy v plaveckém areálu (části plaveckého areálu, smluvené signály pro dorozumívání v bazénu) dodržuje základní hygienu při plaveckém výcviku, zásady bezpečnosti při plavání a pohybu v areálu bazénu) ví o nebezpečí při plavání (dokáže přivolat pomoc pro tonoucího) provádí průpravná cvičení na suchu pro osvojení plaveckých dovedností splývá skáče do vody z nízkých poloh nacvičuje skok po hlavě zvládne jeden plavecký styl (kraul) nacvičuje další plavecké styly (znak, prsa-práce nohou, paží, dýchání) dokáže obrátku uplave úsek od 10 – 100m	**Plavání:** pojmy v plaveckém areálu základní hygiena průpravná cvičení na suchu dýchání do vody pády a skoky do vody 1 plavecký styl (kraul) obrátka	**VV** – pohybové hry v létě u vody **M** – měření času, počty bazénů, bodové hodnocení **Prv** – hygiena, péče o zdraví	
samostatně se připraví pro činnost na ledě (na svahu) – oblečení, obutí bruslí vpřed s oporou i bez opory zpomalí, vyhne se překážce, zatočí, zastaví dodržuje bezpečnost na ledě i svahu	**Bruslení, bobování, sáňkování (dobrovolně dle možností učitele a školy)**	**VV + PČ** – zima a sport	

chová se ohleduplně k přírodě spojí turistiku s další pohybovou činností samostatně se připraví na turistickou akci, naplánuje jednoduchou pochodovou trasu chová se slušně v dopravních prostředcích pohybuje se v mírně náročném terénu (v různém ročním období) i se zátěží ošetří drobná poranění	**Turistika a pobyt v přírodě (dobrovolně dle možností učitele a školy**)	**HV** – zpěv **VV** – pohybové hry na výletě **Prv** – bezpečnost, první pomoc	
projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu a vůli po zlepšení pohybové dovednosti respektuje zdravotní handicap zjistí význam sportování pro zdraví	**Vztah ke sportu – zásady jednání a chování (fair play)**	**Prv** – péče o zdraví	

4. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
zná a užívá základní tělocvičné pojmy – názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní, cvičební prostory rozumí smluveným povelům, signálům, znamením, gestům aj. prostředkům dorozumívání při TV a sportu zná pojmy z pravidel sportů a soutěží	**Tělocvičné pojmy** – komunikace v TV	**ČJ** – přesné vyjadřování	
dodržuje pravidla bezpečnosti a hlavní zásady hygieny při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv reaguje na smluvené povely, gesta, signály při pohybových činnostech dokáže přivolat pomoc při poranění zvládne ošetření drobných úrazů	**Bezpečnost při sportování**		

zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou zná protahovací a strečinková cvičení provádí cviky pro zahřátí a uvolnění dokáže rychlostně silová cvičení (do 15s s intervaly odpočinku do 2 min) zvládá cviky pro rozvoj kloubní pohyblivosti (flexibility) a pohybové obratnosti provádí kompenzační cviky (po dlouhém sezení ve škole)	**Příprava ke sportovnímu výkonu a regenerace po skončení sportovní činnosti**	**ČJ** – uvolňovací cviky (psaní)	
spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti dbá na správné držení těla (estetické) při různých činnostech i provádění cviků dovede vyjádřit melodii a rytmus provádí správné dýchání zvládne 2/4 a ¾ taneční krok pokouší se o tance založené na kroku poskočném, přísunném, přeměnném zvládá základy cvičení s náčiním (míč, švihadlo)	**Rytmické a kondiční formy cvičení, tanečky, základy estetického pohybu, cvičení během dne**	**HV** – rytmus, melodie	

spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích rozlišuje míč na basketbal, volejbal a kopanou zvládá přihrávku jednoruč a obouruč nacvičuje střelbu na koš provádí střelbu na branku jednoruč dokáže vést míč driblinkem udrží míč pod kontrolou družstva chytá míč obouruč tlumí míč vnitřní stranou nohy zkouší vést míč nohou střílí na branku vnitřním nártem hraje přehazovanou zná cviky na zdokonalení obratnosti a pohotovosti je schopen soutěžit v družstvu uvědomuje si následků při porušení pravidel pro sebe i družstvo pozná a označí přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje	**Základy sportovních her:** pohybové hry míčové hry netradiční hry pravidla zjednodušených her a soutěží organizace při TV zásady jednání a chování zdravotně zaměřené činnosti úpoly	**VDO** – Občanská společnost a škola (dodržování pravidel, smysl pro čistou a bezkonfliktní hru, pro spravedlnost a odpovědnost) **MKV** – Lidské vztahy (ohleduplnost, spolupráce) **EV** – Vztah člověka k prostředí **MDV** – Fungování a vliv médií ve společnosti **VV** – pohybové hry dětí **PČ** – sportovec a sportovní náčiní	

provádí běžeckou abecedu běhá na vzdálenost 50m zná taktiku při běhu na delší vzdálenost běhá v terénu s překážkami zvládá nízký a polovysoký start na povel skáče do dálky – spojí odraz s rozběhem (z břevna) hází kriketovým míčkem z rozběhu účastní se atletických závodů	**Atletika:** rychlý běh starty při běhu běh v terénu vytrvalostní běh skok do dálky (odraz) hod míčkem rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti a koordinace pohybu	**ČJ** – rozvoj slovní zásoby, přesné vyjadřování **VV** – atletické závody **M** – měření času, délky, pořadí dle výsledků, bodové hodnocení	
zdokonaluje se ve šplhu na tyči zvládne kotoul vpřed a vzad provádí jednoduchou sestavu na základě napojených kotoulů vpřed a vzad odráží se správně z můstku při cvičení na koze zvládne roznožku přes kozu našíř odrazem z můstku skáče do vzporu dřepmo na sníženou švédskou bednu odrazem z můstku chodí po kladince bez dopomocí	**Gymnastika:** akrobacie přeskok kladinka cvičení na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti průpravná cvičení	**ČJ** – přesné vyjadřování, rozvoj slovní zásoby	

zná a užívá pojmy v plaveckém areálu (části plaveckého areálu, smluvené signály pro dorozumívání v bazénu) dodržuje základní hygienu při plaveckém výcviku, zásady bezpečnosti při plavání a pohybu v areálu bazénu dokáže přivolat pomoc pro tonoucího provádí průpravná cvičení na suchu pro osvojení plaveckých dovedností splývá skáče do vody z nízkých poloh nacvičuje skok po hlavě zvládne 2 plavecké styly (kraul, znak) nacvičuje plavecký styl prsa dbá na pravidelné dýchání při plavání dokáže obrátku uplave úsek od 10 – 100m	**Plavání:** -pojmy v plaveckém areálu základní hygiena průpravná cvičení na suchu dýchání do vody skoky do vody 2 plavecké styly obrátka	**VV** – léto a pohyb u vody **M** – měření času, bazénů, pořadí dle výsledků, bodové hodnocení	
jezdí na kole na dopravním hřišti dodržuje jednoduchá pravidla silničního provozu oblékne se vhodně pro jízdu na kole používá bezpečnostní helmu	**Cyklistika** – výchova cyklisty (dopravní hřiště)	**PČ** – dopravní stavebnice (naše město) **VV** – křižovatka, silniční provoz	

samostatně se připraví na turistickou akci naplánuje jednoduchou pochodovou trasu vhodně se chová v dopravních prostředcích pohybuje se v mírně náročném terénu (i se zátěží) ošetří drobná poranění chová se ohleduplně k přírodě spojuje turistiku s další pohybovou činností	**Turistika a pobyt v přírodě (dobrovolně dle možností učitele a školy)**	**VL** – odpočíváme po práci, reliéf krajiny **Př** – ekosystémy a jejich charakteristika, ekologie a ochrana přírody	
dodržuje zásady bezpečnosti jízdy na bruslích a na svahu samostatně se připraví pro činnost na ledě a sněhu (oblečení, obutí) bruslí vpřed s oporou i bez opory zkouší jízdu na jedné brusli zastaví, zatočí, zpomalí, vyhne se překážce bruslí na rychlost i vytrvalost	**Bruslení, bobování, sáňkování (dobrovolně dle možností učitele a školy)**	**VV + PČ** – zimní radovánky	
projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu a vůli po zlepšení pohybové dovednosti učí se respektovat zdravotní handicap zná význam sportování pro zdraví	**Vztah ke sportu – zásady jednání a chování (fair play)**		

5. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
zná a užívá základní tělocvičné pojmy – názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní, cvičební prostory rozumí smluveným povelům, signálům, znamením, gestům aj. prostředkům dorozumívání při TV a sportu zná pojmy z pravidel sportů a soutěží	**Tělocvičné pojmy** – komunikace v TV	**ČJ** – přesné vyjadřování	
dodržuje pravidla bezpečnosti a hlavní zásady hygieny při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv reaguje na smluvené povely, gesta, signály při pohybových činnostech dokáže přivolat pomoc při poranění zvládne ošetření drobných úrazů	**Bezpečnost při sportování**	**Př** – člověk a technika (úrazy, zásady první pomoci)	

zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou zná protahovací a strečinková cvičení provádí cviky pro zahřátí a uvolnění dokáže rychlostně silová cvičení (do 15s s intervaly odpočinku do 2 min) zvládá cviky pro rozvoj kloubní pohyblivosti (flexibility) a pohybové obratnosti provádí kompenzační cviky (po dlouhém sezení ve škole)	**Příprava ke sportovnímu výkonu a regenerace po skončení sportovní činnosti**	**ČJ** – uvolňovací cviky před psaním **Př** – tělo člověka (základní ústrojí lidského těla)	

spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích rozlišuje míč na basketbal, volejbal a kopanou zvládá přihrávku jednoruč a obouruč nacvičuje střelbu na koš provádí střelbu na branku jednoruč dokáže vést míč driblinkem udrží míč pod kontrolou družstva chytá míč obouruč tlumí míč vnitřní stranou nohy zkouší vést míč nohou střílí na branku vnitřním nártem hraje přehazovanou zná cviky na zdokonalení obratnosti a pohotovosti je schopen soutěžit v družstvu uvědomuje si následků při porušení pravidel pro sebe i družstvo pozná a označí přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje	**Základy sportovních her:** pohybové hry míčové hry netradiční hry pravidla zjednodušených her a soutěží organizace při TV zásady chování a jednání zdravotně zaměřené činnosti úpoly	**M** – bodové hodnocení **VDO** – Občanská společnost a škola (dodržování pravidel, smysl pro spravedlnost, odpovědnost, čistou a bezkonfliktní hru) **MKV** – Lidské vztahy (ohleduplnost, spolupráce) **EV** – Vztah člověka k prostředí **MDV** – fungování a vliv médií ve společnosti	

šplhá na tyči zvládne kotoul vpřed a vzad provádí jednoduché sestavy spojováním kotoulů vpřed a vzad dokáže roznožku přes kozu našíř odrazem z můstku skáče skrčku přes kozu našíř odrazem z můstku chodí po kladince bez dopomoci předvede jednoduchou akrobatickou sestavu na kladince provádí ručkování, shyby, průvlek na hrazdě dokáže svis závěsem v podkolení ze svisu stojmo naskočí do vzporu – sešin (seskok) provádí průpravná cvičení pro zvládnutí stoje na rukou	**Gymnastika:** akrobacie přeskok kladinka cvičení na nářadí, s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti hrazda průpravná cvičení	**VV + PČ** – pohyb a krása **ČJ** – rozvoj slovní zásoby	

zná běžeckou abecedu běhá na vzdálenost 60m zná taktiku při běhu na delší vzdálenost běhá v terénu s překážkami provádí nízký a polovysoký start na povel (i z bloků) skáče do dálky – spojí odraz s rozběhem (z břevna) hází kriketovým míčkem u rozběhu účastní se atletických závodů	**Atletika:** rychlý běh starty při běhu běh v terénu vytrvalostní běh skok do dálky (rozběh) hod míčkem rozvoj různých forem rychlosti, síly, pohyblivosti a koordinace pohybu	**M** – měření délky, času, pořadí výsledků, bodové hodnocení **Př** – životní prostředí člověka	
zná a užívá pojmy v plaveckém areálu (části plaveckého areálu, smluvené signály pro dorozumívání v bazénu) dodržuje základní hygienu při plaveckém výcviku, zásady bezpečnosti při plavání a pohybu v areálu bazénu) dokáže přivolat pomoc pro tonoucího provádí průpravná cvičení na suchu pro osvojení plaveckých dovedností splývá skáče do vody z nízkých poloh po hlavě zvládne 3 plavecké styly (kraul, znak, prsa) dokáže obrátku uplave úsek 100m a více	**Plavání:** základní hygiena pojmy v plaveckém areálu průpravná cvičení na suchu dýchání do vody skoky do vody 2 plavecké styly obrátka	**M** – měření času, pořadí dle výsledků, bodové hodnocení **VV** – prázdniny u vody	

spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti dbá na správné držení těla (estetické) při různých činnostech i provádění cviků dovede vyjádřit melodii a rytmus zvládne 2/4 a 3/4 taneční krok provádí tance založené na kroku přísunném, poskočném, přeměnném zvládá cvičení s náčiním (míč, švihadlo)	**Rytmické a kondiční formy cvičení, jednoduché tanečky, základy estetického pohybu, cvičení během dne**	**HV** – rytmus, melodie	
samostatně se připravuje na turistickou akci naplánuje jednoduchou pochodovou trasu vhodně se chová v dopravních prostředcích pohybuje se v mírně náročném terénu i se zátěží orientuje se podle mapy spojí turistiku s dalšími pohybovými aktivitami ošetří drobná poranění je ohleduplný k přírodě	**Turistika a pobyt v přírodě (dobrovolně dle možností učitele a školy)**	**HV** – zpěv **Př** – životní prostředí, podmínky života na Zemi **VL** – rostlinstvo a živočišstvo mírného pásu	

samostatně se připraví pro činnost na bruslích, bobu či sáňkách (oblečení, obutí) řídí se zásadami bezpečnosti jízdy bruslí vpřed (bez opory) jezdí na jedné brusli zatáčí na obou bruslích jezdí na rychlost a vytrvalost zastaví, zpomalí, vyhne se překážce	**Bruslení, bobování, sáňkování (dobrovolné dle možností učitele a školy)**	**VV** – pohybové hry v zimě	
projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu a vůli po zlepšení pohybové dovednosti zjistí význam sportování pro zdraví	**Vztah ke sportu – zásady jednání a chování (fair play)**	**Př** – péče o zdraví	

Vyučovací předmět: VLASTIVĚDA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět vlastivěda je vyučován jako samostatný předmět ve 4. a 5. ročníku dvě hodiny týdně

Svým obsahem navazuje a prohlubuje učivo prvouky. Přináší poznatky o krajině svého regionu, své vlasti, informace o Evropě, učí pracovat s mapami. Přibližuje významné události českých dějin a hlavní etapy vývoje české společnosti. Učivo ve vlastivědě vytváří přirozené základy pro výuku dějepisu, zeměpisu a občanské výchovy ve vyšších ročnících.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Kompetence k učení**
  Vyhledává vhodné způsoby učení, třídí informace, poznává smysl a cíl učení

- **Kompetence k řešení problémů**
  Vnímá problémové situace ve škole, hledá vhodné řešení, kriticky myslí, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí

- **Kompetence komunikativní**
  Formuluje a vyjadřuje své myšlenky, naslouchá druhým, využívá své dovednosti ke kvalitní spolupráci s ostatními

- **Kompetence sociální a personální**
  Účinně spolupracuje ve skupině, přispívá k diskusi ve třídě, podílí se na příjemné atmosféře třídy

- **Kompetence občanské**
  Respektuje názory druhých, rozhoduje se zodpovědně podle dané situace

- **Kompetence pracovní**
  Používá bezpečné a účinné materiály a nástroje, využívá znalostí a zkušeností

4. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Užívá pojmy poloha, místní krajina, obec, kraj, krajské město, region Vyhledá na mapě HK, začlení do kraje Zjistí typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury	Místo, kde žijeme-naše město a okolí	ČJ-čtení pověstí-vypravování VV-památky HK-návštěva galerií, muzea, divadel, výstav	
Užívá pojmy vlast, cizina, stát, prezident, parlament, volby, demokracie Popíše státní symboly Zjistí jména prezidenta, premiera ČR Orientuje se na mapě ČR, vyhledá oblasti ČR, významná města, pohoří, nížiny, řeky, jezera, chráněná území Praha-hlavní město-památky	Země, ve které žijeme poloha v Evropě státní symboly demokratický stát soužití národů povrch a vodstvo národní bohatství Praha-hlavní město významná města, místa chráněné oblasti památky-přírodní, kulturní, historické	ČJ-vypravování o cestování VV-zážitky z cest Praha –výlet VDO Projektový den-Praha OSV EV	

Rozpozná rozdíl mezi pověstí a historickou událostí Rozezná současné a minulé Stručně popíše nejstarší osídlení naší vlasti, rozvoj za Karla IV., období husitských válek, nejvýznamnější osobnosti habsburské monarchie-Rudolf II., J. A. Komenský, Marie Terezie, Josef II	Obrazy z českých dějin nejstarší osídlení naší vlasti staré pověsti české Velká Morava český přemyslovský stát české království český stát za vlády Karla IV. husitství období habsburské	VV-ilustrace k pověstem ČJ-čtení pověstí, pohádek -návštěva výstav -video	

5. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Stručně popíše svými slovy společenský, politický a kulturní život v českých zemích od 17. století až do počátku 20. století Objasní vznik Československé republiky, zhodnotí osobnost T. G. Masaryka Posoudí život v českých zemích v době nacistické okupace a význam obnovení Československé republiky Charakterizuje způsob života v poválečném období, v době totality, vznik ČR	Obrazy z českých dějin pobělohorská doba, baroko, J. A. Komenský vláda M. Terezie a Josefa II. národní obrození české země ve 2. p 19. st. první světová válka vznik Československé republiky druha světová válka poválečná léta období totality vznik České republiky	MKV Projekt-Štefánik	Exkurze: Lány-Muzeum T. G. Masaryka

Orientuje se na mapách střední Evropy a Evropy Popíše polohu ČR v Evropě Ukáže a stručně popíše sousední státy ČR, další významné státy Evropy, města, střediska cestovního ruchu Vysvětlí pojem EU Vyhledá na mapě světa jednotlivé světadíly a oceány	ČR, rozdělení do krajů poloha a povrch podnebí a vodstvo rostlinstvo a živočišstvo ČR-poloha v Evropě sousední státy ČR významné evropské státy, města, střediska cestovního ruchu EU-význam, charakteristika poloha světadílů a oceánů Zemi	ČJ-vlastní jména, názvy států VV, PČ-kreslení map Projekt-cestujeme po Evropě -slovanské jazyky -evropský den MKV VEGS	Referáty Prezentace

Vyučovací předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Výtvarná výchova svým pojetím rozvíjí tvořivost, představivost a originalitu žáků, jejich smyslovou citlivost a podporuje jejich orientaci na ploše i v prostoru. Žáci poznávají okolní i svůj vnitřní svět prostřednictvím výtvarných činností, kultivují se jejich schopnosti svět kolem sebe citlivě vnímat, prožívat jej a objevovat v něm estetické hodnoty. Žáci si osvojují pracovní návyky, základní výtvarné techniky a postupy. Důležité je využití mezipředmětových vazeb a vztahů k přírodě a lidské společnosti. Žáci jsou vedeni ke kladnému vztahu ke kulturnímu bohatství své vlasti, vytvářejí si vztah k umění prostřednictvím návštěv kulturních center /muzeí, galerií, divadel, …/

Vyučovací předmět Výtvarná výchova je povinný předmět s týdenní časovou dotací na 1. stupni ZŠ: 1. , 2. a 3. roč. – 1 hod. , 4. a 5. roč. 2 hod.

Jednotlivé týdenní dotace lze ve vhodných případech organizovat střídavě jako „dvouhodinovky“, tj. 1x za 14 dnů v kombinaci například s Pracovní výchovou či Prvoukou.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Kompetence k učení**
  využívá získaných informací v tvůrčích činnostech

  operuje s naučenými termíny

  samostatně pozoruje a experimentuje

  hodnotí výsledky své tvorby a diskutuje o nich

- **Kompetence k řešení problémů**
  objevuje různé varianty řešení

  sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů

- **Kompetence komunikativní**
  formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory

- **Kompetence sociální a personální**
  účinně spolupracuje ve skupině

  v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

  přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy

- **Kompetence občanské**
  respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní a historické dědictví

  projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost

respektuje požadavky na kvalitu životního prostředí

- **Kompetence pracovní**
  používá bezpečně a účinně materiály a nástroje, dodržuje vymezená pravidla

  adaptuje se na nové nebo změněné pracovní podmínky

1.-3. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Výtvarné vyjádření skutečnosti			
dovede výtvarně zobrazit okolní svět, vlastní zážitky a představy rozvíjí výtvarnou fantazii a paměť vyjadřuje vlastní postoj k lidem, věcem a událostem	Tématické práce podle vlastního prožitku, vyprávění, četby, filmu. Pozorování přírody a činnosti lidí.	Pracovní výchova- organizace pracovního prostoru, příprava a úklid pomůcek ČJ- literární výchova PRV- učení o přírodě a člověku OSV – rozvoj kreativity a smyslového vnímání	Náročnost všech prací bude postupně zvyšována dle věku žáků.
vytváří si estetický vztah k přírodě pozoruje a citlivě vnímá její barevnou a tvarovou bohatost a proměnlivost rozlišuje přírodní struktury/ tvrdé, měkké, hladké, hrubé, hebké, drsné/ experimentuje s otiskováním, frotáží a dotvářením používá měkký grafický materiál /rudka, suchý nebo mastný pastel, silná měkká tužka/ a tenký kreslící papír	Výtvarné osvojování přírodních útvarů, rozlišování tvaru, barvy a struktury. (Otiskování, frotáž, kresba, dotváření a kombinace přírodních materiálů).	PRV- učení o přírodě EV- vztah člověka k přírodě, ochrana přírody OSV- Vytváření kladných osobních postojů k životnímu prostředí	Vycházky

chápe věci jako lidské výtvory objevuje a sleduje závislost jejich tvaru na účelu a na materiálu chápe funkčnost předmětu dovede hravou formou předmět výtvarně vyjádřit	Výtvarné osvojování věcí, poznávání jejich tvarů a funkcí. Výtvarný záznam pohybu vyjádřený vodorovnými, svislými a šikmými čarami, kružnicemi, elipsami.	M- geometrie	
Práce dekorativní a prostorové			
pozná barvy teplé a studené, světlé a tmavé, husté a řídké užívá míchání barev, rozpíjení, zapouštění používá vodové barvy, tempery, suchý pastel, voskovky dovede používat různé druhy štětců	Elementární poznatky o vlastnostech barev a jejich výrazových možnostech. Symbolika barev (oheň – červená, smutek – černá, …) Poznávání různých druhů linií a jejich výrazových možností.	OSV- rozvoj kreativity a motoriky	
modeluje z plastelíny, moduritu, hlíny tvaruje papír, lepenku	Práce s plastickým materiálem.	OSV- rozvoj kreativity	
dokáže na pískovišti reliéfně znázornit přírodní okolí svého bydliště vytvoří návrh obytného prostoru z krabiček či dřevěných odřezků	Rozvíjení citu pro prostor. Modelování a konstruování podle skutečnosti. (Pískoviště, stavebnice, dřevěné odřezky, …)	M- geometrické tvary PRV- životní prostředí člověka EV- Tvorba životního prostředí	

dovede rytmicky střídat tvary a barvy	Dekorativní práce, rozvíjení smyslu pro rytmus.	M- geometrie HV- rytmus v hudbě ČJ- liter. vých. - rytmus říkadel a dětských veršovánek	
Výtvarné umění a životní prostředí			
rozezná známé ilustrace např. J. Lady, O. Sekory, H. Zmatlíkové apod. rozvíjí fantazii seznámí se s hračkami současnými i minulými seznámí se s různými druhy výtvarného umění chápe elementární otázky ve věcech vkusu	Aktivní práce s ilustrací, funkce ilustrace. Hračka, loutka , maňásek v životě dětí. Různé druhy výtvarného umění. Kultura bydlení a odívání. **Doporučené výtvarné prostředky a materiály:** kresba /uhel, rudka, tužka, dřívko, tuš, křída aj. / malba / temperové a krycí vodové barvy, pastel, voskový pastel/ kombinované techniky, koláž, tiskátka, monotyp, frotáž, dotváření, vrypy, kombinace přírodních materiálů aj. modelovací hlína, modurit, těsto, přírodní materiály/kaménky, kůra, tráva, plody aj. papír, dřevěné odřezky, špejle, krabičky aj. jednoduché grafické techniky panelové stavebnice, makety domů, stromů, pískoviště	ČJ- literární výchova MKV- hračky dětí jiných kultur PRV- domov a rodina	

4.-5. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Výtvarné vyjádření skutečnosti			
dovede si v paměti uchovat zážitky a výtvarně je zobrazí z představy rozvíjí tvořivost při práci z představy používá záměrně tvarovou a barevnou nadsázku uplatňuje ve výtvarné činnosti poznatky a dovednosti s kresbou, malbou temperovými a krycími vodovými barvami, pastelem, křídou, akvarelem, koláží, mozaikou, textilní aplikací, grafickými materiály komunikuje o obsahu svých děl seznámí se s proporcemi lidského těla a hlavy vnímá proměnlivost barev přírody všímá si barevného kontrastu předmětů a pozadí prohloubí si znalosti a technické dovednosti při používání čistých, lomených a tmavých barev umí barevně vyjádřit své pocity a nálady	V tématických pracích jde o expresívní volný výtvarný projev doplněný uvědomělejším pozorováním skutečnosti. Seznámení se základními kompozičními zákonitostmi. Zpřesňování vyjádření proporcí lidské postavy, konfrontace představy se skutečností. Ve výtvarném osvojování přírody vyjadřování morfologických znaků, tvarů, barev, vnitřní členění přírodních objektů. Hojné využívání barev. Výtvarné vyjádření věcí vychází ze skutečnosti i z představ. Řešení barevných vztahů objektu a prostředí. Rozvíjení prostorového vidění a cítění, jednoduché perspektivní jevy.	Pracovní výchova-organizace pracovního prostoru, příprava a úklid pomůcek OSV – rozvoj kreativity a smyslového vnímání Př – učení o člověku Př – živá a neživá příroda EV – příroda jako zdroj inspirace pro vytváření kulturních a uměleckých hodnot Vl – svět člověka, umění M – tělesa, symetrie, osa souměrnosti, kolmost, rovnoběžnost Čj – popis předmětu	Náročnost prací bude postupně zvyšována dle věku žáků Vycházky

pozoruje a jednoduše analyzuje základní znaky předmětů dokáže výtvarně zobrazit předmět na základě přímého pozorování rozvíjí individuální výtvarné řešení podle svého výtvarného typu			
Užité práce dekorativní a prostorové			
využívá více výrazové a zobrazovací možnosti barev seznámí se s využitím barevné harmonie poznává závislost tvaru dekorativního předmětu na použitém materiálu a na funkci seznamuje se s různými druhy užitého umění orientuje se v řazení prvků v tvarové a barevné kompozici řeší úlohy dekorativního charakteru v ploše /symetrická a asymetrická řešení/ rozeznává základní tvary lineárního a kresleného písma řadí ho v krátkých nápisech užívá hotového písma experimentuje s různými druhy linií zkouší a ověřuje jednotu jejich výrazových a zobrazovacích vlastností	Elementární poučení o teorii barev, hra s barvou a experimentování. Dekorativní práce- řazení prvků v tvarové a barevné kompozici, symetrické a asymetrické řazení, parafrázování (napodobování), ukázky lidového umění. Seznámení s funkcí písma (sdělnou i výtvarnou), písmo psané, kreslené, stříhané. Uplatnění výrazových vlastností linie. Linie kreslená i vytvářená různými nástroji (vyrývaná, vtlačovaná, nalepovaná, otiskovaná). Práce s plastickým materiálem- hlína, plastelína k otiskování a odlévání. Vytváření jednoduchých prostorových objektů sestavováním hotových prvků (krabičky, dřevěné hranolky, …) Poznávání funkcí barev jako prostorových činitelů.	Vl – svět člověka, lidová tvořivost M – geom. tvary, symetrie, asymetrie Čj-písmo Pracovní výchova-pracovní dovednosti Pracovní výchova – rozvoj zručnosti	Beseda

projevuje smysl a cit pro prostorové formy			
Výtvarné umění a životní prostředí			
chápe spojitost výtvarného umění s jinými oblastmi umění vnímá umění jako kulturní bohatství své země a chápe nutnost jeho ochrany jmenuje výtvarné umělce tvořící v regionu a dovede si o nich najít podrobnější informace	Rozvíjení elementárního chápání odlišnosti uměleckého vyjadřování skutečnosti od vnější optické podoby světa. Druhy výtvarného umění. Malířství.	OSV- vytváření povědomí o kulturním bohatství své země	
vnímá estetické kvality prostředí jmenuje nejznámější dětské ilustrátory a pozná jejich dílo dokáže vytvořit ilustraci k textu pro děti chápe přírodu jako součást životního prostředí dokáže se správně chovat při návštěvě kulturní akce	Sochařství. Architektura a užité umění. Kultura bydlení a oděvní kultura. Výtvarná úprava knihy, ilustrátoři dětských knih Krásy přírody, vztah k životnímu prostředí. Návštěvy galerií, výstav, regionálních památek a zajímavostí. **Doporučené výtvarné materiály a techniky:** kresba /pero, dřívko, štětec, tužka, uhel, rudka aj. malba /tempera, krycí barva, akvarel aj. kombinované techniky, koláž, grafické techniky, textilní techniky, modelování, kašírování. prostorové vytváření /hlína, sádra, dřevo, kamínky, plasty, textil, vlna, koudel apod. /	Vl – památná místa naší vlasti a našeho regionu OSV – utváření vlastního vkusu Čj – literatura EV – vztah člověka a prostředí	Vycházky, návštěvy kulturních akcí a památných míst naší vlasti

	papír – různé druhy, přehýbání, skládání, mačkání, stříhání, trhání, vyklápění, posouvání a další		

2. 2.stupeň

Vyučovací předmět: ANGLICKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět anglický jazyk je zařazen samostatně ve 3. – 9. ročníku v hodinové dotaci 3h týdně. Výuka probíhá ve třídách dělených na skupiny.

Důraz je kladen především na schopnost základní komunikace a porozumění v oblastech blízkých dětem. Pozornost je věnována především mluvenému slovu a schopnosti reagovat na pokyny. Cílem jazykové výuky je především podpora rozvoje komunikačních kompetencí. Postupně jsou rozvíjeny všechny jazykové dovednosti – poslech, čtení, psaní a mluvení. Žáci si osvojují a rozšiřují slovní zásobu a gramatická pravidla. Děti se seznamují se sociokulturním prostředím a reáliemi anglicky hovořících zemí.

Hodnocení žáka sleduje jeho schopnost reagovat na pokyny, dorozumět se a vést rozhovor v běžných jednoduchých situacích a hovořit o základních praktických tématech. Důraz je kladen na ústní komunikaci a rozvoj jazykového povědomí ve vztahu k mateřskému jazyku. Hodnocení je také založeno na výsledcích jednoduchých písemných prací.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Kompetence k učení**
  Na konci základního vzdělání žák:
  - vybírá a využívá vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
  - propojuje získané poznatky do širších celků
  - poznává smysl a cíl učení
  - vyhledává a kombinuje informace
  - chápe jazyk jako důležitý nástroj celoživotního vzdělávání

- **Kompetence k řešení problémů**
  Na konci základního vzdělání žák:
  - je schopen pochopit problém
  - vyhledává vhodné informace
  - ověřuje prakticky správnost řešení problémů
  - získané poznatky uplatňuje při řešení nových problémů

- **Kompetence komunikativní**
  Na konci základního vzdělání žák:
  - komunikuje prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež vyžadují přímou
  - výměnu informací o známých skutečnostech
  - umí naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat
  - popíše jednoduchým způsobem bezprostřední okolí a záležitosti týkající se jeho nejnaléhavějších potřeb
  - využívá také nonverbální způsoby komunikace (gesta, zvuky, . . .)

- **Kompetence sociální a personální**
  Na konci základního vzdělání žák:
  - je schopen spolupracovat ve skupině
  - podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
  - je schopen sebekontroly
  - dokáže zhodnotit svou činnost na základě jasných kritérií

- **Kompetence občanské**
  Na konci základního vzdělání žák:
  - respektuje názory ostatních
  - umí se zodpovědně rozhodnout v dané situaci
  - prezentuje své myšlenky a názory
  - naslouchá ostatním a dokáže vést diskusi

- **Kompetence pracovní**
  Na konci základního vzdělání žák:
  - je schopen efektivně organizovat svou práci
  - váží si práce druhých
  - využívá získané znalosti a zkušenosti

6. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Umí se zeptat na čas a umí poskytnout informaci o čase druhému, umí říct, odkud pochází, dokáže mluvit o svém rozvrhu hodin a o oblíbených školních předmětech, vyjádří, co je pro něj v životě důležité	**A New School** ***Vocabulary*** - School equipment - Countries and nationalities - School subjects ***Grammar*** - Subject pronouns - be (present simple) - Question words - Possessive adjectives	OSV VEGS MKV EV VDO	
Umí pozdravit a představit se, dokáže někoho popsat, mluví o své rodině	**Friends & Family** **Vocabulary** - Physical appearance - The family ***Grammar*** - Have got (present simple) - Possessive´s - Plural forms of nouns		

Popíše svůj dům nebo byt, umí vyjmenovat, co má ve svém pokoji, umí se na bydlení zeptat druhého, dokáže napsat kratší text o své rodině a o jejich domě/bytě	**At Home** ***Vocabulary*** - Rooms in a house - Furniture ***Grammar*** - There is/there are - Demonstrative adjectives and pronouns - Indefinite article a/an - Definite article the		
Umí popsat svou třídu a školu, umí někomu něco navrhnout, dokáže popsat svůj den	**School Life** ***Vocabulary*** - Places in a school - Routines ***Grammar*** - Present simple all forms (1) - Present simple with question forms - Let´s /shall		
Umí mluvit o jídle a sdělit, co obvykle jí, zvládne si jídlo a pití objednat, dokáže popsat jednoduchou přípravu nějakého jídla	**Food & Drink** ***Vocabulary*** - Food and drink - Expressions with have		

	Grammar - Adverbs of frequency - Countable and uncountable nouns - some/any - How much? / How many?		
Dokáže mluvit o svém městě a říct, co kde je, zvládne se zeptat na cestu a umí ji popsat i druhému, hovoří o tom, co rád/ nerad dělá, napíše krátkou SMS	My Town ***Vocabulary*** - Places in town - Prepositions of place ***Grammar*** - Present simple all forms (2) - like, love, hate + -ing - Personal object pronouns		

7. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
• Opakování učiva 6. Ročníku. • Umí slovně i písemně popsat svého nejlepšího kamaráda, porozumí popisu ostatních, hovoří o denním režimu, zvládá mluvit v přítomném čase. • Umí hovořit a psát o minulých událostech, dokáže si koupit jízdenky na vlak, autobus, v textu i poslechu se dozvídá o významných cestovatelích, zvládne hovořit o vynálezech. • Zvládá hovořit v budoucím čase, umí vyjádřit souhlas/nesouhlas a vytvořit návrhy, dle poslechu dokáže vysvětlit velké záhady, hovoří a píše o různých tématech. • Hovoří o problémech, vypráví a píše o minulosti, o prožitých prázdninách, zvládne požádat o informace, porozumí textu a poslechu o prázdninách v Africe. • Pokládá otázky týkající se minulosti, vypráví příběh, umí hovořit a napsat krátký text o svém hrdinovi, poslechovém cvičení porozumí lidem, kteří hovoří o svých	• Welcome vocabulary: school, rooms and furniture, appearance, clothes grammar: there is, there are, must, mustn´t, have got, adverbs of frequency • People vocabulary: daily life, jobs in the house, describing people grammar: present simple, some/any, countable and uncountable nouns, much/many, present continuous, can, adverbs: very, really, quite • Travel vocabulary: adjectives, transport means, space travel, inventions grammar: past simple – to be, (positive, negative, questions), regular verbs (positive) • The future vocabulary: weekend activities grammar: present continuous as future, have got, prepositions of time, present x past, can, can´t	OSV VEGS MKV EV MV VDO	

hrdinech, dozvídá se informace o britských legendách. • Zvládá stupňování přídavných jmen, rozumí popisu zvířat, porozumí text o ohrožených zvířatech, orientuje se v problematice životního prostředí. • Hovoří o svých plánech do budoucna, o víkendu, porozumí textu o volnočasových aktivitách, dokáže napsat email o prožitém víkendu. • Zvládá hovořit o povinnostech, konverzuje na téma internet a mobilní telefony, umí vyjádřit svůj názor a zjistit názory ostatních, dokáže napsat textovou zprávu, v poslechu porozumí vzkazu na záznamníku. • Dokáže popsat místo, kde se nachází, rozumí textu o Velké Británii, konverzuje o populárních volnočasových aktivitách, zvládne napsat volnočasový blog.	• The past vocabulary: problems, airport, animals grammar: past simple- to be (all forms), past simple regular and irregular (positive) • Heroes vocabulary: disasters, feelings, heroes and legends grammar: past simple negative, questions, short answers and question words • Nature vocabulary: nature, geography, animals grammar: comparative and superlative adjectives • Outdoors vocabulary: things to do, shops grammar: present continuous for future arrangements, would like to, may, might or present continuous, infinitive of purpose • Cyber world vocabulary: TV programmes, computers grammar: must, have to, should, imperative • **Free time** vocabulary: travelling, sports, free time activities grammar: revision		

8. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
• Opakování učiva 7. ročníku • Hovoří o minulosti, dokáže požádat o svolení a nabídne, že něco udělá • Dokáže hovořit o záměrech do budoucna, o hudbě a o počasí • Zvládá mluvit o budoucnosti, o nových technologiích, pracuje v týmu • Vyjadřuje své zkušenosti v minulém čase, zvládá složit komplimenty • Hovoří o minulosti, o svých povinnostech a denním režimu, vytváří pravidla • Dokáže mluvit o své budoucnosti, o svých plánech, zvládá popis obrázku • Hovoří o svých zkušenostech, dokáže vyjádřit, že něco trvá nějakou dobu, zvládne vyjednávat • Umí hovořit o nedávných událostech, dokáže vyjádřit názor, je chopen koupit si oblečení	• **Welcome** - vocabulary: Holiday experiences, nature, dates, history, - grammar: Past simple, superlative adjectives, I´d like to, countable/uncountable, prepostitions of time • **Events** - vocabulary: Text types, verbs - grammar: Past continuous, adverbs of manner • **Ambitions** - vocabulary: Jobs, musical instruments - grammar: be going to, prepositions of movement • **Science** - vocabulary: The solar systém, computer verbs - grammar: will for prediction, first conditional • **Helping others** - vocabulary: care, problems - grammar: present perfect, never/ever, • **Celebrations**	OSV VEGS MKV EV VDO	

• Hovoří o významných místech USA, dokáže číst z grafů a tabulek, hovoří o festivalech	- vocabulary: festivals and special days, websites - grammar: past simple, past continuous, when/while, must, have to, had to • **The future** - vocabulary: education, green lifestyle - grammar: will for predition, definitely/probably, might/night not, will for offers, promises and decisions, present continuous for future and going to • **Challenge** - vocabulary: Physical activities, out and about - grammar: Present perfect, ever/never, present perfect with for/since, present perfect and past simple • **Teen life** - vocabulary: shopping, people - grammar: present perfect with just/already/yet, indefinite pronouns, too/too much/ too many / (not) enough • **A trip to the U. S.** - vocabulary: Travelling, graphs and charts, festivals - grammar: Revision		

9. ročník

Výstup	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty**
• Popíše ekologické aktivity, rozlišuje pro a proti, hovoří o čase, plánuje • Hovoří o faktech, výsledcích a podmíkách, definuje a vysvětluje, spojuje informace, zvládne návštěvu lékaře v angličtině • Dokáže říci svůj názor, rozlišuje přímou a nepřímou řeč, hovoří o filmech, • Hovoří o imaginárních situacích, o politice, umí dát radu • Hovoří o procesu, s přesností hovoří a poslouchá, hovoří o pocitech • Popíše město, obchodní centra, umí určit směr • Hovoří o rodině, mluví plynule • Pozná důležitá místa Austrálie, vysvětluje zvyky, plánuje	• **Welcome** - vocabulary: Eco tourism, Online games, Life stages, My English - grammar: Present continuous, pronouns, possesive adjectives, Past simple, Present perfect, Will for presiciton • **Well-being** - vocabulary: Ilness and injuries, Behaviour, - grammar: Zero conditional, First conditional, Relative pronouns • **Movie mad** - vocabulary: Talent show, Making a film - grammar: Reported speech: statements, say/tell • **Values** - vocabulary: Crime, Society - grammar: Second conditional: statements, questions and short answers • **Communicating** - vocabulary: Irregular past participles, Punctuation - grammar: Present passive, Past passive • **Cities**	OSV VEGS MKV EV VDO

	- vocabulary: Countries and cities, Places in a town - grammar: Question tags: present simple positive, Question words, Subject and object questions • **In my life** - vocabulary: Technology, Review - grammar: Used to/didn´t used to, General language review • **Life ahead** - vocabulary: Australia, Jobs - grammar: Revision	

Vyučovací předmět: RUSKÝ JAZYK – další cizí jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět ruský jazyk jako Další cizí jazyk je zařazen v 8. – 9. Ročníku v hodinové dotaci 3 hodiny týdně. Výuka probíhá v samostatných skupinách. Výuka začíná od září školního roku 2013/2014.

Důraz je kladen na ústní komunikaci a vytváření základu (zejména ve fonetice a syntaxi) pro další osvojení jazyka. Rovněž je cílem rozvoj jazykového povědomí ve vztahu k mateřskému a dalším jazykům. Pozornost je věnována především mluvenému slovu a schopnosti reagovat na pokyny a modelové situace vycházející z každodenního života. Postupně jsou rozvíjeny další jazykové dovednosti – poslech, čtení, mluvení a psaní. Žáci si osvojují a rozšiřují slovní zásobu, gramatická pravidla a začínají se seznamovat s reáliemi rusky hovořících zemí. Předmět zahrnuje tematické okruhy všech průřezových témat.

Hodnocení žáka sleduje jeho schopnost dorozumět se, reagovat na pokyny a vést rozhovor v běžných situacích. Hodnocení je také založeno na výsledcích jednoduchých písemných prací. Výuka ruského jazyka jako Dalšího cizího jazyka směřuje k dosažení úrovně A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Kompetence k učení**
  - žák poznává smysl a cíl učení
  - vyhledává a třídí informace a propojuje je do širších významových celků
  - osvojuje si základní jazykové pojmy
  - objektivně hodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

- **Kompetence k řešení problémů**
  - žák rozpoznává problém a přemýšlí o příčinách
  - vyhledává potřebné informace pro vhodné řešení problému
  - získané zkušenosti uplatňuje k objevování různých variant a při řešení dalších problémů
  - domýšlí následky návrhu řešení, uvážlivě a zodpovědně rozhoduje

- **Kompetence komunikativní**
  - žák využívá informačních a komunikativních prostředků, gest a intonace
  - vhodně formuluje své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně a
  - kultivovaně se vyjadřuje
  - naslouchá promluvám ostatních a vhodně na ně reaguje
  - zapojuje se do diskuse

- **Kompetence sociální a personální**
  - žák účinně spolupracuje ve skupině
  - podílí se na příjemné atmosféře v týmu
  - věcně argumentuje a respektuje názor druhých

- jedná tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení, ale je ohleduplný k ostatním spolužákům

- **Kompetence občanské**
  - žák je schopen empatie
  - chrání naše tradice, kulturní i historické dědictví
  - aktivně se zapojuje do kulturního dědictví
  - má pozitivním postoj k uměleckým dílům

- **Kompetence pracovní**
  - žák dodržuje bezpečnostní pravidla během své práce a při práci s výpočetní
  - technikou
  - dodržuje hygienu práce
  - využívá získané znalosti a zkušenosti v zájmu svého vlastního rozvoje

8. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
• Rusko na mapě, vyhledat jeho oficiální název, státní symboly. • Porovnání Ruska s ostatními státy, hl. město, metropole, geografické a historické zajímavosti. • Vyvodit pojem „světový jazyk“, rusky mluvící země.	**Úvod do výuky [vveděnije]** • Reálie • Světový jazyk	• ZE, DĚ • MV • OSV • EV • MKS	
• Žák opakuje fonetické řady, jazykolamy, a uvědomuje si zvukovou stránku jazyka. • Snaží se o správnou výslovnost. • Opakuje pozdravy a ruská jména. • Reaguje na základní pokyny při práci. • Nacvičuje fonetické jevy. • Nacvičuje čtení a psaní písmen azbuky. • Seznamuje se s pravidly výslovnosti a čtení. • Obměňuje rozhovory a využívá elementární syntaktické struktury. • V PS nacvičuje psaní daných písmen.	**Jak se jmenuješ, kdo to je [kak těbja zavut? kto eto?]** • Slovosled ve větě oznamovací, tvoření otázek. • Ruština jako slovanský jazyk. • Správná výslovnost. • Rozlišování přízvučných a nepřízvučných slabik. • Písmena: [t, t, k, o, m; b, z, e, n, v, u;je, ja]	• ČJ • OSV • MKV • MV	

• Žák se v jednoduchém rozhovoru seznamuje se spolužáky. • Postupně čte dialogy s návazným osvojováním učiva. • Poslouchá a nacvičuje odlišné hlásky v ruštině. • Čte s porozuměním jednoduchá slova. • Opakuje číslovky 1-10, správně spojuje s podstatnými jmény a používá v mluveném projevu. • Práce v PS.	**Seznamte se! [poznakom̀těs!]** • Pozdravy při setkání a loučení (oficiální i neoficiální). • Představení kamaráda. • Telefonická domluva setkání. • Intonace tázacích a oznamovacích vět. • 1. p podstatných jmen v oslovení. • Číslovky 1-10. • Písmena: [g, b, i, j, l, p, č, š, y;r, s; měkký znak]	• MA	
• Žák se jednoduše domluví o oslavě narozenin u kamaráda. • Vyjádří radost a překvapení pomocí zvolacích vět. • Poslouchá dialogy s následnou kontrolou porozumění. • Postupně čte dialogy s následným osvojováním učiva v příslušných sekvencích cvičení. • Procvičuje a opakuje výslovnost s důrazem na čtení redukovaných samohlásek. • Nacvičuje přízvuk nových číslovek. • Zazpívá jednoduchou písničku. • Práce v PS.	**Na návštěvě [v gasťach]** • Návštěva narozenin u kamaráda. • Telefonování s upřesněním adresy bydliště. • Intonace zvolacích vět. • Nepřízvučné [o, a]. • Pohyblivý přízvuk u sloves[učiť, pasmatreť]ˇ. • Číslovky 30-90 a 100 – 900. • Souhrnné opakování azbuky. • V. Vysockij „Píseň o kamarádovi“ [pjesňa o druge]	• MKV • EV • OSV • HV	

• Žák stručně pojmenuje členy rodiny s pomocí fotografie. • Reaguje na dotazy spolužáků. • Seznámí se s typem vět s pomlčkou mezi podmětem a přísudkem, procvičuje je. • Učí se hledat ve slovníku neznámá slova. • Snaží se formulovat několik jednoduchých vět o vlastní rodině. • Práce v PS.	**Naše rodina [naša semja]** • Rozhovor o rodině, jak se kdo jmenuje, kolik je členů rodiny, kde studují či pracují. • Změny intonace otázek. • Podstatná jména po číslovkách 2, 3, 4. • Osobní zájmena v 1. – 3. p. , přivlastňovací zájmena v 1. p. jednotného a množného čísla. • Časování sloves [rabotať, učiťsa]	• MV • OSV	Projekt: „Můj rodokmen“ (strom života)
• Žák poslechem, opakováním a pomocí obrázků rozpoznává názvy povolání. • V jednoduchých textech nacvičuje výslovnost přejatých slov. • Diskutuje o přečtených tématech. • Snaží se se spolužákem vytvořit interview o budoucím povolání. • Práce v PS.	**Profese, interview [prafesija, intervju]** • Kdo čím chce být, jaké povolání kdo má, co se mu líbí i nelíbí. • Výslovnost [dě, tě, ně] v přejatých slovech. • Názvy profesí mužů a žen. • Rozlišování některých slovesných tvarů.	•	
• Žák vyslechne krátký jednoduchý text a vyhledá v něm požadovanou informaci. • Zapojí se do jednoduchého rozhovoru o oblíbených činnostech. • Provádí fonetické rozcvičky. • Z přehledu časování vyvodí pravidla časování sloves a užívá správných tvarů v mluveném i písemném projevu.	**Volný čas [svobodnou vremja]** • Řečové intence a situace (kdo má koho rád, kdo co rád dělá ve volném čase). • Pozvání a jak ho přijmout nebo odmítnout. • Opakování výslovnosti nepřízvučných samohlásek,	• OSV • EV • ČJ	

• Pantomimicky předvádí vybrané činnosti dle obrázků. • Seznámí se s velikány ruské literatury. • Práce v PS.	výslovnost tvrdého a měkkého „l“. • I. a II. časování slovesných typů [čitať, žiť, gavariť, učiť] • Slovesa se skupinou –ova-/-eva-. • Slovesa se změnou kmenových souhlásek. • Slovesné vazby [igrať na čom, igrať na što]. • Boris Leonidovič Pasternak • Lev Nikolajevič Tolstoj		
• Žák poslouchá nahrávku a čte texty s využitím autentických inzerátů. • Naučí se psát ruskou adresu. • Vymýšlí varianty pokračování příběhu. • Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři a napíše, s kým se chce seznámit. • Ve cvičeních procvičuje výslovnost zvratných sloves. • V jednoduchých rozhovorech využívá správné tvary sloves a skloňování osobních zájmen. • Práce v PS.	**Seznámení, inzerát [znakomstvo, abjavlenije]** • Kdo se s kým chce poznat a dopisovat. • Seznamovací inzerát. • Opakování intonace otázek a odpovědí. • Skloňování osobních zájmen (shrnutí). • Shrnutí učiva týkajícího se sloves.	• OSV • EV • EGS	

9. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
• Žák jednoduše popíše školní třídu, orientuje se v budově školy a používá ruské názvy učeben. • Opakuje a vyjmenovává měsíce, datum spojuje s řadovými číslovkami. • Odhadne na základě vyslechnutého textu slovesa v minulém čase, použije je ve cvičeních a rozhovorech. • Tvoří varianty rozhovorů s „dospělou osobou“ a nacvičuje vykání. • Práce v PS.	**Škola, měsíce, kalendář [škola, kalendar]** • Popis školní třídy, pomůcek, orientace ve školní budově. • Vyjadřování časových údajů, dat. • Dotazy a odpovědi k vyučování. • Řadové číslovky v 1. a 6. pádě. • Minulý čas u sloves. • Vyjádření vykání.	• OSV • MKV	
• Žák vyslechne úvodní dialogy a obměňuje je. • Používá ruské názvy školních předmětů a využívá je v rozhovorech o vlastním rozvrhu hodin. • Opakuje názvy dnů v týdnu. • Seznámí se s odlišnou klasifikací v ruské škole a s ruským systémem školství. • Vypíše z rozhovoru činnosti, které jsou obvyklé při práci v hodině cizího jazyka nebo v domácí přípravě.	**Rozvrh hodin, vyučovací předměty, známky [raspisanije urokov, predmjety, atmjetky]** • Názvy školních pomůcek. • Dotazy a odpovědi o rozvrhu hodin a vyučovacích předmětech. • Školský systém v Rusko. • Opakování dnů v týdnu. • Předložkové vazby odlišné od češtiny. • Skloňování zájmen [kto, što]	• OSV • MKV • MA • INT	

• Zaměřuje se na zopakování fonetických jevů. • Prezentuje novou slovní zásobu a procvičuje předložkové vazby. • Procvičuje názvy školních pomůcek. • Seznámí se skloňováním zájmen a podstatných jmen v jednotném čísle a použije ve cvičeních. • Napíše kamarádovi e-mail (dopis) o tom, co má rád či nerad ve škole. • Práce v PS.	• Skloňování podstatných jmen v jednotném čísle.		
• Žák jednoduchými frázemi popisuje město. • Snaží se orientovat v plánu města. • Dokáže se zeptat na cestu, koupit si lístek na MHD. • V rozhovorech správně používá časování sloves a infinitivní věty. • Poslouchá texty a pokračuje hromadným polohlasitým čtením. • Práce v PS.	**Město, dopravní prostředky [gorod, transportuje, sredstva]** • Orientace ve městě. • Oslovení neznámého člověka na ulici s dotazem jak se kam dostat. • Doprava ve městě a orientace podle plánu MHD. • Časování sloves [jechať, pomoč]. • Infinitivní věty.	• ZE	
• Žák po poslechu textu přiřazuje odpovídající části k obrázkům. • Vypisuje dotazy, které položila a) prodavačka b) kupující a je schopen na ně odpovědět.	**V obchodním centru [v targovom centre]** • Nákupy, kolik co stojí, komu co sluší. • Co kdo viděl v obchodě, koho potkal.	• EV • EGS • OSV	Internet: zjistit reálné ceny v Rusku v daném období.

• Opakuje ve fonetické rozcvičce výslovnost tvrdých souhlásek a skupin souhlásek. • Seznámí se s tvary nových sloves a procvičí na situační fotografii z obchodu. • Získané poznatky aplikuje v jednoduchých rozhovorech. • Práce v PS.	• Oblečení, velikosti, barvy, dárky. • Časování sloves [kupiť, sprasiť, vzjať] • Pohyblivě –o-, -e-, u podstatných jmen. • Neživotná a životná podstatná jména ve 4. pádě množného čísla.		
• Žák se seznámí s kulturní metropolí Petrohrad a s hlavním městem Moskvou. • Jednoduše popíše města podle obrázků, ukáže na mapě Evropy. • Vyhledá konkrétní informace v průvodci. • Opakuje fonetické jevy a intonaci vět. • Určí oblíbená místa ve městě a vypráví o plánech na prázdniny, kam se chystá. • V dialozích podtrhává nesklonná podstatná jména. • Napíše pět vět o Moskvě. • Práce v PS	**Dvě „hlavní města“ v Rusku [dvje stalicy Rassii]** • Prohlídka Moskvy a Petrohradu – jejich nejznámější památky. • Nesklonná podstatná jména. • Skloňování podstatných jmen [mjesto, zdanije] v jednotném čísle. • Shrnutí vazeb s předložkami [posle, po]	• MKV • ZE • DĚ	Projekt: Moskva, Petrohrad
• Žák si s porozuměním vyslechne text s doplněným obrázkovým materiálem. • Hravou formou se orientuje v plánu české metropole. • Napíše formou dopisu krátké sdělení o Praze.	**Přijeďte do Prahy! [prijezžajtě v Pragu!]** • Informace o Praze pro zahraniční hosty. • Nejznámější pražské památky. • Odpovědi na dotazy turistů.	• MKV • ZE • DĚ	Projekt Praha

• Na základě cvičení monologického vyjadřování samostatně vypravuje o Praze. • Procvičuje mluvnické jevy ve cvičeních a využívá nové mluvnice v krátkých rozhovorech. • Trénuje jednoduché dialogy s „turisty“. • Práce v PS	• Skloňování podstatných jmen v množném čísle (shrnutí). • Podstatná jména [nedělja, fotografija]. • Opakování intonačních konstrukcí.		

Vyučovací předmět: NĚMECKÝ JAZYK – další cizí jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět německý jazyk je zařazen samostatně v 8. ročníku v hodinové dotaci 3h týdně. Výuka probíhá v samostatných skupinách.

Důraz je kladen především na schopnost základní komunikace a porozumění, osvojení základních, receptivních, produktivních a interaktivních řečových dovedností. Pozornost je věnována především mluvenému slovu a schopnosti reagovat na pokyny a modelové komunikační situace vycházející z každodenního života. Postupně jsou rozvíjeny všechny jazykové dovednosti – poslech, čtení, psaní a mluvení. Žáci si osvojují a rozšiřují slovní zásobu a gramatická pravidla. Děti se začínají seznamovat s reáliemi německy hovořících zemí. Předmět zahrnuje tématické okruhy všech průřezových témat.

Hodnocení žáka sleduje jeho schopnost reagovat na pokyny, dorozumět se a vést rozhovor v běžných jednoduchých situacích a hovořit o základních praktických tématech. Hodnocení je také založeno na výsledcích jednoduchých písemných prací.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Kompetence k učení**

  Učitel

  - vybírá pro efektivní učení vhodnou strategii
  - vede žáky k vyhledávání a třídění informací
  - vede žáky k užívání správné terminologie
  - zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků
  - sleduje při hodině pokrok všech žáků
  - plánuje zdokonalování učení
  - vede žáky k pozitivnímu vztahu k učení
  - vede žáky k využívání výpočetní techniky

  Žáci

  - učí se plánovat, organizovat a řídit vlastní učení
  - vyhledávají a třídí informace a propojují je do širších významových celků
  - osvojují si základní jazykové pojmy
  - kriticky hodnotí výsledky svého učení a diskutují o nich
  - získávají pozitivní vztah k učení
  - využívají prostředků výpočetní techniky

- **Kompetence k řešení problémů**

  Učitel

  - Vede žáky k rozpoznání a pochopení problému
  - Zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
  - Vede žáky k plánování postupů

Žáci

- Rozpoznají problém, přemýšlí o příčinách
- Vyhledávají informace vhodné k řešení problémů
- Využívají získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení
- Samostatně řeší problémy a volí vhodné způsoby řešení
- Domýšlí následky navrhovaných řešení
- Uvážlivě a zodpovědně rozhodují

➢ **Kompetence komunikativní**

Učitel

- Vede žáky k souvislému a kultivovanému písemnému i ústnímu projevu
- Zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- Vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- Vede žáky k výstižné argumentaci

Žáci

- Využívá informačních a komunikativních prostředků
- Formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně a
- kultivovaně se vyjadřují ústně i písemně
- Naslouchají promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagují
- Účinně se zapojují do diskuse a vhodně obhajují svůj názor

➢ **Kompetence sociální a personální**

Učitel

- Učí žáky pracovat v týmu, přijmout určitou sociální roli
- Vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- Dodává žákům sebedůvěru

Žáci

- Účinně spolupracují ve skupině
- Podílejí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- Věcně argumentují
- Respektují se navzájem
- Chovají se a jednají tak, aby dosáhli pocitu sebeuspokojení, ovšem ne na úkor
- druhých

➢ **Kompetence občanské**

Učitel

- Pracuje v hodinách způsobem, který vylučuje, aby jeden žák pracoval za ostatní
- Motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- Motivuje žáky k zájmu o kulturní dědictví
- Vede žáky k aktivnímu postoji ke kultuře

Žáci

- Respektují přesvědčení druhých lidí, jsou schopni empatie
- Chrání naše tradice, kulturní i historické dědictví
- Aktivně se zapojují do kulturního dění
- Mají pozitivní postoj k uměleckým dílům

- **Kompetence pracovní**
  Učitel

- Vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví
- Vede žáky k využívání znalostí v praxi
- Vede k dodržování bezpeč. pravidel pro práci s výpočetní technikou

Žáci

- Dodržují hygienu práce
- Dodržují bezpečnostní pravidla pro práci a výpoč. technikou
- Využívají svých znalostí v běžné praxi v zájmu vlastního rozvoje a dalšího vzdě-
- lávání

Očekávané výstupy

- **Poslech s porozuměním**
  žák

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

- **MLUVENÍ**
  žák

- se zapojí do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

- **ČTENÍ S POROZUMĚNÍM**
  žák

- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
- rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

- **PSANÍ**

žák

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

8. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
• Umí pozdravit a rozloučit se, vyjádří svůj názor, zeptá se na jméno, umí se představit, říct, odkud je a kde bydlí a vyjádřit, že něco neví • Umí někoho představit, říct, co dělá, vyjádřit, co dělá rád/nerad, umí něco navrhnout, návrh přijmout či odmítnout, dokáže vyjádřit, jak tráví čas s kamarády • Vyjádří, kde je nějaké město, říct, že něco neví, zeptá se někoho, jak se má • Mluví o svém týdenním programu a rozvrhu hodin, vyjádří svůj názor, mluví o jazykových znalostech,	• **Und wer bist du?** Gramatika - podstatná jména s určitým členem v 1. pádu - časování sloves *spielen, kommen, heissen, sein* (ich, du) - předložka *aus* +město Slovní zásoba - nábytek, sportovní potřeby, činnosti pro volný čas • **Laura klettert gern** Gramatika - podstatná jména s určitým členem v 1. pádu - časování sloves *spielen, klettern, singen* (er, sie, wir, ihr) - sloveso *sein* (er, sie) - slovosled: přísudek ve větách oznamovacích, otázkách doplňovacích a zjišťovacích Slovní zásoba - druhy sportu, činnosti pro volný čas • **Das machen Freunde zusammen** Gramatika - časování pravidelných sloves - sloveso *sein* (wir, ihr, sie) - předložka *in* + město/země	OSV VEGS MKV EV VDO	

kladně a záporně reaguje na otázky • Umí něco nebo někoho pojmenovat, vyjádří přání • Domluví si s někým schůzku, umí něco navrhnout, návrh přijmout či odmítnout, vyjádří časové údaje • Dokáže něco pojmenovat, mluvit o rodině, někoho popsat, mluví o povoláních, dokáže něco předpokládat, říct, odkud pochází • Umí říct, co má/nemá rád/a, umí vykat, zdvořile pozdravit a rozloučit se, umí se zeptat na cenu, omluvit se • Popíše svůj den, vyjádří časové údaje, vyjádří překvapení	- zápor s *nicht* <u>Slovní zásoba</u> - činnosti pro volný čas, názvy zemí, sport, hudba • **Simon liebt Informatik** <u>Gramatika</u> - časování sloves *finden, sprechen* - sloveso *haben* - slovosled: podmět a přísudek ve větě oznamovací - odpověď s *doch* - předložka *am* + den <u>Slovní zásoba</u> - předměty ve škole, jazyky, činnosti pro volný čas • **Ich brauche einen Kuli** <u>Gramatika</u> - časování slovesa *mochten* - podstatná jména s neurčitým členem v 1. a 4. pádu - podstatná jména s určitým členem v 1. a 4. pádu - slovesa se 4. pádem <u>Slovní zásoba</u> - seriálové postavy, psací potřeby • **Hast du Zeit?** <u>Gramatika</u> - Modální slovesa *mussen, konnen* - Slovosled: věty s modálním slovesem - Předložky *am* + část dne, *um* + čas <u>Slovní zásoba</u>		

	- Schůzka s kamarády, činnosti pro volný čas, časové údaje, části dne, čas • **Mein Bruder ist einfach super** <u>Gramatika</u> - Přivlastňovací zájmena *mein, dein* (j. č.) - 2. pád vlastních jmen - Předložka *aus* + země - Záporný člen *kein* v 1. a 4. pádu - Tvoření slov: koncovka *-in* <u>Slovní zásoba</u> - Rodina, názvy povolání, názvy zemí • **Trinken wir einen Karibik-Cocktail?** <u>Gramatika</u> - Časování slovesa *mogen* - Vykání *Sie* - Množné číslo podstatných jmen - Přivlastňovací zájmena *mein, dein* (mn. č.) <u>Slovní zásoba</u> - Nápoje, potraviny, číslovky do 100, ceny • **Was isst du gern?** <u>Gramatika</u> - Časování sloves *essen, schlafen* - Osobní zájmena v 1. pádu (er, es, sie, sie) - Slovesa s odlučitelnou předponou aufstehen, aufraumen, einkaufen - Přivlastňovací zájmena *sein, ihr* - Předložky *von…bis* <u>Slovní zásoba</u> - Potraviny, jídla, průběh dne		

9. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
• Umí mluvit o svých koníčcích, někoho vybídnout, aby něco udělal, říct, kam někdo jde • Umí vyjádřit, co ho/ji bolí, popřát někomu brzké uzdravení, vyprávět, co se stalo včera, dokáže uvést důvod • Dokáže někomu zavolat, zeptat se na adresu a telefonní číslo, říct, které dopravní prostředky používá, říct, jak často něco dělá, dělat komplimenty • Umí říct, kdo koho navštíví, vyjádřit časové údaje, mluvit o cestování vlakem, zdvořile se obrátit na dospělého	• **Nico sammelt Schiffe (koníčky)** Gramatika - časování sloves *sammeln, basteln, lesen, fernsehen, laufen, fahren, trefen, tanzen* - předložka *in* + 4. pád - rozkazovací způsob 2. os. j. č. Slovní zásoba - koníčky, předměty, které můžeš sbírat, místa ve městě • **Mein Fuß tut weh (tělo, zdraví)** Gramatika - osobní zájmena ve 3. pádu (*mir, dir*) - préteritum sloves *haben a sein* - spojka *deshalb* Slovní zásoba - části těla, bolesti • **Treffpunkt Spiegelstraße 12 (schůzka)** Gramatika - osobní zájmena ve 4. pádu (*mich, dich, ihn/es/sie*) - předložka *zu* + 3. pád (místní údaje) - předložka *mit* + 3. pád Slovní zásoba - adresa a telefonní číslo, dopravní prostředky, místa ve městě, popis cesty • **Kati kommt nächsten Freitag (cestování)**	OSV VEGS MKV EV VDO	

• Umí říct, že se mu něco líbí/nelíbí, dát někomu dárek a za dárek poděkovat, říct, co se dá dělat v místě svého bydliště, říct, kde se co koná • Umí mluvit o minulosti, říct, že nerozuměl/a, dokáže někoho popsat a mluvit o tom, co kdo umí • Dokáže popsat byt/dům, vyjádřit časové údaje, vybídne někoho, aby něco udělal, mluví o tom, jak část a jak dlouho něco dělá • Umí vyprávět o prázdninách, o minulosti, dokáže vyjádřit přání/plány • Umí mluvit o škole, o svých pocitech, zvládne něco ohodnotit, někoho pozvat, popřát a na přání reagovat	Gramatika - přídavné jméno *nächst* - - přivlastňovací zájmeno *Ihr/Ihre* - předložky *nach, in* + město/země - předložka *zu* + 3. pád (osoby) Slovní zásoba - cestování, čas (formální), povolání • **Das T-Shirt gefällt mir! (program pro volný čas)** Gramatika - sloveso *gefallen* + 3. pád - předložka *für* + 4. pád - *es gibt* + 4. pád - neosobní zájmeno *man* - předložky *in, auf, an* + 3. pád Slovní zásoba - oblečení, dárky, akce a místa • **Das Konzert hat Spaß gemacht! (zážitky)** Gramatika - perfektum s pomocným slovesem *haben* - příčestí minulé s koncovkou – *(e) t* - pravidelná slovesa, slovesa s předponou *be-, ver-, er-*, slovesa s příponou *–ieren,* slovesa s odlučitelnou předponou - modální sloveso *können* (dovednost) Slovní zásoba - činnosti pro volný čas, popis osoby • **Vor dem Essen schauen wir das Fahrrad an. (bydlení)** Gramatika - předložky *vor, nach* + 3. pád - předložka *in* + 3. pád/4. pád - zájmeno *jed-* Slovní zásoba		

	- čas (neformální), bydlení, zvířata • **Sch*öne Ferien*! (prázdniny)** Gramatika - perfektum s pomocným slovesem *sein* - příčestí minulé s koncovkou *–en* - nepravidelná slovesa, slovesa s předponou *ver-* , slovesa s odlučitelnou předponou - předložky *in, an, auf* + 3. pád/4. pád - *im* + měsíce/roční období - modální sloveso *wollen* Slovní zásoba - prázdninové aktivity, cíle o prázdninách, místa v přírodě) • **Lukas hat Geburtstag. (oslavy)** Gramatika - tázací zájmeno *welch-* - řadové číslovky (datum) - předložka *bei* + 3. pád - perfektum sloves *sein, bleiben, passieren* Slovní zásoba - škola, narozeniny, oslavy		

Vyučovací předmět: ŠPANĚLSKÝ JAZYK – další cizí jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět španělský jazyk je zařazen samostatně v 8. ročníku v hodinové dotaci 3h týdně. Výuka probíhá v samostatných skupinách.

Důraz je kladen především na schopnost základní komunikace a porozumění, osvojení základních, receptivních, produktivních a interaktivních řečových dovedností. Pozornost je věnována především mluvenému slovu a schopnosti reagovat na pokyny a modelové komunikační situace vycházející z každodenního života. Postupně jsou rozvíjeny všechny jazykové dovednosti – poslech, čtení, psaní a mluvení. Žáci si osvojují a rozšiřují slovní zásobu a gramatická pravidla. Děti se začínají seznamovat s reáliemi španělsky hovořících zemí. Předmět zahrnuje tematické okruhy všech průřezových témat.

Hodnocení žáka sleduje jeho schopnost reagovat na pokyny, dorozumět se a vést rozhovor v běžných jednoduchých situacích a hovořit o základních praktických tématech. Hodnocení je také založeno na výsledcích jednoduchých písemných prací.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Kompetence k učení**

Učitel

- vybírá pro efektivní učení vhodnou strategii
- vede žáky k vyhledávání a třídění informací
- vede žáky k užívání správné terminologie
- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků
- sleduje při hodině pokrok všech žáků
- plánuje zdokonalování učení
- vede žáky k pozitivnímu vztahu k učení
- vede žáky k využívání výpočetní techniky

Žáci

- učí se plánovat, organizovat a řídit vlastní učení
- vyhledávají a třídí informace a propojují je do širších významových celků
- osvojují si základní jazykové pojmy
- kriticky hodnotí výsledky svého učení a diskutují o nich
- získávají pozitivní vztah k učení
- využívají prostředků výpočetní techniky

- **Kompetence k řešení problémů**

Učitel

- Vede žáky k rozpoznání a pochopení problému
- Zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- Vede žáky k plánování postupů

Žáci

- Rozpoznají problém, přemýšlí o příčinách
- Vyhledávají informace vhodné k řešení problémů
- Využívají získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení
- Samostatně řeší problémy a volí vhodné způsoby řešení
- Domýšlí následky navrhovaných řešení
- Uvážlivě a zodpovědně rozhodují

- **Kompetence komunikativní**

Učitel

- Vede žáky k souvislému a kultivovanému písemnému i ústnímu projevu
- Zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- Vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- Vede žáky k výstižné argumentaci

Žáci

- Využívá informačních a komunikativních prostředků
- Formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně a
- kultivovaně se vyjadřují ústně i písemně
- Naslouchají promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagují
- Účinně se zapojují do diskuse a vhodně obhajují svůj názor

- **Kompetence sociální a personální**

Učitel

- Učí žáky pracovat v týmu, přijmout určitou sociální roli
- Vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- Dodává žákům sebedůvěru

Žáci

- Účinně spolupracují ve skupině
- Podílejí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- Věcně argumentují
- Respektují se navzájem
- Chovají se a jednají tak, aby dosáhli pocitu sebeuspokojení, ovšem ne na úkor druhých

- **Kompetence občanské**

Učitel

- Pracuje v hodinách způsobem, který vylučuje, aby jeden žák pracoval za ostatní
- Motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- Motivuje žáky k zájmu o kulturní dědictví
- Vede žáky k aktivnímu postoji ke kultuře

Žák

- Respektují přesvědčení druhých lidí, jsou schopni empatie
- Chrání naše tradice, kulturní i historické dědictví
- Aktivně se zapojují do kulturního dění
- Mají pozitivní postoj k uměleckým dílům

- **Kompetence pracovní**

Učitel

- Vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví
- Vede žáky k využívání znalostí v praxi
- Vede k dodržování bezpeč. pravidel pro práci s výpočetní technikou

Žák

- Dodržují hygienu práce
- Dodržují bezpečnostní pravidla pro práci a výpoč. technikou
- Využívají svých znalostí v běžné praxi v zájmu vlastního rozvoje a dalšího vzdělávání

- **Očekávané výstupy**
  - *POSLECH S POROZUMĚNÍM*

žák

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

- *MLUVENÍ*

žák

- se zapojí do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

- *ČTENÍ S POROZUMĚNÍM*

žák

- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
- rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

- *PSANÍ*

žák

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

8. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Umí se zeptat na jméno, věk, bydliště a umí poskytnout tyto informace i o sobě	**¿Cómo te llamas?** <u>Gramatika</u> • - osobní zájmena • - časování sloves ser, llamarse, tener, vivir • - tázací zájmena: quién, cuál, cómo, dónde, cuántos <u>Slovní zásoba</u> • dny v týdnu, číslovky 1-31	OSV VEGS MKV EV VDO	
Umí říct, z jaké země pochází, mluví o svém oblíbeném měsíci v roce, dokáže říct, kdy má narozeniny	**¿De dónde eres?** <u>Gramatika</u> • národnost: rod a číslo • podstatná jména: rod mužský a ženský • člen určitý: el, la, los, las • člen neurčitý: un, una, unos, unas		

	Slovní zásoba • země a kontinenty • měsíce v roce
Vyjádří, jaké používá školní pomůcky, jaké předměty se ve škole učí, a popíše, co dělá v hodinách, umí říct, kde se věci a osoby nachází, vyjádří, kolik je hodin, a umí se na čas i zeptat	**¿Qué estudias?** Gramatika • přítomný čas: pravidelná a nepravidelná slovesa (ver, hacer, estar) • záporná věta • předložky místa: en, al lado de, entre… • podstatná jména: jednotné a množné číslo Slovní zásoba • školní pomůcky • předměty v rozvrhu hodin
Mluví o své rodině a o svých zálibách, vyjádří, co každý den dělá	**¿Cómo es tu familia?** *Gramatika* • přivlastňovací zájmena: mi/s, tu/s, su/s, nuestro/a/s, vuestro/a/s, su/s • nepravidelná slovesa: acostarse, vestirse, merendar, volver… • sloveso ir • sloveso gustar Slovní zásoba • členové rodiny • denní činnosti

¿Cómo eres?

Umí říct, která je jeho/její oblíbená barva, zvládne popsat druhé lidi a dokáže mluvit o své minulosti

Gramatika

- přídavná jména: rod a číslo
- barvy: mužský a ženský rod
- minulý čas (pretérito perfecto simple)

Slovní zásoba

- barvy
- části těla
- číslovky 30-100

¿Cómo es tu casa?

Dokáže popsat svůj byt/dům a svůj pokoj, umí mluvit o svých plánech do budoucnosti

Gramatika

- slovesa hay, está(n)
- ukazovací zájmena: este/a, ese/a, aquel/aquella
- příslovce místa: aquí, ahí, allí
- vazba ir a + infinitiv

Slovní zásoba

- pokoje v domě
- nábytek ve vlastním pokoji

Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět v 6. , 7. a 8. ročníku 4 hodiny týdně, v 9. ročníku 5 hodin týdně.

V 7. a 9. ročníku je v nabídce povinně volitelný předmět cvičení z českého jazyka s dotací 1 hodina týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Kompetence k učení**

Učitel

- vybírá pro efektivní učení vhodnou strategii
- vede žáky k vyhledávání a třídění informací
- vede žáky k užívání správné terminologie
- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků
- sleduje při hodině pokrok všech žáků
- plánuje zdokonalování učení
- vede žáky k pozitivnímu vztahu k učení
- vede žáky k využívání výpočetní techniky

Žáci

- učí se plánovat, organizovat a řídit vlastní učení
- vyhledávají a třídí informace a propojují je do širších významových celků
- osvojují si základní jazykové a literární pojmy
- kriticky hodnotí výsledky svého učení a diskutují o nich

- získávají pozitivní vztah k učení
- využívají prostředků výpočetní techniky

➢ **Kompetence k řešení problémů**

Učitel

- Vede žáky k rozpoznání a pochopení problému
- Zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- Vede žáky k plánování postupů

Žáci

- Rozpoznají problém, přemýšlí o příčinách
- Vyhledávají informace vhodné k řešení problémů
- Využívají získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení
- Samostatně řeší problémy a volí vhodné způsoby řešení
- Domýšlí následky navrhovaných řešení
- Uvážlivě a zodpovědně rozhodují

➢ **Kompetence komunikativní**

Učitel

- Vede žáky k souvislému a kultivovanému písemnému i ústnímu projevu
- Zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- Vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- Vede žáky k výstižné argumentaci

Žáci

- Využívá informačních a komunikativních prostředků
- Formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně a kultivovaně se vyjadřují ústně i písemně
- Naslouchají promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagují

- Účinně se zapojují do diskuse a vhodně obhajují svůj názor
- Rozumí různým typů textů a záznamů

➢ **Kompetence sociální a personální**

Učitel

- Učí žáky pracovat v týmu, přijmout určitou sociální roli
- Vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- Dodává žákům sebedůvěru

Žáci

- Účinně spolupracují ve skupině
- Podílejí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- Věcně argumentují
- Respektují se navzájem
- Chovají se a jednají tak, aby dosáhli pocitu sebeuspokojení, ovšem ne na úkor
- druhých

➢ **Kompetence občanské**

Učitel

- Pracuje v hodinách způsobem, který vylučuje, aby jeden žák pracoval za ostatní
- Motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- Motivuje žáky k zájmu o kulturní dědictví
- Vede žáky k aktivnímu postoji ke kultuře

Žáci

- Respektují přesvědčení druhých lidí, jsou schopni empatie
- Chrání naše tradice, kulturní i historické dědictví
- Aktivně se zapojují do kulturního dění

- Mají pozitivní postoj k uměleckým dílům
-

➢ **Kompetence pracovní**

Učitel

- Vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví
- Vede žáky k využívání znalostí v praxi
- Vede k dodržování bezpeč. pravidel pro práci s výpočetní technikou

Žáci

- Dodržují hygienu práce
- Dodržují bezpečnostní pravidla pro práci a výpoč. Technikou
- Využívají svých znalostí v běžné praxi v zájmu vlastního rozvoje a dalšího vzděláván

6.ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla.	Tvořivé činnosti s literárním textem.	OSV VMEGS MV VDO	
Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora.	Přednes vhodných literních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům.		
Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo.	Práce s textem. Autor/vypravěč/hrdina/čtenář. Základy literární teorie a historie.		
Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie.			
Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích.			

7. ročník

Poznámky	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	
Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla.	Tvořivé činnosti s literárním textem.	OSV VMEGS MV VDO	
Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora.	Přednes vhodných literních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům.		
Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie.	Způsob interpretace literárních a jiných děl.		
Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích.	Práce s textem.		
	Základy literární teorie a historie.		

	Struktura literárního díla (námět, téma, hrdina, kompozice), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování, zvukové prostředky poezie, rým, rytmus, verš), literatura umělecká a věcná.		

8. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla.	Tvořivé činnosti s literárním textem.	OSV VMEGS MV VDO	
Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora.	Přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům.		
Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie.	Způsob interpretace literárních a jiných děl.		
Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích.	Práce s textem. Základy literární teorie a historie.		
Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty.	Struktura literárního díla (námět, téma, hrdina, kompozice), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování, zvukové prostředky poezie, rým, rytmus, verš), literatura umělecká a věcná.		

	Literární druhy a žánry: drama – tragédie, komedie, tragikomedie, poezie Dějiny literatury: Starověká literatura Středověká lit. Počátky lit. u nás Husitská lit. Humanismus a renesance Pobělohorská lit. Klasicismus, osvícenství Preromantismus Romantismus Národní obrození Česká lit. 2. pol 19. stol		

9. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla.	Tvořivé činnosti s literárním textem.	OSV VMEGS MV MeV	
Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora.	Přednes vhodných literních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, vytváření vlastních textů, vlastní umělecký doprovod textů		
Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na něho.	Způsob interpretace literárních a jiných děl.		
Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie.	Práce s textem.		
Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele.	Základy literární teorie a historie.		

Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české i světové literatuře.	Struktura literárního díla (námět, téma, hrdina, kompozice), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování, zvukové prostředky poezie, rým, rytmus, verš), literatura umělecká a věcná.		
Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování.	Literární druhy a žánry: Literatura v období I. světové války, avantgardní směry, česká a světová meziválečná lit. a divadlo, poezie, próza a drama II. pol. 20. stol., vybraní autoři 20. a 21. století.		
Vyhledává informace v různých informačních zdrojích.			

Vyučovací předmět: Český jazyk – mluvnice

6. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Žák chápe význam výuky českého jazyka Žák určuje slovní druhy	Komunikace, porozumění textu, práce s informacemi, výuka cizích jazyků, …. . Tvarosloví	Ve všech složkách jazyk. vyučování se prolínají průřezová temata: OSV VDO EGS EV MDV MKV Etická výchova	
Žáci procvičují mluvnické kategorie Rozliší pods. jm. konkrétní a abstraktní Seznámí se s podst. jmény pomnožnými , hromadnými a látkovými – informativně Rozlišuje obecná a vlastní jména	Podstatná jména		– zeměpis. -- občan. výchova
Žák určí druhy příd. Jmen a procvičuje pravopis koncovek	Přídavná jména		- literatura

Procvičují stupňování Skloňuje příd. jména a procvičuje jmenné tvary			
Vyhledává a určuje zájmena Rozlišuje tvary osobních zájmen Orientačně skloňuje zájmena ukazovací a přivlastňovací Seznámí se se skloň. Zájmen vztažných	Zájmena		-literatura
Vyhledává číslovky a rozlišuje jejich druhy Skloňuje číslovky a vhodně používá jejich tvary Upevňuje si pravopis číslovek	Číslovky		-matematika
Žáci procvičují mluvnické významy Užívá spis. Tvary podm. Způsobu Učí se používat jazykové příručky	Slovesa		-literatura dějepis
			-logické myšlení
Upevňuje vědomosti o PO a PŘ – i pravopis shody Určuje rozvíjející větné členy	Větné členy		- dle výběru textu –všechny obory
Vyhledává věty jednoduché a člení je na část PO aPŘ	Věta jednoduchá		

Tvoří věty jednoduché a graficky je znázorňuje			
V souvětí určí počet vět Rozliší věty hlavní a vedlejší Graficky znázorní souvětí Učí se používat správně interpunkci	Souvětí		-literatura občanská nauka
Učí se rozlišovat spisovnou a nespis. výslovnost	Zvuková stránka jazyka		
Seznámí se s ukázkami spis. a nespis. Jazyka Rozliší jedn. Útvary nár. jazyka	Rozvrstvení národního jazyka		-zeměpis dějepis literatura
Žák se učí pracovat s jazykovými příručkami	Jazykověda a její složky		-spolupráce s knihovnou

7. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
	Nauka o významu slov		
-Žák chápe správný význam slov tvořivě využívá jaz. prostředky v textu v patřičných styl. útvarech používá odborné názvy v uměl. textech najde synonyma používá vhodně slova expresivní	Slovo a sousloví Slova jednoznačná a mnohoznačná Odborné názvy, názvosloví Synonyma, antonyma, homonyma Slova citově zabarvená Odborné názvy	OSV – komunikace MDV EV	
	Nauka o tvoření slov		
--chápe vývoj slovní zásoby rozezná způsoby obohacování čes. jazyka pracuje s podst. jmény a slovesy odvozuje pomocí předpon a přípon pracuje se slovními druhy	Slovní zásoba Obohacování slovní zásoby Tvoření slov— odvozováním skládáním zkracováním Odvozování podst. a příd. jmen Odvozování sloves	OSV MDV EV	

	Tvarosloví		
-rozeznává druhy zájmen učí se správně je používat a skloňovat rozlišuje slovesný rod činný a trpný používá vhodné jazykové příručky učí se správně používat přísl. spřežky rozezná neohebné slovní druhy	Skloňování zájmen Slovesný rod Rozlišování neohebných druhů slov Stupňování příslovcí Další neohebná slova	OSV MDV	
	Skladba		
-rozlišuje druhy otázek rozpozná věty podle členitosti rozeznává a určuje všechny větné členy rozeznává a určuje všechny druhy vět vedlejších a vhodně je používá používá správně interpunkci	Věty podle postoje mluvčího Otázky zjišťovací a doplňovací Věty dvojčlenné a jednočlenné Základní větné členy Větné členy holé, rozvité, několikanásobné Vyjádření podmětu různými slovními druhy Vyjádření přísudku (slovesný, jmenný) Rozvíjející větné členy Přístavek Druhy vedl. vět	OSV MDV EV	

	Interpunkce ve větě		
	Pravopis		
zopakujeme vyjmenovaná slova procvičujeme psaní i/y v koncovkách zdůvodní psaní i/y v přísudku umí použít jazykových příruček	Procvičování pravopisu vyjm. slov Psaní i/y v koncovkách jmen podst. a přídavných Shoda přísudku s podmětem Psaní velkých písmen ve vlastních jménech		

8. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
-žák se seznamuje s přejímáním slov do češtiny, s jejich výslovností a pravopisem spisovně vyslovuje běžně užívaná cizí slova	**Obohacování slovní zásoby** Nauka o tvoření slov Slova přejatá – pravopis +výslovnost	OSV EGS MDV EV	
-správně používá tvary cizích jmen samostatně pracuje s jazykovými příručkami vysvětlí slov. vid a správně ho používá	**Tvarosloví** Skloňování jmen přejatých a cizích jmen vlastních Užití cizích vlastních jmen v textu Slovesný vid	MDV	
-procvičuje se psaní i/y v koncovkách žák umí vysvětlit, kdy se použije která předpona chápe používání předl. s a z	Pravopis i/y v koncovkách předpony s-, z-, vz- a předložky s/z a se/ze skupiny bě/bje a, pě, vě/vje, mě/mně	MKV	
-rozpozná větu jednoduchou a souvětí určuje druhy vedl. vět (poměr mezi vv) určí poměr mezi větami hlavními píše správně interpunkci	**Skladba** Věta jednoduchá a souvětí Druhy vět vedlejších Významový poměr mezi větami vedlejšími Souvětí souřadné	MKV EV	

	Významový poměr mezi několikanásobným větným členem Souvětí souřadné a podřadné Interpunkce v souvětí		
-zařadí český jazyk mezi slovanské jazyky rozliší jazyk spisovný a nespisovný (obecnou češtinu a nářečí)	**Obecné výklady o českém jazyce** Rozdělení slovanských jazyků Útvary českého jazyka Na Jazyková kultura Učí se čeština, nářečí, obecná če	EGS MKV EV	
-na všestranných jaz. rozborech procvičuje získané dovednosti zvládá pravopis morfologický, lexikální a syntaktický	**Opakování** pravopis lexikální, tvaroslovný, skladební Všestranné jazykové rozbory		

9. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Žáci rozliší slova nadřazená a podřazená Poznají sousloví Rozpoznají synonyma, antonyma a homonyma a pracují s nimi Učí se správně používat cizí slova a odborné názvy Při výuce používají různé druhy slovníků	**Slovní zásoba a význam slova** slovo a sousloví, věcné významy slov rozvoj slovní zásoby synonyma, antonyma, homonyma rozvrstvení slovní zásoby, odborné názvy, slova domácí a cizí	Komunikativní kompetence Kompetence sociální a personální Kompetence k učení	
Žáci pojmenovávají věci a pojmenováním rozumějí, rozliší nejdůležitější způsoby obohacení slovní zásoby	**Nauka o tvoření slov** Odvozování, skládání , zkracování slov	Komunikativní kompetence	
Žáci třídí slovní druhy Rozlišují druhy podst. jmen a určují kategorie – abstr. + konkrétní Upřesňují význam slov Rozliší druhy příd. jmen, umí stupňovat, určí mluvnické významy.	**Tvarosloví** Slovní druhy ohebné a neohebné Podstatná jména Přídavná jména Zájmena a číslovky Slovesa	Kompetence komunikativní Kompetence k řešení problémů Osobnostní a sociální výchova Kompetence k řešení problémů – aplikace poznatků z Fy, Ch	

Rozliší druhy číslovek a zájmen, umí s nimi pracovat Rozumí mluvnickým významům Správně používá tvary sl. být Seznámí se s tvořením přechodníků Tvoří spisovné tvary podle třídění do slovesných tříd Rozliší druhy příslovcí, umí je stupňovat Rozliší vlastní a nevlastní předložky	Příslovce Předložky Předložky a spojky		
Rozeznává věty podle postoje mluvčího Určuje věty jednočlenné a dvojčlenné Formuluje srozumitelně složitější sdělení Rozumí složitějšímu souvětí Rozezná druhy záporu	**Skladba** Stavba věty a souvětí Věty podle postoje mluvčího Věty jedno- a dvojčlenné Věta jednoduchá a souvětí Tvoření souvětí Mluvnický zápor	Osobnostní a sociální výchova Multikulturní výchova	Čj-Ov
Procvičení větných členů, rozeznává jednotlivé větné členy	Skladební dvojice Opakování větných členů	Kompetence občanské Environmentální výchova	Čj – D
Rozlišuje VH aVV, řídící a závislou	Věta hlavní a vedlejší, řídící a závislá	Kompetence občanské	
Rozlišuje SS a SP Žák pozná VV a určí její druh	Souvětí souřadné a podřadné Vedlejší věty	Multikulturní výchova Kompetence občanské	

Rozpozná souřadně spojené VV a určí jejich druh a poměr mezi nimi Formuluje složitější myšlenky, rozumí složitějšímu vyjádření	Významové poměry mezi větnými členy a vedl. větami Složité souvětí	Kompetence komunikativní	
Umí ji použít ve vypravování V textu rozpozná tyto nepravidelnosti větné stavby Zná základní pravidlo pořádku slov v ČJ Porovná s Aj A Nj	Řeč přímá a nepřímá Samostatný větný člen, oslovení, vsuvka, věta neúplná Pořádek slov v české větě	Kompetence komunikativní Kompetence k řešení problémů	
Žák aplikuje znalosti pravopisných jevů v praxi Naučí se obecné zásady psaní velkých písmen a umí je použít	**Pravopis** lexikální, tvaroslovný, skladební vlastní jména	Kompetence komunikativní Kompetence k řešení problémů	
Žák se seznámí s hlavními zásadami spisovné výslovnosti, čte výrazně a plynule, s porozuměním Rozlišuje hlásky Dbá na slovní přízvuk, na větnou melodii	**Zvuková stránka jazyka** Hlásky a hláskové skupiny Větný přízvuk, větná melodie	Kompetence komunikativní	Čj – D , Ov, Př, M Práce s jazykovými příručkami
Rozliší spisovný a nespisovný projev Seznámí se s rozdělením slovanských jazyků, vývojem českého jazyka a útvary českého jazyka. Seznámí se s dílčími obory jazykovědy Průběžně si osvojuje kulturu jazyka, učí se pracovat s textem – naučným, reklamním,	**Obecné výklady o jazyce** Projev mluvený a psaný Řeč, jazyk Jazykověda Jazyková kultura	Kompetence komunikativní Kompetence k učení Kompetence komunikativní Mediální výchova	Čj-L

seznamuje se s kritickým přístupem ke zpravodajství a reklamě.			

Vyučovací předmět: Český jazyk – sloh

6. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Žáci se přesvědčují o významu komutativních dovedností	Úvod do slohu	Ve všech složkách sloh. vyučování jsou zastoupeny všechna průř. temata Etická výchova	
Žáci vyplňují tiskopisy	Vyplňování jednoduchých tiskopisů		
Naučí se sestylizovat a podat inzerát, vyplnit objednávku, napsat zprávu, oznámení a krátkou sms.	Jednoduché komunikační žánry	MDV	
Učí se stylizovat soukromý dopis, seznámí se se stanovenou formou úředního dopisu	Dopisy osobní u úřední	OSV MDV	
Seznámí se s druhy popisu a učí se používat jazykové prostředky a postupy při popisu Vypracuje popis spolužáka, jednoduchý prac. postup. Učí se použít odborné názvy a text člení na odstavce.	Popis a jeho funkce	OSV VDO MDV	
Rozpozná hlavní myšlenky textu Sestaví výpisky z odborného textu	Výtah, výpisky	OSV VDO, EGS	

Naučí se vypravovat dle časové posloupnosti, volí vhodná dějová slovesa, umí reprodukovat děj, sestaví jednoduchou osnovu, je schopen pokračovat v načatém vypravování.	Vypravování	OSV VDO EV MDV	

7. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
-dokáže podat celkový obraz popisovaného jevu	Popis 10	OSV	Prolíná etická výchova
-dokáže výstižně vyjádřit charakter. rysy popisované osoby	Charakteristika 7	VDO	
	Charakteristika liter. Postavy 3	MKV	
-použije vhodné sloh. prostředky k popisu svých citů, pocitů a nálad	Líčení 3	EV	
-sestaví pomocí vhodných jaz. prostředků poutavé vypravování	Vypravování 4	OSV EV	
-dokáže napsat, event. vyplnit žádost	Žádost 1	MDV	
-používá vhodné sloh. prostředky pro daný sloh. útvar	Životopis 3	OSV MDV	
-zachytí hlavní myšlenky textu a vystihne jeho stavbu	Výtah 2	OSV	

8. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
rozlišuje char. vnitřní a vnější, přímou a nepřímou charakterizuje literární postavu napíše char. blízkého člověka	**Charakteristika** Rozlišování vnější a vnitřní	OSV VDO	Všemi tematy prolíná etická výchova
-postihne jedinečný vztah člověka k popisované skutečnosti vybere vhodné sloh. prostředky	**Líčení** Procvičování subj. zabarveného popisu	EV	
-najde výklad v textu, sestaví jednodušší výklad	**Výklad** Zpracování jednoduchého výkladu	OSV MDV	
-postihne hlavní myšlenky textu a stavbu textu	**Výtah** Výtah z učební látky	OSV MDV	
-vyjádří vhodnými sloh. prostředky svůj názor	**Úvaha** Jednoduchá úvaha Úvaha na vhodné tema Uplatnění vlastních zkušeností, názorů, postojů	OSV VDO EGS MDV	
-rozlišuje podle funkce a formy různé styly a vhodně je používá	**Souhrnné poučení o slohu** Různé slohové útvary v literárních ukázkách		

9. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Žák pozná výklad a jeho znaky, formuluje hlavní myšlenky textu. Zhotoví výklad z vhodných textů ve školních učebnicích i z textů v odborných časopisech.	Výklad	Integrace ČJ-výukové předměty OSV EV MDV	Kompetence k řešení problémů.
Pracuje s odborným textem, odbornými výrazy, popisuje jednotlivé činnosti.	Popis pracovního postupu	EV OSV VDO EGS	Studijní čtení – zdroj informací.
Rozpozná na obraze jednotlivé plány, při popisu volí vhodné výrazy, citový prožitek.	Popis uměleckého díla	Integrace ČJ-Vv VDO	Rozhled v oblasti výtvarného umění
Promyšleně vybírá vhodné jazykové prostředky na základě pozorovacích a vyjadřovacích schopností Sestaví osnovu líčení	Subjektivně zabarvený popis	Čj – liter. Výchova MDV VDO	Citový prožitek z literár. textu
Rozpozná přímou a nepřímou charakteristiku, umí vystihnou povahové rysy člověka, vybírá vhodné jazykové prostředky.	Charakteristika	Integrace ČJ-LV, Čj-Ov MDV	

Učí se výstižně a srozumitelně stavět výpovědi o různých skutečnostech, používá spisovný jazyk. Dodržuje postupnou dějovou linii. , volí adekvátní jazykové prostředky, sestaví osnovu vypravování.	Vypravování	Komunikativní kompetence	
Zamýšlí se nad daným problémem, dospívá k nějakému závěru. Porovná výklad a úvahu.	Úvaha	Integrace ČJ-LV Enviromentální výchova Osobnostní a sociální výchova, prevence sociál. patologických jevů	
Sestaví osnovu proslovu, uvědomí si působivost mluveného projevu. Přispívá k diskusi ve třídě, vhodně formuluje svůj příspěvek, dodržuje pravidla slušného chování, spolupracuje s ostatními, zkusí vést diskuzi. Napíše fejeton – na aktuální téma, zná historii fejetonu Rozezná styl prostěsdělovací, odborný, administrativní, publicistický, umělecký, řečnický. Ví, co má dopis obsahovat, vyhledá životopisné údaje, soukromý x úřední, otevřený dopis Vytváření pozitivního vztahu k vlastní tvůrčí činnosti, hodnocení své práce.	Proslov Diskuze Fejeton Funkční styly Životopis, dopis, cíl otevřeného dopisu Shrnutí učiva	Intergrace Čj – Lv Mediální výchova Prevence sociál. patologických jevů Mediální výchova, tvorba mediálního sdělení Integrace Čj – Ov, naukové předměty, mediální výchova, Lv Práce s médii, denní tisk	

Vyučovací předmět: VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět výchova ke zdraví se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a 9. Ročníku 1 hodinu týdně

- **Vzdělávání je zaměřeno**
  - preventivní ochranu zdraví
  - na základní hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotní preventivní návyky
  - na dovednosti odmítat škodlivé látky
  - předcházení úrazům
  - získávání orientace v základních otázkách sexuality a uplatňování odpovědného sexuálního chování
  - upevňování návyků poskytovat základní první pomoc

- **Průřezová témata prolínající předmětem**
  - -VDO-tolerance, zásady slušnosti, pozitivní přístup k druhým, odpovědné chování
  - -OSV-poznávání sebe i lidí, jednání ve specifických rolích a situacích
  - -obecné řešení modelových problémů
  - -zvládání při rozhodování za různých situací
  - -MKV-zapojování se do diskuse, rozeznávat argumentaci a výrazové prostředky
  - Komerční a politické reklamy
  - -EV-vysoké oceňování zdraví a chápaní vlivu prostředí na vlastní zdraví i zdraví
  - ostatních lidí
  - -EGS-osvojování evropských hodnot, svoboda lidské vůle, humanismus , morálka,
  - kritické myšlení

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Kompetence k učení**

Žáci jsou vedeni k

- -efektivnímu učení
- -vyhledávají a třídí informace, využívají je v procesu učení
- -vytváří si komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy
- -plánují, organizují řídí vlastní učení
- -ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek (1. období)

Učitel

- -se zajímá o náměty, názory a zkušenosti žáků
- -zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- -zařazuje metody, při kterých docházejí k závěrům a řešením sami žáci
- -sleduje při hodině pokrok všech žáků

➢ **Kompetence k řešení problémů**

Žáci

- vnímají nejrůznější problémové situace-mimořádné situace, krizové situace
- a plánují způsoby řešení problémů
- -vyhledávají informace vhodné k řešení problémů
- -kriticky myslí
- -jsou schopni obhájit svá rozhodnutí

Učitel

- -klade otevřené otázky
- -ukazuje žákovi cestu ke správnému řešení prostřednictvím jeho chyb
- -podněcuje žáky k argumentaci

➢ **Kompetence komunikativní**

Žáci

- komunikují na odpovídající úrovni
- -si osvojí kultivovaný projev
- -účinně se nezapojují do diskuze
- -uplatňují bezpečné a odpovědné sexuální chování s ohledem na zdraví a etické
- -objasní význam zdravého způsobu života

Učitel
- -vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu
- -vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových
- materiálů, grafů
- -vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

➢

➢ **Kompetence sociální a personální**

Žáci
- spolupracují ve skupině
- -se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- -v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají
- -žáci docházejí k poznání, že zdraví je **důležitá hodnota v životě člověka.**

Učitel
- -zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- -vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- -vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
-

➢ **Kompetence občanské**

Žáci
- -respektují názory ostatních
- -si formují volní a charakterové vlastnosti
- -se zodpovědně rozhodují podle dané situace
- -chápou základní ekologické souvislosti, respektují požadavky na kvalitní životní

- prostředí
- -rozhodují se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- -seznamují se s tím**,** jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti
- -zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života

Učitel

- -vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- -umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její
- výsledky
- -se zajímá, jak vyhovuje žákům jeho způsob výuky

- **-Kompetence pracovní**

Žáci

- -si zdokonalují grafický projev
- -jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce
- -mohou využít ICT pro hledání informací
- -využívají znalostí ve své praxi
- -ovládají základní postupy první pomoci
- -osvojují si bezpečné chování **a** vzájemnou pomoc v různých životních
- situacích, včetně mimořádných událostí
- -rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou

Učitel

- -umožňuje žákům, aby při hodině pracovali s odbornou literaturou,
- encyklopediemi, …
- -vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- -vytváří pro žáky příležitosti k aplikacím v modelových situacích

9. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Uvědomuje si nutnost určitých pravidelností, zařazuje do svého režimu pohyb, otužování, relaxaci. Rozlišuje běžné infekční a civilizační choroby a aktivně se proti nim brání. Chápe cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty - ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci - podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví	Péče o zdraví Biologické rytmy Aktivní odpočinek (relaxace, odolávání stresu) Druhy nemocí (infekční a civilizační) Ochrana před nemocemi, odpovědnost za zdraví Preventivní a lékařská péče, léky Vznik civilizačních nemocí Úrazy První pomoc (improvizované podmínky	Př-rytmičnost životních dějů, spánek, fyziologie vybraných soustav, zdravověda Tv – možnosti pohybu Ov – psychologie osobnost Ze – etnické a geografické rozdíly Osv Egs Mv „Díky za život“ – záchrana tonoucího, plavecký bazén	Režim týdne (žák napíše svůj) Anketa – aktivní odpočinek (žák vyplní a zhodnotí po rozebrání) Viry a bakterie (doplňovačka ve skupinách) Hodnota zdraví (vytvoření diagramu) Lékárnička a ukázky léčiv Videokazeta: První pomoc ČČK (skupinová práce) Díky za život“ – záchrana tonoucího, plavecký bazén

- sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé Umí vyhledat lékaře a popsat zdravotní problémy Rozpozná závažnost poranění, poskytne první pomoc i v improvizovaných podmínkách. Samostatně ovládá jednodušší postupy první pomoci. Orientuje se v možnostech zdravotní péče u nás a v zahraničí. Využívá dostupných informačních zdrojů analyzuje informace, včleňuje podstatné a sděluje je ostatním. Při ochraně zdraví a životů v každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí			
Posoudí výživovou hodnotu potravin, orientuje se v údajích o složení a trvanlivosti potravinářských výrobků, jejich nakupování a uchovávání. Uplatňuje zásady zdravého stravovacího režimu, orientuje se ve specifických potřebách výživy u různých skupin obyvatelstva.	Výživa a zdraví Základní složky potravin Výživová hodnota potravin Hygiena výživy Výživa a civilizační nemoci Výživa vybraných skupin obyvatelstva Zdravý jídelníček	Př – působení bakterií a ochrana před nimi, somatologie a nemoci trávicího ústrojí Ch – anorganické a organické látky, chemické děje a látky v potravinách Fy-energie	Třídění potravin do složek potravy (soutěže a koláž) Výpočty a vyhledávání energetických hodnot potravin Návrh zdravého jídelníčku

Vysvětlí souvislosti mezi nezdravou výživou a rozvojem civilizačních chorob. Sestaví jídelníček v souladu se zdravou výživou a uvede klady a zápory alternativních výživových směrů. výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy - vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota - tělesná a duševní hygiena**,** denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim Rozpozná klamavou reklamu a vyjádří k ní vlastní názor. Uplatňuje kreativitu a originalitu. Ovládá prezentaci vlastní tvorby před spolužáky.	Alternativní výživové směry, reklamy	Ze – etnické a geografické rozdíly Ov – vývojová psychologie Inf a Čj – aplikace informační a jazyková komunikace Osv	výživa skupin, výživové směry a nemoci (krátké referáty) Letáky Reklamy na potraviny (připravení scénky) Projekt den zdraví
Respektuje zdraví jako základní hodnotu, jednotlivé činnosti provádí tak, aby ho nepoškozoval. Základy první pomoci : - podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého	Rodina a zdraví Péče o zdraví v rodině Základní péče o nemocné a Základy sexuální výchovy	Ov – rodina a domov, sociální psychologie Osv Vdo	Pravidla naší rodiny Pocity handicapovaných (ukázky)

životního stylu, programy podpory zdraví - sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě-seberegulace a sebeorganizace činností samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování -mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování - nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc, při drobných poraněních**,** Ohleduplně jedná s handicapovanými jedinci a vhodně reaguje na jejich potřeby Vysvětlí rozdíl mezi přátelstvím, zamilovaností, pojmenuje povahové	Vztahy k lidem (kamarádství, přátelství, láska, volba partnera, manželství, rodičovství) Dospívání – změny organismu Role matky a otce Početí a těhotenství Vývoj dítěte po narození Lékařská péče (gynekologie, antikoncepce, přerušení těhotenství) Nemoci přenosné pohlavním stykem	Př – somatologie a fyziologie, onemocnění Ov – rodina, sociální psychologie a osobnostní psychologie, vývojová psychologie Ze – geografie Vv – estetická výchova Osv Mv	Hodnota zdraví (diagram) Role v rámci vztahů i členů rodiny (scénky, úvahy dle obrázků – neverbální komunikace) Diagramy vztahů (Partnerské vztahy) Sociopsychologické hry Fólie – pohlavní znaky muže a ženy Videokazeta : Puberta 1, 2 Krátké referáty – vývoj dítěte, nemoci, ……. příručky o AIDS Videokazeta: AIDS

vlastnosti partnerů, které jsou předpokladem pro založení stabilní rodiny a uvede rizika spojená s neuváženou volbou partnera. Respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje kultivovaně se chová k opačnému pohlaví - respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, předčasná sexuální zkušenost~~,~~ promiskuita**;** problémy těhotenství a rodičovství Pojmenuje problémy dítěte, které žije jen s jedním z rodičů. Vysvětlí roli matky a otce při péči o dítě a jeho výchově. Orientuje se v průběhu početí a vývoje plodu. Zná možnosti odborné péče. Vysvětlí, jak dochází k přenosu viru HIV a co se děje v průběhu času v organismu. Uvědomuje si sebe sama, respektuje názory ostatních na své jednání**.**			

Vysvětlí zdravotní a sociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a hracími automaty. Používá způsoby odmítání návykových látek, vysvětlí jejich dopad na bezpečnost v silničním provozu a je si vědom právních postihů. Posoudí reálnost reklam na alkohol a kouření. Je schopen rozpoznat agresi.	Návykové látky a zdraví Drogy a jiné látky Zdravotní a sociální rizika návykových látek Návykové látky (odmítání, bezpečnost v dopravě, zákon) Počítače a hazardní hry Reklamní vlivy	Př – botanika, Zdravotní potíže Ze – oblasti pěstování Ch -chemické látky Ov – sociální psychologie, právo Inf a Čj – aplikace informační a jazyková komunikace Osv	Letáky, etikety, zákon (rozhovory, scény, sociopsychologické hry) Videokazeta: Drogy ne! Vyhledání kontaktů v našem městě Krátké referáty
Předchází úrazům při aktivitách ve volném čase, dále i jako účastník silničního provozu. Uplatňuje účelné modely chování v případě šikanování. Samostatně vyhledá služby specializované pomoci.	Osobní bezpečí Bezpečné chování v rizikovém prostředí Chování v silničním provozu Šikanování, týrání, sexuální zneužívání Krizová centra	Ov – sociální psychologie, právo	Zákon, vyhláška-silniční provoz (testy) Nácvik a scénky v kritické situaci Vyhledání kontaktů v našem městě Projekt branný kurs
Vysvětlí vztah mezi tělesným a duševním zdravím. Usiluje o správném držení těla a chápe ho jako znak sebevědomé osobnosti.	Pohybové aktivity a zdraví Prevence tělesného a duševního zatížení Správné držení těla	Př, Tv – fyziologie vybraných soustav	Osobní pohybový režim Desatero bezpečnosti Sportovní akce

			Projekt sportovní den Učební materiály (využívány průběžně učitelem) Zdravý životní styl, I, II, Marhounová J. (Fortuna) Hygienické návyky péče o zdraví, Marádová E. , Kubrichtová L. (Fortuna) Výživa a příprava pokrmů, Marádová E. (Fortuna) Dospívání a sex, Meredithová S. Když dospívám, Poliaková E. . Poradovský K. Sexuální výchova (Trizonia) (Medica) Sex a rozkoš (Grada) Medicína volného času (Grada) Lidské tělo (Gemini)

			Problémy s očkováním (Alternativa) Zdraví a život Základní mravní hodnoty (Komenium) Mezilidské vztahy (Komenium)ČR Antikoncepce, Čepický P.

Vyučovací předmět: DĚJEPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět dějepis se vyučuje jako samostatný předmět v 6. -9. ročníku 2 hodiny týdně .

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu dějepis směřuje k:

- rozvíjení vlastního historického vědomí
- vnímání obrazu hlavních vývojových linií
- získávání orientace v historickém čase
- pochopení souvislostí dějinných událostí a procesů
- chápání kulturní rozmanitosti světa
- utváření pozitivního hodnotového systému

Vyučovací předmět dějepis je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

- **zeměpis** – orientace v prostoru, územní rozsah států, …
- **matematika, fyzika, přírodopis, chemie** – vědecké poznatky, rozvoj vědy a techniky, …
- **výtvarná výchova** – stavební slohy, umělecká díla, významní umělci, …
- **hudební výchova** – vývoj hudebních projevů, významní skladatelé, …
- **jazyky** – významní spisovatelé a jejich tvorba, …
- **občanská výchova** – člověk a společnost, stát a státní zřízení, lidská a občanská práva, volební systém, …
- **tělesná výchova** – odkaz řecké kultury, olympijské hry, …

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

- **OSV** – komunikace, soc. dovednosti, mezilidské vztahy, kooperace, řešení problémů, kreativita, …
- **VDO** – demokracie, despocie, tyranie, občanská práva, náboženská nesnášenlivost, tolerance, občanská společnost, volební systém, formy vlády, totalita, rasismus, holocaust, ideologie, …
- **EV** – člověk a příroda, příroda a první civilizace, historické památky, dopad průmyslové revoluce na přírodu, zásahy do přírodních poměrů, …
- **MKV** – sbližování a prolínání kult. vlivů v období helénismu, náš etnický původ, předsudky, stereotypy, husitství, poznávání jiných kultur, mezinárodní solidarita, …
- **VEGS** – integrace Evropy, vliv Říma na raně středověké státy, formování evropských států, křížové výpravy, mír. poselství Jiřího z Poděbrad, reformace, význam objevení Ameriky, buržoazní a buržoazně demokratické revoluce, …
- **MV** – národní obrození, propaganda, sdělovací prostředky a politika, …

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Kompetence k učení**

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- vede k zamyšlení nad historickým vývojem

Žák

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly,
- uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy

- **Kompetence k řešení problémů**

Učitel

- zařazuje rozmanité aktivity (diskuse, výklad, kreslení, řešení problémů) zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením vede ke kritickému myšlení a logickému uvažování

Žák

- vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky,
- využívá získané vědomosti a dovednosti
- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit

- **Kompetence komunikativní**

Učitel

- vede žáky k přesnému a výstižnému vyjadřování
- zařazuje do výuky diskuzi
- vede žáky k věcnému argumentování
- vede žáky k práci s různými typy textů
- vede k využívání informačních a komunikačních prostředků

Žák

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, …
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

- **Kompetence sociální a personální**

Učitel

- vytváří příznivé klima třídy dodává žákům sebedůvěru
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Žák

- účinně spolupracuje ve skupině
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu

- **Kompetence občanské**

Učitel

- reflektuje při výuce společenské i přírodní dění vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních pěstuje v žácích vztah k tradicím, národnímu, historickému a kulturnímu dědictví

Žák

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí
- odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

- **Kompetence pracovní**

Učitel

- požaduje dodržování dohodnuté kvality práce umožňuje žákům vzájemně si radit a pomáhat vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi

Žák

- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky
  využívá svých znalostí v běžné praxi

6. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
1. Definuje, co je historie a co dějepis. 2. Rozlišuje prameny hmotné a písemné. 3. Pojmenuje instituce, kde se prameny uchovávají. 4. Pojmenuje v chronologickém sledu jednotlivá historická období. 5. Orientuje se na časové přímce: rozliší pojmy rok, století, tisíciletí, počítání před naším letopočtem a našeho letopočtu. 6. Užívá s porozuměním pojmy: historie, archeologie, prameny.	Úvod do dějepisu	**MA** – číselná osa **MV**	**Učební materiály** (využívány průběžně): Bednaříková, Kysučan, Fejfušová Dějepis Pravěk a starověk, nakl, . Nová škola Mandelová, Helena: Pravěk, starověk. Dějepisné atlasy pro základní školy a víceletá gymnázia. Kartografie. Mandelová, H. a kol.: Dějiny pravěku a starověku. Liberec, Dialog 2001. Historie lidstva-dětská encyklopedie.
Objasní dvě varianty vzniku člověka – stvoření podle Bible a Darwinovu vývojovou teorii.	Teorie o vzniku člověka		

1. Argumentuje, na základě čeho dostala jednotlivá období pravěku svůj název. 2. Seřadí chronologicky jednotlivé vývojové typy člověka 3. Porovná, v čem se jednotlivé typy člověka postupně zdokonalovaly 4. Popíše život člověka v paleolitu (způsob obživy, výroba nástrojů, život v tlupě, myšlení, umění). 5. Užívá s porozuměním výrazy: tlupa, pěstní klín, čepel, Věstonická Venuše .	PRAVĚK **1.** Starší doba kamenná a. Způsob života jednotlivých typů lidí b. První umělecké výtvory c. Počátky náboženství	**VV** – interpretace uměleckých děl, vlastní výtvarný projev, **PŘ** – podnebí a počasí ve vztahu k životu **ZE** – zeměpisná poloha oblastí **OSV** – nezbytnost lidské soudržnosti **EV** – měnící se vztah člověka k přírodě **MKV** – vývoj lidských ras	Mapy: Svět v pravěku Další pomůcky: Soubor vykopávek DUM Interaktivní program: Poznáváme minulost I. – Pravěk , Vydavatelství Dagiel
1. Uvede podmínky a důsledky přechodu k zemědělství. 2. Porovná způsob zpracování kamene ve starší a mladší době kamenné. 3. Užívá s porozuměním pojmy: žďáření, hák, rod, velkorodina, Blízký východ.	**2.** Mladší doba kamenná **a.** Způsob obživy **b.** Změna způsobu života, počátky zemědělství a řemesel **c.** Výroba nástrojů **d.** Projevy duchovního života lidí		
1. Zhodnotí význam využití kovů pro lidskou společnost. 2. Objasní podmínky vzniku řemesel. 3. Zhodnotí přínos Keltů pro naše země. 4. Užívá s porozuměním pojmy: Keltové, oppida, Germáni, barbaři.	a) Doba bronzová a železná a. Rozvoj obchodu a řemesel b. Keltové na našem území c. Zánik rodové společnosti d. Naše země v pravěku po zániku keltské civilizace		

1. Ukáže oblasti prvních států na mapě a uvede základní zeměpisné údaje, tj. světadíl, názvy velkých řek. 2. Vysvětlí souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních států. 3. Pojmenuje nejznámější památky jednotlivých staroorientálních států. 4. Ujasňuje si důležitost vzdělání a ocení vynález písma. 5. Ocení, co daly tyto civilizace světu a co používáme dodnes i my. 6. Užívá s porozuměním pojmy: Orient, civilizace, závlahové zemědělství, hieroglyfy, klínové písmo, mumifikace, pyramidy, papyrus, Velká čínská zeď, stát, městský stát, Hedvábná cesta	STAROVĚK Nejstarší starověké státy (Mezopotámie, Egypt, Palestina, Indie, Čína): a) Společné rysy b) Vývoj společnosti v jednotlivých státech c) První zákoník d) Náboženství e) Písmo a vzdělání f) Kulturní památky g) Každodenní život **h)** Přínos staroorientálních civilizací	**VV** – interpretace uměleckých děl **PŘ** – přírodní podmínky ve vztahu k životu **ZE** – zeměpisná poloha oblastí **EV** – Využívání přírodních zdrojů **MKV** – díla světového kulturního dědictví	Mapy: Svět ve starověku Blízký Východ ve starověku Další pomůcky a materiály: Mandelová, H.: Na úsvitu českých dějin Augusta – Honzák: Jak se žilo ve starověku Historie v obrazech – česká kultura (didaktické obrazy) Interaktivní program: Poznáváme minulost II. III. – Egypt, Mezopotámie; Vydavatelství Dagiel

1. Prokáže základní orientaci na mapě /Balkánský poloostrov, Peloponéský poloostrov, Mykény, Athény, Kréta, Egejské moře, Malá Asie, …). **2.** Popíše přírodní podmínky. **3.** Zhodnotí vliv písma na kulturu a vzdělanost lidí. **4.** Vyjádří vlastními slovy podstatu athénské demokracie a porovná ji se Spartou. **5.** Uvede příklady přínosu řecké civilizace pro evropskou kulturu a vzdělanost. Dokáže uvést i konkrétní jména osobností (Archimédes, Aristoteles, Hérodotos, …). **6.** Užívá s porozuměním pojmy: demokracie, mozaika, reliéf, tragédie, komedie.	Antické státy Antické Řecko a) Nejstarší civilizace na území Řecka b) „Temná století“ c) Athénská demokracie d) Makedonie e) Říše Alexandra Makedonského f) Rozšíření řecké kultury g) Promísení kultur **h)** Každodenní život Řeků	**VV** – interpretace uměleckých děl **PŘ** – přírodní podmínky ve vztahu k životu **ZE** – zeměpisná poloha oblastí **EV** – Využívání přírodních zdrojů **MKV** – díla světového kulturního dědictví **VDO** – athénská demokracie	Mapy: Starověké Řecko Další pomůcky a materiály: Zamarovský, V.: Za sedmi divy světa. Petiška: Staré řecké báje a pověsti Augusta – Honzák: Jak se žilo ve starověku. Nástěnné tabule Řecko Interaktivní program: Poznáváme minulost IV. – Starověké Řecko. Vydavatelství Dagiel

1. Prokáže základní orientaci na mapě (Apeninský poloostrov-Řím, Tiber, Pádská nížina, Sicílie, Korsika, Středomoří apod.). 2. Jednoduše vysvětlí základní formy státní moci 3. Zdůvodní potřebnost zákonů a posoudí důsledky jejich absence. 4. Uvědomí si význam křesťanství a jeho učení 5. Uvede příklady přínosu římské kultury pro evropskou civilizaci. 6. Užívá s porozuměním pojmy: patricijové, plebejové, konzulové, senát, tribun lidu, právo veta, provincie, gladiátoři, limes Romanus Koloseum, latina, latinka.	Antický Řím a) Založení Říma b) Římské království c) Republika d) Císařství e) Počátky křesťanství **f)** Římská kultura a vzdělanost g) Rozpad římské říše **h)** Dědictví římské říše	**VV** – interpretace uměleckých děl **PŘ** – přírodní podmínky ve vztahu k životu **ZE** – zeměpisná poloha oblastí **EV** – Využívání přírodních zdrojů **MKV** – díla světového kulturního dědictví	Mapy: Starověký Řím Výukové CD: Světová náboženství Stiefel

7. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
1. Popíše podstatné změny v Evropě po stěhování národů a rozpadu západořímské říše. Popíše způsob života Vikingů a jejich výboje. Vysvětlí úlohu křesťanství při sjednocování Evropy – význam víry v životě lidí, uvede příklady kulturního přínosu. **2.** Popíše vznik islámu, uvede příklady vyspělosti arabské kultury a její přínos Evropě. **3.** Poznává způsob života Slovanů, dokáže vysvětlit úlohu Sámovy říše při obraně území dnešní ČR.	Raný středověk Zrod střední Evropy **1.** Stěhování národů **2.** Utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj: **a.** franská říše / nejvýznamnější germánský stát/ **b.** byzantská říše **c.** arabská říše **d.** Vikingové **3.** Šíření křesťanství v Evropě, rozdělení na západní a východní církev **4.** Příchod Slovanů, Sámova říše	**VV**– kulturní styly **CJ** – reálie **ZE** – zeměpisná poloha oblastí **MKV** – utváření evrop. kultur **VDO**	Učebnice a učeb. Materiály:Vykoupil, Antonín, Fejfušová: Dějepis – Středověk, Počátky novověku – nakl. Nová škola Mandelová, Helena: Středověk. Dějepisné atlasy pro základní školy a víceletá gymnázia. Kartografie. *p*České dějiny do r. 1914/Historie v dokumentech Tabule historických slohů Mapy: Evropa v 8.–12. st.

1. Objasní vznik Velkomoravské říše – prvního státu na našem území, zhodnotí její politický a kulturní význam i vztahy s franskou a byzantskou říší, příčiny zániku Velké Moravy**.** **2.** Vnímá osobnosti Konstantina a Metoděje, chápe jejich význam pro náš kulturní vývoj **3.** Popíše vývoj českého státu. **4.** Uvede přínos významných českých panovníků 10.–12. st. **5.** Uvědomí si rozsah Svaté říše římské a její vztahy s českými panovníky. **6.** Ujasní si příčiny křížových výprav do Palestiny, zhodnotí jejich pozitivní i negativní přínos.	Státy na našem území a. Velkomoravská říše b. Český stát – jeho vznik, české knížectví za prvních Přemyslovců, kontakty se středoevropské státy c. České knížectví v 11. a 12. st. d. Vznik Svaté říše římské e. Křížové výpravy do Palestiny	**CJ** – reálie **ZE –** zeměpisná poloha oblastí VDO	Mapy: Naše země do 5. století Naše země v 6.–9. století Český stát v 10.–12. století Evropa v 8.–12. století
1. Rozpozná základní prvky románské kultury a jmenuje nejvýznamnější románské památky v Čechách a na Moravě. **2.** Uvede název 1. české latinsky psané kroniky.	Románská kultura a životní styl raného středověku	**VV** – kulturní styly **MKV**	Tabule historických slohů

1. Dokáže vyjmenovat v chronologickém pořadí vybrané osobnosti přemyslovských knížat a králů, ke každé uvést klíčové události spojené s jejich vládou. Hlavní pozornost soustředí na tzv. „poslední Přemyslovce“. **2.** Umí vysvětlit pojem „dědičný královský titul“.	Vrcholný středověk **a.** Český stát v 11.–12. stol. **b.** České království za posledních Přemyslovců	**VV** – kulturní styly **ZE** – zeměpisná poloha oblastí **MKV**	Mapy: Český stát za posledních Přemyslovců
1. Vyjmenuje v chronologickém pořadí všechny lucemburské krále na českém trůně. **2.** Na základě konkrétních činů posoudí vládu Lucemburků. **3.** Zhodnotí účast Jana Lucemburského ve stoleté válce. **4.** Seznámí se s postavou Jana z Arku. **5.** Ocení zásluhy Karla IV. o rozvoj a blaho země a o zvyšování prestiže českého státu v Evropě. **6.** Vypráví o životě a politických činech Karla IV.	Český stát za Lucemburků Český stát a střední Evropa pod vládou Lucemburků	**ČJ** – literární památky **Ze** – změny na mapě Evropy **OSV VEGS**	Mapy: Český stát 13.–15. století Český stát za Lucemburků Mandelová, H.: České země za vlády Lucemburků

1. Porovná dvoj- a trojpolní způsob hospodaření. **2.** Vysvětlí pojem „kolonizace“. **3.** Vysvětlí pojmy spojené s městy – m. královská, poddanská, věnná, horní, privilegia, cechy atd. **4.** Popíše typické znaky gotického stavebního slohu. **5.** Jmenuje příklad gotické stavby v České republice a v nejbližším regionu. **6.** Uvede příklad česky psané knihy – Dalimilova kronika.	Jak se žilo ve vrcholném středověku Gotická kultura **a.** Trojpolní systém, kolonizace **b.** Zakládání měst **c.** Gotická kultura a životní styl středověké společnosti, soužití různých etnických kultur v naší zemi **d.** Gotický stavební sloh, malířství, sochařství, vzdělanost	**MKV** **VEGS** **VV** – popis obrazu, historické slohy **HV** – středověká hudební tvorba **ČJ** – literární tvorba **MKV** – gotická kultura v evrop. státech	Tabule historických slohů Obrazové materiály
1. Objasní nepořádky v církvi, jejich příčiny. **2.** V návaznosti na to vysvětlí Husovy reformní myšlenky, popíše události spojené s Husem a kostnickým koncilem. **3.** Uvědomí si nejednotnost husitů, pramenící z jejich názorových rozdílů, což doloží rozdělením husitů (radikální, umírnění…). **4.** Seznámí se s body jejich společného programu. **5.** Shromáždí poznatky o válkách s křižáky, o husitském vojenství a pokusí se odpovědět na otázku „Proč husité vyhrávali?“ **1.** Ujasní si změny, ke kterým došlo za husitské revoluce.	Pozdní středověk Husitství Husitská reformace a revoluce a jejich důsledky	**ČJ** – úpravy čes. j. **OSV VDO MV VEGS**	Mapy: Český stát 13.–15. století Klučina, P.: České země v době husitské

1. Zhodnotí osobnost Jiřího z Poděbrad, a to především tak, že vysvětlí pojem „král dvojího lidu“, popíše jeho spory s papežem. **2.** Uvědomí si význam jeho snahy o vytvoření mírového svazu evropských panovníků. **4.** Uvede oba jagellonské panovníky a zhodnotí jejich vládu. **5.** Uvede příklad stavby pozdní (vladislavské) gotiky.	Čechy po husitské revoluci Český stát za Jiřího z Poděbrad a Jagellonců **a.** Jiří z Poděbrad českým králem **b.** Jagellonci na českém trůně **c.** Kultura jagellonské doby – vladislavská gotika	**ZE** – zeměpisná poloha oblastí, globální svět, mezinárodní vztahy **VV** – historické slohy **MKV** **VEGS**	Mapy: Český stát za Jiřího z Poděbrad a Jagellonců Evropa 13.–15. st. Další pomůcky a materiály: Klučina, P.: České země za Jiřího z Poděbrad a Jagellonců.
1. Popíše a demonstruje příčiny, význam objevných plaveb a důsledky pronikání evropských civilizací do nových oblastí pro tyto oblasti i pro Evropu. **2.** Při průběžné práci s mapou si uvědomí dva směry objevných plaveb – kolem Afriky a na západ. **3.** Pomocí mapy popíše cesty Kolumba, da Gamy a Magalhãese. **4.** Zhodnotí přínos objevných plaveb i jejich negativní důsledky. **5.** Připomene si výraz „kolonie“ a vysloví svůj názor na vztah mezi koloniemi a jejich vlastníky.	**Objevné plavby**	**ZE** – zeměpisná poloha oblastí, obyvatelstvo světa, mezinárodní vztahy **VDO VEGS MKV**	Mandelová, H. a kol. : – Středověk. Liberec, Dialog – Novověk I., II. Dějepisné atlasy. Kartografie. **Didakta.**

1. Vysvětlí podstatu humanismu. **2.** Objasní souvislost renesance s kulturou antického Řecka a Říma. **3.** Rozpozná základní prvky renesanční kultury a jmenuje nejvýznamnější české a evropské památky a představitele tohoto období. **4.** Jmenuje nejvýznamnější představitele evropské reformace**.**	Humanismus, renesance, náboženské **reformace**	**VV –** historické slohy **Etická výchova –** Potřeba tolerance ve společnosti, respektování kulturních zvláštností i odlišných názorů**.**	Mapy: Svět ve 13.–15. století Další pomůcky a materiály:Tabule historických slohů Historie v obrazech – česká kultura (didaktické obrazy) Kubů, N.: České země v době renesance.
1. Dokáže objasnit vznik habsburské monarchie. **2.** Chápe postavení českých zemí v habsburské monarchii. **3.** Popíše okolnosti nástupu Habsburků na český trůn. Uvědomí si vzrůst významu Prahy za Rudolfa II. a potřebu náboženské tolerance. **4.** Uvědomí si příčinu sporu Habsburků s českými stavy (snaha Habsburků o neomezenou vládu a spory náboženské). **5.** Jmenuje hlavní důsledky porážky českých stavů, rozebere je a posoudí pomocí zákoníku Obnovené zřízení zemské. **6.** Objasní náboženské rozdělení Evropy na katolický a reformační blok a vznik třicetileté války. **7.** Vyjmenuje hlavní válčící země na obou stranách a jejich motivaci	Počátky novověku Habsburkové na českém trůně **a.** Vznik habsburské monarchie **b.** Rudolfínská doba **c.** Stavovské povstání **d.** Třicetiletá válka	**CJ** – reálie **ZE** – určování zeměpisné polohy **OSV** **EGS** **MKV** **MV** **Etická výchova** – Potřeba tolerance ve společnosti, respektování kulturních zvláštností i odlišných názorů. (např. náboženských)	Mapy: Český stát v době Habsburků České stavovské povstání + třicetiletá válka Evropa v letech 1526-1648 Evropa 13. – 15. st.

k účasti ve válce. **8.** Zhodnotí výsledek války (vestfálský mír), především ve vztahu k českým zemím a střední Evropě.			
1. Orientuje se v náboženské a politické situaci v Evropě na počátku novověku. **2.** Je schopen jednoduše a stručně vyložit příčinu rozporů Španělska a Nizozemí. **3.** Popíše situaci v Anglii a Francii.	Evropa na počátku novověku **a.** Poměry ve Španělsku **b.** Povstání Nizozemí proti Španělsku **c.** Občanská válka v Anglii – Náboženské války ve Francii	**CJ** – reálie **ZE** – určování zeměpisné polohy **OSV EGS MKV MV**	Atlas: Mandelová, Helena a kol.: Novověk I., II. Dějepisné atlasy. Kartografie. Mandelová, H. a kol.: Novověk. Liberec, Dialog 2003. Davison, M. W.: Kdy, Kde, Proč se **to stalo?**
1. Objasní příčiny úbytku obyvatel v našich zemích. **2.** Zhodnotí novou skutečnost – podnikání šlechty a uvede hlavní odvětví jejího podnikání. **3.** Porovná dvoj- a trojpolní způsob hospodaření a posoudí klady a zápory obou způsobů. **4.** Vysvětlí, proč vzrostl na počátku novověku význam vzdělání a zájem o ně. **5.** Zhodnotí význam knihtisku při výrobě knih	Život v našich zemích na počátku novověku Česká kultura na počátku novověku	**OSV EGS MKV MV**	Mapy: Mandelová, Helena a kol. : Novověk I. , II. Dějepisné atlasy. Kartografie.

8. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
1. Vyhodnotí situaci po třicetileté válce z hlediska dopadu války na život obyvatel. **2.** Dokáže vysvětlit rozložení politické moci **3.** v Evropě a vznik nových státních útvarů (Prusko). **4.** Dokáže stručně přiblížit jednotlivé vládce z rodu Habsburků, kteří vládli v našich zemích. **5.** Dovede vysvětlit pojem pragmatickásankce.	Habsburská monarchie a Evropa mezi léty 1648–1740 Proměny evropských států Habsburkové a jejich vláda mezi roky 1648–1740 Prusko – militarismus, Fridrich II.	**VDO** **MV** **VEGS**	Čapka – Vykoupil: Dějepis. Novověk, nakl. Nová škola
1. Popíše typické znaky baroka, dokáže je rozeznat v základních rysech. **2.** Popíše barokní společnost.	Baroko, rokoko Společnost v době baroka Barokní kultura a umění	**VV** – historické slohy **HV** – barokní hudební skladby **MKV**	Další pomůcky: Tabule historických slohů
1. Charakterizuje osvícenství a osvícenský absolutismus **2.** Objasní okolnosti nástupu Marie Terezie na trůn **3.** Dokáže přiblížit podstatu reforem Marie Terezie a Josefa II.	Habsburská monarchie v době osvícenství Osvícenství České země v době osvícenství Reformátorské úsilí Marie Terezie a Josefa II.	**VDO** **MV** **VEGS**	Mapy, atlasy: Mandelová: Novověk I. Naše země 16.–18. století Další pomůcky: Historie v obrazech – česká kultura (didaktické obrazy)

1. Stručně charakterizuje poměry v Rusku a způsob rozdělení polského státu **2.** Rusko – reformy Petra Velikého, Kateřina II.	Východní Evropa v 18. st. Rusko za Petra I. a Kateřiny Veliké Dělení Polska	**VDO** **MV**	
1. Na příkladech demonstruje nerovnoměrnost vývoje jednotlivých částí Evropy a světa. **2.** Vymezí význam kolonií **3.** Odhaluje kořeny, průběh a důsledky boje za nezávislost severoamerických osad. **4.** Jmenuje první významné představitele USA **5.** Chápe pojmy svoboda, občanská práva, práva člověka, národ; hledá paralely mezi minulými a současnými událostmi	Čas revolucí a změn Vznik Spojených států amerických	**ZE** – zeměpisná poloha oblastí, globalizace, mezinárodní vztahy **VDO** **EGS** **MKV**	Mapy: Koloniální panství Svět 1648–1815 Další materiály: Křížek a kol.: Americká Občanská válka
1. Vyhodnotí situaci ve Francii v předvečer revoluce. **2.** Charakterizuje absolutistickou monarchii (vysvětlí, co představoval tzv. třetí stav). **3.** Dokáže přiblížit počátek revoluce, vysvětlit heslo: Volnost, rovnost, bratrství a deklaraci práv člověka a občana (spojit se současným chápáním). **4.** Rozlišuje jednotlivé fáze revoluce: republiku, jakobínskou diktaturu a konzulát. **5.** Stručně charakterizuje osobnost Napoleona Bonaparta, co přinesly napoleonské války Evropě. **6.** Dokáže charakterizovat trvalý význam Velké francouzské revoluce.	Velká francouzská revoluce a napoleonské období	**ZE** – zeměpisná poloha oblastí, globalizace, mezinárodní vztahy **VDO** **VEGS** **MKV**	Atlasy: Mandelová: Novověk I., II

1. Dokáže vyjmenovat národy žijící v českých zemích a v celé habsburské monarchii. **2.** Přiblíží první generaci národního obrození a hlavní cíle jejích představitelů. **3.** Odliší druhou fázi národního obrození, uvede její představitele.	České země na počátku převratných změn (České národní obrození) Počátky utváření novodobého českého národa Dvě generace „obroditelů“, jejich představitelé	**VDO** **MKV** **EGS**	Historie v obrazech – česká kultura (didaktické obrazy) Lněničková, J.: České země v době obrození.
Vysvětlí pojmy klasicismus a romantismus a jejich uplatnění v kultuře	Kultura přelomu 18. a 19. století Klasicismus /empír/, romantismus		Tabule historických slohů
1. Objasní pojem průmyslová revoluce a předpoklady pro její realizaci. **2.** Přiblíží pracovní podmínky dělníků. **3.** Uvede hlavní protagonisty jednotlivých technických vynálezů. **4.** Dokáže přiblížit počátky průmyslové revoluce v českých zemích	První fáze průmyslové revoluce Anglie – dílna světa Technické vynálezy Podoba průmyslové revoluce v českých zemích	**Fy**, **Ch**, **Př** – významné osobnosti vědy **VDO** **MV**	
1. Objasní hlavní příčiny revolucí v Evropě v pol. 19. st. **2.** Přiblíží průběh revolucí v letech 1848–1849. **3.** Uvědomí si základní změnu, kterou přinesla revoluce českým zemím.	Habsburská monarchie do r. 1848 a během revoluce 1848 Evropa v předvečer revolucí České země a rakouské soustátí před r. 1848, a v revoluci roku 1848 Revoluce 1848–1849 v Evropě	**ZE** – zeměpisná poloha oblastí	Atlasy: Mandelová: Novověk I., II.

1. Na příkladu předních států Evropy srovná hlavní trendy vývoje v 2. pol. 19. st. **2.** Uvědomí si rozdílné předpoklady vývoje USA, a ve dvou předních zemích Asie – Japonsku a Číně. **3.** Zhodnotí podíl kolonií na rozvoji koloniálních říší. **4.** Dokáže charakterizovat 2. etapu průmyslové revoluce.	Změny ve světě začátkem 2. pol. 19. stol Proměny společnosti v 19. stol. Vliv průmyslové revoluce na rozvoj vědy a techniky (2. fáze průmyslové revoluce) Vznik nových společenských vrstev Sociální poměry a jejich vliv na vznikající politický systém Názory na řešení sociální otázky Situace Židů, Romů a ženská práva	**ZE** – zeměpisná poloha oblastí, mezinárodní vztahy **OSV** **VDO** **VEGS** – utváření novodobé Evropy **MKV** – potřeba tolerance mezi lidmi různých kultur, různé barvy pleti **MV**	Mapy: Svět 1648–1815 Svět v letech 1815–1870 Evropa 1648 – 1815 Naše země 1648 – 1815 Mandelová: Novověk I., II
1. Dokáže rozlišit pojmy absolutismus a konstituční monarchie. **2.** Vyjmenuje hlavní představitele českého národního života. **3.** Vysvětlí pojem dualismus a jeho dopad na české země. **4.** Ujasní si principy „drobečkové politiky. “ **5.** Objasní kořeny prohlubujících se rozporů soužití Čechů a Němců. **6.** Popíše situaci v české kultuře a umění .	Proměna rakouské říše České země ve 2. pol. 19. st. Vyhlášení Rakousko-Uherska_ Rozvoj českého národního života po pádu Bachova absolutismu Češi a Němci – konfliktní společenství Industrializace českých zemí	**ZE** – zeměpisná poloha oblastí, mezinárodní vztahy **OSV** **VDO** **VEGS** – utváření novodobé Evropy **MKV** – potřeba tolerance mezi lidmi různých kultur, různé barvy pleti **MV**	Mapy: Svět v letech 1815–1870 Evropa 1648–1815 Naše země 1648–1815

1. Charakterizuje jednotlivé evropské mocnosti (velkou Británii, Francii, Rusko, Německo, Rakousko-Uhersko) a rozdělení na sféry jejich vlivu. **2.** Popíše vojenskou situaci na Balkáně. **3.** Objasní příčiny vzniku 1. sv. války. **4.** Vysvětlí výsledek říjnové revoluce v Rusku. **5.** Charakterizuje život obyvatelstva za války. **6.** Uvědomí si význam Masarykova zahraničního odboje (vč. legií) pro vznik Československa. **7.** Dokáže objasnit vyhlášení československé samostatnosti	Svět spěje ke světové válce Nové rozpory a spojenectví Evropské mocnosti, jejich rozdělení do dvou mocenských bloků Balkánské války První světová válka Situace po vzniku války, hlavní bojiště, těžký život v zázemí, konec války a jeho výsledek Říjnová revoluce v Rusku a její dopad na vývoj války České země za 1. sv. války Česká politika za války Zahraniční odboj (T. G. Masaryk, Ed. Beneš, M. R. Štefánik 28. říjen 1918 – vyhlášení samostatnosti	**ZE** – zeměpisná poloha oblastí **VDO** **VEGS** **MV**	Mandelová, Helena a kol.: Novověk II., Dějiny 20. století. Dějepisné atlasy. Kartografie. Další materiály: Mandelová, H. a kol.: Mandelová, H. a kol: Dějiny 20. století. Liberec, Dialog 2004 Mapy: 1. světová válka Evropa 1914–1920

9. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
1. Vyhodnotí situaci po 1. světové válce **2.** Dokáže vysvětlit princip versailleského systému **3.** Stručně vymezí základní znaky hlavních totalitních ideologií a dovede je srovnat se zásadami demokracie **4.** Vysvětlí souvislosti mezi světovou hospodářskou krizí a vyhrocením politických problémů, které byly provázeny radikalizací protidemokratických sil Popíše a zhodnotí životní styl moderní evropské společnosti	Svět a Československo po 1. světové válce **a.** Dozvuky války **b.** Československo – nový stát ve střední Evropě **c.** Československo ve 20. a 30. letech **d.** Chvíle odpočinku a zábavy **e.** Od prosperity ke krizi **f.** Totalitní režimy – cesta k nové válce **g.** Konec Československa **h.** Umění ve 20. a 30. letech Věda a technika ve světě i doma	**ZE** – zeměpisná poloha oblastí **VDO** **VEGS** **MV**	Čapka František: Dějepis Novověk, moderní dějiny, nakl. Nová škola Mandelová, Helena a kol.: Novověk II. , Dějiny 20. století. Dějepisné atlasy. Kartografie. Mapy: Svět po 1. světové válce Československo 1918–1938
1. Popíše situaci po vypuknutí války, její jednotlivé fáze **2.** Zhodnotí význam vytvořené protifašistické koalice **3.** Rozumí obtížným podmínkám života v protektorátu **4.** Stručně charakterizuje 2. světovou válku jako nejničivější válku v dějinách	Druhá světová válka **a.** Válka začíná v Evropě **b.** Válka mimo Evropu **c.** Protektorát Čechy a Morava **d.** Postoj Čechů k okupaci **e.** Poslední roky války **f.** Holocaust	**ZE** – zeměpisná poloha oblastí, obyvatelstvo světa, mezinárodní vztahy **OSV** **DO** **VEGS** **MV**	Mapy: 2. světová válka Evropa 1939–1945 Svět 1939–1945 Československo 1939-1945

1. Charakterizuje vznik, vývoj a rozpad bipolárního světa, jeho vojenská, politická a hospodářská seskupení, vzájemné vztahy a nejvýznamnější konflikty **2.** Vysvětlí základní problémy vnitřního vývoje zemí východního a západního bloku, zejména se zaměří na pochopení vzájemných vztahů supervelmocí USA a SSSR a na situaci ve střední Evropě **3.** Objasní hlavní příčiny nástupu komunistického režimu v Československu **4.** Popíše život za socialismu, snahy o reformy v roce 1968 **5.** Porovná a vysvětlí způsob života a chování v nedemokratických společnostech a v demokraciích **6.** Zná základní instituce sjednocující se Evropy, jejich úlohu a fungování	**Od rozdělení ke sbližování** **a.** Rozdělená Evropa **b.** První léta studené války **c.** Zánik koloniálních říší **d.** Československo na rozcestí (od roku 1945–1948) **e.** Budování socialismu v Československu (1948–1989) **f.** Vztahy mezi Východem a Západem v době studené války **g.** Hlavní místa konfliktů **h.** Od „pražského jara“ po „sametovou revoluci“	**ZE** – zeměpisná poloha oblastí, mezinárodní spolupráce **VDO** **VEGS**	Mapy: Svět 1945–1980 Evropa od 1945 do 1970 Evropa 1945–1980 Změny ve střední a východní Evropě po r. 1970 Československo 1960–1980

1. Popíše integraci Evropy po pádu režimů východního bloku **2.** Přiblíží události spojené se „sametovou revolucí“ v Československu **3.** Zhodnotí postavení Československa **4.** a jeho **5.** vnitřní sociální, politické, hospodářské **6.** a kulturní prostředí. **7.** Objasní základní problémy s budováním demokracie na Východě **8.** Na konkrétních příkladech doloží klady a nedostatky rozvoje vědy, techniky a kultury a jejich důsledky pro lidstvo	Vstříc sjednocené Evropě **a.** Integrace na Západě, rozpad na Východě **b.** První léta demokracie a svobody **c.** Vznik nového státu – České republiky **d.** Věda a technika 60.–90. let	**VV** – interpretace uměleckých projevů **ZE** – zeměpisná poloha oblastí, mezinárodní spolupráce **HV** – interpretace uměleckých projevů **Př** – významné objevy **Fy** – významné objevy **VDO** **VEGS** **EV**	Mapy: Evropa od 1945 do 1970 Evropa 1945–1980 Změny ve střední a východní Evropě po r. 1970 Další pomůcky a materiály: Dobové dokumenty

Vyučovací předmět: FYZIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět fyzika se vyučuje jako samostatný předmět od 6. do 9. ročníku a sice v 6. , 7. a 8. ročníku po dvou hodinách týdně a v 9. ročníku 1 hodinu týdně.

Při vyučování fyziky se klade důraz na propojení učiva s jevy, které jsou součástí přírody nebo každodenního života žáků. Žáci jsou vedeni k tomu, aby dokázali fyzikálně zdůvodnit, proč dochází v přírodě k určitým dějům a také, aby dovedli předvídat (k čemu může dojít, když…). Tímto způsobem si osvojují vědomosti, které vedou k ochraně přírody i vlastního zdraví. Postupně žáci ve výuce fyziky získávají základní poznatky z různých oborů fyziky osvojují si dovednosti umět pozorovat vlastnosti látek a různé fyzikální jevy a zákony učí se šikovnosti provádět jednoduché fyzikální pokusy nacházejí vysvětlení fyzikálních jevů zdůvodňují vyvozené závěry a uvádějí je do širších souvislostí s využitím v praxi upevňují si dovednosti pracovat podle pravidel bezpečnosti a poskytovat 1. pomoc při úrazech (např. el. proudem)

Podle typu učiva a cílů vzdělávání se využívají různé <u>metody a formy práce:</u>

- frontální výuka
- praktická cvičení
- nácvik laboratorních metod a postupů
- demonstrační pokusy

Součástí vybavení učebny fyziky je i <u>řád učebny fyziky,</u> jehož dodržování je pro žáky a učitele závazné.

Předmět fyzika je propojen i s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda (např. s chemií- stavba atomu, vlastnosti látek, s matematikou – převody jednotek, práce se vzorci podle pravidel pro řešení rovnic, se zeměpisem – Sluneční soustava).

Předmětem prolínají průřezová témata. Důraz je kladen na zodpovědnost každého za své zdraví (OSV, VDO) , spoluzodpovědnost za stav životního prostředí (EV, VEGS).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Kompetence k učení**

Učitel

- vede žáky k pozorování a zjišťování vlastností různých fyzikálních jevů, k sledování podmínek, za kterých tyto jevy nastávají, k popisu jevů a hledání souvislostí mezi různými jevy.
- umožňuje žákům samostatně formulovat závěry na základě pozorování a pokusu
- nutí žáky ke správnému používání fyzikálních termínů, symbolů a značek

- **Kompetence k řešení problémů**

Učitel

- nastoluje problémové situace související s učivem
- umožňuje volit různé způsoby řešení
- dává žákům možnost obhájit své rozhodnutí
- vede žáky k hledání příkladů fyzikálních jevů z praxe
- klade důraz na využití poznatků v praxi

- **Kompetence komunikativní**

Učitel

- vede žáky ke správnému čtení fyzikálních značek
- podněcuje žáky k argumentaci
- zadává takové úkoly, které by vedly žáky ke vzájemné komunikaci

- **Kompetence sociální a personální**

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci musejí spolupracovat
- podněcuje žáky k diskusi a spolupráci s druhými při řešení úkolů
- navozuje situace, při kterých se žáci učí respektovat názory jiných

- **Kompetence občanské**

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- respektuje bezpečnostní pravidla práce při laboratorních pracích a vyžaduje to i od žáků (dodržuje řád učebny)
- vede žáky k zodpovědnému chování v situacích, kdy by měli např. přivolat pomoc, nebo poskytnout 1. pomoc
- předkládá situace, kdy se žáci učí chápat ekologické souvislosti a respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí

- **Kompetence pracovní**

Učitel

- zadává takové úkoly, ve kterých by žáci byli schopni využít získané dovednosti a znalosti v běžné praxi
- vede žáky k bezpečnému a praktickému používání pomůcek a vybavení učebny
- vyžaduje dodržování daných pravidel z hlediska ochrany zdraví svého i druhých a ochrany životního prostředí

6. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
• Vysvětlí rozdíl mezi vlastnostmi látek pevných, kapalných a plynných • Dovede vysvětlit a pokusně dokázat jev – difuzi • Umí objasnit pomocí částicové stavby rozpínavost plynů, tekutost kapalin i plynů a stálý tvar PL • Zná složení atomu • Chápe rozdíl mezi atomem, molekulou, prvkem a sloučeninou	**Vlastnosti látek a těles** Látky a tělesa, skupenství látek Složení látek (atomy a molekuly) Struktura a vlastnosti atomů a molekul Neustálý neuspořádaný pohyb částic Látky krystalické (částicové složení, vlastnosti) Vlastnosti kapalin a plynů Opakování	Přírodopis Přírodopis ,EV	
• Určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici • Chápe důležitost působení gravitačního pole Země na život na této planetě	**Síla** Síla, gravitační síla Gravitační síla a hmotnost tělesa Opakování	Zeměpis	
• Vybere mezi různými vlastnostmi těles fyz. veličiny • Převádí jednotky délky, hmotnosti a objemu bez větších chyb • Zná zásady přesného měření délky a používá výpočet arit. průměru • Umí určit objem tělesa odm. válcem i výpočtem • Ovládá určení hmotnosti tělesa laboratorními váhami • Volí při všech činnostech vhodné měřidlo • Umí minimalizovat chyby vzniklé při měření • Umí rozlišovat různé teplotní stupnice, chápe souvislost mez teplotou a pohybem částic	**Měření a výpočet fyzikálních veličin** Co jsou fyzikální veličiny Jednotky délky, délková měřidla Měření délky, aritmetický průměr Přesnost a chyby měření Jednotky objemu, výpočet u geometrických těles Měření objemu kapalného a pevného tělesa Roztažnost těles a látek Hmotnost tělesa, jednotky, vážení na RR vahách Čas a jeho měření Souvislost rychlosti, dráhy a času, jednotky rychlosti Teplota a teplotní stupnice Opakování	 Matematika Matematika Matematika	LP č.1- Praktická měření délek LP č.2- Praktické procvičování měření objemů LP č.3- Vážení

• Dokáže objasnit fyzikální význam pojmu hustota • Používá vztah pro hustotu ve výpočtech • Upraví vztah pro hustotu k výpočtu hmotnosti a objemu	**Hustota** Hustota látky, výpočty hustoty, objemu, hmotnosti Opakování		LP č.4- Určování hustoty
• Rozlišuje nositele kladného a záporného náboje • Rozlišuje v praxi látky a tělesa vodivá a nevodivá • Ví, proč se zelektrovaná tělesa přitahují nebo odpuzují • Chápe analogie i odlišnosti gravitačního a elektrického pole • Ví, co je blesk, zná zásady bezpečného chování při bouřce • Zná nebezpečí vodičů a míst s vysokým napětím	**Elektrické vlastnosti látek** Elektrování těles Dva druhy el. náboje Nosiče el. náboje – elektrony, ionty Elektroskop, zdroje el. náboje Vodiče a nevodiče Elektrické pole Tělesa v elektrickém poli Elektrický výboj, blesk, ochrana před bleskem Nebezpečí vysokého napětí	Chemie Chemie Přírodopis Občanská výchova	
• Rozlišuje, které základní látky reagují a které nereagují v magnetickém poli • Dokáže si vyrobit magnet z vhodného kovu • Chápe význam magnetického pole Země pro orientaci na povrchu Země • Ví, co jsou polární záře, kde je může vidět a přibližně proč vznikají	**Magnetismus** Vlastnosti magnetů Působení magnetů vzájemně a na jiná tělesa Magnetické pole Magnetické pole Země Kompas, busola	 Přírodopis Zeměpis	
• Umí rozlišovat zdroje elektrického napětí (vysokého i nízkého) • Ví, co je elektrický proud a kdy v obvodu teče a kdy neteče • Umí nakreslit schematické značky jednoduchých el. součástek • Umí zapojit jednoduchý obvod sériově i paralelně • Ví, co je zkrat a jaká nebezpečí přináší	**Elektrický obvod** Elektrický proud a elektrické napětí Zdroje elektrického napětí Účinky elektrického proudu Elektrické spotřebiče Jednoduché schematické značky Sériové a paralelní zapojení spotřebičů v obvodu Elektrický proud v kapalinách a plynech Zkrat, bezpečnost při práci s elektřinou		

7. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
• Chápe pojem relativní v souvislosti s klidem a pohybem těles • Umí popsat a odlišit pohyb podle tvaru trajektorie • Odlišuje pohyb rovnoměrný od pohybu nerovnoměrného • Dokáže uvést více příkladů na jednotlivé druhy pohybů • Ovládá vzorec pro výpočet rychlosti, dráhy a času • Umí vypočítat průměrnou rychlost nerovnoměrného pohybu tělesa • Užívá grafu k zjišťování rychlosti i dráhy a času	**Pohyb** Klid a pohyb těles-absolutní a relativní klid Trajektorie a dráha pohybu Pohyb posuvný a otáčivý Průměrná a okamžitá rychlost Měření rychlosti Rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb Výpočty **v, s, t** rovnoměrného pohybu Grafy závislosti rychlosti na čase Dráha rovnoměrného a nerovnoměrného pohybu. Grafy závislosti dráhy na čase Průměrná rychlost nerovnoměrného pohybu Opakovací hodina	Zeměpis - pohyb planet kolem Slunce. Pohyb Slunce v Mléčné dráze Matematika – výpočty	LP č.1-Měření průměrné rychlosti
• • Umí určit výslednou sílu ,která působí na těleso • Dokáže aplikovat teorii o skládání sil v konkrétních příkladech • Umí určit experimentálně těžiště tělesa • Zvládá převody jednotek a vyjádření základní jednotky pomocí jiných jednotek s pomocí definice tlaku • Chápe význam třecí síly pro praxi v pozitivním i negativním smyslu	**Síla** Jednoznačné určení síly Grafické znázornění síly Skládání sil působících v jedné přímce, rovnováha sil Skládání různoběžných sil Těžiště tělesa Tlaková síla a tlak Tlak v praxi Síla třecí, význam třecí síly Valivé tření a odpor prostředí	Matematika MKV- Newton (světové osobnosti) Matematika	

• Umí vysvětlit důsledky působení gravitační síly Země na kapalinu • Výpočtem určuje velikost hydrostatického tlaku • Dokáže aplikovat Archimédův zákon při řešení jednoduchých příkladů • Podmínky plování těles dovede odvodit z Arch. zákona	**Vlastnosti kapalin** Vlastnosti kapalin-opakování ze 6. ročníku Pascalův zákon Princip hydraulických zařízení Účinky gravitační síly země na kapalinu Hydrostatický tlak Vztlaková síla působící na těleso v kapalině Archimédův zákon Plování stejnorodých a nestejnorodých těles Opakovací hodina	MKV-Pascal (světové osobnosti) MKV-Archimedes (světové osobnosti)	LP č.2-Ověření Archimédova zákona
• Chápe souhlasné i odlišné prvky v souvislostech mezi hydrostatickým a atmosférickým tlakem • Dokáže poznat a popsat jednotlivé přístroje na měření tlaku • Dokáže objasnit, proč létají tělesa menší hustotou než vzduch • Dokáže číst předpověď počasí, pracovat se synoptickou mapou	**Vlastnosti plynů** Vlastnosti plynů Atmosféra Země-vrstvy plynného obalu Atmosférický tlak a jeho měření Změny atmosférického tlaku Vztlaková síla působící na tělesa ve vzduchu Meteorologie – jevy v atmosféře, fronty, frontální rozhraní Opakovací hodina	Zeměpis Zeměpis	
• Chápe rychlost světla ve vakuu jako mezní rychlost ve vesmíru • Dokáže vysvětlit zatmění Slunce a Měsíce • Využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh	**Světelné jevy** Světelné zdroje, šíření světla, rychlost světla Stín Měsíční fáze, zatmění Slunce a Měsíce Odraz a lom světla na rozhraní dvou optických prostředí Rovinné zrcadlo Kulová zrcadla Čočky- spojka	Zeměpis	

• rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami • Pozná v praxi spojku a rozptylku a dovede samostatně uvést příklady jejich užití • Chápe význam a užití rozkladu a skládání světla (televize, tiskárny,…)	Čočky- rozptylka Optické vlastnosti oka Rozklad světla, světelné spektrum, barvy Skládání světla, použití skládání v zařízeních	OSV (zrak – důraz na zdraví)	

8. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
• Využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem • Rozlišuje pojmy příkon a výkon • Chápe význam účinnost • Umí určit, na čem závisí velikost pohybové energie tělesa • Početně určuje velikost polohové energie • Dovede uvést různé příklady na vzájemnou přeměnu energií • zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	**Práce. Výkon. Energie** Mechanická práce při přemístění tělesa Výkon Výpočet práce z výkonu a času Pohybová a polohová energie Vzájemná přeměna pohybové a polohové energie tělesa Energetické zdroje a životní prostředí Opakovací hodina	OSV Ekologie	LP č.1-Práce a výkon při vybíhání schodů
• Umí vysvětlit pojem vnitřní energie tělesa i tepelná výměna • Chápe významy slov – tepelný vodič, tepelný izolant + příklady z praxe • Odlišuje termín teplo od teploty • Rozumí vztahu mezi teplem přijatým a odevzdaným • Dovede vysvětlit činnost pístových spalovacích motorů	**Tepelné jevy** Vnitřní energie tělesa Teplo Změna vnitřní energie při konání práce a při tepelné výměně Měrná tepelná kapacita Šíření tepla vedením, prouděním, zářením Tepelné motory Opakovací hodina	EV	LP č.2-Tepelná výměna
• Chápe, za jakých podmínek dochází k jednotlivým změnám skupenství	**Změny skupenství** Změny skupenství látek, tání a tuhnutí Vypařování, var	Chemie, EV-tání ledovců	LP č.3-Skupenské teplo tání

• Dokáže aktivně pracovat s fyzikálními tabulkami	Sublimace a desublimace Kapalnění Pístové spalovací motory	 Chemie EV	
• Umí určit nutné podmínky pro vznik a šíření zvuku • Chápe nutnost ochrany organismu před přílišným hlukem • Umí určit vztah mezi výškou tónu a kmitočtem • Dovede vysvětlit vznik tónu u hudebních nástrojů	**Akustika** Kmitání těles Harmonický pohyb Zdroje zvuku Šíření zvuku Tón, výška tónu, ultrazvuk, infrazvuk Nucené chvění, rezonance Odraz a pohlcování zvuku, ozvěna Ochrana před nadměrným hlukem Přístroje na záznam a reprodukci zvuku	 Chemie OSV	
• Ovládá zapojit ampérmetr do obvodu a určit velikost I • Umí změřit velikost elektrického napětí různými typy měřičů • Umí vysvětlit elektrický odpor jako vlastnost vodiče • Má dovednost zapojovat spotřebiče a využívat odlišnosti zapojení	**Zákony elektrického proudu v obvodech** Elektrický proud, podstata vedení el. proudu v kovech Měření velikosti el. proudu Elektrické napětí a jeho měření Zdroje el. napětí Zapojení rezistorů za sebou a vedle sebe Reostat a potenciometr Elektrická práce Elektrický příkon a výkon	 Matematika	 LP č.4-Měření napětí a proudu LP č.5-Určení odporu rezistoru

9. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata ,kurzy	Poznámky
• využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní • Chápe význam elmag. indukce jako jednoho ze základních zákonů fyziky s nesmírnými důsledky pro technickou praxi • Objasňuje vznik střídavého napětí i činnost generátorů • Umí vysvětlit činnost transformátoru • Chápe princip výroby elektrické energie	**Elektromagnetické jevy** Magnetické pole cívky Elektromagnetická indukce Vodič s proudem v magnetickém poli. Generátory Elektromotory **Střídavý proud** Vznik střídavého proudu a jeho hodnoty, měření Transformátor Třífázové generátory Rozvodná elektrická síť	Chemie Ekologie	
• Chápe význam polovodičů v současné technické praxi a dovede uvádět příklady jejich využití •	**Polovodiče** Polovodiče-charakteristika a rozdělení Polovodičová dioda Tranzistory, procesory	Chemie	
• Prokazuje schopnost vysvětlit složení jádra u prvku danného at. číslem a hmot. číslem	**Jaderná energie** Atomy, atomová jádra-opakování ELMG záření, radioaktivita	EV	

• Rozlišuje pozitiva a negativa jaderné energie • Je seznámen s ochranou před ničivými účinky jad. zbraní i jaderného záření • Ví, proč svítí hvězy	Jaderné reakce a uvolňování jaderné energie Jaderný reaktor a jaderná elektrárna Jaderné zbraně-ničivé účinky, ochrana Využití jaderného záření Termonukleární reakce Záření hvězd	VEGS Přírodopis-účinky jader. zbraní na lidský organismus	Referáty, diskuse
• Umí určit tělesa, která tvoří sluneční soustavu s hlavním zaměřením na planety • objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet • Dokáže popsat objekty, které může vidět na obloze • Umí objasnit význam kosmického výzkumu pro lidstvo • Rozlišuje mezi astronomií a astrologií • Dokáže zhruba popsat teorii o vzniku vesmíru	**Země a vesmír** Sluneční soustava Objekty na obloze Kosmologie-teorie vzniku vesmíru, používaná měřítka Kosmický prostor, složení vesmíru Hvězdy-vznik a vývoj Vzdálený vesmír-galaxie, černé díry, kvasary Naše Galaxie a její místo ve vesmíru Výzkum vesmíru Astronomie vs. astrologie	EV Zeměpis MKV-kosmonauti Zeměpis EV	Návštěva hvězdárny

Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávání v oboru hudební výchovy směřuje k:

vnímání hudby jako důležité součástí života jedince a celé společnosti prostřednictvím vokálních instrumentálních, hudebně pohybových, poslechových i jiných aktivit
chápání hudebního jazyka jako specifické formy komunikace
získává orientace v širokém spektru hudebních stylů a žánrů současnosti a minulosti
pochopení různorodé hudební kultury různých národů a národností
rozvoji žákovy celkové hudebnosti
Časové vymezení předmětu:

6. – 9. ročník – 1 hodina týdně
Organizační vymezení předmětu:

Výuka probíhá v odborné učebně hudební výchovy. Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- skupinové vyučování
- samostatná práce
- kolektivní práce
- krátkodobé projekty

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

- **Kompetence k učení**

Žáci

- podle individuálních hudebních schopností a dovedností vyhledávají a třídí informace
- používají obecně užívané hudební termíny
- získané znalosti propojující do souvislostí

Učitel

- vede žáky k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- k používání odborné terminologie
- k nalézaní souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- k využívání vlastních zkušeností a poznatků z u jiných předmětů
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu

- **Kompetence k řešení problémů**

Žáci

- na základě individuálního hudební vyspělosti postihují z hudebního proudu znějící skladby významné sémantické prvky, srovnávají je, slovně charakterizují, hledají spojitosti mezi vlastní hudební zkušeností a zkušeností autora předávané hudebním dílem
- samostatně a kriticky přemýšlejí
- žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů
- při zadání úkolu žáci rozpoznají problém a hledají nejvhodnější způsob řešení

Učitel

- vede žáky ke správným způsobům řešení problémů
- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
-

➢ **Kompetence komunikativní**

Žáci

- při práci ve skupině dokáže žák vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- zajímá se o náměty a názory žáků

➢ **Kompetence sociální a personální**

Žáci

- efektivně spolupracují, respektují názory jiných
- žáci se učí objektivním přístupem zhodnotit svoji práci ostatních, učí se chápat odlišné kvality svých spolužáků
- učí se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
-

➢ **Kompetence pracovní**

Žáci

- respektují názory druhých
- chrání a oceňují naše kulturní tradice
- aktivně se zapojují do kulturního dění

Učitel

- vytváří prostor pro žáky, aby reflektovali společenské dění
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
-

➢ **Kompetence pracovní**

Žáci

- při samostatné práci jsou žáci vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla
- žáci si vytvářejí pozitivní vztah k hudebním činnostem

Učitel

- vyžaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů a termínů

Průřezová témata

OSV (osobnostní a sociální výchova)

- estetika mezilidských vztahů
- rozvoj smyslového vnímání, obecná kreativita
- sebepoznání a sebepojetí
- umění jako prostředek komunikace
- hodnoty, postoje
- rozvoj schopností poznávání
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti

VDO (výchova demokratického občana)

- zásady slušnosti, tolerance
- rozvíjet kritické myšlení
- aktivita kooperace
- samostatné a odpovědné řešení problémů

VEGS (výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech)

- vnímání evropské a světové hudební kultury, emotivnost, prožitek
- Evropa a svět nás zajímá

MKV (multikulturní výchova)

- lidové písně jiných národů
- poznávaní kulturních tradic národů
- původ různých hudebních stylů

EV (environmentální / ekologická výchova)

- citlivý přístup
- vnímání krásy
- láska k místu a okolí, kde bydlíme

MV (mediální výchova)

- schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty z médií

6. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
• Orientuje se v notovém grafickém záznamu	• Základní hudební pojmy: not. osnova, nota, tón, stupnice, tónina	Vv- výtvarné pojmy, linie, barva Čj – zvuková stránky slova a věty	• „Já písnička“ I. , II. • Hudební výchova pro 6. ročník
• Vědomě využívané správné vecké návyky. • Umí rozlišit lidovou a umělou píseň. • Dokáže podle svých individuálních možností intonačně čistě zpívat v jednohlase, popř. v dvojhlase… • Dokáže pohybem vyjádřit obsah písně.	• Folklor-lid. píseň a jejich druhy. • Umělá píseň-st. hymna	Čj – vztah mezi slovním a hudeb rytmem Vv- zvíře a přísloví (Musorskij – obrázky z výstavy, Janáček – Liška Bystrouška Ov-rodokmen Lv – lidová a umělá poezie Osv	• CD – poslechové hudby • CD – nahrávky pop. hudby
• Orientuje se v písních homofonních a polyf. typu.	• Vícehlas-kánon-zpěv písní • Lidové kapely • Lidový dvojhlas	Vv- barva, ilustraci k lidové písni (V. Novák – Slovácká svita) Lv – lidová slovesnost	•
• Orientuje se v proudu znějící hudby – vnímá form. struktury díla. • Využívá individuálně hru na Orffovy hudeb. nástroje. • Uplatňuje originalitu	• Píseň a její hudební forma. • Vánoce-vokální a instrumentální hudba. • Zpěv a hra na hudební nástroje	Vv – písmo, základy a vývoj písma, typ notace – gotika, středově Qv – vánoční zvyky Vv – Vánoce – postava náboženská tématika, (betlém, koledy – živé obrazy, jarmareční píseň …) Osv	• Česká vánoční hudba

• Orientuje se v proudu znějící hudby – vnímá form. strukturu díla • Umí taktovat dvoučtvrťový a tříčtvrťový takt. • Pohybem vyjadřuje pochodový, polkový a valčíkový rytmus	• Hudební výrazové prostředky (melodie, rytmus, tempo, harmonie, dynamika, barva)	Vv – surrealismus, cesta do země fantaze Impresionismus (Ravel – Bolero, Debussy – Moře)	• Slovní a výtvarné vyjádření hudby
• dtto	• Hudební seskupení-sólo, duo, trio … (komorní hudba) Partitura	Lv – monolog, dialog Vv – Hudební skupina, postavy (koláž), ukázky hudebních děl lidová muzika Masopust-masky	•
• Využívá individuální hru na hudební nástroj. • Sluchem rozliší zvuk vybraných hudebních nástrojů a dovede je pojmenovat	• Hudební nástroje dělení do základních skupin v symfonickém orchestru	Vv – barva (vztah hudba – výtvarno), rozhovor mezi nástroji	• Nástěnné obrazy hud. Nástrojů • Individuální hra na hudeb. nástroje
• Všímá si souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	• Hudba na jevišti (opera, opereta)	Vv – architektura, tvorba kulis, kostýmy, masky, … Lv – dramatické umění (libreto)	•
• dtto	• Česká národní opera – B. Smetana, A. Dvořák	Vv – výtvarná práce inspirovaná představením Lv – národní obrození Osv	•
• Využití hudebně-pohybové dovednosti. • Rozeznává některé žánry pop. hudby	• Hudba a tanec • Muzikál • Střední proud, fokl	Vv – pohyblivá hračka, záznam pohybu Osv Mkv	• Pohybové etudy

7. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
• Vědomě využívá správné pěvecké návyky • Orientuje se v grafickém záznamu skladeb.	• Folklor – lidové písně jejich druhy • Lidový dvojhlas	Vv – písmo, postava, ilustrace, lidový kalendář Lv – lidová slovesnost Osv	• „Já písnička“ II. , III. • Hudební výchova pro 7. ročník
• Uplatňuje pravidla hlas. hygieny • Diriguje dvoučtvrťový, tříčtvrťový a celý takt	• Lidský hlas – hlasová hygiena • Lid. hlas v hudbě • Rozdělení hlasů • Hudba a lidové nešvary (kulisa, drogy)	Vv – rozhovor (barva, rytmus, nálady …) Čj – spisovná výslovnost	• CD – poslechové skladby • CD – nahrávky pop. hudby
• Orientuje se v písních homofonního a polyfonního typu	• Polyfonie a homofonie • Kánon – zpěv písní • Lidový dvojhlas • Vokální polyfonie – Lasso de Palestrina	Vv – oděv – architektura, gotika – renesance Dě – gotika Mkv	
• Orientuje se v proudu znějící hudby – vnímá form. strukturu díla. • Využívá individuálně hru na hud. nástroje • Uplatňuje kreativitu originalitu	• Instrumentální polyfonie – fuga (J. S. Bach) • Vánoce-vokální a instrumentální hudba	Vv – barva – hudba (Bach, Fuga – F. Kubka) Osv	• Nástěnné obrazy skladatelů a hudebních nástrojů • Česká vánoční hudba – individuální hra na hudeb. nástroje
• Orientuje se v proudu znějící hudby. • Vnímá form. strukturu díla	• Hudební formy-koncert (J. S. Bach, A. Vivaldi)	Vv – roční období (Vivaldi) Mkv	

• Dtto	• Hudební formy – sonáta • Sonátová forma (L. van Beethoven)		• CD nahrávky tanců
• Využívá individuální hudebně-pohybové dovednosti • Vyjadřuje pohybem znějící hudbu	• Hudba a tanec • Lidové tance • Společenské tance (polka, valčík)	Vv – postava v pohybu Tv – pohybové dovednosti Osv, Mkv	
• Reaguje na změny znějící hudby	• Hudba a tanec (pantomima, balet, výrazový tanec)	Vv – busta, socha, sousoší	
• Orientuje se v proudu znějící hudby • Při poslechu využívá získání zkušenosti (rozpozná hudební nástroje, jejich výrazové možnosti) • Zařadí skladbu do příslušného období	• Hudební formy symfonie (J. Hayden, W. A. Mozart) • Symfonická báseň (B. Smetana)	Vv – Můj domov (věci, předměty, zátiší, architektura, krajina)	• B. Smetana „Vltava“
• Všímá si souvislostí mezi hudbou a jinými druhy umění. • Rámcově se orientuje ve vokálním projevu nonartif. hudby • Slovně dokáže vyjádřit znějící hudbu	• Hudební divadlo, opereta • Muzikál • Populární hudba • Žánry	Vv – krajina Mkv	

8. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
• Využívá individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách • Správně využívá pěvecké návyky a pravidla hlas. hygieny • Orientuje se v notovém (grafickém) záznamu melodie • Zná pojem akord a jeho obraty (T, D, S,) jednoduché kytarové akordy • Rozliší durovou a mollovou stupnici • Sluchem rozliší základní vlastnosti tónu, vzestupnou a sestupnou melodii	• Hlas. hygiena, mutace • Lidový dvojhlas • Intonace v dur a moll tónině • Noty • Hudební značky • Intervaly • Metrum • Rytmus • Tempo	Vv – barva, barevná kompozice, neobvyklý hud. nástroj	• „Já písnička“ I. , II. , III. • Hudební výchova pro 8. třídu • CD poslechové skladby
• Dokáže charakterizovat znějící hudbu nonartific. / artificiální • Je schopen animačními prostředky přiblížit pravěkou hudbu	• Artificiální a nonartificiální hudba • Původ hudby – pravěk, starověk • Původ moderní populární hudby	Vv – umění mezolit a neolit umění primitivních národů MKV EGS	• Animace • Skupinová práce
• Orientuje se v písních homofonního a polyf. typu • Dokáže sestavit pásmo hudby a mluveného slova	• Středověká hudba – chorály, rytířský zpěv • Hudba jedno/ více hlasá, • Dvojhlasý zpěv	Vv – písmo, úprava textu, od rukopisu ke knize, časopisu Lv – starší česká poezie, dvorská lyriky	• Slovní a výtvarné vyjádření hudby

• Rámcově se orientuje ve vokálním projevu písní růz. žánrů nonartif. hudby • Využívá individuálně hru na hudební nástroje • Uplatňuje kreativitu a originalitu	• Klasický jazz – dixieland • L. Armstrong • Vánoce v hudbě instrumentální a vokální	Vv- mimetismus, op – art Lv – dadaismus OSV	
• Orientuje se v písních homof. / polyf. typu • Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	• Hudební renesance • Hudba duchovní a světská	Vv – kánové hříčky, zobrazení notového zápisu Lv – Boccacio, Violin, Cervantes MKV	• Slovní a výtvarné vyjádření hudby
• Rámcově se orientuje v žánrech populární huby	• Swing – 30. a 40. Léta • (Elington, Goodman. Miller)	Vv – moderní umění Předválečné MKV	
• Vyhledává a všímá si souvislosti mezi hudbou a jinými uměleckými druhy • Vnímá užité výrazové prostředky	• Hudební baroko – Bach, Händel, Vivaldi	Vv – symboly doby (reliéf, polorelief, busty, architektura, Německo, amglie, Itálie) MKV	• Debussy – Moře
• Osvojuje si hudebně – pohybové dovednosti a na základě individuální pohybové vyspělosti předvede jednotlivou pohybovou vazbu	• Rock'n' roll • Country, western	Vv – komix (Limonádový Joe, písmo, nadsázka, karikatura	• Pohybové etudy
• Vyhledávání a všímání si souvislostí mezi hudbou a jinými uměl. druhy • Vnímání užité výrazové prostředky	• Klasicismus – Hayden, Mozart, Beethoven	MKV	
• dtto • Umí pojmenovat vybrané hudební formy	• Romantismus – hlavní představitelé (Schubert, Chopin, Verdi, Bizet)	Vv – žena, matka, mateřství, (tvar, barva, linie) MKV	• koncert „ Vývoj světové populární hudby“
• Rámcově se orientuje ve vokálním projevu písní růz. žánrů hudby nonartif.	• Populární hudba 60. léta (Beatles)	Vv – plakát (kompozice, písmo, barva) Lv – lit. 20. st.	• Prezentace • Vlastní hudební projev

• Zařadí slyšenou hudbu do stylového období • Porovná ji s dalšími skladbami	• Populární hudba 70. – 80. léta (hard rock, disko, punk, regge, heavy metal)	MKV	

9. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
• Využívá své individuální schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách • Využívá správné pěvecké návyky a pravidla hlasové hygieny • Orientuje se v notovém (grafickém) záznamu melodie	• Správné nasazení tónů, Hlas. hygiena, mutace • Lidový dvojhlas • Intonace v dur. a moll. tónině • Noty • Hudební značky, atd.	Vv – léto – barva – přírodnina Čj – spisovná výslovnost Lv- lidová slovesnost	• „Já písnička“ I. , II. , III. • Hudební výchova pro 9. ročník
• Dokáže charakterizovat znějící hudbu nonartific. /artificiální • Rozpoznává některé z tanců a na základě individuální pohybové zkušenosti je předvede. • Poznává nejstarší hudební památky a umí je zařadit do historických souvislostí	• Počátky hudby v Čechách • Středověká hudba • Počátky české popul. hudby – polka, valčík	Vv – architektura 19. – 20. století Lv – staroslověnská vzdělanost Tv – pohybové dovednosti OSV	• CD – poslechové skladby • CD – nahrávky pop. Hudby • CD nahrávky tamců • Pohybové etudy
• Orientuje se v písních homofonního a polyfonního typu • Vyhledává a všímá s souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění • Orientuje se v proudu znějící hudby • Vnímá užité hudeb. Výrazové prostředky	• Česká hudební renesance (K. Harant, J. C. Vodňanský) • Hudba duchovní a světská • České hudební baroko • (A. V. Michna, P. J. Vejvanovský, J. D. Zelenka, B. Černohorský)	Vv – hudební variace, op – art, abstraktní umění D, Ov – výchova k výtvarným slohům MKV EGS	

• Rámcově se orientuje ve vokálním projevu písní růz. žánrů hudby nonartif. • Využívá individuálně hru na hudeb. nástroj • Uplatňuje kreativitu a originalitu	• Česká populární hudba 20. léta • Vánoce – Indrům. A vokální hudba	Vv – zátiší nabádající Lv – moderní poezie OSV	• České vánoční koledy x Christmas songs
• Využívá hru na hudební nástroje	• Jazz a swing v české hudbě (Ježek, Voskovec, Werich) • Trampská píseň	Vv – fotografie, Akt v proměnách času Vv – matka a dítě, stále opakující se motiv v průběhu dějin Lv – Osvobozené divadlo MV	• Koncert – „Vývoj populární hudby v Čechách“
• Vyhledává a všímá si souvislosti mezi hudbou a jinými uměleckými druhy. • Zařadí na základě individuálních schopností a získaných dovedností slyšenou hudbu do stylového období	• Český hudební klasicismus (J. V. Stanic, J. S. Dusík, P. Vranický) • Český hudební romantizmus (Smetana, Dvořák, Fibich)	Vv – rytectví, tvorba známek Klasicistní architektura, uměl. Směry 18. – 19. století D- Generace Národní divadla Lv – NO MKV EGS	• Výtvarné vyjádření hudby • Projekt „Praha“
• dtto	• Divadla malých forem • Semafor (Suchý, Šlitr)	Čj, Lv – dramatické umění Semafor, Suchý, šlitr	
• Rámcově se orientuje ve vokálním projevu písní růz. žánrů hudby nonartif. • Reprodukuje ji na základě svých individuálních schopností a dovedností • Spojuje poslech s pohybovou činností	• Populární huba- 60. léta big beat • Populární hudba, 70. a 80. léta • Nahrávací technika v hudbě	Vv – happening Lv – moderní poezie MKV EGS	• Slovní interpretace hudby
• Vyhledává a všímá si souvislostí mezi hudbou a jinými uměleckými druhy	• Česká vážná hudba – 20. století (L. Janáček, B. Martinů, V. Novák)	Vv – česká krajinomalba Lv – libreto D, Vv – umělecké směry 20 . st. MKV, EGS	

Vyučovací předmět: CHEMIE

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět chemie se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku po dvou hodinách týdně.

Vyučování chemie vede žáky k poznávání vybraných chemických látek a reakcí, které jsou součástí přírody a jejich každodenního života. Žáci získávají informace o bezpečném zacházení s chemickými látkami a jsou vedeni k ochraně přírody a vlastního zdraví.

- **Při výuce chemie žáci postupně:**
- získávají základní poznatky z různých oborů chemie
- osvojují si dovednosti spojené s pozorováním vlastností látek a chemických reakcí, s prováděním jednoduchých chemických pokusů, nachází vysvětlení chemických jevů, zdůvodňují vyvozené závěry a uvádějí je do širších souvislostí s praktickým využitím
- získávají a upevňují si dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce, dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s nebezpečnými chemickými látkami .
-

Formy a metody práce se využívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka je spojována s praktickými cvičeními
- nácviky jednoduchých laboratorních metod a postupů
- demonstrační pokusy.
-

Řád učebny chemie je nedílným vybavením učebny , dodržování uvedených pravidel je pro každého žáka i vyučující závazné.

Předmět chemie je úzce spjat s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda a z části s matematikou (např. matematika – chemické výpočty, fyzika – vlastnosti látek, zeměpis – surovinové zdroje chemického průmyslu, přírodopis – životní prostředí, význam zelených rostlin).

Předmětem prolínají průřezová témata, důraz je kladen na zodpovědnost každého jedince za své zdraví (Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana), na zodpovědnost a spoluzodpovědnost za stav životního prostředí (Environmentální výchova, Myšlení v evropských a globálních souvislostech).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Kompetence k učení**

Učitel

- vede žáky k systematickému pozorování, zjišťování vlastností a pozorování chemických přeměn, podmínek za kterých tyto přeměny nastávají, k jejich popisu, hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlení
- vede žáky ke správnému používání chemických termínů. Symbolů a značek

- dává žákům možnost samostatně či ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a pokusů

➢ **Kompetence k řešení problémů**

Učitel

- předkládá problémové situace související s učivem
- dává žákům možnost volit různé způsoby řešení
- dává možnost obhajovat svá rozhodnutí
- vede žáky k nacházení příkladů chemických dějů a jevů z běžné praxe
- klade důraz na aplikaci poznatků v praxi

➢ **Kompetence komunikativní**

Učitel

- vede žáky ke správnému čtení a pojmenovávání chemických symbolů a značek
- podněcuje žáky k argumentaci
- zadává takové úkoly, při kterých mohou žáci navzájem komunikovat

➢ **Kompetence sociální a personální**

Učitel

- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podněcuje žáky k diskusi, spolupráci s druhými při řešení úkolů
- vytváří situace, při kterých se žáci učí respektovat názory jiných

➢ **Kompetence občanské**

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- společně s žáky respektuje bezpečnostní pravidla práce s chemickými látkami, řád učebny
- vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích, např. přivolat pomoc a poskytnou první pomoc
- předkládá situace, ve kterých se žáci učí chápat základní ekologické souvislosti, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí

➢ **Kompetence pracovní**

Učitel

- zadává úkoly tak, aby žáci byli schopni využít získané dovednosti a znalosti v běžné praxi
- vede žáky k bezpečnému a praktickému používání pomůcek, vybavení učebny a chemických látek
- vyžaduje dodržování vymezených pravidel z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých a ochrany životního prostředí

8. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Dokáže vysvětlit, co chemie zkoumá Pojmenuje nejčastěji používané sklo a pomůcky	ÚVOD chemie jako přírodní věda chemická laboratoř, pomůcky, sklo	Člověk a zdraví OSV – zodpovědnost za své zdraví	V průběhu roku budou provedeny 2-3- LP, dle úvahy vyučujícího (nabídka viz níže)
Zásady bezpečné práce ve školní pracovně (laboratoři) Pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami Hodnotí jejich rizikovost, posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí Rozlišuje vlastnosti látek pozorováním a pokusem, pojmenuje skupenství a jejich přeměny Rozlišuje směsi a chemické látky Rozliší typy různorodých směsí Vysvětlí princip usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace Prakticky provede filtraci, uvede příklady využití v praxi.	POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE VLASTNOSTI LÁTEK Hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost Přeměny látek piktogramy, H-věty, P-věty -směsi stejnorodé a různorodé typy různorodých směsí oddělování složek směsí -roztoky, složení, výpočty, hmotnostní zlomek, koncentrace roztoku, koncentrovanější, zředěnější, nasycený, nenasycený roztok	OSV – zodpovědnost za své zdraví	LP – filtrace nebo destilace nebo krystalizace

Uvede složení vzduchu, zdroje znečišťování, objasní pojem ozónová vrstva Jmenuje různé druhy vod podle obsahu minerálních látek a obsahu nečistot Popíše princip výroby pitné vody ve vodárnách Čistota vody	VZDUCH VODA	EV –vzduchu a voda jako základní podmínky života MV – kritický přístup k informacím z médií k problematice čistoty vzduchu a vody VEGS – čistota vzduchu jako globální problém lidstva OSV – osobní zodpovědnost za stav čistoty vzduchu a vody Opak. Ze – Hydrosféra, koloběh vody v přírodě	
Používá pojmy: atom a jeho složení, molekula, prvek, sloučenina Orientuje se v periodické soustavě prvků, určí název, značku vybraných prvků, jejich vlastnosti a použití, vysvětlí pojem protonové číslo, rozpozná vybrané kovy, nekovy a jejich možné vlastnosti Chemická vazba	ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY		
Stručně charakterizuje chemickou reakci Rozpozná chemické a fyzikální přeměny látek	CHEMICKÉ REAKCE A DĚJE Zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost	práce s tabulkami – Ma, F trojčlenka-Ma	LP – rozlišení fyzikálního a chemického děje

Rozliší a zapíše rovnicí výchozí látky a produkty chemických reakcí Uvede jednotku látkového množství a jak je tato veličina definována Definuje veličiny, uvádí jejich jednotky, používá vzorce, řeší jednoduché příklady Popíše faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza			MDV – využití informací při přípravě referátů
Popíše vlastnosti kyslíku, jeho význam, způsob přípravy v laboratoři Vysvětlí význam kyslíku pro člověka a v průmyslové výrobě Uvede způsob přípravy, výroby, vlastnosti a použití vodíku	KYSLÍK, VODÍK	OSV – zodpovědnost jednotlivce za práci s prvky	
Uvede vlastnosti a použití vybraných nekovů – C, S, P Uvede vlastnosti a použití halogenů	NEKOVY HALOGENY	OSV – zodpovědnost jednotlivce za práci s prvky a sloučeninami ohrožujícími zdraví a životní prostředí	
V periodické tabulce najde polokovy, uvede příklady	POLOKOVY křemík	OSV – zodpovědnost jednotlivce za práci s prvky a sloučeninami ohrožujícími zdraví a životní prostředí	,
Užívá oxidační čísla k psaní a čtení vzorců dvouprvkových sloučenin Vytvoří vzorec z názvu a naopak Popíše vznik, vlastnosti a použití vybraných, prakticky významných dvouprvkových sloučenin (NaCl, CO, CO_2, CaO, SO_2 , SO_3 , oxidy dusíku, Al_2O_3, SiO_2, PbS, ZnS,)	DVOUPRVKOVÉ SLOUČENINY halogenidy oxidy sulfidy		LP – halogenidy

Dokáže vymezit skupinu ch. látek zvanou halogenovodíky, uvedou zástupce a vyjádří ch. vzorcem Dokáže definovat skupinu látek označovanou jako kyseliny Uvede bezpečnostní zásady pro práci s kyselinami Dokáže vymezit kyslíkaté kyseliny a uvést příklady Dokáže vymezit skupinu látek označovanou jako zásady Vyjmenuje zásady první pomoci při zasažení pokožky roztokem silné kyseliny nebo hydroxidu Vysvětlí pojem indikátor a uvede příklady – fenolftalein, lakmus Dokáže pomocí indikátorového papírku změřit pH vodných roztoků používaných v běžném životě	KYSELINY A ZÁSADY halogenovodíky bezkyslíkaté kyseliny kyslíkaté kyseliny – sírová, dusičná hydroxid sodný, hydroxid vápenatý, kyselost a zásaditost roztoků, pH	EV – vliv pH na rostliny, život ve vodě, nebezpečí havárií při výrobě, přepravě a skladování kyselin a hydroxidů MV – informace o haváriích při přepravě kyselin OSV – osobní zodpovědnost při práci se žíravinami, poskytnutí první pomoci při poleptání	
Navrhne způsoby přípravy solí Pokusí se vytvořit vzorce solí odvozených od vybraných kyselin Uvede příklady solí a jejich použití z praxe	SOLI názvosloví solí příprava solí vlastnosti a použití vybraných solí	EV-nebezpečí nadměrného hnojení umělými hnojivy (ohrožení zdrojů pitné vody, znečištění půdy	
	ZÁVĚREČNÉ OPAKOVÁNÍ UČIVA 8. ROČNÍKU		

9. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Poznatky získané v 8. roč. nejen pamětně reprodukují, ale dokážou je též prakticky používat k řešení úkolů.	OPAKOVÁNÍ učiva 8. ročníku procvičení názvosloví dvouprvkových sloučenin soli		V průběhu roku budou provedeny 2 – 3 LP dle uvážení vyučujícího a nabídky viz níže LP-chromatografie
Bude schopný uvést základní vlastnosti uhlíku; dokáže vysvětlit, co jsou tzv. fosilní paliva a uvést příklady; posoudí výhody a nevýhody používání tuhých fosilních paliv; charakterizuje alkany, dokáže vyjmenovat a zapsat molekulové vzorce 1. až 10. alkanu; u methanu, propanu a butanu uvede výskyt a použití; charakterizuje alkeny; charakterizuje alkyny, napíše vzorec ethynu (acetylenu), uvede jeho přípravu, vlastnosti a použití; charakterizuje areny, napíše vzorce benzenu a naftalenu, uvede významné vlastnosti; popíše vlastnosti benzínu a nafty, složení, využití a způsob výroby z ropy.	UHLOVODÍKY uhlík alkany alkeny alkyny areny paliva ropa, uhlí, zemní plyn, benzín, nafta obnovitelné zdroje energie	EV – CO2 skleníkový plyn SO2 – kyselé deště význam obnovitelných zdrojů energie MDV – využití informací při přípravě referátu VEGS – závislost světového hospodářství na těžbě ropy EV – nebezpečí havárie při přepravě zpracování ropy	

Charakterizuje uhlí jako základní fosilní palivo, které slouží jako zdroj energie Zhodnotí spalování paliv z hlediska péče o životní prostředí Uvede příklady neobnovitelného a obnovitelného zdroje energie			
Obecně vymezí skupinu látek – deriváty uhlovodíků; posoudí negativní a pozitivní význam těchto látek pro člověka a vliv na životní prostředí; uvede příklady, vlastnosti a význam nebo použití.	DERIVÁTY UHLOVODÍKŮ halogenderiváty, kyslíkaté deriváty – alkoholy, aldehydy, ketony, karboxylové kyseliny, estery a soli karboxylových sloučenin	OSV – osobní zodpovědnost při práci s deriváty uhlovodíků (rozpouštědla, barvy, laky, ředidla); VEGS – poškození ozónové vrstvy jako globální problém; EV – znečišťování životního prostředí a odpadních vod organickými rozpouštědly a ředidly OSV – poškození zdraví užíváním alkoholických nápojů, osobní zodpovědnost při práci rozpouštědly; VDO – zákony o prodeji a užívání alkoholických nápojů.	
Uvede zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů	PŘÍRODNÍ SLOUČENINY lipidy sacharidy bílkoviny vitamíny	Př – zelené rostliny VEGS, EV – stav tropických pralesů OSV – osobní zodpovědnost za svoji výživu, nadměrný příjem cukru, tuků OSV osobní zodpovědnost při práci s chemickými	LP – přírodní sloučeniny

		látkami v domácnosti, užívání drog OSV – poškození zdraví užíváním alkoholických nápojů VDO – zákony o prodeji a užívání alkoholických nápojů EV – plasty v odpadech, význam recyklace OSV – osobní zodpovědnost při nakládání s použitými plasty	
Popíše výrobky chemického průmyslu, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklaci surovin, korozi Vysvětlí význam používání průmyslových hnojiv Uvede příklady p. hnojiv Definuje pesticidy a vysvětlí jaký je účel jejich využívání v zemědělství Vysvětlí složení cementu a vyjmenuje suroviny pro výrobu Vysvětlí princip tuhnutí sádry Vymezí pojem léčivá látka, pomocná látka, léčivý přípravek Uvede příklad kategorie léku, konkrétní lék a léčivý účinek Uvede příklady plastů (PVC, PE, PS) Vysvětlí význam plastů a syntetických vláken (i vzhledem k životnímu prostředí) Aplikuje znalosti o principech hašení požárů, uvede význam tříd nebezpečnosti hořlavin	CHEMIE A SPOLEČNOST chemický průmysl v ČR průmyslová hnojiva tepelně zpracované materiály – cement, vápno, sádra, keramika detergenty, pesticidy, a insekticidy léčiva, drogy a návykové látky plasty a syntetická vlákna hořlaviny	EV – problémy spojené s využívání pesticidů a hnojiv v zemědělství Př – mineralogie Ze – naleziště surovin OSV – význam léčiv pro život člověka a jejich nezbytnost pro udržení zdraví současné civilizace MDV – využití informací při přípravě referátů MDV – využití informací při přípravě referátů	

Vysvětlí nebezpečí spojené s konzumací drog a jiných návykových látek Dokáže vysvětlit pojem polymerace, makromolekula			
Uvede příklady plastů (PVC, PE, PS) Vysvětlí význam plastů a syntetických vláken (i vzhledem k životnímu prostředí) Aplikuje znalosti o principech hašení požárů, uvede význam tříd nebezpečnosti hořlavin			
	ZÁVĚREČNÉ OPAKOVÁNÍ UČIVA 9. ROČNÍKU		

Vyučovací předmět: INFORMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Informatika je vyučován ve 6. až 9. ročníku po jedné hodině týdně.

Předmět Informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, vzájemnou komunikací, řešením problémů, projektovou činností.
na druhém stupni žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhují a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování, chrání sebe, své soukromí, data i zařízení.

Nejdůležitější integrovaná průřezová témata:
Mediální výchova, Výchova demokratického občana, Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Kompetence k učení**
  Zadávanými úkoly jsou žáci vedeni k využívání vhodných způsobů, metod a strategií pro efektivní učení, k vzájemné komunikaci a spolupráci s ostatními žáky. Rozvíjejí schopnost vyhledávání a třídění informací, které systematicky využívají v procesu učení díky kritickému čtení a vnímání. Zároveň je poskytnut prostor pro rozvoj kreativity, fantazie a tvořivosti.
- **Kompetence k řešení problémů**
  Žáci jsou vedeni k tvořivému přístupu při řešení úloh a projektů. Učí se chápat, že v životě se (nejen při práci s digitálními technologiemi) budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více. Také se učí ověřovat správnost svých řešení a v případě potřeby navrhnout vhodnou alternativu.
- **Kompetence komunikativní**
  V rámci diskusí a skupinových činností se žáci učí formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně. Dokáží obhájit svůj názor a vhodně argumentovat. Využívají informační a komunikační technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem, učí se chápat význam kódování informace symbolem (např. piktogramy, emoji).

- **Kompetence sociální a personální**
  Při práci jsou žáci vedeni ke kolegiální radě či pomoci, příp. při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, dodržet pravidla skupinové práce, hlídat časový harmonogram, uplatňovat ohleduplnost a úctu při jednání s druhými lidmi k upevňování dobrých mezilidských vztahů apod.
- **Kompetence občanské**
  Žáci jsou seznamováni s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost práce s digitálními technologiemi…) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, silná hesla, odhlašování se ze sítě…). Při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému přemýšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohu dostat prostřednictvím internetu a jiných sdělovacích prostředků.
- **Kompetence pracovní**
  Žáci dodržují bezpečností a hygienická pravidla pro práci s digitálními technologiemi. Mohou využívat informační a komunikační technologie pro studium, vlastní rozvoj i svou přípravu na budoucnost (další vzdělávání a profesní zaměření.)
- **Kompetence digitální**
  Žáci se učí ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívají je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodují, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít. Získávají, vyhledávají, kriticky posuzují, spravují a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu. Vytváří a upravují digitální obsah, kombinují různé formáty, vyjadřují se za pomoci digitálních prostředků. Využívají digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce. Chápou význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamují se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektují rizika jejich využívání. Předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních. Při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednají eticky.

6. ročník

Výstup	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Poznámky**
Rozpozná zakódované informace kolem sebe	Přenos informací, standardizované kódy	Matematika – výpočty, grafy, logika	Multikulturní výchova - Etnický původ
Zakóduje a dekóduje znaky pomocí znakové sady	Znakové sady	Fyzika – výpočty	Environmentální myšlení - Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer	Přenos dat, symetrická šifra	Český jazyk – čtenářská gramotnost, práce s textem, záznam informací	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá
Zakóduje v obrázku barvy více způsoby	Identifikace barev, barevný model	Biologie – bezpečnost práce	Multikulturní výchova - Lidské vztahy
Zakóduje obrázek pomocí základních geometrických tvarů	Vektorová grafika	Anglický jazyk – schopnost rozumět programovacím jazyku, programům	Osobností a sociální výchova - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu	Zjednodušení zápisu, kontrolní součet	Výtvarná výchova - estetika	Mediální výchova - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
Ke kódování využívá i binární čísla	Binární kód, logické A a NEBO		Mediální výchova - Stavba mediálních sdělení
V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost	Vytvoření programu		Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Jsme Evropané

Používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování			Mediální výchova - Vnímání autora mediálních sdělení
Vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech.			
Po přečtení programu vysvětlí, co vykoná.	Opakování		
V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost.	Podprogramy		
Používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování			
Ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby.	čtení zapsaného programu a diskuze nad funkčností takového programu, opravení chyby		
Diskutuje různé programy pro řešení problému.			
Vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní.			
Najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka vs. Graf)	Data v grafu a tabulce		
Propojí data z více tabulek či grafů.			
Najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka vs. Graf)	Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce		

Popíše pravidla uspořádání v existující tabulce.	Kontrola hodnot v tabulce		
Doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy.			
Odpoví na otázky na základě dat v tabulce.	Filtrování, řazení a třídění dat		
Popíše pravidla uspořádání v existující tabulce.			
Najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka vs. Graf)	Porovnání dat v tabulce a grafu		
Odpoví na otázky na základě dat v tabulce.			
Navrhne tabulku pro záznam dat.			
Najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka vs. Graf)	Řešení problémů s daty		
Doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy.			
Navrhne tabulku pro záznam dat.			
Popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systéme, s nímž ve škole aktivně pracuje.	Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace		
Pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnost a s tím související práva.			

7. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy	Poznámky
Vysvětlí známé modely jevů, situací, činností	Standardizovaná schémata a modely	Matematika – výpočty, grafy, logika	Mediální výchova - Vnímání autora mediálních sdělení
V mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku.		Fyzika – výpočty	Mediální výchova - Práce v realizačním týmu
Pomocí ohodnocených grafů řeší problém.	Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu	Český jazyk – čtenářská gramotnost, práce s textem, záznam informací	Mediální výchova - Stavba mediálních sdělení
Pomocí orientovaných grafů řeší problém	Orientované grafy, automaty	Biologie – bezpečnost práce	Osobnostní a sociální výchova - Kreativita
Vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností.	Modely, paralelní činnost	Anglický jazyk – schopnost rozumět programovacím jazyku, programům	
V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému.	Opakování s podmínkou	Výtvarná výchova - estetika	Výchova demokratického občana - Občan, občanská společnost a stát
Po přečtení programu vysvětlí, co vykoná.			Environmentální výchova - Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby.			Mediální výchova - Tvorba mediálního sdělení

Používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna.			
Vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech.			
Diskutuje různé programy pro řešení problému.			
Vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní.			
Spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav.	události, vstupy		
Hotový program upraví pro řešení příbuzného programu.			
Spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav.	Objekty a komunikace mezi nimi		
Hotový program upraví pro řešení příbuzného programu.			
Nainstaluje a odinstaluje aplikace.	Instalace aplikací		
Uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory.	Správa souborů, struktura složek		
Vybere vhodný formát pro uložení dat.	Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému		
Vytvoří jednoduchý model domácí sítě.	Domácí a školní počítačová síť		
Popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě.			

Pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy.	Princip e-mailu		
Porovná různé metody zabezpečení účtů.	Metody zabezpečení přístupu k datům		
Porovná různé metody zabezpečení účtů. Spravuje sdílení souborů.	Role a jejich přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva)		
Vytvoří jednoduchý model domácí sítě. Popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě.	Fungování a služby internetu		
Zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace. Ukončí program bez odezvy.	Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení, dialogová okna		

8. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy	Poznámky
V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému.	Větvení programu, rozhodování	Matematika – výpočty, grafy, logika	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Objevujeme Evropu a svět
Používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna.		Fyzika – výpočty	Mediální výchova - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému.	Grafický výstup, souřadnice	Český jazyk – čtenářská gramotnost, práce s textem, záznam informací	Mediální výchova - Stavba mediálních sdělení
Spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav.		Biologie – bezpečnost práce	Mediální výchova - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
Používá souřadnice pro programování postav.		Anglický jazyk – schopnost rozumět programovacím jazyku, programům	Osobnostní a sociální výchova - Psychohygiena
V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému.	Podprogramy s parametry	Výtvarná výchova - estetika	Mediální výchova - Vnímání autora mediálních sdělení
Používá parametry v blocích, ve vlastních blocích.			Mediální výchova - Fungování a vliv médií ve společnosti

V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému.	Proměnné		Mediální výchova - Tvorba mediálního sdělení
Používá parametry v blocích, ve vlastních blocích.			Mediální výchova - Práce v realizačním týmu
Vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu			
Po přečtení programu vysvětlí, co vykoná.	Úvahy nad zapsaným programem - funkce a chyby programu, diskuze		
Opraví správnost programu, najde a opraví v něm chyby.			
Diskutuje různé programy pro řešení problému.			
Hotový program upraví pro řešení příbuzného problému			
Při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky.	Relativní a absolutní adresy buněk		
Při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky.	Použití vzorců u různých typů dat		
Řeší problémy výpočtem s daty.	Funkce s číselnými výstupy		

Používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými výstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když).	Funkce s textovými vstupy		
Používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými výstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když).	Vkládání záznamu do databázové tabulky		
Řeší problémy výpočtem s daty.			
Připíše do tabulky dat nový záznam			
Seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně).	Řazení dat v tabulce		
Používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy.			
Používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými výstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když).	Filtrování dat v tabulce		
Seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně).			
Používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy.			
Ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat.	Zpracování výstupů z velkých souborů dat		

9. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy	Poznámky
V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému.	Programovací projekt a plán jeho realizace	Matematika – výpočty, grafy, logika	Mediální výchova - Fungování a vliv médií ve společnosti
Řeší problém jeho rozděleném na části pomocí vlastních bloků.		Fyzika – výpočty	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Objevujeme Evropu a svět
Řeší problémy sestavením algoritmu	Popsání problému	Český jazyk – čtenářská gramotnost, práce s textem, záznam informací	Osobnostní a sociální výchova - Seberegulace a sebeorganizace
Řeší problémy sestavením algoritmu	Testování, odladění, odstranění chyb	Biologie – bezpečnost práce	Osobnostní a sociální výchova - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby.		Anglický jazyk – schopnost rozumět programovacím jazyku, programům	Osobností a sociální výchova - Kreativita
Vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní.	Pohyb v souřadnicích	Výtvarná výchova - estetika	Mediální výchova - Tvorba mediálního sdělení
Vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní.	Ovládání myší, posílání zpráv		Multikulturní výchova - Etnický původ
V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému.	Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu		

Ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby.			
Vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní.	Nástroje zvuku, úpravy seznamu		
Hotový program upraví pro řešení příbuzného problému.	Import a editace kostýmů, podmínky		
Hotový program upraví pro řešení příbuzného problému.	Návrh postupu, klonování		
V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému.	Animace kostýmů postav, události		
V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému.	Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné		
	výrazy s proměnnou		
V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému.	Tvorba hry s ovládáním, více seznamů		
Zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně.			

V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému.	Tvorba hry, příkaz hudby, proměnné a seznamy		
Pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí.	Komponenty počítače		
Vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením.			
Pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí.	Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí		
Vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením.	Hardware, Software		
Diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých u nich.	Operační systémy: funkce, typy, typické využití		
Na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat.	Komprese a formáty souborů		
Popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní.	Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence)		

Na schematickém modelu popíše princip zasílání dat do počítačové sítě.	Typy, služby a význam počítačových sítí		
Na schematickém modelu popíše princip zasílání dat do počítačové sítě.	Fungování sítě: Klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa		
Na schematickém modelu popíše princip zasílání dat do počítačové sítě.	Struktura a principy internetu, datacentra, cloud		
Vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu.	Fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL		
Vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu.	Princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování)		
Diskutuje o cílech a metodách hackerů.	Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy		
Vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat.	Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat		

Diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu.	Sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata), sdílení a trvalost dat		
Diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu.	Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání, cookies		

Vyučovací předmět: MATEMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět matematika se vyučuje jako samostatný předmět
v 7. a 8. ročníku 4 hodiny týdně
v 6. a 9. ročníku 5 hodin týdně

- **Vzdělávání v matematice je zaměřeno na**
  - užití matematiky v reálných situacích
  - osvojení pojmů, matematických postupů
  - rozvoj abstraktního a exaktního myšlení
  - logické a kritické uvažování
  - naučit se rýsovat
  - pracovat s tabulkami, grafy a kalkulačkou

Předmět matematika je úzce spjat s ostatními předměty (např. zeměpis-měřítko mapy, chemie – výpočty, fyzika – převody jednotek, výtvarná výchova)
Předmětem prolínají průřezová témata:
OSV, VDO – důraz je kladen na formování volních a charakterových vlastností, rozvíjí důslednost, vytrvalost, schopnost sebekontroly, tvořivost (práce s mapou, slevy, využití poměru, ……)
EV , MV – stav ovzduší, přítomnost škodlivých látek, vyhledávání informací a zpracování např. výsledky sběru starého papíru, kaštanů a žaludů apod. (práce s tabulkou, grafem)
Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Kompetence k učení**

Žáci

- osvojování základních matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (pojmů, algoritmů, metod řešení úloh)
- využívání prostředků výpočetní techniky

Učitel

- zařazuje metody, při kterých docházejí k řešení a závěrům žáci sami
- vede žáky k plánování postupů a úkolů
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- zadává úkoly s využitím informačních a komunikačních technologií
- vede žáky k aplikaci znalostí v ostatních vyučovacích předmětech a v reálném životě

- **Kompetence k řešení problémů**

Žáci

- provádějí rozbor problému a plánu řešení, odhadování výsledků
- učí se zvolit správný postup při řešení slovních úloh a reálných problémů
  Učitel
- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení

- vede žáky k ověřování výsledků
- podporuje týmovou práci při řešení problémů

➢ **Kompetence komunikativní**

Žáci

- zdůvodňují matematické postupy
- komunikují na odpovídající úrovni
- při komunikaci používají vhodné matematické symboly, názvy, pojmy

Učitel

- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- podle potřeby pomáhá žákům

➢ **Kompetence sociální a personální**

Žáci

- spolupracují ve skupině
- podílejí se na vytváření příjemné atmosféry v týmu
- učí se věcně argumentovat, schopnost sebekontroly

Učitel

- zadává úkoly při kterých mohou žáci spolupracovat
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

➢ **Kompetence občanské**

Žáci

- respektují názory ostatních
- formulují své volní a charakterové rysy
- se zodpovědně rozhodují podle dané situace

Učitel

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky
- se zajímá, jak vyhovuje žákům jeho způsob výuky

➢ **Kompetence pracovní**

Žáci

- si zdokonalují grafický projev
- jsou vedeni k pozitivnímu vztahu k práci

Učitel

- požaduje dodržování dohodnuté kvality práce a daných termínů
- vede žáky k ověřování výsledků
- vede žáky k ochraně zdraví při práci (svého i ostatních)

6. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Přirozená čísla a desetinná čísla řádu desetin a setin-čte, zapisuje a porovnává, umí je zobrazit na číselné ose a zaokrouhlit, provádí s nimi početní operace zpaměti i písemně Zlomek-rozumí pojmu a znázorňuje ho jako část celku Převody jednotek-převádí jednotky délky, hmotnosti, času a obsahu Rovinné geometrické obrazce-rozpozná je a narýsuje, vypočítá obvod a obsah čtverce, obdélníka, řeší úlohy z praxe Tělesa-zná pojmy: stěna, hrana, vrchol, vypočítá povrch krychle a kvádru sečtením obsahů jejich stěn a podstav, řeší jednoduché úlohy z praxe.	**Opakování učiva z 5. ročníku** ∗ přirozená čísla a početní operace s nimi ∗ desetinná čísla řádu desetin a setin, sčítání, odčítání, násobení a dělení přirozeným číslem ∗ zlomek jako část celku a jeho znázornění ∗ převody jednotek ∗ rovinné geometrické obrazce ∗ tělesa – krychle, kvádr		

Desetinná čísla čte a zapisuje, zobrazí na číselné ose, porovnává a zaokrouhluje. Provádí s nimi početní operace. Vypočítá aritmetický průměr. Řeší i složitější úlohy z praxe. Převádí jednotky.	**Desetinná čísla** ∗ porovnávání ∗ zaokrouhlování ∗ početní operace – rozšíření ∗ slovní úlohy (nákup, vyhodnocení sběru, aritmetický průměr…) ∗ převody jednotek délky, hmotnosti, obsahu, času	Fy – měření délky, obsahu, hmotnosti, převádění jednotek OSV – odhad a určení např. ceny nákupu	
Úhel dokáže definovat a popsat, rozdělí úhly podle velikosti na pravý, ostrý, tupý, přímý, konvexní a nekonvexní. Narýsuje úhel dané velikosti pomocí úhloměru. Určuje velikost úhlu měřením a výpočtem, převádí velikost ze stupňů na minuty a opačně. Přenáší úhly, graficky sčítá a odčítá, narýsuje osu úhlu. Konstruuje úhel jen pomocí kružítka a pravítka. Rozpozná dvojice úhlů: vedlejší, vrcholové, souhlasné a střídavé.	**Úhel** ∗ pojem, velikost, rýsování pomocí úhloměru ∗ rozdělení úhlů podle velikosti ∗ jednotky ∗ přenášení úhlů ∗ sčítání, odčítání úhlů početně i graficky, n-násobek úhlu, osa úhlu ∗ rýsování úhlu dané velikosti bez užití úhloměru ∗ dvojice úhlů	Z – určování zeměpisné polohy	

Získané vědomosti a dovednosti aplikuje při řešení konstrukčních úloh.			
Rozliší podobné a shodné útvary. Sestrojí obraz rovinného obrazce v osové souměrnosti. Rozezná osově souměrné obrazce a určí počet os.	**Osová souměrnost** ∗ shodnost geometrických útvarů ∗ osa souměrnosti ∗ vzor, obraz, konstrukce obrazu v osové souměrnosti ∗ osově souměrné obrazce, počet os souměrnosti daného obrazce ∗ osa úsečky	Vv	
Rozliší pojmy násobek a dělitel. Rozezná prvočíslo a číslo složené. Používá znaky dělitelnosti. Rozloží číslo na součin prvočísel, určuje a užívá násobky a dělitele včetně nejmenšího společného násobku a největšího společného dělitele. Vysvětlí pojmy soudělná a nesoudělná čísla.	**Dělitelnost přirozených čísel** ∗ pojmy násobek, dělitel, prvočíslo, číslo složené ∗ znaky dělitelnosti 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10 ∗ rozklad čísla na součin prvočísel ∗ společný násobek, nejmenší společný násobek dvou až tří přirozených čísel ∗ společný dělitel, největší společný dělitel dvou až tří přirozených čísel ∗ čísla soudělná a nesoudělná ∗ jednoduché slovní úlohy ∗ zlomky – pojem, krácení, zlomky < 1, zlomky >1		

Modeluje a řeší situace z praxe s využitím dělitelnosti. Vysvětlí pojem zlomek, rozlišuje čitatele a jmenovatele zlomku, krátí zlomky na základní tvar a porovná je s jedničkou. Zlomky se stejným jmenovatelem seřadí podle velikosti.			
Dokáže definovat a popsat trojúhelník. Rozdělí trojúhelníky podle stran i úhlů a vyjmenuje jejich vlastnosti. Rozpozná a dopočítá vnitřní a vnější úhly trojúhelníku. Dokáže si ověřit sestrojení trojúhelníku pomocí trojúhelníkové nerovnosti, sestrojí ho ze tří daných stran a tuto konstrukci zapíše pomocí geometrických značek. Sestrojuje výšky, těžnice a střední příčky trojúhelníku, kružnici opsanou a vepsanou, najde těžiště. Vztahy mezi jednotlivými prvky trojúhelníku dokáže využít při řešení početních a konstrukčních úloh.	**Trojúhelník** ∗ pojem, popis trojúhelníku, druhy trojúhelníků podle stran i úhlů ∗ vnější a vnitřní úhly trojúhelníku a dopočítávání jejich velikostí ∗ trojúhelníková nerovnost ∗ konstrukce trojúhelníku ze tří stran ∗ těžnice-těžiště, výšky, střední příčky ∗ osy úhlů, osy stran ∗ kružnice opsaná, vepsaná	Z – Bermudský trojúhelník Vv	

Charakterizuje jednotlivá tělesa (kvádr, krychle), načrtne i narýsuje síť a z ní těleso vymodeluje. Vypočítá povrch krychle, kvádru, užívá jednotky objemu a vzájemně je převádí, odhadne a vypočítá objem krychle i kvádru. Načrtne a sestrojí obraz krychle a kvádru ve volném rovnoběžném promítání. Dokáže využít znalostí při řešení slovních úloh z praxe.	**Tělesa** ∗ krychle a její síť ∗ kvádr a jeho síť ∗ pojmy vrcholy, stěny, hrany, úhlopříčky stěnové i tělesové ∗ povrch a objem krychle a kvádru ∗ jednotky objemu ∗ obraz ve volném rovnoběžném promítání ∗ slovní úlohy	Fy – měření objemu, převody jednotek OSV – obsah pokoje, rozloha pozemku	
Provede krácení, rozšiřování zlomků. Porovnává zlomky. Znázorní zlomky na číselné ose. Zapíše zlomek desetinným číslem a naopak. Zapíše smíšené číslo zlomkem.	**Zlomky** ∗ Krácení, rozšiřování, rovnost ∗ zobrazování na číselné ose ∗ vyjádření desetinným číslem ∗ porovnání ∗ sčítání a odčítání se stejným jmenovatelem ∗ smíšená čísla	F, Ch, numerické výpočty OSV – utváření praktických životních dovedností Pč – vaření	
	Závěrečné opakování		Poznámka: V jednom týdnu se střídavě

			vyučuje aritmetika i geometrie.

7. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
	Opakování z 6. ročníku * desetinná čísla * dělitelnost přirozených čísel * úhel * osová souměrnost * trojúhelník * tělesa		
Rozlišuje kladná a záporná čísla. Zobrazí je na vodorovné i svislé číselné ose. Určí opačné číslo, absolutní hodnotu daného čísla a vysvětlí její geometrický význam. Provádí početní operace s celými čísly, analyzuje a řeší jednoduché problémy.	**Celá čísla** * čísla kladná, záporná, jejich čtení a zápis * zobrazení na vodorovné i svislé číselné ose * porovnávání celých čísel * opačné číslo * absolutní hodnota čísla * početní operace s celými čísly * slovní úlohy	OSV – porovnání teploty vzduchu, vody…; dluh, pohledávka	
Určí převrácené číslo k danému zlomku.	**Zlomky** * opakování učiva o zlomcích ze 6. ročníku	F, Ch, numerické výpočty OSV – utváření praktických životních dovedností	

Zapíše smíšené číslo zlomkem. Užívá zlomky při řešení. praktických situací a aplikuje své poznatky ve slovních úlohách.	* početní výkony se zlomky * převrácená čísla * smíšená čísla * složené zlomky	Pč – vaření	
Znázorní záporné a kladné číslo, opačné číslo k danému číslu na číselné ose. Porovná dvě racionální čísla a znázorní je číselné ose. Určí absolutní hodnotu racionálního čísla a znázorní na číselné ose. Provádí početní operace s racionálními čísly. Modeluje a řeší situace s využitím početních operací v oboru racionálních čísel.	**Racionální čísla** * záporná desetinná čísla * záporné zlomky * početní výkony s racionálními čísly	Z, Ch, měření teploty D – časová osa	
Určí shodné útvary. Užívá věty o shodnosti trojúhelníku v konstrukčních úlohách. Aplikuje tyto znalosti při konstrukci trojúhelníku.	**Shodnost, konstrukce trojúhelníků** * shodnost geometrických útvarů * věty o shodnosti trojúhelníků * konstrukce trojúhelníků		

Vyjádří poměr mezi danými veličinami. Zjednoduší daný poměr krácením zvětšuje (zmenšuje) dané hodnoty v daném poměru. Dělí celek na části v daném poměru. Řeší slovní úlohy s využitím poměru. Užívá dané měřítko při čtení map. Sestaví tabulku a graf přímé a nepřímé úměrnosti. Vypočítá slovní úlohy s využitím vztahů přímé a nepřímé úměrnosti a trojčlenky.	**Poměr** * určování poměru * převrácený poměr * zvětšování a zmenšování v daném poměru * postupný poměr * měřítko plánu a mapy * přímá a nepřímá úměrnost * úměra * trojčlenka * tabulky a grafy, soustava souřadnic	Čj – porozumění textu slovních úloh Z – měřítko plánu, mapa Ch – výpočty pomocí trojčlenky F – vztahy mezi veličinami OSV – utváření praktických životních dovedností, práce s mapou, využití poměru v domácnosti (vaření, míchání barev), spotřeba materiálu, benzinu, počet dělníků ve vztahu k práci	
Určí středově souměrný útvar. Načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti.	**Středová souměrnost** * středová souměrnost ve čtvercové síti * útvary středově souměrné * náčrt a obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti * samodružný bod	F – zákon rovnováhy na páce	
Vypočítá jedno procento, jedno promile.	**Procenta** * procento, promile * výpočet procentové části, základu, počtu procent * jednoduché úrokování	Čj – porozumění textu slovních úloh, Ch – koncentrace (výpočty) Ov – rozpočet rodiny, hospodárnost, výroba, obchod	

Určí počet procent, procentovou část a celek. Řeší aplikační úlohy s procenty.		OSV – slevy EV – stav ovzduší, zdroje energie, surovin, vody VEGS – informace o zemích Evropy a světa	
Rozezná druhy rovnoběžníků a lichoběžníků a popíše jejich vlastnosti. Provede konstrukci rovnoběžníků a lichoběžníků. Odhaduje a vypočítá obvod a obsah rovnoběžníků a lichoběžníků.	**Čtyřúhelníky** * Rozlišování podle velikosti stran, úhlů * obvod a obsah rovnoběžníka, trojúhelníka * konstrukce rovnoběžníků, výšek a úhlopříček * lichoběžníky – obvod, obsah, konstrukce	Vv – náčrt a sestavení jednoduchých konstrukčních prvků In – vektorová grafika F – skládání vektorů, sil	
Rozliší hranoly a narýsuje jejich síť. Odhaduje a vypočítá povrch a objem hranolu.	**Hranoly** * rozdělení hranolů, jejich vlastnosti sítě * povrch a objem * náčrt a sestrojení obrazu jednoduchých hranolů v rovině	Vv – perspektiva, prostorová představivost, obrazná vyjádření	

Závěrečné opakování

8. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Provádí operace s desetinnými, celými, racionálními čísly a se zlomky. Řeší úlohy na poměr, úměru a procenta. Dokáže konstruovat trojúhelník a čtyřúhelník i s využitím osové a středové souměrnosti. Odvodí vzorce pro objem a povrch hranolů, řeší příklady Převádí jednotky základní, povrchu i objemu.	**Opakování učiva ze 7. ročníku** ∗ Celá čísla, racionální čísla ∗ Poměr, úměra ∗ Procenta ∗ Konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků ∗ Hranoly	F-převody jednotek	
Naučí se hledat druhou mocninu a odmocninu v tabulkách a na kalkulačce. Řeší úlohy z praxe na užití určování druhé mocniny a odmocniny.	**Druhá mocnina a odmocnina** ∗ vlastnosti ∗ určování pomocí tabulek a kalkulačky ∗ slovní úlohy	F – skladba tabulek, základní početní úkony na kalkulačce	
Určí, zda je trojúhelník pravoúhlý. Řeší pravoúhlý trojúhelník pomocí Pythagorovy věty. Užívá Pythagorovu větu v úlohách z praxe i na geometrických tělesech.	**Pythagorova věta** ∗ užití na geometrických útvarech (pravoúhlý trojúhelník, čtverec, obdélník …) ∗ užití v praxi	D-Egypt, vytyčování úhlů Pp- trojúhelníkový spon F-sčítání kolmých sil	

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Rozlišuje pojem kruh a kružnice, sestrojí kružnici daného poloměru Určí vzájemnou polohou přímky a kružnice , sestrojí tečnu v daném bodě kružnice . Pomocí Pyth. věty počítá délku tětivy, vzdálenost od středu, poloměr. Určuje vztahy poloměrů a středné. Užívá Thaletovu větu ke konstrukcím tečny Dokáže počítat délku kružnice, obvod a obsah kruhu, znalosti používá k řešení úloh z praxe. S pomocí tabulek a kalkulátoru počítá části kružnice a kruhu.	**Kruh, kružnice** ∗ kruh a kružnice ∗ vzájemná poloha kružnice a přímky – tečna, sečna, vnější přímka ∗ tětiva ∗ vzájemná poloha dvou kružnic, vnější , vnitřní dotyk, středná ∗ Thaletova věta ∗ obsah kruhu a délka kružnice, Ludolfovo číslo ∗ úlohy z praxe ∗ část kružnice a části kruhu	D-Řecko F- převod ozubením	
Určí hodnoty číselných výrazů. Dosazuje do výrazu. Přepíše slovní text pomocí výrazů s proměnnou v jednoduchých příkladech. Provádí základní početní operace , sčítání, odčítání, násobení, , dělení, umocnění Používá vzorce pro úpravu dvojčlenu. Rozkládá výrazy na součin vytýkáním a použitím vzorců.	**Výrazy** ∗ číselné ∗ proměnná ∗ výrazy s proměnnými ∗ mnohočlen, početní operace s mnohočleny ∗ vzorce ∗ vytýkání	F-výpočty	

Dokáže sestrojit síť válce, rozumí pojmům poloměr, výška, podstava, plášť, osa válce Odvozuje vzorce pro objem a povrch. Vzorce dokáže použít k výpočtům i úloh z praxe.	**Válec** ∗ válec, síť válce ∗ povrch, objem ∗ slovní úlohy	F- odměrný válec F-převody dutých měr	
Rozlišuje pojmy rovnost, rovnice. Provádí ekvivalentní úpravy rovnic a zkoušku řešení. Diskutuje počet řešení. Vyjádří neznámou ze vzorce. Řeší slovní úlohy pomocí rovnic, provádí zkoušky.	**Lineární rovnice s jednou neznámou** ∗ rovnost – pravdivá, nepravdivá ∗ rovnice ∗ počet řešení lineárních rovnic ∗ vyjádření neznámé ze vzorce ∗ slovní úlohy z praxe	F -výpočty OSV – týmová práce	
Užívá základní pravidla rýsování. , sestrojí osu strany , úhlu, rovnoběžky v dané vzdálenosti, soustředné kružnice, tečny. Množiny bodů dané vlastnosti dokáže použít v konstr. úlohách. Sestrojí trojúhelníky podle věty sss, sus, usu i trojúhelníky zadané dalšími prvky (výšky, těžnice…). Sestrojí čtyřúhelníky. Provádí diskuse počtu řešení.	**Konstrukční úlohy** ∗ množiny bodů dané vlastnosti ∗ jednoduché konstrukce ∗ konstrukční úlohy trojúhelníků a čtyřúhelníků – rozbor, konstrukce, zápis konstrukce, diskuse	OSV-práce ve skupinách	
Provádí jednoduché statistické šetření, výsledky zapisuje do tabulky nebo diagramu. Čte tabulky, grafy a interpretuje jejich výsledky. Určí aritmetický průměr, modus a medián.	**Statistika** ∗ základní pojmy ∗ diagramy **Závěrečné opakování**	In – vytvoření tabulek a grafů MV – využívá média jako zdroj informací OSV – týmová práce	

9. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Provádí základní početní operace s mocninami a s mnohočleny. Řeší rovnice pomocí ekvivalentních úprav, slovní úlohy pomocí sestavené rovnice. Využívá znalosti Pythagorovy věty při řešení úloh. Užívá vzorce pro kruh, kružnici a válec. Řeší konstrukční úlohy pomocí množin bodů dané vlastnosti.	**Opakování učiva z 8. ročníku** ∗ druhá mocnina a odmocnina ∗ mocniny s přirozeným mocnitelem a se záporným mocnitelem ∗ výrazy ∗ množiny čísel – přirozená, celá, racionální, reálná ∗ lineární rovnice a nerovnice ∗ Pythagorova věta ∗ kruh, kružnice, válec ∗ množiny bodů dané vlastnosti		
Rozkládá pomocí vzorců nebo vytýkáním výrazy na součin. Provádí veškeré operace s lomenými výrazy.	**Lomený výraz** ∗ definiční obor lomeného výrazu ∗ krácení a rozšiřování lom. výrazu ∗ sčítání a odčítání lom. výrazu ∗ násobení a dělení lom výrazu ∗ složené lom. výrazy		
Využívá znalostí lomených výrazů a pomocí nich řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli. Řeší soustavy rovnic metodou sčítací i dosazovací. Používá rovnice i soustavy rovnic k vyřešení slovních úloh.	**Lineární rovnice** ∗ lin. rovnice s neznámou ve jmenovateli ∗ soustavy lineárních rovnic se dvěma neznámými-metoda dosazovací, sčítací ∗ slovní úlohy o pohybu, o směsích a o společné práci	F- úpravy vzorců, slovní úlohy o pohybu. Ch OSV- slovní úlohy o společné práci.	

Pozná útvary shodné a podobné. Užívá věty o podobnosti trojúhelníků ve slovních i konstrukčních úlohách. Užívá podobnosti při konstrukci plánů, výpočtů délky cest podle map.	**Podobnost geometrických útvarů** ∗ podobné útvary ∗ věty o podobnosti trojúhelníků – sss, sus, uu ∗ dělení úsečky v daném poměru ∗ technické výkresy, plány a mapy ∗ poměr stran v podobných trojúhelnících	Z-práce s mapou, měřítko. OSV- plány.	
Zakreslí bod v pravoúhlé soustavě souřadnic. Vymezí pojem funkce. Rozliší lineární a kvadratickou funkci. Sestaví tabulku a zakreslí graf dané funkce. Užívá funkční vztahy při řešení úloh.	**Funkce** ∗ pojem funkce, graf funkce ∗ definiční obor a obor hodnot funkce ∗ rostoucí a klesající funkce ∗ konstantní funkce ∗ lineární funkce ∗ nepřímá úměrnost ∗ kvadratická funkce ∗ grafické řešení soustavy rovnic	F- závislosti fyzikálních veličin. OSV- čtení z grafu, jízdní řády spotřeba benzínu.	
Definuje funkce sinus, kosinus, tangens, kotangens. Dokáže pomocí goniometrických funkcí vypočítat libovolnou stranu nebo úhel v pravoúhlém trojúhelníku. Používá goniometrické funkce při řešení úloh z praxe.	**Goniometrické funkce ostrého úhlu** ∗ vztahy mezi stranami a úhly pravoúhlého trojúhelníka ∗ grafy ∗ užití ve slovních úlohách	F-graf střídavého proudu	
Charakterizuje jednotlivá tělesa. Načrtne síť těles. Vypočítá povrch a objem těles. Používá gon. funkce k výpočtům objemů a povrchů těles.	**Povrchy a objemy těles** ∗ pravidelné mnohoúhelníky a hranoly ∗ jehlan ∗ kužel ∗ koule ∗ objem a povrch těles	OSV-spotřeba materiálu, stavebnictví.	

Řeší praktické úlohy na úrokování.	**Základy finanční matematiky**	OV- rozpočty, finance. OSV- plat, srážky, úroky. MV	
	Závěrečné opakování		

Vyučovací předmět: OBČANSKÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět **Občanská výchova** je zařazen samostatně v 6. – 9. ročníku s časovou dotací 1 vyučovací hodina týdně.

Cílem vyučovacího předmětu je vést žáka k:

- vlastnímu sebepoznávání
- odpovědnosti za vlastní život
- utváření si vnitřních postojů k důležitým
- oblastem lidského života
- orientaci ve významných okolnostech
- společenského života
- připravit žáka na plnohodnotný život v moderní demokratic.
- společnosti

Předmět Občanská výchova

- se zaměřuje na utváření pozitivních občanských postojů a mezilidských vztahů v každodenním životě
- vychovává k toleranci a respektování lidských práv, k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí, k ochraně kulturních hodnot
- seznamuje žáky se vztahy v rodině, hospodářským životem, činností důležitých politických orgánů a institucí
- otevírá cestu k vlastnímu sebepoznání i poznávání druhých lidí, směřuje k pochopení vlastního jednání a jednání druhých v různých životních situacích
- učí žáky respektovat a uplatňovat pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za své názory, chování a jednání
- vede žáky k základní orientaci v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě
- rozvíjí vědomí přináležitosti k evropské kultuře, připravuje žáka na život v současné Evropě a mnohotvárném globalizovaném světě
- učí žáka rozpoznávat názory a postoje, které ohrožují základní principy demokratického soužití
- umožňuje žákovi vhodnými prostředky komunikace vyjádřit vlastní myšlenky, city, názory a postoje
- žák se učí samostatně vyhledávat, interpretovat, srovnávat, rozebírat, kriticky hodnotit a zpracovávat informace za pomoci různých zdrojů, pracovat ve skupině, zdravě diskutovat a obhajovat vlastní názory

Průřezová témata

OSV – osobnostní, sociální a morální rozvoj
VDO – občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
VEGS – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané
MKV – kulturní diference, lidské vztahy, multikulturalita, princip solidarity
EV – vztah člověka k prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí

Formy a metody realizace: skupinové vyučování, diskuse, výklad, práce s textem, samostatná práce, soutěže, testy, dramatizace, práce s PC, besedy, exkurze, dotazníky, video

- **Kompetence k učení**
- žák je veden k zodpovědnosti za své vzdělávání a motivován k vzdělávání celoživotnímu
- žáci vybírají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti, získané poznatky hodnotí a vyvozují z nich závěry
- je podporována žákova samostatnost a tvořivost ve výuce
- **Kompetence k řešení problémů**
- -žáci tvořivě přistupují k řešení problémů, umí vyhledat vhodné informace,
- pracovat s nimi a nalézat řešení
- žáci jsou podněcováni k tomu, aby se nebáli problémů, ale učili se je řešit
- je podporována žákova samostatnost, tvořivost a logické myšlení
- žáci jsou vedeni k týmové spolupráci při řešení problémů
- při řešení problémů žáci využívají odbornou literaturu, tisk, moderní techniku
- -žáci se učí kriticky myslet a hájit svá rozhodnutí, uvědomují si zodpovědnost za
- svá rozhodnutí
- **Kompetence komunikativní**

- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory souvisle a kultivovaně
- naslouchají názorům druhých lidí a vhodně na ně reagují
- komunikují na odpovídající úrovni
- učitel projevuje zájem o názory a zkušenosti žáků, vede je k výstižnému a kultivovanému projevu, vytváří příležitosti pro komunikaci mezi žáky, podněcuje je k umění argumentovat
- žáci se učí naslouchat druhým, jsou vedeni k asertivnímu chování
- **Kompetence sociální a personální**
- žáci umí spolupracovat v týmu, vzájemné si naslouchají a pomáhají
- snaží se upevňovat dobré mezilidské vztahy
- učí se hodnotit práci svoji i ostatních
- učí se odmítavým postojům k tomu, co narušuje dobré vztahy mezi spolužáky
- žáci dodržují dohodnutá pravidla chování

Vyučovací předmět: Občanská výchova 6. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
dokáže se orientovat v kalendáři umí vysvětlit původ dodržování svátků a tradic	**Rok v jeho proměnách a slavnostech** kalendář zvyky a obyčeje	zeměpis, dějepis, český jazyk	
vysvětlí pojem domova z hlediska přináležitosti k rodině, obci, vlasti uvede na příkladech, jak si člověk vytváří osobní vztah ke svému domovu objasní význam vztahů mezi členy rodiny rozpozná příčiny rodinných problémů a uvede vhodné způsoby řešení popíše, do kterých oblastí rodina směřuje své výdaje, sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti	**Domov a rodina** pojem domov centrum rodinného života bydliště a jeho okolí rodinný kruh, rodinné zvyklosti funkce rodiny, vztahy v rodině náhradní rodinná péče **Hospodaření domácnosti** rozpočet domácnosti, úspory a investice	dramatizace různých situací modelové situace rodokmen mapa bydliště a jeho okolí	
respektuje odlišné názory, zájmy a chování lidí objasní potřebu tolerance ve společnosti rozpozná projevy nesnášenlivosti, vysvětlí její možné důsledky chápe důležitost lidské solidarity, navrhne, jak pomoci lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu	**Lidská setkání** rozdíly mezi lidmi rovnost a nerovnost lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi	člověk a zdraví, dějepis OSV – osobnostní a morální rozvoj MKV – kulturní diference, lidské vztahy	

zná práva a povinnosti žáka uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace umí obhájit své postoje a uvědomit si své nedostatky chápe úlohu vzdělání v životě člověka rozlišuje vhodné a nevhodné způsoby využívání volného času připraví program pro volný čas sobě i kamarádovi	**Naše škola** život ve škole, režim školy práva a povinnosti žáků, školní řád činnost žákovské samosprávy využití volného času, zájmová činnost vzdělání a jeho význam	VDO – občanská společnost a škola OSV – osobnostní rozvoj EV – iniciativa a tvořivost	
na příkladech vyloží pojem vlastenectví uvede významné historické mezníky v dějinách národa určí zajímavá a památná místa naší vlasti a vysvětlí, k jakým událostem se váží vypráví o významných osobnostech, které proslavily náš národ uvede příklady typických zvyklostí a tradic národa objasní účel státních symbolů a způsoby jejich používání shromáždí informace o významných pražských památkách respektuje kulturní zvláštnosti, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoj k menšinám	**Naše vlast** pojem vlast, přírodní a kulturní bohatství významné osobnosti, události, památná místa naší země co nás proslavilo zvyky a tradice, státní svátky národní a státní symboly hlavní město národnostní menšiny	dějepis, český jazyk, zeměpis, výtvarná výchova, hudební výchova Praha vzdělávací exkurze s programem přizpůsobeným cílům a obsahu učiva	
uvede příklady památných míst obce a regionu shromáždí informace o významné osobnosti, či události regionu chová se šetrně ke kulturním a přírodním památkám zajímá se o historii regionu, obce vypráví o kulturních tradicích města uvede přehled kulturních institucí v našem městě a seznámí spolužáky s nabídkou kulturních programů	**Náš region, naše obec** památná a významná místa regionu významní rodáci a události regionální tradice a zvyklosti ochrana kulturních a přírodních památek město Hradec Králové v minul. a přítomnosti památky obce kulturní život obce	dějepis, český jazyk, zeměpis, přírodopis EV – vztah člověka k prostředí MV – příroda a kultura obce EV – ochrana životního prostředí Exkurze orientace v Hradci Králové (památky, instituce)	

Vyučovací předmět: Občanská výchova 7. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
hovoří podle fotografií o oslavách v rodině uvede země, z nichž je utvořen náš stát, vyhledá je na mapě respektuje kulturní zvláštnosti, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoj k menšinám objasní účel státních symbolů a způsoby jejich používání	**Rodina, národ, vlast** rodinné oslavy stát a národ, národnostní menšiny, státní symboly		
rozlišuje druhy majetku a uvádí k nim příklady, umí vysvětlit pojem majetková nerovnost, rozlišuje pojmy fyzická a právnická osoba, rozumí rozdílu mezi spoluvlastnictvím podílovým a bezpodílovým – uvádí příklad	**Majetek a bohatství** druhy majetku, majetková nerovnost, způsoby nabývání majetku vlastnictví		
pracuje s mapou ČR, rozlišuje typy chráněných území, hovoří o životním prostředí, jeho ochraně, uvede příklady ekologických problémů světa, pracuje s informacemi z médií, uvědomuje si nutnost ochrany ŽP	**Přírodní bohatství a jeho ochrana** chráněná území – NP, CHKO, přírodní rezervace, chraň svoji krajinu, ekologické problémy světa	EV – ochrana životního prostředí zeměpis, přírodopis projektový den	
porovnává různé podoby a projevy kultury oceňuje naše kulturní dědictví respektuje odlišné projevy kultury, chápe rovnocennost kultur	**Kultura a její rozvíjení** rozmanitost kultury její hodnoty a tradice kulturní bohatství národa kulturní instituce	Český jazyk, informatika, dějepis, hudební výchova VEGS – Evropa a svět nás zajímá	

objasní význam kulturních institucí pro život člověka vypráví o vlastní návštěvě divadla, muzea, výstavy vyjmenuje prostředky masové komunikace, posoudí vliv masmédií na utváření masové kultury a veřejného mínění přistupuje kriticky k mediálním informacím seznámí se s historickými uměleckými slohy v časovém sledu, dokáže poznat jejich základní znaky, hovoří o tom, jak se lidé v minulosti oblékali, vyhledá obrázky	působení masmédií a masové kultury na člověka role médií v každodenním životě jednotlivce kultura a umění umělecké slohy a moderní umění	MV – mediální sdělení a realita, vliv médií na každodenní život EV – reálné a zobrazené vzory – působení médií dějepis	
porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany uvědomuje si, jak se chovat k veřejnému majetku a zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování objasní způsoby zacházení s penězi a majetkem svým i svěřeným vysvětlí, jakou funkci plní peněžní ústavy a jaké služby nabízejí vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi chápe úměrně k věku příčiny majetkových rozdílů mezi lidmi	**Hospodaření s majetkem a penězi** majetek, vlastnictví zdroje získávání majetku ochrana majetku peníze v životě člověka hospodaření s penězi životní úroveň	matematika, informatika EV – ekonomické hodnoty	
uvede základní znaky státu, rozlišuje typy státních zřízení – zná příklad objasní hlavní úkoly moci zákonodárné, výkonné a soudní vysvětlí smysl voleb	**Stát a právo** vznik státu a právních norem, historické typy států státní moc, volby, práva a povinnosti občanů	OSV – sociální a morální rozvoj VDO – občan, občanská společnost a stát EV – etické hodnoty a osobní odpovědnost	

vysvětlí, proč je občan povinen dodržovat právní řád rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede příklady rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany respektuje a dodržuje předpisy a nařízení	**Právo a spravedlnost** **člověk v právních vztazích** **protiprávní jednání a trestní postižitelnost** **orgány právní ochrany občanů** **trestní odpovědnost**	VDO – občan, občanská společnost a stát EV – etické hodnoty, asertivní jednání, osobní odpovědnost Soudní přelíčení	

Vyučovací předmět: Občanská výchova 8. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
chápe význam pojmu osobnost z psychologického a sociologického hlediska pochopí, že každý člověk má kladné i záporné vlastnosti a že je důležité rozvíjet dobré stránky osobnosti, dostává návod k vlastnímu sebepoznání posoudí, jak může poznání vlastní osobnosti ovlivnit jeho rozhodování a vztahy s druhými kriticky hodnotí své chování a jednání objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	**Osobnost** **Co je za mnou, kde jsem, kam jdu –** člověk jako osobnost, dospívání, fáze lidského života **Co jsem –** temperament, pocity, nálady, charakterové vlastnosti, chování a jednání **Co chci –** potřeby, zájmy, hodnoty, ideály **Co mohu –** schopnosti a dovednosti, inteligence, tvořivost **Jak se znám –** sebevědomí, vůle sebepoznání, sebehodnocení, seberealizace	OSV – osobnostní rozvoj EV – otevřená komunikace, asertivní chování, pozitivní vzory versus chybné idoly, já-potenciální vzor pro druhé přírodopis hry, testy, modelové situace	
získá základní představu o vnitřním světě člověka vyvodí druhy paměti, dostává návod, co, kdy a jak se nejlépe a efektivně učit posoudí, co si člověk pamatuje, co zapomíná	**Psychické procesy a stavy**-vnitřní svět člověka – představy, fantazie, vnímání, prožívání, emoce, reakce **Jak myslím a tvořím** – myšlení, řeč **Jak si pamatuji –** paměť, zapomínání **Jak se učím** – učení a motivace	OSV – sociální a morální rozvoj dramatizace různých situací EV – rozvoj sebevědomí, jedinečnost a identita člověka	
vymezí základní lidské potřeby, porovná úlohu výroby, obchodu a služeb, objasní princip tržního hospodářství, na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv	**Hospodaření –** dělba práce dříve a dnes, výrobní a nevýrobní odvětví, obchod a služby, trh, směna zboží, nabídka, poptávka, tvorba ceny, inflace peníze – funkce a podoby peněz,	dějepis, zeměpis, informatika VEGS – Evropa a svět nás zajímá EV – ekonomické hodnoty	

nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	formy placení, úvěry, splátkový prodej, leasing		
objasní výhody demokratického způsobu řízení státu, vysvětlí podstatu Ústavy jako základu demokracie, objasní hlavní úkoly složek státní moci, vysvětlí smysl voleb, seznámí s konkrétními výsledky nebližších voleb, vysvětlí, jak mohou ovlivnit život občanů rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu	**Právní minimum –** právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu, znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu právní normy, vztahy, odvětví, Ústava, moc zákonodárná a volby, výkonná a soudní, politický pluralismus, obrana státu, právo v Evropě – Evropská unie	dějepis, zeměpis, informatika OSV – sociální rozvoj VDO – formy participace občanů v politickém životě, občanská společnost a stát Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	
definuje základní lidská práva, uvede na příkladech z historie důsledky nedodržování l. p, respektuje práva druhých osob, posoudí význam ochrany l. p. a svobod, rozpozná netolerantní projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti projevům lidské nesnášenlivosti (rasismus, xenofobie, diskriminace, šikana), vymezí práva a povinnosti dítěte, dokáže přiměřeně uplatnit svá práva	**Základní práva a svobody** – lidská práva v dějinách, Listina základních lidských práv a svobod, poškozování lidských práv, ochrana lidských práv Úmluva o právech dítěte		
je obeznámen se způsoby, jak překonávat únavu, stres, neúspěch dokáže poznat, kdy člověk potřebuje pomoc uvědomí si, jak si udržovat tělesné a duševní zdraví, co pro to sám může udělat usiluje o zdravý životní styl	**Člověk v sociálních vztazích –** asertivita **Náročné životní situace –** konflikt, stres, tréma, strach, neúspěch **Zdravý životní styl a relaxace**	OSV – sociální rozvoj MKV – lidské vztahy Výchova ke zdraví EV – asertivní chování	
formuluje vlastní názory na výběr partnera	**Výběr životního partnera, manželství**		

uvědomí si význam partnerství a lásky v životě člověka		VEGS – jsme Evropané EV – rodina, úcta k lid. os.	
posoudí, jak reklama ovlivňuje výběr a nákup potravin zná rizika špatného způsobu stravování dovede uvést příklady zdravé a nezdravé výživy	**Zdravá výživa –** stravování a jeho vliv na zdraví člověka, jak tělo využívá potraviny, nadváha a podvýživa, alternativní strava, výběr zdravých potravin	9. roč. projektový den přírodopis, výchova ke zdraví	
uvede příklady pozitivních hodnot v životě vysvětlí, v čem vidí zlo a nebezpečí návykových látek, posoudí sociální a zdravotní rizika spojená se zneužíváním návykových látek, dokáže přiměřeně svým možnostem pomoci lidem v nelehké životní situaci, zná instituce, na které se může obrátit v nouzi učí se zodpovědně přistupovat k životu, uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace, neshody a konflikty řeší nenásilným způsobem	**Prevence zneužívání návykových látek –** příčiny vzniku drogové závislosti, druhy závislostí, schopnost ubránit se a pomoci druhému **Osobní bezpečí –** agresivita, šikana, domácí násilí, týrání	Přírodopis, chemie OSV – osobnostní, sociální a morální rozvoj EV – asertivní chování, obrana před manipulací, asertivní techniky, fair-play-zdravá soutěživost, pozitivní působení médií, zvládání agrese	

Vyučovací předmět: Občanská výchova 9. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
sleduje aktuální informace – média, tisk, zajímá se o historii a současnost obce, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu, vysvětlí, proč je občan povinen dodržovat právní řád, uvede příklady občanskoprávních vztahů, vyjmenuje příklady věcí, k nimž má vlastnické právo, uvede, jakými způsoby lze k věci získat vlastnické právo, respektuje povinnosti vyplývající ze smluvních vztahů, uvede příklady smluv, přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele	**Občan –** obce, státu státní správa a samospráva, význam a formy voleb do zastupitelstev, státní občanství na úřadě, občan EU **Občan a právo –** odvětví práva, právní řád, občanskoprávní vztahy, vlastnictví, dědění, práva k cizím věcem, ochrana majetku, smlouvy, základní práva spotřebitele, odpovědnost za škodu	Zeměpis OSV – sociální rozvoj MKV – lidské vztahy EV – etické hodnoty, osobní odpovědnost, asertivní chování	
rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin – uvede příklady, rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany, respektuje a dodržuje předpisy a nařízení, diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	**Právní ochrana** – orgány právní ochrany, přestupky, trestné činy, druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, porušování předpisů v silničním provozu, soudní řízení, trestní právo, děti a paragrafy	VDO – občan, občanská společnost a stát Exkurze – soudní přelíčení	
popíše své představy o budoucím povolání, vyhledá možnosti, kde lze získat informace o vzdělání a povolání, posoudí možnosti vzdělání a přípravy na povolání v našem regionu, sleduje aktuální informace o možnostech studia, seznámí se s činností IPS na Úřadu práce	**Pracovní poměr –** volba povolání, brigáda, zaměstnání, současná situace na trhu práce **Životní perspektivy** – životní plány a cíle	Informatika, pracovní činnosti OSV – osobnostní rozvoj Exkurze – Úřad práce HK Exkurze – výrobní podnik – volba povolání spolupráce s vých poradcem	

objasní význam vztahů mezi členy rodiny, rozpozná příčiny rodinných problémů a uvede vhodné způsoby řešení	**Rodina a zákony –** rodina dříve a dnes, rodiče a děti, význam rodiny, rodinné krize, rozpad rodiny, rodičovské předpoklady	EV – rodina, sexuální zdraví	
rozlišuje, z jakých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít, uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu, uvede příklady dávek a příspěvků, které získávají občané ze státního rozpočtu, vyjmenuje základní formy podnikání	**Hospodaření –** národní hospodářství, státní rozpočet, typy rozpočtu a jejich odlišnosti, význam daní, banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků, podnikání, pojištění a sociální síť	EV – ekonomické hodnoty	
vysvětlí význam mezinárodní spolupráce, shromáždí informace o aktuálních globálních problémech současnosti, popíše jejich příčiny a případné důsledky, vyjádří na ně svůj názor, uvede příklady možného řešení globálních problémů, objasní souvislosti globálních a lokálních problémů popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady	**Globální svět** – problémy současného světa včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení, ohrožené životní prostředí, vandalismus, přírodní a civilizační katastrofy, populační exploze, globalizace – klady a zápory **Mezinárodní vztahy** – evropská integrace podstata a význam, Evropská unie a ČR mezinárodní spolupráce a její výhody	Zeměpis, přírodopis, chemie, ekologie EV – základní podmínky života, problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí EV – uplatnění komplexní prosociálnosti, duchovní rozměr člověka	
práv občanů ČR v rámci EU, uvede významné mezinárodní organizace, k nimž má vztah ČR a posoudí jejich význam	významné mezinárodní organizace – Rada Evropy, NATO, OSN		

ve světovém dění, popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích, uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru			

Vyučovací předmět: PRAKTICKÉ ČINNOSTI

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Časová dotace v 6. , 7. , 8. , a9. ročníku po 1 hod. týdně. V 6. a 7. ročníku jsou tématické okruhy stejné pro skupinu dívek i chlapců. Od 8. ročníku jsou vzhledem k pedagogickým záměrům školy tematické okruhy rozdílné pro skupiny dívek a chlapců.

Vzdělání v pracovních činnostech směřuje:

- uplatňování a osvojení zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce, plánování práce a technologické kázně
- získávání základních pracovních dovedností a návyků zejména při ručním opracování materiálů
- k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci, osvojení si práce s dostupnou technikou
- k získání pozitivního vztahu k práci, odpovědného a tvořivého postoje k její kvalitě
- k orientaci v různých oborech pracovní činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další profesní orientaci
- poznání vybraných technologických výrobních postupů, materiálů a jejich užitných vlastností, surovin a plodin, osvojení si jednoduchých pracovních postupů pro běžný život
- osvojení kvality a přesnosti v technickém kreslení, postupů při vytváření technických náčrtů a výkresů, rozvoj představivosti

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Kompetence k učení**

Učitel

- vede žáky k práci s odbornou literaturou
- zadává úkoly tak, aby umožnil volbu různých postupů

Žák:

- má pozitivní vztah k učení díky správně zadávaným úkolům při výuce
- určí si smysl a cíl učení
- dokáže diskutovat o výsledcích své práce a hodnotit ji

- **Kompetence k řešení problémů**

Učitel

- klade otevřené otázky
- zajímá se a diskutuje o námětech žáků

Žák

- získané poznatky aplikuje v praxi
- promýšlí pracovní postupy

- **Kompetence komunikativní**

Učitel

- úkoly zadává tak, že jsou žáci nuceni spolupracovat
- -vede žáky k ohleduplnosti

Žák

- správnému technologickému postupu se učí konzultací s učitelem i spolužáky
- -při komunikaci používá správné technické názvosloví
- -k získání nových poznatků využívá informační zdroje

- **Kompetence sociální a personální**

Učitel

- žákům dodává sebedůvěru
- podle potřeby pomáhá a tím umožňuje každému pocit sebeuspokojení z
- vykonané práce

Žák

- spolupracuje při řešení problémů
- učí se správně a věcně argumentovat
- přispívá k diskusi a respektuje názory druhých
- pracuje ve skupinách

- **Kompetence občanské**

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- podporuje aktivitu a dodává žákům sebedůvěru

Žák

- respektuje pravidla
- správně reaguje při zranění svém i spolužáka
- chápe ekologické souvislosti
- chápe a oceňuje kulturní tradice , historické dědictví a umělecká díla

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky ke správnému používání materiálů i nástrojů
- vhodnými a srozumitelnými pokyny směřuje činnosti k danému cíli
- pozoruje pokroky žáka při práci v hodině
- při hodnocení umožňuje žákovi vnímat vlastní pokrok

Žák

- dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla při práci
- používá účinně a bezpečně nástroje, materiál i vybavení
- dodržuje technologické postupy
- dbá na ochranu životního prostředí

- dokáže použít své znalosti v praxi

Vyučovací předmět: Praktické činnosti – technické práce 6. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Základní pravidla pro dodržování bezpečnosti a hygieny práce v dílnách, vhodně aplikuje v dalším průběhu	Bezpečnost a hygiena práce	Př-hygiena Ov – bezpečnost, spolupráce	
Seznámení se základními body řádu školní dílny, orientace v dané literatuře	Řád školní dílny		
Čtení jednoduchých technických výkresů, doplňování rozpracovaných výkresů, seznámení s pojmy: kóta, kótovací čára, pozice, rozměr výrobků, popisové pole, druhy čar, technický náčrt – nárys, 1 průmětna	Technické kreslení	M – geometrie	Technické výkresy
Měření, orýsování materiálu, řezání pilou, pilování pilníkem, rašplování rašplí, spojování dřevěného materiálu hřebíky, lepidlem, povrchová úprava	Práce se dřevem	M – geometrie F – přilnavost materiálu Vv – vzhled výrobku	Výrobky: jmenovka
Pochopení výroby plastů, rozlišení několika základních druhů plastů, znalost vlastností plastů při jejich opracování. Měření, orýsování, řezání, pilování a lepení plastů	Práce s plasty	Z – těžba a zpracování ropy Vv - estetika	Výrobky: brousítko na tužka Přívěsek na klíče
Rozpoznání základních druhů dřeva a jejich vlastností. Práce a přiřazení přírodnin a plodů k příslušným dřevinám	Teorie dřeva	Pč – dendrologie Vv – tvary a struktury	

Vyučovací předmět: Praktické činnosti – technické práce 7. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Základní pravidla pro dodržování bezpečnosti a hygieny práce v dílnách, vhodná aplikace v dalším průběhu činnosti	Bezpečnost a hygiena práce	Ov – spolupráce Rv-hygiena	
Zopakování si základních bodů řádu školní dílny a chování dle řádu	Řád školní dílny		
Základy technického kreslení, objasnění pravoúhlého promítání, čtení jednoduchých technických výkresů, doplňování neúplných tech. výkresů, technický náčrt – 3 průměty	Technické kreslení	M – geometrie, kóty, poměr	
Seznámení s výrobou deskových dřevařských výrobků, dřevo – masiv, výrobky – spojování dřeva plátováním, orýsování materiálu, řezání dřeva, dláto, dlabání, pilování dřeva, povrchová úprava dřeva	Obrábění dřeva	Př – ochrana přírody, druhy stromů Z – ochrana ŽP M-měření	
Rozlišení základních druhů plastů, vlastnosti plastů, výhody použití plastů, řezání, pilování, vrtání, lepení plastů. Tvarování plastů teplem.	Práce s plasty	Z – těžba a zpracování ropy Vv – estetika Ov – ochrana ŽP, třídění odpadů	
Modelování, vyřezávání, tvarování, glazování, válečkování ker. hlíny. Znalost fyzikálních vlastností ker. hlíny	Zpracování keramické hlíny	Vv – estetika ,sladění forem F-fyzikální vlastnosti keramické hlíny	
Samostatné čtení technických výkresů, zhotovení výrobku dle svého návrhu. Provádí drobné opravy při údržbě dílen, tříd apod.	Samostatná tvořivá práce		

Vyučovací předmět: Praktické činnosti – technické práce 8. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Popis základních pravidel dodržování bezpečnosti a hygieny práce na pracovišti a jejich vhodná aplikace.	Bezpečnost a hygiena práce	RV-hygiena	
Znalost a dodržování řádu školní dílny v praxi	Řád školní dílny		
Doplňování neúplného technického výkresu, technický náčrt složeného tělesa, tělesa v řezu a průřezu. Práce na počítačích a další digitální technice.	Technické kreslení	M – geometrie	Pracovní listy
Zhotovení výrobku ze dřeva, spojování jednotlivých dílů plátováním, lepení výrobku, tmelení, povrchová úprava	Obrábění dřeva	Ch –druhy lepidel, složení, výroba Vv – estetika, sladění barev F – drsnost povrchu materiálů	
Řezání, pilování, broušení, ohýbání, vrtání plastů, znalost vlastností některých druhů plastů, znalost zpracování lisováním, vyfukováním, vytlačováním a válcováním.	Zpracování plastů	Ch – výroba plastů Rv – životní prostředí Likvidace plastů Ov – pracovní zařazení	
Modelování, vyřezávání, glazování, válečkování, znalost fyzikálních vlastností keramické hlíny	Zpracování keramické hlíny	Vv – estetika, sladění barev F – fyzikální vlastnosti keramické hlíny	

Drobné údržbářské práce, systém ukládání nářadí, postup opravy poškozených předmětů	Údržba nářadí a dílny		

Vyučovací předmět: Praktické činnosti – pěstitelské práce 6. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
- Dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny při práci s nářadím - Zachází správně s nářadím, provádí jejich údržbu - Poskytne první pomoc při úrazu	Bezpečnost a hygiena práce		
- Porovná způsob zpracování půdy na poli, zahradě, na školním pozemku - Dokáže objasnit význam základních pracovních postupů, využití nářadí, jednoduché mechanizace - Zvládá jednoduché pracovní postupy při zpracování půdy - Zhodnotí význam přírodních a průmyslových hnojiv	Zpracování půdy	EV – lidské aktivity, problémy intenzivního zemědělství	Podzimní práce
- Konkretizuje význam pěstování rostlin pro člověka - Dokáže vysvětlit ekologické požadavky na výživu a ochranu rostlin	Pěstitelství ve vztahu k životnímu prostředí	Př – ekosystémy EV – člověk a příroda	Projekt – životní prostředí
- Poradí si s jednoduchými opravami oděvů - Umí přišít knoflík, opravit jednoduché poškození oděvů - Zvládne základy některých ručních prací	Provoz a údržba domácnosti Základy ručních prací		

- Ovládá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče - Ovládá základní postupy při přípravě pokrmů - Dovede připravit jednoduché pokrmy - Orientuje se ve zdravé výživě - Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování - Umí poskytnout první pomoc při úraze v kuchyni - Je schopen účinné práce v kolektivu - Udržuje pořádek a čistotu, základy hygieny	Příprava pokrmů - Základní vybavení kuchyně - Manipulace se základními nástroji a spotřebiči - Hygiena a bezpečnost práce - Základní postupy při přípravě pokrmů - Příprava jednoduchých pokrmů	Ov – zásady slušného chování OSV – komunikace a spolupráce	
- Vysvětlí vznik a význam půdy - Prakticky ověří vlastnosti půdy, její složení obsah humusu v půdě - Zhodnotí význam kompostu, zná možnosti jeho založení a využití - Vysvětlí princip ochrany půdního fondu	Půda a její vlastnosti, příprava půdy pro pěstování rostlin	Ch – chemické látky, laboratorní sklo Př – mikroorganismy EV – základní podmínky života	
- Zařazuje vybrané druhy zeleniny do příslušných skupin - Vysvětlí význam pěstování zeleniny pro člověka - Rozpozná osivo a sadbu základních druhů zeleniny - Objasní podmínky a zásady pěstování zeleniny: osevní plán, agrotechnické lhůty, způsoby setí a sázení	Zelenina: - Rozdělení zeleniny - Osivo a sadba - Způsoby setí a sázení - Ochrana zeleniny před škůdci - Sklizeň a uskladnění zeleniny	Ov – zdravá výživa EV – vztah člověka k prostředí, základní podmínky života	

- Jednoduchým pokusem posoudí klíčivost osiva některých plodin - Zvládá jednoduché postupy při pěstování vybraných druhů zeleniny na školním pozemku - Uvede příklady rychlení zeleniny - Orientuje se ve vztahu zelenina a zdraví člověka - Rozliší hlavní druhy plevelů			

Vyučovací předmět: Praktické činnosti – pěstitelské práce 7. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
- Vysvětlí význam pěstování polních plodin - Uvede některé zástupce obilnin, olejnin, okopanin, luskovin, přadných rostlin a pícnin - Rozliší vybrané druhy, včetně osiva - Zvládne práce při pěstování vybraných druhů polních plodin na školním pozemku - Orientuje se v základní péči a ochraně plodin	Polní plodiny: -Rozdělení, charakteristika, význam - Rozlišování základních obilnin - Zásady pěstování a ochrany polních plodin	Př – rostliny Ch-chemické látky EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí	
- Dokáže vysvětlit význam ovocných rostlin - Uvede vybrané zástupce jednotlivých skupin - Zvládá základní znalosti o způsobu pěstování a ochraně těchto rostlin - Rozliší ovocné rostliny podle plodů - Vysvětlí princip rozmnožování rostlin: roubování, očkování, řízkování, křížení - Zhodnotí způsoby uskladnění a zpracování ovoce	Ovocné rostliny: - Rozdělení ovocných rostlin - Podmínky a zásady pěstování ovocných rostlin - Rozmnožování ovocných rostlin - Ochrana ovocných rostlin - Sklizeň a uskladnění ovoce	Př – rostliny Ov – zdravá výživa	
- Dodržuje technologickou kázeň při přípravě a skladování potravin	Příprava pokrmů:	Ov – zásady zdravé výživy, slušného chování	

- Ovládá základní postupy při přípravě pokrmů - Dovede připravit jednoduchý pokrm v souladu se zásadami zdravé výživy - Dokáže spolupracovat a komunikovat ve skupině - Uplatňuje zásady hygieny a bezpečnosti práce - Ovládá základní principy stolování - Dodržuje základní zásady slušného chování	- Výběr a nákup potravin – jejich uskladnění - Základní postupy při přípravě pokrmů - Způsoby zpracování ovoce, využití při přípravě pokrmů - Obsluha a chování u stolu - Manipulace s domácími spotřebiči	OSV – osobnostní rozvoj	
- Aplikuje základy ošetřování pokojových rostlin ve škole - Průběžně pečuje o okrasné plochy v okolí školy - Zvládá jednoduché pracovní postupy	Okrasné rostliny: - Pokojové rostliny- základy pěstování a ošetřování - Péče o okrasné rostliny v okolí školy	Př-rostliny	

Vyučovací předmět: Praktické činnosti – pěstitelské práce 8. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
- Objasní chemické vlastnosti půdy na základě jednoduchého pokusu - Zvládá jednoduché pracovní postupy práce na zahradě - Správně zachází s pomůckami a nářadím	Půda a její zpracování: - Chemické vlastnosti půdy - Zpracování půdy na zahradě	Ch – PH prostředí	
- Objasní význam okrasných rostlin - Uvede zástupce jednotlivých skupin - Rozpozná vybrané druhy na školním pozemku - Vysvětlí princip hydroponie a pěstování bonsají - Dokáže přesadit pokojové rostliny - Rozmnoží pokojové rostliny řízkováním - Pečuje o zeleň v okolí školy	Okrasné rostliny: - Rozdělení okrasných rostlin - Charakteristika skupin okrasných dřevin a bylin - Ošetřování a rozmnožování okrasných rostlin - Pokojové rostliny interiéru - Hydroponie	Př – rostliny EV – člověk a prostředí	
- Dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny - Bezpečně obsluhuje kuchyňské spotřebiče - Připraví jednoduché pokrmy tepelnou úpravou i za studena - Dodržuje zásady zdravé výživy - Kulturně stoluje a chová se společensky	Příprava pokrmů: - Skupiny potravin - Úpravy pokrmů za studena - Základní způsoby tepelné úpravy - Zásady zdravé výživy - Obsluha a chování u stolu - Zdobné prvky a květiny na stole	Ov – zdravá výživa, slušné chování	

-			
- Objasní a zhodnotí základní výživové směry - Posoudí jejich prospěšnost i rizika pro zdraví člověka - Dodržuje zásady zdravé výživy - Připraví jednoduché pokrmy tepelnou úpravou i za studena - Chová se společensky, kulturně stoluje - Dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny	Příprava pokrmů: Výživové směry -Zdravá výživa	Ov – výživa, zásady slušného chování Př – první pomoc OSV – morální rozvoj	
- Dokáže provést základní úklid bytu - Používá bezpečně čistící prostředky, respektuje symboly na přípravcích - Orientuje se v návodech k obsluze běžných spotřebičů v domácnosti - Uvědomuje si možná nebezpečí v domácnosti a jejich prevenci - Rozliší základní výdaje v domácnosti - Vysvětlí základní principy domácího účetnictví	Provoz a údržba v domácnosti: - Údržba a úklid bytu - Ekonomika domácnosti - Bezpečnost v domácnosti	Fy – elektro M – výpočty Ch – otravné látky EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí	
- Zvládá pracovní postupy při práci na školním pozemku - Dokáže provést jednoduché aranžování Vnímá estetické kvality prostředí	- Netradiční způsoby pěstitelství -Aranžování rostlin		
- Zhodnotí význam léčivých rostlin - Rozliší některé druhy léčivých rostlin	Léčivé rostliny: -Charakteristika -Význam		

- Vysvětlí zásady sběru, sušení, uchování - Dokáže se orientovat v odborné literatuře, připraví referát	-Rozdělení léčivých rostlin		

Vyučovací předmět: PŘÍRODOPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět přírodopis je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. V 6. – 8. ročníku dvě hodiny týdně, v 9. ročníku jednu hodinu týdně.

Vzdělávání v předmětu přírodopis:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny
- poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům
- umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působena sebe a ovlivňují se
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování
- učí se aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě
- vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích
- seznamuje žáka se stavbou živých organismů

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím přírodnin, pracovních listů, odborné literatury)
- přírodovědné vycházky s pozorováním
- krátkodobé projekty

Řád učebny přírodopisu je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

Předmět **přírodopis** úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Člověk a příroda:**

- chemie: ochrana životního prostředí – chemické znečištění, chemické vlastnosti minerálů a hornin, herbicidy, pesticidy, insekticidy, anorganické a organické sloučeniny
- fyzika: fotosyntéza, světelná energie, zvuk, optika

- zeměpis: rozšíření živočichů a rostlin, výskyt, biotopy, CHKO, Národní parky, geologická stavba ČR

Předmětem prolínají **průřezová témata:**

- aplikace odpovědného jednání, zodpovědnost za své zdraví, angažovaný přístup k prostředí (VDO)
- evoluce lidského chování, zvířecí a lidské komunikace, seberegulující jednání (OSV)
- porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidským činností na prostředí, zachování biologické rovnováhy (EV)
- komunikace a kooperace, kritické čtení (MV)
- evropská a globální dimenze v základech ekologie (VEGS)
- vzájemné respektování (MKV)

Výchovné a vzdělávací strategie kompetencí žáků

- **Kompetence k učení**

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání, třídění a propojování informací
- ke správnému používání odborné terminologie
- k samostatnému pozorování a porovnávání získaných informací
- k nalézání souvislostí

- **Kompetence k řešení problémů**

Učitel:

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje více postupů
- zařazuje metody, při kterých žáci sami navrhují řešení, docházejí k závěrům a
- vyhodnocují získaná fakta

- **Kompetence komunikativní**

Učitel vede žáky:

- k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě
- umožňuje prezentaci práce žáků
- zadává takové úkoly, při kterých mohou žáci navzájem komunikovat

- **Kompetence sociální a personální**

Učitel

- vede žáky ke spolupráci při řešení problémů ve skupinách
- navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků
- vytváří situace, při kterých se žáci učí respektovat názory jiných

- **Kompetence občanské**

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidle slušného chování, řádu učebny
- vede žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí
- předkládá situace, které vedou k zodpovědnému chování, k ochraně vlastního zdraví i zdraví druhých

- **Kompetence pracovní**

Učitel

- vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s mikroskopickými preparáty a s živými přírodninami
- zadává úkoly tak, aby žáci byli schopni využít získané poznatky v běžné praxi

Vyučovací předmět: Přírodopis 6. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
- Zhodnotí vliv zemských sfér na vznik a vývoj života na Zemi - Orientuje se v nejdůležitějších názorech na vznik života - Vysvětlí chemický a biologický vývoj života	Země a život - Vznik atmosféry - Vznik hydrosféry - Látky anorganické a organické - Názory na vznik Země a živé hmoty	Z – vesmír, Sluneční soustava F - UV záření	
- Popíše stavbu buněk, vysvětlí základní funkci organel - Odliší buňku rostlin, živočichů a bakterií - Posoudí význam v přírodě, pro člověka a způsoby prevence - Objasní podstatu fotosyntézy a dýchání - Dokáže pracovat s lupou, mikroskopem, připraví mikroskopický preparát	Organismy jednobuněčné - Viry - Bakterie - Sinice - Bičíkovci - Rozsivky - Jednobuněčné zelené řasy - Jednobuněční živočichové - Prvoci - Jednobuněčné houby	Pč – půda, choroby a škůdci rostlin Ov – toxikomanie, návykové látky, zdravá výživa VEGS – Globální problémy zdraví, epidemie, pandemie EV - ochrana ekosystémů	
- Vysvětlí rozdíl mezi stavbou jednobuněčných a mnohobuněčných organismů - Porovná různé způsoby výživy hub, jejich význam v ekosystémech - Pozná naše nejznámější houby jedlé a jedovaté (první pomoc) - Objasní funkci a význam soužití dvou organismů, popíše stélku	Organismy mnohobuněčné (řasy, houby, lišejníky) - Řasy mnohobuněčné - Houby mnohobuněčné - Houby nižší – bez plodnice - Houby vyšší - s plodnicí - Zásady správného houbaření - Lišejníky	Ov – návykové látky Pč – choroby rostlin, plísně EV – ochrana ekosystémů	

- Rozpozná, porovná a objasní funkce základních orgánů, orgánových soustav živočichů - Popíše vnější a vnitřní stavbu organismů - Rozlišuje a porovnává vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických jednotek - Popíše základní rozšíření, adaptaci, význam a ochranu živočichů - Rozpozná přenašeče nakažlivých chorob - Rozpozná některé příčiny porušování rovnováhy v přírodě - Aplikuje praktické metody pozorování Přírody	Živočichové mnohobuněční - Žahavci - Ploštěnci - Kroužkovci - Měkkýši - Členovci: korýši, pavoukovci - Třídění organismů - Hmyz: bezkřídlý hmyz, křídlatý hmyz s proměnou dokonalou a nedokonalou - Příčiny a výsledky vývojové úspěšnosti hmyzu - Hmyz v ekosystémech - Hospodářský význam hmyzu - Ochrana proti škodlivému hmyzu	Z – orientace na mapě Pč – choroby a škůdci zeměd. plodin OSV – osobní postoje ve vztahu k přirodnímu prostředí EV – základní podmínky života, ochrana ekosystémů MV – využití médií jako zdroje informací	

Vyučovací předmět: Přírodopis 7. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
- Rozlišuje a porovnává vnější a vnitřní stavbu - Určuje vybrané živočichy a zařazuje je do taxonomických jednotek - Objasní způsob života a projevy živočichů v přírodě - Vysvětlí příčiny chování živočichů a význam pro přežití v přírodě - Posoudí důsledky zásahu člověka do přírody - Uvede chráněné živočichy, projevuje aktivní pomoc pro ochraně - Uplatňuje zásady bezpečného chování v přírodě - Vysvětlí první pomoc při uštknutí hadem	Vyšší živočichové Strunatci: - Pláštěnci - Bezlebeční - Obratlovci: - kruhoústí - paryby - ryby - obojživelníci – ocasatí, bezocasí - plazi – želvy, krokodýli, šupinatí	Z – místopis, orientace na mapě D – rybníkářství J. K. z Jelčan OSV – ekologický princip chování EV – ochrana ekosystémů MV – využití médií jako zdroje informací	
- Zdůvodní změny tělní stavby z vývojového hlediska - Určuje vybrané skupiny ptáků - Objasní způsob života, vysvětlí význam v přírodě a pro člověka – domestikace - Rozlišuje hospodářsky významné druhy, objasní jejich význam - Uvědomuje si nutnost ochrany většiny našich ptáků	Vyšší živočichové - Ptáci – běžci, plavci, letci - Vybraní ptáci ekosystémů	Z – orientace na mapě Pč – chov domácích Zvířat EV – ochrana ekosystémů	

- Zařazuje vybrané skupiny ptáků do ekosystémů			
- Objasní vnitřní a vnější stavbu rostlinného těla - Uvede praktické příklady funkcí jednotlivých orgánů rostlinných těl a jejich vztahů v rostlině jako celku - Vysvětlí fyziologické procesy rostlin (fotosyntéza, dýchání, růst, rozmnožování) - Charakterizuje rozdíl mezi bylinami a dřevinami - Rozliší podle znaků systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce - Určuje nejznámější kulturní a plané rostliny, některé keře, stromy, léčiv a jedovaté rostliny, plevele - Uvědomuje si nutnost ochrany životního prostředí, uvede příklady porušení přírodní rovnováhy - Dodržuje základní pravidla bezpečné práce a chování při poznávání přírody. - Aplikuje praktické metody poznávání přírody osvojené v přírodopisu – mikroskopování, práce s atlasy, práce na počítači a internetu	Vyšší rostliny - Krytosemenné rostliny Stavba rostlinného těla: - kořen - stonek - list - květ - opylení – oplození, vývoj plodu - plody a jejich třídění - Třídění krytosemenných rostlin: - dvouděložné - jednoděložné - významné čeledi - Příroda a její ohrožení - Společenstva - Ochrana přírody	Z – vegetační pásy, zemědělství,exotické rostliny Pč – vegetativní rozmnožování – roubování, pěstování plodin, plevele D – zámořské objevy – brambory,.. exotické rostliny VV – estetika rostlin EV – ochrana ekosystémů MV – využití médií jako zdroj informací VEGS – objasňování důsledků globálních vlivů na životní prostředí	

Vyučovací předmět: Přírodopis 8. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
- Rozlišuje a porovnává vnější a vnitřní stavbu těla savců - Pozoruje a popisuje přírodniny podle znaků - Vysvětlí význam živočichů v přírodě - Posoudí význam chovu domestikovaných savců pro člověka - Uvede příklady chráněných živočichů u nás i ve světě - Posoudí vhodnost a důsledky umělého zásahu do přírody - Rozpozná některé příčiny porušování rovnováhy v přírodě - Porovnává funkci ekosystémů - Uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	Savci - Vývoj savců - Stavba těla savců - Členění těla savců - Orgánové soustavy: - tělního pokryvu - opěrná a pohybová - trávicí - dýchací - cévní - vylučovací - rozmnožovací - nervová - smyslová - Zjednodušený přehled, třídění savců – řády - Savci našich ekosystémů - Biomy a jejich savci	Z – vegetační pásy, světadíly OSV – osobní postoje ve vztahu ke zvířatům EV - ochrana ekosystémů VEGS – důsledky globálních vlivů na životní prostředí	
- Objasní vědecké a nevědecké názory na vznik člověka - Uvede vývojové stupně člověka - Porovná znaky současného člověka a lidoopa - Rozpozná lidské rasy dle biologických	Člověk - Původ a vývoj člověka - Hominizace a sapientace - Lidské rasy - Stavba těla člověka: - Tělní soustavy:	D – vývoj člověka, významné osobnosti- Darwin, Hrdlička Ov – rasismus MV – tolerance odlišných skupin	

znaků - Zdůvodní rovnocennost ras, negativní projevy rasismu - Popíše stavbu lidského těla-orgánů a orgánových soustav - Objasní funkci orgánů, orgánových soustav a jejich vztahy - Posoudí význam péče o jednotlivé orgánové soustavy - Uvede praktické příklady poskytování první pomoci - Posoudí význam hygieny pro život a zdraví - Objasní nebezpečí návykových látek pro zdraví člověka - Popíše vznik a vývin nového jedince od početí do dospělosti - Zdůvodní bezpečné sexuální chování	- opěrná a pohybová - trávicí - dýchací - vylučovací - rozmnožovací - kožní - smyslová - nervová - žlázy s vnitřním vyměšováním	VGES – překonávání předsudků Ov – prevence návykových látek, bezpečné chování Pč - příprava pokrmů, výživa OSV – prevence škodlivých způsobů chování	
- Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování - Objasní význam rozmnožování z hlediska dědičnosti - Uvede příklady dědičnosti v praktickém Životě	Základy genetiky		

Vyučovací předmět: Přírodopis 9. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
- Objasní vznik Sluneční soustavy - Rozliší sféry, vysvětlí stavbu Země	Země – planeta - Vznik Země - Vnitřní uspořádání Země - Postavení Země ve vesmíru	Z – planetární geografie	
- Objasní vznik nerostů a hornin - Určí fyzikální a chemické vlastnosti - Zhodnotí praktický význam vybraných nerostů a hornin - Rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny - Zvládá jednoduché postupy práce při manipulaci s přírodními materiály	Minerály a horniny - Vznik, vlastnosti, třídění, význam a využití - Přehled minerálů: - prvky - sulfidy - halogenidy - oxidy, hydroxidy - uhličitany - sírany - křemičitany - minerály organického původu - Přehled hornin: - vyvřelé – hlubinné, výlevné - usazené – úlomkovité, organogenní, chemické - přeměněné	Z – lokality nalezišť Ch – názvosloví minerálů, chemické složení F – světlo, magnetismus D – historie lidstva-využití nerostného bohatství EV – člověk a příroda – obnovitelné a neobnovitelné zdroje surovin	
- Rozliší vnitřní geologické děje, jejich příčiny a důsledky	Utváření zemského povrchu - Vnitřní geologické děje: - poruchy zemské kůry	Z – významné lokality, region F – síla, teplo, tlak,	

- Vysvětlí základy vrásnění, zemětřesení, sopečné činnosti - Posoudí nebezpečí těchto dějů pro člověka - Vysvětlí základy deskové tektoniky - Orientuje se v geologicky významných lokalitách a regionu - Rozlišuje závažnost ekologických problémů a poznává jejich vzájemnou propojenost - Rozliší vnější geologické děje, jejich příčiny a důsledky - Porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy - Rozlišuje hlavní půdní druhy a typy v naší přírodě - Uvede hlavní příčiny a důsledky devastace půd, možnosti jejich rekultivace - Posoudí význam půd pro výživu rostlin a pro člověka - Rozpozná negativní vlivy činnosti člověka pro životní prostředí	- vrásy, zlomy - kerné pohyby - vrásnění - zemětřesení - sopečná činnost - pohyby litosférických desek - Vnější geologické děje: - zvětrávání - půdy-vznik, složení, typy, význam - působení gravitace - činnost vody - podzemní voda - činnost moře - činnost ledovců - činnost větru - činnost organismů a člověka	radioaktivita EV – problémy životního prostředí F – gravitace, eroze Ch – chemické eroze, vlastnosti vody Z – příklady geologicky atraktivních lokalit, region Pč – půdy EV – základní podmínky života, vztah člověka k prostředí VEGS – důsledky globálních vlivů na životní prostředí	
- Rozlišuje jednotlivá geologická období z hlediska geologického vývoje - Charakterizuje období podle vývoje života	Dějiny Země - Vznik a vývoj života - Geologická období	Ov – významné osobnosti ČJ - Lovci mamutů D – vývoj člověka Vv – významní malíři Z – významné lokality	

- Využívá dostupných informačních zdrojů k objasnění dějin Země		EV – vztah člověka k prostředí	
- Vysvětlí geologický vývoj a stavbu území České republiky - Porovná geologicky území Českého masívu a Západních Karpat - Orientuje se v geologické stavbě regionu Hradec Králové	Geologická stavba území České republiky - Český masív - Západní Karpaty - Stavba regionu Hradec Králové	Z - místopis	
- Vysvětlí výskyt organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi - Popíše příklady ekosystémů, populace, společenstva - Objasní podstatu a význam potravních řetězců - Zhodnotí kladný i záporný vliv člověka na životní prostředí - Uvede příklady narušení rovnováhy v ekosystému ve svém okolí i ve světě - Prokáže základní orientaci v problémech současného světa - Uvědomuje si nutnost ochrany životního prostředí - Uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů - Charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a dopady i ochranu před nimi	Základy ekologie a životního prostředí - Životní prostředí a člověk - Krajina a její přetváření - Negativní vlivy lidské činnosti na pedosféru - Chráněná území Podnebí a počasí ve vztahu k životu: - přírodní zdroje, jejich využívání a ochrana - význam vody a teploty pro život - význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatické změny na živé organismy a na člověka Mimořádné události způsobené přírodními vlivy: - příčinu vzniku mimořádných událostí - přírodní světové katastrofy - nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi	Ch- látky Z – socioekonomické problémy světa OSV – ekologický princip jednání, chování EV – vztah člověka k prostředí MV – využití médií jako zdroj informací Beseda se členem HZS ČR – ochrana člověka za mimořádných událostí	

Vyučovací předmět: TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět

v 6. ročníku 3 hodiny týdně

v 7. , 8. a 9. ročníku 2 hodiny týdně

Třídy s rozšířenou výukou tělesné výchovy mají od 6. do 9. ročníku 5 hodin týdně.

Vzdělávání je zaměřeno na

- regeneraci a kompenzaci zátěže působené pobytem ve škole
- rozvoj pohybových dovedností
- poznávání a ochranu zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- poznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a na osvojování
- dovedností jim předcházet nebo je řešit
- rozvíjení disciplinovanosti a smyslu pro“ čestné „ a „ sportovní „ chování a jednání

Průřezová témata prolínající předmětem :

- VDO-pozitivní přístup k druhým, zásady slušnosti, tolerance a odpovědného chování
- OSV-obecná pravidla při řešení problémů, zvládání rozhodovacích situací, schopnosti
- poznávání, sebepoznávání, poznávání lidí, jejich jednání ve specifických rolích a situacích
- MKV-schopnost zapojovat se do diskuze
- EV-vysoké oceňování zdraví a chápání vlivu prostředí nejen na vlastní zdraví, ale i na zdraví ostatních lidí
- MV-interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, práce v realizačním týmu

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Kompetence k učení**

Žáci

- poznávají smysl a cíl svých aktivit
- vymýšlejí, organizují a řídí vlastní činnost
- užívají osvojené názvosloví na úrovní cvičence, rozhodčího, diváka
- různým způsobem dokážou zpracovat informace o pohybových aktivitách ve škole

Učitel

- hodnotí žáky povzbuzujícím způsobem, který jim umožňuje vnímat svá vlastní
- zlepšení
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- dodává žákům sebedůvěru
- sleduje pokrok všech žáků

- **Kompetence k řešení problémů**

Žáci

- vnímají nejrůznější problémové situace a plánují způsob řešení problémů
- vyhledávají informace vhodné k řešení problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, jsou schopni je obhájit
- uvědomují si zodpovědnost svých rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
- jsou schopni obhájit svá rozhodnutí

Učitel

- s chybou žáka pracuje s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky ke správným způsobů řešení problémů

- **Kompetence komunikativní**

Žáci

- komunikují na odpovídající úrovni
- si osvojí kultivovaný ústní projev
- účinně se zapojují do diskuze

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- podle potřeby žákům v činnosti pomáhá
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci komunikovat
-

- **Kompetence sociální a personální**

Žáci

- -spolupracují ve skupině
- -podílejí se na vytváření pravidel spolupráce v týmu
- -v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají
- -si vytváří pozitivní představu o sobě, která podporuje sebedůvěru a samostatný
- rozvoj

Učitel

- -umožňuje každému žákovi prožít úspěch
- -zadává úkoly při kterých žáci mohou spolupracovat
- -podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- -požaduje dodržování dohodnutých kvalit a postupů
-

- **Kompetence občanské**

Žáci

- -respektují názory ostatních
- -si formují volní a charakterové vlastnosti
- -se zodpovědně rozhodují podle dané situace

- -aktivně se zapojují do sportovních aktivit
- -rozhodují se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- -rozlišují a uplatňují práva a povinnosti vyplývající z různých rol

Učitel

- -vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- -vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- -umožňuje žákům, aby na základě jasných pravidel hodnotili své činnosti a
- výsledky

➢ **Kompetence pracovní**

Žáci

- -jsou vedení k efektivitě při organizování vlastní práce
- -spoluorganizují svůj pohybový režim
- -využívají znalostí a dovedností v běžné praxi
- -ovládají základní postupy první pomoci
- -přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy,
- tepla

Učitel

- -vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- -vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti

Vyučovací předmět: Tělesná výchova-Atletika 6. -9. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
• Umí provést speciální běžecká cvičení – běžecká abeceda (6. – 9. ročník) • Zvládá běžeckou techniku, ví co je šlapavý a švihový způsob běhu (60 – 100m) (6. – 9. ročník) • Umí startovat z bloků, zvládá polovysoký start a učí se koordinaci pohybu (6. – 9. ročník) • Umí si rozlišit tempo při vytrvalostním běhu na dráze 800 - 3000m (6. – 9. ročník) • Dokáže běžet v terénu do 20 minut (6. – 9. ročník) • Zná způsob běhu v dráze, v zatáčce (6. – 9. ročník) • Ovládá měření tepu v závislosti na výkonu • Zná různé druhy štafetových běhů. • Dokáže předvést předávku při štafetovém běhu • Zná techniku přeběhu překážek, zvládá překážkovou abecedu	**Běh**	přírodopis, fyzika, zeměpis OSV	přebor školy v atletických disciplínách; vícebojích Projekt: • Cvič. v přírodě • Sportovní den • Branný kurz

Skok do dálky • Zná stupňovaný rozeběh, umí odraz (6. – 9. ročník) • Dokáže propojit rozeběh a odraz (6. – 9. ročník) • Pracuje na zkvalitnění letové fáze skoku s důrazem na práci rukou (6. – 9. ročník) Skok do výšky (střižný + flop) • Umí provést kvalitně odrazová cvičení (6. – 9. ročník) • Zvládá dobře techniku rozeběhu a odrazu (6. – 9. ročník) • Zkvalitňuje nácvik přechodu přes laťku a zvládá vlastní skok (6. – 9. ročník)	**Skok**	přírodopis, fyzika VDO VEGS	přebor školy v atletických disciplínách; vícebojích • Řád školy • Výjezdy do zahraničí
• Zvládá základní postoj při hodu (6. – 9. ročník) • Uvědomuje si práci ruky při hodu (6. – 9. ročník) • Kontroluje „ luk“ při fázi hodu (6. – 9. ročník)	**Hod** **Vrh**	přírodopis, fyzika MKV MV	přebor školy v atletických disciplínách; vícebojích

• Dokáže zkoordinovat skřižný krok s hodem a provést vlastní hod (6. – 9. ročník) Vrh koulí • Umí koulařskou gymnastiku (8. ročník) • Zdokonaluje techniku vrhu (8. ročník) • Zvládá nácvik rovnováhy, sunu (8. ročník) • Zkvalitňuje vrh zádovou technikou a zvládá vlastní vrh koulí (8. – 9. ročník)			

Vyučovací předmět: Tělesná výchova-gymnastika 6. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
- reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci - umí dát nástup, chápe pojmy pozor, pohov, vpravo a vlevo vbok, čelem vzad - zná správné držení těla - dokáže udržet rovnováhu na zemi i na vyvýšených stanovištích - umí kotoul vpřed, vzad a spojí je v kotoulové řady - ovládá kotoul letmo - zná průpravná cvičení pro zvládnutí stoje na rukou - rozumí pojmům z dané oblasti - dokáže skákat přes švihadlo - zvládá šplh o tyči	**Akrobacie, prostná cvičení**	Fyzika – síla Přírodopis – lidské tělo OSV VDO	
- zná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku - přeskočí díly bedny odrazem z trampolínky	**Přeskok**		

- dokáže roznožku přes kozu našíř odrazem z můstku - dokáže skrčku přes kozu našíř odrazem z můstku - zvládá skoky odrazem z trampolínky – prosté - zná pojmy z dané oblasti			
- dokáže průvlek - vyskočí do vzporu - provede sešin - zná pojmy z dané oblasti	**Hrazda**		
- ovládá různé obměny chůze po kladině bez dopomoci - ovládá chůze s doprovodnými pohyby paží - zná pojmy z dané oblasti	**Kladina**		

Vyučovací předmět: Tělesná výchova-gymnastika 7. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
- dokáže kotoul vzad v různých obměnách - zvládá stoj na rukou - zná průpravná cvičení pro nácvik přemetu stranou - umí podat záchranu a dopomoc při jednoduchých cvicích	**Akrobacie, prostná cvičení**		
- umí roznožku, skrčku přes kozu našíř i s oddáleným odrazem - zvládá skoky odrazem z trampolínky – s pohyby nohou - nacvičuje záchranu a dopomoc	**Přeskok**		
- umí výmyk – odrazem jednonož - dokáže přešvihy únožmo do vzporu jízdmo - zvládne svis vznesmo a svis střemhlav	**Hrazda**		
- umí chůzi po kladině s obraty	**Kladina**		

- dokáže rovnovážné polohy - umí náskoky, seskoky			
- zvládá komíhání ve svisu - umí houpání, u záhupu seskok - zná pojmy z dané oblasti	**Kruhy**		

Vyučovací předmět: Tělesná výchova-gymnastika 8. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
- zvládá přemet stranou - umí skoky na místě i z místa (čertí, dálkový, nůžkový) - předvede zadanou akrobatickou řadu - dokáže zhodnotit výkon spolužáka	**Akrobacie, prostná cvičení**		
- umí roznožku, skrčku přes kozu našíř s oddáleným odrazem - skáče odrazem z trampolínky – s obraty - zvládá záchranu a dopomoc	**Přeskok**		
- umí vzpor jízdmo a spádem vzad svis v podkolení a zpět - zvládne podmet ze vzporu stojmo - nacvičuje záchranu a dopomoc	**Hrazda**		
- zvládá poskoky a skoky - nacvičuje záchranu a dopomoc	**Kladina**		
- umí svis vznesmo, svis střemhlav - nacvičuje záchranu a dopomoc	**Kruhy**		

Vyučovací předmět: Tělesná výchova-gymnastika 9. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
- umí rondat - předvede vlastní akrobatické řady a sestavy - dokáže zhodnotit sestavy spolužáka - zvládá šplh na laně	**Akrobacie, prostná cvičení**		
- zvládá kotoul vzklopmo přes bednu odrazem z trampolínky - skáče odrazem z trampolínky – skoky převratové - dokáže zhodnotit výkon spolužáka	**Přeskok**		
- umí toč jízdmo - naváže několik cviků za sebou - zvládá záchranu a dopomoc	**Hrazda**		
- zvládne nízké polohy - vymyslí jednoduché vazby a sestavy - zvládá záchranu a dopomoc - dokáže zhodnotit sestavy spolužáka	**Kladina**		
- nacvičuje houpání s obraty - zvládá záchranu a dopomoc	**Kruhy**		

Vyučovací předmět: tělesná výchova-plavání 6. – 9. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti při plavání i při pohybu v areálu bazénu ovládá smluvené a dohodnuté signály pro dorozumívání v bazénu užívá zásady péče o pleť, vlasy a hygienu při menstruaci dokáže si zdůvodnit význam plavání pro zdraví, regeneraci sil, otužování a zvyšování fyzické zdatnosti dovede použít průpravná cvičení pro seznámení s vodou, pro orientaci ve vodě i pod vodou dokáže zhodnotit své fyzické plavecké předpoklady a umí náležitě zareagovat na nečekané zdravotní indispozice snaží se dodržovat správné držení těla při všech plaveckých stylech ovládá splývání na zádech i na břiše, dýchání do vody, pády a skoky do vody z nízké i vyšší polohy dokáže používat-3 plavecké způsoby startovní skoky z bloku i z vody	**Plavání** Při nácviku plaveckých dovedností využívat širokého množství plaveckých výukových pomůcek Splývání : na zádech, na břiše a na boku Pády : nízké i z vyšší polohy Dýchání : aktivní výdechy do vody Plavecké styly : Kraul : kopy i záběry paží, správné dýchání Prsa : rovný střih dotažený záběr paží Znak : správná poloha těla i hlavy kopy a záběry paží Motýlek : pouze orientačně, ukázka Štafetové plavání Skoky : po nohou po nohou se změnou polohy těla, po nohou přes překážku startovní skok : kraulový prsařský znakový „ skok do neznámé vody „ Obrátky : kraulová – vrchní	OSV rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání, poznávání lidí, mezilidské vztahy IDO zásady slušnosti, odpovědnosti, tolerance, aktivní přístup k druhým, projevovat se v jednání i v řešení problémů samostatně a odpovědně EGS Evropa a svět vás pozitivně zajímá MKV lidské vztahy, kulturní diference EV vztah člověka prostředí MV interpretace vztahu sdělení a reality, práce v týmu, skupině zeměpis, dějepis, přírodopis, matematika,	bazén

zvládá-jednoduchou obrátku podle plaveckého stylu -potápění a lovení předmětů reaguje na závodní startovní povely jak ze startovního bloku tak i z vody umí aplikovat základní pravidla plaveckých závodů a vodního póla dokáže si zdůvodnit nebezpečí z neznámé vody a přehřátí organizmu před vstupem do vodního prostředí ovládá dle věku základní záchranu a dopomoc unavenému plavci popřípadě tonoucímu	prsařská-s dohmatem na obě ruce znaková-vrchní <u>Potápění a lovení předmětů do 150 cm-</u> orientace po vodou <u>Plavání na čas</u> : rychlost - od 12, 5 m v. způsob do 50 m v. způsob vytrvalost – do 200 m v. způsob <u>Záchrana tonoucího</u> – jako jednotlivec -ve dvojici -zásady při dýchání z úst do úst i za pomoci respiračních pomůcek	fyzika, chemie	

Vyučovací předmět: Tělesná výchova – sportovní hry a lyžování 6. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Zvládá základní herní činnosti jednotlivce Rozliší sálovou kopanou, malou kopanou, velkou kopanou, druhy míčů . Vysvětlí základní pravidla kopané.	Fotbal – výběr místa - vhazování míče - střelba-z místa, po vedení míče - uvolňování, obcházení hráče - přihrávka		
Zvládá základní herní činnosti jednotlivce . Při hře používá osobní obranu. Používá základní herní kombinace.	Basketbal – uvolňování hráče - přihrávka - střelba - rozskok		
Zvládá základní herní činnosti jednotlivce. Zvládá utkání 4+0	Florbal – přihrávka -střelba		
Přihraje a chytí míč. Odpálí míč ze stojanu. Zašlápne metu. Používá zjednodušená pravidla hry.	Softbal		
Vysvětlí základní pravidly hry. Učí se chytat a házet ringo kroužky.	Ringo		
Zvládá základní pravidla hry. Hází s protilehlou nohou vpředu.	Vybíjená		
Chápe význam přehazované pro pozdější výuku odbíjené. Zvládá základní pravidla. přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla	Přehazovaná Pobyt v přírodě a turistika		

Vyučovací předmět: Tělesná výchova – sportovní hry a lyžování 7. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Provádí základní herní činnosti jednotlivce. Předvede základní činnosti brankáře (chytání, vyrážení, výkop, přihrávka nohou.)Zařadí rohový kop, přímý volný kop, přihrávky na jeden dotyk.	Fotbal – vhazování míče - střelba - zpracování míče - přihrávka - odebírání míče - činnost brankáře		
Zvládá základní herní činnosti jednotlivce Při hře používá osobní obranu. Používá základní herní kombinace. Zná základy herních systémů	Basketbal – uvolňování hráče - přihrávka - střelba - rozskok - osobní a útočný obranný systém		
Zvládá základní herní činnosti jednotlivce. Zvládá utkání 4+0	Florbal – přihrávka -střelba		
Přihraje a chytí míč. Odpálí míč ze stojanu. Zašlápne metu. Používá zjednodušená pravidla hry. Uplatňuje 3 způsoby autování soupeře.	Softbal		
Vysvětlí základní pravidly hry. Učí se chytat a házet ringo kroužky. Hraje se 2 kroužky.	Ringo		
Zvládá utkání na zmenšeném hřišti – 2 proti 2, 3 proti 3. Vysvětlí základy herních systémů. Zvládá základní herní činnosti jednotlivce s mezidopadem	Volejbal – odbití obouruč vrchem i spodem - přihrávka - nahrávka - spodní podání		
Uvědomuje si význam pohybu v zimní krajině pro zdraví. Vyjmenuje základní	Lyžování –sjezdové - krátký a dlouhý oblouk		

zásady pohybu v zimní krajině. Zvládá základní dovednosti na běžeckých a sjezdových lyžích, které mu umožní bezpečný pohyb v nenáročném terénu. Vyjmenuje zásady chování na společných zařízeních (vleky, sjezdovky, běžecké tratě), řídí se jimi. Chrání krajinu při zimních sportech. Zvládá mazání lyží. Zvládne základní carvingové (řezané) oblouky . Snowboarding – dokáží základní prvky na snowboardu, bezpečné pády, prvky rovnováhy. Zvládnou jízdu na vleku. Vysvětlí kde je možná jízda na snowboardu a kde ne.	- carvingový oblouk běžky – běh střídavý bruslení snowboard – koloběžka -přenášení váhy -sesouvání svahem -jízda po vrstevnici		
Zvládá základní pravidla hry, kterými se řídí. Učí se taktiku hry.	Vybíjená		
Zvládá základní pravidla hry. Při utkání smečuje obouruč, blokuje samostatně a ve dvojici.	Přehazovaná		
Vyjmenuje základní pravidla hry.	Hokejbal		

Vyučovací předmět: Tělesná výchova – sportovní hry a lyžování 8. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Používá základní herní činnosti jednotlivce. Vysvětlí základy herních systémů. Vyjmenuje základní herní kombinace. Společně s učitelem se učí rozhodovat zápasy. Popíše rozdíl mezi futsalem a kopanou . Zařadí taktiku hry, obsazování prostoru, obsazování hráče bez míče, modelová hra.	Fotbal – vhazování - střelba - zpracování míče - přihrávka - postupný a rychlý útok		
Zvládá základní herní činnosti jednotlivce (uvolňování hráče bez míče a s míčem, přihrávka jednoruč a obouruč, střelba, rozskok, krytí útočníka s míčem a bez míče.) Při hře používá osobní obranu. Používá základní herní kombinace. Zná základy herních systémů . Předvede střelbu po dvojtaktu z místa.	Basketbal – uvolňování hráče - přihrávky - střelba - rozskok - dvojtakt - osobní obrana - útočná obrana		
Zvládá základní herní činnosti jednotlivce (přihrávka, střelba). Zvládá utkání 4+0, 4+1	Florbal		
Přihraje a chytí míč. Odpálí míč ze stojanu. Zašlápne metu. Vysvětlí a používá při hře pravidla nuceného postupu, průběžných met.	Softbal		
Vysvětlí základní pravidly hry. Učí se chytat a házet ringo kroužky. Hraje se 2	Ringo		

kroužky. Společně s učitelem rozhoduje zápasy.			
Zvládá utkání na zmenšeném hřišti – 2 proti 2, 3 proti 3. Vysvětlí základy herních systémů (střední hráč u sítě je nahravačem). Zvládá základní herní činnosti jednotlivce s mezidopadem	Volejbal – odbití obouruč vrchem i spodem - přihrávka - nahrávka - spodní podání		
Vyjmenuje základní pravidla hry.	Hokejbal		
Zvládá základní pravidla hry, kterými se řídí. Učí se taktiku hry.	Vybíjená		
Zvládá základní pravidla hry. Při utkání smečuje obouruč, blokuje samostatně a ve dvojici. Společně s učitelem rozhoduje zápasy	Přehazovaná		

Vyučovací předmět: Tělesná výchova – sportovní hry a lyžování 9. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Zvládá základní herní činnosti jednotlivce. Vysvětlí a uplatňuje ve hře základní herní systémy. Střelba přímo z přihrávky, střelba hlavou. Vyjmenuje základní herní situace a používá je při hře. Učí se samostatně řídit zápas.	Fotbal – střelba - uvolňování hráče - obcházení hráče - zpracování míče - přihrávka - střelba - postupný útok - rychlý protiútok		
Zvládá základní herní činnosti jednotlivce (uvolňování hráče bez míče a s míčem, přihrávka jednoruč a obouruč, střelba, rozskok.) Při hře používá osobní a zónovou obranu. Používá základní herní kombinace. Využívá ve hře střelbu po dvojtaktu. Společně s učitelem rozhoduje zápasy.	Basketbal – uvolňování hráče - přihrávka - střelba - rozskok - dvojtakt		
Zvládá základní herní činnosti jednotlivce (přihrávka, střelba). Zvládá utkání 4+0	Florbal		
Přihraje a chytí míč. Odpálí míč. Zašlápne metu. Vysvětlí základní pravidla hry. Vysvětlí a uplatňuje ve hře pravidla nuceného postupu, průběžných met, přehoz, kradení met. .	Softbal		

Vysvětlí základní pravidly hry. Učí se chytat a házet ringo kroužky. Hraje se 2 kroužky. Učí se rozhodovat zápasy.	Ringo		
Zvládá utkání na zmenšeném hřišti – 2 proti 2, 3 proti 3. Vysvětlí základy herních systémů. Zvládá základní herní činnosti jednotlivce. Zvládá utkání s povinnou 1-2 přihrávkami. Učí se se řídit zápasy.	Volejbal – odbití obouruč spodem i vrchem - přihrávka - nahrávka - spodní i vrchní podání - blok - smeč		
Vyjmenuje základní pravidla hry.	Hokejbal		
Zvládá základní pravidla hry, kterými se řídí. Učí se taktiku hry.	Vybíjená		
Zvládá základní pravidla hry. Při utkání smečuje obouruč, blokuje samostatně a ve dvojici. Řídí zápasy.	Přehazovaná		

Vyučovací předmět: ZEMĚPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět zeměpis je vyučován jako samostatný předmět v 6. 7. a 8. ročníku dvě hodiny týdně, v 9. ročníku jednu hodinu týdně a zeměpisný seminář jako volitelný předmět jednu hodinu týdně v 8. a 9. ročníku.

Vzdělávání v předmětu zeměpis směřuje k:

- Získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování hlavních geografických objektů, jevů, pojmů a používání poznávacích metod
- Získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací
- Respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí
- Rozvoji trvalého zájmu o poznávání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka
- Rozvíjení kritického myšlení a logické uvažování
- Aplikování geografických poznatků v praktickém životě

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem
- skupinová práce (s využitím map, pracovních listů, odborné literatury, časopisů, internetu)
- zeměpisné vycházky s pozorováním
- projekty

Předmět zeměpis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- chemie: znečištění atmosféry, hydrosféry, biosféry, …
- fyzika: sluneční soustava, vesmír, …
- přírodopis: rozšíření živočichů a rostlin, biotopy, CHKO, národní parky, …
- Mezipředmětové vztahy jsou aplikovány i na předmětech z ostatních vzdělávacích oblastí:
- matematika: měřítko mapy, převody jednotek, práce s grafy, diagramy, …
- ICT: zdroj aktuálních informací a jejich zpracování
- Dějepis: kultura národů, historie států, …

Předmětem prolínají průřezová témata:

- VDO: občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě; principy demokracie
- OSV: rozvoj schopností poznávání; seberegulace, sebeorganizace; kreativita; poznávání lidí; mezilidské vztahy; komunikace; kooperace; řešení problémů a rozhodovací dovednosti; hodnoty; postoje
- EV: ekosystémy; základní podmínky života; problémy životního prostředí; vztah člověka k prostředí

- MDV: kritické čtení a vnímání mediálního sdělení; interpretace vztahu mediálního sdělení a reality; stavba mediálního sdělení; tvorba mediální sdělení; práce v realizačním týmu
- EGS: objevování Evropy, světa
- MKV: kulturní diference; lidské vztahy; etnický původ; multikulturalita; principy solidarity

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Kompetence k učení**
  - žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
  - žáci získané poznatky kriticky posuzují, porovnávají a formulují závěry
  - žáci poznávají smysl a cíl učení, mají pozitivní vztah k učení

  Učitel vede žáky:

  - k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
  - k používání odborné terminologie
  - k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v práci
  - k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

- **Kompetence k řešení problémů**
  - žáci jsou schopni pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení
  - žáci se učí myslet kriticky, jsou schopni hájit svá rozhodnutí

  Učitel vede žáky:

  - k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů
  - k využívání metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci
  - k argumentaci, k diskusi na dané téma, k obhajování svých výroků
  - k odpovědím na otevřené otázky
  - k práci s chybou
- **Kompetence komunikativní**
  - žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
  - žáci se učí naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují

  Učitel vede žáky:

  - ke komunikaci mezi sebou a učitelem a k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace
  - k naslouchání a respektování názorů druhých
  - k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemné i mluvené podobě
- **Kompetence sociální a personální**
  - žáci spolupracují ve skupinách na základě vytvořených pravidel, upevňují dobré

- mezilidské vztahy, pomáhají si a jsou schopni o pomoc požádat, učí se vzájemnému naslouchání

Učitel vede žáky:

- k využívání skupinového a inkluzívního vyučování
- k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání
- k ochotě pomoci a o pomoc požádat
- k spoluúčasti na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků
- k dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů
- k občanské odpovědnosti za vytváření podmínek pro udržitelný rozvoj v lokálním a globálním měřítku

➢ **Kompetence občanské**

- žáci respektují názory druhých, uvědomují si svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu
- žáci se rozhodují zodpovědně podle dané situace
- žáci chápou základní environmentální problémy, respektují požadavky na kvalitní životní prostředí, jednají v zájmu trvale udržitelného rozvoje

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel slušného chování
- k pochopení práv a povinností v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje
- k tomu, aby brali ohled na druhé
- k vytváření osobních představ o geografickém a životním prostředí

➢ **Kompetence pracovní**

- žáci jsou seznámeni s pravidly bezpečného chování v terénu
- žáci jsou vedeni k efektivní práce

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel bezpečného chování v terénu-v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech
- k vyhledávání a využívání různých zdrojů informací

Vyučovací předmět: Zeměpis 6. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Vysvětlí postavení Země ve vesmíru, planety, tělesa sluneční soustavy Znají fáze, pohyby Měsíce	- postavení Země ve vesmíru	F – sluneční soustava Čj – Galaxie, Měsíc Př – život ve vesmíru D – stáří kosmu, existence lidstva M – jednotky vzdáleností, porovnání velikosti planet MDV – snímky z kosmu OSV – komunikace, naslouchání	
Znají pohyby Země a jejich důsledky -délka dne a noci -střídání ročních období	- pohyby planety Země	M – porovnání rozměrů Slunce, Měsíce, Země F – gravitační síla Země D – poznatky o tvaru Země Ov – kalendář Př – roční období – změny v přírodě EGS – důsledky pohybů Země pro život lidí OSV – otázka vlastního názoru na tvar Země MDV – aktuality	
Popisuje globus jako zmenšený model Země Dokáže demonstrovat rozmístění oceánů, kontinentů a základních tvarů	- globus	M – práce s měřítkem, převody jednotek, poměr Čj – skloňování slova	

zemského povrchu		globus EGS – model Země OSV – spolupráce při měření, výpočtech	
Zvládá orientaci na mapě, měřítko, výškopis, polohopis Vyhledává informace v atlasech – obsah, rejstřík Umí pracovat se zeměpisnou sítí, souřadnicemi a časovými pásmy	- mapy, plány práce s atlasem poledníky, rovnoběžky	M – práce s měřítkem, převody jednotek, poměr Př – tematické mapy D – tematické mapy Vv – estetická stránka mapy Čj – názvosloví MDV – zdroj informací, mapy, aktuality OSV – týmová spolupráce EGS – pohled na svět, ve kterém žiji, časová pásma	
Rozlišuje přírodní sféry vzájemné souvislosti Vysvětlí stavbu zemského tělesa, dno oceánů reliéf, vnitřní a vnější činitelé počasí, podnebí podnebné pásy rozložení vody na Zemi mořská voda – vlastnosti, pohyby voda na pevnině půdy a půdní typy vegetační pásy – závislost na zeměpisné šířce a nadmořské výšce vliv člověka na přírodní prostředí	- krajinná sféra Země a její složky - litosféra - atmosféra - hydrosféra - pedosféra - biosféra - socioekonomická sféra	Př – vznik krajinných sfér, horniny, nerosty, rozmanitost organismů, fauna a flóra, živá složka půdy, člověk v různých životních podmínkách, ekosystémy, fotosyntéza Čj – četba, synonyma – podnebí, klima F – teplota, tlak, hustota, změny skupenství Ov – šetření vodou, čistota ovzduší M – nadmořská výška D – časová představa o pohybu kontinentů	

		Vv – tvorba projektu ICT – Internet – zdroj informací, tvorba projektu ENV – klimatické změny, ekosystémy, význam vody, kvalita ovzduší, podmínky pro život OSV – zájem o okolí, rozvoj kritického myšlení, řešení problémů	

Vyučovací předmět: Zeměpis 7. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Určení polohy světadílů a oceánů z hlediska polohy na zemských polokoulích a s pomocí mapy určí členitost a typické znaky přírodních poměrů jednotlivých oceánů, význam a hospodářské využití oceánů	- Atlantský, Severní ledový, Indický, Tichý oceán	D – objevné cesty Př – vliv geografické polohy na život ve světadílech a v oceánech, ekologické katastrofy, využití oceánů ENV – podmínky života na Zemi, ekologická problematika oceánů EGS – využití oceánů MDV-aktuality	Určení polohy světadílů a oceánů z hlediska polohy na zemskýc h polokoulí ch a s pomocí mapy určí členitost a typické znaky přírodníc h poměrů jednotliv ých oceánů, význam a hospodář ské využití oceánů

-Vysvětlí charakteristiku v jednotlivých světadílech, vytyčí společné znaky a provede porovnání jednotlivých oblastí vyhledá a pojmenuje vybrané důležité státy, jejich metropole, a významná města dokáže vyhledat v mapách významná soustředění osídlení, hospodářské činnosti v daných světadílech, oblastech a důležitých státech dokáže porovnat průmyslová odvětví, územní strukturu, domýšlí souvislosti s přírodními podmínkami dokáže rozlišit různé formy vlastnictví, chápe důležitost průmyslové výroby, služeb a trhu - Dokáže lokalizovat na mapě významné geografické pojmy poloha, rozloha, členitost pobřeží, povrch, podnebí, vodstvo, obyvatelstvo, hospodářství, fauna, flóra	-Zeměpis kontinentů – Afrika zástupce chudého jihu Severní Afrika Tropická Afrika Jižní Afrika Jihoafrická republika	D – nejstarší osídlené oblasti, historie jednotlivých území, kolonizace, otroctví, význam zemědělství v historii, vývoj obchodu Ov – lidská práva, vzdělání Rv – životní styl Př – podmínky života na Zemi, podmínky pro zemědělství Cj – různá písma, pozdrav v cizím jazyce ENV – využívání přírodních zdrojů-vyčerpatelnost, přírodní podmínky pro osídlení, možnost ohrožení životních podmínek EGS – mezinárodní spolupráce, organizace, globalizace-nadnárodní firmy, výrobky v obchodech, možnost života v jiných státech světa MDV – aktuality MKV – tolerance, rasismus, xenofobie, diskriminace OSV – demokratický způsob řešení konfliktů, mezilidské vztahy, poznávání lidí	

		VDO – dodržování lidských práv a svobod, forma vlády, principy demokracie	

	Zeměpis kontinentů – Amerika poloha, historie, přírodní poměry regiony – hospodářské jazykové historické USA + KANADA - význam, pro světovou ekonomiku, bezpečnost a demokracii STŘEDNÍ AMERIKA staré civilizace význam pro Ameriku a celosvětové hospodářství kontinentální oblast Karibská oblast JIŽNÍ AMERIKA přehled států struktura obyvatelstva a hospodářství Andské státy státy na pobřeží Atlantického oceánu	EV – stav životního prostředí, další vývoj, ochrana VDO – znaky demokracie, formy vládnutí, orientace ve světě VEGS-život s evropskými mezinárodním prostorem, spolupráce zemí s ČR, vliv tohoto prostoru na globální problémy MKV – kultura a tradice, rasismus MV – zdroj informací, obrazový materiál Př- lidská populace, rasy, osídlení, obživa, rostlinné a živočišné produkty, hlad, chudoba a HIV D – pravěká osídlení, první města, urbanizace -průmyslová revoluce -význam objevných plaveb, kláštery a univerzity, vzdělanost	- učebnice mapy internet video

		Čj – základní konverzační témata, zdroje informací M – jednotky plochy, vzdálenosti, polohy, hustoty obyvatelstva, rozbory grafů CH – využití nerostných surovin, ropa, zemní plyn a jejich zpracování, dopad na životní prostředí F – typy dopravních spojení a jejich rychlost Projekty – typická sportovní odvětví na těchto kontinentech Pozn. – více se seznámit s ekonomicky silnými státy a mezinárodními organizacemi se kterými má ČR podepsány obchodně – kulturní smlouvy.	

	Zeměpis kontinentů – Asie -poloha, rozloha, přírodní podmínky -oblasti jejich rozdělení : jazykové, politické, ekonomické a náboženské poměry JIHOZÁPADNÍ ASIE státy Perského zálivu státy Blízkého východu státy Arabského poloostrova JIŽNÍ ASIE Indie, Pákistán, Tibet JIHOVÝCHODNÍ ASIE Indonésie, státy Zadní Indie, malé státy s japonským typem tržního hospodářství VÝCHODNÍ ASIE Japonsko, Čína, Korea, Mongolsko STŘEDNÍ ASIE Kavkazské státy Středoasijské státy Význam Asie pro Evropu a svět	EV – stav životního prostředí, další vývoj, ochrana VDO – znaky demokracie, formy vládnutí, orientace ve světě VEGS-život s evropskými mezinárodním prostorem, spolupráce zemí s ČR, vliv tohoto prostoru na globální problémy MKV – kultura a tradice, rasismus MV – zdroj informací, obrazový materiál Př- lidská populace, rasy, osídlení, obživa, rostlinné a živočišné produkty, hlad, chudoba a HIV D – pravěká osídlení, první města, urbanizace -průmyslová revoluce -význam objevných plaveb, kláštery a univerzity, vzdělanost Čj – základní konverzační témata, zdroje informací M – jednotky plochy, vzdálenosti, polohy, hustoty obyvatelstva, rozbory grafů CH – využití nerostných	

		surovin, ropa, zemní plyn a jejich zpracování, dopad na životní prostředí F – typy dopravních spojení a jejich rychlost Projekty – typická sportovní odvětví na těchto kontinentech Pozn. – více se seznámit s ekonomicky silnými státy a mezinárodními organizacemi se kterými má ČR podepsány obchodně – kulturní smlouvy.	

Dokáže lokalizovat na mapě významné geografické pojmy poloha, rozloha, členitost pobřeží, povrch, podnebí, vodstvo, obyvatelstvo, hospodářství, fauna, flóra	- Zeměpis kontinentů – Austrálie a Oceánie Australský svaz	D – nejstarší osídlené oblasti, historie jednotlivých území, kolonizace, obchod Ov – lidská práva, vzdělání Rv – životní styl Př – podmínky života na Zemi, podmínky pro zemědělství Cj – pozdrav v cizím jazyce, písmo ENV – využívání přírodních zdrojů EGS – možnost života v jiných státech světa MDV – aktuality MKV – tolerance, rasismus, xenofobie, diskriminace OSV – mezilidské vztahy VDO – forma vlády, principy demokracie	

Vyučovací předmět: Zeměpis 8. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
- vymezí polohu Evropy v rámci světa, zná hranice Evropy vůči ostatním světadílům, polohu Evropy v rámci Eurasie	Poloha a hranice Evropy		
- zná hlavní zeměpisné pojmy horizontální a vertikální členitosti pobřeží (členitost břežní čáry, členitost povrchu) a ukáže je na mapě Evropy; popíše hlavní Evropské toky a jezera - vymezí podnebné oblasti v Evropě - zná typickou evropskou faunu a floru	Přírodní podmínky Evropy – členitost pobřeží a povrchu, vodstvo, podnebí, živočichové a rostlinný pokryv	ENV – stav životního prostředí	
- vymezí demografickou nerovnoměrnost Evropy a její vztah k přírodním podmínkám - - popíše pestrou skladbu evropských národů	Obyvatelstvo Evropy (ve vztahu k přírodním podmínkám)	OSV – komunikace s jinými národy MKV – kultura a tradice	
- vyjmenuje a případně v mapě označí hlavní evropské oblasti těžby vybraných strategických surovin (hlavně ropy a plynu) - porovná evropské hospodářství ve světovém měřítku - porovná ekonomické podmínky jednotlivých evropských oblastí	Hospodářství Evropy – průmysl, zemědělství (s přihlédnutím k přírodním podmínkám)	Př – lidská populace, ppbživa obyvatelstva, produkty rostl. a živočiš. výroby, suroviny	
- provede regionalizaci v Evropě, vytýčí společné znaky daného regionu	Zeměpis světadílů Evropa Evropa – fyzickogeografická,	ENV – stav životního prostředí, vývoj, ochrana možnost změny	

- vyhledá a pojmenuje státy, - hlavní a významná města - vyhledá na mapě hlavní soustředění osídlení a hospodářských činností v jednotlivých regionech a státech, porovná sektorovou, odvětvovou a územní strukturu, zvažuje souvislost s přírodními poměry - seznámí se s mezinárodními organizacemi - vyhledá na mapě nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu dokáže na mapě lokalizovat významné geografické pojmy, se kterými se seznámí	socioekonomická charakteristika Evropa – regionalizace, státy a) východní Evropa b) severní Evropa c) jižní Evropa d) jihovýchodní Evropa e) západní Evropa f) střední Evropa	VDO – prvky demokracie, forma vlády OSV-komunikace s jinými národy, rozvoj poznávání, kreativní myšlení, řešení problémů EGS – život v evropském prostoru, integrace, spolupráce zemí, postavení ČR vliv globálních probl. , cestování MKV – kultura a tradice, návštěvy v zahraničních rodinách MDV – aktuality, zdroj informací, obrazového materiálu Př – lidská populace, podmínky života na Zemi, vliv osídlení na krajinu, obživa obyvatelstva, produkty rostl. a živočiš. výroby, suroviny pro potr. a textilní průmysl D – vývoj urbanizace, průmyslová revoluce – významné technické objevy, průmyslový pokrok, význam zemědělství v historii, obchod s cizími zeměmi v minulosti, rozvoj služeb,	

		univerzity a kláštery jako centra vzdělanosti v minulosti Ov – lidská práva, pokrok lidstva, šetření surovinami, bezpečnost dopravy, vzdělání, zdravý životní styl Rv – vliv podmínek života lidí v regionech Evropy Čj – jazyky Evropy, cizojazyčné pozdravy M – rozbor grafů, kartogramů, srovnávání číselných údajů, hustota zalidnění, plošné jednotky, průměrné hodnoty Ch – využití nerostných surovin, chemický průmysl, petrochemie, odpadní látky, čističky, filtry, katalyzátory F – druhy elektráren, rychlost dopravních prostředků Pč – suroviny pro přípravu pokrmů Projekty: Erby států Evropy Exkurze: Knihovna	

- orientuje se na politické mapě světa - uvede aktuální počet států světa - rozlišuje a porovnává státy světa podle zeměpisné polohy, počtu obyvatel, státního zřízení a formy vlády, správního členění - uvádí příklady různé míry demokracie ve světě - lokalizuje aktuální příklady politických, národnostních a náboženských konfliktů ve světě - uvede příklady nejvýznamnějších politických, vojenských a hospodářských seskupení	státy světa, hlavní mezinárodní politické, bezpečnostní a hospodářské organizace a seskupení	M – zpracování statistických údajů Ov – státní zřízení, forma vlády principy demokracie, náboženství, národnostní menšiny, příčiny válek, řešení konfliktů, mezinárodní spolupráce D – vznik států, vývoj Př – vliv př. podmínek na osídlení Čj – zdroj informací ICT – zdroj informací VDO – prvky vlády, demokracie, totalita, vztahy mezi státy světa OSV – řešení problémových úkolů – formulace světového názoru, naslouchání, argumenty MKV – politické a sociální konflikty, tolerance, výchova proti rasismu EGS – mezinárodní spolupráce, orientace v evropském a mezinárodním prostoru, nebezpečí terorismu MDV – aktuality, zdroj informací	

- vymezí globální problémy, hledá jejich příčiny, diskutuje o možných důsledcích a hledá řešení	globální problémy současného světa	ICT– zdroj informací Př – podvýživa, hlad, AIDS, kyselé deště, rozšiřování pouští, vyčerpatelnost NS – šetření, kácení deštných tropických pralesů, fotosyntéza Ch – skleníkový efekt, kyselé deště, složení atmosféry, ozón, oteplování, výfukové plyny, ropné havárie, nerostné suroviny, pitná voda – znečištění D – rozvoj společnosti, změny krajiny, života lidí F – alternativní zdroje energie, rozvoj techniky Ov – mezinár. spolupráce, pokrok lidstva, šetření surovinami ENV – řešení problémů životního prostředí EGS – globalizace, důsledky gl. problémů pro Lidstvo OSV – vlastní zodpovědnost při řešení problémů, komunikace, hledání kompromisu	

Vyučovací předmět: Zeměpis 9. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
- určí geografickou polohu ČR - porovná ČR s rozlohou vybraných států světa a s rozlohou sousedních států - popíše s pomocí obecně zeměpisných a tematických map vznik a vývoj reliéfu, určí a vyhledá horopisné celky, charakterizuje podnebí, vodstvo, půdy, rostlinstvo a živočišstvo - zhodnotí stav životního prostředí, vymezí NP a CHKO a pochopí jejich důležitost	Geografická poloha, rozloha, členitost povrchu a přírodní poměry ČR	ENV – stav přírody, ochrana EGS – poloha státu na mapě světa, orientace Př – geologická stavba, ochrana přírody M – porovnání rozlohy F – atmosferické prvky Projekt: Ochrana přírody Exkurze: Čistírna odpadních vod	
- vyhledá, popíše a zdůvodní na mapách největší a nejmenší soustředění obyvatelstva v ČR - vyhledá na mapě největší a nejvýznamnější sídla v ČR - srovnává ukazatele o lidnatosti, rozmístění, pohybu a struktuře obyvatelstva ČR se sousedními státy - vyhledá aktuální demografické údaje týkající se své obce, zpracovává je, vyhodnocuje a pokouší se o prognózu dalšího vývoje	rozmístění obyvatelstva a sídelní poměry ČR	OSV – dosavadní zkušenosti v jednání s lidmi jednotl. národů, naslouchání, národnostní menšiny, rasismus, xenofobie EGS – vzájemné vztahy mezi národy, cestování, návštěvy v zahraničí MDV – zdroj informací, obrazových materiálů, aktuality MKV – kultura a tradice Čj – nářečí M – hustota obyvatelstva	

		Př – vliv osídlení na krajinu D – vznik prvních měst, vývoj, urbanizace	
- rozlišuje a porovnává předpoklady, rozmístění a perspektivu hospodářských aktivit v ČR - hospodářství ČR charakterizuje po jednotlivých oblastech průmysl, zemědělství, dopravu a spoje, služby, cestovní ruch, zahraniční obchod - zhodnotí postavení své obce v rámci hospodářství celé republiky	rozmístění hospodářských činností ČR	ENV – vliv hospodářství na ŽP – těžba, průmyslové závody, doprava, cestování OSV – vytvoření názoru na stav hospodářství v rámci EU a světa, rozvoj služeb MDV – reklama, zdroj informací, aktuality Ch – využiti nerostných surovin, chemický průmysl, petrochemie D – historie průmyslu Př – obživa obyvatelstva, produkty rostlinné a živočišné výroby, fosilní paliva, suroviny pro textilní a potravinářský průmysl F – typy elektráren	
- lokalizuje na mapách jednotlivé regiony a administrativní celky v ČR - charakterizuje přírodní podmínky, hospodářství, zvláštnosti, kulturní zajímavosti jednotl. regionů a porovnává jejich hospodářskou funkci a vyspělost	regiony ČR	ENV – stav ŽP OSV – spolupráce, obhajoba vlastního názoru EGS – euroregiony, spolupráce v rámci EU-finance MDV – sběr, třídění, hodnocení hosp. údajů, srovnávání regionů D – historie regionů	

		Čj – významné osobnosti, nářečí M – práce s daty Př – krajina, stav přírody Exkurze: průmyslový závod	

Vyučovací předmět: Etická výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Etická výchova se vyučuje jako volitelný samostatný předmět v 7. ročníku dotací 1 hodina týdně.

Vzdělávání v Etické výchově je zaměřeno na:

- porozumění sobě samému i ostatním lidem
- nácvik zvládání každodenních situací (stres, jak si více věřit, rozeznání manipulace, asertivní chování, rozhodování v těžkých chvílích)
- objevování a reflexi lidských hodnot (důstojnost, pozitivní sebehodnocení, komunikace citů, prosociální chování, interpersonální a sociální empatie, sebeovládání, reálné a zobrazené vzory, životní a ekonomické hodnoty, všeobecný aktuální přehled)
- rozvoj sociálních a komunikačních dovedností formou zajímavých diskusí a zážitkových metod výuky

Předmět Etická výchova je úzce spjat s ostatními předměty (např. český jazyk a literatura – vyjadřování emocí, čtení s porozuměním; občanská výchova – lidská práva, morálka, mezilidské vztahy; dějepis – historické vzory a hodnoty; tělesná výchova – zvládání zátěže, fair play).

Předmětem prolínají průřezová témata:

- **OSV (Osobnostní a sociální výchova):** Rozvoj sebepoznání, seberegulace, mezilidských vztahů, komunikace, kooperace a řešení modelových situací.
- **VDO (Výchova k demokratickému občanství) / MKV (Multikulturní výchova):** Respektování odlišných názorů, tolerance, pochopení různých kulturních a sociálních prostředí, hodnotový žebříček ve společnosti.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- **Žáci:**
  - si osvojují strategie zvládání stresu a řešení zátěžových situací
  - vyhledávají a zpracovávají informace o lidských hodnotách a emocích
  - propojují teoretické poznatky o lidském chování s vlastními životními zkušenostmi
- **Učitel:**
  - zařazuje zážitkové metody výuky, reflexe a řízené diskuse
  - vede žáky k hlubšímu zamyšlení nad vlastními reakcemi a postoji
  - vytváří bezpečné prostředí pro sdílení názorů a zkušeností

Kompetence k řešení problémů

- **Žáci:**
  - se učí rozeznávat manipulaci a kriticky vyhodnocovat podněty z okolí
  - provádějí rozbor modelových situací a hledají konstruktivní řešení v těžkých chvílích
  - volí vhodné asertivní postupy při řešení mezilidských konfliktů
- **Učitel:**
  - pracují s chybou a selháním v sociálních interakcích jako s cennou zkušeností a podnětem k seberozvoji
  - podporuje nácvik rozhodovacích procesů v bezpečném prostoru třídy

Kompetence komunikativní

- **Žáci:**
  - srozumitelně vyjadřují své city, názory a postoj k hodnotám
  - aktivně naslouchají druhým a vedou věcnou a respektující diskusi
  - osvojují si pravidla asertivní komunikace
- **Učitel:**
  - vede žáky k užívání vhodných komunikačních prostředků a empatického vyjadřování
  - podporuje otevřenou a upřímnou zpětnou vazbu ve třídě

Kompetence sociální a personální

- **Žáci:**
  - projevují interpersonální a sociální empatii
  - spolupracují ve skupinách a podílejí se na vytváření příjemné a bezpečné atmosféry v kolektivu
  - učí se sebekontrole a regulaci vlastních emocí v náročných situacích
- **Učitel:**
  - zadává kooperativní úkoly a aktivity zaměřené na stmelení kolektivu
  - vyžaduje vzájemný respekt, dodržování etických pravidel a toleranci

Kompetence občanské

- **Žáci:**
    - chápou význam lidské důstojnosti a spravedlnosti
    - respektují názory a city ostatních členů společnosti
    - zodpovědně se rozhodují v morálně náročných situacích
- **Učitel:**
    - vede žáky k reflexi morálních hodnot a orientaci v aktuálním společenském dění
    - umožňuje žákům hodnotit vlastní chování a jeho dopad na okolí

Kompetence pracovní

- **Žáci:**
    - jsou vedeni k pozitivnímu vztahu k práci na svém osobnostním rozvoji
    - dodržují dohodnutá pravidla skupinové práce a plní zadané reflexní úkoly termínově i kvalitativně
- **Učitel:**
    - vyžaduje zodpovědný přístup k zážitkovým aktivitám a plnění reflexních úkolů
    - dbá na dodržování pravidel psychohygieny a ochrany duševního zdraví při práci

Vyučovací předmět: Etická výchova 7. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Žák rozvíjí pozitivní sebehodnocení a chápe vlastní hodnotu.	• Pozitivní sebehodnocení a sebepoznání • Důstojnost člověka • Objevování vlastních silných stránek a rezerv	• VDO, OSV • Český jazyk (sloh – sebeprezentace)	Zážitkové hry zaměřené na sebepoznání.
Žák umí pojmenovat a vyjádřit své city a projevuje empatii.	• Komunikace citů a emocí • Interpersonální a sociální empatie • Porozumění sobě i ostatním	• OSV • Český jazyk (emocionální slovní zásoba)	Diskusní kruhy, modelové situace vcítění se do druhého.
Žák zvládá základy asertivního chování a rozpozná manipulaci.	• Asertivní chování • Rozeznání manipulace a nátlaku • Zdravé hranice ve vztazích	• OSV, VDO • Občanská výchova (práva a povinnosti)	Analýza reálných komunikačních situací, nácvik odmítnutí.
Žák aplikuje techniky zvládání stresu a správného rozhodování.	• Zvládání každodenních situací a stresu • Sebeovládání • Rozhodování v těžkých chvílích	• OSV • Tělesná výchova (psychohygiena, relaxace)	Nácvik relaxačních a dechových technik, řešení modelových dilemat.

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Žák chápe význam prosociálního chování a hodnot ve společnosti.	• Prosociální chování • Lidské a životní hodnoty • Reálné a zobrazené vzory • Ekonomické hodnoty a finanční etika • Všeobecný aktuální přehled	• VDO, MKV • Dějepis (významné osobnosti a vzory)	Projektové vyučování, reflexe aktuálních společenských témat.

Vyučovací předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

- pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy
- rozvíjí tvůrčí činnosti, smyslovou citlivost a uplatňování subjektivity
- přistupuje k uměleckému procesu v jeho celistvosti a chápe ho jako způsob poznání a komunikace
- užívá různých uměleckých vyjadřovacích prostředků včetně nejnovějších informačních a komunikačních technologií
- rozvíjí především průřezové téma Osobnostní a sociální výchovy (týká se společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetična) a Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech (prohlubuje vztah k evropské a světové kultuře)

Časové vymezení vyučovacího předmětu:

- 6. a 7. ročník – 2 hodiny týdně
- 8. a 9. ročník – 1 hodina týdně

Organizační vymezení vyučovacího předmětu:

výuka probíhá v odborné učebně výtvarné výchovy, v učebnách výpočetní techniky, v komunitní učebně, v knihovně nebo mimo budovu školy (práce v plenéru).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání-skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce, krátkodobé projekty.

- **Kompetence k učení**

- při teoreticky zaměřených hodinách si žáci vytváří takové učební materiály, aby je mohli dále využívat pro své vlastní učení
- žáci při své tvorbě poznávají vlastní pokroky a při konečném výstupu si dokáží zpětně uvědomit problémy související s realizací
- strategie • učitel zadává jednotlivé úkoly tak, aby si každý žák mohl sám
- zorganizovat vlastní činnost

- • učitel využívá kladného hodnocení k motivaci pro další výtvarnou činnost

- **Kompetence k řešení problémů**

- žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek
- při zadání úkolu žák rozpozná výtvarný problém a hledá nejvhodnější způsob řešení
- strategie • učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

➢ **Kompetence komunikativní**

- při práci ve skupině dokáže žák vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých
- strategie • učitel klade dostatek prostoru pro střetávání a komunikaci různými
- formami (písemně, pomocí technických prostředků, výtvarnými
- prostředky, . .)

- učitel dohlíží na dodržování etiky komunikace (naslouchání, respektování originálních, nezdařených názorů, . .)

➢ **Kompetence sociální a personální**

- učí se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce
- strategie • učitel dodává žákům sebedůvěru a podle potřeby žákům v činnostech
- pomáhá

- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- učitel v průběhu výuky zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků

➢ **Kompetence občanské**

- při propagaci školních akcí žáci vytváří plakáty a upoutávky, kterými prezentují školu
- žáci respektují názor druhých
- žáci prezentují výsledky své práce a účastní se výtvarných soutěží
- strategie

- učitel podporuje občanské cítění žáků při vytváření propagačních materiálů

➢ **Kompetence pracovní**

- při samostatné práci jsou žáci vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla
- žáci si vytváří pozitivní vztah k manuelním činnostem
- žáci při práci s výtvarným materiálem dodržují hygienická pravidla
- strategie

- učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu, nástrojů a vybavení
- učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupů

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

EV

- vztah člověka k přírodě
- ekosystémy
- lidské aktivity a problémy životního prostředí
-

EGS

- jsme Evropané
- Evropa a svět nás zajímá

OSV

- poznávání lidí
- kreativita
- sebepoznání a sebepojetí
- komunikace
- hodnoty, postoje, praktická etika
- rozvoj schopností poznávání
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- kooperace

MDV

- práce v realizačním týmu
- fungování a vliv médií ve společnosti
- tvorba mediálního sdělení

MKV

- lidské vztahy
- multikulturalita

VDO

- principy demokracie

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova 6. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Vytváří zásobu zkušeností z vlastního vnímání, představ a poznání. Uplatňuje osobitý přístup k realitě. Variace s různými prvky a jejich vztahy Pro získání osobitých prací	Kresba – linie, tvar, objem Rozvržení v obrazové ploše, objemu, prostoru Jejich vztahy, podobnost, kontrast, rytmus. Jednoduché kompozice v ploše Řazení, rytmus, prolínání, množení, vyvažování Přímka, křivka	HV – rytmus, melodie OSV-kreativita	Kresba podle skutečnosti Zátiší
Zachycuje zkušenosti získané pohybem, hmatem, sluchem, čichem.	Rozvíjení smyslové citlivosti Hmat – reliéfní autoportrét Sluch – hudební motivy Plastická tvorba – papír, hlína, drát, sádra	HV – nahrávky, zachycení zvuků Projekt – oči OSV – rozvoj schopností poznávání	
Míchá a vrství barvy, užívá textury, osvojuje si techniku malby	Malba Teorie barev, teplé a studené barvy, barvy příbuzné.	ČJ – ilustrace k Vodníkovi Pravěk – nástěnné malby-Dějepis	Pravěké nádoby
Vytváří společné kompozice v prostoru	Plastická a prostorová tvorba Koordinace, komunikace	EV – problémy životního prostředí Moje město, OSV komunikace	Výtvarná hra
Dokáže využít perspektivu ve svém vlastním výtvarném vyjádření	Nauka o perspektivě Velikost objektů, umístění postav na plochu Barevná perspektiva	ČJ – Řecko a Řím, báje a pověsti D – Egypt, hieroglyfy EGS – Jsme Evropané	Ilustrace řeckých bájí Perspektiva střech lidských obydlí
Seznamuje se s některými netradičními výtvarnými postupy	Třetí prostor budovaný liniemi, práce s počítačem	MDV – tvorba mediálního sdělení	Fantastický stroj Vynález století

Zobrazuje vlastní fantazijní představy	Subjektivní vyjádření fantastických představ s využitím různorodých materiálů a postupů Kombinované techniky	VDO – principy demokracie	Tisk z koláže Těstoviny, koření Rozfoukávaná tuš papíroryt
Osvojuje si základní, doplňkové, druhotné barvy k vlastnímu vyjádření	Přírodniny, přírodní motivy Zvětšování, zmenšování Detail, polodetail , celek	EV-ekosystémy	Pohádková biologie Život skrytý ve slupce kaštanu, ulita
Originálně stylizuje skutečnost, dokáže vhodně rozvrhnout hlavní motivy na ploše	Lidská figura Tvarová a barevná kompozice	EGS – jsme Evropané	Móda Babylonská věž Zmatení jazyků
Využívá dekorativních postupů, rozvíjí své estetické cítění	Dekorační práce – využití tvaru, linie, kombinace barev	MDV – fungování a vliv médií ve společnosti	Síť internetu
Seznamuje se se správnými tvary hůlkového písma, osvojuje si psaní redisovým perem	Písmo a užitá grafika. Kompozice z písmen	ČJ – báje a pohádky, bajky	Krasobruslařka, tenista, fotbalista, rybář koláž
Výtvarně se vyjadřuje k lidovým tradicím, zvykům a svátkům.	Tematické práce Dekorativní předměty, Výzdoba interiéru	ČJ – poezie a próza s tématem Vánoc, Velikonoc, …	Masopustní maškary Vánoční vystřihovánky…
Užívá obrazné vyjádření k zachycení vztahu ke konkrétní osobě	Subjektivní vyjádření reality Vnímání okolních jevů	OSV – sebepoznání, sebepojetí, komunikace	Já Můj děda Mí kamarádi

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova 7. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Rozšiřuje si zásobu zkušeností z vlastního vnímání Uplatňuje osobitý přístup k realitě. Uvědomuje si variabilitu kompozičních přístupů a postupů	Kresba Prvky vizuálně obrazného vyjádření Kresebné etudy (objem, tvar, linie – šrafování) Analýza celku do jednotlivých prvků Experimentální řazení, seskupování, zmenšování, zvětšování, zmnožování, vrstvení tvarů a linií v ploše i prostoru	OSV – rozvoj schopností poznání	
Užívá vizuálně obrazné vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem, sluchem	Rozvíjení smyslové citlivosti. Přenášení prostoru na plochu. Záznam autentických smyslových zážitků, emocí, myšlenek.	EV – vztah člověka k prostředí OSV –rozvoj schopností poznávání	Sopky, víry, mraky, mlha, vichřice, východ slunce, rozpuky…
Správně užívá techniku malby, míchá a vrství barvy	Malba Působení barev na člověka Móda, bydlení, interiéry	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí Působení barev na psychiku člověka	kalendář
Abstrahuje tvary lidské figury, využívá symbolického účinku barev	Kategorizace představ	MKV – multikulturalita OSV- kreativita	Masky, Masopust
Využívá dekorativních postupů	Užitá grafika. Písmo. Vývoj písma. Spojení písma s jednoduchým motivem.	MDV, ČJ –tvorba mediálního sdělení	Orientační tabule, poutače…
Užívá prostředky k zachycení jevů a procesů v proměnách, vývoji a vztazích.	Událost – originální dokončení situace – vyprávění výtvarnými prostředky	ČJ – sloh…příběh	Příběh papírové vlaštovky
Vybírá a kombinuje výtvarné prostředky k vyjádření své osobnosti	Vlastní prožívání, interakce s realitou	OSV – sebepoznání a sebepojetí	Dobrá nálada

Zaznamenává podněty z představ a fantazie	Variace na základní tvary, např. písmen	kreativita	Kompozice z písmen
Uvědomuje si na konkrétních příkladech různorodost výtvarného vyjádření	Práce s uměleckým dílem. Experimenty s reprodukcemi, deformace, dokresba, domalba, roláž.	Evropa a svět nás zajímá	
Vytváří společné kompozice v prostoru-instalace	Architektura	OSV – poznávání lidí EGS – Jsme Evropané D – románský sloh a ostatní stavební slohy	Stavby daných slohů
K práci využívá některé metody současného výtvarného umění – počítačová grafika, fotografie, video, animace	Barevné kompozice, automatismy, pop-art		Vitráže Koláže

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova 8. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti a minulosti Vychází ze svých znalostí historických souvislostí i osobních zkušeností a prožitků	Rozvoj estetického cítění a vnímání Rozlišnost výtvarného vyjádření Práce s uměleckým dílem Teoretické práce-renesance, baroko, klasicismus-na konkrétních uměleckých dílech vyhledávat a srovnávat různé způsoby uměleckého vyjadřování	D, ČJ-renesance, baroko, klasicismus, romantismus EGS-Jsme Evropané OSV-řešení problémů	Besedy o umění, výstavy, galerie
Správně užívá techniku malby Využívá texturu, míchá a vrství barvy	Pocitové práce Objemové vyjádření námětu barvami Doplňkové a lomené barvy, valéry, barvy příbuzné a podobné	Z-mapa světa MKV-lidské vztahy EV-vztah člověka k prostředí	
Užívá vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností Užívá perspektivních postupů	Základy perspektivy Lineární perspektiva-sbíhavá a úběžníková Praktické ověřování a postupné využívání kompozičních principů-dominanta, subdominanta, vertikála, horizontála, diagonála, zlatý řez, kontrast, harmonie	OSV-rozvoj schopností poznávání D-objev perspektivy, renesance	
Orientuje se v grafických technikách	Grafické techniky Linoryt, tisk z koláže, papíroryt	ČJ-ex libris OSV-řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
Odhaluje interpretační kontext vlastního vyjádření Kombinuje výtvarné prostředky a experimentuje s nimi	Prostorové práce z papíru, hlíny a jiných materiálů Práce s netradičními materiály	EV-lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV-sebepoznání a sebepojetí	Proměny všedních předmětů-PET lahve
Využívá dekorativních postupů	Spojení písma a motivu	EGS-cestujeme po Evropě	Výtvarný projekt

	Písmo, užitá grafika, reklama a propagační prostředky		
Rozvíjí se v estetickém cítění	Dekorativní práce Vytváření obrazových znaků na základě fantazie, kombinací představ a znalostí		
Umí využívat znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách Rozvíjí osobité výtvarné vyjádření	Správná technika malby Zvládnutí větší plochy Technika akvarelu Pastel	D-historické souvislosti	Krajina
Správně uplatňuje techniku kresby Zachycuje prostor	Kresba-detaily, struktury Zdokonalování technik kresby Způsoby stínování, kontrast	OSV-rozvoj schopností poznávání	Zátiší s měkkými a geometrickými tvary
Uplatňuje osobitý přístup k realitě	Kresebné etudy Hra s linií jako výtvarným prostředkem Postava	Př-anatomie	

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova 9. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, představ a poznání.	Kresba Světelný kontrast Dynamická kresba, lavírovaná kresba	EV-vztah člověka k prostředí	Koloběh vody, zákoutí v okolí školy
Uplatňuje osobitý přístup k realitě	Zátiší Uspořádání objektů do celku v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu Barevný kontrast Perspektiva	EV-vztah člověka k prostředí	Zátiší s ovocem
Užívá vyjádření k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	Prostorová tvorba Uspořádání objektů do celků Vyjádření vztahů a proměn	OSV-tradice a obyčeje EGS-Svět nás zajímá	
Zobrazuje vlastní fantazijní představy Kombinuje výtvarné prostředky a experimentuje s nimi	Keramika Práce s netradičními materiály		
Rozvíjí se v estetickém cítění Využívá dekoračních postupů	Tematické práce Vánoce a Velikonoce-jak se slaví v jiných zemích	EGS-Evropa a svět nás zajímá	Adventní věnec, svícen, ozdoby
Rozlišuje obsah vyjádření uměleckých projevů současnosti a minulosti Orientuje se v oblastech moderního umění	Koláž, roláž, proláž, performace, multimedia Seznamují se s hlavními současnými trendy výtvarného umění	ČJ-kniha a ilustrace D-historické souvislost EGS-jsme Evropané	Ex libris, PF
Orientuje se v grafických technikách Zvládá tisk z výšky	Grafické techniky Tisk z výšky, hloubky, plochy		
Užívá některé metody současného výtvarného umění-počítačová grafika, fotografie, video, animace	Dekorativní práce Písmo Reklama a propagační prostředky (obaly, plakáty, propagační materiály)	MVD-práce v týmu	

Umí využívat znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření	Pocitové práce Komplementární barvy Symbolika barev, mísení barev, působení barev, vztahy mezi barvami Barevný a světelný kontrast	HV-výtvarné směry 20. stol. OSV-hodnoty, postoje	
Zasazuje předměty do neobvyklých souvislostí, vytváří nové a jedinečné	Netradiční výtvarné postupy Dárky pro budoucí prvňáčky	OSV-sebepoznání a sebepojetí	

3. VOLITELNÉ PŘEDMĚTY

Vyučovací předmět: CVIČENÍ Z ČESKÉHO JAZYKA

Charakteristika vyučovacího předmětu - 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět cvičení z českého jazyka se vyučuje jako samostatný předmět v 8. ročníku 1 hodinu týdně, v 9. ročníku 1 hodinu týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Kompetence k učení**

Učitel

- vybírá pro efektivní učení vhodnou strategii
- vede žáky k vyhledávání a třídění informací
- vede žáky k užívání správné terminologie
- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků
- sleduje při hodině pokrok všech žáků
- plánuje zdokonalování učení
- vede žáky k pozitivnímu vztahu k učení
- vede žáky k využívání výpočetní techniky

Žáci

- učí se plánovat, organizovat a řídit vlastní učení
- vyhledávají a třídí informace a propojují je do širších významových celků
- osvojují si základní jazykové a literární pojmy
- kriticky hodnotí výsledky svého učení a diskutují o nich
- získávají pozitivní vztah k učení
- využívají prostředků výpočetní techniky

- **Kompetence k řešení problémů**

Učitel

- Vede žáky k rozpoznání a pochopení problému
- Zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- Vede žáky k plánování postupů

Žáci

- Rozpoznají problém, přemýšlí o příčinách
- Vyhledávají informace vhodné k řešení problémů
- Využívají získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení
- Samostatně řeší problémy a volí vhodné způsoby řešení
- Domýšlí následky navrhovaných řešení
- Uvážlivě a zodpovědně rozhodují

- **Kompetence komunikativní**

Učitel

- Vede žáky k souvislému a kultivovanému písemnému i ústnímu projevu
- Zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- Vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- Vede žáky k výstižné argumentaci

Žáci

- Využívá informačních a komunikativních prostředků
- Formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně a kultivovaně se vyjadřují ústně i písemně
- Naslouchají promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagují
- Účinně se zapojují do diskuse a vhodně obhajují svůj názor
- Rozumí různým typů textů a záznamů

- **Kompetence sociální a personální**

Učitel

- Učí žáky pracovat v týmu, přijmout určitou sociální roli
- Vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- Dodává žákům sebedůvěru

Žáci

- Účinně spolupracují ve skupině
- Podílejí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- Věcně argumentují
- Respektují se navzájem
- Chovají se a jednají tak, aby dosáhli pocitu sebeuspokojení, ovšem ne na úkor druhých

- **Kompetence občanské**

Učitel

- Pracuje v hodinách způsobem, který vylučuje, aby jeden žák pracoval za ostatní
- Motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- Motivuje žáky k zájmu o kulturní dědictví
- Vede žáky k aktivnímu postoji ke kultuře

Žáci

- Respektují přesvědčení druhých lidí, jsou schopni empatie
- Chrání naše tradice, kulturní i historické dědictví
- Aktivně se zapojují do kulturního dění
- Mají pozitivní postoj k uměleckým dílům

- **Kompetence pracovní**

Učitel

- Vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví
- Vede žáky k využívání znalostí v praxi
- Vede k dodržování bezpeč. pravidel pro práci s výpočetní technikou

Žáci

- Dodržují hygienu práce
- Dodržují bezpečnostní pravidla pro práci a výpoč. Technikou
- Využívají svých znalostí v běžné praxi v zájmu vlastního rozvoje a dalšího vzdělávání

Vyučovací předmět: Cvičení z českého jazyka 7. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Žáci si zopakují učivo nižších ročníků a na příkladech si upevní poznatky ze skladby	Skladba - větné členy	Vším učivem prolínají OSV EV VDO MV MEGS etická výchova	exkurze do knihovny, slohové práce, besedy o knížkách, divadle, filmech
Žáci pracují se SSČ	Nauka o významu slov slova jednoznačná, mnohoznačná, synonyma, homonyma, sousloví, rčení		
Žáci rozpoznávají, jak byla utvořena slova	Tvoření slov odvozování, skládání, zkracování, přejímání		
Žáci si upevní znalosti z tvarosloví, aplikují pravopisné jevy	Pravopis koncovky podstatných a přídavných jmen		
Žáci si upevní znalosti o trpném rodě	Slovesný rod		
Žáci rozliší věty podle postoje mluvčího, rozliší jednočlenné, dvojčlenné věty, větné ekvivalenty	Věta oznamovací, tázací, žádací, věty jednočlenné, dvojčlenné, větné ekvivalenty		
Žáci umí určit základní a rozvíjející větné členy	Podmět, přísudek, předmět, přívlastek, příslovečná určení		
Žáci rozliší větu jednoduchou a souvětí, poznají větu vedlejší a hlavní, určí druhy VV a poměry mezi HV a VČ	Souvětí druhy VV poměry mezi HV a VČ		

Vyučovací předmět: Cvičení z českého jazyka 8. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Žáci si zopakují učivo nižších ročníků a na příkladech si upevní poznatky ze skladby	Skladba větné členy, souvětí podřadné, souvětí souřadné, složitější souvětí	Vším učivem prolínají OSV VDO MEGS MV EV etická výchova	exkurze do knihovny, slohové práce, besedy o knížkách, divadle, filmu
Žáci pracují hlavně s Pravidly českého pravopisu	Pravopis používání jazykových příruček vyjmenovaná slova pravopis skupin souhlásek pravopis předložek a předpon psaní velkých písmen pravopis přejatých slov		
Poznatky aplikují žáci v textu	Interpunkce ve větě jednoduché		
Žáci rozlišují druhy podst. jmen a umí je v praxi vhodně použít	Význam slov synonyma, antonyma, homonyma podst. jm. konkrétní-abstraktní		
Žáci rozpoznají, jak byla slova utvořena	Tvoření slov odvozování, skládání, zkracování, přejímání slov		
Žáci zaznamenají písemně výsledek asimilace	Hláskosloví Asimilace znělosti		

Žáci rozlišují druhy podst. jmen a používají v praxi - správně používají vyskloňované tvary - zopakují si pravopis podst. jmen	Podstatná jména konkrétní-abstraktní pomnožná-hromadná-látková ixy v koncovkách jmen Skloňování názvů částí těl jmen osobních jmen přejatých		
Umí rozlišit druhy příd. jmen a správně napsat koncovky	Přídavná jména druhy přídavných jmen pravopis skloňování		
Zopakují si druhy zájmen a jejich skloňování – použití v praxi	Zájmena druhy zájmen skloňování		
Připomenou si druhy číslovek , umí použít správné tvary v praxi	Číslovky druhy skloňování		
Procvičí si slov. rod a jeho použití v praxi Umí rozeznat slov. vid a správně použije v praxi V textu rozpozná přechodníky	Slovesa trpný rod slov. vid přechodníky		
	Neohebné druhy slov		
	Všestranné jazykové rozbory		

Vyučovací předmět: Cvičení z českého jazyka 9. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Žák postihne rozdíl : řeč x jazyk Jazyky přirozené x umělé Rozdělí slovanské jazyky do skupin	Obecné poučení o jazyce Řeč a jazyk Jazykové rodiny Slovanské jazyky	Funkce řeči Vztahy k Z, D, Ov	
Žáci aplikují znalosti do praxe – správné psaní, jevy dovedou objasnit, pracují s Pravidly českého pravopisu a jinými příručkami	Opakování a procvičování pravopisu Vyjmenovaná slova, -i –y v koncovkách podst. a příd. jmen a sloves Skupiny bě – bje, mě – mně, vje, pě Předložky a předpony s-, z- a vz- Velká písmena	Naučit se aplikovat zásady českého pravopisu při vlastním jazykovém projevu	
Žák rozezná slovo jednoznačné a mnohoznačné Pracuje se synonymy, homonymy a antonymy V textu najde a pojmenuje metaforu a metonymii Rozliší základní druhy tvoření slov	Slovo a jeho význam Slova jednoznačná x mnohoznačná Synonyma, homonyma, antonyma Metafora, metonymie Tvoření slov	Vztahy k literární tvorbě Rozvíjení slovní zásoby, vědomé používání výrazů při komunikaci	
Rozliší konkrétní x abstraktní, pomnožná, hromadná a látková a pracuje s nimi Pracuje s příd. jmény	Druhy podst. jmen Druhy přídavných jmen Číslovky	Správné používání slov Umět dávat věci, jevy a pojmy do vztahů	

Správně zařadí číslovky dle druhů Určí všechny slovesné kategorie	Slovesa	Výstižná a srozumitelná výpověď	
Ve větě určí všechny větné členy a pracuje s nimi	Větné členy	Rozvoj logického myšlení, citu pro jazyk	
Rozpozná věty a hlavní a vedlejší, u vedlejších určí jejich druh – a pracuje s nimi – nahrazení větného členu v. větou a obráceně, zakreslí graf souvětí Rozliší VJ x VD, pracuje s nimi, nahrazuje jeden druh druhým	Věta, souvětí, věta jednočlenná a dvojčlenná	Kompetence komunikativní, formulování výpovědí Osobnostní a sociální rozvoj	
Určí poměry a pracuje s nimi	Poměry mezi větami hlavními	Kompetence sociální a personální, upevňování mezilidských vztahů Multikulturní výchova	

Vyučovací předmět: CVIČENÍ Z MATEMATIKY

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět seminář z matematiky se vyučuje jako volitelný předmět

v 7. až 9. ročníku 1 hodinu týdně.

Vzdělávání je zaměřeno na

- užití matematiky v reálných situacích;
- osvojení pojmů, matem. postupů;
- rozvoj abstraktního a exaktního myšlení;
- logické a kritické usuzování.

8. a 9. ročník

- výuka je zaměřena na problémové a náročnější úlohy směřující k procvičování a prohlubování učiva 8. a 9. ročníku;
- příprava ke studiu na střední škole.

Předmět je úzce spjat s ostatními předměty (např. fyzika – převody jednotek, rovnice…, zeměpis – měřítko, výpočty…, chemie-řešení rovnic, převody jednotek…).

Předmětem prolínají **průřezová témata**:

OSV, VDO-důraz je kladen na formování volních a charakterových rysů;

- rozvíjí důslednost, vytrvalost, schopnost sebekontroly, vynalézavost, tvořivost;
- práce s mapou, slevy, využití poměru…

EV – stav ovzduší, přítomnost škodlivých látek, ochrana životního prostředí…

EGS – srovnání států, HDP, grafy…

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Kompetence k učení**

Žáci jsou vedeni k

- osvojování základních matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů;
- vytváření zásoby matematických nástrojů (pojmů a vztahů, algoritmů, metod řešení úloh);

- využívání prostředků výpočetní techniky.

Učitel

- zařazuje metody, při kterých docházejí k řešení a závěrům žáci sami;
- vede žáky k plánování postupů a úkolů;
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů;
- srozumitelně vysvětluje žákům, co se mají naučit.
-

➢ **Kompetence k řešení problémů**

Žáci

- zjišťují, že realita je složitější než její matematický model;
- provádějí rozbor problému a plánu řešení, odhadování výsledků;
- učí se zvolit správný postup při řešení slovních úloh a reálných problémů.

Učitel

- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení;
- vede žáky k ověřování výsledků.
-

➢ **Kompetence komunikativní**

Žáci

- zdůvodňují matematické postupy;
- vytvářejí hypotézy;
- komunikují na odpovídající úrovni.

Učitel

- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky;
- podle potřeby pomáhá žákům.

➢ **Kompetence sociální a personální**

Žáci

- spolupracují ve skupině;
- se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu;
- učí se věcně argumentovat, schopnosti sebekontroly.

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat;
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování.
-

➢ **Kompetence občanské**

Žáci

- respektují názory ostatních;
- si formují volní a charakterové rysy;
- se zodpovědně rozhodují podle dané situace.

Učitel

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé;

- umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky;
- se zajímá, jak vyhovuje žákům jeho způsob výuky.

- **Kompetence pracovní**

Žáci

- si zdokonalují grafický projev;
- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce.

Učitel

- požaduje dodržování dohodnuté kvality, termínů;
- vede žáky k ověřování výsledků.

Vyučovací předmět: Cvičení z matematiky 7. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
	Koresponduje s učivem vyučovacího předmětu matematika daného ročníku a je zaměřeno především na procvičování a prohlubování učiva		
uvést zlomek na základní tvar - porovnat dva zlomky - určit spol. jmenovatel dvou až tří zlomků - sčítat a odčítat dva až tři zlomky - násobit a dělit dva zlomky - určit převrácené číslo k zlomku - převést zlomek na des. Číslo a naopak - užívat zlomky při řešení prakt. Situací - řešit sl. úlohy vedoucí k zákl. operacím se zlomky	**Zlomky** - sčítání a odčítání smíšených čísel - sčítání a odčítání více než tří zlomků - úpravy složených zlomků - řešení slovních úloh vedoucích k provádění dvou až tří operací se zlomky	Fy – použití při výpočtech	
- zapsat záporné a kladné číslo a zobrazit je na číselné ose - zobrazit rac. číslo na číselné ose - sčítat a odčítat celá a rac. čísla - násobit a dělit dvě celá a rac. čísla - užívat početní výkony s celými a rac. čísly v praxi - řešit slovní úlohy na užití celých a rac. čísel	**Celá čísla, racionální čísla** - řešení složitějších početních výkonů s více než dvěma rac. čísly - vlastnosti početních výkonů s rac. čísly - periodická čísla - algebr. pojetí absolutní hodnoty čísla, její využití - řešení složitějších slovních úloh		
-zvětšit(zmenšit) danou hodnotu v daném poměru -rozdělit celek na dvě(tři) části v daném	**Přímá a nepřímá úměrnost** - využití poměru více než tří veličin - řešení složitějších slovních úloh s využitím trojčlenky		

poměru -daný poměr zjednodušit krácením -řešit slovní úlohy z praxe s využitím poměru -využít měřítko mapy v praxi -určit přímou a nepřímou úměrnost -řešit slovní úlohy pomocí trojčlenky -řešit slovní úlohy s využitím vztahů přímé a nepřímé úměrnosti			
-určit počet procent, proc. část, základ -řešit slovní úlohy na procenta -řešit jednoduché příklady na výpočet úroků	**Procenta. Úroky.** -promile -sestavování a čtení diagramů a grafů		
-určit shodné útvary -užívat věty o shodnosti útvarů(sss, sus, usu) -sestrojit trojúhelník zadaný sss, sus, usu -sestrojit obraz útvaru ve středové souměrnosti -určit střed souměrnosti -užít shodná zobrazení v praxi	**Shodnost, shodná zobrazení** -posunutí -konstrukce obrazu útvaru ve shodném zobrazení s užitím soustavy souřadnic		
-znát vlastnosti rovnoběžníků a lichoběžníků -sestrojit, vypočítat obvod a obsah rovnoběžníku, lichoběžníku -řešit slovní úlohy z praxe na obvod a obsah rovnoběžníku, lichoběžníku a trojúhelníku -vypočítat objem a povrch hranolu s rovnoběžníkovou, trojúhelníkovou nebo lichoběžníkovou základnou	**Čtyřúhelníky, hranoly** -vzorec pro výpočet obsahu kosočtverce pomocí délek úhlopříček -slovní úlohy z praxe na výpočet obvodů a obsahů rovnoběžníků a lichoběžníků, objemů a povrchů hranolů		

Vyučovací předmět: Cvičení z matematiky 8. Ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
	Koresponduje s učivem vyučovacího předmětu matematika daného ročníku (viz matice daného ročníku) a je zaměřeno především na procvičování a prohlubování učiva a na přípravu ke studiu na střední škole		
- vyhledává druhou mocninu a odmocninu v tabulkách a složitější příklady řeší pomocí kalkulačky; - využívá své znalosti s druhou mocninou a druhou odmocninou k řešení slovních úloh z praxe;	**Druhá a třetí mocnina a odmocnina** - určování druhé mocniny a odmocniny pomocí tabulek a kalkulačky; - slovní úlohy;	- Fy – práce s tabulkami	
- užívá Pythagorovu větu k výpočtům rozměrů geometrických útvarů; - znalosti Pythagor. věty používá k řešení slovních úloh z praxe;	**Pythagorova věta** - užití Pythagor. věty k výpočtům délek stran v geometrických útvarech (pravoúhlý trojúhelník, čtverec, obdélník, . . .); - užití v praxi;	- Fy – sčítání kolmých sil - Pp – trojúhelník. spon	
- řeší složitější početní operace s mocninami s přirozeným a záporným mocnitelem;	**Mocniny s přirozeným mocnitelem** - mocnina a odmocnina racionál. čísel	- Fy – výpočty	

- využívá desítkovou soustavu k zápisu čísla; určuje třetí a vyšší mocniny a odmocniny	- operace s mocninami s přirozeným a záporným mocnitelem - zápis čísel v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti vyšší mocniny a odmocniny		
- určí vzájemnou polohu přímky a kružnice; - dokáže sestrojit tečnu v daném bodě kružnice; - pomocí Pythágor. věty počítá délku tětivy, poloměr a vzdálenost od středu kružnice; - užívá Thaletovu kružnici ke konstrukci tečny; - provádí výpočet délky kružnice, obvodu a obsahu kruhu, částí kružnice a kruhu - své znalosti používá k řešení slov. úloh z praxe;	**Vzájemná poloha přímky a kružnice** - **vzájemná poloha kružnice a přímky (tečna, sečna, tětiva);** - **Thaletova věta;** - **délka kružnice, obsah kruhu, část kružnice, části kruhu;** - **slovní úlohy z praxe;**	- De – Řecko - Fy – výpočty	
- určuje vztahy poloměrů a středné;	**Vzájemná poloha dvou kružnic** - **vnější, vnitřní dotyk, středná;**		
- určí hodnoty složitějších výrazů; - dosazuje do výrazů; - zapisuje pomocí výrazů s proměnnou složitější slovní text;	**Výrazy** - **číselné;** - **výrazy s proměnnými;**	- Fy – výpočty – dosazování do výrazů	

- provádí základní početní operace (sčítání, odčítání, dělení, násobení, umocnění); - rozkládá výrazy na součin vytýkáním a pomocí vzorců;	**Mnohočleny** - **početní operace s mnohočleny;** - **vzorce;** - **vytýkání;**		
- odvozuje vzorce pro V a S válce - vzorce používá k výpočtům složitějších slov. úloh z praxe;	**Válec** - **povrch a objem;** **složitější slovní úlohy z praxe;**	- Fy – válec Fy – převody jednotek objemu	
- odvodí vzorce pro V a S hranolů; - řeší slovní úlohy pomocí těchto vzorců; - převádí jednotky délky, plochy i objemu;	**Hranoly** - **S a V hranolů;** - **slovní úlohy;**	Fy – převody jednotek;	
- provádí ekvivalentní úpravy rovnic a zkoušku řešení; - určuje počet řešení; - vyjádří neznámou ze vzorce; - řeší slovní úlohy pomocí rovnic, provádí zkoušky;	**Lineární rovnice o jedné neznámé** - **rovnice; zkouška** - **vyjádření neznámé ze vzorce;** - **slovní úlohy z praxe;**	- Fy – vzorce; - OSV – tým. práce;	
- konstrukce trojúhelníku podle věty sss, sus, usu a pomocí těžnic, výšek . . . ; - sestrojí čtyřúhelníky, určuje počet řešení;	**Konstrukční úlohy** - **jednoduché konstrukce;** - **konstrukční úlohy trojúhelníků a čtyřúhelníků;**	- OSV – práce ve skupinách	

	- **rozbor, konstrukce, zápis konstrukce, počet řešení;**		
- provádí statistické šetření, výsledky zapisuje do tabulky v diagramu; - určí aritmetic. průměr, modus a medián; čte tabulky, grafy a používá jejich výsledky;	**Statistika** - **statistic. soubor, šetření, jednotka, znak, četnost, aritmetický průměr, medián, modus;** - **diagramy;**	- In – tabulky, grafy; - MV – využívá média jako zdroj informací; - OSV – týmová práce;	

Vyučovací předmět: Cvičení z matematiky 9 . Ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Žák: - zvládá rozklad čísel na prvočísla; - určí nejmenší společný násobek a největší společný dělitel; - provádí konstrukci trojúhelníků dle vět sss, sus, usu; - provádí konstrukci rovnoběžníků a lichoběžníků pomocí výšek, těžnic a úhlopříček; - provádí početní operace s racionálními čísly; - modeluje a řeší situace s využitím početních operací v oboru racionálních čísel; - dělí celek v daném poměru; - řeší slovní úlohy s využitím poměru; - vypočítává slovní úlohy s využitím vztahů přímé a nepřímé úměrnosti; - řeší složitější slovní úlohy na procenta, promile a úroky; - využívá vzorců (na výpočet obsahu kruhu, délky kružnice, povrchu a objemu hranolu a válce) k řešení slovních úloh;	**<u>Opakování učiva 8. ročníku</u>** - řešení příkladů v návaznosti na probíranou látku v matematice – rozšiřující úlohy; - dělitelnost; - trojúhelníky, čtyřúhelníky – konstrukční úlohy; - racionální čísla, přirozená, celá, reálná; - poměr, úměra; - procenta, úroky; - kruh, kružnice, hranoly, válec; - druhá mocnina a odmocnina; - mocniny s přirozeným a záporným mocnitelem; - lineární rovnice a nerovnice; - Pythagorova věta;	- Fy – měření teploty; - De – časová osa; - Z – měřítko mapy; - Ch – výpočty pomocí trojčlenky; - Fy – vztahy mezi veličinami; - OSV – utváření praktických životních dovedností – práce s mapou, spotřeba materiálu. . . ; - Fy – počet. úkony s kalkulačkou; - Fy – výpočty – rovnice; - OSV – týmová práce;	

- řeší úlohy z praxe na určování druhé mocniny a odmocniny; - provádí složitější početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem; - provádí úpravy složitějších lineárních rovnic; - řeší slovní úlohy pomocí rovnic; - užívá Pythágor. větu v úlohách z praxe na geometric. tělesech;			
- rozkládá pomocí vzorců nebo vytýkáním výrazy na součin; - provádí veškeré operace s lomenými výrazy; -užití dalších vzorců k úpravě celistvých výrazů,	**Lomené výrazy** - definice obor, krácení a rozšiřování výrazů; - sčítání, odčítání, násobení, dělení lomených výrazů; - složené lom. výrazy		
- využívá znalosti lomených výrazů a pomocí nich řeší složitější rovnice s neznámou ve jmenovateli; - řeší soustavy rovnic metodou sčítací a dosazovací; - pomocí rovnic i soustavy řeší složitější slovní úlohy o pohybu, o směsích a společné práci;	**Lineární rovnice** - s neznámou ve jmenovateli; - soustavy lineárních rovnic se dvěma neznámými – metoda dosazovací a sčítací; - složitější slovní úlohy o pohybu, o směsích a společné práci;	- Fy – úpravy vzorců, slovní úlohy o pohybu; - Ch – směsi; - OSV – slovní úlohy o společné práci;	
- užívá věty o podobnosti trojúhelníků ve slovních úlohách i konstrukčních úlohách;	**Podobnost geometrických útvarů** - věty o podobnosti trojúhelníků sss, sus, usu;	- Z – měřítko mapy; - OSV – plány;	

- užívá podobnosti ke konstrukci plánů; - zvládá výpočet délky cest dle mapy; - dokáže pomocí goniometric. funkcí vypočítat libovolnou stranu nebo úhel v pravoúhlém trojúhelníku; - určí hodnotu goniometric. funkcí pomocí tabulek a kalkulátoru; - určí hodnotu goniometric. funkce pomocí jednotkové kružnice; používá goniometrické funkce při řešení úloh z praxe;	- poměr stran v podobných trojúhelnících - dělení úsečky v daném poměru; - technické výkresy, plány, mapy;		
- dokáže pomocí goniometric. funkcí vypočítat libovolnou stranu nebo úhel v pravoúhlém trojúhelníku; - určí hodnotu goniometric. funkcí pomocí tabulek a kalkulátoru; - určí hodnotu goniometric. funkce pomocí jednotkové kružnice; používá goniometrické funkce při řešení úloh z praxe;	**Goniometrické funkce ostrého úhlu** - výpočet stran a úhlů pomocí funkcí sin, cos, tg, cotg; užití ve slovních úlohách	- Fy – graf střídavého proudu	
- rozliší lineární a kvadratickou funkci; - vyjádří danou kvadratickou funkcí, tabulkou, rovnicí, grafem; - sestaví tabulku a zakreslí graf dané funkce; - užívá funkční vztahy při řešení úloh; zná pojmy z logiky a kombinatoriky	**Funkce** - lineární, lineární lomená funkce a její graf, konstantní; - nepřímá úměrnost; - kvadratická funkce, graf; - grafické řešení soustavy rovnic;	- EV – stav ovzduší - Fy – závislosti fyzikálních veličin; - OSV – čtení z grafu, jízdní řády, spotřeba benzínu;	
- načrtne síť různých těles; - vypočítá S a V těles; - řeší slovní úlohy na S a V hranolů, jehlanů, kužele, koule;	**Povrchy a objemy těles** - pravidelné mnohoúhelníky a hranoly; - jehlan;	OSV – spotřeba materiálu – stavebnictví	

- používá goniometric. funkce k výpočtům S a V těles; -komolý kužel a komolý jehlan,	- kužel; - koule; - V a S těles – výpočet pomocí goniometric. funkcí;		
- řeší praktické úlohy na úrokování;	Základy finanční matematiky - úrok, jistina, úroková doba, úrokovací období, úroková míra; - jednoduché a složené úrokování;	- OSV – rozpočty, finance, plat srážky, úroky;	
- zvládá základní pravidla technického kreslení; dokáže převést model tělesa;	Základy rýsování - základy technického kreslení – druhy čar, kótování; - pravoúhlé promítání na dvě průmětny; - závěrečné opakování učiva	- Pč, TK	

Vyučovací předmět: KONVERZACE V ANGLICKÉM JAZYCE

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět konverzace v anglickém jazyce je zařazen jako volitelný předmět v 7. – 9. ročníku v hodinové dotaci 1h týdně. Výuka probíhá ve skupinách v rámci ročníku.

Důraz je kladen především na schopnost základní komunikace a porozumění v oblastech blízkých dětem. Pozornost je věnována především mluvenému slovu a schopnosti reagovat na pokyny a modelové komunikační situace. Jsou rozvíjeny všechny jazykové dovednosti – poslech, čtení, psaní a mluvení, důraz je však kladen na mluvený projev. Žáci si osvojují a rozšiřují především slovní zásobu. Děti se hlouběji seznamují s reáliemi anglicky hovořících zemí.

Hodnocení žáka sleduje jeho schopnost reagovat na pokyny, dorozumět se a vést rozhovor v běžných jednoduchých situacích a hovořit o základních praktických tématech. Hodnocení je také založeno na výsledcích jednoduchých písemných prací.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Kompetence k učení**
  Na konci základního vzdělání žák:

  • vybírá a využívá vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
  • propojuje získané poznatky do širších celků
  • poznává smysl a cíl učení
  • vyhledává a kombinuje informace

- **Kompetence k řešení problémů**
  Na konci základního vzdělání žák:

  • je schopen pochopit problém
  • vyhledává vhodné informace
  • ověřuje prakticky správnost řešení problémů
  • získané poznatky uplatňuje při řešení nových problémů

- **Kompetence komunikativní**
  Na konci základního vzdělání žák:

  • komunikuje na odpovídající úrovni
  • umí naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat
  • vyjadřuje se výstižně a souvisle v písemném i ústním projevu
  • využívá také nonverbální způsoby komunikace (gesta, zvuky, . . .)

- **Kompetence sociální a personální**
  Na konci základního vzdělání žák:

  • je schopen spolupracovat ve skupině
  • podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu

• je schopen sebekontroly
• dokáže zhodnotit svou činnost na základě jasných kritérií

- **Kompetence občanské**
  Na konci základního vzdělání žák:
  • respektuje názory ostatních
  • umí se zodpovědně rozhodnout v dané situaci
  • prezentuje své myšlenky a názory
  • naslouchá ostatním a dokáže vést diskusi

- **Kompetence pracovní**
  Na konci základního vzdělání žák:

  • je schopen efektivně organizovat svou práci
  • váží si práce druhých
  • využívá získané znalosti a zkušenost

Vyučovací předmět: Konverzace v anglickém jazyce 7. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
• má základní poznatky o zemích dané jazykové oblasti **• řeší situace související se získáváním a poskytováním místních, časových i jiných informací** **• vede účinnou komunikaci v situacích souvisejících se životem v rodině, ve škole a v běžných každodenních situacích** **• postihne hlavní smysl sdělení včetně důležitých detailů** **• volně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý text** **• zpracovává zadané či volné téma** **• porozumí úryvkům autentických textů** **běžně používá cizojazyčné slovníky a jazykové příručky** **• orientuje se v základních zeměpisných, hospodářských, společenskopolitických, kulturních a historických reáliích, a to i v porovnání s reáliemi mateřské země**	**zpracování zadaného či volného tématu** **práce s autentickými materiály z anglicky mluvících zemí i ČR (časopisy, CD, DVD, jazykové učebnice, programy na PC)** **popis osoby, místa, situace** **četba spojená s řešením úkolů vycházejících z přečteného textu** **Tematické okruhy:** **• My Family, My Friends** **• My House, My Flat** **• My Hobbies, My Free Time** **• My Day-Week-Weekend** **• School** **• Celebrities, Famous people** **• Holidays and Festivals** **• English Speaking Countries**	OSV MKV VDO VEGS EV MV	

Vyučovací předmět: Konverzace v anglickém jazyce 8. Ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
• má základní poznatky o zemích dané jazykové oblasti • řeší situace související se získáváním a poskytováním místních, časových i jiných informací • vede účinnou komunikaci v situacích souvisejících se životem v rodině, ve škole a v běžných každodenních situacích • postihne hlavní smysl sdělení včetně důležitých detailů • volně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý text • zpracovává zadané či volné téma • porozumí úryvkům autentických textů běžně používá cizojazyčné slovníky a jazykové příručky • orientuje se v základních zeměpisných, hospodářských, společenskopolitických, kulturních a historických reáliích, a to i v porovnání s reáliemi mateřské země	zpracování zadaného či volného tématu práce s autentickými materiály z anglicky mluvících zemí i ČR (časopisy, CD, DVD, jazykové učebnice, programy na PC) popis osoby, místa, situace četba spojená s řešením úkolů vycházejících z přečteného textu **Tematické okruhy:** • School • Celebrities, Famous people • Holidays and Festivals • English Speaking Countries • The Czech Republic • City, Town, Village • Travelling, Holidays • Sports and Games • Shopping • Music, Books, Films	OSV MKV VDO VEGS EV MV	

Vyučovací předmět: Konverzace v anglickém jazyce 9. Ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
• má základní poznatky o zemích dané jazykové oblasti **• řeší situace související se získáváním a poskytováním místních, časových i jiných informací** **• vede účinnou komunikaci v situacích souvisejících se životem v rodině, ve škole a v běžných každodenních situacích** **• postihne hlavní smysl sdělení včetně důležitých detailů** **• volně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý text** **• zpracovává zadané či volné téma** **• porozumí úryvkům autentických textů** **běžně používá cizojazyčné slovníky a jazykové příručky** **• orientuje se v základních zeměpisných, hospodářských, společenskopolitických, kulturních a historických reáliích, a to i v porovnání s reáliemi mateřské země**	**zpracování zadaného či volného tématu** **práce s autentickými materiály z anglicky mluvících zemí i ČR (časopisy, CD, DVD, jazykové učebnice, programy na PC)** **popis osoby, místa, situace** **četba spojená s řešením úkolů vycházejících z přečteného textu** **Tematické okruhy:** **• People** **• The Czech Republic** **• English Speaking Countries** **• Holidays and Festivals** **• Fashion** **• Music, Literature, Films** **• Nature** **• Health** **• Jobs** **• Science**	OSV MKV VDO VEGS EV MV	

Vyučovací předmět: BIOLOGICKÁ PRAKTIKA

Charakteristika volitelného vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět přírodovědná praktika si mohou zvolit žáci 8. a 9. ročníku a v učebním plánu je vymezen hodinou týdně. Výuka navazuje na učivo předmětu přírodopis v nižších ročnících.

Vyučovací předmět:

- je zaměřen na komplexní rozšiřování a prohlubování vzdělávacího oboru Člověk a příroda
- klade důraz na poznávání přírody (přírodovědné vycházky, práce s přírodninami, pozorování)
- je zaměřen na budování a rozvíjení pozitivního vztahu k přírodě a vytváření postojů, které jsou v souladu s principem trvale udržitelného rozvoje
- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu, vede k lepšímu pochopení zákonitostí v přírodě

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s praktickými cvičeními
- přírodovědné vycházky
- práce ve skupinách
- krátkodobé projekty
- pozorování přírodnin a přírodních jevů

Předmět Biologická praktika úzce souvisí se všemi předměty vzdělávacího oboru Člověk a příroda. V předmětu se odráží řada tématických okruhů průřezových témat, zejména environmentální výchovy, osobnostní a sociální výchovy a výchova demokratického občana.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Kompetence k učení**
  Učitel: vede žáky:

- k systematickému pozorování, k popisu a hodnocení jevů
- ke správnému používání odborné terminologie
- k samostatnému pozorování a porovnávání získaných informací
- k práci s odbornou literaturou
-

- **Kompetence k řešení problémů**
  Učitel:

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje více postupů
- -zařazuje metody, při kterých žáci navrhují řešení

- **Kompetence komunikativní**

Učitel:

- zadává práci ve skupinách, při kterých žáci spolupracují
- vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě
- žáci mají možnost hodnotit své výsledky

- **Kompetence sociální a personální**

Učitel:

- vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků
- vede žáky k zodpovědnému chování

- **Kompetence občanské**

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k zodpovědnému chování, k ochraně zdraví, k pochopení práv a
- povinností v souvislosti ochranou životního prostředí

- **Kompetence pracovní**

Učitel:

- vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práce s mikroskopickými preparáty a živými přírodninami
- -vyžaduje dodržování vymezených pravidel z hlediska ochrany zdraví a ochrany
- životního prostředí
- -zadává úkoly tak, aby žáci byli schopni využít poznatků i v běžné praxi

Vyučovací předmět: Biologická praktika 8. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
- Samostatně i ve spolupráci se spolužáky pozoruje, porovnává a třídí poznatky - Popíše buňku, vysvětlí funkci jejích částí - Vysvětlí základní fyziologické procesy u rostlin - Určuje nejdůležitější rostliny - Zvládá jednoduché postupy práce při manipulaci s přírodními materiály	Zkoumání přírody – botanika: - Buňka a pletiva - Fotosyntéza a dýchání - Nižší rostliny - Les a jeho rozmanitost (výtrusné rostliny, nahosemenné rostliny) - Orgány vyšší rostlin - Podmínky růstu a vývoje rostlin - Plody a semena, rozmnožování rostlin - Krytosemenné rostliny-významné skupiny rostlin	Př – vývoj rostlin -rostlinná morfologie Vv – estetika OSV – vzájemné poznávání se ve skupině, spolupráce při řešení úkolů EV – základní podmínky života	
- Vyhledává informace určitého tématu, umí s nimi pracovat - Vymezí základní projevy života, podmínky, význam - Vysvětlí význam parazitů a způsoby prevence chorob - Objasní význam domestikace - Vysvětlí příčiny chování vybraných živočichů a význam pro přežití v přírodě	Zkoumání přírody – zoologie: - Organismy doprovázející člověka – parazité, bezobratlí - Obratlovci v okolí člověka: ryby, obojživelníci, plazi (život, využití a ochrana) -hospodářsky významní ptáci a savci (znaky, vývoj, etologie)	Př – základní pojmy ze zoologie Ze – výskyt živočichů na Zemi Pč – chov zvířat OSV EV	
- Chápe důležitost odpovědnosti ve vztahu k biosféře, o ochraně přírody a přírodních zdrojů - Rozvíjí porozumění člověka k prostředí	Ekosystémy přirozené a umělé - Voda - Půda - Les - Pole a louky	Př – botanika a zoologie Ch, Fy – látky Pč – půdy, hospodářské plodiny OSV	

- Uvědomuje si vlastní odpovědnost za kvalitu svého okolí - Aplikuje teoretické vědomosti v praxi	- Sady a zahrady	EV	
- Přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty - Snaží se být aktivní a ohleduplný ve vztahu k životnímu prostředí - Uvědomuje si problém dopadu vlastních aktivit na prostředí kolem sebe - Chrání životní prostředí, třídí odpad a zná sběrná místa	Ekologie: - Ochrana živočichů a rostlin - Rok v přírodě – životní cyklus stromů, bylin - Zeleň ve městě a její ochrana - Domácí ekologie (odpady, recyklace, omezování produkce odpadů)	Př – biologická rovnováha, život rostlin Ze – meteorologie OSV EV	

Vyučovací předmět: Biologická praktika 9. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
- Orientuje se v základních ekologických pojmech	Úvod do ekologie základní ekologické pojmy vztahy mezi organismem a prostředím		
- Porovnává různé typy přizpůsobení životním podmínkám - Uvědomuje si podmínky života a možnosti jejich ohrožování	Abiotické podmínky života - sluneční záření ovzduší - voda - minerální látky Biotické podmínky života vztahy mezi organismy	F – druhy energie, sluneční záření Ch – pH-změna půdní reakce EV – základní podmínky života a jejich ohrožení	
- Rozlišuje přírodní a umělé ekosystémy - Pochopí potravní řetězce, vztahy mezi organismy - Orientuje se v jednotlivých typech biomů - Vysvětlí základní vztahy a zhodnotí důsledky narušení ekosystému	Ekosystém - stavba a funkce - život v ekosystému Ekosystémy přírodní a umělé Biosféra - rozmanitosti biosféry - vlivy lidské činnosti na biosféru Biomy život v jednotlivých klimatických pásmech	Z – klimatické pásy, lokalizace chráněných oblastí, urbanizace v ČR EV – důsledky zbývání deštných pralesů VEGS – problémy třetího světa-boj o vodu	
- Posoudí vztah člověka a prostředí, důsledky lidské činnosti - Pěstuje toleranci a ohleduplnost ve vztahu k prostředí	Změny v životním prostředí lidí - vlivy lidské činnosti na biosféru - negativní jevy v prostředí - vliv životního prostředí na zdraví člověka	Ch – znečišťující látky Př – chráněné druhy organismů Z – významné lokality v regionu	

- Rozpozná principy udržitelnosti rozvoje společnosti - Vyhledá příklady ohrožených druhů - Zdůvodní nutnost ochrany přírody - Osvojuje si návyky nezbytné pro jednání občana vůči prostředí	Ohrožení základních složek biosféry Zjišťování stavu prostředí v regionu Ohrožené a vzácné druhy rostlin a živočichů v regionu Systém ochrany přírodního bohatství - národní parky, CHKO v regionu - význam organizace UNESCO	EV – vztah člověka k prostředí VEGS – řešení ochrany přírody ve světě OSV – dovednost řešení problémů	

Vyučovací předmět: EKOLOGICKÁ PRAKTIKA

Charakteristika volitelného vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Ekologická praktika jsou určena pro žáky 9. ročníku , jako povinně volitelný předmět a jsou vymezena jednou hodinou týdně. Výuka navazuje na učivo předmětu přírodopisu a chemie v nižších ročnících.

Vyučovací předmět:

je zaměřen na komplexní rozšiřování a prohlubování vzdělávacího oboru Člověk a příroda klade důraz na poznávání přírody (ekolog. vycházky, exkurze, přednášky, pozorování, besedy, pokusy)

je zaměřen na budování a rozvíjení pozitivního vztahu k přírodě a vytváření postojů, které jsou v souladu s principem trvale udržitelného života

směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu, vede k lepšímu pochopení zákonitostí v přírodě

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s praktickými cvičeními
- referáty a další samostatné písemné práce
- ekologické vycházky
- exkurze
- práce ve dvojicích, skupinách
- krátkodobé školní projekty

Předmět Ekologická praktika úzce souvisí se všemi předměty vzdělávacího oboru Člověk a příroda. V předmětu se odráží řada tématických okruhů průřezových témat, zejména environmentální výchovy, osobnostní a sociální výchovy a výchovy demokratického občana.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Kompetence k učení**

Učitel vede žáky:

- k systematickému pozorování, k popisu a hodnocení jevů
- ke správnému používání odborné terminologie
- k samostatnému pozorování a porovnávání získaných informací
- k práci s odbornou literaturou a internetem

- **Kompetence k řešení problémů**

Učitel:

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje více postupů
- zařazuje metody, při kterých žáci navrhují řešení

- **Kompetence komunikativní**

Učitel :

- zadává práci ve skupinách, při kterých žáci spolupracují
- vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě
- žáci mají možnost hodnotit své výsledky

- **Kompetence sociální a perzonální**

Učitel:

- vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků
- vede žáky k zodpovědnému chování

- **Kompetence občanské**

Učitel :

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k zodpovědnému chování, k ochraně zdraví, k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí

- **Kompetence pracovní**

Učitel :

- vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s živými přírodninami
- vyžaduje dodržování vymezených pravidel z hlediska ochrany zdraví a ochrany životního prostředí
- zadává úkoly tak, aby žáci byli schopni využít poznatků i v běžné praxi

Vyučovací předmět: Ekologická praktika 9. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
- Orientuje se v základních ekologických pojmech	Úvod do ekologie základní ekologické pojmy vztahy mezi organismy a prostředím		
- Vysvětlí postavení člověka v přírodě Je schopen definovat pojmy kyselé deště, skleníkový efekt Vysvětlí vztahy mezi podmínkami pro život Dokáže definovat zákl. ekosystémy Chápe a je schopen definovat zásahy do ekosystémů	Ekosystém stavba a funkce život v ekosystému Ekosystémy přírodní a umělé Abiotické podmínky života sluneční záření, ovzduší voda	Př- ekosystémy Ch – znečišťující látky Pč – půdy, hospod. plodiny OSV EV- zákl. podmínky života a jejich ohrožení	

- Dokáže popsat alternativní zdroje energie a jejich výhody a nevýhody Chápe principy výroby elektrické energie Dokáže uvést výhody a nevýhody jaderné energetiky	Obnovitelné zdroje energie Neobnovitelné zdroje energie Suroviny pro výrobu elektric. energie Jaderné elektrárny – ekologické katastrofy	EV – vztah člověka k prostředí Ch – zdroje energie MV – využití médií jako zdroje informací	
- Uvědomuje si význam zdravého život. stylu pro kvalitu vlast. života Zná zásady zdravého stravování Uvědomuje si význam zdravého život. stylu a zdravé výživy na prevenci civilizačních chorob Upřednostňuje sportovní aktivity jako jednu z forem aktiv. odpočinku	Zásady zdravého životního stylu Základní složky potravy Civilizační choroby Význam vitamínů a minerálů v potravě	Ch – tuky, bílkoviny sacharidy Pč – příprava pokrmů Tv – sport. aktivity	
- Dokáže definovat dopad těžby surovin	Suroviny , žíly, naleziště	CH – názvosloví	

na život. prostředí Je schopen uvést způsoby recyklace druhotných surovin Chápe nutnost regulace spotřeby v každodenní životě Je schopen uvést příklady látek poško-zujících život. prostředí Navrhuje možnosti úspory energie ve škole i doma Hodnotí využitelnost různých zdrojů energie z hlediska obnovitelnosti a vlivu na život. prostředí Třídí odpad doma i ve škole	Recyklace-vysvětlení pojmu příklady Voda – př. znečišťujících látek Vzduch-př. znečišťujících látek Třídění odpadu-základní Doba rozpadu různých druhů odpadů v přírodě Domácí ekologie (odpady, recyklace, omezování produkce odpadů)	minerálů, Z – lokality nalezišť EV- člověk a příroda obnovitel. a ne-obnovitelné zdroje surovin D – historie lidstva využití nerost. bohatství MV – využití médií jako zdroj infor-mací	

- Charakterizuje region z hlediska přírod. podmínek, kultur. a historického vý- voje, zvládne popsat vliv lidské činnosti na změny krajiny svého regionu Podílí se na péči o zeleň ve škole a okolí školy Uvádí příklady vztahů člověka k živo- čichům, s důrazem na ohrožené druhy V přírodě se při pohybu, pozorování či sběru přírodnin chová šetrně	Životní prostředí a člověk Krajina a její přetváření Červená kniha ohrožených živočichů Zeleň ve městě a její ochrana	Z – významné lokality regionu Př – ohrožené druhy živočichů Pč – péče o zeleň ve škole	
- Uvede a vysvětlí hlavní globál. problémy současnosti Je si vědom nutnosti humanitár. pomoci Uvědomuje si dopady vojen. konfliktů a terorismu na svět Chápe problematiku ekolog. katastrof	Ekologické katastrofy a jejich před- cházení Vysvětlení pojmů-globální problémy současnosti a hu- manitární pomoc	Ov – problémy současného světa VEGS –důsledky globál. vlivů na život. prostř.	

Vyučovací předmět: SEMINÁŘ ZE SPOLEČENSKOVĚDNÍCH PŘEDMĚTŮ

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět **Seminář ze společenskovědních předmětů** je zařazen jako volitelný předmět v 7. , 8. a 9. ročníku s časovou dotací 1 vyučovací hodina týdně.

Cílem vyučovacího předmětu je vést žáka k orientaci ve významných okolnostech společenského života, k utváření si vlastních postojů, názorů a argumentů na dané skutečnosti.

Vyučující využívá různé formy a metody práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí: diskuze, práce s odborným textem, samostatná a týmová práce, soutěže, testy, dotazníky, práce na PC, besedy, exkurze.

Volitelný předmět **Seminář ze společenskovědních předmětů**

- vychovává k ochraně kulturních hodnot a historického dědictví
- otevírá cestu k poznání sebe sama i druhých lidí
- učí žáky přemýšlet o lidské morálce a kvalitě života
- propojuje současnost s minulostí i budoucností
- vede žáky k utváření si vlastních názorů a postojů, k orientaci ve společnosti a ve světě
- rozvíjí vědomí přináležitosti k evropské kultuře
- umožňuje žákovi komunikovat, bádat a tvořit, samostatně vyhledávat, srovnávat, analyzovat, zdravě diskutovat
- informace žák zpracovává za pomoci různých zdrojů
  Průřezová témata
  OSV-osobnostní, sociální a morální rozvoj
  VEGS – objevujeme Evropu a svět

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Kompetence k učení**
  žák je veden k práci s textem, obrazovými materiály
  vyhledává informace a učí se zpracovat téma do seminární práce
  získané poznatky propojuje do vyšších celků
  žák realizuje vlastní nápady

- **Kompetence k řešení problémů**
  k řešení problému žák přistupuje tvořivě
  je veden k porovnávání názorů a mediálních tvrzení
  žákovi je předkládán dostatek námětů k samostatnému uvažování a řešení problémů
  žáci pracují s informacemi z různých zdrojů – tisk, média, internet, odborná literatura

- **Kompetence komunikativní**
  žák je veden k vhodné komunikaci s učiteli a spolužáky

učí se umění naslouchat a argumentovat, obhájit vlastní názor
souvisle formuluje své myšlenky
projevuje zájem o názory druhých

- **Kompetence sociální a personální**
  žáci se učí spolupracovat v týmu
  učí se hodnotit práci svou i ostatních, vážit si práce druhých a respektovat ji

- **Kompetence občanské**
  dodržují pravidla slušného chování
  respektují názory i odlišnosti druhých
  chrání kulturní a historické dědictví

- **Kompetence pracovní**
  žáci jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce
  využívají znalosti získané v jiných vzdělávacích oblastech
  výuka je doplněna tematickými exkurzemi

Vyučovací předmět: Seminář ze společenskovědních předmětů 7. , 8. , 9. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
- přemýšlí o sobě, o duševním životě - hodnotí sám sebe i druhé - porovnává výsledky osobnostních a inteligenčních testů - zamýšlí se nad motivy svého jednání	**Nahlédnutí do psychologie a sociologie** pocity, vnímání, prožitky, představy a fantazie, gesta, mimika, rozumové schopnosti, mezilidské vztahy, komunikace	rozšiřuje učivo OV testy IQ, dotazníky, cvičení postřehu a paměti OSV- poznávání, seberegulace, psychohygiena EV – etické hodnoty, asertivní chování	
- analyzuje vlastní i cizí postoje a hodnoty života - srovnává svůj názor s názory ostatních, zdůvodňuje své postoje - učí se argumentovat - přemýšlí, co tvoří kvalitu našeho života - zkusí vysvětlit tvrzení, že život je dar -	**Etické problémy současnosti** morálka, hodnota lidského života, právo na život, na smrt, diskutované etické otázky – interrupce, euthanasie, sebevražda, trest smrti, ochrana zvířat	Ov seminární práce OSV – morální rozvoj, EV – důstojnost a identita lidské osoby, asertivní chování, etické hodnoty	
- rozlišuje pojem módní-moderní, vkus-kýč - vytvoří stránku pro módní časopis - pokusí se o návrh interiéru domu - vyhledá v příslušných pramenech příklady a obrázky oblečení, způsobu bydlení v minulosti	**Základy estetiky** estetika lidského těla, dějiny oblékání a interiérů domů móda v minulosti a současnosti jak se bydlelo dříve a jak se bydlí dnes	D, Ov, Vv seminární práce návštěva restaurace – společenské chování a stolování	

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
- zamýšlí se, jaké změny se udály v myšlení a životním stylu člověka - odhaluje kořeny společenských jevů, dějů a změn - využívá komunikační nástroje internetu - samostatně pozoruje a experimentuje - je schopen prezentovat vlastní tvorbu před spolužáky	**Životní styl od počátku 20. století do současnosti** hudba, film, sport, módní trendy, všední dny a sváteční chvíle	Ov, D, Hv EV – otevřená komunikace, identita člověka, pozitivní vzory versus pochybné idoly	
- oceňuje, respektuje a chrání naše tradice, kulturní a historické dědictví - chápe souvislosti mezi lokálními a globálními problémy - spolupracuje s knihovnou -	**Poznáváme svůj region** dějiny regionu, významné osobnosti a události kraje, regionální pověsti, současnost regionu	Ov, D, Z, Čj práce s regionální pověstí exkurze seminární práce	
- využívá komunikační nástroje internetu - spolupracuje se školní knihovnou - uvede výrazné osobnosti společenského života a zjistí, v čem spočívá význam jejich činnosti - vysvětlí výhody globálního propojení lidské civilizace -	**Význam vědy, techniky, politiky a kultury pro společnost** osobnosti společenského života, přínos a význam jejich činnosti pro společnost	Ov, D, Čj seminární práce EV – etické a ekonomické hodnoty	

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
- je schopen využít historický pramen jako zdroj informace - vyjadřuje své myšlenky a názory prostřednictvím výtvarného projevu - třídí a srovnává informace z různých pramenů	**Práce s hmotnými a obrazovými prameny** karikatura, plakát, fotografie	Vv, Inf	
- poznává a rozvíjí vlastní schopnosti v souladu se svými reálnými možnostmi - uplatňuje je při rozhodování o vlastní profesní orientaci	**SCIO test obecných studijních předpokladů** a vyhodnocení	Exkurze – volba povolání Exkurze – Úřad práce	
- zamyslí se nad významem náboženství a úlohy víry v životě člověka - vysvětlí nebezpečí vlivu náboženských sekt - vyhledá v příslušných pramenech citáty a myšlenky evropských filosofů a uvažuje o nich - zamyslí se nad problémem současného konzumního způsobu života	**Náboženství a filosofie v životě člověka** podstata náboženství a jeho místo v současném světě, náboženské sekty, velké postavy evropské filosofie, úvahy o smyslu lidského života	rozšiřuje učivo Ov, D seminární práce VDO EV – duchovní rozměr člověka, etické hodnoty	
- sleduje aktuální události - pracuje s mediálními informacemi - dovede se úměrně věku orientovat v současném světě - objektivně přemýšlí o důvodech některých problémů a krizí	**Orientace v současném světě** Proměny světa, konflikty a jejich kořeny, způsoby řešení, integrační procesy a snaha o vzájemné porozumění	rozšiřuje učivo Ov, D, Z EGS – Evropa a svět nás zajímá EV – iniciativa a komplexní prosociálnost	

Vyučovací předmět: SEMINÁŘ ZE ZEMĚPISU

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět zeměpis je vyučován jako samostatný předmět v 6. 7. a 8. ročníku dvě hodiny týdně, v 9. ročníku jednu hodinu týdně a zeměpisný seminář jako volitelný předmět jednu hodinu týdně v 8. a 9. ročníku. Zeměpis se vyučuje v odborné učebně, řád učebny je nedílným vybavením a je závazný pro každého žáka.

Vzdělávání v předmětu zeměpis směřuje k:

- Získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování hlavních geografických objektů, jevů, pojmů a používání poznávacích metod
- Získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací
- Respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí
- Rozvoji trvalého zájmu o poznávání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka
- Rozvíjení kritického myšlení a logické uvažování
- Aplikování geografických poznatků v praktickém životě

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem
- skupinová práce (s využitím map, pracovních listů, odborné literatury, časopisů, internetu)
- zeměpisné vycházky s pozorováním
- projekty

Předmět zeměpis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- chemie: znečištění atmosféry, hydrosféry, biosféry, …
- fyzika: sluneční soustava, vesmír, …
- přírodopis: rozšíření živočichů a rostlin, biotopy, CHKO, národní parky, …
-

Mezipředmětové vztahy jsou aplikovány i na předmětech z ostatních vzdělávacích oblastí:

- matematika: měřítko mapy, převody jednotek, práce s grafy, diagramy, …
- ICT: zdroj aktuálních informací a jejich zpracování
- Dějepis: kultura národů, historie států, …
- Předmětem prolínají **průřezová témata**:
- VDO: občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě; principy demokracie
- OSV: rozvoj schopností poznávání; seberegulace, sebeorganizace; kreativita; poznávání lidí; mezilidské vztahy; komunikace; kooperace; řešení problémů a rozhodovací dovednosti; hodnoty; postoje

- EV: ekosystémy; základní podmínky života; problémy životního prostředí; vztah člověka k prostředí
- MDV: kritické čtení a vnímání mediálního sdělení; interpretace vztahu mediálního sdělení a reality; stavba mediálního sdělení; tvorba mediální sdělení; práce v realizačním týmu
- EGS: objevování Evropy, světa
- MKV: kulturní diference; lidské vztahy; etnický původ; multikulturalita; principy solidarity

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Kompetence k učení**

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- žáci získané poznatky kriticky posuzují, porovnávají a formulují závěry
  žáci poznávají smysl a cíl učení, mají pozitivní vztah k učení

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- k používání odborné terminologie
- k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v práci
- k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

- **Kompetence k řešení problémů**

- žáci jsou schopni pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení
- žáci se učí myslet kriticky, jsou schopni hájit svá rozhodnutí

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů
- k využívání metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci
- k argumentaci, k diskusi na dané téma, k obhajování svých výroků
- k odpovědím na otevřené otázky
- k práci s chybou

- **Kompetence komunikativní**

- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- žáci se učí naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují

Učitel vede žáky:

- ke komunikaci mezi sebou a učitelem a k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace
- k naslouchání a respektování názorů druhých
- k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemné i mluvené podobě

- **Kompetence sociální a personální**

- žáci spolupracují ve skupinách na základě vytvořených pravidel, upevňují dobré

- mezilidské vztahy, pomáhají si a jsou schopni o pomoc požádat, učí se vzájemnému naslouchání

Učitel vede žáky:

- k využívání skupinového a inkluzivního vyučování
- k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání
- k ochotě pomoci a o pomoc požádat
- k spoluúčasti na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků
- k dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů
- k občanské odpovědnosti za vytváření podmínek pro udržitelný rozvoj v lokálním a globálním měřítku

➢ **Kompetence občanské**

- žáci respektují názory druhých, uvědomují si svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu
- žáci se rozhodují zodpovědně podle dané situace
- žáci chápou základní environmentální problémy, respektují požadavky na kvalitní životní prostředí, jednají v zájmu trvale udržitelného rozvoje

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel slušného chování
- k pochopení práv a povinností v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje
- k tomu, aby brali ohled na druhé
- k vytváření osobních představ o geografickém a životním prostředí

➢ **Kompetence pracovní**

- žáci jsou seznámeni s pravidly bezpečného chování v terému
- žáci jsou vedeni k efektivní práce

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel bezpečného chování v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech
- k vyhledávání a využívání různých druhů informací

Vyučovací předmět: Seminář ze zeměpisu 8. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
- zvládá orientaci na mapě, měřítko výškopis, polohopis vyhledávání informací v atlasech – obsah, rejstřík zeměpisná síť, souřadnice časová pásma	- mapy, plány práce s atlasem poledníky, rovnoběžky	M – práce s měřítkem, převody jednotek, poměr Př – tématické mapy D – tématické mapy Vv – estetická stránka mapy Čj – názvosloví MDV – zdroj informací-mapy, aktuality OSV – týmová spolupráce EGS – pohled na svět, ve kterém žiji, časová pásma	
- pracuje aktivně s tématickými mapami obsahujícími informace o obyvatelstvu, sídlech hospodářských činnostech v celosvětovém měřítku - rozlišuje a posuzuje předpoklady a lokalizační faktory sídel a hospodářských aktivit na konkrétních regionálních příkladech - orientuje se v počtu a rozmístění lidí na Zemi, vyhodnocuje aktuální demografické ukazatele - popisuje rozmístění lidských ras, národů, jazyků, náboženství, lidských sídel, nejvýznamnějších aglomerací	Lidé a jejich činnost na Zemi společenské, sídelní a hospodářské poměry současného světa	Př – lidská populace, rasy, podmínky života na Zemi, vliv osídlení na krajinu, obživa obyvatelstva, produkty rostlinné a živočišné výroby, fosilní paliva, suroviny pro textilní a potravinářský průmysl, podvýživa, hlad, HIV D – nejstarší osídlení, růst obyvatelstva – demografická revoluce, vznik měst, urbanizace, průmyslová revoluce – technické objevy, význam	

- určí a vyhledá hlavní oblasti světového hospodářství - porovnává a lokalizuje na mapách hlavní a vedlejší oblasti světového hospodářství - vymezí kriteria hodnocení vyspělosti států - uvede, vyhledá a chararakterizuje příklady států podle stupně rozvoje		zemědělství, vývoj dopravy, význam objevných plaveb, mezinárodní obchod – vývoj, rozvoj služeb, kláštery a univerzity – vzdělanost Ov – lidská práva, pokrok lidstva, šetření surovinami, bezpečnost dopravy, význam vzdělání pro člověka, volba povolání, zdravý životní styl Rv – rozdílné podmínky života lidí v různých částech světa Čj – zdroj informací, cizí jazyky – pozdravy, základní konverzační témata M – rozbor grafů, kartogramů, porovnávání číselných údajů, hustoty zalidnění, průměrné hodnoty, jednotky plochy Ch – chemizace v zemědělství – vliv na přírodu, kvalitu potravin, využití nerostných surovin, chemický průmysl, petrochemie, výfukové plyny – filtry, katalyzátory F – parní stroj, typy elektráren, jaderné reakce,	

		rychlost dopravních prostředků Pč – suroviny pro přípravu pokrmů ICT – zdroj informací MKV – historie, tradice, kultura a rozmanitost různých etnik OSV – vztahy mezi lidmi, řešení problémů, diskuse na dané téma, skupinová práce ENV – vztah k přírodě, vliv hospodářství a akrajinu a životní prostředí, ochrana přírody EGS – život v mezinárodním prostoru, globalizace, závislost hospodářství na těžbě ner. surovin, jejich vyčerpatelnost, šetření MDV – zdroje informací, aktuality	
- orientuje se na politické mapě světa - uvede aktuální počet států světa - rozlišuje a porovnává státy světa podle zeměpisné polohy, počtu obyvatel, státního zřízení a formy vlády, správního členění - uvádí příklady různé míry demokracie ve světě	Politický zeměpis státy světa, hlavní mezinárodní politické, bezpečnostní a hospodářské organizace a seskupení	M – zpracování statistických údajů Ov – státní zřízení, forma vlády principy demokracie, náboženství, národnostní menšiny, příčiny válek, řešení konfliktů, mezinárodní spolupráce D – vznik států, vývoj	

- lokalizuje aktuální příklady politických, národnostních a náboženských konfliktů ve světě uvede příklady nejvýznamnějších politických, vojenských a hospodářských seskupení		Př – vliv př. podmínek na osídlení Čj – zdroj informací ICT – zdroj informací VDO – prvky vlády, demokracie, totalita, vztahy mezi státy světa OSV – řešení problémových úkolů – formulace světového názoru, naslouchání, argumenty MKV – politické a sociální konflikty, tolerance, výchova proti rasismu EGS – mezinárodní spolupráce, orientace v evropském a mezinárodním prostoru, nebezpečí terorismu MDV – aktuality, zdroj informací	

Vyučovací předmět: Seminář ze zeměpisu 9. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
- vymezí globální problémy, hledá jejich příčiny, diskutuje o možných důsledcích a hledá řešení	globální problémy současného světa	ICT- zdroj informací Př – podvýživa, hlad, AIDS, kyselé deště, rozšiřování pouští, vyčerpatelnost NS – šetření, kácení deštných tropických pralesů, fotosyntéza Ch – skleníkový efekt, kyselé deště, složení atmosféry, ozón, oteplování, výfukové plyny, ropné havárie, nerostné suroviny, pitná voda – znečištění D – rozvoj společnosti, změny krajiny, života lidí F – alternativní zdroje energie, rozvoj techniky Ov – mezinár. spolupráce, pokrok lidstva, šetření surovinami ENV – řešení problémů životního prostředí EGS – globalizace, důsledky gl. problémů pro Lidstvo OSV – vlastní zodpovědnost při řešení	

		problémů, komunikace, hledání kompromisu	
- ovládá základy topografie a orientaci v terénu - využívá aktivně mapy, atlasy, cestovní průvodce, pracuje s internetem s dalšími materiály při vyhledávání informací - aplikuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	Praktický zeměpis cvičení a pozorování v terénu místní krajiny – orientační body, světové strany, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností, a výšek objektů, panoramatické náčrty, ochrana člověka při ohrožení zdraví a života, chování a jednání při nebezpečí	M – měřítko, poměr CH – živelné pohromy, chemické složení bojových plynů Př – příroda v místní krajině Vv – náčrtky, plánky VDO – orientace v terénu, práce s mapou MDV – sběr, třídění, zpracování inf. ENV – pohyb v přírodě EGS – živelné pohromy, nebezpečí terorismu	
- zjistí historii, statistické údaje vztahující se k obci - popíše a posoudí regionální zvláštnosti, typické znaky přírody, osídlení, hospodářství a kulturu místního regionu a perspektivy - pracuje aktivně s turistickou mapou místního regionu -	místní region ČR	ENV – stav životního prostředí VDO – život v regionu EGS – postavenío blasti v rámci ČR, evropská spolupráce MDV – sběr, třídění, hodnocení hosp. údajů, hodnocení podle jednotl. kriterií OSV . řešení problémů místní oblasti D – historie regionu Ch – průmysl regionu Čj – významné osobnosti M – práce s daty Projekt: Místní oblast	

- zopakuje si probrané učivo, systematicky si utřídí poznatky a vytvoří si celkový náhled na učivo	opakování		

Vyučovací předmět: SPORTOVNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Volitelný vyučovací předmět *Sportovní výchova* vychází ze vzdělávací oblasti *Člověk a zdraví*. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na povinný předmět *Tělesná výchova*, který ve své podstatě rozšiřuje. Je určen především žákům pohybově nadaným, kteří již dosáhli určité "sportovní výkonnosti". Pomáhá jim ještě více rozvíjet jejich pohybové schopnosti a dovednosti, zvyšovat jejich zdatnost a výkonnost a uspokojovat v optimální míře jejich pohybové potřeby a zájmy. Výuka je zaměřena na správné vykonávání vybraných pohybových činností, dodržování vhodného denního režimu, praktické naplňování zásad zdravého životního stylu, regeneraci sil, vhodnou kompenzaci různého zatížení, ochranu zdraví a života při různých sportovních činnostech. Velký důraz je kladen na rozvíjení schopnosti týmové spolupráce a komunikace při pohybu v různých sportovních hrách a soutěžích, rozvíjení disciplinovanosti a smyslu pro čestné a "sportovní" chování a jednání. Při volbě vhodných forem a metod výuky a při volbě konkrétních činností vyučujícím, hrají velkou roli žákův prožitek, pocit úspěchu a pozitivní sebehodnocení, ke kterým výuka vyučovacího předmětu Sportovní výchova cíleně směřuje.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Sportovní výchova navazuje na předmět tělesná výchova v jednotlivých tématických blocích konkretizovaného učiva, které rozšiřuje. Výběr rozšiřujícího učiva je ovlivněn prostorovými a materiálními podmínkami školy, možnostmi, potřebami a především zájmem žáků (v souvislosti s tím, které sportovní trendy se aktuálně rozvíjejí a o které jeví žáci největší zájem). Z tohoto důvodu byly zařazeny do konkretizovaného učiva převážně sportovní hry jako florbal, fotbal, volejbal, házená, basketbal a nohejbal, ale také atletika, gymnastika a bruslení. Uvedené konkretizované výstupy a učivo nejsou „dogmaticky“ pevně stanoveny; je plně v pravomoci učitele, na které výstupy a učivo se více zaměří. Vyučovací předměty Tělesná výchova a Sportovní výchova jsou v souladu se vzdělávacími prioritami školy podporovány i v rámci různých školních projektů.

Výuka Sportovní výchovy je organizována ve dvou tělocvičnách v budově školy. Současně jsou využívána i jiná sportoviště: venkovní hřiště, které je součástí areálu školy, sportovní hokejová hala, školní bazén.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Kompetence k učení**

- Vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro
- celoživotní učení
- Vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti a dovednosti.
- Vedeme žáky k tomu, aby si osvojili nové pohybové dovednosti, kultivovali svůj pohybový projev i správné držení těla a postupně usilovali o optimální rozvoj zdravotně orientované zdatnosti.
- Uplatňujeme individuální přístup k žákovi, výsledky posuzujeme vždy z pohledu „přidané hodnoty“.

- Při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace.

➢ **Kompetence k řešení problémů**

- Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickém u uvažování a k řešení problémů
- Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů.
- Ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají.
- Podporujeme žáky v tom, aby pozitivně prožívali osvojené pohybové činnosti a využívali je jako prostředek
- k překonávání aktuálních negativních tělesných či duševních stavů.
- Jdeme příkladem-učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace ve škole.

➢ **Kompetence komunikativní**

- Vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci
- Klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace.
- Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů.
- Podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd, ročníků, věkových kategorií.
- Vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti.
- Důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených ve školním řádu, v řádech odborných pracoven, řádu akcí mimo školu apod. a umožňujeme žákům podílet se na sestavování těchto pravidel.
- Vedeme žáky k čestnému jednání v duchu "fair play".
- Jdeme příkladem – „profesionálním“ přístupem ke komunikaci s žáky, rodiči, zaměstnanci školy a širší veřejností. Sami otevřeně komunikujeme na „kulturní úrovni“, své názory opíráme o logické argumenty. Netolerujeme pomluvy, nezdvořilost a „zákulisní“ jednání. Pozitivně svoji školu a učitelskou profesi prezentujeme na veřejnosti,

➢ **Kompetence sociální a personální**

- Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých
- Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce.
- Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role.
- Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují.
- Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu.
- Učíme žáky k tomu, aby si uvědomovali význam sociálních vztahů a rolí ve sportu a v jiných pohybových aktivitách a uměli je využít pro hodnotné pohybové vyžití i přátelské meziosobní vztahy.
- Jdeme příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a
- nepedagogických pracovníků školy. Respektujeme práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních.

- **Kompetence občanské**

- vychovávat žáky
- jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých,
- jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí,
- jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích
- Netolerujeme sociálně patologické projevy chování (drogy, šikana, kriminalita mládeže).
- Netolerujeme nekamarádské chování a odmítnutí požadované pomoci.
- Důsledně dbáme na dodržování pravidel chování ve škole, stanovených ve vnitřních normách školy.
- Při kázeňských problémech žáků se vždy snažíme zjistit jejich motiv (příčinu).
- Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k ochraně životního prostředí.
- Nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity (kulturní, sportovní, rekreační apod.) jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům.
- V hodnocení žáků (ve zřetelné převaze) uplatňujeme prvky pozitivní motivace.
- Jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku.
- Jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti.
- Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole. Chováme se k žákům, jejich rodičům a ke svým spolupracovníkům tak, jak si přejeme, aby se chovali oni
- k nám.

- **Kompetence pracovní**

- vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie,
- naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání
- Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. Žádnou prací netrestáme, kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme.
- Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky.
- Důsledně učíme žáky dodržovat, organizační, hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečně sportovní či jiné pohybové činnosti ve známém i méně známem prostředí.
- Jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku …).
- Dodržujeme dané slovo. Vážíme si své profese. Svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností.

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Tělesná výchova

2. stupeň

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

Očekávané výstupy (OVO)

- žák *aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti*
- *usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti;*
- *samostatně se připraví před pohybovou činností*
- *odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem;*
- *uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost*

Učivo (U)

význam pohybu pro zdraví-rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců

hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech-v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

Očekávané výstupy (OVO)

- Žák zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
- posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny

Učivo (U)

pohybové hry-s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity

gymnastika-akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí

atletika-rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí

sportovní hry *(alespoň dvě hry podle výběru školy)*-herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie

plavání-*zdokonalovací plavecká výuka*), dovednosti záchranného plavání, prvky zdravotního plavání a plavecký sportů, rozvoj plavecké vytrvalosti

bruslení *(podle podmínek školy)* –

SPORTOVNÍ VÝCHOVA – 7. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP KONKRETIZOVANÉ UČIVO

Žák:

- · Prohlubuje si základy techniky atletických disciplýn
- · Osvojí si i jiné styly v konkrétní atletické disciplíně.
- · Uplatňuje fair play jednání při hrách, má radost ze hry, ne z prohry jiného.
- · Ovládá základní pravidla sportovních her a uplatňuje je ve hře.
- · Provádí základní údržbu náčiní a úpravu hřišť před utkáním a po utkání.
- · Rozpozná základní herní činnost jednotlivce a kombinace a uplatňuje je ve hře.
- · Určí taktiku hry a dodržuje ji za pomoci spoluhráčů a učitele.

ATLETIKA

- prohloubení techniky disciplín
- průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti běh (rychlý, vytrvalostní), skok (daleký, vysoký), hod (míčkem, vrh koulí), štafetový běh
- regenerace, relaxace

SPORTOVNÍ HRY

- radost ze hry, požitek, spolupráce
- význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností
- základní pravidla sportovních her
- specifikace bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách
- příprava a organizace utkání
- sportovní hry: florbal, fotbal, basketbal, volejbal, nohejbal

SPORTOVNÍ VÝCHOVA – 7. ročník

SPORTOVNÍ HRY – FLORBAL

- historie florbalu
- pravidla florbalu
- výstroj a výzbroj pro brankáře a hráče
- dovednostní technika při hře
- taktika hry
- příprava a organizace utkání a turnajů
- reprezentace žáků na oblastních, okresních a krajských soutěžích

SPORTOVNÍ HRY- VOLEJBAL

- historie volejbalu
- pravidla volejbalu
- výstroj a výzbroj hráčů
- dovednostní technika při hře
- taktika hry

- příprava a organizace utkání a turnajů
- reprezentace žáků na oblastních, okresních a krajských soutěžích

SPORTOVNÍ HRY – FOTBAL

- historie fotbalu
- pravidla fotbalu
- výstroj a výzbroj pro brankáře a hráče
- dovednostní technika při hře
- taktika hry
- příprava a organizace utkání a turnaje
- reprezentace žáků na oblastních, okresních a
- krajských soutěžích

SPORTOVNÍ HRY- NOHEJBAL

- historie a současnost nohejbalu
- pravidla nohejbalu
- dovednostní technika při hře
- taktika hry
- příprava a organizace utkání a turnajů

SPORTOVNÍ HRY-BASKETBAL

- historie basketbalu
- pravidla basketbalu
- výstroj a výzbroj hráčů
- dovednostní technika při hře
- taktika hry
- příprava a organizace utkání a turnajů
- reprezentace žáků na oblastních, okresních a krajských soutěžích

SPORTOVNÍ HRY-HÁZENÁ

- historie házené
- pravidla házené
- výstroj a výzbroj hráčů
- dovednostní technika při hře
- taktika hry
- reprezentace žáků na soutěžích

GYMNASTIKA

- Pojmy, odvozené cvičební polohy a postoje
- Záchrana a dopomoc
- Akrobacie – přeskoky, hrazda, kladina
- Rytmická a kondiční gymnastika
- Rychlostně silová cvičení
- Protahovací a napínací cvičení (strečink)

PLAVÁNÍ – 7. ročník

- základy hygieny, bezpečnosti při plavání pohybu v prostorách v bazénu
- styl – prsa, kraul, znak – rychlost, vytrvalost
- startovní skok, obrátka
- lovení předmětů, plavání pod vodou
- ukázka činnosti při záchraně tonoucího
- vodní pólo
- cvičení ve vodě

SPORTOVNÍ VÝCHOVA – 8. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP KONKRETIZOVANÉ UČIVO

Žák:

- Provede organizaci jednotlivých soutěží, změří a zapíše výkony.
- Prohlubuje si základy techniky.
- Osvojí si i jiné styly v konkrétní atletické disciplíně.
- Zdůvodní význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských kontaktů.
- Uplatňuje fair play jednání při hrách, má radost ze hry, ne z prohry jiného.
- Ovládá základní pravidla sportovních her a uplatňuje je ve hře.
- Rozpozná základní herní činnost jednotlivce a kombinace a uplatňuje je ve hře.
- Určí taktiku hry a dodržuje ji za pomoci spoluhráčů a učitele.

ATLETIKA

- historie atletiky
- základní a specializovaná pravidla v atletických soutěží
- prohloubení techniky disciplín
- průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti běh
- (rychlý, vytrvalostní), skok (daleký, vysoký), hod
- (míčkem, vrh koulí), štafetový běh
- regenerace, relaxace

SPORTOVNÍ HRY

- radost ze hry, požitek, spolupráce
- význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností
- základní pravidla sportovních her
- specifikace bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách
- příprava a organizace utkání
- sportovní hry: florbal, fotbal, basketbal, volejbal, nohejbal

SPORTOVNÍ VÝCHOVA – 8. Ročník

SPORTOVNÍ HRY – FLORBAL

- historie florbalu
- pravidla florbalu
- výstroj a výzbroj pro brankáře a hráče
- dovednostní technika při hře
- taktika hry
- příprava a organizace utkání a turnajů
- reprezentace žáků na oblastních, okresních a krajských soutěžích

SPORTOVNÍ HRY- VOLEJBAL

- historie volejbalu
- pravidla volejbalu
- výstroj a výzbroj hráčů
- dovednostní technika při hře
- taktika hry
- příprava a organizace utkání a turnajů
- reprezentace žáků na oblastních, okresních a krajských soutěžích

SPORTOVNÍ HRY – FOTBAL

- historie fotbalu
- pravidla fotbalu
- výstroj a výzbroj pro brankáře a hráče
- dovednostní technika při hře
- taktika hry
- reprezentace žáků na oblastních, okresních a krajských soutěžích

SPORTOVNÍ HRY- NOHEJBAL

- historie a současnost nohejbalu
- pravidla nohejbalu
- dovednostní technika při hře
- taktika hry
- příprava a organizace utkání a turnajů

SPORTOVNÍ HRY-BASKETBAL

- historie basketbalu
- pravidla basketbalu
- výstroj a výzbroj hráčů
- dovednostní technika při hře
- taktika hry
- reprezentace žáků na oblastních, okresních a krajských soutěžích

SPORTOVNÍ HRY-HÁZENÁ

- historie házené
- pravidla házené
- výstroj a výzbroj hráčů
- dovednostní technika při hře
- taktika hry
- reprezentace žáků na soutěžích

SPORTOVNÍ VÝCHOVA – 8. ročník

GYMNASTIKA

- Pojmy, odvozené cvičební polohy a postoje
- Záchrana a dopomoc
- Akrobacie – přeskoky, hrazda, kladina
- Rytmická a kondiční gymnastika
- Rychlostně silová cvičení
- Protahovací a napínací cvičení (strečink)

PLAVÁNÍ 8. ročník

- základy hygieny, bezpečnosti při plavání pohybu v prostorách v bazénu
- styl – prsa, kraul, znak – rychlost, vytrvalost
- startovní skok, obrátka
- lovení předmětů, plavání pod vodou
- ukázka činnosti při záchraně tonoucího
- vodní pólo
- cvičení ve vodě

SPORTOVNÍ VÝCHOVA – 9. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP KONKRETIZOVANÉ UČIVO

Žák:

- Prohlubuje si základy techniky.
- Osvojí si i jiné styly v konkrétní atletické disciplíně.
- Uplatňuje fair play jednání při hrách, má radost ze hry, ne z prohry jiného.
- Ovládá základní pravidla sportovních her a uplatňuje je ve hře.
- Rozpozná základní herní činnost jednotlivce a kombinace a uplatňuje je ve hře.
- Určí taktiku hry a dodržuje ji za pomoci spoluhráčů a učitele.
- Aplikuje herní dovednosti a samostatně posuzuje hru.
- Reprezentuje svůj oddíl nebo školu v dané věkové kategorii.

ATLETIKA

- historie atletiky
- pojmy olympijské disciplíny

- prohloubení techniky disciplín
- průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti běh
- (rychlý, vytrvalostní), skok (daleký, vysoký), hod
- (míčkem, vrh koulí), štafetový běh
- regenerace, relaxace

SPORTOVNÍ HRY

- základní principy pro řízení a rozhodování pohybových her
- radost ze hry, požitek, spolupráce
- význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností
- základní pravidla sportovních her
- specifikace bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách
- příprava a organizace utkání
- sportovní hry: florbal, fotbal, basketbal, volejbal, nohejbal

SPORTOVNÍ HRY – FLORBAL

- historie florbalu
- pravidla florbalu
- výstroj a výzbroj pro brankáře a hráče
- dovednostní technika při hře
- taktika hry
- příprava a organizace utkání a turnajů
- reprezentace žáků na oblastních, okresních a krajských soutěžích

SPORTOVNÍ HRY- VOLEJBAL

- historie volejbalu
- pravidla volejbalu
- výstroj a výzbroj hráčů
- dovednostní technika při hře
- taktika hry
- příprava a organizace utkání a turnajů
- reprezentace žáků na oblastních, okresních a krajských soutěžích

SPORTOVNÍ HRY – FOTBAL

- historie fotbalu
- pravidla fotbalu
- výstroj a výzbroj pro brankáře a hráče
- dovednostní technika při hře
- taktika hry
- příprava a organizace utkání a turnaje
- reprezentace žáků na oblastních, okresních a krajských soutěžích

SPORTOVNÍ HRY- NOHEJBAL

- historie a současnost nohejbalu
- pravidla nohejbalu
- dovednostní technika při hře
- taktika hry
- příprava a organizace utkání a turnajů

SPORTOVNÍ HRY-BASKETBAL

- historie basketbalu
- pravidla basketbalu
- výstroj a výzbroj hráčů
- dovednostní technika při hře
- taktika hry
- příprava a organizace utkání a turnajů
- reprezentace žáků na oblastních, okresních a krajských soutěžích

SPORTOVNÍ HRY-HÁZENÁ

- historie házené
- pravidla házené
- výstroj a výzbroj hráčů
- dovednostní technika při hře
- taktika hry
- reprezentace žáků na soutěžích

GYMNASTIKA

- Pojmy, odvozené cvičební polohy a postoje
- Záchrana a dopomoc
- Akrobacie – přeskoky, hrazda, kladina
- Rytmická a kondiční gymnastika
- Rychlostně silová cvičení
- Protahovací a napínací cvičení (strečink)

PLAVÁNÍ – 9. ročník

- základy hygieny, bezpečnosti při plavání pohybu v prostorách v bazénu
- styl – prsa, kraul, znak – rychlost, vytrvalost
- startovní skok, obrátka
- lovení předmětů, plavání pod vodou
- ukázka činnosti při záchraně tonoucího
- vodní pólo
- cvičení ve vodě

Vyučovací předmět: TECHNICKÉ ČINNOSTI

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Časová dotace v 8 a 9 ročníku 1 hod. týdně. Skupiny jsou smíšené, děvčata i chlapci. Předmět bude zaměřen převážně na technické kreslení.

Vzdělání v pracovních činnostech směřuje

k uplatňování a osvojení zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce, plánování práce a technologické kázně

k získávání základních dovedností v technickém kreslení, především kvality a přesnosti při vytváření technických náčrtů a výkresů, rozvoj představivosti

k získání pozitivního vztahu k práci, odpovědného a tvořivého postoje k její kvalitě

k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci, osvojení si práce s dostupnou technikou.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Kompetence k učení**

Učitel:

- vede postupně žáky k studiu stále složitějších výkresů , práci s odbornou literaturou
- úkoly zadává tak, aby umožnil volbu různých postupů

Žák:

- určí si cíl a smysl učení
- dokáže diskutovat o své práci a hodnotit ji

- **Kompetence k řešení problémů**

Učitel:

- srozumitelně klade otázky
- diskutuje o námětech žáků

Žák:

- poznatky aplikuje v praxi
- promýšlí postupy

- **Kompetence komunikativní**

Učitel:

- úkoly zadává tak, aby žáci spolupracovali
- žáky vede k ohleduplnosti

Žák:

- učí se konzultací s učitelem i spolužáky
- k novým poznatkům využívá informační zdroje

- **Kompetence sociální a personální**

Učitel:

- dodává žákům sebedůvěru
- pomáhá podle potřeby a dodává pocit sebeuspokojení z práce

Žák:

- spolupracuje
- věcně a správně argumentuje
- pracuje ve skupinách
- diskutuje a respektuje názory ostatních

- **Kompetence občanské**

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- dodává sebedůvěru a podporuje aktivitu

Žák:

- respektuje nastavená pravidla
- chápe ekologické souvislosti
- reaguje správně při zranění

- **Kompetence pracovní**

Učitel:

- srozumitelnými pokyny směřuje žáky k určenému cíli
- pozoruje a vyzvedává při hodnocení pokroky žáků

Žák:

- dodržuje hygienická a bezpečnostní pravidla
- dbá na ochranu životního prostředí
- dokáže použít své znalosti v praxi

Vyučovací předmět: Technické činnosti 8. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Žák dokáže použít běžné kreslící pomůcky pro rýsování výkresů	Kreslící pomůcky a materiály		
Žák rozezná jednotlivé druhy čar, tloušťky v jednotlivých skupinách a použije správné popisování výkresů	Strojnické výkresy		
Žák navrhne měřítko zobrazení dle skutečné velikosti	Měřítka zobrazování		
Žák použije pravoúhlé promítání do tří průměten (nárys, půdorys bokorys) rozpozná jednotlivé pohledy, uvede příklady jejich použití	Základy technického zobrazování		
Žák vyjádří technickou představu (myšlenku) o určitém předmětu náčrtem.	Kreslení technických náčrtů		
Žák dokáže umístit kótovací čáry k součásti, rozpozná kóty vnitřní, vnější, vynášecí čáry, kótování průměrů, poloměrů, oblouků, úhlů, kuželů,	Kótování výkresů		
Žák má představu o kreslení řezů a průřezů, o způsobu šrafování, vedení řezů	Řezy a průřezy		
Žák zapisuje údaje platné pro celý výkres do rohového razítka	Rohové razítko		Pracovní listy
Žák dokáže připravit technický výkres pro výrobek dle vlastního návrhu	Práce se dřevem a plastickou hmotou		

Vyučovací předmět: Technické činnosti 9. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
-provádí jednoduché práce s kreslícími pomůckami	kreslící pomůcky	M-geometrie	
-žák popíše druhy a tloušťku čar, příklady použití	druhy čar		
-žák ovládá zapisování kót a značek, vyplňování rohového razítka aj. , měřítka zobrazování	popisování strojnických výkresů	Pč-	
-žák ovládá zásady zobrazování ve třech průmětnách(nárys, půdorys, bokorys), vysvětlí počet a volbu obrazů	technické zobrazování		
žák má představu o myšleném řezu, o znázornění a šrafování řezů, o příčném a podélném řezu	kreslení řezů a průřezů		
žák má představu o kosoúhlém promítání, o tom, kdy tyto způsoby názorného zobrazování používáme	Názorné zobrazování		
-žák ovládá zapisování kót, kreslení kótovacích čar, kótování průměrů, poloměrů, oblouků, úhlů, kótování pravidelných hranolů, kuželů, děr	Kótování strojnických výkresů		
Žák provádí výkres šroubu a matice, ovládá jejich okotování, kreslení čepů a hřídelů	Kreslení základních strojních součástí		
Žák dokáže zhotovit jednoduchý výrobek ze dřeva a plastické hmoty dle vlastního návrhu a technického výkresu			

Vyučovací předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Volitelný předmět

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

- pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy
- rozvíjí tvůrčí činnosti, smyslovou citlivost a uplatňování subjektivity
- přistupuje k uměleckému procesu v jeho celistvosti a chápe ho jako způsob poznání a komunikace
- užívá různé umělecké vyjadřovací prostředky včetně nejnovějších informačních a komunikačních technologií
- rozvíjí především průřezové téma Osobnostní a sociální výchova (týká se společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetična) a Výchovu k myšlení v evropských a globálních souvislostech (prohlubuje vztah k evropské a světové kultuře)

Časové vymezení vyučovacího předmětu:

- 7. , 8. a 9. ročník – 1 hodina týdně

Organizační vymezení vyučovacího předmětu:

výuka probíhá v odborné učebně výtvarné výchovy, v učebnách výpočetní techniky, v keramické dílně, v knihovně nebo mimo budovu školy(práce v plenéru, návštěvy výstav, galerií).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání-skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce, krátkodobé projekty.

- **Kompetence k učení**

- při teoreticky zaměřených hodinách si žáci vytváří takové učební materiály, aby je mohli dále využívat pro své vlastní učení
- žáci při své tvorbě poznávají vlastní pokroky a při konečném výstupu si dokáží zpětně uvědomit problémy související s realizací
- strategie
- • učitel zadává jednotlivé úkoly tak, aby si každý žák mohl sám zorganizovat vlastní činnost
- učitel využívá kladného hodnocení k motivaci pro další výtvarnou činnost

- **Kompetence k řešení problémů**

- žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek
- při zadání úkolu žák rozpozná výtvarný problém a hledá nejvhodnější způsob řešení
- strategie
- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

- **Kompetence komunikativní**

- při práci ve skupině dokáže žák vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých
- strategie • učitel klade dostatek prostoru pro střetávání a komunikaci různými
- formami (písemně, pomocí technických prostředků, výtvarnými
- prostředky)
- učitel dohlíží na dodržování etiky komunikace (naslouchání, respektování originálních, nezdařených názorů)

- **Kompetence sociální a personální**

- učí se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce
- strategie • učitel dodává žákům sebedůvěru a podle potřeby žákům v činnostech
- pomáhá
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- učitel v průběhu výuky zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků

- **Kompetence občanské**

- při propagaci školních akcí žáci vytváří plakáty a upoutávky, kterými prezentují školu
- žáci respektují názor druhých
- žáci prezentují výsledky své práce a účastní se výtvarných soutěží
- strategie
- učitel podporuje občanské cítění žáků při vytváření propagačních materiálů

- **Kompetence pracovní**

- při samostatné práci jsou žáci vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, k jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla
- žáci si vytváří pozitivní vztah k manuálním činnostem
- žáci při práci s výtvarným materiálem dodržují hygienické zásady
- strategie
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu, nástrojů a vybavení
- učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupů

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova 7. ročník

	Učivo	**Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty**	**Poznámky**
Vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů, uplatňuje osobitý přístup k realitě	Kresba	OSV	
Dokáže využít znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách	Malba	EV	
Netradičně využívá kresby, malby a jiných postupů k tvorbě originálních objektů	Kombinovaná technika		
Rozlišuje výtvarné vyjádření uměleckých projevů současnosti a minulosti	Netradiční výtvarné techniky Práce s hlínou Malování na kameny	EGS EV	
Využívá nejmodernějších kresebných materiálů na textil	Textilní tvorba		
Zobrazuje vlastní fantazijní představy	Reprodukce uměleckého díla Práce s uměleckým dílem-seznámení s uměním 1. pol. 20. stol. Porovnávání rozdílů ve výtvarném vyjádření(abstraktní, popisné, alegorické, symbolické)	Dě-historické souvislosti OSV-hodnoty, postoje, etika	
Praktická využití osvojených technik	Zhotovení pasparty		
Na základě pohybových zkušeností zachycuje stopy děje a činnosti	Malování vlastním tělem		Učím se létat

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova 8. ročník

	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Rozlišuje světlo a stín Dokáže zobrazit hloubku prostoru	Zátiší Světelný kontrast	EV	
Na konkrétních otiscích porovnává možné využití Orientuje se v grafických technikách	Tisk ze skla, tisk z papíru, suchá jehla, linoryt	EV	
Samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů	Kompozice plochy	OSV	
Netradiční materiály využívá k netradičnímu zobrazení skutečnosti	Práce s kůží	EV	
	Keramika-modelování Textilní tvorba-malba na hedvábí, batika Vizovické těsto, FIMO hmota Milé dárečky pro budoucí prvňáčky	VEGS VEGS VDO	
Zasazuje předměty do neobvyklých souvislostí, vytváří návrhy na velkoplošné realizace	Malba na stěnu, zasklenou plochu (abnormální rozměry)		
Užívá některé metody současného výtvarného umění- počítačová grafika	Písmo Reklama a propagační prostředky-obaly, plakáty, propagační materiály	MDV-práce v týmu	
Užívá metody současného výtvarného umění	Kýč, pop art Seznámení s hlavními současnými trendy výtvarného umění	EGS-Jsme Evropané Dě-historické souvislosti HV-výtvarné směry promítající se v hudbě	

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova 9. Ročník

	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Vyjadřuje zkušenosti získané pohybem, hmatem a sluchem Učí se využívat znalostí k osobitému výtvarnému vyjádření Zobrazuje vlastní fantazijní představy Uplatňuje osobitý přístup k realitě Zvládá zachycení pomíjivého okamžiku-skicování Rozvíjí se v estetickém cítění Zasazuje předměty do neobvyklých souvislostí, vytváří nové a neobvyklé Kombinuje výtvarné prostředky a experimentuje s nimi Užívá některé metody současného výtvarného umění-počítačová grafika Užívá metody současného výtvarného umění	Rozvoj estetického cítění a vnímání Reflexe a vztahy zrakového vnímání ostatními smysly Besedy, výstavy, galerie Postava v pohybu Reprodukce uměleckého díla Práce s uměleckým dílem-seznámení s uměním 1. pol. 20. stol. Porovnávání rozdílů ve výtvarném vyjádření(abstraktní, popisné, alegorické, symbolické) Kresba zvětšením detailů, frotáž Dynamická kresba Kresba v plenéru Dekorativní práce Prostorové práce Modelování Tématické práce Převádění pocitů těla na obrazové znaky s hledáním vzájemných souvislostí Písmo Reklama a propagační prostředky-obaly, plakáty, propagační materiály Kýč, pop art Seznámení s hlavními současnými trendy výtvarného umění	OSV-sebepoznání a sebepojetí Dě-historické souvislosti OSV-hodnoty, postoje, etika EV-vztah člověka k prostředí OSV-sebepoznání a sebepojetí MDV-práce v týmu EGS-Jsme Evropané Dě-historické souvislosti HV-výtvarné směry promítající se v hudbě	

Vyučovací předmět: INFORMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Volitelná Informatika je vyučován v 8. a 9. ročníku po jedné hodině týdně.

Žáci jsou vedeni k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti počítačového hardwaru, softwaru a komunikačních technologií. Žáci jsou vedeni k praktickému zvládnutí práce s programy „Balíku Office“ (Word, **Excel**, PowerPoint…), dále ke zvládnutí vybraných grafických programů (ZONER, …. .) a programů na zpracování digitální fotografie. Všechny tyto nástroje se žáci učí používat pro zpracování informací vyhledávaných na internetu nebo digitalizací textů a obrázků z jiných pramenů.

Nejdůležitější integrovaná průřezová témata:

Mediální výchova, Výchova v demokratického občana, Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova, Výchova k finanční gramotnosti

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Kompetence k učení**

zadávanými úkoly jsou žáci vedeni k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, literaturu a v neposlední řadě i e-learningových metod výuky.

tím, že žáci mohou využívat svých poznámek při praktických úkolech, se žáci učí pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou

- **Kompetence k řešení problémů**

žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více

vyučující v roli konzultanta-žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce

- **Kompetence komunikativní**

žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty

při komunikaci se učí dodržovat vžité konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

- **Kompetence sociální a personální**

při práci jsou žáci vedeni ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.

žáci jsou přizváni k hodnocení prací-žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný

- **Kompetence občanské**

žáci jsou seznamování s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla . . .) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo . . .)

při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami

- **Kompetence pracovní**

žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou

žáci mohou využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

Vyučovací předmět: Informatika 8. ročník

Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Umí ohodnotit sestavu počítače, notebooku, tabletu nebo chytrého telefonu po stránce výkonu, vhodnosti zvolených komponent a ceny. Zkonfiguruje počítačovou sestavu dle svých požadavků a finančních možností.	Architektura pc		
Aktivně pracuje s diagnostickým softwarem pro identifikaci hardwaru a vyhodnocení chyb. Umí rozpoznat počítačovou komponentu a dohledat pro ní manuál a ovladače.	Diagnostika hardwaru		
Demontuje a složí testovací počítačovou sestavu. Zpracuje protokol o demontáži, jednotlivých komponentách testovacího pc a jejich diagnostice. Umí vyměnit vadný díl počítače za identický funkční.	Praktická část – montáž pc	Technické práce	
Rozumí struktuře počítačových sítí (WAN/LAN/Wireless) a dokáže vyhodnotit nejvhodnější nastavení sítě WiFi.	Počítačové sítě	Fyzika	
Dobře si uvědomuje cenu počítačových dat, je schopen posoudit důležitost zálohování, zabezpečení a zvolit pro tyto úkony vhodný způsob.	Ochrana a zabezpečení dat	Matematika, Fyzika	
Aktivně dokáže chránit své soukromí na internetu, uvědomuje si rizika digitální minulosti. Uvědoměle používá sociální sítě.	WWW, sociální sítě	Všechny předměty	volitelné téma
Orientuje se ve webových službách, dokáže založit blog nebo jednoducou webovou stránku. Umí umístit obrázek nebo jiný soubor na internet a sdílet ho s ostatními	WWW, programování	Všechny předměty	volitelné téma

Vyučovací předmět: Informatika 9. ročník

Výstup **Žák:**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty**	**Poznámky**
Chápe význam nezbytnosti operačního systému, jeho roli a dokáže vyhodnotit vhodnost nasazení správného OS vzhledem k použitému hardwaru.	Operační systémy (OS)	Volitelná informatika pro 8. ročník	
Vyhodnotí optimální využití primárního pevného disku (HDD) pro instalaci OS, jeho rozdělení a význam jednotlivých oddílů. Orientuje se v možnostech zavádení OS, rozlišuje standardní boot, secure boot, chápe význam UEFI a nastavení BIOS.	Příprava disku pro instalaci OS		
Samostatně zvládne instalaci moderních operačních systémů na fyzický hardware a virtuální stroje / hypervisory pomocí instalátoru.	Instalace OS		
Aktivně zvládá řešení problémů při instalaci, orientuje se v databázi znalostí daného OS, chápe význam a využití oprav typu hotfix.	Ladění instalace OS		
Kontroluje stav spolupráce hardwarových komponent a nainstalovaného OS, vyhledá a nainstaluje potřebné ovladače pro bezproblémový chod.	Poinstalační postupy a práce		
Aktivně dokáže chránit OS před možnými hrozbami, vyhodnotí důležitost aktualizací a dalších bezpečnostních programů (firewall, antivir apod.)	Aktualizace a zabezpečení OS		
Orientuje se v termínech singleboot, dualboot, multiboot, hypervisor, emulace a virtualizace. Ovládá možnosti zabezpečení dat na systémovém disku.	Speciální možnosti nasazení/instalace OS	Matematika (šifry)	Volitelné téma
Umí zprovoznit staré aplikace, které v aktuálních OS již nejsou funkční.	Emulátory starých počítačových operačních systémů	Dějepis	Volitené téma
Umí zprovoznit aplikace určené pro jiné systémy než pc, zvládne nainstalovat OS Android do VM.	Emulátory systémů původně neurčených pro pc		Volitelné téma

Vyučovací předmět: PSANÍ VŠEMI DESETI

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět **psaní všemi deseti** je zařazen jako volitelný předmět v 7. a 8. ročníku s časovou dotací 1 vyučovací hodina týdně.

Cílem vyučovacího předmětu je naučit žáky psát desetiprstovou hmatovou metodou na klávesnicích počítačů bez nutnosti sledovat prsty na klávesách a zvyšovat přesnost a rychlost psaní. Při výuce je využíván program Mount Blue, jež umožňuje žákům pracovat vlastním tempem a motivuje žáky k zodpovědnosti za svoji práci. V rámci předmětu nelze stanovit zcela přesné tématické plány, protože pokrok každého žáka je dán jeho individuálními schopnostmi.

Škola umožní žákům získat domácí verzi programované výuky Mount Blue, která je velice důležitá z hlediska procvičování.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
Žák-osvojí si základní rozložení prstů na klávesnici počítače, umí klávesnici správně a aktivně používat, pracuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly
Učitel-vede ke správnému sezení u počítače, vysvětluje způsob fungování a použití programu
Kompetence k řešení problémů
Žák-snaží se problém chápat jako výzvu, posoudit vlastní úspěch a neúspěch
Učitel-upozorňuje na úskalí psaní jednotlivých písmen, snaží se předcházet vzniku špatných návyků psaní
Kompetence komunikativní
Žák-se učí vyjádřit svůj názor a při komunikaci dodržovat vžité konvence a pravidla
Učitel-vede žáky k diskusi o problémech, které se vyskytují při práci
Kompetence sociální a personální
Žák-snaží se být ohleduplný, pracuje podle svých individuálních schopností
Učitel-pozitivně motivuje žáky vnímat vlastní pokrok
Kompetence občanské
Žák-snaží se dodržovat pravidla slušného chování
Učitel-vede k dodržování autorských práv a licenčních smluv
Kompetence pracovní
Žák
- snaží se dodržovat bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- snaží se zvládat práci pod časovým stresem
- učí se chápat desetiprstovou hmatovou techniku psaní jako nástroj ke zvýšení efektivity při dalším vzdělávání

Učitel
- dbá na snižování chybovosti a zvyšování rychlosti psaní
- vysvětluje význam pravidelného procvičování a opakování
- vede žáky k vytváření správných pracovních návyků

Vyučovací předmět: Psaní všemi deseti 7. a 8. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
- orientuje se v možnostech počítače a uvědomuje si význam psaní všemi deseti prsty - ovládá klávesnici desetiprstovou hmatovou metodou, zvyšuje přesnost a rychlost psaní	Desetiprstová hmatová metoda programem Mount Blue, ovládání počítačové klávesnice, správné držení těla.	INT – návaznost na práci v textovém editoru Word Všechny předměty, ve kterých žák využívá PC pro učení i svou práci.	

Vyučovací předmět: SEMINÁŘ Z HUDEBNÍ VÝCHOVY

Charakteristika vyučovacího předmětu

- zaměříme se na populární hudbu 20. a 21. století (jazz, rock, folk, muzikál)
- zpěv (aktuální tvorba českých i zahraničních interpretů), sborový (vícehlasý) zpěv
- hra na hudební nástroje (možnost „osahat“ si některé nástroje, vyzkoušet, jak fungují)
- průřez dějinami hudby (seznámení se s nejvýznamnějšími hudebními osobnostmi historie i současnosti)

Časové vymezení předmětu:

- 8. ročník – 1 hodina týdně
-

Organizační vymezení předmětu:
Výuka probíhá v odborné učebně hudební výchovy. Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- skupinové vyučování
- samostatná práce
- kolektivní práce

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

- **Kompetence k učení**
  Žáci

- dovedností vyhledávají a třídí informace
- používají obecně užívané hudební termíny
- získané znalosti propojují do souvislostí
  Učitel

- vede žáky k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací, k používání odborné terminologie, k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi, k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

- **Kompetence k řešení problémů**
  Žáci

- samostatně a kriticky přemýšlejí
- samostatně zpracovávají a řeší problémů
- při zadání úkolu žáci rozpoznají problém a hledají nejvhodnější způsob řešení
  Učitel

- vede žáky ke správným způsobům řešení problémů
- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení

- **Kompetence komunikativní**
  Žáci

- při práci ve skupině dokáže žák vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých
  Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- zajímá se o náměty a názory žáků

➢ **Kompetence sociální a personální**
Žáci

- efektivně spolupracují, respektují názory jiných
- zhodnotí svoji práci, práci ostatních, učí se chápat odlišné kvality svých spolužáků
- učí se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce
  Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

➢ **Kompetence pracovní**
Žáki

- chrání a oceňují naše kulturní tradice
- aktivně se zapojují do kulturního dění
  Učitel

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

➢ **Kompetence pracovní**
Žáci
- žáci si vytvářejí pozitivní vztah k hudebním činnostem
  Učitel
- vyžaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů a termínů

Průřezová témata

MKV *(multikulturní výchova)*
- lidové písně jiných národů
- poznávaní kulturních tradic národů
- původ různých hudebních stylů

MV *(mediální výchova)*
- schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty z médií

Vyučovací předmět: Seminář z hudební výchovy 8.Ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
• Orientuje se v notovém grafickém záznamu	• Noty, hudební značky • Výrazové prostředky	VV – zástupné symboly	
• Zařadí skladbu k příslušnému historickému období • Rámcově rozpozná znaky hudby v jednotlivých obdobích	• Vývoj klasické hudby od baroka po současnost • Nejvýznamnější skladatelé a hudební díla	VV – symboly doby LV – prolínání literatury a hudby OV – znaky historických slohů	• CD – poslechové skladby
• Zařadí skladbu k příslušnému žánru • Rámcově se orientuje v žánrech populární hudby • Zařadí slyšenou hudbu do příslušného období a porovná ji s dalšími skladbami	• Hudební žánry 20. a 21. století • Jazz • Swing • Rock´n´roll • Country • Populární hudba od 60. let po současnost (hard rock, disko, punk, reggae, heavy metal, …)	LV – literatura 20. století MKV MV – využití elektroniky v hudbě	• CD – nahrávky popudby • Ukázky na Youtube
• Uplatňuje kreativitu, originalitu	• Vánoce – vokální a instrumentální hudba	Qv – vánoční zvyky LV – lidová slovesnost	• Česká i světová vánoční hudba

Vyučovací předmět: CHEMICKÁ PRAKTIKA

Charakteristika volitelného vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět chemická praktika si mohou zvolit žáci 9. ročníku a v učebním plánu je vymezen hodinou týdně. Výuka navazuje na učivo předmětu chemie v 8. a postupně v 9. ročníku. .

Vyučovací předmět:

- je zaměřen na komplexní rozšiřování a prohlubování vzdělávacího oboru Člověk a příroda
- klade důraz na porozumění zákonitostí chemických reakcí, porozumění dějů, které jsou součástí našeho každodenního života
- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o chemii, získávání praktických dovedností
- je zaměřen na rozvíjení pozitivního vztahu k přírodním vědám

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- výuka s praktickými cvičeními
- práce ve skupinách i jednotlivě
- krátkodobé projekty

Předmět Chemická praktika úzce souvisí se všemi předměty vzdělávacího oboru Člověk a příroda. V předmětu se odráží řada tematických okruhů průřezových témat, zejména environmentální výchovy, osobnostní a sociální výchovy.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Kompetence k učení**
  Učitel: vede žáky:

- k systematickému pozorování, k popisu a hodnocení pozorovaných dějů
- ke správnému používání odborné terminologie
- k samostatnému pozorování a zpracování získaných informací
- k vyvozování závěrů
- k práci s odbornou literaturou, výpočetní technikou

- **Kompetence k řešení problémů**
  Učitel:

- podněcuje žáky k logickému myšlení a k řešení problémů
- učí žáky poznatky zobecňovat
- podporuje samostatnost, tvořivost
- podporuje netradiční způsoby řešení problémů

- **Kompetence komunikativní**
  Učitel:

- zadává práci jednotlivcům, kteří ji společně vyhodnocují
- vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě
- vede žáky k formulování závěrů
- žáci mají možnost hodnotit své výsledky

➢ **Kompetence sociální a personální**
Učitel:

- vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků
- vede žáky k zodpovědnému chování

➢ **Kompetence občanské**
Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vychovává žáky jako osobnosti zodpovědně za svůj život, zdraví a ŽP
- učí žáky správně jednat v různých mimořádných životu nebezpečných situacích
- učí žáky předcházet nemocem, úrazům, poskytnout první pomoc
- důsledně vyžaduje dodržování stanovených pracovních postupů

➢ **Kompetence pracovní**
Učitel:

- vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s chemikáliemi
- vyžaduje dodržování vymezených pravidel z hlediska ochrany zdraví a ochrany životního prostředí
- zadává úkoly tak, aby žáci byli schopni využít poznatků i v běžné praxi

Vyučovací předmět: Chemická praktika 9. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
- Dodržuje základní pravidla při práci s chemikáliemi - Umí výsledky svého pozorování zaznamenat do protokolu - Dokáže poznat základní chemické nádobí a ví, k čemu se používá	Řád učebny Zápis protokolů Chemické žákovské soupravy	Př, F- bezpečnost práce	
- Na základě pozorování popíše vlastnosti látek - Navrhne vhodný způsob oddělování složek směsí - Sestaví příslušnou aparaturu pro oddělování složek směsí	Látky, směsi - rozpustnost látek - oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, sublimace)	F – stavba látek	
- Dokáže zapsat jednoduchou chemickou reakci, zapsat oxidační čísla k jednotlivým prvkům - Umí vyčíslit jednoduché chemické rovnice - Posoudí, které faktory ovlivní rychlost chemické reakce - Rozliší kyselé a zásadité roztoky v domácnosti pomocí indikátorů - Sestaví titrační aparaturu, chápe princip neutralizace	Redoxní reakce - zubní pasta pro slony Světelné pokusy Vlivy na rychlost chemické reakce Kyselost a zásaditost roztoků Titrace, neutralizace		
- Dokáže přítomnost kyslíku	Důkaz kyslíku Halogenidy	Př, Z – kyslík Z, Př-nerosty	

- Uvědomí si důležitost kyslíku pro lidský život - Zvládne zapsat a vysvětlit reakci fotosyntézy - Z PSP posoudí a ověří reakci halogenu s halogenidy, porozumí zákonitostem těchto reakcí z PSP - Vyhledá důkazy některých halogenidů - Vyhledá informace o těchto prvcích - Dokáže přítomnost vodíku, ze svého pozorování zdůvodní orosení zkumavky - Dokáže přítomnost dusíku	- kapkové reakce Biogenní prvky dusík, vodík - amoniaková fontána - důkaz vodíku	Př – dusík Z-vodík	
- Vyhledá důležitost tuků, cukrů a bílkovin pro živé organismy - Dokáže přítomnost těchto látek na základě specifických reakcí - Naučí se vyrábět mýdlo	Přírodní sloučeniny - důkazové reakce bílkovin - reakce bílkovin - důkazové reakce sacharidů - zmýdelňování	Př – tuky, cukry, bílkoviny	
- Samostatně vyhledá a nastuduje jednoduchý pokus - Zkusí předvést a vysvětlit ostatním spolužákům jeho průběh, podstatu	Pokusy pro zábavu i ponaučení - faraonovi hadi - výroba dýmovnice - modrý efekt atd.		

Vyučovací předmět: DOMÁCNOST

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Základem vzdělávacího obsahu volitelného předmětu Domácnost je vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce pro 2. stupeň. Předmět Domácnost je vyučován jako volitelný předmět v 7. a 8. ročníku. Časová dotace předmětu je 1 hodina týdně. Probíhá převážně v odborné učebně – cvičná kuchyň.

Vzdělávání v předmětu Domácnost:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o praktické pracovní dovednosti a návyky
- vede k pozitivnímu vztahu k práci a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci
- učí organizaci a plánování práce
- učí hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu
- učí se aplikovat poznatky v praktickém životě
- při praktických činnostech se žák zdokonaluje ve vaření, šití, ve výzdobě bytu

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím přírodnin, látek, různých materiálů, pracovních listů, odborné literatury)
- krátkodobé projekty

Řád učebny kuchyňky je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

Mezipředmětové vztahy:

- • chemie – voda, insekticidy, detergenty,
- • přírodopis – lidské tělo, trávicí soustava, ochrana ŽP, 1. pomoc
- • člověk a zdraví – zákl. složky potravy, 1. pomoc při úrazech
- • občanská výchova – zásady chování, právní normy
- • fyzika – elektrická energie, teplo, tepelná energie
- • ICT – zdroj informací

Průřezová témata :

- OSV – osobnostní rozvoj, kooperace a kompetice, morální rozvoj
- EV – vztah člověka k prostředí
- MDV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- vzájemné respektování (MKV)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Kompetence k učení**

Žáci:

- poznávají smysl a cíl učení
- mají pozitivní vztah k práci prostřednictvím zadávaných úkolů v rámci výuky
- umí posoudit vlastní pokrok
- kriticky zhodnotí výsledky své práce a diskutují o nich

Učitel vede žáky :

- k volbě různých postupů
- k práci s odbornou literaturou a informačními technologiemi

- **Kompetence komunikativní**

Žáci:

- se učí správnému technologickému postupu při práci
- při komunikaci používají správné technické názvosloví
- využívají informační zdroje k získání nových poznatků

Učitel vede žáky

- ke spolupráci
- k ohleduplnosti

- **Kompetence k řešení problémů**

Žáci:

- promýšlejí pracovní postupy praktických cvičení
- se učí chápat, že se při práci budou setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení
- aplikují poznatky v praxi

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání nových námětů
- k odpovědím na otevřené otázky
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje více postupů

- **Kompetence sociální a personální**

Žáci:

- pracují ve skupinách
- spolupracují při řešení problémů
- přispívají k diskusi a respektují názory jiných
- učí se věcně argumentovat

Učitel vede žáky

- ke vzájemné pomoci
- k sebedůvěře
- k pocitu úspěchu z dobře odvedené práce

- **Kompetence občanské**

Žáci:

- respektují pravidla při práci

- dokáží přivolat pomoc při zranění
- chápou základní ekologické souvislosti

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel slušného chování
- k uvědomění si souvislosti mezi lidskou činností a problémy životního prostředí
- předkládá situace, které vedou k zodpovědnému chování, k ochraně vlastního zdraví i zdraví druhých

- **Kompetence pracovní**

Žáci:

- dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla při práci
- používají bezpečně a účinně nástroje, vybavení, materiály
- dodržují technologický postup a pravidla, plní povinnosti, myslí na ochranu svého zdraví a zdraví druhých
- dbají na ochranu životního prostředí
- své znalosti využívají v běžné praxi.

Učitel vede žáky:

- ke správným způsobům užití materiálů a nástrojů
- k vnímání vlastního pokroku
- k dodržování bezpečnosti a hygieny práce
- k dodržování řádu učebny
- -zadává úkoly tak, aby žáci byli schopni využít získané poznatky v běžné praxi

Vyučovací předmět: Domácnost 7. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
- Žák dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni Používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	- zná a dodržuje řád cvičné kuchyně, hygienicky správně, bezpečně a hospodárně nakládá s kuchyňským náčiním a přístroji, surovinami i kuchyňskými odpadky ochrana před úrazem první pomoc	Enviromentální výchova – vztah člověka k prostředí, Přírodopis – 1. pomoc, lidské tělo, trávicí soustava Ch – detergenty, voda ICT – získávání informací F – elektrická energie, teplo	
- Žák organizuje a plánuje pracovní činnost	- finance- provoz a údržba domácnosti, rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory, hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti, záruční list, reklamace	OSV- osobnostní rozvoj, kooperace, hodnoty	
-Žák provádí jednoduché práce s přírodními materiály, Učí se estetickému cítění	- podzimní aranžování – práce s přírodninami	EV – vztah člověka k přírodě Př – poznávání přírodnin	
-Žák provádí jednoduché manuální práce, zhotoví si vlastní náčrt výrobku	- práce se zeleninou – okrasná dýně	EV-vztah člověka k přírodě	Výroba dekorací z dýní
- Žák dodržuje pravidla správného stolování, společenského chování a obsluhy u stolu Žák připraví samostatně jednoduchý pokrm podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy,	- úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole studená kuchyně výběr, nákup a skladování potravin	MDV – práce v real. týmu	Jednoduché prostírání, výzdoba stolu, skládání ubrousků Ve školní kuchyňce, pomazánky,

	základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů		chlebíčky, saláty zeleninové a ovocné, ovocný špíz
-Žák zvládá načtení receptu, orientuje se v nákupu potravin pro zadané jídlo, zvládá a řídí se bezpečností práce při vaření, dodržuje hygienu při práci	Teplá kuchyně – příprava pokrmů Vařením, pečením, smažením, dušením, zapékáním Sestavení jídelníčku podle zásad zdravé výživy	MDV – práce v real. týmu	Jednoduchá jídla, ve školní kuchyňce
-Žák zvládá načtení receptu, orientuje se v nákupu potravin pro zadané jídlo, zvládá techniky zdobení	Zákusky a dezerty	MDV – práce v real. týmu OSV – kreativita	Pečené i nepečené dorty, výroba figurek z marcipánu
- Žák se seznámí s vytvářením dekorací, ovládá jednoduché pracovní postupy při vytváření výrobků	Mikuláš, Vánoce – pečení perníčků	OSV – kreativita MKV – lidské vztahy	Pečení perníčků ve školní kuchyňce
- Žák se seznámí se základy jednotlivých technik ručních prací	Ruční práce – šití, vyšívání, základy pletení a háčkování, druhy a vlastnosti textilií, technika ručního šití	OSV – kreativita	Vyšívání podle předtištěného vzoru, pletení
-Žák si připraví vlastní náčrt výrobku, volí vhodný materiál a umístění hotového výrobku, dodržuje bezpečnost při práci	Práce s keramickou hlínou, sádrou	OSV – kreativita	Závěsné objekty do kuchyně, koupelen, dárkové předměty

Vyučovací předmět: Domácnost 8. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
- Žák dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni Používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	- zná a dodržuje řád cvičné kuchyně, hygienicky správně, bezpečně a hospodárně nakládá s kuchyňským náčiním a přístroji, surovinami i kuchyňskými odpadky ochrana před úrazem první pomoc	Enviromentální výchova – vztah člověka k prostředí, Přírodopis – 1. pomoc, lidské tělo, trávicí soustava Ch – detergenty, voda ICT – získávání informací F – elektrická energie, teplo	
- Žák dodržuje pravidla správného stolování, společenského chování a obsluhy u stolu Žák připraví samostatně jednoduchý pokrm podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy Žák organizuje a plánuje pracovní činnost	- úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole výběr, nákup a skladování potravin základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů Studená kuchyně – práce s ovocem a zeleninou, vitamínové saláty, ovocné saláty, ovocné špízy, ovocné nápoje s jogurtem, aranžování ovoce	OSV- osobnostní rozvoj, kooperace, hodnoty MDV – práce v real. týmu	Jednoduché prostírání, výzdoba stolu, skládání ubrousků, ovocné a zeleninové saláty
-Žák provádí jednoduché práce s přírodními materiály, Učí se estetickému cítění	- podzimní aranžování – práce s přírodninami	EV – vztah člověka k přírodě Př – poznávání přírodnin	
-Žák provádí jednoduché manuální práce, zhotoví si vlastní náčrt výrobku	- práce se zeleninou – okrasná dýně	EV-vztah člověka k přírodě	Výroba dekorací z dýní

- Žák připraví samostatně jednoduchý pokrm podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy Žák organizuje a plánuje pracovní činnost	Studená kuchyně – výroba pomazánek, chlebíčků, jednohubek, obložený talíř	OSV- osobnostní rozvoj, kooperace, hodnoty MDV – práce v real. týmu	Ve školní kuchyňce, pomazánky, chlebíčky
-Žák zvládá načtení receptu, orientuje se v nákupu potravin pro zadané jídlo, zvládá a řídí se bezpečností práce při vaření, dodržuje hygienu při práci	Teplá kuchyně – příprava pokrmů Vařením, pečením, smažením, dušením, zapékáním Sestavení jídelníčku podle zásad zdravé výživy	MDV – práce v real. týmu	Jednoduchá jídla, ve školní kuchyňce
-Žák zvládá načtení receptu, orientuje se v nákupu potravin pro zadané jídlo, zvládá techniky zdobení	Zákusky a dezerty	MDV – práce v real. týmu OSV – kreativita	Pečené i nepečené dorty, výroba figurek z marcipánu
- Žák se seznámí s vytvářením dekorací, ovládá jednoduché pracovní postupy při vytváření výrobků	Mikuláš, Vánoce, Velikonoce – pečení perníčků, vánočního cukroví	OSV – kreativita MKV – lidské vztahy	Pečení perníčků ve školní kuchyňce
- Žák se seznámí se základy jednotlivých technik ručních prací	Ruční práce – šití, vyšívání, základy pletení a háčkování, druhy a vlastnosti textilií, technika ručního šití	OSV – kreativita	Vyšívání podle předtištěného vzoru, pletení

Vyučovací předmět: KOMUNIKACE A PREZENTACE

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Komunikace a prezentace patři do oblasti humanitních předmětů a je součástí výuky Českého jazyka.

Předmět rozvíjí a rozšiřuje u žáků poznatky v oblastech rétoriky, komunikace, sebeprezentace a etiky

Předmět Komunikace a prezentace se vyučuje jako samostatný předmět v 7. , 8. a 9. ročníku 1 hodinu týdně

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Kompetence k učení**

Učitel

- Vybírá pro efektivní učení vhodnou strategii
- Vede žáky k vyhledávání a třídění informací
- Vede žáky k užívání správné terminologie
- Zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků
- Sleduje při hodině pokrok všech žáků
- Plánuje zdokonalování učiva
- Vede žáky k pozitivnímu vztahu k učení
- Vede žáky k využívání výpočetní techniky
- Nabádá žáky ke sběru informací z různých zdrojů
- Klade důraz na kritické posuzování jednotlivých informací
- Klade důraz a mezipředmětové vztahy

Žáci

- Učí se plánovat, organizovat a řídit vlastní učení
- Vyhledávají a třídí informace a propojují je do širších významových celků
- Osvojují si základní pojmy spojené s komunikací
- Kriticky hodnotí výsledky svého učení a diskutují o nich
- Získávají pozitivní vztah k učení
- Využívají prostředků výpočetní techniky

- **Kompetence k řešení problémů**

Učitel

- Vede žáky k rozpoznání a pochopení problému
- Zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- Vede žáky k plánování postupů
- Vede žáky k diskuzím nad aktuálními tématy
- Vede žáky k toleranci na názory druhých
- Nabízí žákům prostor pro vyjádření svého názoru a postoje

Žáci

- Rozpoznávají problém, přemýšlí o příčinách
- Vyhledávají informace vhodné k řešení problémů

- Využívají získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení
- Samostatně řeší problémy a volí vhodné způsoby řešení
- Domýšlí následky navrhovaného řešení
- Uvážlivě a zodpovědně rozhodují

➢ **Kompetence komunikativní**

Učitel

- Zadává referáty a vede žáky k rozvíjení schopnosti argumentace
- Napomáhá k rozvoji prezentace své vlastní práce
- Vede žáky k souvislému projevu
- Zadává úkoly, při kterých žáci musí spolupracovat
- Vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

Žáci

- Využívají informačních a komunikačních prostředků
- Formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně a kultivovaně
- Naslouchají promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagují
- Účinně se zapojují do diskuse a vhodně obhajují svůj názor

➢ **Kompetence sociální a personální**

Učitel

- Učí žáky pracovat v týmu, přijmout určitou sociální roli
- Vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- Dodává žákům sebedůvěru

Žáci

- Účinně spolupracují ve skupině
- Podílejí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- Věcně argumentují
- Respektují se navzájem
- Chovají se a jednají tak, aby dosáhli pocitu sebeuspokojení, ovšem ne na úkor druhých

➢ **Kompetence občanské**

Učitel

- Pracuje v hodinách způsobem, který vyučuje, aby jeden žák pracoval za ostatní
- Motivuje žáky k prozkoumávání názoru a pohledů lišících se od jejich vlastního

Žáci

- Respektují přesvědčení druhých lidí, jsou schopni empatie
- Aktivně se zapojují do kolektivu

➢ **Kompetence pracovní**

Učitel

- Vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví
- Vede žáky k využívání znalostí v praxi
- Vede žáky k dodržování bezpečnostních pravidel pro práci s výpočetní technikou

Žáci

- Dodržují hygienu práce
- Dodržují bezpečnostní pravidla pro práci s výpočetní technikou
- Využívají svých znalostí v běžné praxi v zájmu vlastního rozvoje a dalšího vzdělávání

Vyučovací předmět: Komunikace a prezentace 7. ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
- Uplatňuje společensky vhodné způsoby komunikace ve formálních a neformálních vztazích - Při tvorbě vlastního textu mluveného i psaného využívá základní principy rétoriky - Vhodně užívá zvukové prostředky řeči (modulace síly, výšky hlasu a tempa řeči, umístění přízvuků a pauz, správné frázování) - V mluveném projevu ovládá zásady spisovné výslovnosti - Dokáže správně používat komunikační prostředky (osobní, neosobní, telefon, mail a další) - V písemném projevu účinně využívá možností grafického členění textu - V mluveném i psaném projevu vhodně využívá slohotvorné rozvrstvení výrazových prostředků češtiny - Efektivně a samostatně využívá různé informační zdroje - Vhodně prezentuje vlastní osobu a práci - V mluveném projevu vhodně využívá nonverbálních prostředků řeči - Dokáže charakterizovat znaky nonverbální komunikace	Komunikace jako sociálně společenská aktivita Verbální komunikace Normy společenského chování Společenská konverzace Pocit vlastní hodnoty, techniky podporující naše sebevědomí Příprava na veřejná vystoupení Prezentace Tréma a její zvládnutí Manipulace a její rozpoznání Vyjadřování Přijetí kolektivem Syndrom vyhoření	ČJ OV	

- Dokáže rozdělit typ komunikace na jednotlivé oblasti - Popíše typy zóny, které rozlišujeme - Určí, jaký vztah máme k osobám, které si připouštíme do jednotlivých zón - Uvědomí si chyby v procesu sociálního poznávání (první dojem…) - Vysvětlí, co mohou signalizovat jednotlivé typy postojů člověka - Posoudí styl chůze a pokusí se z ní vyčíst př. Potřeby a přání člověka - Pomocí gest dokáže dokreslit verbální komunikaci - Na základě výrazů v obličeji předvede své pocity - Posoudí intenzitu pohledu a pokusí se rozlišit, co který pohled vyjadřuje - Rozpoznává různé typy hlasů, barvy, intenzity - Společensky rozlišuje vhodné a nevhodné doteky pro danou situaci - Dokáže určit vhodné situace pro podání ruky, určuje délku a intenzitu stisku ruky, atd. - Prokáže schopnost správného úsudku z pozorování nonverbálních projevů	Problémová komunikace (nezdravá komunikace, kritika, konflikty, diskriminace) Umění naslouchat Praktické činnosti - Práce s hlasem - Technika řeči - Ortoepie - Modulační prostředky (větná intonace, pauzy, mluvní tempo, frázování) - Komunikační prostředky (telefon, dopis, email a další) Nonverbální komunikace Obecná charakteristika Komunikace na vzdálenost První dojem Tělesné signály a jejich interpretace Postoje Chůze Způsoby sezení Gestikulace Mimika Pohledy Hlas Haptika – komunikace doteky		

Vyučovací předmět: Komunikace a prezentace 8.ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
- Uplatňuje společensky vhodné způsoby komunikace ve formálních a neformálních vztazích - Při tvorbě vlastního textu mluveného i psaného využívá základní principy rétoriky - Vhodně užívá zvukové prostředky řeči (modulace síly, výšky hlasu a tempa řeči, umístění přízvuků a pauz, správné frázování) - V mluveném projevu ovládá zásady spisovné výslovnosti - Dokáže správně používat komunikační prostředky (osobní, neosobní, telefon, mail a další) - V písemném projevu účinně využívá možností grafického členění textu - V mluveném i psaném projevu vhodně využívá slohotvorné rozvrstvení výrazových prostředků češtiny - Efektivně a samostatně využívá různé informační zdroje - Vhodně prezentuje vlastní osobu a práci - V mluveném projevu vhodně využívá nonverbálních prostředků řeči - Dokáže charakterizovat znaky nonverbální komunikace	Komunikace jako sociálně společenská aktivita Verbální komunikace Normy společenského chování Společenská konverzace Pocit vlastní hodnoty, techniky podporující naše sebevědomí Příprava na veřejná vystoupení Prezentace Tréma a její zvládnutí Manipulace a její rozpoznání Vyjadřování Přijetí kolektivem Syndrom vyhoření	ČJ OV	

- Dokáže rozdělit typ komunikace na jednotlivé oblasti - Popíše typy zóny, které rozlišujeme - Určí, jaký vztah máme k osobám, které si připouštíme do jednotlivých zón - Uvědomí si chyby v procesu sociálního poznávání (první dojem…) - Vysvětlí, co mohou signalizovat jednotlivé typy postojů člověka - Posoudí styl chůze a pokusí se z ní vyčíst př. Potřeby a přání člověka - Pomocí gest dokáže dokreslit verbální komunikaci - Na základě výrazů v obličeji předvede své pocity - Posoudí intenzitu pohledu a pokusí se rozlišit, co který pohled vyjadřuje - Rozpoznává různé typy hlasů, barvy, intenzity - Společensky rozlišuje vhodné a nevhodné doteky pro danou situaci - Dokáže určit vhodné situace pro podání ruky, určuje délku a intenzitu stisku ruky, atd. - Prokáže schopnost správného úsudku z pozorování nonverbálních projevů	Problémová komunikace (nezdravá komunikace, kritika, konflikty, diskriminace) Umění naslouchat Praktické činnosti - Práce s hlasem - Technika řeči - Ortoepie - Modulační prostředky (větná intonace, pauzy, mluvní tempo, frázování) - Komunikační prostředky (telefon, dopis, email a další) Nonverbální komunikace Obecná charakteristika Komunikace na vzdálenost První dojem Tělesné signály a jejich interpretace Postoje Chůze Způsoby sezení Gestikulace Mimika Pohledy Hlas Haptika – komunikace doteky		

Vyučovací předmět: Komunikace a prezentace 9.ročník

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
- Uplatňuje společensky vhodné způsoby komunikace ve formálních a neformálních vztazích - Při tvorbě vlastního textu mluveného i psaného využívá základní principy rétoriky - Vhodně užívá zvukové prostředky řeči (modulace síly, výšky hlasu a tempa řeči, umístění přízvuků a pauz, správné frázování) - V mluveném projevu ovládá zásady spisovné výslovnosti - Dokáže správně používat komunikační prostředky (osobní, neosobní, telefon, mail a další) - V písemném projevu účinně využívá možností grafického členění textu - V mluveném i psaném projevu vhodně využívá slohotvorné rozvrstvení výrazových prostředků češtiny - Efektivně a samostatně využívá různé informační zdroje - Vhodně prezentuje vlastní osobu a práci - V mluveném projevu vhodně využívá nonverbálních prostředků řeči - Dokáže charakterizovat znaky nonverbální komunikace	Komunikace jako sociálně společenská aktivita Verbální komunikace Normy společenského chování Společenská konverzace Pocit vlastní hodnoty, techniky podporující naše sebevědomí Příprava na veřejná vystoupení Prezentace Tréma a její zvládnutí Manipulace a její rozpoznání Vyjadřování Přijetí kolektivem Syndrom vyhoření	ČJ OV	

- Dokáže rozdělit typ komunikace na jednotlivé oblasti - Popíše typy zóny, které rozlišujeme - Určí, jaký vztah máme k osobám, které si připouštíme do jednotlivých zón - Uvědomí si chyby v procesu sociálního poznávání (první dojem…) - Vysvětlí, co mohou signalizovat jednotlivé typy postojů člověka - Posoudí styl chůze a pokusí se z ní vyčíst př. Potřeby a přání člověka - Pomocí gest dokáže dokreslit verbální komunikaci - Na základě výrazů v obličeji předvede své pocity - Posoudí intenzitu pohledu a pokusí se rozlišit, co který pohled vyjadřuje - Rozpoznává různé typy hlasů, barvy, intenzity - Společensky rozlišuje vhodné a nevhodné doteky pro danou situaci - Dokáže určit vhodné situace pro podání ruky, určuje délku a intenzitu stisku ruky, atd. - Prokáže schopnost správného úsudku z pozorování nonverbálních projevů	Problémová komunikace (nezdravá komunikace, kritika, konflikty, diskriminace) Umění naslouchat Praktické činnosti - Práce s hlasem - Technika řeči - Ortoepie - Modulační prostředky (větná intonace, pauzy, mluvní tempo, frázování) - Komunikační prostředky (telefon, dopis, email a další) Nonverbální komunikace Obecná charakteristika Komunikace na vzdálenost První dojem Tělesné signály a jejich interpretace Postoje Chůze Způsoby sezení Gestikulace Mimika Pohledy Hlas Haptika – komunikace doteky		

4. NEPOVINNÉ PŘEDMĚTY

Další cizí jazyk

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk je možné nahradit v nejlepším zájmu žáka-cizince vzdělávacím obsahem vzdělávacího oboru Cizí jazyk nebo vzdělávacím obsahem Češtiny jako druhého jazyka (lze využít Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro základní vzdělávání). V těchto případech se nejedná o podpůrné opatření, vzdělávací obsah se nahrazuje bez vytváření individuálního vzdělávacího plánu (IVP).

- k realizaci vzdělávacího obsahu Češtiny jako druhého jazyka pro žáky s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka (lze využít Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro základní vzdělávání)

Vyučovací předmět: NĚMECKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět nepovinný německý jazyk je zařazen samostatně v 6. – 9. ročníku v hodinové dotaci 2h týdně. Výuka probíhá v samostatných skupinách.

Důraz je kladen především na schopnost základní komunikace a porozumění, osvojení základních, receptivních, produktivních a interaktivních řečových dovedností. Pozornost je věnována především mluvenému slovu a schopnosti reagovat na pokyny a modelové komunikační situace vycházející z každodenního života. Postupně jsou rozvíjeny všechny jazykové dovednosti – poslech, čtení, psaní a mluvení. Žáci si osvojují a rozšiřují slovní zásobu a gramatická pravidla. Děti se začínají seznamovat s reáliemi německy hovořících zemí. Předmět zahrnuje tématické okruhy všech průřezových témat.

Hodnocení žáka sleduje jeho schopnost reagovat na pokyny, dorozumět se a vést rozhovor v běžných jednoduchých situacích a hovořit o základních praktických tématech. Hodnocení je také založeno na výsledcích jednoduchých písemných prací.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Kompetence k učení**

Učitel

- vybírá pro efektivní učení vhodnou strategii
- vede žáky k vyhledávání a třídění informací
- vede žáky k užívání správné terminologie
- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků
- sleduje při hodině pokrok všech žáků
- plánuje zdokonalování učení
- vede žáky k pozitivnímu vztahu k učení

- vede žáky k využívání výpočetní techniky

Žáci

- učí se plánovat, organizovat a řídit vlastní učení
- vyhledávají a třídí informace a propojují je do širších významových celků
- osvojují si základní jazykové pojmy
- kriticky hodnotí výsledky svého učení a diskutují o nich
- získávají pozitivní vztah k učení
- využívají prostředků výpočetní techniky

➢ **Kompetence k řešení problémů**

Učitel

- Vede žáky k rozpoznání a pochopení problému
- Zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- Vede žáky k plánování postupů

Žáci

- Rozpoznají problém, přemýšlí o příčinách
- Vyhledávají informace vhodné k řešení problémů
- Využívají získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení
- Samostatně řeší problémy a volí vhodné způsoby řešení
- Domýšlí následky navrhovaných řešení
- Uvážlivě a zodpovědně rozhodují

➢ **Kompetence komunikativní**

Učitel

- Vede žáky k souvislému a kultivovanému písemnému i ústnímu projevu
- Zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- Vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- Vede žáky k výstižné argumentaci

Žáci

- Využívá informačních a komunikativních prostředků
- Formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně a
- kultivovaně se vyjadřují ústně i písemně
- Naslouchají promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagují
- Účinně se zapojují do diskuse a vhodně obhajují svůj názor

➢ **Kompetence sociální a personální**

Učitel

- Učí žáky pracovat v týmu, přijmout určitou sociální roli
- Vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- Dodává žákům sebedůvěru

Žáci

- Účinně spolupracují ve skupině
- Podílejí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- Věcně argumentují
- Respektují se navzájem
- Chovají se a jednají tak, aby dosáhli pocitu sebeuspokojení, ovšem ne na úkor
- druhých

- **Kompetence občanské**

Učitel

- Pracuje v hodinách způsobem, který vylučuje, aby jeden žák pracoval za ostatní
- Motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- Motivuje žáky k zájmu o kulturní dědictví
- Vede žáky k aktivnímu postoji ke kultuře

Žáci

- Respektují přesvědčení druhých lidí, jsou schopni empatie
- Chrání naše tradice, kulturní i historické dědictví
- Aktivně se zapojují do kulturního dění
- Mají pozitivní postoj k uměleckým dílům

- **Kompetence pracovní**

Učitel

- Vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví
- Vede žáky k využívání znalostí v praxi
- Vede k dodržování bezpeč. pravidel pro práci s výpočetní technikou

Žáci

- Dodržují hygienu práce
- Dodržují bezpečnostní pravidla pro práci a výpoč. technikou
- Využívají svých znalostí v běžné praxi v zájmu vlastního rozvoje a dalšího vzdě-
- lávání

Vyučovací předmět: Německý jazyk 1. rok výuky

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
• Žák opakuje fonetické řady, jazykolamy, osvojuje si písně a říkadla • Snaží se o správnou výslovnost • Opakuje pozdravy a německá jména • Zdraví se se spolužáky, učitelem • Reaguje na základní pokyny při práci v hodině • Používá správné koncovky sloves • Samostatně pojmenovává členy rodiny s využitím obrázků • Seznamuje se s pořádkem slov v oznamovací a tázací větě	Téma: **Pozdravy, jména, rodina, bydliště** Gramatika: • Slovosled ve větě oznamovací, tvoření otázek • 1. , 2. a 3. osoba j. č. a 1. os. j. č. sloves heissen, sein, wohnen • Zájmena ich, du, er, sie, Sie, wir, mein, dein, wer •	MKV OSV EGS MV	
• Opakuje a samostatně pojmenovává základní školní potřeby • Udává počet a barvu škol. předmětů • Používá člen určitý a neurčitý • Jednoduše popíše školní třídu • Třídí podstatná jména podle členu • Pojmenuje příbuzenské vztahy	Téma: **Škola a školní potřeby** Gramatika: • Podstat. jména se členem určitým a neurčitým • Otázka zjišťovací a doplňovací • Vazba „von“ • Přídavná jména v přísudku	OSV MKV MV	
• Pantomimicky předvádí vybrané činnosti	Téma: **Činnosti, koníčky, kamarádi, hry a hračky** Gramatika:	MKV EV EGS	

• Jednoduše pojmenovává činnosti ostatních • Vyjadřuje souhlas či nesouhlas • Tvoří kladné i záporné odpovědi na otázky podle obrázků nebo skutečnosti • Napíše podle vzoru jednoduchý dopis o sobě • Uděluje jednoduché příkazy a reaguje na ně	• Časování sloves v přítomném čase • Sloveso „haben“ • Vazba „am Montag“ • Zápor	OSV	
• Počítá se správnou výslovností od 1 do 30 • Domluví si schůzku • Jednoduše popíše oslavu narozenin • Vyjmenuje roční období a kalendářní měsíce • Vyjádří radost i překvapení • Zazpívá jednoduchou písničku	Téma: **Narozeniny a jejich oslava, základní časové údaje, čísla do 30** Gramatika: • 4. pád podst. jmen s určitým členem • Vazba „ ich möchte“ • Časové údaje s předložkami um, am , im • Množné číslo některých podst, jmen	MKV EV OSV MV	

Vyučovací předmět: Německý jazyk 2. rok výuky

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
• Vytváří dialog a obměňuje ho • Popíše svůj dům, byt, pokoj • Napíše podle vzoru jednoduchý dopis • Převypráví pohádku • Zinscenuje pohádku • Používá perfektum sloves „sein“ • Používá správné koncovky pravidelných sloves • Tvoří formy sloves s odlučitelnou koncovkou	Téma: **Byt, bydlení** Gramatika: • Časování pravidelných sloves • Slovesa nepravidelná • Předložka „in“ se 3. pádem	ČJ – Dopis, popis Inscenace pohádky HV- nácvik písně	
• Popíše svůj denní, týdenní program • Dokáže nazvat své vyučovací předměty • Zná základní frazeologii při nakupování • Reprodukuje, zaměňuje a dotváří interwiev • Zazpívá písničku „Einkaufssong“ • Pozná, kde použít 3. a kde 4. pád po předložce „in“ • Počítá od 1 do 100 000 • Dokáže se zeptat na cenu zboží • Zeptá se na telefonní číslo, reaguje ne podobný dotaz	Téma: **Týdenní a denní program, rozvrh hodin** **Nakupování** Gramatika: • Předložka „in“se 4. pádem • Předložka „zu“ • Časování způsobových sloves • Číslovky do 100 000 • Množné číslo podstatných jmen	ČJ Ze HV – nácvik písně M – základní matem. úkony MV- interwiev VEGS – EU MKV – německy mluvící země	

• Snaží se orientovat v plánu města • Nazve různé dopravní prostředky • Zná názvy evropských zemí a ukáže je na německé mapě • Dokáže jednoduchým způsobem poradit cestu, zeptá se na cestu • Vyjádří pocity bolesti a nemoci, určí části těla • Zazpívá písničku	Téma: **Dopravní prostředky, cestování** **Orientace v plánu města** **Zdraví – nemoci, části těla** Gramatika: • Předložky se 3. pádem • Způsobová slovesa • Vazby: „ich fahre mit…. “, „tut mir weh“	MKV – Evropské země a města, cestování – prostředek poznávání cizích zemí a kultur Ze TV – vztah ke sportu Hv – nácvik písně	
• Popisuje zážitek podle obrázku nebo fotografie • Obměňuje rozhovory na různá témata • Vyjmenuje a charakterizuje roční období, přiřazuje k nim vhodné činnosti • Zazpívá písničku „Kleidungslied“ • Popíše své oblečení • Určí vhodná oblečení pro různá roční období a činnost	Téma: **Počasí, roční období** **Oblečení** Gramatika: • Nepravidelná slovesa, slovesa s odlučitelnou předponou • Slovesa „tragen“ a „anhaben“ • Přivlastňovací zájmena v 1. pádě	**<u>Projekt</u>** : 1. Roční období 2. Ich Hv – nácvik písně	

Vyučovací předmět: Německý jazyk 3. rok výuky

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Umí vyčasovat a ve větě použít nepr. slovesa(lesen, fahren, . .). Umí vyjádřit čas, použít základní i složené číslovky. Používá ve větě způsobová slovesa – rámcová konstrukce. Využívá přivlastňovací zájmena.	**Opakování** Časování nepravidelných sloves, určování času, číslovky, rámcová konstrukce ve větě, předložky, způsobová slovesa, zájmena		
Žáci jednoduše popíší školní třídu, Umí pojmenovat základní funkce mobilu, Používá něm. názvy školních předmětů	1 **Schule** Die Schule beginnt Neue klasse Die Schule im vorigen Jahrtausend Im Fundbüro	OSV MKV EGS VDO	
Žáci vyjmenují německy nejznámější zvířata, Objasní veter. lékaři problémy zvířete, Jednoduše charakterizuje nejznám. zvířata v zoo,	2. **Tiere** Wer lebt wo? Mein Tier Beim Tierarzt Viele Tiere	OSV MKV EV	

Vypravuje o svém oblíbeném zvířeti	Im ZOO Lieblingstiere		
Žáci pojmenují oblíbené činnosti, Umí si domluvit schůzku, Jednoduše vypravuje o oslavě narozenin, Popíše příhodu z víkendu, Pomocí slovníku porozumí slož. textu o Rakousku	3. **Freizeit** Hobby Eine Verabredung Geburtstag Was ist am Wochenende los? Ferien in Österreich	OSV EGS MKV EV VDO	
Žák vyjádří, kde věci leží nebo kam je dává, Jednoduše popíše své bydliště, Formuluje své sny o bydlení.	4. **Wie wir wohnen** Wo ist Max? Wohin mit den Sachen? Ich räume auf Christine möchte umziehen Mein Traum vom Wohnen	OSV MKV EV	

Vyučovací předmět: Německý jazyk 4. rok výuky

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Žáci umí časovat způsobová slovesa a umí je použít ve větě. Rozumí rozkazovacímu způsobu. Používá množné číslo podstatných jmen. Pracuje s číslovkami, se zájmeny a předložkami. Umí vytvořit minulý čas a správně ho použít ve větě. Přečte souvislý text a porozumí mu, stručně jej reprodukuje.	**Opakování 1. – 4. lekce** způsobová slovesa, rozkazovací způsob, množné číslo, číslovky, zájmena, minulý čas, předložky. Práce se souvislým textem.		
Žák pojmenuje základní jídla, Přiřadí potraviny do skupin, Vypočítá, co nakoupí a za kolik, Orientuje se v jídelním lístku	5. **Rund ums Essen** Frühstück …. . Was ist was? Der Einkauf Wir vergleichen Im Restaurant Länder, Speisen, Getränke	OSV EGS MKV EV VDO	
Žák pojmenuje několik německých pohádek a jejich hrdinů, Popíše putování pohádkovým lesem, Přečteme si pohádku	6. **Die Märchenwelt** Schneewitchen…. Eine Wanderung durch den Märchenwald Ein Märchen	OSV EGS MKV EV	
Žák stručně charakterizuje svého kamaráda, Napíše svou „vizitku“ na nástěnku,	7. **Kontakte** Freunde	OSV EGS	

V textu si najdeme, jak se vyvíjela pošta, Budeme komunikovat se záznamníkem, Zdůvodníme pozdní příchod do školy, Vyjádříme přesný čas na hodinách.	Brieffreunde Komminikationsmittel Nachrichten vom Anrufbeantworter Eine Geschichte	MKV MDV EV VDO	
Žák pojmenuje základní součásti oblečení, Vyjádří, co si vezme s sebou na cesty, Připravíme se na karneval, Zahrajeme si na nákup oblečení, Každý popíše své oblíbené oblečení.	8. **Kleidung** Was trägt man Wir verreisen Überraschung Einkäufe Kleder machen Leute	OSV EGS MKV EV VDO	

Vyučovací předmět: RUSKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět ruský jazyk je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Na ZŠ Štefánikova se realizuje jako Další cizí jazyk. To znamená a jako nepovinný předmět pro žáky II. stupně (2x týdně 1 hod.)

Výuka ruštiny a jiných cizích jazyků je důležitou součástí výchovně vzdělávacího procesu na základních školách. Vybavuje žáky takovými znalostmi a dovednostmi, které jim neumožňuje mateřský jazyk. V době globalizace a integrace Evropy znalost cizích jazyků pomáhá odstraňovat bariéry. . Vzájemné poznávání jiného způsobu života a odlišných kulturních tradic přispívá k toleranci, spolupráci a vzájemnému porozumění mezi lidmi. Zároveň znalost cizích jazyků vytváří předpoklady pro získání sebedůvěry , pro možnost pozdějšího pracovního uplatnění v cizích zemích.

Vzdělávání v Dalším cizím jazyce směřuje k dosažení úrovně A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Ten vymezuje, jako cílové kompetence jazykové výuky, kompetence komunikativní-receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti a všeobecné-znalost reálií a sociokulturního prostředí .

Úroveň A1:

- rozumí známým každodenním výrazům
- vyslovuje a čte plynule a foneticky správně jednoduchý známý text
- rozumí základním frázím
- používá je
- představí sebe a ostatní
- klade jednoduché otázky
- odpovídá na jednoduché otázky
- domluví se jednoduchým. způsobem, mluví-li partner pomalu

Učebnice: učební soubor [Pajechali], autoři H. Žofková, Z. Liptáková, K. Eibenová, J. Šaroch

- pracovní sešit pro žáky
- zvukové nahrávky
- metodická příručka

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Kompetence k učení**
- žák poznává smysl a cíl učení
- vybírá efektivní metody učení
- vyhledává, pozoruje, vyvozuje a propojuje vědomosti do větších celků
- má pozitivní vztah k potřebě celoživotního vzdělávání

- **Kompetence k řešení problémů**
- žák chápe problém

- vyhledává potřebné informace o problému
- ověřuje správnost jeho řešení
- zkušenosti uplatňuje při řešení jiných problémů
- sleduje vlastní pokrok při jejich řešení

➢ **Kompetence komunikativní**

- žák komunikuje na odpovídající úrovni
- využívá i gest a intonace
- naslouchá promluvám ostatních a vhodně na ně reaguje

➢ **Kompetence sociální a personální**

- žák aktivně pracuje ve skupině
- podílí se na vytváření příjemné atmosféry ve skupině
- je ohleduplný , oceňuje zkušenosti ostatních
- chápe potřebu spolupráce

➢ **Kompetence občanské**

- žák respektuje názory ostatních
- rozhoduje se zodpovědně v individuálních situacích
- respektuje, oceňuje, chrání naše tradice a kult. a histor. Hodnoty

➢ **Kompetence pracovní**

- žák dodržuje stanovená pravidla
- plní své povinnosti
- využívá získané znalosti a zkušenosti pro svůj rozvoj

Vyučovací předmět: Ruský jazyk 1. rok výuky

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
Ukáže na mapě Rusko, vyhledá jeho oficiální název, státní symboly . . Porovná Rusko s ostatními státy, určí jeho jedinečnost , vyhledává metropole. Všímá si všech zajímavostí. Vyvodí pojem“světový jazyk „. Vyjmenuje významné osobnosti a debatuje o nich.	Úvod do výuky Reálie Světový jazyk Osobnosti současnosti i historie	 Z, D MV EV MKV OSV	
	PŘEDAZBUKOVÉ OBDOBÍ		
	1. -6. lekce		
Postupně formou obrázků a CD nahrávek si uvědomuje zvukovou stránku jazyka. Odhaduje obsah známých rus. pohádek a písní, chce jim brzy rozumět. Řeší hádanky. Vyvozuje podobnost slovanských jazyků. Vybere si ruské jméno, reaguje na otázky: [Kto ty?] [Kak tibja zavut?] Průběžně si osvojuje ruské pokyny vyučující.	 Způsob práce Motivace Ruština- slovanský jazyk Ruská jména v otázkách a odpovědích	ČJ VEGS	
Opakuje pravidelně a postupně podle CD fonetické“rozcvičky“. Posuzuje správnou výslovnost, soustřeďuje se na její nácvik. Opakuje po učiteli jednoduché jazykové řady, říkadla, básničky.	Správná výslovnost		

Seznamuje se se základními pozdravy, opakuje po učiteli a dodržuje správnou intonaci a výslovnost otázek a odpovědí.	První rozhovor v ruštině Intonace otázek		
Použije otázku[Kak děla?]V odpovědi vyjádří pocit radosti, smutku a lhostejnosti.	Rozšíření rozhovoru o vyjádření pocitů		
Pozorně poslouchá a opakuje slovní zásobu tématických okruhů. . Dokáže zhodnotit a porovnat výslovnost. Rozpozná zlepšení výslovnosti. Vytváří a používá i vlastní obrázky k upevňování slov. zásoby.	Tématické okruhy: rodina zvířata škola a škol. pomůcky různé podle zájmu žáků	ČJ	
Ukazuje a pojmenovává osoby a předměty ve třídě. Používá otázky:[Kto eto?] [Što eto?]	jídlo		
Opakuje číslovky, počítá jednoduché příklady do 10. Sestavuje pomocí karet číselné řady. Používá číslovky k vyjádření času.	číslovky 1-10	M	
Opakuje názvy barev, vybarvuje obrázek podle diktátu.	barvy		
Zjišťuje podle obrázku činnosti dětí. Opakuje ve spojení se jmény. Předvádí, rozpoznává a pojmenovává činnosti.	činnosti		
Sestavuje otázky typu:[Što dělajet . …?]	Otázky		

Vyhledává ruský překlad zajímavých slov a rozpoznává písmena azbuky, zjistí potřebu znalosti azbuky.	Práce se slovníkem		
	AZBUKOVÉ OBDOBÍ		
	7. -15. lekce Žáci využívají pracovní sešit k postupnému písemnému zvládnutí jazyka.		
Rozpozná psací i tiskací azbuku. Zjistí, kde píší azbukou. Porovná azbuku s latinkou, rozpozná a určí shodné i odlišné znaky.	Seznámení s azbukou Latinka x azbuka	ČJ	
Opakuje po učiteli básničku, ukazuje a pojmenovává jednotlivá písmena v učebnici a sleduje i nástěnnou tabuli. Postupně rozlišuje i jednotliveˇ písmena a znaky. Skládá jednoduchá slova.	[Ja znaju azbuku]:básnička, píseň		
Seznamuje se se zápisem ruských slovíček do slovníku . Zapisuje důsledně přízvuk.	Zavedení slovníčku		
Vyslechne jednoduchý text, rozpozná a vyhledá nová písmena. Spojí tiskací a psací formu zápisu. Zjistí grafickou odlišnost či podobu s latinkou. Vybarvuje, zvýrazňuje nová písmena. Čte jednoduché slabiky.	8. -15. lekce Cvičení na tvarovou analýzu nových písmen		
Poslouchá a opakuje z CD a po učiteli novou slovní zásobu. Dbá na správnou výslovnost. Samostatně čte.	Seznamování s novou slovní zásobou		
Poslouchá, odhaduje obsah jednoduchého textu. Využívá znalosti azbuky a text čte. .	Poslech a čtení jednoduchého textu.		

Vyslechne pozorně návod na správné psaní. , uvědomí si záludnosti. Napodobuje tvary písmen, zapisuje do pracovního sešitu. Rozpoznává a odstraňuje chyby. Je průběžně chválen a povzbuzován za drobné pokroky.	Cvičení na nácvik písemné podoby jazyka Motivace	OSV	
Průběžně využívá CD nahrávek a cvičení k procvičování a rozpoznávání odlišností v intonaci.	Cvičení na intonaci Cvičení na rozlišení a procvičení přízvuku.		
Dokáže aplikovat elementární poznatky o ruském přízvuku.			
Zpívá, řeší rébusy, křížovky. Opakují jazykolamy, provádí pohybové rozcvičky, poslouchá pohádky a povídky.	Cvičení pro radost a zábavu		
Průběžně vyhledává a diskutuje o aktuálních otázkách týkajících Ruské federace.	Aktualizace	D, Z MV MKV VEGS	
Řeší jednoduché rébusy a hádanky, sestavuje vlastní. Odhaduje obsah známých pohádek. Zpívá jednoduché písničky. Rozliší odlišnou výslovnost od pravopisu- [Miňjá, zdrastvuj, pažálsta.] Zdůvodní psaní záporné částice. Používá záporné věty v rozhovoru. Z uvedených příkladů vyvodí rozdíl. Užívá základních sloves v jedn. č. ve větách. Rozpozná a znázorní pohyb přízvuku.	Cvičení pro radost a zábavu-prolínají celou výukou Gramatika : Pravopis obtížných slov Jednoduché záporné věty Oslovení v češtině a v ruštině Časování sloves [čitatˇ, tancevaťˇ…] Slovesa s pohyblivým přízvukem Minulý čas Číslovky ve spojení s podstat. jmény Číslovky 10-20 Vazby: [ja ljublju, ja ne ljublju]	HV MKV ČJ M	

Porovnává minulý čas v ruštině a češtině. Tvoří věty v minulém čase. Použije správně podst. jména [čas, brat, sistra] ve spojení s číslovkami 1, 2, 3, 4. Aplikuje znalosti v jednoduchých rozhovorech. Zjistí a vysvětlí pravidla tvoření číslovek. Opakuje číslovky a následně je čte. Používá číslovky v mluveném projevu. Sestavuje rozhovory a aplikuje v nich fráze, vazby a slovní zásobu azbukového i předazbukového období.			

Vyučovací předmět: Ruský jazyk 2. rok výuky

Žák uplatňuje získané poznatky o Ruské federaci. Rozšiřuje své znalosti o významných osobnostech Ruska . Nachází zajímavosti o přírodě, městech…Průběžně zjišťuje aktuální informace o R. f. Vysvětluje důležitost znalosti cizích jazyků v dnešní době. Rozpozná, že učebnice je koncipovaná podle přání a zájmu žáků s ohledem na jejich seberealizaci a komunikativní potřeby .	Úvod do výuky ruštiny Motivace	Z, D MV EV VEGS OSV	
Užívá učebnici, pracovní sešit, slovníček. Využije rusko-český slovník a vysvětlí název učebnice. Rozpoznává základní pokyny učitele v ruštině, aktivně na ně reaguje a postupně si osvojuje další. .	Způsob práce Hodiny vedené v ruštině Práce se slovníkem		
	Opakování – [Pajechali I]		
Přepíše jednoduchý text v azbuce, pochopí jeho obsah. Odpovídá jednoduchými větami na otázky k textu. Představí sebe a své spolužáky, klade jim jednoduché otázky. . Aplikuje osvojené fráze a slovní zásobu.	Aplikace základních pravidel čtení , ruské výslovnosti a psaní		
Vybavuje si a dodržuje pravidla výslovnosti samohlásek, souhlásek a redukovaných slabik. Pracuje s novou slovní zásobou. Dokáže poděkovat, poblahopřát, vyjádřit přání a omluvit se.	Výrazy pro každou příležitost Gramatika:pravopis –gi, -ki, -chi minulý čas		

Rozpozná rozdíl ruského a českého pravopisu .		ČJ	
Porovná tvoření min. času s češtinou a začne ho používat.		ČJ	
Odhadne na základě vyslechnutého textu význam neznámých slov. Užívá je ve cvičeních a později v rozhovorech . Používá číslovky lexikálně, sestavuje číselné řady, . počítá jednoduché příklady. Sestavuje rozhovory, používá vysvětlenou gramatiku.	Vyjadřování časových údajů – data Dotazy a odpovědi, kdo se kdy narodil kolik komu je let kolikátého je G. :číslovky základní 20-100, 900, 1000 3. pád osobních zájmen 1. , 2. a 3. pád podstatných jmen	M	
Žák vyslechne text z nahrávky, odhadne jeho obsah, vyhledá a zapíše fráze, rozpozná rozdíly s češtinou. Pracuje s nimi a upevňuje si je nejprve foneticky a potom písemně v pracovním sešitě. Z přehledu časování zjistí a vyvodí pravidla I. a II. časování sloves, užívá správných tvarů sloves v mluveném a písemném projevu.	Dotazy a odpovědi, co kdo rád dělá či nedělá, co se komu líbí a nelíbí. G: časování [čiťaťˇ] a [gavariť]		
Doplňuje správné tvary sloves v mluveném a písemném projevu. Postupně se seznamuje s novou slovní zásobou, důsledně napodobuje její správnou výslovnost. Uplatňuje ji v mluveném a později v písemném projevu. Pracuje s textem:vyslechne , odpovídá na otázky, čte.	Dotazy a odpovědi o rozvrhu hodin, o školních předmětech. Určování celých hodin. Gramatika:pohyblivý přízvuk řadové číslovky pravidla vykání ruská slovesa začínat, končit	ČJ	

Vyjmenovává číslovky, nacvičuje otázku [Katoryj čas?] [Skolko vreměni?] Odpovídá na ně. Rozpozná pohyblivý přízvuk. Používá číslovky i sloveso[učitsa]s pohyblivým přízvukem. Vyvodí z textu pravidla vykání v ruštině, porovná s češtinou. Používá slovesa v jednoduchých cvičeních, sestavuje, nacvičuje a předvádí rozhovor.			
Popíše spolužáka, určí, komu je podobný. Zařadí sloveso k typu časování, používá sloveso i v minulém čase a v rozkazovacím způsobu. Při vzájemném popisování zařazuje přídavná jména.	Dotazy a odpovědi, jak kdo vypadá, komu je kdo podobný. Popis neznámé osoby. Vyplňování dotazníku. G. :časování slovesa [risavať] přídavná jména v 1. p. jedn. a množ. čísla		
Popisuje jednoduchými frázemi město na obrázku, později obměňuje a popisuje místo, kde žije a lidi, které zná. Určí oblíbená místa ve městě. Obohatí slovník o další slovesa, využívá lexikálně 4. , 6. a 7. pád podstatných jmen. Skloňuje zájmena [kto, što].	Dotazy a odpovědi týkající se místa bydliště, orientace ve městě. Popis oblíbených míst ve městě. G. :časování sloves [žiť, pajti, chaditˇ] 4. , 6. a 7. p. č. j. podstatných jmen skloňování zájmen		
Průběžně využívá magnetofonové nahrávky v podobě tzv. rozcviček, odhaduje obsah textu a nenásilnou formou si rozšiřuje poznatky z reálií, z ruské kultury.	Fonetické rozcvičky Lidový folklór Petrohrad Časový posun	D, Z MKV MV	

Rozpoznává fonetické zvláštnosti ruštiny a aplikuje je v mluveném projevu.			

Vyučovací předmět: Ruský jazyk 3. rok výuky

Užívá získané informace a znalosti o Ruské federaci, ruské kultuře a významných osobnostech. Vyhledává aktuální informace o Rusku. Objasní důležitost znalosti cizích jazyků v dnešní době.	Úvod do výuky Motivace	Z, D EV MV	
Naváže na učebnici I a II. Rozezná zvýšenou náročnost a nutnost pravidelné přípravy. Bude poslouchat, pozorovat, a napodobovat – tvořivě pracovat. Využije i rytmus, pohyb a herní prvky. Použije pracovní sešit k písemnému a pravopisnému výcviku. Bude provádět autokorekci pomocí Klíče nebo učebnice a slovníku. Dobře se v nich orientuje. Následně zhodnotí svůj výkon. Rozpozná další pokrok ve výuce- i sebemenší. Stanoví si další cíle.	Způsob práce: učebnice [Pajechali III] pracovní sešit nahrávky Domácí samozkoušení a sebehodnocení	OSV	
Zopakuje na úvodním textu základní pravidla ruské výslovnosti. Porozumí textu, vyhledá potřebné informace a odpoví na otázky.	Opakovací učivo Dotazy a odpovědi týkající se rodinných vztahů, znalosti cizích jazyků, cestování do ciziny, zaměstnání rodičů.	MKV	
Seznamuje se za pomocí textů lexikálně s novou slovní zásobou, větnými konstrukcemi a mluvnickými jevy. Opakuje speciální fonetická cvičení, rozpoznává odlišnosti rus. výslovnosti, dbá na její správnou aplikaci. Připravuje se na čtení textu, orientuje se v něm, obměňuje	Základní učivo	Z	

slovní zásobu, rozvíjí tvůrčí čtení. Čte s odhadem autentické literární texty. Použije pracovní sešit k písemnému a pravopisnému výcviku . Na základě otázek a odpovědí pohovoří o rodině a příbuzens. vztazích. Aplikuje novou slovní zásobu k pojmenování povolání. Aplikuje nová slovesa a vazby, vyhledává názvy evropských států. Pojmenovává a zapisuje národnosti.			
Zeptá se , kdo jak vypadá, jak je kdo oblečen. Použije správných gramatických tvarů k zjišťování , čí jsou věci, . k vyjádření omluvy a zjištění příčiny.	Dotazy a odpovědi Časování slovesa [pisať], [byť] Tázací zájmena Budoucí čas sloves Skloňování podst. jmen v jedn. čísle	ČJ	
Pozve ke společné činnosti. Přijme pozvání a odmítne pozvání s omluvou. Rozezná a vysvětlí zvláštnosti v časování nových sloves. Aplikuje znalosti ve skloňování v mluveném projevu.	Dotazy a odpovědi související s počasím, oblékáním… Časování sloves[moč, pomoč] Sklonování podst. jmen r. stř. Skloňování příd. jmen-vzor[novyj] Tázací zájmeno –[kakoj] Určování času		
Komunikuje v různých situacích při nakupování. Vyjadřuje potřebu něco mít, nutnost něco udělat. Používá správně číslovky a tvary slovesa – [platiť].	Názvy obchodů-kde se co prodává. Komunikace v různých situacích při nakupování. Vyjádření potřeby , nutnosti něco udělat. Časování slovesa – [platitˇ] Číslovky 100-1000 Vyjádření potřeby	M ČJ	

Použije slovní zásobu, gramatiku a fráze k vyprávění o zájmových činnostech. Seznámí se s pravidly psaní ruského dopisu. .	Dotazy a odpovědi o zájmové činnosti, o dopisování. Psaní adresy, oslovení v dopise, zakončení dopisu. Slovesné vazby odlišné od češtiny-zabývat se čím, čekat na koho… Skloňování podst. jmen v množ. čísle Skloňování osobních zájmen Podstatná jména životná a neživotná	ČJ	
Vyjádří časové údaje během dne. Využívá nových sloves k plánování činností během dne. Vyjadřuje souhlas, zákaz, nutnost, možnost, povinnost. Aplikuje znalost modálních sloves, dokáže požádat o pomoc.	Komunikace mezi jednotlivými členy rodiny během všedních dnů s důrazem na dotazy, prosby, rozkazy, přání. Časování sloves-[myť], [atkryť], [zakryť] -[iďti] -se změnou kmenové souhlásky Určování časového úseku Vyjádření-mám, potřebuji, musím -smím, nesmím		
Průběžně užívá poslední lekci- „časopis“. Pokračuje aktivně ve výcviku techniky čtení. Zvládá i tiché čtení jako jednu z nejdůležitějších komunikativních dovedností, informativní čtení a čtení určené k pobavení. Řeší rébusy, baví se anekdotami, zpaměti je aplikuje. Automatizuje si žádané obraty. Průběžně a nenásilnou formou se seznamuje s reáliemi. Používá slovník a odhad . Vyhledává v případě zájmu o věc podrobnosti.	Rozšiřující učivo “Časopis“ Anekdoty zpaměti Reálie	D, Z EV MV MKV	

Vyučovací předmět: Ruský jazyk 4. rok výuky

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty	Poznámky
• Žák se orientuje v plánu města hrou. • Jednoduše popíše město a vysvětlí, co se mu líbí a nelíbí. • Vyhledá konkrétní informace v průvodci a porozumí jednoduchým pokynům, jak se kam dostat. • Napíše krátké sdělení o městě. • Vyjádří počet obyvatel. • Odhaduje slova na základě kontextu a využívá nové mluvnice v jednoduchých rozhovorech. • Srovnává internacionalismy v ruštině a češtině.	**Praha – hlavní město České republiky [praga – stalica ČR]** • Předložkové vazby: na ulici [po ulice], památník Jana. Husa [pamjatnik janu husu]. • Tázací zájmena: jaký [kakoj], který [kotoryj]. • Vyjádření letopočtu. • Číslovky do 1 mil.	• MKV • Z	
• Žák jednoduše popíše a charakterizuje psa • Naučí se pokyny pro psy v ruštině. • Vypráví příběh se zvířetem jako jednoduchý sled myšlenek. • Odhaduje význam slov na základě jejich tvoření odvozováním. • Poslechem textu se seznámí s životem a prací I. P. Pavlova.	**Můj pes [moja sabaka]** • Komunikace o psech, jejich vlastnostech a výchově. • Výchova štěněte [vaspitánija ščonka]. • Ivan Pavlovič Petrov. • Opakování výslovnosti měkkých a tvrdých souhlásek. • Časování slovesa „dávat“ [davať] a odvozených sloves.	• OSV • MKV • EV	

• Žák jednoduše popíše sportovní akce a činnosti. • Umí vyjádřit osobní zážitek spojený se sportovní událostí. • Na základě poslechu textu čte předložky s následujícím slovem. • Tvoří jednoduchý rozhovor o své aktivní sportovní činnosti. • Stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení o Olympijských hrách a sportovcích událostí. • Ve cvičeních používá podmínkové věty a skloňování podstatných jmen ve středním rodě. • Zná píseň „Častuška“ a spojí s doprovodem na hudební nástroje.	**Sport, Olympiáda [sport, olimpiada]** • Komunikace o sportu a jaký sport dělám aktivně. • Program letní olympiády, významní sportovci. • Slovesné vazby odlišné od češtiny: „Zajímám se o sport“ [ja zanimajus sportom]. • „Připravuji se na Olympiádu [ja gatovljus k olimpiadě]. • „Fandím našemu družstvu“ [ja baluju za našu komandu]. • Tvoření podmiňovacího způsobu. • Skloňování pod. jm. rodu středního. • Píseň „Častuška“ [častuška].	• OSV • HV	
• Žák popisuje zážitek podle obrázku i z vlastní zkušenosti. • Stručně charakterizuje svého kamaráda.	**Charakter, přátelství, pomoc [charakter, družba, pomošč]** • Povahové rysy člověka.	• OSV • EGS • EV	

• Obměňuje rozhovory na různá témata. • Vyjadřuje vlastní pocity, mínění na řešený problém. • Vyjmenuje a charakterizuje roční období, přiřazuje k nim vhodné činnosti. • Srovnává aktuální počasí u nás a v Rusku. • Napíše krátký děkovný dopis.	• Roční období, počasí. • Opakování redukce v ruštině. • Časování slovesa [vrať]. • Věty typu: [mne stydno, žarko]. • Nepravidelné tvoření minulého času u sloves. • Vedlejší věty podmínkové a předmětné.		
• Žák dokáže popsat své představy a přání, stručně vysvětlit své plány do budoucna. • Porozumí hlavním informacím v krátkých jasných nahrávkách týkající se tématiky. • Vyhledá základní informace z delšího textu na PC. • Písemně poděkuje za dopis, vyjádření radosti z dopisu a osloví neznámého člověka. • Odhaduje význam slov na základě odvozování i skládání slov.	**Představy, přání, kosmonautika [mečty, želanija, kosmonautika]** • Vlastní přání do budoucna. • Zdvořilé oslovení neznámého člověka v ruských dopisech. • Počátky kosmounatiky; Vl. Remek… • Slovesné vazby od češtiny, vyjádření srovnání. • 2. stupeň přídavných jmen a příslovcí. • Rusko – česká homonyma.	• MKV • MDV • EV	
• Žák popíše svůj domov a dům. • Srovnává bydlení u nás a v Rusku. • Vytvoří pozvánku na návštěvu.	**Bydlení v Rusku a jeho tradice [Russija i jejo tradiciá]**	• Z • HV	

• Dokáže se omluvit za nevhodné chování. • Procvičuje novou mluvnici v pracovním sešitě. • Pracuje s překladovým slovníkem na internetu. • Opakuje fonetické rozcvičky a písničky.	• Bydlení v Čechách a v Rusku. • Zvyky stolování v různých zemích. • Společenské chování na návštěvě. • Jazyk dnešní mládeže. • Zpěvačka „Zempfíra“. • Časování sloves [jesť, vesti] • Rozkazovací způsob v 1. os. množného čísla. • Výzva ke společné činnosti.		
• Žák umí číst s porozuměním krátké jednoduché texty. • Vyhledává konkrétní informace. • Čte s porozuměním základnímu obsahu komiksů. • Píše dopis sobě.	• **Časopis [žurnal]** • Kdo co dělá. • Hádanky, křížovky • E-mail, rozhovor • Anekdoty	• MV • M	

5. PŘÍLOHY – PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Zapracování Průřezových témat do vzdělávacího obsahu

1.OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Výstupy žáka ZŠ Hradec Králové, Štefánikova 566	realizováno ve výuce	realizováno v rámci školního projektu	realizováno v ostatních aktivitách školy
• Uvědomuje si vlastní jednání a jeho důsledky ve vztahu k druhým, podílí se na vytváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni, je schopen seberegulace • Uvědomuje si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů. • Rozlišuje škodlivé způsoby chování a sociálně patologické jevy • Rozvíjí empatii, respekt, podporu a pomoc druhým lidem • Je schopen diskutovat o problémech, které se týkají jeho i jeho okolí; podílí se na hledání a realizaci řešení problémů, řeší složité situace(např. konflikty)	Čj 1. – 5. Prv 1. – 3. Čl. a jeho svět 4. + 5. M a její aplikace 1. – 5. Tv 1. -5. Aj 3. -5.		Řád školy 1. – 5. Řád třídy 1. –5. Pravidla třídy
• Uvědomuje si sebe sama, respektuje názory ostatních na své jednání • Je schopen zdravého a vyrovnaného sebepojetí, sebekontroly a sebeovládání	M a její aplikace 1- 5		Sportovní den 1. -5.

• Je schopen účinné spolupráce ve skupině, uvědomuje si hodnoty spolupráce a pomoci. • Zvládá situace soutěže a konkurence • Uplatňuje základní dovednosti pro spolupráci.	Tv 1. -5.		Bruslení, bobování (dle možností školy)
• Je schopen sebekontroly, seberegulace ve známém i cizím prostředí • Respektuje hodnoty zvyků a tradic	Prv 1. – 3. Čl. a jeho svět 4. + 5. Aj 3. -5. M a její aplikace 1 – 5		Den matek Vánoce Velikonoce
• Je schopen rozpoznat signály řeči těla, rozvíjí pozorování a empatii • Je schopen rozpoznat agresi	Tv 1. -5.		
• Uplatňuje bezpečné způsoby chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty • Splňuje požadavky pro získání průkazu cyklisty.	Dopravní výchova: bezpečnost na silnici a první pomoc 1. – 5.		Chování na školních a mimoškolních akcích
• Je si vědom vlastní odpovědnosti za kvalitu svého okolí. Uplatňuje vědomosti týkající se	Prv 1. – 3. Čl. a jeho svět 4. + 5.		

duševní hygieny			
• Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události	Čl. a zdraví 4. -5.		Školní výlety Škola v přírodě
• Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	Čl. a jeho svět 4. + 5. TV 1. -5.		
• Vysvětlí význam péče o zdraví a prevence chorob, rozlišuje vybrané choroby • Zvládá jednoduché úkony první pomoci, je schopen zajistit lékařskou pomoc a popsat zdravotní problémy • Účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek • Formuje studijní dovednosti	Člověk a jeho svět 4. – 5. Prv 1. -3. Tv 1. -5. Aj 3. -5. M a její aplikace 1-5		
• Zvládá a rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace, uplatňuje k tomu příslušné dovednosti. Komunikuje výstižně, kultivovaně, využívá vhodné jazykové prostředky pro danou situaci	Jazyk a jazyková komunikace 1. -5. Aj 3. -5.		Školní výlety Škola v přírodě

• Zapojuje se do diskuse, je schopen diskusi řídit •	Prv 1. -5. Hv 1. -5. M a její aplikace 1 –5		
• Uplatňuje kreativitu a originalitu, je schopen empatie • Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem	Člověk a společnost Prv 1. -3. Vv 1. -5. Pč 1. -5. TV 1. -5.		
• Dovede rozvinout svou fantazii a výtvarně se vyjádřit podle pocitů a nálad na základě citového prožitku • Ovládá prezentaci vlastní tvorby před spolužáky • Je schopen hodnotit, obhájit a zdůvodnit vlastní uměleckou výpověď • Uvědomuje si vztahy vlastního těla a prostoru (fáze pohybu, tanec, sport, pantomima, gesta…) • Objevuje a utváří si vlastní názor a postoj na svět kolem sebe skrze vlastní kreativní činnost • Dokáže se správně chovat při návštěvě kulturní společenské akce	Umění a kultura – Vv, Hv M a její aplikace 1 – 5 Prv 1. -3. Aj 3. -5.		„Mládež a kultura“ školní akademie kulturní vystoupení žáků školy Den dětí

• Organizuje a plánuje svoji pracovní činnost a je schopen řídit pracovní proces s ohledem na získané informace • Je schopen komunikace a spolupráce v pracovní skupině	Tv 1. -5. Pracovní + praktické činnosti 6. – 5. M a její aplikace 1 – 5 Prv 1. -3. Aj 3. -5.		
Je schopen používat komunikační nástroje internetu	Informatika 5.		Informatika-kroužek
• Uvědomuje si vlastní jednání a jeho důsledky ve vztahu k druhým, podílí se na vytváření dobrých mezilid- ských vztahů v kolektivu. • Uvědomuje si rozdílnostnázorů, přístupů k řešení problémů a jejich hodnotu • Rozlišuje škodlivé způsoby chování a sociálně patologické jevy • Rozvíjí empatii, respekt, podporu a pomoc druhým lidem • Je schopen diskutovat o problémech, které se týkají jeho i jeho okolí, podílí se na hledání a realizaci řešení problému	Dě, Ze, Ov 6. -9. Seminář SpV		Řád školy Řád třídy Žákovský parlament

• Uvědomuje si sebe sama, respektuje názory ostatních na své jednání • Je schopen účinné spolupráce ve skupině • Zvládá situace soutěže a konkurence	Tv Seminář SpV Člověk ve společnosti		Sportovní den Dětský den
• Je schopen sebekontroly, seberegulace ve známém i cizím prostředí • Respektuje hodnoty zvyků a tradic	Dě, Ze, Ov 6. - 9.		
• Je si vědom vlastní odpovědnosti za kvalitu svého okolí	Př, Ze 6. – 9.		
• Vysvětlí význam péče o zdraví a prevence chorob, rozlišuje vybrané choroby • Zvládá jednoduché úkony první pomoci, je schopen zajistit lékařskou pomoc a popsat zdravotní problémy • Účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	Př,		
• Využívá každodenní verbální a neverbální komunikaci jako nástroj jednání v různých situacích ve vztahu k druhým	Člověk ve společnosti Cizí jazyky		Exkurse Výlety

• Komunikuje výstižně, kultivovaně, využívá vhodné jazykové prostředky pro danou situaci • Zapojuje se do diskuse, je schopen diskusi řídit			
• Uplatňuje kreativitu a originalitu, je schopen empatie Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem	Člověk a společnost		
• Dovede rozvinout svou fantazii a výtvarně se vyjádřit podle pocitů a nálad na základě citového prožitku • Ovládá prezentaci vlastní tvorby před spolužáky • Je schopen hodnotit, obhájit a zdůvodnit vlastní uměleckou výpověď • Uvědomuje si vztahy vlastního těla a prostoru (fáze pohybu, tanec, sport, pantomima, gesta…) • Objevuje a utváří si vlastní názor a postoj na svět kolem sebe skrze vlastní kreativní činnost • Dokáže se správně chovat při návštěvě kulturní společenské akce	Hv, Vv		

• Organizuje a plánuje svoji pracovní činnost a je schopen řídit pracovní proces s ohledem na získané informace • Je schopen posoudit své možnosti v oblasti profesní orientace • Je schopen komunikace a spolupráce v pracovní skupině	Pracovní činnosti		
• Je schopen používat komunikační nástroje internetu	Informatika		

2. VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Výstupy žáka ZŠ Hradec Králové, Štefánikova 566	realizováno ve výuce	realizováno v rámci školního projektu	realizováno v ostatních aktivitách školy
Uvědomuje si své postavení v kolektivu, pěstuje pěkné mezilidské vztahy, zapojuje se do rozhodování a řízení kolektivu třídy, spoluvytváří demokratickou atmosféru třídy, podílí se na rozhodnutí skupiny, podřídí se názoru většiny, je schopen vlastní zodpovědnosti za svá rozhodnutí a uvědomuje si jejich důsledky, dodržuje školní řád, pracuje ve dvojicích, skupinách, pracuje samostatně, je sebekritický ke své práci.	Člověk a jeho svět Prv 1. -3. roč. Vl 4. -5. roč. Př 4. -5. roč. Matematika a její aplikace 1. -5. roč. Jazyk a jazyková komunikace 1. -5. roč. Tělesná výchova 1. -5. roč.		Přestávky Školní družina
Zodpovědně se chová k sobě i ke svému okolí, spolupracuje s dětmi různých věkových kategorií, je ohleduplný, spravedlivý, ochotný pomáhat hlavně slabším, zodpovědně se chová i v krizových			Kroužky Výlety

situacích, zná zásady první pomoci a umí ji v dané situaci použít, zná důležitá telefonní čísla.			
Je slušný, uplatňuje zásady asertivního jednání, je schopen kompromisu a dialogu, je tolerantní a zodpovědný, je schopen naslouchat druhému, nenapadá člověka s odlišným názorem, respektuje kulturní, etnické a jiné odlišnosti.			Škola v přírodě
Chápe význam pravidel a zákonů, přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva druhých lidí, plní si svá práva a respektuje práva druhých lidí, plní si své povinnosti.			Sportovní akce
Je hrdý na svůj národ, chrání a ocení tradice, kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k literárním dílům. Jmenuje nejdůležitější regionální a státní správní orgány a instituce, objasní účel symbolů našeho státu a způsob použití, jmenuje významné představitele národní kultury, chápe smysl voleb do zastupitelstev, sleduje kulturní a politické dění v místě bydliště a školy.	Umění a kultura Vv 1. -5. roč. Hv 1. -5. roč. Jazyk a jazyková komunikace Čj 1. -5. roč. Člověk a jeho svět Prv 1. -5. roč Př 4. -5. roč.		Kulturní akce
Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, projevuje vůli pro	Člověk a zdraví		Sportovní akce

zlepšení své zdatnosti, dbá na své zdraví, neohrožuje zdraví a život svůj ani druhých, je ohleduplný a taktní k handicapovaným lidem, vymezuje základní ekologické požadavky na kvalitní životní prostředí, chrání životní prostředí.	Tv 1. -5. roč. Člověk a jeho svět Prv 1. -3. roč. Př 4. -5. roč.		
• aktivně se zapojuje do každodenního života školy • spoluvytváří demokratickou atmosféru třídy, zná práva a povinnosti žáka • podílí se na rozhodnutích skupiny a je schopen vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí • chápe význam řádu, pravidel a zákonů • přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva druhých lidí • je ohleduplný a ochotný pomáhat • uplatňuje zásady asertivního jednání, slušné komunikace, je schopen kompromisu	**OV-6. roč**. Naše škola **NJ – 7. – 9. roč.** **AJ – konverzace 7. – 9. roč.** Škola a volný čas kontakty, komunikace		Školní řád Třídní samospráva Žákovský parlament 6. – 9. roč.
• posoudí význam ochrany lidských práv a svobod • přijímá odpovědnost za své postoje a činy • seznámí se se základními právními úkony • vysvětlí, proč je občan povinen dodržovat právní řád • rozpozná protiprávní jednání • respektuje a dodržuje předpisy a nařízení	**OV – 7. , 9. roč.** Člověk a občanský život Právo a spravedlnost **OV-8. roč.** Člověk a předpoklady soužití		Exkurze: Soudní líčení Beseda s příslušníky policie

• rozpozná postoje odporující principům demokratického soužití • objasní potřebu tolerance ve společnosti • respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování • chápe odlišnosti kulturních oblastí a jejich vliv na další vývoj společnosti • rozpozná netolerantní projevy v chování • zaujímá aktivní postoj proti projevům lidské nesnášenlivosti • zaujímá tolerantní postoje k menšinám • chápe základní principy demokracie • na konkrétním příkladu objasní pojmy fašismus, rasismus, antisemitismus, xenofobie, extrémismus • rozpozná jejich nepřijatelnost z hlediska lids. práv • je schopen poznávat a tolerovat odlišnosti jiných sociokulturních skupin – národnostních, etnických, náboženských, sociálních • rozpozná klady a nedostatky různých demokratických systémů • objasní vznik totalitních systémů, příčiny jejich nastolení v širších politických a ekonomických souvislostech a důsledek jejich existence pro svět • vysvětlí touhu národů po samostatnosti a zvýšení národnostního sebevědomí	**D – 7. – 8. roč.** Zrod stř. Evropy Středověk Svět v 16. – 18. století **D – 8. – 9. roč.** Evropa v 19. století 1. světová válka 2. světová válka Poválečné období Svět a Čs. v 2. polovině 20. století **OV – 6. roč.** Lidská setkání **OV – 8. roč**. Člověk a předpoklady soužití Člověk poznává svět **Z – 6. – 7. roč.**	6. roč. Po stopách Zikmunda a Hanzelky 9. roč. Patříme do Evropy	Olympiáda – dějepis Dějepisný maraton Výjezdy žáků do zahraničí Olympiáda-zeměpis Návštěvy okresní knihovny

• uvědomuje si význam životního názoru, vliv víry a náboženství v životě člověka • prostřednictvím internetu zaujímá tolerantní postoje k odlišným sociokulturním skupinám	Světadíly **Z – 8. roč.** Evropa – regionalizace a hospodářský zeměpis **Cizí jazyky 6. – 9. roč**. **Seminář ze Z 8. – 9. roč.** Politický zeměpis Lidé a jejich činnost na Zemi **Svp 7. – 9. roč**. Orientace v souč. světě Náboženství a filosofie v životě člověka **Informatika 6. – 7. roč.** Práce s internetem **ČJ – literatura 6. – 9. roč.** Evropská literatura, demokratické zásady v dílech spisovatelů		

	ČJ – 7. – 9. roč. Úvaha, diskuse, proslov, charakteristika **CvČJ – 9. roč.** Literatura oficiální, exilová a samizdatová		
• vyloží smysl demokratických voleb do zastupitelstev • objasní vliv výsledků voleb v každodenním životě občanů • objasní roli nejdůležitějších státních orgánů • seznámí se s podstatou Ústavy ČR jako základu demokracie • uvede výhody demokratického řízení státu • uvědomuje si svůj vztah a sounáležitost k vlasti, regionu, domovu • chápe symbol našeho státu a zná pravidla jejího používání • jmenuje významné představitele národní kultury • jmenuje nejdůležitější regionální správní orgány a instituce	**D – 9. roč.** Svět ve 20. stol. po současnost **OV – 9. roč.** Stát a obec **HV, VV – 6. – 9. roč.** Vlastenecká výchova **ČJ – 9. roč.** Vztah k domovu a vlasti **OV – 6. – 7. roč**. **Svp– 7. – 9. roč**. Domov, vlast		Exkurze: Parlament ČR Exkurze: Praha a Hradec Králové

	Náš region **Z – 9. roč**. **Seminář ze Z – 8. – 9. roč**. Místní region ČR **D – 6. – 9. roč**. průběžně		
• posoudí, jak může poznání vlastní osobnosti ovlivnit jeho rozhodování a vztahy k druhým • hodnotí své jednání a chování • chápe potřebu lidské solidarity a pomoci lidem v nouzi • orientuje se v trestněprávní problematice související s návykovými látkami, sexuálním chováním a bezpečností silničního provozu	**OV – 8. roč.** Člověk hledá sám sebe Člověk hledá společnost Hledání smyslu života **Člověk a zdraví-8. – 9. roč.** **CH – 9. roč.** Zákony o prodeji a užívání alkoholických nápojů	Třídění odpadů a ochrana ŽP	Chování na školních a mimoškolních akcích

3.VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech akcentuje ve vzdělávání evropskou dimenzi, která podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění a jako princip prostupuje celým základním vzděláváním. Podstatnou součástí evropské dimenze je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností, schopných v dospělosti mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i v osobním životě. Rozvíjí vědomí evropské identity při respektování národní identity. Otevírá žákům širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru a seznamuje je s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, integruje a prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích oborech. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

Propojení tématu s digitálními technologiemi umožňuje žákům zejména samostatně získávat, vyhodnocovat a sdílet informace o zemích Evropy a světa. Tyto informace mají především usnadňovat orientaci v nabídce vzdělávacích a pracovních příležitostí, rozvíjení zájmů a navazování kontaktů.

4.MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Multikulturní výchova v základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak žáci mohou lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty.

Multikulturní výchova zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, majoritní většinu seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, u obou skupin pak pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci.

Multikulturní výchova se hluboce dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou. Škola jako prostředí, v němž se setkávají žáci z nejrůznějšího sociálního a kulturního zázemí, by měla zabezpečit takové klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně, kde budou v majoritní kultuře úspěšní i žáci minorit a žáci majority budou poznávat kulturu svých spolužáků – příslušníků minorit. Tím přispívá k vzájemnému poznávání obou skupin, ke vzájemné toleranci, k odstraňování nepřátelství a předsudků vůči „nepoznanému".

Propojení Multikulturní výchovy s digitálními technologiemi umožňuje žákům zejména získávat, vyhodnocovat a sdílet informace jako východisko pro přemýšlení o naléhavých tématech a způsobech jejich řešení.

5.ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Environmentální výchova vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince.

Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědecko-technických, politických a občanských, hledisek časových (vztahů k budoucnosti) i prostorových (souvislostí mezi lokálními, regionálními a globálními problémy) i možnosti různých variant řešení environmentálních problémů.

Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

Učí pozorovat, citlivě vnímat a hodnotit důsledky jednání lidí, přispívá k osvojování si základních dovedností a návyků aktivního odpovědného přístupu k prostředí v každodenním životě. V maximální míře využívá přímé kontakty žáků s okolním prostředím a propojuje rozvíjení myšlení s výrazným ovlivňováním emocionální stránky osobnosti jedince.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda zdůrazňuje pochopení objektivní platnosti základních přírodních zákonitostí, dynamických souvislostí od nejméně složitých ekosystémů až po biosféru jako celek, postavení člověka v přírodě a komplexní funkce ekosystémů ve vztahu k lidské společnosti, tj. pro zachování podmínek života, pro získávání obnovitelných zdrojů surovin a energie i pro mimoprodukční hodnoty (inspiraci, odpočinek). Klade základy systémového přístupu zvýrazňujícího vazby mezi prvky systémů, jejich hierarchické uspořádání a vztahy k okolí.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost průřezové téma odkrývá souvislosti mezi ekologickými, technicko-ekonomickými a sociálními jevy s úrazem na význam preventivní obezřetnosti v jednání a další principy udržitelnosti rozvoje. Ve vzdělávací oblasti Člověk a zdraví se téma dotýká problematiky vlivů prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních lidí. V souvislosti s problémy současného světa vede k poznání důležitosti péče o přírodu při organizaci masových sportovních akcí..

Vzdělávací oblast Umění a kultura poskytuje Environmentální výchově mnoho příležitostí pro zamýšlení se nad vztahy člověka a prostředí, k uvědomování si přírodního i sociálního prostředí jako zdroje inspirace pro vytváření kulturních a uměleckých hodnot a přispívá k vnímání estetických kvalit prostředí. Propojení průřezového tématu se vzdělávací oblastí Člověk a svět práce se realizuje prostřednictvím konkrétních pracovních aktivit ve prospěch životního prostředí.

Umožňuje poznávat význam a role různých profesí ve vztahu k životnímu prostředí. Propojení Environmentální výchovy s digitálními technologiemi umožňuje žákům aktivně získávat a sdílet zásadní informace týkající se naléhavých otázek životního prostředí. To umožňuje jednak hlouběji poznávat a vyhodnocovat závažnost ekologických problémů, jednak zvyšovat zájem žáků, aby modelovali a prezentovali varianty jejich řešení, komunikovali o nich, a vyhodnocovat jejich možné dopady na úrovni lokální a globální.

6.MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Mediální výchova v základním vzdělávání nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců. Pro uplatnění jednotlivce ve společnosti je důležité umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa, což vyžaduje stále větší schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty přicházející z médií. Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec. Sdělení, jež jsou médii nabízena, mají přitom nestejnorodý charakter, vyznačují se svébytným vztahem k přírodní i sociální realitě a jsou vytvářeny s různými (namnoze nepřiznanými, a tedy potenciálně manipulativními) záměry. Správné vyhodnocení těchto sdělení z hlediska záměru jejich vzniku (informovat, přesvědčit, manipulovat, pobavit) a z hlediska jejich vztahu k realitě (věcná správnost, logická argumentační stavba, hodnotová platnost) vyžaduje značnou průpravu.

Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovní mediální gramotnosti. Ta zahrnuje jednak osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií (o jejich historii, struktuře fungování), jednak získání dovedností podporujících poučené, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace. Především se jedná o schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr, popřípadě je asociovat s jinými sděleními; dále pak orientaci v mediovaných obsazích a schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb – od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času.

Mediální výchova má blízkou vazbu na vzdělávací oblast Člověk a společnost, zejména tím, že se média jako sociální instituce podílejí na utváření podob a hodnot moderní doby, umožňují hledat paralely mezi minulými a současnými událostmi a porovnávat jevy a procesy v evropském i celosvětovém měřítku. Mediální výchova je zaměřena na systematické vytváření kritického odstupu od mediovaných sdělení a na schopnost interpretovat mediální sdělení z hlediska jeho informační kvality (zpravodajství z hlediska významu a věrohodnosti zprávy a události, reklamu z hlediska účelnosti nabízených informací apod.). Propojení se vzdělávací oblastí Jazyk a jazyková komunikace se týká zejména vnímání mluveného i psaného projevu, jeho stavby, nejrůznějších typů obsahů a uplatňování odpovídající škály výrazových prostředků. Osvojení základních pravidel komunikace, dialogu a argumentace.

Vztah ke vzdělávací oblasti Umění a kultura je založen na vnímání specifické „řeči“ znakových kódů, jež média užívají, a jejich kombinací, a to nejen přirozeného jazyka, ale i obrazu a zvuku. Přispívá ke schopnosti vnímat, interpretovat a kriticky hodnotit artefakty umělecké i běžné mediální produkce. Propojení Mediální výchovy s digitálními technologiemi zdůrazňuje témata a činnosti týkající se mediální komunikace, bezpečnosti komunikace a minimalizace rizik, potřebnosti rozlišovat mezi soukromou a veřejnou komunikací a vnímat naléhavost neustálého kritického vyhodnocování informací a mediálních sdělení. Pro plnohodnotné zapojení žáků do mediální komunikace je třeba vytvářet příležitosti a podmínky k tvorbě mediální produkce a k vědomému využívání různých výrazových prostředků a tvořivých realizačních postupů.

Zapracování Průřezových témat FORMOU PROJEKTOVÝCH DNŮ

PROJEKT Cestujeme Evropou-Dánsko

K průřezovému tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Cíl projektu:

Rozšířit znalosti žáků o evropských národech, podnítit jejich zájem o život dětí, tradice, zvyky a vzdělávání v těchto zemích. Zdůraznit nutnost učit se cizí jazyky a umět je používat při cestování Evropou.

Cílová skupina žáků: žáci 2. ročníku

Osnova, časový plán projektu:

1. *Příprava* (1-2 týdny před realizací projektu)

Seznámení s projektem, objasnění cílů, organizace, časové rozvržení, místo konání.

Materiální zabezpečení-mapy, čítanka, Pohádky a povídky H. CH. Andersena, pastelky, čtvrtky, prospekty a video podle možností, lego…

Žáci shromažďují pohledy, fotografie a upomínkové předměty z prázdninových cest.

2. *Vlastní průběh*

Beseda-zážitky z prázdnin s využitím přinesených ukázek, práce s mapami.

Skupinky podle navštívených zemí – Chorvatsko, Itálie, Slovensko, Rakousko…

Čítanka-v obsahu hledej cizího autora (Lingrenová, Anderseen, Collodi. Milne)

Zajímá nás svět pohádek – přečtení ukázky, vyprávění, učitel doplní zajímavosti o autorovi, dramatizace.

Možnost návštěvy studovny nebo knihovny-podle časových možností.

Ilustrace pohádky, výstavka.

Legoland – ráj dětí – ukázky, prospekty, možnost videa….

Využití herny s legem – staví jednotlivci, dvojice, skupinky podle vlastní volby.

Hodnocení projektu:

Po skončení projektu si žáci prohlédnou a zhodnotí práce svých spolužáků a shrnou poznatky, které během realizace projektu získali.

V průběhu školního roku je možná realizace projektu pro jiné země (případně i v jiných ročnících).

PROJEKT Patříme do Evropy

K průřezovému tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Cíl projektu:

Cílem projektu je dát žákům možnost utvořit si ucelený pohled na život v evropském prostoru a hlavně obohatit jejich vědomosti o odlišnostech různých evropských států. Dále naučit žáky tyto odlišnosti vnímat pozitivně a nikoli jako zdroj konfliktů. :

Cílová skupina žáků: žáci 9. ročníku

Osnova, časový plán projektu:

Místo konání – velká tělocvična ZŠ Štefánikova

Délka trvání- 8 h. - 12 h. (max. 12, 30 h.) (7, 30 h. - 8 h. - příprava tělocvičny)

Projekt je rozdělen do 4 dílčích projektů, každému 9. ročníku přísluší jeden projekt

Úvod 15 min.

Při společném úvodu v tělocvičně (žáci sedí po obvodu místnosti na lavičkách- zhruba 100 žáků) budou žáci seznámeni s plánem následujících 4 hodin. Autoři projektu žáky krátce přivítají a seznámí je s obsahem projektového dopoledne a hlavně s přínosem získaných vědomostí pro ně samotné. Mluvčí jednotlivých tříd pak ostatní spolužáky upozorní na témata, kterých se budou týkat jejich jednotlivé příspěvky a uvedou časovou posloupnost svých vystoupení. Žákům bude poskytnut čas k přípravě těchto vystoupení.

Příprava dílčích projektů 1 h 45 min.

Jednotlivé třídy se rozejdou, aby dokončily poslední přípravné práce. V tělocvičně zůstává třída připravující pohoštění.

Prezentace dílčích projektů- 2 h.

Každá třída předkládá svůj projekt ostatním. Prezentace probíhá pro žáky přijatelnou formou- t. zn. jsou začleňováni do projektů formou diskuse. Příspěvky jednotlivých skupinek žáků jsou podle možností doplňovány ukázkami (fotografie, knižní ilustrace atd.)

Časová posloupnost dílčích projektů:

10 h. - 10, 30 h. – „Stravovací návyky v zemích evropské unie“ (Projekt začíná podáváním občerstvením v podobě částečné typické anglické snídaně).

10, 30 h. – 11 h. – „Cestovní kancelář“

11 h. – 11, 30 h. -„Kultura v zemích EU „

11, 30 h. – 12 h. – „ Sportem ku zdraví „

Časová rezerva 0, 5 h.

Dílčí projekt „ Stravovací návyky v zemích EU“.

Cílová skupina žáků: žáci třídy 9. třídy

Délka přípravných prací : 2 týdny

Metody přípravy: Chlapci – skupinová práce (skupinky max. po 4) v hodinách A. j. a Z.

Dívky – týmová práce v hodinách pracovních činností

Zodpovídá : Učitel A. j. , Z. , prac. činností

Tř. učitelka

Cíl : Žáci se seznámí se stravovacími zvyklostmi v různých evropských zemích. Budou mít možnost posoudit, kde se tyto zvyklosti blíží našim a kde by jim zřejmě chutnalo a naopak, ve kterých zemích Evropy by neměli svůj organismus vystavovat nebezpečí, že špatně zareaguje na nabízené pokrmy.

Rozvíjené kompetence : komunikativní

sociální a personální

pracovní

k řešení problémů

Materiální zabezpečení: 2 – 3 jídelní stoly

- toustovače (asi 5 kusů)-zapůjčí kuchyňka (popř. z domova od žáků)
- tácy, lžičky, sklenice (pro zhruba 100 lidí) – zapůjčí Š j.
- hadr na podlahu, kbelík, žínka – zapůjčí školník
- asi 12 laviček – zapůjčí kabinet Tv
- Nutno koupit: asi 12 krabic pomerančového džusu
- kukuřičné lupínky
- rozinky
- musli
- cukr
- tmavý čaj
- malé kalíšky
- asi 10 krabic mléka
- světlý trustový chléb
- 100 kusů turistických máslíček
- 100 kusů malých džemů

Organizace:

14 dní před konáním projektového dne zadá učitel příslušného předmětu pokyny pro práci skupinek chlapců a pro týmovou práci děvčat

Chlapci: Každá skupinka se zaměří na jinou vybranou zemi EU a seznámí ostatní formou otázek a odpovědí s typickými jídly v té zemi (nechat prostor pro diskusi založenou na vlastních zážitcích)

Zdroje informací- internet, školní a městská knihovna, vlastní zážitky z návštěvy cizích zemí.

Děvčata: Dohodnou se , co se bude podávat jako občerstvení, v jakém rozsahu, co je třeba nakoupit a jakém množství, propočítají nutné finance, určí si, kdo vybere peníze, rozdělí si odpovědnost za nákup potravin a především si promyslí organizaci při vaření a při podávání občerstvení (t. zn. uspořádání stolů v tělocvičně, činnost hostesek- kdo bude co podávat, kdo vybere sklenice a lžičky po občerstvení atd.).

Občerstvení bude uspořádáno formou švédského stolu.

Učitelé provedou ve svých hodinách během 14 dnů průběžnou kontrolu plnění zadaných úkolů:

Chlapci- Každá skupinka má možnost vyzkoušet si např. v hodině zeměpisu předvést svoji prezentaci ostatním (učitel popř. doplní o další poznatky, nebo je navede na další zdroje informací).

Dívky- Mají možnost v hodině pracovních činností vyzkoušet si přípravu podobného jídla pro menší množství strávníků.

Dílčí projekt „ Cestovní kancelář „

Cílová skupina žáků: žáci třídy 9. třídy

Délka přípravných prací: 2 týdny

Metody přípravy: Skupinová práce (velikost skupinky 2-3 žáci) v hodinách zeměpisu a výtvarné výchovy

Zodpovídá: Učitel Z , Vv , Ov

Třídní učitelka

Cíl:

Žáci poznají některé evropské země z pohledu turisty, který si má vybrat na základě získaných poznatků zemi, která ho zajímá. Ověří si, zda podmínky pro návštěvu vybrané země jsou přijatelné, naučí se rozhodnout se. Projekt má podnítit zájem o Evropu.

Rozvíjené kompetence:

Sociální a personální

Komunikativní

Pracovní

Občanské

Materiální zabezpečení.

Čtvrtky, lepidlo, fixy, časopisy, encyklopedie, cestopisy, mapa Evropy (kabinet Z), pohledy zakoupené v cizině a vlastní fotodokumentace z návštěvy cizích zemí, katalogy a prospekty různých cestovních kanceláří.

Organizace:

V hodinách zeměpisu- 14 dní předem zadá učitel skupinkám název země, kterou mají představit.

Dá žákům možnost zemi si vybrat a podle potřeby může zadat jedné s skupince i více zemí (každý žák skupinky by představil jednu zemi).

Dále bude určeno, co by se mělo při prezentaci země objevit(přibližná osnova jednotlivých výstupů). Učitel navrhne, z jakých zdrojů mohou žáci čerpat. Plnění úkolů se průběžně kontroluje a doplňuje v hodinách. Žáci hledají nejen základní údaje o zemi, ale také shromažďují zážitky a upomínkové předměty ze země, kterou navštívili.

V hodinách výtvarné výchovy-žáci si připraví na čtvrtky vizitky evropských zemí. Vizitka bude

Obsahovat název hlavního města, vlajku(popř. státní znak), typický výrobek(stavbu, přírodní zajímavost…) pro danou zemi. S druhé strany čtvrtky bude název země. Vybraná skupina žáků vytvoří koláž z prospektů různých cestovních kanceláří.

V hodinách občanské výchovy- skupina žáků si připraví několik otázek týkající se evropské unie.

Při prezentaci zemí vždy žák nejdřív požádá někoho z diváků, aby našel příslušnou zemi na mapě Evropy. Žáci při představování země využívají fotografie a předměty z cest i vlastní zážitky. Proběhne také poznávání zemí podle vizitek připravených ve výtvarné výchově. Bude vystavena koláž prospektů cestovních kanceláří a žáci si ověří pomocí připravených otázek úroveň svých znalostí o EU.

Dílčí projekt „Kultura v zemích EU“

Cílová skupina žáků: žáci třídy 9. třídy

Délka přípravných prací: 2 týdny

Metody přípravy: skupinová práce (skupinky asi po 5 žácích) v hodinách Čj D Hv, Vv, Ov, Aj (Nj, Rj), Z.

Zodpovídá:učitel přísl. předmětu

tř. učitelka

Cíl: Zvýšit zájem o tradice a zvyky v cizích zemích (poznat rozmanitost různých kultur), o život dětí v zemích EU, popř. vzbudit snahu o mezinárodní setkávání mládeže. Připomenout význam cizího jazyka jako nástroje dorozumění.

Rozvíjené kompetence: komunikativní

občanské

sociální a personální

Materiální zabezpečení: encyklopedie, časopisy, fotodokumentace, slovníky a učebnice cizích jazyků, životopisy.

Organizace: 2 týdny před konáním projektového dne zadá učitel příslušného předmětu skupinkám úkoly, které pak průběžně kontroluje a doplňuje

Vlastní prezentace:

Žáci se zaměří pouze na několik vybraných zemí EU (asi 4). Každá skupinka představí vždy určitou oblast kultury vybraných zemí: např. :

- Literaturu-vyberou nejvýznamnější autory, seznámí ostatní s jejich životopisem a předvedou ukázky z jejich nejznámějších děl
- Zvyky, tradice, národní kroj v těchto zemích
- Vzdělávací oblast-vyhledají v PC informace o vzdělávání v určitých státech
- Hudbu a divadelní činnost-zaměří se na hudební oblast vybraných zemí(např. zpěváci, koncerty) a významná divadelní představení
- Dorozumívání-jazykovou sféru(základní výrazy jako pozdravení, “prosím, děkuji, kolik to stojí“ a číslovky do deseti). Je možno také zazpívat písničku nebo přednést báseň v daném jazyce

Při prezentacích nechávají žáci prostor pro diskusi(např. o oblíbených zpěvácích, knížkách, o porovnání úrovně vzdělávání u nás a v cizině).

Dílčí projekt „Sportem ku zdraví“

Cílová skupina žáků: žáci třídy 9. třídy

Délka přípravných prací: 2 týdny

Metody přípravy: skupinová práce(skupinky 2-3 žáci) v hodinách Tv nebo informatiky

Zodpovídá: učitel Tv a informatiky

tř. učitel

Cíl: Uvědomit si, jaké sportovní osobnosti vzešly z různých zemí s odlišným prostředím a jakých výkonů dosáhly. Podnítit tak zájem o sportovní vyžití.

Rozvíjené kompetence:komunikativní

sociální a personální

pracovní

k řešení problémů

Materiální zabezpečení: různé sportovní oblečení a náčiní pro hokejistu, fotbalistu, tenistu (a další sporty podle možností) z kabinetu Tv nebo z vlastních zdrojů. Dále např. knihy o sportovcích, využití internetu.

Organizace: 14 dní před projektovým dnem zadá učitel Tv a informatiky jednotlivým skupinkám určitý druh sportu, který budou prezentovat. Průběžně pak kontroluje, jak se jim daří plnit zadané úkoly, popř. pomáhá zabezpečit sportovní vybavení pro předvedení určitého druhu sportu.

Při prezentaci se každá skupinka zaměří na jiný sport.

Každý člen skupinky má přidělen jiný úkol: 1. Předvést se v určitém sportovním oblečení- přihlížející žáci vysloví název sportovního odvětví

2. Otázkami navodit situaci, kdy by ostatní žáci museli jmenovat známé sportovce různých zemí, které znají.

3. Představit některá další slavná jména, připomenout odkud pocházejí a jejich největší úspěchy.

Hodnocení projektu: Po skončení projektového dne žáci shrnou poznatky, které získali během realizace projektu. V diskusi zhodnotí přínos projektu pro celkový nadhled v oblasti soužití států EU.

PROJEKT Nejsem na světě sám

K průřezovému tématu Multikulturní výchova

Cíl projektu: nabídnout žákům prostřednictvím činnostního učení možnost utvářet si celkový pohled na problematiku multikulturality, stimulovat postoje a hodnotový systém žáků a učit je vnímat odlišnosti jako příležitost k vlastnímu ohodnocení

Cílová skupina žáků: žáci 4. ročníku

Osnova, časový plán projektu: časová dotace 5 hodin + přípravné práce, projektové vyučování probíhá v blocích. Termín: říjen

1 – 2 týdny před realizací – seznámení s projektem, s cíli projektu, organizací, místem konání

Organizace: školní třída, kuchyňka, školní knihovna, multimediální učebna

Materiální zabezpečení: knihy, pohledy, fotografie, mapy, DVD, CD

Vlastní průběh

literární výchova – ukázky knih v různých jazycích, popř. četba krátké vietnamské pohádky; porovnání známých českých pohádek s cizími; oslava svátků v různých zemích – Vánoce, Velikonoce, atd.

multimediální učebna – přiřazování států, vlajky, symboly; využití internetu, DVD

hudební výchova – ukázky cizích písní na CD, nácvik krátké cizojazyčné písně, soutěž

mezinárodní kuchyně – příprava cizokrajného jídla v kuchyňce ve skupinách; ukázky různých receptů

beseda s rodiči vietnamských žáků – připravené dotazy

výtvarná výchova – ilustrace k besedě nebo k DVD; malba masky, která symbolizuje vztahy mezi lidmi

Hodnocení

Zhodnocení celodenní práce, pořadí skupin, odměny, výstava prací ve třídě a chodbách školy

Test empatie – VCÍTĚNÍ

Před zahájením testu učitel upozorní žáky, aby odpovídali tak, aby se objevilo co nejvíce stejných odpovědí. Při hodnocení získá každý žák za otázku tolik bodů, kolik se stejných odpovědí ve třídě objeví. Zvítězí žák s nejvyšším počtem bodů.

Otázky

1. Jaká strana padne při vhození mince?

2. Napiš měsíc, který tě napadne

3. Vyber orgán z nabídky: plíce, srdce, játra, ledviny

4. Napiš číslo od 1 do 10

5. Napiš název některé budovy

6. Napiš název lidové písně

7. Jaký finanční obnos tě napadá

8. Napiš nějakou slabiku

9. Vyber si z nabídky: křížek, trojúhelníček, čtvereček, vlnovka

10. Název jedné potraviny

11. Vyber si z kombinace barev: červená + modrá, bílá + černá, fialová + zlatá, zelená + žlutá

12. Kde si dáš sraz s rodiči, když se ztratíš v obchodním domě

PROJEKT Afrika – po stopách cestovatelů Hanzelky a Zikmunda

k průřezovému tématu multikulturní výchova

Cíl a výstupy projektu:

-**obecným cílem** je přiblížit žákům odlišné přírodní, sociální a kulturní prostředí. Dále žáky seznámit se zvyky, obyčeji a problémy africké společnosti.

Konkrétní cíle:

-cílem tohoto projektu je utvářet a rozvíjet klíčové kompetence : sociální a personální, komunikativní, pracovní, kompetence k učení a k řešení problémů

-rozvíjet znalosti a dovednosti o postavení člověka v lidské společnosti

-pracovat v týmu

-objevovat a poznávat svět kolem sebe očima Evropana i obyvatele Země

-žáci se seznámí s kulturou, tradicemi a hodnotami africké společnosti

Cílová skupina:

- žáci 6. ročníku

Projekt se uskuteční v květnu ve 3 částech:

1. exkurze do botanické a zoologické zahrady v Liberci – seznámení s faunou a florou Afriky
2. příprava materiálů
3. projektový den:
   - soutěž mezi třídami
   - skupiny dětí asi 4-5tičlenné
   - každá skupina plní své úkoly se společným cílem celé třídy
   - po skončení práce porota vyhodnotí vítěznou třídu

Přípravná fáze:

Žáci se v průběhu vyučovacích hodin seznamují se základními charakteristikami afrického kontinentu, s povrchem, vodstvem, podnebnými a vegetačními pásy, s charakteristikou jednotlivých oblastí – státy, obyvatelstvo…

Na začátku této tématiky upozorníme žáky na závěrečný projektový den, ke kterému budou potřebovat různé materiály, které jsou typické pro africký kontinent. Úkolem dětí bude si tyto materiály schovávat, případně znát odkaz, kde mají informace nebo obrázky hledat.

Celodenní exkurze:

V liberecké botanické zahradě si děti prohlédnou typickou floru Afriky – jednotlivých oblastí. Všímají si tvarů, barev, shromažďují materiály – letáky, obrázky, fotografie.

Následuje návštěva ZOO, kde se seznamují s faunou a také shromažďují vhodné materiály.

Projektový den:

Pro jednotlivé třídy připravíme nástěnnou obrysovou mapu Afriky, kam budou děti postupně doplňovat své materiály.

Každá skupina začíná svůj den složením puzzle afrického kontinentu – motivujeme žáky příznivou klasifikací.

Společným úkolem pro všechny soutěžící skupiny je zjistit co nejvíce informací o cestovatelích Hanzelkovi a Zikmundovi, proč se náš projekt jmenuje právě podle nich.

1. **skupina žáků:**
   - do mapy zakreslí oceány, moře a zálivy, které omývají Afriku
   - s pomocí atlasu zakreslí poloostrovy a ostrovy – v knihách ve školní knihovně, případně na internetu se snaží najít co nejvíce informací k jednotlivým místům (př. Ostrov Sv. Helena – zde zemřel Napoleon, ostrov Mauricius – historie poštovní známky „Modrý Mauricius“, …)
2. **skupina žáků:**
   - do mapy zakreslí pohoří, pánve, nížiny, pouště, příkopové propadliny, řeky a jezera
   - v knihovně, případně na internetu se snaží najít informace, proč se jednotlivá místa tak jmenují
   - vysvětlí: sněžná čára, vodnatost řek, vádí, hledají rekordní hodnoty teplot – zakreslí do mapy, dezertifikace
3. **skupina žáků:**
   - do mapy zakreslí nebo nalepí obrázky africké fauny a flory typické pro jednotlivá pásma
   - hledají materiály k národním parkům – proč se zakládají, ve které oblasti jich najdeme nejvíc, jaká zvířata a rostliny jsou pro dané oblasti typické – o jakých vegetačních pásech mluvíme
   - zjišťují výjimečnost ostrova Madagaskar
4. **skupina žáků:**
   - soustředí se na problematiku obyvatelstva – do mapy zakreslí nebo vlepí obrázky typických představitelů ras a skupin obyvatel (Pygmejové, Křováci, Berbeři, Arabové)
   - hledají materiály k historii lidstva – kosterní pozůstatky předchůdců člověka, Egypt, Římská říše, kolonizace Afriky, otroctví, objevitelské cesty, rasismus, náboženství

- životní úroveň obyvatelstva – porovnání jednotlivých oblastí Afriky a srovnání s životní úrovní ve střední Evropě

5. skupina žáků:

- do mapy zakreslí nebo nalepí obrázky nejvýznamnějších nalezišť nerostných surovin

- hledají informace, jaké výrobky se z jednotlivých surovin mohou vyrábět a jak se zpracovávají suroviny vytěžené v Africe

- hledají informace o dalších zdrojích přírodního bohatství (vzácné dřevo, přírodní krásy – turistika, rafting, vodní elektrárny, přehrady, ….)

PROJEKT Ze života odpadu

K průřezovému tématu Environmentální výchova

Cíl projektu nebo výstup(y) projektu: třídění plastu, skla, papíru, vytváření odpovědnosti k ochraně přírody, význam, vytváření vlastního názoru na ochranu životního prostředí, obdiv a úcta ke kráse přírody, pěstování návyků správného chování v přírodě, úkol seznámení s barvami kontejnerů.

Cílová skupina žáků: žáci 3. ročníku.

Osnova, časový plán projektu: časová dotace 6 hodin + přípravné práce, projektové vyučování probíhá v blocích. Termín :květen.

Organizace: ve škole, v lesoparku, v tělocvičně, skupiny, párová práce.

Realizace:pexeso, kelímky od jogurtů, novinový papír, PET lahve, vzorky odpadu/sklo, plast, papír/, "kontejnery".

Rozvíjení kompetencí:učení, řešení problému, komunikativní, pracovní, občanské apod.

Přípravná činnost: A/ pro každou skupinu 1 malá PET lahev, odměny pro skupiny B/ každý zjistí, kolik kg odpadu doma za l den
C/ práce s textem o PET lahvi –text u zást. školy

D/ vycházka do okolí školy – sběr odpadu, nebo jen pozorování situace

E/přinést čisté plasty, sklo/uč. /, různé druhy papíru a vystavit ve třídě

Český jazyk

A/Text o PET lahvi na tabuli – společná práce, doplňování i, y, věta jednoduchá, souvětí, slovní druhy.

B/Párová práce – volné listy s křížovkou/ tajenka = plasty/ ukázat na výstavce.

C/Práce ve skupinách – každá skupina si vybere 4 obrázky s odpady, společný rozhovor, jak doma třídíš, kam, proč?

D/ Na tabuli papírové obr. kontejnerů/všechny 6krát/-přikládat.

E/Umístit na tabuli kartičky s odpady.

F/Shrnutí – proč se odpad má třídit – společně.

Matematika

A/Pokračovat ve vyprávění o PET lahvi, využití kartiček s kg odpadu za den, procvič. násobilky, na tabuli tabulka a společné doplňování.

B/Slovní úlohy – práce ve skupinách/např. naše třída sebrala za minulý měsíc 328 kg papíru a nyní 239 kg. Kolik celkem?

C/Procvičování dělení se zbytkem – pomocí plastových víček od lahví – práce ve dvojicích/př. na listu papíru.

D/Slovní úlohy na dělení se zbytkem – společná práce na tabuli.

E/Společně připomenout a zopakovat barvy kontejnerů, význam třídění odpadků.

Čtení a psaní

A/Báseň Otvírání studánek – Miloslav Bureš/Čítanka Alter l996/, samostatné čtení, vysvětlení neznámých výrazů, společné čtení, čtení po rolích, rozvoj slovní zásoby – slova souznačná.

B/Zahlédli jste někdy ve vodě odpadky? Jaké? Proč tam nepatří?

C/Práce s textem – vyhledej v textu, jakou moc má čistá, pramenitá voda a napiš, doplň obrázkem.

D/Můžeme dnes pít z každé studánky nebo pramene?

E /Zhodnocení práce, odměny.

Tělesná výchova

A/ Navázat na vyprávění o PET lahvi – pochvalovala si strečink – protahování svalů-5 str.

cviků.

B/Cvičení s novinovým papírem – rozcvička.

C/soutěživé hry s víčky a kelímky od jogurtu – odměny do PET lahve

D/2 družstva – míčky z novinového papíru, házet za čáru soupeřícího družstva

E/honička/asi 3 papírové míčky/ +3 honící, koho strefí, honí dál…

F/zopakování strečink. cviků – zklidnění

Prvouka

A/ pokračování ve vyprávění o PET lahvi/ recyklace vysvětlit/

Jak se následně znovu využijí?

B/ výrazy na tabuli:

Novinový papír, sešity, lepenka, toaletní papír, obaly na vajíčka, pytle na odpadky, výplň do zimních bund a spacích pytlů – společně určit, z jakého materiálu recyklace.

C/spol. příprava nástěnky – jak dlouho se příroda zbavuje některých odpadků

D/skupiny:křížovka s tajenkou – Chraň přírodu/ odměny do PET lahve

Pracovní výchova

A/Zopakovat třídění odpadu. Proč? Co se z něho může dál vyrábět?

B/Můžeme použít např. na výrobu medvídka.

C/PET lahev+ voda s vodovými barvami, nebo s potravinářským barvivem, barevný papír, nůžky, lepidlo, popř. zbytky látek, stužka apod.

D/ zhodnocení práce – výstavka – odměny do PET lahve

E/ dát medvídkovi jméno

Výtvarný výchova

A/ Nakresli medvídkovi prostředí, ve kterém by se mu líbilo. Řekni proč?

Hudební výchova

Písnička s ekologickou tematikou, např. Medvědi nevědí.

Medvědi nevědí

Ivan Mládek
Medvědi nevědí

1. Ami Medvědi Dmi nevědí, že Ami turisti E nemaj' zbraně,
Ami až jednou Dmi procitnou, Ami počíhají si E někde na ně. Ami, E, Ami
2. Výpravě v doubravě malý grizly ukáže se,
turisté zajisté rozutíkají se po lese.

R: G Na pěšině zbydou po nich C tranzistoráky
a G dívčí dřeváky a C drahé foťáky,
G medvědi je v městě vymění C za zlaťáky C7,
F za ty si Fdim koupí ma C liny, Ami med, a sla Dmi né bu G ráky. C

Zhodnocení:
Zhodnocení celodenní práce, pořadí skupin, spočítání odměn, rozloučení s medvídkem, zdůraznění potřeby chránit přírodu a třídit odpad.

Pokud prázdný obal znovu použijete, bude vám užitečný! Co je užitečné, má cenu!

PROJEKT Odpady a my

k průřezovému tématu Environmentální výchova

motto projektu:

Třídění odpadu není dobrovolnou činností nadšenců, ale uvědomělé chování, které je všem nařízeno právním předpisem.

Cíl a výstupy projektu:

- seznámit žáky s problematikou třídění odpadů
- dovést je k odpovědnosti za své chování vůči lidskému zdraví a životnímu prostředí
- osvojit si obecné povinnosti jako: předcházení vzniku odpadů, omezování jejich množství, správné třídění….
- rozvíjení spolupráce ve skupině, v kolektivu celé třídy

Cílová skupina žáků: žáci 7. ročníku

Osnova, časový plán projektu:

Doba trvání: 1 vyučovací den, 4 – 5 hodin

Realizační část:

zajistit rozvrh a učitele na vybraný den, třídní učitel bude pracovat se svou třídou

třídy, kde budou žáci pracovat

učebnu informatiky, knihovnu

zajistit a připravit potřebné pomůcky a pracovní listy

Časový harmonogram:

8. 00 – 9. 00 rozdělení žáků třídy do 5 skupin, seznámení s problematikou jednoho druhu tříděného odpadu

10. 00 – 11. 00 sběr odpadu v terénu

11. 00 – 12. 30 diskuse o významu třídění odpadu a příprava výstupů (prezentace, plakátů, výstavky. .)

12. 30 – 13. 00 hodnocení projektového dnu a uveřejnění výsledků třídy v prostorách školy

Pracovní náplň

1. Po seznámení žáků s cílem projektového dne se třída rozdělí do pěti skupin (kovy, plasty, papír, sklo, nápojové kartony). Každá dostane pracovní list, který si pozorně přečte.
2. Třída společně s vyučujícím vyrazí do terénu, kde nasbírají odpadky. Každá skupina sbírá „svůj“ druh odpadků. Nakonec roztřídí i odpad z koše ve třídě a z obalů od svačiny.

3. Po návratu do třídy žáci seznámí ostatní skupiny se svým odpadem a diskutují společně na téma „Proč třídit odpady“. Při této diskusi využijí pracovní listy (add. 1.)
4. Třída se rozhodne jak s nasbíranými odpadky naloží. Výstupem bude jedna z možností:
   - umělecké dílo
   - prezentační panel se získanými vědomostmi o třídění odpadů
   - prezentační panel na téma „Desatero aneb jak předcházet vzniku odpadů“

Přílohy:

1. Motivační tabulka: napište svůj odhad.

Tříděný odpad	Počet kg na 1 občana ČR
Papír	
Plasty	
Bílé sklo	
Barevné sklo	
Nápojové kartony	
kovy	

Třídění v České republice ……. (údaje obměnit podle aktuální statistiky)

V roce 2005 každý občan České republiky vytřídil 11, 4 kg papíru, 5, 1 kg plastů, 0, 5 kg bílého skla, 6, 5 kg barevného skla, 0, 1 kg nápojových kartonů a 12, 6 kg kovů, což bylo o 2 kg více než v roce předcházejícím.

Překvapivým se ale může stát, že tato vytříděná množství odpadů v ČR tvoří jen 13 % celkového vyprodukovaného množství odpadu na jednoho českého občana a rok. Zbytek odpadu je skládkován či pálen.

2. Pracovní listy: Kovové obaly, Plastové obaly, Skleněné obaly, Papír, Nápojové kartony

3. Pracovní materiály pro učitele: Co vlastně znamenají značky na obalech, Odpady a my – všeobecné informace

4. Odkazy na internetové stránky: **www. veronica. cz**, **www. jaktridit. cz**, **www. ekokom. cz**

PROJEKT Cesta k informacím

K průřezovému tématu Mediální výchova

Cíl projektu nebo výstup(y) projektu:

- naučit žáky využívat média (=hromadné sdělovací prostředky) jako zdroje informací
- seznámit žáky s různými druhy novin a časopisů a posoudit strukturu denního tisku
- zamyslet se nad rolí reklamy v každodenním životě jednotlivce, napomáhat k vyjadřování vlastních postojů
- seznámit žáky s tím, jak se „vyrábí“ noviny

Cílová skupina žáků: žáci 5. ročníku

Osnova, časový plán projektu:

Doba trvání: 1 vyučovací den, 5 hodin

Realizační část:

- zajistit rozvrh učitele na vybraný den, třídní učitel bude pracovat se svou třídou
- zajistit a dopředu připravit s žáky potřebné pomůcky (denní tisk, časopisy, nůžky, lepidlo, papíry, psací potřeby)
- 2 týdny předem telefonicky domluvit exkurzi s redakcí místního tisku – Hradecké noviny (tel. č. 495800873 p. Hovorka)

Pracovní náplň:

Asi týden dopředu sdělíme dětem jaký projektový den nás čeká a zadáme malou domácí přípravu na tento den – žáci po dvojicích navštíví trafiky a novinové stánky ve svém okolí a zapíší si poznámky o tom, jaké tiskoviny jsou běžně k dostání. Dále nashromáždí nejrůznější výtisky novin a časopisů z posledního týdne.

1. Na začátku hodiny se pokusíme s žáky odhalit, co všechno se skrývá pod pojmem média. Postupně se dopracujeme k celkovému přehledu hromadných sdělovacích prostředků – denní tisk, časopisy, rozhlas, televize, internet, knihy, letáky. Z celé této nabídky se zaměříme na noviny a časopisy.
2. ˇZáci si připraví svoje „domácí úkoly“ – seznamy se zapsanými názvy novin a časopisů a v malých skupinkách si navzájem svoje poznámky porovnají a doplňují, rozdělují je na denní tisk (celostátní a regionální) a časopisy (pro děti, pro mládež, …), prohlíží si přinesené noviny a časopisy, vystřihují a lepí na připravené archy loga novin a časopisů. Po splnění úkolu získají okamžitý přehled nad nabídkou novin a časopisů. V průběhu práce žáci s učitelem diskutují o jejich způsobu získávání informací, o tom, co čtou a podle čeho si vybírají články v novinách a časopisech.
3. V další části žáci – opět ve skupinách-listují novinami a zjišťují, jaká je struktura denního tisku a co všechno noviny obsahují. Snaží se vyhledat a rozpoznat zprávy ze zahraničí, domácí zprávy, sportovní, kulturní, zprávy o počasí, TV programy a všímají si reklam. Na další připravené archy papírů s nadepsanými druhy zpráv tyto svoje objevy lepí, navzájem si je čtou, všímají si rozdílů zpracování u jednotlivých deníků, seznamují se svou prací ostatní skupinky.
4. Žáci najdou v přinesených novinách a časopisech nějakou reklamu, seznámí s ní ostatní a řeknou, proč si ji vybrali. Postupně vysvětlíme, co reklama je, jaké druhy reklam žáci znají a kde se s ní mohou setkat, jaký je cíl reklamy. Společně s žáky

začněme shromažďovat reklamní slogany, které si pamatují z rádia, televize. Pokud některou reklamu znají, mohou ji předvést. Po celou dobu diskutujeme o tom, jak reklama ovlivňuje děti samotné a jejich rodiny. Součástí může být i malá anketa, kdy děti chodí po škole a ptají se dospělých:

1. Nechal jste se někdy reklamou ovlivnit?
2. Máte nějaký výrobek z reklamy se kterým jste spokojen? Jaký?
3. Máte nějaký výrobek z reklamy, který je vám k ničemu? Jaký?
4. Co děláte, když běží reklama v TV? (sledujete ji, přepínáte na jiný program, . .)

5. Po předchozí telefonické domluvě proběhne exkurze v místním regionálním deníku

Hradecké noviny.

Hodnocení projektu:

Po skončení projektu budou žáci vědět, co všechno zahrnuje velice široký pojem média, budou se orientovat v široké nabídce tiskovin, budou znát rozdíl mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením a na základě exkurze si utvoří vlastní obrázek o tom, jak vznikají noviny.

PROJEKT Mediální výchova

Cíl projektu: Zvýšení úrovně mediální gramotnosti žáků, což je jedna z klíčových kompetencí pro aktivní zapojení se do občanské společnosti, zkvalitnění znalostní práce s multimédii a jejich efektivnější využívání ve vzdělávání.

Cílová skupina : žáci 8. ročníku

Osnova, časový plán projektu: Projektový den je zaměřen na Mezinárodní den hor (11. 12.)

Projekt má dotaci 6 hodin a skládá se z následujících částí:

- přednáška s diapozitivy hradeckého cestovatele o velehorách – 1 hodina;
- anketa znalostí o našich a světových horách (+ vyhodnocení) – 1 hodiny;
- videozáznam *Nebezpečí hor*, doplněno besedou se členem HS – 2 hodiny;
- práce s internetem – vytvoření prezentace o českém či slovenském pohoří (výběr materiálu a jejich zpracování) – 1 hodina;
- ve skupinách napsat zprávu do novin o našem projektovém dnu – 1 hodina.

Hodnocení projektu:

- v kolektivu třídy shrnou třídní učitelé poznatky, které žáci získali;
- nejlepší texty budou nabídnuty do Hradeckého deníku;
- nejlepší prezentace budou umístěny na www stránkách školy.

7. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

V hodnocení žáků postupujeme podle klasifikačního řádu školy, který jsme aktualizovali při tvorbě ŠVP. Na základě průzkumů mezi rodiči používáme na vysvědčení hodnocení pomocí klasifikace. Slovní hodnocení, popř. kombinované hodnocení umožňujeme žákům se specifickými vzdělávacími potřebami. Žáky hodnotíme průběžně, výsledky zapisujeme do žákovských knížek. Rodiče informujeme o výsledcích žáků pravidelně za čtvrtletí písemným sdělením, v pololetí a na konci školního roku vysvědčením.

Nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu ve škole je hodnocení žáků. Hodnocení žáků je běžnou činností, kterou učitel ve škole vykonává průběžně ve výuce po celý školní rok.

Cílem hodnocení je poskytnout žákovi (i jeho rodičům) zpětnou vazbu, prostřednictvím níž jsou předávány informace o tom, jak danou problematiku žák zvládá, jak dovede zacházet s tím, co se naučil, zda volí efektivní způsoby učení, v čem se zlepšil a v čem ještě chybuje, kde má rezervy. Současně by měl být žák hodnocením motivován k dalšímu učení. Součástí hodnocení by mělo být tedy i povzbuzení a konkrétní návod, jak má žák postupovat, aby přetrvávající nedostatky odstranil.

Informace poskytované v rámci hodnocení musí být objektivní, postavené na dobře vytvořených hodnotících kritériích ve vztahu k předpokladům a možnostem žáka, jeho věku, ale i k sociálnímu kontextu, v němž hodnotíme. Hodnocení by se mělo soustředit na individuální pokrok každého žáka, respektive na hodnocení předem stanovených požadavků. Je však také srovnáváním s jinými, kdy se žák učí pracovat s tím, že je někým hodnocen, že ne vždy uspěl, že je někdo lepší.

Hodnocení je proces, který musí být založen na taktním přístupu učitele k žákům, na jeho laskavosti, snaze pomoci, na odpovídajícím stupni náročnosti, na důslednosti atd. Učitelé by měli zejména dbát na to, aby prostřednictvím hodnocení nedocházelo k trvalému rozdělování žáků na úspěšné a neúspěšné, schopné a neschopné, k vydělování některých žáků, k nezájmu o učení a práci ve škole. Nedílnou součástí hodnocení žáka ve škole je též hodnocení jeho chování a projevů, které staví na stejných atributech hodnocení a nesmí vést ke snižování důstojnosti a sebedůvěry žáků.

Během výuky využíváme různých metod hodnocení žáků, např. u nejmladších dětí razítka, „plusy a mínusy“, „smajlíky“, počet chyb, dále pak bodové, slovní, apod.

Hodnocení žáka je zpětnou vazbou v procesu učení a to jak pro žáka tak učitele. Vedeme žáky k tomu, aby se v této zpětné vazbě orientovali, zaměřujeme se především na pozitivní hodnocení, to jest hodnocení kladů a pokroku, nikoliv neúspěchů.

Základní kritéria hodnocení žáků:

1. Známka z vyučovacího předmětu nezahrnuje hodnocení chování žáka.
2. Žákům zadáváme předem jasně daná pravidla, písemné práce vždy včas oznamujeme a zadáváme je pouze na probrané a procvičené učivo.
3. Hodnotíme správné, nikoliv špatné odpovědi.
4. Zaměřujeme se na procento úspěšnosti.
5. Při hodnocení bereme v úvahu také tvořivost, originalitu, přesnost a pečlivost a také snahu při řešení úkolů.

6. Ústní zkoušení sice využíváme, ale stále častěji je nahrazujeme efektivnějšími způsoby zjišťování vědomostí a dovedností žáků.
7. Za důležitou součást hodnocení považujeme zjištění, zda došlo oproti předchozímu hodnocení ke zlepšení a srovnání výsledků žáka s výsledky třídního kolektivu.

Pravidla pro hodnocení žáka včetně způsobů hodnocení jsou detailně rozpracovány ve Školním řádu.

Školní družina při ZŠ Hradec Králové, Štefánikova 566

Zřizovatel: Statutární město Hradec Králové

Zaměstnavatel: ZŠ – Štefánikova 566, 500 11 Hradec Králové 11

zastoupena ředitelem školy Mgr. Romanem Poldou

Kapacita školní družiny: 340 žáků

Provozní doba: 6. 15 – 8. 00 hodin

11. 40 – 17. 00 hodin

Dokumentace ŠD: ŠVP ŠD.

Přehled výchovně-vzdělávací práce.

Zápisní lístky

Docházkový sešit pro nepravidelnou docházku.

Interní dokumenty :-vnitřní řád školní družiny.

-skladba zaměstnání.

-dokumentace o kroužku.

-celoroční plán činností.

Za pobyt dětí ve školní družině je vybírán poplatek 200, -Kč/měsíc, který zákonný zástupce žáka poukáže na účet školy.

8. ŠVP školní družiny

Školní vzdělávací program pro školní družinu

ZÁKLADNÍ ŠKOLA ŠTEFÁNIKOVA 566, HRADEC KRÁLOVÉ 500 11

Ředitel: Mgr. Roman Polda

Vedoucí vychovatelka:Julie Horká

1. KONKRÉTNÍ CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ

Zájmové vzdělávání, které provádí ŠD, probíhá především vlastní činností žáků, jejich interakcí s okolím a získávanou vlastní zkušeností.

1. 1. Rozvoj osobnosti – sociální způsobilost

-mravní a duchovní hodnoty

1. 2. Zásady demokracie a základní lidská práva a svobody

-reagovat na nebezpečí drog, šikany, agrese,

gamblerství

1. 3. Vzdělávání rozvíjet přirozenou cestou – poskytovat dětem

časovou rezervu k získání kulturních, hygienických a společenských návyků

1. **4. Utváření vědomí národní a státní příslušnosti** – vnímat a respektovat minority

1. **5. Vážit si světových a evropských kulturních hodnot a tradic**

1. 6. Bezpečnost a ochrana zdraví a ochrana životního prostředí

2. KOMPETENCE

2. 1. Kompetence k učení – vzbuzovat chuť k poznání

- chuť k dokončení práce
- pozitivní myšlení
- výchova k tvořivosti
- dávat získané vědomosti do souvislostí
- zhodnotit své výkony
- výchova ke kreativitě

2. 2. Kompetence k řešení problémů –učí se pochopit problém

- hledá způsoby řešení problému

- rozlišuje správná a chybná řešení

- dovede se přizpůsobit změnám

- v případě obtíží je houževnatý

2. 3. Kompetence komunikativní – ovládat řeč

- komunikace s vrstevníky
- komunikace s dospělými
- vyjádřit větu myšlenku, sdělení, otázku, odpověď
- vyjádřit své pocity řečí, gestem
- kultivovat komunikaci

2. 4. Kompetence sociální a interpersonální – rozhoduje o svých činnostech

- nese odpovědnost a důsledky
- rozpozná vhodné a nevhodné chování
- vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit
- je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi

2. 5. Kompetence činnostní a občanské – participovat, organizovat, řídit

a hodnotit

- odhaduje rizika svých nápadů
- uvědomuje si svá práva i práva druhých
- pečuje o své zdraví
- chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí

2. 6. Kompetence k trávení volného času – smysluplné trávení volného času

- užívat zajímavé činnosti
- rozvíjet své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech
- získávat čtenářské návyky
- dokázat odmítnout nevhodnou nabídku, umět říci ne

3. FORMY A OBSAH

3. 1. Člověk a jeho svět- děti se učí pozorovat a pojmenovat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti,
poznávají sebe i své nejbližší okolí

-učí se vyjadřovat své myšlenky, poznatky a

dojmy, reagovat na myšlenky, názory a

podněty jiných

- vytváření režimových a pracovních návyků

1. **okruh „ Místo , kde žijeme**“ – pozorování nejbližšího okolí,
   - organizace života v rodině, ve škole, ve společnosti
   - tématické vycházky do okolí školy (zdrav. středisko, rychlá záchranná služba, hasičský

sbor, knihovna, dopravní hřiště. .)

2. **okruh „ Lidé kolem nás**“ – vhodné chování a jednání mezi lidmi, podstata tolerance, empatie, vzájemná úcta
   - základní práva a povinnosti
   - základní spol. chování, schopnost naslouchat, tolerance ve skupině, stolování
   - kladný vztah ke spolužákům, radost ze spolu-práce, kultura projevu
   - hodnocení (hledat klady)
   - předcházet šikaně
3. **okruh „ Lidé a čas“** – měření posloupnosti času
   - čas je vyčerpatelná jednotka
   - šetření časem
   - správná organizace času
   - pevný denní režim
   - bylo – je – bude – posloupnost
4. **okruh „Rozmanitost přírody**“ – proměnlivost
   - tématické vycházky (zpracování poznatků ve výchovné činnosti, didaktické hry s přírod. motivy)
   - péče o pokojové rostliny
   - sledování počasí
5. **okruh „ Člověk a jeho zdraví**“ – poučení o zdraví a nemocech
   - zdravotní prevence (hygiena, otužování, předcházení úrazům, dbát na bezpečnost činností)
   - jak se chránit před úrazy
   - jak se chovat jestliže k úrazu dojde
   - přivolání pomoci (policie, hasiči, záchranná služba)
   - zdravý a nezdravý jídelníček (co jíme a proč)
   - pitný režim

Zájmové vzdělávání bude uskutečňováno ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytnou, vyváženým poměrem spontánních a řízených aktivit. Specifickou formu představuje didakticky zacílená činnost, ve které vychovatelka s dětmi bude naplňovat konkrétní dílčí vzdělávací cíle a kompetence.

Dítě se bude rozvíjet a učit na základě vlastní aktivity činnosti, kterými se ze své vůle a svého zájmu zabývá. Většina činností bude obsahovat prvky hry a tvořivosti. Mezi oblíbené formy naplňující záměry vzdělávání patří nadstandardní aktivity – besídky, karneval, dny otevřených dveří, kulturní představení, zájmové kroužky.

Tématický okruh | Formulace činnosti a její stručný popis | Číslo rozvíjené kompetence

---

Místo, kde žijeme.

Škola-procházíme školou, orientace ve škole 1, 2 , 6

-zdobíme si školní družinu,

kreslíme si logo své družiny 1, 6

-povídáme si o cestě do školy a domů -

bezpečnost cesty 1, 2, 4

-plánujeme výlet – odkud pojedeme,

jaký dopravní prostředek použijeme 1, 2, 3

Naše

město-čteme, besedujeme o historii, tradicích

města (znak a barvy města) 1, 3

-vyprávíme si o místních slavnostech a

zvycích jednotlivých ročních období 1, 6

-vycházky do historické části města (his-

torické budovy, nejstarší strom, atd.) 2, 3, 5, 6

-exkurze na záchrannou a záchrannou

leteckou službu, do hasičské zbrojnice,

na policii 1, 2, 3

Náš domov – vyprávíme si o životě naší rodiny 3, 4, 5

-stavíme naše domy ze stavebnic a tvoříme

je z papíru 2, 3, 5

-popisujeme, výtvarně znázorňujeme jak si

představujeme náš ideální dům 2, 3, 4, 5

Za humny – seznamujeme se s městy v našem okolí 1, 3, 6

-společně plánujeme výlety do nejbližšího

okolí (hrady, zámky, tvrze, muzea, skanzeny) 1, 2, 3

Masopust – vyrábíme masopustní masky 1, 2, 6

-pořádáme dětský karneval v tělocvičně 1, 2, 6

Vítáme jaro – vyrábíme Morenu, učíme se písničky

k vynášení zimy 1, 2, 6

-na vynášení Moreny pozveme rodiče –

vyrobíme nápaditou pozvánku 1, 3, 6

Slet

čarodějnic – vyhlašujeme soutěž „ Miss čarodějnice“,

měníme se v čarodějnice, předáme si

putovní koště 4, 5

Lidé kolem

nás.

Kladný vztah

ke spolužákům- při hře zjišťujeme, jak se známe

(hlas, hmat) 1, 3, 5

-hrajeme si na malíře a malujeme portrét

kamaráda 1, 3, 4

-povídáme si o rozdílu mezi slovy kama-

rád, přítel a spolužák 1, 3, 4

-vyprávíme ostatním o našem nejlepším

kamarádovi a o dobrých vlastnostech ,

kterých si vážíme na lidech (i jako hra

na tichou poštu, psaníčko, apd)

Nejsme

všichni stejní- zkoušíme se dorozumět jen odezíráním 3, 5

-ve dvojicích zkoušíme role nevidomého 1, 6

-zkoušíme malovat ústy 4, 6

-orientujeme se v prostoru – na hřišti, v okolí

školy 2, 4, 5

Všude žijí

lidé-naučíme se hru dětí z jiných kontinentů 1, 4, 5, 6

-vyrábíme pohádkové masky – s motivy

cizokrajných pohádek (využití – karneval) 2, 5, 6

-čteme si pohádky z různých světadílů 3, 6

Rodina-představujeme povolání našich rodičů

(pantomima, kresba) 3, 4

-navštěvujeme pracoviště některého rodiče 3, 4

-představujeme povolání našich prarodičů

(hra na řemesla) 3, 4

Den matek-vyrábíme dárky maminkám 3, 4, 6

-připravujeme besídku pro maminky, pře-

dáváme jim přání a výrobky 3, 6

Svátky a

oslavy

Každý den

má někdo svátek- seznamujeme se se jmény v kalendáři,

blahopřejeme spolužákům, kteří mají

svátek (zpíváme mu písničku) 1, 4, 5

-vyrábíme přání pro oslavence 1, 4, 6

Náš karneval – tvoříme pozvánky, plakáty pro spolužáky,

učitele , rodiče 2, 3, 4, 5, 6

-vyrábíme masky 2, 4

-učíme se tanečky na karnevalovou slavnost 1, 6

-kreslíme, co se nám na karnevalu líbilo 3, 4

Čas adventní – vnímáme atmosféru Vánoc, vyprávíme si

o smyslu adventní doby 2, 3

-vyrábíme Mikuláše, čerty, anděly 3, 4

-pro rodiče uspořádáme „ Vánoční tvoření“

(společné tvoření dárků dítě – rodič) 1-6

Čas Vánoc-vyprávíme si o vánočních zvycích,

které dodržujeme v naší rodině 1, 3

-zpíváme koledy a nacvičujeme pásmo na vá-

noční besídku 1, 6

-vyrábíme vánoční ozdoby z papíru, šišek,

ořechů a jiných přírodnin 1, 2, 6

-zdobíme hernu vánočními motivy 6

-vyrábíme přáníčka k Vánocům a jmenovky

k dárkům 4, 6

-uspořádáme vánoční besídku a rozdáme si

na ní dárečky 1-6

Velikonoce -čteme o národních zvycích spojených s jarem 1, 3

-malujeme a zdobíme kraslice 1, 6

-zdobíme hernu symboly Velikonoc 5, 6

Den dětí-soutěžíme a závodíme 3, 4, 5, 6

Známe

kouzelná

slovíčka-hrajeme scénky s kouzelnými slovíčky (a bez

nich) – maňáskové divadlo 1, 2, 3

Člověk mezi

lidmi-povídáme si, čím můžeme druhému udělat

radost – dárkem, chováním, úsměvem… 1 –6

-hrajeme si na vyřizování drobných vzkazů,

vstupování do úředních místností, hodnotíme

naše chování ve školní jídelně 2, 3, 4

-hrajeme scénky na téma Jak se máme- nemá-

me chovat při cestě autobusem, na chodníku,

při přecházení vozovky, v obchodě apod. 1, 2, 3, 4, 5

Mluvíme

správně?-cvičíme si jazyk (jazykolamy) 1, 3, 5

-dramatizujeme jednoduché pohádky a předvádí-

me je v jiných odděleních 1, 2, 6

V naší

jídelně-při stolování dodržujeme základní hygienické

návyky a hodnotíme vzájemně naše chování u stolu 2, 5

-kulturní prostředí si připravujeme i při svačinách 1, 3

Lidé a čas – společně připravujeme týdenní plány naší činnosti

ve školní družině 1, 2

-besedujeme na téma Jak jsem trávil víkend, maluje-

me, co jsme zažili a plánujeme program dalšího

volna 1 – 6

Kdy se

nejlépe

připravíme

do školy-využíváme hry, při nichž si cvičíme paměť,

pozornost, postřeh, soustředěnost a tvořivé

myšlení 1, 3

-využíváme počítač pro získávání mnoha

informací, pracujeme s didaktickými hrami 1, 5

Co jsme dělali

v našem

volném čase – vzpomínáme na prázdniny, shromažďujeme pohlednice a obrázky z míst, která jsme navštívili, povídáme si o nich, tvoříme prázdninové nástěnky 1, 2, 6

Jak se mění

lidé-navštívíme mateřskou školu (srovnáváme co umíme my – a co děti ze školky) 3, 4, 5

-povídáme si o tom, jak pomáháme doma, (vyprávíme, píšeme, hrajeme scénky s touto tematikou) 3, 4, 6

Rozmanitost

přírody-kreslíme určitý strom v jednotlivých ročních období 2, 6

-využíváme listy a plody vybraného stromu pro koláže 1, 2, 3

-při vycházkách do lesoparku upevňujeme pravidla chování v přírodě, sbíráme plody a zhotovujeme z nich drobné šperky, hračky apod. 3, 5, 6

-stavíme domečky z přírodnin 2, 5, 6

-obtiskujeme listy 1, 2, 6

Město v lese – čteme knihu Ferda Mravenec a kreslíme Mravence a jiné brouky 1, 6

-učíme se poznávat hmyz 1, 2

-při vycházkách pozorujeme ptáky, kreslíme je 1, 2, 6

-vyrábíme krmítka pro drobné ptáky 1, 2, 4

-krmíme ptáčky v zimě, víme, co jim chutná,
co škodí 3, 5, 6

Naše květiny – pečujeme o květiny – pěstujeme, přesazujeme,
zaléváme 1, 2, 6

-hrajeme pexesa, kvarteta s náměty živočichů
a rostlin 1, 2, 4

-malujeme na oblázky, které jsme si donesli
z vycházky 2, 6

Naši kamarádi

zvířata-do herny můžeme přinést některé z našich
domácích zvířat (morče, křečka…), seznámit
se s ním, vyprávět si o něm 1, 2, 3, 4, 6

-kreslíme domácí mazlíčky a práce vystavíme 2, 4, 6

Roční období

-na vycházkách pozorujeme změny v přírodě
a malujeme je 1, 3

Podzim-vyrábíme draky 2

-pořádáme s rodiči drakiádu 2, 3, 6

-vlastnoručně vyrobenými klíči „zamykáme les“ 4, 5

Zima-vyrábíme jednoduchá krmítka, připravujeme
vánoční strom pro zvířátka 1, 6

Jaro-kreslíme a malujeme první jarní květiny 1, 6

-kreslíme mláďata domácích zvířat 1, 6

-pořádáme kuličkiádu 6

Chráníme

si své životní

prostředí-při vycházkách do okolí školy a bydliště

pozorujeme čistotu a úpravu okolí 1, 3, 5

-třídíme odpad do kontejnerů 1, 5, 6

-odpovídáme v kvízu na téma Co do lesa nepatří 1, 2, 5

-vyprávíme si o nebezpečí ohně ve volné přírodě 1, 6

-navštívíme lékárnu, besedujeme o sběru léčivých

rostlin, o výrobě čajů a krémů z bylinek 1, 3, 4

Člověk a jeho

zdraví

Bezpečná cesta

do školy . -Základní pravidla sil. provozu, nejkratší cesta

do školy, přechody, dopravní značky.

Beseda s Městskou policií.

Školní hřiště – hra na policii, jízda na kole.

Ajaxův zápisník – policie radí dětem.

Koláž našeho sídliště. 1, 2, 5, 6

Zdravý způsob

života . – Zdravá výživa – sestavujeme si jídelníček,

Hra na kuchaře

Co škodí zdraví-soutěž

Sportem ke zdraví – otužování, plavání,

dechová cvičení na koberci, relaxace na

koberci, relaxace při hudbě, joga.

Upevňování návyků osobní hygieny.

Pitný režim. 1, 2, 5, 6

Když

stůněme – Důležitá prevence v období chřipek

a nachlazení – hra na lékaře – jsem malý

zdravotník.

Babiččiny byliny – herbář, sbíráme, kreslíme.

Četba – Pejsek a Kočička. 1, 2, 3, 5, 6

Moje tělo

jinak než

ho znám – Pět smyslů. Hravou činností se seznámíme se

svými smysly – HMAT, ZRAK, SLUCH,

ČICH, CHUŤ

-sluch- diferenciace zvuku – co slyšíme

-zrak – malujeme sebe, modelujeme

-hmat – rozeznáváme předměty, spolužáky

se zavázanýma očima

-chuť – co jíme, pijeme, co je slané, sladké

-čich – co nám voní, co zapáchá 1, 2, 4, 5

Předcházíme

úrazům-seznamujeme se s prostory školy, s chová-

ním na hřišti, chodbách školy, tělocvičně,

herně.

Ukazujeme si názorné ukázky první

pomoci – hravou formou.

Zapamatujeme si důležitá čísla – 155 záchranka

158 – policie

150 – hasiči

156 – městská policie

112 – tísňové volání 1, 2, 4, 5

Činnosti v ŠD

Pravidelná činnost – je dána týdenní skladbou zaměstnání

- organizované aktivity zájmového či tělovýchovného charakteru

Příležitostné akce-besídky, slavnosti, výlety, exkurze, výstavy

- připravují všechna oddělení družiny
- někdy určeny pro rodiče i širší veřejnosti

Spontánní aktivity – zahrnují každodenní klidové činnosti (po obědě,

venku)

- spontánní hry v ranní a koncové družině
- vychovatelka zajišťuje bezpečnost dětí a navozuje a podněcuje jejich aktivity

Odpočinkové činnosti – kompenzuje jednostrannou zátěž školního vyu-

čování

- klidové činnosti : poslech, individuální hry, klid po obědě
- aktivní odpočinek : tělovýchovné aktivity, hry při pobytu venku

Příprava na vyučování – didaktické hry

- tematické vycházky

3. 3. Základní principy práce ve školní družině-hra a zážitek

Základním prostředkem práce v ŠD je hra-utkává se s problémem, výzvou

- nasazuje své síly
- vstupuje do nejrůznějších rolí
- prožívá nejrůznější emoce
- poznává lépe vlastní osobnost i své místo ve skupině
- nabízí prostor pro sociální učení, získávání důvěry v sebe i ostatní lidi
- pomáhá překonávat hranice fyzických i psychických možností

3. 4. Požadavky pedagogiky volného času

Požadavek *dobrovolnosti*-činnost přiměřená věku

- děti by měly vykonávat činnost dobrovolně na základě vzbuzeného zájmu

Požadavek *zajímavosti a zájmovosti* – atraktivní a pestrá činnost

Požadavek *aktivity* – volit činnosti tak, aby se děti uplatnily a byly při-

měřeně všechny úspěšné

- děti se mohou podílet na tvorbě týdenních plánů

Požadavek *citlivosti a citovosti* – činnosti by měly přinášet kladné

emoce

Požadavek *prostoru k seberealizaci* – dítě by mělo prostřednictvím

činnosti v oddělení nacházet a objevovat sám

sebe, kladné hodnocení

4. Materiální podmínky

Školní družina má samostatné prostory. Herny jsou vybavovány novým vyhovujícím a přiměřeným nábytkem a hračkami. Jsou barevně vymalovány a rozčleněny na pracovní a odpočinkové koutky.
Děti využívají k pohybovým aktivitám velkou a malou tělocvičnu školy,

Družinové hřiště s novými dřevěnými, kůlovými prolézačkami a skluzavkami. Velké hřiště na kopanou s umělým povrchem a běžeckou dráhou. Dále využívají nově zrekonstruovaný plavecký bazén.

K dispozici mají děti počítačové učebny, keramickou dílnu a knihovnu.

Všechny vnitřní i venkovní prostory splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

5. Personální podmínky

Zájmové vzdělání je řízeno kvalifikovanými odborníky. Vzájemně se doplňují ve svých specializacích: základy práce s počítačem,
komunikace pomocí internetu,

tělovýchovná činnost,

výtvarná činnost,

práce s keramickou hlínou a jiné nekonvenční

techniky, základy ručních prací

5. 1. Spolupráce vychovatelek ŠD s učiteli

- vzájemný respekt
- výměna zkušeností
- konzultace spojené s řešením výchovných problémů

5. 2. Spolupráce s rodiči

formy:individuální rozhovory

telefonické rozhovory

třídní schůzky

dny otevřených dveří

akce pořádané pro děti a jejich rodiče

ve vztazích mezi vychovatelkami a rodiči panuje důvěra, otevřenost, porozumění respekt a ochota spolupracovat

vychovatelky ŠD chrání soukromí rodiny a zachovávají profesní mlčenlivost

vychovatelky jednají s rodiči ohleduplně, taktně

nezasahují do života a soukromí rodiny

6. Podmínky pro hygienické a bezpečné působení ŠD

6. 1. Hygienické podmínky

vhodná struktura režimu dětí ve školní družině s dostatkem relexace a aktivního pohybu daná režimem ŠD a skladbou zaměstnání

vhodný stravovací a pitný režim

zdravé prostředí (světlo, teplo, větrání, čistota . .)

ochrana dětí před úrazy-konkretizovaná poučení o bezpečnosti při sportovních hrách na hřišti, v tělocvičně, při práci s ostrými předměty, před opuštěním budovy školy

6. 2. Psychosociální podmínky

vytváření pohodového prostředí

všechny děti stejná práva a povinnosti a možnosti

chráníme děti před násilím a šikanou

převažuje pozitivní hodnocení

rozvíjíme v dětech citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu

jsou určena jasná pravidla chování ve skupině tak, aby vznikl dobrý kolektiv

7. BOZP

Pro činnost ŠD platí stejná ustanovení o BOZP jako ve školním řádu. Pokud ŠD pro svoji činnost využívá odborné učebny (např. tělocvičnu, počítačovou učebnu, keramickou dílnu, bazén), řídí se příslušnými řády pro tyto učebny. Děti přihlášené do ŠD jsou poučeny o BOZP a záznam o poučení je uveden v „ přehledu výchovně vzdělávací činnosti“ jednotlivých oddělení.

7. 1. Poučení dětí ze ŠD – odchod domů – příloha č. 1

7. 2. Vnitřní řád ŠD – příloha č. 2

8. Předmět evaluace

činnost vypracoval termín

měsíční evaluace programů v oddělení vychovatelka měsíčně

závěrečná evaluace ŠD ved. vychovatelka červen

spolupráce s rodiči vychovatelka průběžně

sledování a hodnocení kvality práce

vychovatelek ŠD (kontrolní a hospitační

činnost) ved. vychovatelka průběžně

sledování podmínek (materiálních,

hygienických, BOZP) ved. vychovatelka průběžně

-kontrola vedení „ Přehledu výchovně

vzdělávací práce“ ved. vychovatelka 1xza měsíc

8. 1 Hodnocení práce vychovatelky ve ŠD

Evaluační kritéria

1. Zvolená činnost
2. Způsob navození činnosti
3. Průběžné podněcování a motivování
4. Individuální práce s dětmi při skupinové činnosti
5. Vytváření atmosféry důvěry
6. Organizační zvládnutí činností
7. Závěrečné hodnocení
8. Kontrola pedagogické dokumentace

8. 2 Hodnocení dětí v ŠD

Evaluační kritéria

1. Adaptace a přizpůsobování se režimu v ŠD
2. Chování a vztahy mezi dětmi

3. Úroveň návyků a míra samostatnosti: -oblékání

- stolování
- pořádek a hygiena

4. Úroveň hry a zapojení do hry

5. Pohybové projevy :-obratnost

- orientace v prostoru

6. Vyjadřovací schopnosti : -výslovnost

- slovní zásoba
- odpověď celou větou

7. Umělecké projevy:-výtvarný

- hudební
- dramatický
- pracovně-technický

8. Manuální zručnost:-motorické schopnosti

- držení nástroje (tužka, nůžky)

9. Úroveň poznávací – prostorová představivost

10. Jaké děti získaly kompetence

8. 3 Vzdělávací oblasti – Člověk a jeho svět

Evaluační kritéria

1. Místo kde žije

2. Lidé kolem nás

3. Lidé a čas

4. Rozmanitost přírody

5. Člověk a jeho zdraví

V každé oblasti:-závěry pro další prác

-individuální přístup

Průběžné cíle :-sebeobslužná činnost

-návyky zdravého životního stylu

PŘÍLOHY-STANDARDY

9. MATEMATIKA

Vypracovala skupina pro přípravu standardů z matematiky ve složení:

Vedoucí: Eduard Fuchs, Přírodovědecká fakulta MU Brno

Koordinátor za VÚP: Eva Zelendová, VÚP v Praze

Členové: Helena Fučíková, ZŠ Praha-Hostivař

Dag Hrubý, Gymnázium Jevíčko

Hana Lišková, VOŠP a SPgŠ Litomyšl

Michaela Pažoutová, ZŠ Praha 4,

Dagmar Ryčlová, ZŠ Jesenice

Jitka Topičová, ZŠ a MŠ Sadov

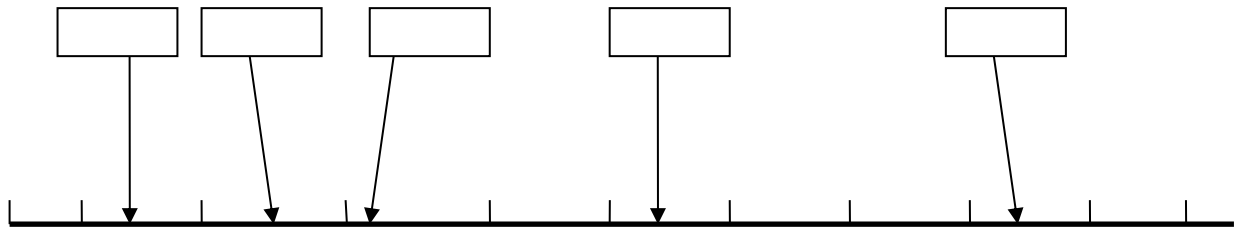
Matematika-1. stupeň

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Vzdělávací obor	Matematika
Ročník	5.
Tematický okruh	Číslo a početní operace
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-5-1-01** Žák využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
Indikátory	1. žák zpaměti sčítá a odčítá čísla do sta, násobí a dělí v oboru malé násobilky 2. žák využívá komutativnost sčítání a násobení při řešení úlohy a při provádění zkoušky výpočtu 3. žák využívá asociativnost sčítání a násobení při řešení úloh s užitím závorek 4. žák využívá výhodného sdružování čísel při sčítání několika sčítanců bez závorek
Ilustrační úloha	
Doplň chybějící čísla: 8 x = 40 □ 8 + 8 x □ 40 (8 + 4) x 5 = □	
Poznámky[1]	M-5-1-01. 1 Je-li rámeček vložen vlevo od rovnítka, musí žák pro výpočet zvolit inverzní početní operaci, aby získal výsledek do příslušného rámečku.

[1] U každého očekávaného výstupu jsou v Poznámkách uvedeny indikátory, které testuje ilustrační úloha. U některých ilustračních úloh jsou pod indikátory uvedeny poznámky pro autory testových úloh. U některých očekávaných výstupů je uvedeno upozornění na to, který indikátor je testovatelný pouze otevřenou úlohou (vyznačeno zelenou barvou) a který testovat elektronicky nelze (vyznačeno červenou barvou).

	To je náročnější varianta, než kdyby byl rámeček vpravo od rovnítka. Nutno ponechat oba typy.
Vzdělávací obor	Matematika
Ročník	5.
Tematický okruh	Číslo a početní operace
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-5-1-02** Žák provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
Indikátory	1. žák správně sepíše čísla pod sebe (dle číselných řádů) při sčítání, odčítání, násobení a dělení přirozených čísel 2. žák aplikuje při písemném výpočtu znalost přechodu mezi číselnými řády 3. žák využívá znalosti malé násobilky při písemném násobení a dělení nejvýše dvojciferným číslem 4. žák provádí písemné početní operace včetně kontroly výsledku 5. žák dodržuje pravidla pro pořadí operací v oboru přirozených čísel
Ilustrační úloha	
Vypočítej, do rámečků doplň chybějící číslice: 929 437 328 28 - 154 x 7 □ □□□ □□□ □ □□□ 19 209 : 8 = □ □□t□	
Poznámky	M-5-1-02. 1 M-5-1-02. 2 M-5-1-02. 3 Tyto úlohy, které vyžadují elementární dovednosti, je nutné zařadit do každého testu.

Vzdělávací obor	Matematika
Ročník	5.
Tematický okruh	Číslo a početní operace
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-5-1-03** Žák zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel
Indikátory	1. žák přečte a zapíše číslo (do milionů) s užitím znalosti číselných řádů desítkové soustavy 2. žák využívá rozvinutého zápisu čísla (do milionů) v desítkové soustavě 3. žák porovnává čísla do milionů 4. žák zaokrouhluje čísla do milionů s použitím znaku pro zaokrouhlování 5. žák užívá polohové vztahy („hned před“, „hned za“) v oboru přirozených čísel 6. žák se orientuje na číselné ose a jejích úsecích 7. žák provádí číselný odhad a kontrolu výsledku
Ilustrační úloha	
Odhadni a vepiš čísla uvedená v nabídce do rámečků nad číselnou osou. Nabídka čísel: **149 999 852 011 250 100 549 900 308 000** **0 100 000 200 000 300 000 400 000 500 000 600 000 700 000 800 000 900 000 1 000 000**	
Poznámky	M-5-1-03. 6

Vzdělávací obor	Matematika
Ročník	5.
Tematický okruh	Číslo a početní operace
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-5-1-04** Žák řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru
Indikátory	1. žák porozumí textu úlohy (rozlišuje informace důležité pro řešení úlohy) 2. žák přiřadí úloze správné matematické vyjádření s využitím osvojených početních operací **3. žák zformuluje odpověď k získanému výsledku** 4. žák přiřadí k zadanému jednoduchému matematickému vyjádření smysluplnou slovní úlohu (situaci ze života) **5. žák tvoří slovní úlohu k matematickému vyjádření**

Ilustrační úloha

Přiřaď k jednotlivým úlohám odpovídající matematické vyjádření:
36 + 4 = 36 – 4= 36 x 4 = 36: 4 =
Úlohy vyřeš.
Mamince je 36 let. Její dcera je čtyřikrát mladší. Kolik let je dceři?
Matematické vyjádření
Odpověď: Dceři je _____ let.
Pavel měl ve sbírce 36 modelů letadel. Od dědečka dostal 4 nové modely.
Kolik modelů letadel má nyní celkem?
Matematické vyjádření
Odpověď: Pavel má nyní celkem _____ modelů.
V počítačové učebně bylo původně 36 počítačů. 4 počítače však již byly zastaralé a poruchové, proto byly z učebny odstraněny. Kolik počítačů v učebně zůstalo?
Matematické vyjádření
Odpověď: V učebně zůstalo _____ počítačů.
Ve školní jídelně připravovala kuchařka 4 mísy s jablky. V každé míse bylo 36 jablek. Kolik jablek měla kuchařka celkem?
Matematické vyjádření
Odpověď: Kuchařka měla celkem _____ jablek.

Poznámky	M-5-1-04. 1 M-5-1-04. 2 Záměrně jsou použita stejná čísla, aby nebylo možné přiřadit úlohu k matematickému vyjádření jen na základě shody číselných údajů. **Indikátory 3 a 5 lze testovat pouze otevřenou úlohou.**

Vzdělávací obor	Matematika
Ročník	5.
Tematický okruh	Závislosti, vztahy a práce s daty
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-5-2-01** Žák vyhledává, sbírá a třídí data
Indikátory	**1. žák provádí a zapisuje jednoduchá pozorování (měření teploty, průjezd aut za daný časový limit apod.)** 2. žák vybírá a porovnává ze zadání úlohy data podle daného kritéria 3. žák posuzuje reálnost vyhledaných údajů

Ilustrační úloha

V tabulce je uveden počet diváků, kteří se během uvedených tří dnů přišli podívat do pražských kin na film *Kuky se vrací*.

DEN	středa	pátek	neděle
POČET NÁVŠTĚVNÍKŮ	490	1 509	1 954

1. O kolik bylo návštěvníků v pátek víc než ve středu? _____
2. Kolik návštěvníků celkem vidělo film v uvedených dnech? _____
3. Je z údajů možné určit, kolik návštěvníků vidělo tento film v sobotu?
   ANO – NE (zakroužkuj pravdivou odpověď)

Poznámky	M-5-2-01. 2 **Indikátor 1 nelze testovat elektronicky.**

Vzdělávací obor	Matematika
Ročník	5.
Tematický okruh	Závislosti, vztahy a práce s daty
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-5-2-02** Žák čte **a sestavuje** jednoduché tabulky a diagramy
Indikátory	1. žák doplní údaje do připravené tabulky nebo diagramu **2. žák vytvoří na základě jednoduchého textu tabulku, sloupcový diagram** 3. žák vyhledá v tabulce nebo diagramu požadovaná data a porozumí vztahům mezi nimi (nejmenší, největší hodnota apod.) 4. žák používá údaje z různých typů diagramů (sloupcový a kruhový diagram bez použití %) 5. žák používá jednoduchých převodů jednotek času při práci s daty v jízdních řádech

Ilustrační úloha – minimální obtížnost

Na informační tabuli o příjezdech vlaků jsou tyto údaje:

Číslo vlaku	Směr	Pravidelný příjezd	Zpoždění v minutách
Os 1	Kolín – Český Brod	12:35	70

Vyber z nabídky, v kolik hodin přijede zpožděný vlak
a) 19:35
b) 13:45
c) 13:35
d) 13:05

Poznámky	M-5-2-02. 3 **Indikátor 2 nelze testovat elektronicky.**

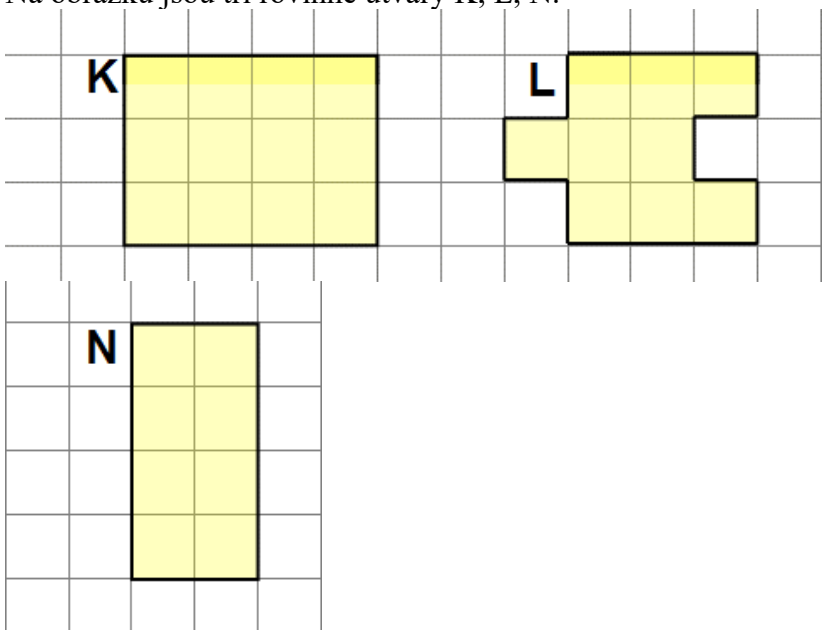
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Vzdělávací obor	Matematika
Ročník	5.
Tematický okruh	Geometrie v rovině a v prostoru
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-5-3-01** Žák **narýsuje a znázorní** základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnice); **užívá jednoduché konstrukce**
Indikátory	1. žák rozezná základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnice) 2. žák využívá k popisu rovinného útvaru počty vrcholů a stran, rovnoběžnost a kolmost stran 3. žák charakterizuje základní rovinné útvary a k zadanému popisu přiřadí název základního rovinného útvaru 4. žák využívá základní pojmy a značky užívané v rovinné geometrii (čáry: křivá, lomená, přímá; bod, úsečka, polopřímka, přímka, průsečík, rovnoběžky, kolmice) 5. žák využije znalosti základních rovinných útvarů k popisu a modelování jednoduchých těles (krychle, kvádr, válec) **6. žák narýsuje kružnici s daným poloměrem** **7. žák narýsuje trojúhelník nebo trojúhelník se třemi zadanými délkami stran** **8. žák narýsuje čtverec a obdélník s užitím konstrukce rovnoběžek a kolmic** **9. žák dodržuje zásady rýsování**
Ilustrační úloha	
K popisu rovinných útvarů přiřaď správný název a obrázek (A, B, C, D). 1. Útvar má 4 strany. Všechny sousední strany jsou kolmé. Všechny strany mají stejnou délku. _____ 2. Útvar má 4 vrcholy. Protilehlé strany jsou vždy rovnoběžné. Sousední strany mají různou délku. _____ 3. Útvar má 3 strany a 3 vrcholy. _____ 4. Útvar nemá žádnou stranu ani vrchol. _____ Nabídka názvů: **kružnice** **obdélník** **trojúhelník** **čtverec** **A B C D**	
Poznámky	**M-5-3-01. 1** **M-5-3-01. 3** **Indikátory 6 – 9 nelze testovat elektronicky.**

Vzdělávací obor	Matematika
Ročník	5.
Tematický okruh	Geometrie v rovině a v prostoru
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-5-3-02** • Žák sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
Indikátory	1. žák rozlišuje obvod a obsah rovinného útvaru 2. žák s pomocí čtvercové sítě nebo **měřením** určí obvod rovinného útvaru (trojúhelníku, čtyřúhelníku, mnohoúhelníku) 3. žák porovnává obvody rovinných útvarů **4. žák graficky sčítá, odčítá a porovnává úsečky** **5. žák určí délku lomené čáry graficky i měřením** 6. žák převádí jednotky délky (mm, cm, dm, m, km)

Ilustrační úloha

Na obrázku jsou tři rovinné útvary K, L, N.

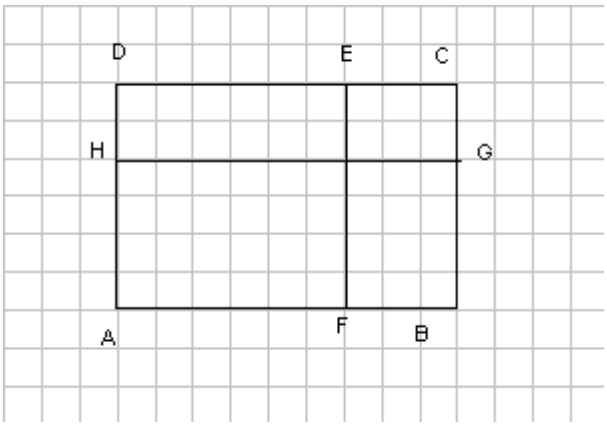
Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda **platí (ANO),** nebo **neplatí (NE).**

1. Obdélníky K a N mají stejný obvod. ANO NE
2. Obdélník K má větší obvod než útvar L. ANO NE

Poznámky	**M-5-3-02. 1** **M-5-3-02. 2** **M-5-3-02. 3** Nutno vložit jako podklad celého obrázku čtvercovou síť. **Indikátory 4 a 5, částečně 2 nelze testovat elektronicky.**

Vzdělávací obor	Matematika
Ročník	5.
Tematický okruh	Geometrie v rovině a prostoru
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-5-3-03** Žák **sestrojí** rovnoběžky a kolmice
Indikátory	1. žák vyhledá dvojice kolmic a rovnoběžek v rovině 2. žák načrtne kolmici a rovnoběžku ve čtvercové síti **3. žák narýsuje k zadané přímce rovnoběžku a kolmici vedoucí daným bodem pomocí trojúhelníku s ryskou**

Ilustrační úloha

Rozhodněte o každém z následujících tvrzení o úsečkách na obrázku, zda **platí (ANO),** nebo **neplatí (NE).**

Úsečky AD a HG jsou kolmé ANO NE ☐ ☐

Úsečky EH a EG jsou rovnoběžné ANO NE ☐ ☐

Úsečky EF a AD jsou rovnoběžné ANO NE ☐ ☐

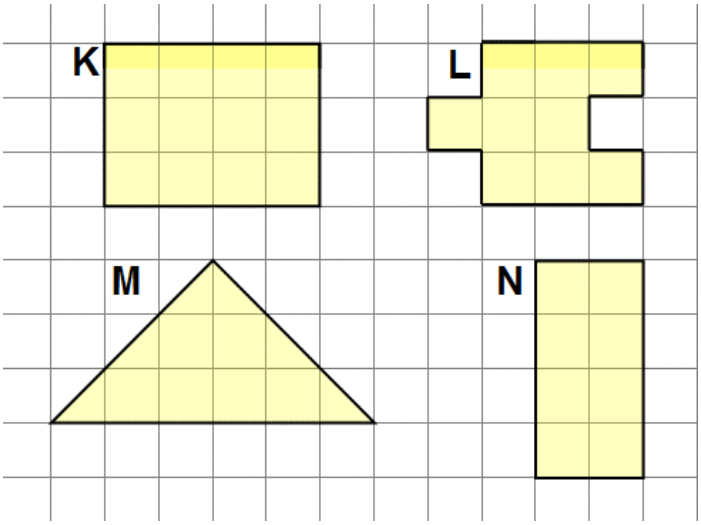
Úsečky AH a FA jsou kolmé ANO NE

Poznámky	**M-5-3-03. 1** Nutno vložit jako podklad celého obrázku čtvercovou síť. **Indikátor 2 nelze testovat elektronicky.**

Vzdělávací obor	Matematika
Ročník	5.
Tematický okruh	Geometrie v rovině a v prostoru
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-5-3-04** Žák určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
Indikátory	1. žák určí pomocí čtvercové sítě obsah rovinného útvaru, který lze složit ze čtverců, obdélníků a trojúhelníků 2. žák porovnává pomocí čtvercové sítě obsahy rovinných útvarů 3. žák používá základní jednotky obsahu (cm^2, m^2, km^2) bez vzájemného převádění

Ilustrační úloha

Na obrázku jsou čtyři rovinné útvary K, L, M, N.

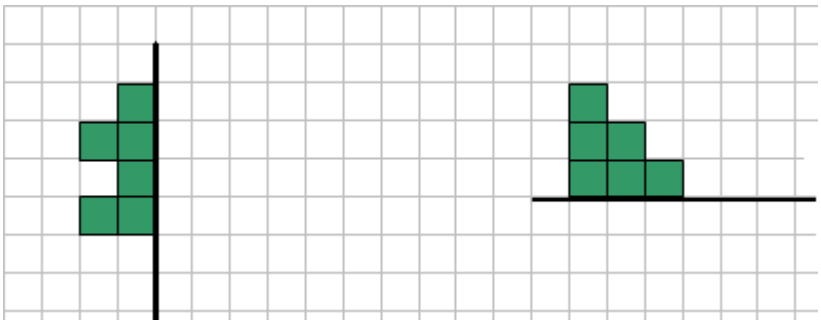

Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda je **pravdivé (ANO),** nebo **nepravdivé (NE).**

1. Obdélníky K a N mají stejný obsah. ANO NE
2. Útvary L a M mají stejný obsah. ANO NE
3. Obdélník K má větší obsah než útvar L. ANO NE

Poznámky	**M-5-3-04. 1** **M-5-3-04. 2**

Vzdělávací obor	Matematika

Ročník	5.
Tematický okruh	Geometrie v rovině a v prostoru
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-5-3-05** Žák rozpozná **a znázorní ve čtvercové síti** jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru **překládáním papíru**
Indikátory	1. žák pozná osově souměrné útvary (i v reálném životě) **2. žák určí překládáním papíru osu souměrnosti útvaru** 3. žák vytvoří ve čtvercové síti osově souměrný útvar podle osy v lince mřížky
Ilustrační úloha	
Doplň obrázky tak, aby vznikly osově souměrné útvary podle vyznačené osy souměrnosti. 	
Poznámky	**M-5-3-05. 3** **Indikátor 2 nelze testovat elektronicky.**

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Vzdělávací obor	Matematika
Ročník	5.
Tematický okruh	Nestandardní aplikační úlohy a problémy
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-5-4-01** **Žák řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky**
Indikátory	• žák vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy • žák volí vhodné postupy pro řešení úlohy • žák vyhodnotí výsledek úlohy
Ilustrační úloha	
Maminka chce upéct perník. Troubu musí předehřát 15 minut a potom 40 minut bude perník péci. Perník má být upečený v jedenáct hodin. Kdy nejpozději musí maminka troubu zapnout? a) 10:05 b) 10:15 c) 10:25 d) 10:55	
Poznámky	**M-5-4-01. 1** **M-5-4-01. 2** **M-5-4-01. 3**

Matematika-2. stupeň

ČÍSLO A PROMĚNNÁ

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Číslo a proměnná
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-1-01** Žák provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu
Indikátory	1. žák provádí základní početní operace se zlomky a desetinnými čísly 2. žák dodržuje pravidla pro pořadí početních operací v oboru celých a racionálních čísel, využívá vlastností operací sčítání a násobení (komutativnost, asociativnost, distributivnost) při úpravě výrazů 3. žák vyznačí na číselné ose racionální číslo a číslo k němu opačné 4. žák užívá znalosti druhých mocnin celých čísel od 1 do 20 (i ke stanovení odpovídajících druhých odmocnin) 5. žák určí rozvinutý zápis přirozeného čísla v desítkové soustavě 6. žák provádí základní úpravy zlomků (rozšiřuje a krátí zlomek, zjednoduší složený zlomek, vyjádří zlomek v základním tvaru, určí převrácené číslo, počítá se smíšenými čísly) 7. žák určí absolutní hodnotu celého čísla a využívá její geometrickou interpretaci

Ilustrační úloha

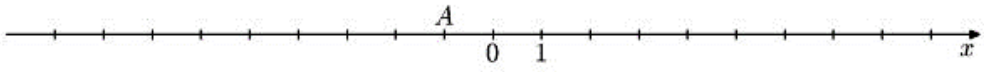
Vypočtěte hodnoty B, C, D, E a jejich obrazy umístěte na číselné ose podobně jako obraz čísla A.
Vzor: A = 10 . 12 – 11^2 = 120 – 121 = – 1

$B = 2^2 - 2 \cdot 3$

$C = -\left(\frac{3}{4}\right) \cdot \sqrt{16}$

$D = \sqrt{(-5)^2 - 4^2}$

$E = \sqrt{(-4) \cdot (-9)}$

Poznámky	M-9-1-01. 3 M-9-1-01. 4

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Číslo a proměnná
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-1-02** Žák zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor
Indikátory	1. žák zaokrouhluje čísla s danou přesností 2. žák využívá pro kontrolu výsledku odhad 3. žák účelně a efektivně využívá kalkulátor

Ilustrační úloha

Vypočtěte hodnoty A, B a výsledek zaokrouhlete na jedno desetinné místo:

A = 0, 6 . 5 – 1, 2^2 =

B = $3\sqrt{16} + (6 - 4{,}7)^2 =$

Poznámky	M-9-1-02. 1

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Číslo a proměnná
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-1-03** Žák modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel
Indikátory	1. žák rozlišuje pojmy prvočíslo a číslo složené; společný dělitel a společný násobek (určí je pro skupinu dvou nebo tří přirozených čísel) 2. žák najde nejmenší společný násobek a největšího společného dělitele dvou přirozených čísel 3. žák využívá kritéria dělitelnosti (2, 3, 4, 5, 9, 10, 25, 50, 100) 4. žák řeší slovní úlohu s využitím dělitelnosti **5. žák vytvoří slovní úlohu na využití dělitelnosti**
Ilustrační úloha	
Určete všechny společné dělitele čísel 100 a 150. Určete všechny společné násobky čísel 12 a 45, které jsou menší než součin obou čísel.	
Poznámky	M-9-1-03. 2 **Indikátor 5 lze testovat pouze otevřenou úlohou.**

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Číslo a proměnná
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-1-04** Žák užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)
Indikátory	1. žák užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část: přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem 2. žák navzájem převádí různá vyjádření vztahu celek – část
Ilustrační úloha	
Abychom dané číslo zvětšili o 5 % musíme je vynásobit číslem A) 0,05 B) 0,95 C) 1,05 D) 1,5	
Poznámky	M-9-1-04. 1

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Číslo a proměnná
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-1-05** Žák řeší **modelováním** a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů
Indikátory	1. žák využívá daný poměr (včetně postupného poměru) v reálných situacích 2. žák stanoví poměr ze zadaných údajů 3. žák využívá měřítko mapy, plánu k výpočtu 4. žák umí odvodit měřítko mapy, plánu ze zadaných údajů 5. žák používá při řešení úloh úměru a trojčlenku **6. žák řeší modelováním situace vyjádřené poměrem**

Ilustrační úloha

V jakém měřítku je zakreslena mapa, je-li na ní znázorněna 15km trasa od nádraží ke zřícenině čarou délky 30 cm?

A) 1 : 2 000
B) 1 : 5 000
C) 1 : 20 000
D) 1 : 50 000

Poznámky	M-9-1-05. 1 M-9-1-05. 4 **Indikátor 6 nelze testovat elektronicky.**

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Číslo a proměnná
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-1-06** Žák řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)
Indikátory	1. žák vyhledá v textu údaje a vztahy potřebné k výpočtu 2. žák určí počet procent, je-li dána procentová část a základ 3. žák určí procentovou část, je-li dán procentový počet a základ 4. žák určí základ, je-li dán procentový počet a procentová část 5. žák používá procentového počtu při řešení úloh z jednoduchého úrokování 6. žák ověří správnost výsledku aplikační úlohy na procenta
Ilustrační úloha	
Doplňte chybějící hodnoty. 40 % ze 60 mincí je ☐ mincí. 40 % ze ☐ je 60 mincí. 40 mincí je ☐ ze 160 mincí.	
Poznámky	M-9-1-06. 1 M-9-1-06. 2 M-9-1-06. 3 M-9-1-06. 4

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Číslo a proměnná
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-1-07** Žák matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním
Indikátory	1. žák řeší zadané slovní úlohy pomocí proměnných **2. žák tvoří smysluplné slovní úlohy, které lze řešit užitím proměnných** 3. žák využívá při úpravě výrazů sčítání, odčítání a násobení mnohočlenů (výsledný mnohočlen je nejvýše druhého stupně) 4. žák vypočte hodnotu výrazu pro dané hodnoty proměnných 5. žák využívá při úpravě výrazů vytýkání a vzorců $(a + b)^2$, $(a - b)^2$, $a^2 - b^2$ 6. žák sestaví číselný výraz podle slovního zadání
Ilustrační úloha	
Je dán výraz $2x(3m - 1) - m(5x - 2) - 2(m - x)$. Za proměnnou m dosaďte nulu $(m = 0)$ a výraz upravte. Upravte původní výraz pro $x = -2$.	
Poznámky	M-9-1-07. 3 M-9-1-07. 4 **Indikátor 2 lze testovat pouze otevřenou úlohou.**

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Číslo a proměnná
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-1-08** Žák formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav
Indikátory	1. žák sestaví rovnici nebo soustavu dvou rovnic o dvou neznámých ze zadaných údajů 2. žák vyřeší rovnici nebo soustavu dvou rovnic o dvou neznámých pomocí ekvivalentních úprav 3. žák provádí zkoušku rovnice nebo soustavy dvou rovnic o dvou neznámých 4. žák ověří správnost řešení slovní úlohy 5. žák přiřadí k rovnici odpovídající slovní úlohu 6. žák rozhodne, zda rovnice nebo soustava rovnic má řešení a ověří, zda řešení patří do zadaného číselného oboru
Ilustrační úloha	
Šest rohlíku stojí stejně jako pět housek. Rohlík je o padesát haléřů levnější než houska. Kolik korun postačí na nákup deseti rohlíku a pěti housek? A) stačí 30 korun B) 30 korun je málo, ale 35 korun postačí C) 35 korun je málo, ale 40 korun postačí D) nestačí ani 40 korun	
Poznámky	M-9-1-08. 2 M-9-1-08. 3 M-9-1-08. 4

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Číslo a proměnná
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-1-09** Žák analyzuje a řeší jednoduché problémy, **modeluje** konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel
Indikátory	1. **žák vytvoří matematický model konkrétní situace v oboru celých a racionálních čísel** 2. žák využívá při řešení konkrétních situací matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel 3. žák vyhodnotí výsledek řešení úlohy

Ilustrační úloha

Parta kopáčů vyhloubí za osmihodinovou směnu příkop dlouhý 32 metrů.

Jak dlouhý příkop vyhloubí parta za pětidenní pracovní týden?

Jak dlouhý příkop parta vyhloubí za jednu hodinu?

Za kolik hodin vyhloubí parta 150 metrů příkopu?

Poznámky	M-9-1-09. 1 M-9-1-09. 2 M-9-1-09. 3 **Indikátor 1 lze testovat pouze otevřenou úlohou.**

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Závislosti, vztahy a práce s daty
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-2-01** Žák vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data
Indikátory	1. žák vyhledá potřebné údaje v tabulce, diagramu a grafu 2. žák vyhledá a vyjádří vztahy mezi uvedenými údaji v tabulce, diagramu a grafu (četnost, aritmetický průměr, nejmenší a největší hodnota) 3. žák zpracuje, porovná, vyhodnotí, uspořádá, doplní uvedené údaje podle zadání úlohy 4. žák pracuje s intervaly a časovou osou 5. žák převádí údaje z textu do tabulky, diagramu a grafu a naopak 6. žák převádí údaje mezi tabulkou, diagramem a grafem 7. žák samostatně vyhledává data v literatuře, denním tisku a na internetu a kriticky hodnotí jejich reálnost

Ilustrační úloha

Lucka se starala o králíka a pravidelně ho každý měsíc vážila. Hodnoty si zapisovala do tabulky.

Měsíc	únor	březen	duben	květen	červen	červenec
Hmotnost [v gramech]	200	400	750	1 050	1 300	1 500

Určete, jaký je největší měsíční přírůstek hmotnosti králíka.
Vypočtěte, jaký je průměrný měsíční přírůstek hmotnosti králíka.
Zjistěte, kolik kilogramů bude vážit králík za dalších 5 měsíců, bude-li průměrně přibývat už jen 120 g měsíčně.

Poznámky	M-9-2-01. 1 M-9-2-01. 2

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Závislosti, vztahy a práce s daty
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-2-02** Žák porovnává soubory dat
Indikátory	1. žák porovná kvantitativní vztahy mezi soubory dat zadaných tabulkami, grafy a diagramy 2. žák interpretuje výsledky získané porovnáváním souborů dat

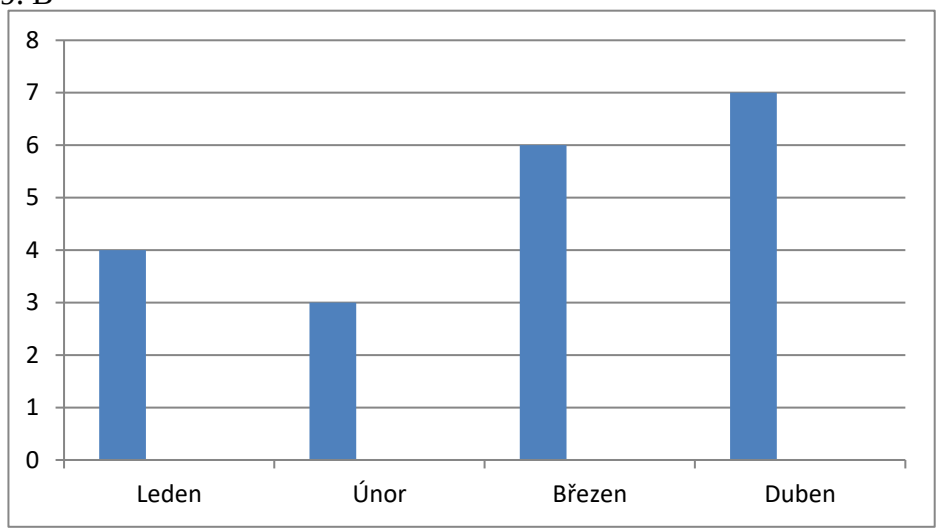
Ilustrační úloha

V tabulce je uveden počet domácích úloh z matematiky ve čtyřech po sobě jdoucích měsících v 9. A, diagram udává počet úloh, které ve stejných měsících dostali žáci 9. B.

9. A

leden	únor	březen	duben
3	4	9	5

9. B

a) Která třída dostala v uvedených měsících více úloh?
b) Jaký byl největší počet úloh za měsíc v jednotlivých třídách?
c) Jaký byl průměrný počet úloh za měsíc ve třídě A a ve třídě B?

Poznámky	M-9-2-02. 1 M-9-2-02. 2

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Závislosti, vztahy a práce s daty
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-2-03** Žák určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti
Indikátory	1. žák vytvoří tabulku, graf a rovnici pro přímou a nepřímou úměrnost na základě textu úlohy 2. žák určí přímou a nepřímou úměrnost z textu úlohy, z tabulky, z grafu a z rovnice 3. žák využívá při řešení úloh přímou a nepřímou úměrnost

Ilustrační úloha

Milan si přivydělává v reklamní agentuře přepisováním údajů z dotazníků do počítače. Počet zpracovaných dotazníků (d) je přímo úměrný počtu minut (m) strávených u počítače. Milan si změřil, že za 20 minut přepíše 8 dotazníků.

V tabulce doplňte čas, který Milan potřebuje k vyplnění uvedeného počtu dotazníků.

V tabulce doplňte počet dotazníků, které Milan přepíše v uvedeném čase.

Počet minut (m)		20	30	
Počet dotazníků (d)	6	8		20

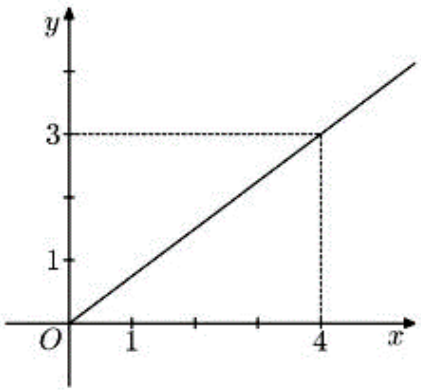
Poznámky	M-9-2-03. 2 M-9-2-03. 3

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Závislosti, vztahy a práce s daty
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-2-04** Žák vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem
Indikátory	1. žák pozná funkční závislost z textu úlohy, z tabulky, z grafu a z rovnice 2. žák vytvoří graf pro funkční závislost danou tabulkou či rovnicí 3. žák přiřadí funkční vztah vyjádřený tabulkou k příslušnému grafu a naopak 4. žák přiřadí lineární funkci vyjádřenou rovnicí k příslušnému grafu nebo tabulce a naopak 5. žák vyčte z grafu význačné hodnoty na základě porozumění vzájemným vztahům mezi proměnnými

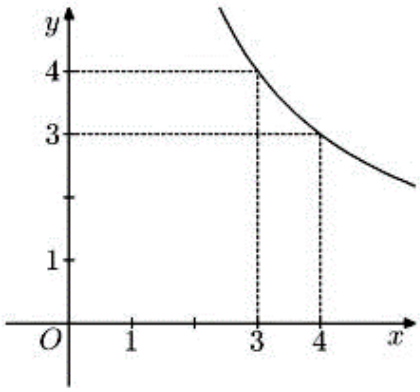
Ilustrační úloha

Na kterém z obrázků A–D je sestrojen graf funkce předepsané vztahem $y = \frac{3}{4}x$?

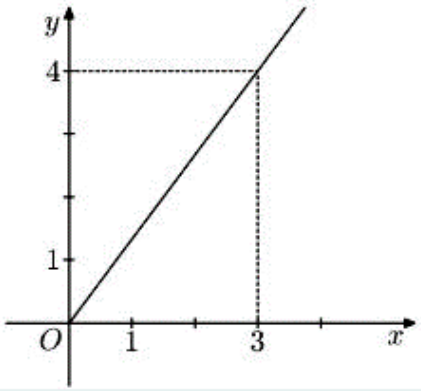
A)

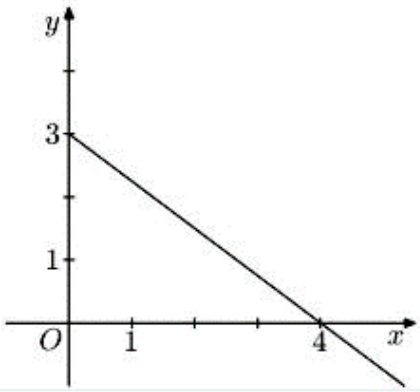
B)

C)

D)

Poznámky	M-9-2-04. 3

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Závislosti, vztahy a práce s daty
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-2-05** Žák matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů
Indikátory	1. žák odhalí funkční vztahy v textu úlohy 2. žák řeší úlohu s využitím funkčních vztahů 3. žák vyjádří výsledek řešení úlohy v kontextu reálné situace

Ilustrační úloha

Za 1 hodinu nastoupí na vlek celkem 240 lidí. Cesta vlekem nahoru spolu s návratem

po sjezdovce do fronty trvá jedné osobě asi 20 minut. V pátek dopoledne se ve frontě stálo průměrně 10 minut.

Jaký byl průměrný počet jízd, které uskutečnil jeden lyžař během 3 hodin pátečního dopoledne?

Poznámky	M-9-2-05. 2 M-9-2-05. 3

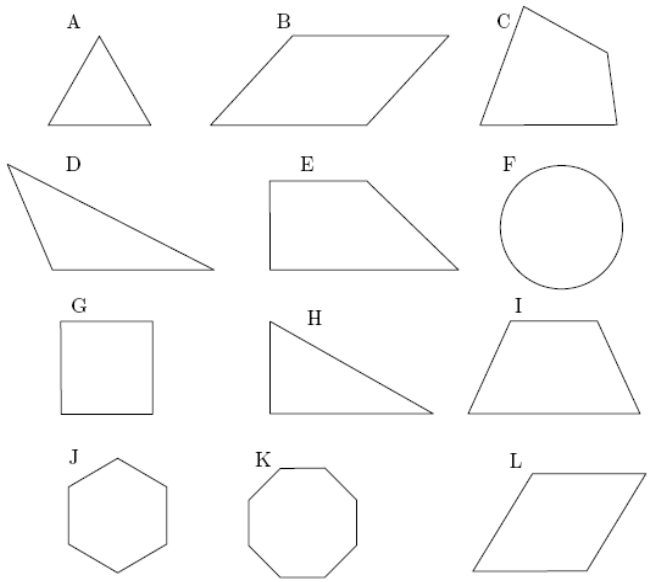
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Geometrie v rovině a prostoru
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-3-01** **Žák zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku**
Indikátory	**1. žák využívá při analýze praktické úlohy náčrtky, schémata, modely** 2. žák využívá polohové a metrické vlastnosti (Pythagorova věta, trojúhelníková nerovnost, vzájemná poloha bodů a přímek v rovině, vzdálenost bodu od přímky) k řešení geometrických úloh 3. žák řeší geometrické úlohy početně 4. žák využívá matematickou symboliku
Ilustrační úloha	
Dvě strany trojúhelníka mají délky 21 cm a 24 cm. Užitím trojúhelníkové nerovnosti rozhodněte, která z uvedených hodnot nemůže představovat délku třetí strany tohoto trojúhelníka. A) 44 cm B) 42 cm C) 5 cm D) 3 cm	
Poznámky	M-9-3-01. 2 M-9-3-01. 3 **Indikátor 1 nelze testovat elektronicky.**

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Geometrie v rovině a prostoru
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-3-02** **Žák charakterizuje a třídí základní rovinné útvary**
Indikátory	1. žák pozná základní rovinné útvary: přímka, polopřímka, úsečka, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník, pravidelné mnohoúhelníky, kružnice, kruh 2. žák rozliší typy úhlů (ostrý, tupý, pravý, přímý), dvojice úhlů (souhlasné, střídavé, vedlejší, vrcholové), typy trojúhelníků a čtyřúhelníků 3. žák využívá vlastností základních rovinných útvarů (vlastností úhlopříček, velikost úhlů, souměrnost)

Ilustrační úloha

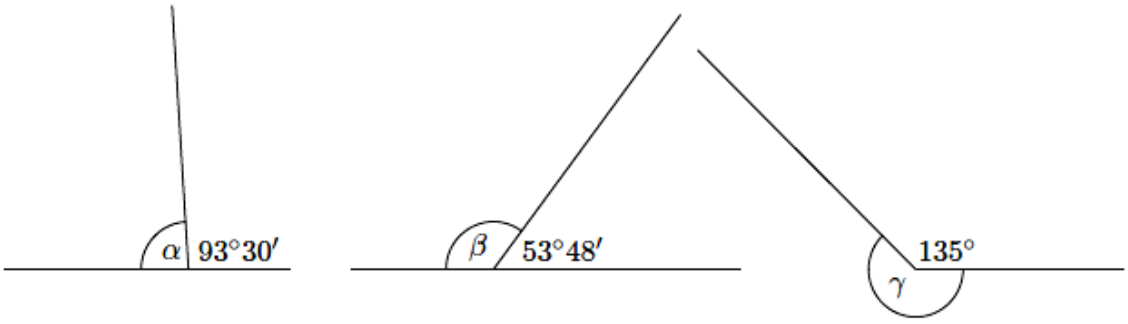
Rovinné útvary v obrázku jsou označeny symboly A–L.

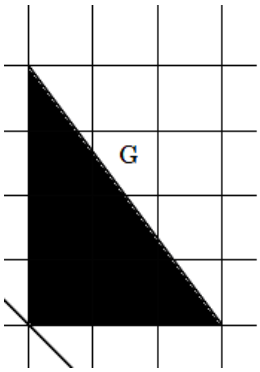

V tabulce je uveden název obrazce a odpovídající symbol. Doplňte co nejpřesněji chybějící údaje.

Pravoúhlý trojúhelník	H		J
Kosodélník		Kružnice	
	E	Čtverec	
Rovnostranný trojúhelník			I
	L	Pravidelný osmiúhelník	
Různoběžník			D

Poznámky	M-9-3-02. 1 M-9-3-02. 2

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Geometrie v rovině a prostoru
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-3-03** **Žák určuje velikost úhlu měřením a výpočtem**
Indikátory	➢ žák sčítá a odčítá úhly, určí násobek úhlu (s využitím převodu stupňů a minut) ➢ žák využívá při výpočtech vlastností dvojic úhlů (střídavých, souhlasných, vedlejších, vrcholových) a součtu úhlů v trojúhelníku ➢ žák určuje velikost úhlu pomocí úhloměru
Ilustrační úloha	
Vypočítejte velikosti vyznačených úhlů α, β, γ. Své výpočty odůvodněte. 	
Poznámky	M-9-3-03. 1 M-9-3-03. 2

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Geometrie v rovině a prostoru
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-3-04** Žák odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů
Indikátory	1. žák odhaduje obsah i obvod útvarů pomocí čtvercové sítě 2. žák určí výpočtem obsah (v jednodušších případech) trojúhelníku, čtverce, obdélníku, rovnoběžníku, lichoběžníku, kruhu 3. žák určí výpočtem obvod trojúhelníku, čtverce, obdélníku, rovnoběžníku, lichoběžníku, kruhu 4. žák používá a převádí jednotky délky 5. žák používá a převádí jednotky obsahu
Ilustrační úloha	
Délka strany čtverce v mřížce je jeden centimetr. Určete obvod a obsah trojúhelníku G. 	
Poznámky	M-9-3-04. 2 M-9-3-04. 3 M-9-3-04. 4 M-9-3-04. 5

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Geometrie v rovině a prostoru
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-3-05** **Žák využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh**
Indikátory	1. žák pojmenuje základní množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úhlu, osa rovinného pásu, osa úsečky, kružnice, Thaletova kružnice) 2. žák využívá množiny všech bodů dané vlastnosti při řešení úloh

Ilustrační úloha

Co je množinou všech bodů v rovině, které mají od dvou různých bodů A, B stejnou vzdálenost?

A) kružnice se středem v bodě A a poloměrem rovným polovině délky úsečky AB
B) přímka rovnoběžná s úsečkou AB
C) osa úsečky AB
D) kružnice se středem ve středu úsečky AB procházející body AB

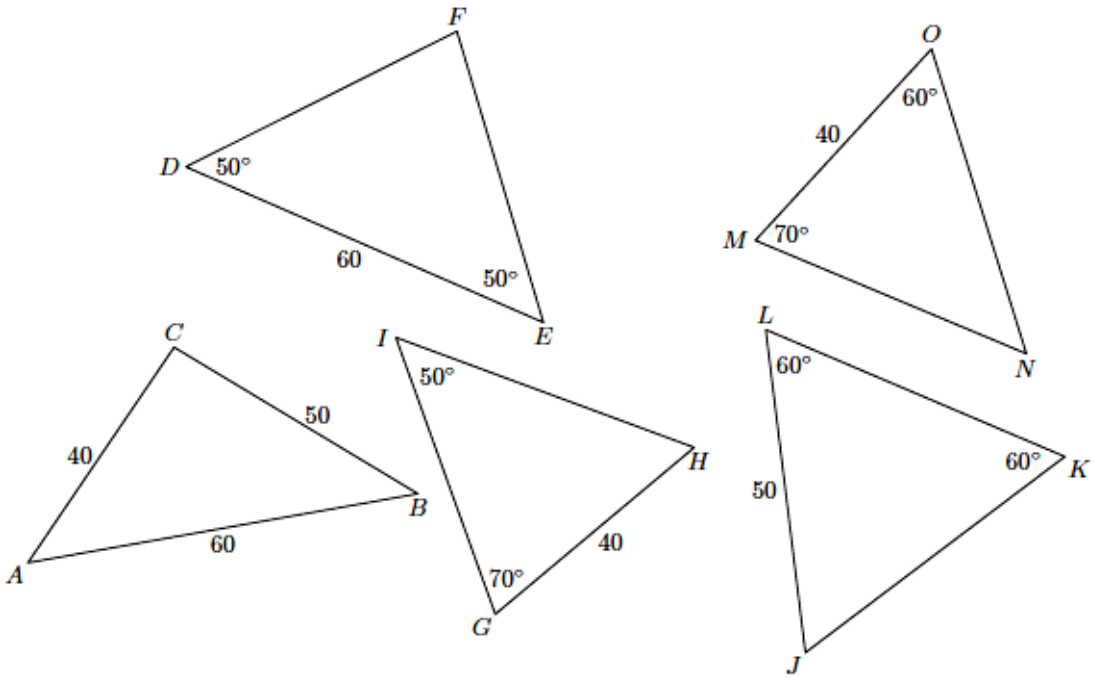
Poznámky	M-9-3-05. 1

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Geometrie v rovině a prostoru
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-3-06** **Žák načrtne a sestrojí rovinné útvary**
Indikátory	1. **žák převede slovní zadání do grafické podoby (náčrtku)** 2. **žák popíše jednotlivé kroky konstrukce a rovinný útvar sestrojí** 3. **žák určí počet řešení konstrukční úlohy** 4. **žák ověří, zda výsledný útvar odpovídá zadání**
Ilustrační úloha	
Sestrojte rovnostranný trojúhelník *ABC* o délce strany 5 cm. Sestrojte a vybarvěte rovinný útvar, jehož každý bod *X* má od každého z vrcholu trojúhelníka *ABC* vzdálenost menší nebo rovnu 4 cm. Popište jednotlivé kroky konstrukce.	
Poznámky	M-9-3-06. 1 M-9-3-06. 2 **Indikátory1 – 4 nelze testovat elektronicky.**

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Geometrie v rovině a prostoru
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-3-07** **Žák užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků**
Indikátory	1. žák využívá při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků 2. žák využívá při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků 3. žák určí poměr podobnosti z rozměrů útvarů a naopak

Ilustrační úloha

Vyhledejte mezi trojúhelníky dva shodné a shodnost zapište.

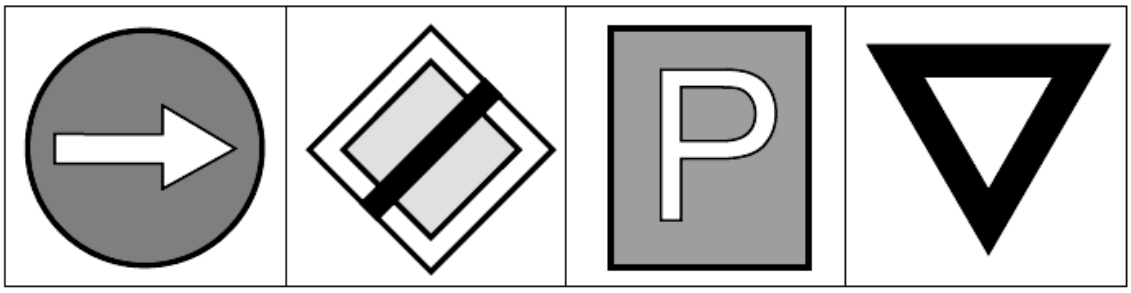

Poznámky	M-9-3-07. 1

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Geometrie v rovině a prostoru
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-3-08** **Žák načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar**
Indikátory	1. žák rozhodne, zda je útvar osově souměrný 2. žák určí osy souměrnosti rovinného útvaru 3. žák rozhodne, zda je útvar středově souměrný 4. žák určí střed souměrnosti **5. žák načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti**

Ilustrační úloha

Na obrázcích jsou dopravní značky. O každé značce rozhodněte, je-li středově souměrná, nebo osově souměrná.

Správné odpovědi vybírejte z nabídky A–D.

A) Značka je souměrná jen podle svislé osy.
B) Značka je souměrná jen podle vodorovné osy.
C) Značka je středově souměrná.
D) Značka není ani středově ani osově souměrná.

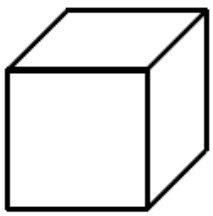
Poznámky	M-9-3-08. 1 M-9-3-08. 3 **Indikátor 5 nelze testovat elektronicky.**

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Geometrie v rovině a prostoru
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-3-09** **Žák určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti**
Indikátory	1. žák rozpozná mnohostěny (krychle, kvádr, kolmý hranol, jehlan) a rotační tělesa (válec, kužel, koule) 2. žák používá pojmy podstava, hrana, stěna, vrchol, tělesová a stěnová úhlopříčka 3. žák využívá při řešení úloh metrické a polohové vlastnosti v mnohostěnech a rotačních tělesech 4. žák pracuje s půdorysem a nárysem mnohostěnů a rotačních těles

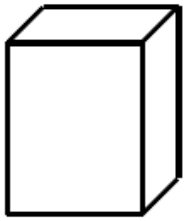
Ilustrační úloha

Doplňte tabulku:

1

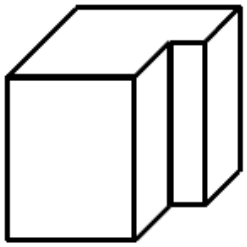

2

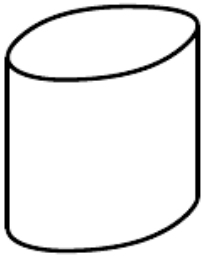

Název tělesa	Číslo obrázku
	1
rotační kužel	
	5
	2
	4
kolmý šestiboký hranol	

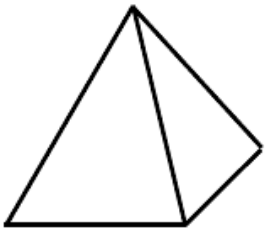
3

4

5

6

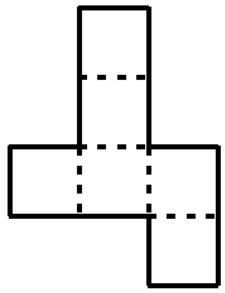
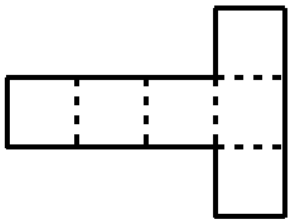
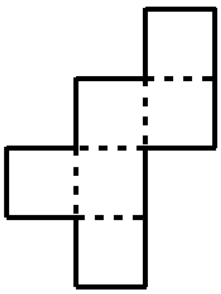
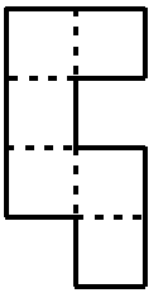
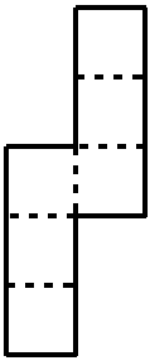
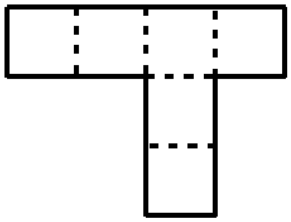
Poznámky	M-9-3-09. 1

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Geometrie v rovině a prostoru
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-3-10** **Žák odhaduje a vypočítá objem a povrch těles**
Indikátory	1. žák odhaduje a vypočítá povrch mnohostěnů a rotačních těles 2. žák odhaduje a vypočítá objem mnohostěnů a rotačních těles 3. žák používá a převádí jednotky objemu
Ilustrační úloha	
Jaký bude výsledný objem V, smícháme-li kapaliny o objemech 3 hl a 200 dm^3? A) $V = 0,32\ m^3$ B) $V = 0,50\ m^3$ C) $V = 23\ hl$ D) $V = 5\ m^3$	
Poznámky	M-9-3-10. 3

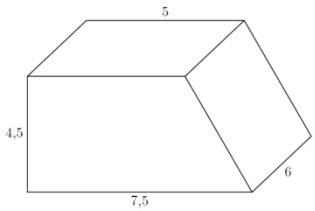
Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Geometrie v rovině a prostoru
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-3-11** **Žák načrtne a sestrojí sítě základních těles**
Indikátory	1. **žák objasní pojmy síť tělesa, plášť, podstava** 2. žák rozpozná sítě základních těles (krychle, kvádr, kolmý hranol, jehlan, válec, kužel) 3. **žák načrtne a sestrojí sítě základních těles**

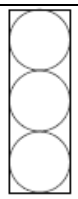
Ilustrační úloha

U následujících šesti obrázků zakroužkujte ANO, pokud útvar představuje síť krychle.
Pokud se z útvaru nedá složit krychle, zakroužkujte NE a do obrázku označte křížkem čtvercové plochy, které by se při sestavování tělesa překryly.

1.1 ANO–NE	1.2 ANO–NE	1.3 ANO–NE
1.4 ANO–NE	1.5 ANO–NE	1.6 ANO–NE

Poznámky	M-9-3-11. 2 **Indikátor 1 lze testovat pouze otevřenou úlohou.** **Indikátor 3 nelze testovat elektronicky.**

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Geometrie v rovině a prostoru
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-3-12** **Žák načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině**
Indikátory	1. Žák rozpozná z jakých základních těles je zobrazené těleso složeno 2. Žák načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles ve volném rovnoběžném promítání
Ilustrační úloha	
 Popiš, z jakých základních těles je zobrazené těleso složeno.	
Poznámky	M-9-3-12. 1 **Indikátor 2 nelze testovat elektronicky.**

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Geometrie v rovině a prostoru
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-3-13** **Žák analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu**
Indikátory	1. žák vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy 2. žák volí vhodné matematické postupy pro řešení úlohy 3. žák vyhodnotí výsledek úlohy
Ilustrační úloha	
Tenisové míčky o průměru 7 cm se prodávají ve válcových krabičkách po třech. Vypočítejte objem krabičky. 	
Poznámky	M-9-3-13. 1 M-9-3-13. 2

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Nestandardní aplikační úlohy a problémy
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-4-01** **Žák užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací**
Indikátory	1. žák provede rozbor úlohy a vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy 2. žák zvolí vhodný postup řešení 3. žák provede diskusi o počtu řešení daného problému a kontrolu reálnosti výsledku 4. žák zformuluje odpověď na zadaný problém
Ilustrační úloha	
Šachového turnaje se zúčastnilo pět hráčů. Kolik bylo sehráno partií, když hrál každý s každým jednou?	
Poznámky	M-9-4-01. 1 M-9-4-01. 2 M-9-4-01. 4

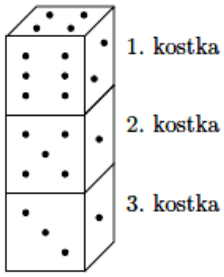
Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Nestandardní aplikační úlohy a problémy
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-4-02** **Žák řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí**
Indikátory	1. žák určí reálnou podobu trojrozměrného útvaru z jeho obrazu v rovině 2. žák popíše základní vlastnosti trojrozměrného útvaru podle jeho obrazu v rovině 3. žák využívá získané poznatky a dovednosti při řešení úloh z běžného života

Ilustrační úloha

Hrací kostky jsou zvláštním případem krychlí s tečkami na stěnách, pro něž platí následující pravidlo:
Celkový počet teček na dvou protilehlých stěnách je vždy sedm.

Vpravo jsou tři hrací kostky postavené na sobě.
Je vidět, že 1. kostka má nahoře čtyři tečky.
Kolik teček je celkem na pěti vodorovných stěnách,
které nejsou vidět (spodek 1. kostky, spodek a vršek 2. a 3. kostky)?

A) 17
B) 15
C) 16
D) jiný počet

Poznámky	M-9-4-02. 1 M-9-4-02. 2

10. ČESKÝ JAZYK A LITERATURA - STANDARDY

Vypracovala skupina pro přípravu standardů z českého jazyka a literatury ve složení:

Vedoucí: Taťána Holasová, Gymnázium Opatov, Praha 4

Koordinátor za VÚP: Jitka Altmanová, VÚP v Praze

Členové: Eva Hájková, PedF UK Praha

Jana Nedvědová, ZŠ Kutná Hora

Zdeněk Košťál, ČŠI Praha

Jiřina Šichová, ZŠ Praha 4,

Vítězslava Hlaváčová, Gymnázium Voděradská, Praha 10

Dagmar Burdová, ZŠ Litomyšl

Preambule

Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura

1. Podle zadání zvážil pracovní tým očekávané výstupy podle RVP ZV a možnosti jejich elektronického testování. Vzhledem k tomu, že řada očekávaných výstupů se týká mluveného projevu žáků, popř. předpokládá tvořivé psaní, je jejich elektronické testování problematické. Z celkového počtu 23 očekávaných výstupů po 5. ročníku (2. období) je elektronicky testovatelných 15 očekávaných výstupů a z 27 očekávaných výstupů po 9. ročníku je testovatelných 20.
2. U všech elektronicky testovatelných výstupů jsme podrobně specifikovali, které učivo a dovednosti výstup zahrnuje, a stanovili jsme indikátory úloh pro autory testů. (Jednotlivé výstupy jsou opatřeny přiděleným kódem, indikátory jsou číslovány arabskými číslicemi.)

3. Domníváme se, že pro test z českého jazyka není vhodné požadavky atomizovat do samostatných úloh. Ty totiž budou vyžadovat řadu textů poskytujících nezbytný jazykový materiál pro řešení těchto úloh a rozsah testu neúměrně naroste, což je nevhodné zvláště pro žáky mladšího školního věku (týká se tedy především testu po 5. ročníku).

4. Připojujeme proto i modelovou ukázku jediného výchozího textu (ukázku pro test po 5. ročníku), k němuž se vážou jednotlivé úlohy. V horní části tabulky je přehled očekávaných výstupů, které jsou v uvedeném modelu testovány (výstupy jsou označeny příslušnými kódy), následuje přehled indikátorů úloh seřazených v pořadí odpovídajícím pořadí uvedených výstupů. Pod výchozím textem je řada úloh k němu, u každé úlohy je kromě jejího správného řešení pro přehlednost uveden i kód očekávaného výstupu, jejž úloha testuje. Tímto navrženým postupem se minimalizuje rozsah testu při zachování mnohosti prověřovaných výstupů – úloha pro 5. ročník prověřuje 2/3 celkového počtu elektronicky testovatelných výstupů.

5. Podle zadání MŠMT jsou indikátory ověřitelné otevřenou úlohou označeny zeleně a indikátory elektronicky netestovatelné označeny červenou barvou.

6. Stále zůstává otevřená otázka zařazení písemné práce – souvislého textu, v němž by žáci mohli prokázat osvojení kreativních komunikačních dovedností i pravopisných vědomostí. Zařazení souvislé písemné práce doporučovali ostatně i oponenti předložených úloh.

7. Stávající zpracování úloh je pořád ještě v pracovní verzi, s korekturou textu, stylizačními a formálními úpravami se počítá.

Český jazyk a literatura 1. stupeň

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-1-01** čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
Indikátor	**ČJL-5-1-01. 1** Žák vybere z nabídky vhodný nadpis **ČJL-5-1-01. 2** Žák posoudí na základě přečteného textu pravdivost / nepravdivost tvrzeni **ČJL-5-1-01. 3** Žák posoudí, zda daná informace vyplývá / nevyplývá z textu **ČJL-5-1-01. 4** **Žák vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku** **ČJL-5-1-01. 5** Žák vystihne hlavní myšlenku textu
Příkladové úlohy	**Výchozí text:** Téměř všechny myšlenky a objevy učiněné během věků můžete nalézt v knihách. Kniha je jedním z největších lidských vynálezů. Existuje mnoho druhů knih – od beletrie (např. povídky a romány) po naučnou literaturu (např. příručky, slovníky, encyklopedie). První knihu zhotovili Egypťané před 5000 lety. Byla napsaná na papyrových svitcích. Římané vynalezli knihu, jak ji známe dnes; pro stránky použili upravenou zvířecí kůži – pergamen. Po staletí se knihy psaly ručně. Byly vzácné a drahé. V 8. století Číňané vynalezli knihtisk. Do Evropy se rozšířil během 15. století. Knihtisk umožnil vyrábět větší množství knih. Dnes se při výrobě knih využívají počítače, fotografické přístroje, stroje samy tisknou, skládají papír, sešívají jej a vážou do knihy. **Vyber z nabídky nejvhodnější nadpis k uvedené ukázce:** (A) Výroba novin (B) Z historie knih (C) Čtete rádi? (D) V knihovně **Rozhodni o pravdivosti nebo nepravdivosti následujících tvrzení, vycházej z uvedeného textu:** Dříve byly knihy vzácné a drahé, protože se psaly ručně. ANO –NE V knihách je zaznamenáno mnoho důležitých myšlenek a objevů. ANO – NE

	Knihtisk vynalezli Egypťané. ANO – NE Existuje málo druhů knih, většinou jsou to encyklopedie. ANO – NE **Jak se nazývá upravená zvířecí kůže, kterou používali Římané pro stránky knih?** _____ **Co je podle tvého názoru smyslem uvedeného textu?** (A) text má čtenáře varovat před nevhodným obsahem některých knih (B) text čtenáře přesvědčuje o tom, aby se chovali ke knihám šetrně (C) text seznamuje čtenáře s tím, jak vznikly knihy a jak se vyvíjela jejich výroba (D) text se snaží nalákat čtenáře k návštěvě knihovny
Poznámky k úloze	Použitá ukázka je z Dětské ilustrované encyklopedie Svět kolem nás **Řešení:** Nejvhodnější nadpis: (B) Z historie knih Pravdivost tvrzení: ANO, ANO, NE, NE Jak se nazývá upravená zvířecí kůže: pergamen Smysl uvedeného textu: (C)

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-1-02** rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
Indikátor	**ČJL-5-1-02. 1** Žák vybere z nabídky slov slova klíčová vztahující se k zadanému textu **ČJL-5-1-02. 2** Žák rozhodne, které informace v textu jsou **ne**podstatné pro smysl (vyznění) textu **ČJL-5-1-02. 3 Žák vypíše požadovanou informaci z textu** **ČJL-5-1-02. 4** Žák utřídí přečtené informace, vybere podstatná fakta
Příkladové úlohy	**Která informace (věta) je pro popis kočky domácí nepodstatná? Číslo nedůležité věty napiš:** 1. Kočka má pružné a svalnaté tělo dokonale přizpůsobené lovu. 2. V kohoutku je vysoká asi 30 cm, délka těla včetně ocasu činí kolem 80 cm. 3. Má ostré zatažitelné drápky a vynikající zrak, sluch a čich. 4. Černé kočky prý přinášejí smůlu. 5. Kůže kočky je pokryta srstí. 6. Kočičí tlapky jsou zakončeny měkkými polštářky. **Mezi slovy pod textem škrtněte slovo, které k následujícímu textu nepatří, významem z něho nevyplývá:** Zelená jablka patří k méně oblíbeným druhům jablek, svou chutí však mnohdy předčí jablka s červeným líčkem. Dlouhou tradici v pěstování jablek má tradiční odrůda Zelené průsvitné dozrávající časně, a to na přelomu června a července. K novějším druhům patří například Idared. Pěstování ovoce, jablka, jaro, zelená jablka, časně zrající. **Z textu o jablkách vypište název starší odrůdy jablek:**_____
Poznámky k úloze	**Řešení:** Nepodstatná informace pro popis: věta číslo 4 Slovo, které významem nepatří k textu: jaro Starší odrůda jablek: Zelené průsvitné

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-1-03** posuzuje úplnost, či neúplnost jednoduchého sdělení
Indikátor	**ČJL-5-1-03. 1** Žák sestaví jednoduchý slohový útvar (adresa, zpráva, vzkaz, oznámení, pozvánka) **ČJL-5-1-03. 2** Žák posoudí**,** zda náležitosti daného slohového útvaru jsou úplné, či zda něco chybí
Příkladové úlohy	**Přiřaď k názvu slohového útvaru číslo ukázky:** zpráva _____ pozvánka _____ oznámení _____ vzkaz _____ 1. Zápis do mateřských škol v Kutné Hoře na školní rok 2011/2012 proběhne na počátku měsíce května. Přihlášky dětí se přijímají do 30. 4. 2011. (Kutnohorské listy) 2. Vážení rodiče, srdečně vás zveme na představení školní akademie s názvem Zpátky v čase, které se koná v pátek 22. 4. 2011 od 18 hodin v aule školy. Těšíme se na setkání s vámi. (školní webové stránky)3. Ve čtvrtek pomáhali slovenští horští záchranáři ve Vysokých Tatrách 55leté české horolezkyni. Žena měla zraněnou nohu a potřebovala lékařskou pomoc. Zraněná Češka byla účastnicí horolezeckého soustředění, které se konalo na Zbojnické chatě. (Mladá fronta DNES) 4. Moniko, prosím tě, až půjdeš dnes na trénink, stav se pro mě, budu na tebe doma okolo čtvrté hodiny čekat! (hlasová schránka) **Vyber z nabídky, který údaj chybí v uvedené pozvánce:** (A) název akce (B) časový údaj (C) místo konání (D) program Vážení rodiče, srdečně vás zveme na vánoční besídku, která se koná v naší třídě. Přijďte si s námi chvilku posedět, zazpívat vánoční koledy a popovídat. Kdo by našel ještě o trochu více času, může se jít vánočně bavit i do auly, kde vystoupí žáci naší školy s pohádkami a koledami. Poté můžete navštívit naši vánoční prodejní výstavu. Její výtěžek bude věnován na nákup učebních pomůcek. Těšíme se na setkání s vámi. Paní učitelka a žáci III. B.
Poznámky k úloze	Indikátor ČJL-5-1-14. 1 je z důvodu elektronického testování zjednodušený z úkolu žák **sestaví** jednoduchý slohový útvar na úkol **rozliší** slohový útvar **Řešení:** zpráva-3, pozvánka-2, oznámení-1, vzkaz-4 chybějící údaj v pozvánce: (B) časový údaj

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-1-03** posuzuje úplnost, či neúplnost jednoduchého sdělení
Indikátor	**ČJL-5-1-03. 3** Žák sestaví z vět (či krátkých odstavců) na základě časové a příčinné souvislosti příběh, sdělení **ČJL-5-1-03. 4** Žák vybere z nabídky větu, která je vhodná jako závěr k dané ukázce
Příkladové úlohy	1. „Když jsem byl mlád, " pravil král dvěma synům, když se byli před ním shromáždili, „zapomněl jsem v malé hospůdce v daleké zemi klobouček. Měl jsem za kloboučkem sojčí pérko. 2. Král měl tři syny, zavolal však pouze dva, neboť třetího syna, Honzu, nebral vážně. 3. Dnes už vím, co leží za všemi moři, za horami a lesy. A je mi smutno z vědění. 4. Nemohl jsem se tehdy vrátit, musel jsem spěchat podívat se, co bylo za lesem, co bylo za horou, která byla za lesem, co za mořem, které bylo za horou, co za pouští, která byla za mořem. 5. Je zajímavé, že Honzové často nejsou bráni vážně, ačkoliv, jak se ukáže i v této pohádce, nakonec si úctu vynutí. **Vyber z nabídky správné pořadí úryvků tak, aby postupovaly podle časové a příčinné souvislosti (aby tvořily příběh):** (A) 1, 2, 5, 4, 3 (B) 5, 2, 1, 3, 4 (C) 2, 5, 1, 4, 3 (D) 4, 5, 3, 1, 2 **Která z následujících vět by mohla tvořit závěr k dané ukázce?** **(**A) Vzdechl a utřel si vlažnou slzu. (B) Vždycky jsem byl zvídavý. (C) Bylo jednou jedno království. (D) Král mu mával z okna na rozloučenou**.**
Poznámky k úloze	Použitá ukázka je z Čítanky pro 4. ročník (Nová škola) J. Werich: Král měl tři syny **Řešení:** Pořadí úryvků: (C) Závěr ukázky: (A)

Vzdělávací obor	Český jazyk
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-1-04** reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
Indikátor	**ČJL-5-1-04. 1 Žák vyslechne sdělení a reprodukuje / napíše jeho obsah /smysl** **ČJL-5-1-04. 2 Žák vyslechne vzkaz a reprodukuje ho další osobě**
Příkladové úlohy	ČJL-5-1-04. 1 Žák vyslechne ukázku (popřípadě sám přečte) a reprodukuje / píše její obsah. **Příklady textů (rozsah okolo 100 slov):**Náš pes Ben je moc milý a přítulný. Vždycky, když přijedeme na chatu, běhá radostně po okolí a hraje si s pejsky, kteří sídlí se svými páničky v okolních chatách. Jednou během této hry jsme uslyšeli ránu a vzápětí bolestivé kňučení našeho pejska. Když jsme přiběhli, viděli jsme na jeho boku malou ránu, ze které tekla krev. Někdo našeho Bena postřelil! Jeli jsme k veterináři, který mu brok z těla vyjmul, ránu zašil a vyčistil. Když se Beník probral z narkózy, byl jako opilý a smutně na nás koukal. Dnes už je úplně v pořádku. Toho, kdo Bena postřelil, jsme nikdy neodhalili. Při svých cestách světem překročil Fík jednoho dne sedmero hor a sedmero řek, a tím pádem se samosebou ocitl rovnou v pohádkové zemi. Poznal to už podle hradu potaženého černým suknem. „No, tak to je jasný, “ řekl si, „mají tady šíleně smutnou princeznu. “ Šel rovnou ke králi a povídá jasnozřivě: „Maucta. Tak vaše princezna se nechce smát, co?“ Král jen smutně přikyvoval. „A čekáte na Honzu, že ano?“ „Kdepak, “ řekl král ještě smutněji. „Ten už tu byl a taky nic nepořídil. “ „Ale jděte, vždyť je to tak jednoduché!“ řekl Fík. Olízl princezničce tvář svým růžovým jazykem a holka se nemohla udržet smíchy. (Rudolf Čechura: Maxipes Fík) Nové pololetí jsme ve škole začali romanticky – 14. 2. jsme oslavili svátek svatého Valentýna. Už s předstihem byly v budově školy rozmístěny krabice, do nichž děti mohly vhazovat dopisy a vzkazy pro své kamarády a oblíbence. Po otevření valentýnských krabic bylo zjištěno, že jste odeslali více než 250 dopisů, vzkazů a přáníček. Dopisy dostávala převážně děvčata-z toho usuzujeme, že kluci byli při tvorbě asi pilnější. Nejvíce vzkazů se posílalo mezi žáky prvního stupně, na druhém stupni byla nejžádanější třída VI. C. Dodatečně přejeme hodně lásky i my a doufáme, že v příštím roce bude zájem o valentýnské krabice minimálně stejně velký jako letos. (školní časopis) **ČJL-5-1-04. 2** **Přečti si vzkaz od Pavla a řekni ho spolužákovi:**Tondo, prosím tě, máš zítra odpoledne přijít ve dvě hodiny za Pavlem na hřiště. Chce si s tebou zahrát vybíjenou a pak byste mohli jít k jeho babičce. Nemáš se bát, prý se nezdržíte, do pěti budete určitě doma. Babička ale zaručeně upeče něco dobrého, třeba tvarohové buchty.
Poznámky k úloze	

Vzdělávací obor	Český jazyk
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-1-05** vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
Indikátor	**ČJL-5-1-05. 1 Žák na základě zadaných informací vede dialog, telefonický hovor (s kamarádem, s dospělým), zanechá vzkaz na záznamníku** **ČJL-5-1-05. 2 Žák posoudí, zda v uvedené ukázce dialogu, telefonického rozhovoru nebo vzkazu na záznamníku něco chybí nebo zda je úplná** **ČJL-5-1-05. 3 Žák změní dialog na vzkaz apod.**
Příkladové úlohy	**ČJL-5-1-05. 1** **Na základě uvedených informací vedou dva žáci dialog:** 1) Odpoledne se chtějí jít koupat, jeden nemůže, musí jít pomáhat babičce, domluví se, že půjdou další den 2) návštěva kina-pátek-18 hodin-sraz půl hodiny před představením na náměstí 3) pondělí – 17 hodin – koncert – Obecní dům Praha – Antonín Dvořák 4) Martina mi řekla, abych s ní šla odpoledne na koupaliště. Odpověděla jsem, že nemohu, protože musím jít pomáhat babičce na zahradu. Martina se mě zeptala, jestli bych nemohla jít pomáhat babičce zítra. Odpověděla jsem, že ne, protože babička jde zítra k lékaři a nebude doma. Kromě toho už jsem jí to slíbila. Martina navrhuje, že půjdeme zítra, já souhlasím. **Témata na telefonní hovor (pozdrav, představení se, krátký rozhovor, rozloučení):** pozvání na narozeniny, přání k svátku, omluva ve škole, zavolání lékařské pohotovosti, omluva z dohodnuté schůzky, akce, oznámení dopravní nehody, požáru apod. **Témata na zanechání vzkazu:** - pro maminku: zdržíš se u kamaráda

	- pro kamaráda: zítra odpoledne k němu nepřijdeš - pro spolužáka: jaký úkol máte na další den do školy - pro babičku: zítra po škole se u ní stavíš apod. **ČJL-5-1-05. 2** **Je uvedený telefonický rozhovor úplný nebo něco chybí? V případě, že ano, řekni, co chybí!** A: Tady Petr Novotný. B: Ahoj Petře, co děláš? Jedu na kole na hřiště, nechceš jet se mnou? A: Možná bych jel. Jak dlouho tam chceš být a kdo tam bude? B: Budu tam asi hodinu, pak musím domů. Budou tam určitě kluci z naší třídy, zahrajeme si fotbal A: Tak já pojedu, stav se pro mě asi za čtvrt hodiny, zatím ahoj. B. Ahoj, uvidíme se. **Napiš, co chybí v uvedeném vzkazu na záznamníku:** Jé, to je škoda, že nejsi doma. Zítra tě zvu do cukrárny, sejdeme se ve dvě hodiny. Tak ahoj, už se těším. **ČJL-5-1-05. 3** **Uvedený dialog maminky a paní učitelky změň na vzkaz pro paní učitelku:** Maminka: Dobrý den, paní učitelko. Paní učitelka: Dobrý den, paní Šťastná. Ráda vás slyším. Potřebujete něco? Maminka: Chci omluvit naši Martinu. Je nemocná, celou noc měla teplotu a stěžuje si, že ji bolí v krku. Půjdeme teď dopoledne k paní doktorce. Paní učitelka: Dobře paní Šťastná, omluvím ji. Dejte mi prosím vědět, jak dlouho bude Martina stonat. Pro úkoly se stavíte? Maminka: Určitě, řeknu našemu Ondřejovi, aby se za vámi zastavil, pošlete je prosím po něm. Děkuji vám. Paní učitelka: Zařídím to, spolehněte se. Mějte se hezky a pozdravujte Martinu. Na shledanou. Maminka: Na shledanou.
Poznámky k úloze	

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-1-06** rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
Indikátor	**ČJL-5-1-06. 1** Žák vybere z předložených ukázek tu, která výrazně ovlivňuje rozhodování člověka **ČJL-5-1-06. 2** Žák vybere z nabídky možností, čeho chtěla reklama dosáhnout
Příkladové úlohy	**Který text informuje a který nás navíc chce přimět k nákupu?** A: Firma Čistota uvedla na trh nový prací prostředek vhodný pro ruční praní i praní v automatických pračkách. Složení pracího prášku zaručuje dobrý prací výsledek v měkké i tvrdé vodě. K dispozici je balení po 2 kg, 4 kg i 8 kg. B: Firma Čistota přichází s novým vynikajícím pracím prostředkem, který vám zaručí, že vaše prádlo bude vždycky čisté. Vyzkoušejte jeho unikátní složení. V nabídce je úsporné dvoukilové balení, balení 4 kg, cenové zvýhodnění vás však nejvíc potěší u balení 8 kg. **Přepište následující text jako reklamu.** Milena Čokoládová tyčinka 46 g Vyrábí: Orion Nestlé Česká republika
Poznámky k úloze	Úloha **Přepište následující text jako reklamu** patří k elektronicky netestovatelným. **Řešení:** Text A informuje, text B ovlivňuje rozhodování

Vzdělávací obor	Český jazyk
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-1-07** volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
Indikátor	**ČJL-5-1-07. 1 Žák na základě zadání předvede s náležitou intonací, přízvukem a tempem řeči různá sdělení-oznámení, příkaz, prosbu, omluvu – a respektuje při tom rozdílného adresáta** **ČJL-5-1-07. 2 Žák se vhodně představí ostatním dětem, dospělému**
Příkladové úlohy	**ČJL-5-1-07. 1** Řekni větu **Jano, běž do obchodu, kup rohlíky a neztrať peněženku**! tak, aby podle intonace bylo poznat, že jde o prosbu. **Dokonči následující věty a řekni je tak, aby podle tvé rozdílné intonace bylo poznat, kdy se jedná o prosbu, příkaz nebo omluvu:** Prosím vás …… Buďte tak hodná, …… Promiň ……. Žádáme tě ……. **Oznam spolužákovi / paní učitelce**, že máš zítra narozeniny a že ho / ji zveš na oslavu **Dokonči následující oznámení a představ si, že je říkáš ve školním rozhlase:** Fotografujete rádi? Časopis pro děti Sluníčko vypisuje soutěž o nejlepší obrázek na téma: Můj čtyřnohý kamarád. **Jak se omluvíš v následujících situacích? Vytvoř alespoň dvě věty, kterými se omluvíš v následujících situacích.** 1) zapomeneš si domácí úkol (paní učitelka/pan učitel) 2) rozbiješ míčem sousedovi okno (soused) **ČJL-5-1-07. 2** Představ se vhodnou formou v následujících situacích (2–3 věty): přišel jsi do nové školy – představ se nejprve panu řediteli a pak svým novým spolužákům změnil jsi sportovní oddíl – představ se novým spoluhráčům a trenérovi jdeš na recitační soutěž – představ se a porotě
Poznámky k úloze	

Vzdělávací obor	Český jazyk
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-1-08** rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
Indikátor	**ČJL-5-1-08. 1 Žák rozliší ve slyšené ukázce spisovnou a nespisovnou výslovnost (sme, dyž vo tom apod.)** **ČJL-5-1-08. 2 Žák při veřejné komunikační situaci využívá spisovnou výslovnost**
Příkladové úlohy	**ČJL-5-1-08. 2** Možné komunikační situace: - zeptat se v obchodě prodavačky na cenu zboží (kde nalézt určité zboží) - v knihovně na další knihu svého oblíbeného autora - v autobuse řidiče, zda staví na určité zastávce - omluvit se učiteli za nevypracovaný úkol - přivítat rodiče na školní besídce apod.
Poznámky k úloze	Nabízená fonetická transkripce je z didaktického hlediska pro mladší školní věk naprosto nevhodná. Nelze propagovat nespisovnou výslovnost, je možné se domluvit na sledování vytypovaného pořadu, ve kterém by žáci měli za úkol vyhledávat nespisovnou výslovnost, případně využít např. archiv ČT apod.

Vzdělávací obor	Český jazyk
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-1-09** píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
Indikátor	**ČJL-5-1-09. 1 Žák píše správně po stránce obsahové i formální vyprávění** **ČJL-5-1-09. 2 Žák sestaví popis předmětu (zvířete/osoby) a popis pracovního postupu** **ČJL-5-1-09. 3 Žák napíše soukromý dopis se všemi náležitostmi** **ČJL-5-1-09. 4 Žák v ukázce dopisu doplní, co chybí**
Příkladové úlohy	**ČJL-5-1-09. 1** **Možné náměty pro vypravování:** Témata vycházející z vlastní zkušenosti dětí-jejich vlastní zážitky, příběhy se zvířaty apod. **Vytvoř krátké vypravování s následujícími slovesy** (v jakýchkoli osobách a časech): běžet, poskakovat, jít, pochodovat, vykračovat si (obměna: žák si sám vybere 5 slov – podstatné jméno, přídavné jméno, sloveso, příslovce, číslovka – která použije ve vypravování) **Dokonči vypravování**: Sedím v houpacím křesle ne verandě chaty a čtu si knížku. Jsem tu sám, klid, pohoda. Venku prší, déšť bubnuje do střechy, už se stmívá. Najednou slyším za oknem kroky. Přibližují se a vzdalují. A znovu. **ČJL-5-1-09. 2** **Možné náměty pro tvorbu popisu:** **Popis předmětu, zvířete, osoby**-hračka, dům, dětský pokoj; domácí mazlíček-pes, kočka; kamarád, člen rodiny (nutný vizuální vjem-obrázek, fotografie, popisovaný předmět, …) **Popis pracovního postupu**-oblíbený recept, přesazování rostliny, jednoduchý výrobek, čištění zubů, …(činnost, kterou děti samy vykonávaly) **Pozorně si přečti následující text. Kuchař si popletl, co má při výrobě palačinek udělat nejdříve, co potom…Pomoz mu a napiš popis pracovního postupu ve správném pořadí!**

	1) Upečené horké palačinky potřeme džemem, zatočíme je nebo složíme a posypeme moučkovým cukrem. 2) Vejce pečlivě rozmícháme, rozředíme mlékem a za stálého míchání přisypeme polohrubou mouku. 3) Na přípravu palačinek potřebujeme 3 vejce, 500 ml mléka, 250 g polohrubé mouky, tuk na smažení, džem a cukr. 4) Přejeme vám dobrou chuť. 5) Z hotového hladkého těstíčka pečeme na pánvi potřené tukem tenké palačinky (pečeme je po obou stranách). **ČJL-5-1-09. 3** **Které věty můžeš použít do úvodu dopisu, které na závěr?** Posílám ti srdečný pozdrav…. Zdravím Vás a čekám Vaši rychlou odpověď… Přeji ti hezký víkend … Zdravím tě a posílám pusu… Těším se na brzkou shledanou… Omlouvám se, že jsem se dlouho neozval… **Možné náměty pro psaní dopisu:** dopis z prázdnin rodičům, babičce, kamarádovi, dopis sourozenci na školu v přírodě, krátký dopis chlapci nebo děvčeti, se kterým si chceme dopisovat
Poznámky k úloze	**Vypravování** – úvod, vlastní vypravování a závěr, rozsah okolo 50–80 slov, vypravování je možné tvořit i podle obrázkové osnovy. Využívána je přímá řeč, slovesa, která výrazně postihují děj, a krátké věty k navození dějového napětí. **Popis** – úvod, vlastní popis, závěr, u popisu je akcentována uspořádanost, u pracovního postupu dodržení časové posloupnosti, možno tvořit i podle obrázkové nebo otázkové osnovy. **Dopis** – místo a datum, oslovení, sdělení, zakončení, podpis, adresa

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-1-09** píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
Indikátor	**ČJL-5-1-09. 4** Žák v ukázce dopisu doplní, co chybí
Příkladové úlohy	**Vyber z nabídky, co chybí v ukázce dopisu:** (A) oslovení a podpis (B) P. S. , místo a datum (C) nechybí nic (D) místo a datum, podpis Maminko, tatínku, posílám Vám vzpomínku z letního tábora, jistě víte, že vám píše vaše dcera Barbora. Strava se nedá jíst, dneska byl jen zelný list, polívka studená, co v ní plavou místo nudlí číslice a písmena. Myslela jsem prostě, že budou různé soutěže, slíbili bojovku, pak jsme hráli vybíjendu, na ovce a na schovku. Štefan, hlavní vedoucí, chodí s naší vedoucí, která je příšera, scházejí se, líbají se u totemu za šera. Proč jsem se nenarodila o pár let dřív? Dneska bych krásně chodila se Štefanem, co říká si Steve. Proč jste mě prostě neměli o pár let dříve? Řekla bych: nebuď nesmělý, líbej mě, Steve. Závěrem dopisu ještě trochu popisu: ta bréca vedoucí je tlustá jak dvě normální oddílové vedoucí. Když běží po lese, všechno na ní třese se. Užívá make-upu, co na ní ten Štefan vidí, to já prostě nechápu. P. S. Pošlete dvě tři sta, jsem bez peněz dočista.
Poznámky k úloze	Použitá ukázka je text písně Z. Svěráka a J. Uhlíře Dopis z tábora **Řešení:** V ukázce dopisu chybí: (D) místo a datum, podpis

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-1-10** sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti
Indikátor	**ČJL-5-1-10. 1 Žák k zadanému textu přiměřené délky vytvoří jeho osnovu (nejméně o třech bodech)** **ČJL-5-1-10. 2** Žák zařadí do přečtené ukázky vyprávění nabízený text na vhodné místo
Příkladové úlohy	V létě o prázdninách se Michal a Radek rozhodli, že přenocují ve stanu na zahradě u babičky. Odpoledne postavili stan a teď v něm leží zachumlaní do spacáků. Když se kluci odpoledne stěhovali do stanu, babička se strachovala: „ Nebudete se tam, hoši, bát?“ „My a bát se?“ zlobili se kluci. „To nás máš, babi, za strašpytle?“ Ale teď tu leží a nemůžou usnout. Napjatě poslouchají podivné šelesty a neznámé zvuky. Cítí, jak jim buší srdce. Pár kroků za plotem zahrady začíná les. Nikdy nevěřili na strašidla, ale teď je napadá – co kdyby přece? Každou chvíli přejede po plachtě stanu větev, jak se komíhá ve větru. Nebo to není větev? Kluci se začínají potit a oči mají dokořán. Napínají uši. Venku se zvedá vítr. Co to tak strašidelně šelestí v korunách stromů? A teď to venku zafunělo, teď to škrábe po plachtě! Co se to dobývá dovnitř? Venku se ozvalo zakňučení a nové škrábání. „Vždyť je to náš Mates!“ zvolal Michal. A už se kluci hrabou ven a otvírají stan. Dědečkův pes se hrne dovnitř jako velká voda. Kluci si oddychli. Netrvalo dlouho a všichni tři spokojeně spali. Chundelatý psí kožich kluky krásně hřál, a i když se venku čerti ženili, vítr hučel a padal déšť, chlapci o ničem nevěděli. **Sestav jednoduchou osnovu vyprávění v heslech o čtyřech bodech:** 1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____ **Z vyprávění o chlapcích vypadl následující text. Na které místo v příběhu bys ho zařadil? Vyber větu z uvedené nabídky, na niž by vhodně navazoval.** Kluci si představují divokého kance nebo zježenou hlavu s ohnivýma očima. Na stan dolehlo nějaké těžké tělo. „Mamí!“ vyjekl Radek. (A) „Nebudete se tam, hoši, bát?“ (B) Pár kroků za plotem zahrady začíná les. (C) Co se to dobývá dovnitř? (D) Dědečkův pes se hrne dovnitř jako velká voda.
Poznámky k úloze	**Řešení:** Text navazuje na větu: (C) Co se to dobývá dovnitř?

Vzdělávací obor	Český jazyk
Ročník	5.
Tematický okruh	Jazyková výchova (nauka o slově – lexikální význam)
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-2-01** porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová
Indikátor	**ČJL-5-2-01. 2** Žák vybere z nabídky slovo, které má významem nejblíže k zadanému slovu **ČJL-5-2-01. 3 Žák nahradí v textu slovo slovem významem protikladným, významem stejným nebo podobným, citově zabarveným, nespisovné slovo slovem spisovným** **ČJL-5-2-01. 4 Žák vyhledá v textu slovo vícevýznamové, vysvětlí jeho další významy** **ČJL-5-2-01. 5** Žák rozhodne, zda dvojice slov splňuje požadovanou podmínku (pro opozita)
Příkladové úlohy	Jak král **pravil**, tak se také stalo. Které z uvedených slov má svým významem nejblíže ke slovu **pravil**? (A) zakřičel (B) popřel (C) řekl (D) vysvětlil Náš pan učitel je **dobrý** člověk. Nahraď slovo **dobrý** slovem významem protikladným-_____ slovem významem podobným-_____ slovem citově zabarveným-_____ Která z následujících vět **obsahuje** slovo vícevýznamové? (A) Prohra ho zarmoutila. (B) Monika dostala nový míč. (C) Zelenina je zdravá, měli bychom ji jíst každý den. (D) Ve škole na chodbě jsem našel korunu. Vysvětli další významy tohoto slova: _____ Která z následujících možností **obsahuje** slova s protikladným významem? (A) skromný – nenáročný (B) milý – nesoustředěný (C) šťastný – nešťastný (D) líný – nešikovný
Poznámky k úloze	**Řešení:** pravil: (C) řekl Věta s vícevýznamovým slovem: (D) Ve škole na chodbě jsem našel **korunu.** Další významy slova koruna: panovníkova koruna, koruna stromu (stačí tyto dva významy, jakkoli volně popsané) Slova s protikladným významem: (C) šťastný-nešťastný

Vzdělávací obor	Český jazyk
Ročník	5.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Stavba slova)
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-2-02** rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
Indikátor	**ČJL-5-2-02. 1** **Žák určí kořen slova, část příponovou, předponovou** **ČJL-5-2-02. 2** Žák rozliší, v kterých případech se jedná o slova příbuzná a v kterých o tvary téhož slova **ČJL-5-2-02. 3** Žák rozliší, která slova jsou příbuzná se zadaným slovem a která ne **ČJL-5-2-02. 4** **Žák k danému slovu uvede slova příbuzná**
Příkladové úlohy	Výslovnost, nevýslovně, slovník, slovíčka, proslov, oslovení, vyslovit je **skupina slov příbuzných** se slovem **slovo** Urči stavbu slova **nevýslovně** část předponová _____ kořen slova _____ část příponová _____ Které z následujících slov **obsahuje** předponu i příponovou část? (A) proslov (B) ledový (C) nestartovat (D) lékařka Roztřiď následující skupinu slov na slova příbuzná se slovem les a na tvary slova les: lesník, lesa, zalesnit, lesní, lesu, prales, lesem, pralesní slova příbuzná se slovem les: _____ tvary slova les: _____ **Český** jazyk je náš jazyk národní. Které z následujících slov **není** příbuzné se slovem **český**? (A) čeština (B) nečeský (C) Čech (D) česat
Poznámky k úloze	**Řešení:** Stavba slova nevýslovně: část předponová: nevý-, kořen slova: slov, část příponová: -ně Slovo s předponou i příponovou částí: (C) nestartovat Slova příbuzná se slovem les: lesník, zalesnit, lesní, prales, pralesní Tvary slova les: lesa, lesu, lesem Se slovem český není příbuzné slovo: (D) česat

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Slovní druhy)
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-2-03** určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech
Indikátor	**ČJL-5-2-03. 1** Žák určí slovní druh vyznačeného slova ve větě (kromě částic) **ČJL-5-2-03. 1. 2** Žák vybere z krátkého textu větu, která obsahuje / neobsahuje určený slovní druh **ČJL-5-2-03. 3** Žák určí u podstatného jména rod, číslo, pád a vzor a na základě této znalosti používá podstatná jména ve správném tvaru v mluveném i psaném projevu. **ČJL-5-2-03. 4** Žák rozliší přídavné jméno tvrdé a měkké, ve spojení přídavného a podstatného jména určí u přídavného jména jeho pád, číslo, rod a na základě této znalosti používá přídavná jména ve správném tvaru v mluveném i psaném projevu **ČJL-5-2-03. 5** Žák určí osobu, číslo, způsob (u způsobu oznamovacího čas) u slovesa, užívá slovesa ve správných tvarech mluveném i psaném projevu **ČJL-5-2-03. 6** Žák rozliší, zda věta je/není napsaná gramaticky správně
Příkladové úlohy	S poctivostí **nejdál** dojdeš! **Urči slovní druh vyznačeného slova ve větě:** (A) podstatné jméno (B) příslovce (C) zájmeno (D) sloveso **Která z následujících vět <u>neobsahuje</u> příslovce?** (A) Hlavní město naší republiky je Praha. (B) Můj kamarád Petr běhá nejrychleji z celého mužstva. (C) Cestovatel vyprávěl zážitky z cest velmi zajímavě a poutavě. (D) V pět hodin budu už určitě doma. ***Ve městech je bohužel často vidět volně pobíhající psy.*** Ve kterém z následujících příkladů **je** podstatné jméno ve stejném pádě, čísle a rodě jako podstatné jméno **psy** v uvedené větě? (A) namaluju sousedy (B) mluvím o příteli (C) sejdeme se s kamarády (D) nemáme rádi chyby Rozhodni, která z nabízených vět **není** napsaná správně – zaměř se na spojení podstatného a přídavného jména: (A) **Žabí stehýnka** jsou vyhlášená pochoutka. (B) **Noví žáci** se ve třídě rychle spřátelili. (C) **Hluchý lidé** potřebují naši pomoc. (D) V zoologické zahradě se vylíhla **sokolí mláďata.** Ve které větě **je** sloveso uvedeno ve 3. osobě čísla jednotného? (A) Proč se mnou nemluvíte? (B) Učení mě baví. (C) Při fotbale nás soupeři vždy porazí. (D) Rádi pozorujeme noční oblohu.
Poznámky k úloze	**Řešení:** nejdál: (D) příslovce Věta, která neobsahuje příslovce: (A) Podstatné jméno ve stejném pádě, čísle, rodě: (A) sousedy Věta, která není napsaná pravopisně správně: (C) Věta se slovesem ve 3. osobě čísla jednotného: (B)

<table>
<tr><td>Vzdělávací obor</td><td>Český jazyk a literatura</td></tr>
<tr><td>Ročník</td><td>5.</td></tr>
<tr><td>Tematický okruh</td><td>Jazyková výchova (Tvarosloví)</td></tr>
<tr><td>Očekávaný výstup RVP ZV</td><td>ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary</td></tr>
<tr><td>Indikátor</td><td>ČJL-5-2-04. 1 Žák vyhledá v textu nespisovný tvar podstatného a přídavného jména a slovesa a nahradí ho tvarem spisovným
(doporučujeme pro autory testů rozložit na dvě úlohy na sebe navazující: v 1. kroku žák vyhledá/nevyhledá, ve 2. kroku vyhledané nahradí/nenahradí)
ČJL-5-2-04. 2 Žák doplní zadaný tvar podstatného jména do věty tak, aby to bylo mluvnicky a pravopisně správně (1. a 4. pád rod mužský životný).</td></tr>
<tr><td>Příkladové úlohy</td><td>Která z následujících vět obsahuje pouze slova spisovná?

(A) Mičuda mi spadla za plot k sousedům.
(B) To je fakt hustý!
(C) Adéla ode mě pořád vopisuje!
(D) Dnes máme domácí úkol z angličtiny.

Když jsme četli Malýho prince, tak mi například vadilo, že spad z jiný planety. „To je přeci nesmysl, “ říkal jsem Kimovi. „Jak to, že ti to nevadí?“ A on, že je to pohádka. A tak jsem si pak znovu přečet o milionářovi, co pořád počítal peníze a na nic jiného neměl čas, a o tom králi, kterej přikazoval jen to, co šlo splnit, a o tom, jak se ochočuje liška, a najednou jsem to pochopil. Doopravdy se v Malým princi říká lidem o nich samejch, i když je to pohádka myšlená pro děti. (V. Stýblová: Můj brácha)

Vypiš z textu do tabulky dva nespisovné tvary slov a nahraď je tvary spisovnými:

<table>
<tr><td>nespisovný tvar</td><td>spisovný tvar</td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
</table>

Doplň do věty podstatné jméno ze závorky ve správném tvaru tak, aby byla mluvnicky a pravopisně správně:

Velké vzdálenosti jsou dnes překonávány moderními _____(letadlo).
Děti jely na školu v přírodě se svými _____ (učitel).
Na poli si vesele hráli ušatí _____ (králík).
Při výtvarné výchově jsme malovali vodovými _____(barva).</td></tr>
<tr><td>Poznámky k úloze</td><td>Řešení:
Věta obsahující pouze spisovná slova: (D)
Nespisovné tvary např. : Malýho, kterej; spisovně: Malého, který
Podstatná jména ve správném tvaru: letadly, učiteli, králíci, barvami</td></tr>
</table>

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	**Jazyková výchova (Skladba)**
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-2-05 v**yhledá základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
Indikátor	**ČJL-5-2-05. 1** Žák vyhledá ve větě základní skladební dvojici (podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný) **ČJL-5-2-05. 2** Žák vyhledá ve větě určovací skladební dvojice (bez terminologie)
Příkladové úlohy	**Českým zemím kdysi vládli králové.** Která z následujících dvojic slov **je** základní skladební dvojice uvedené věty? (A) českým zemím (B) kdysi vládli (C) zemím vládli (D) králové vládli **Tatínek při žehlení pečlivě narovnal rukávy košile.** Která z následujících skladebních dvojic není utvořena správně? (A) tatínek narovnal (B) tatínek při žehlení (C) narovnal při žehlení (D) narovnal pečlivě Která z možností A-D je základní skladební dvojicí věty? _____ **Stany postavily nečekaně rychle děti z prvního oddílu.** Která z následujících možností **je** podmět uvedené věty? (A) stany (B) postavily (C) oddílu (D) děti Která z následujících vět má několikanásobný podmět? (A) První přišel na hřiště Jirka. (B) Včera celý den pršelo. (C) Na zahradě zpívají kosi, sýkorky a pěnkavy. (D) Proč se na mě tak díváš?
Poznámky k úloze	**Řešení:** Základní skladební dvojice věty: (D) králové vládli Nesprávně utvořená skladební dvojice: (B) tatínek při žehlení, základní skladební dvojice: (A) tatínek narovnal Podmět uvedené věty: (D) děti Věta s několikanásobným podmětem: (C)

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	**Jazyková výchova (Skladba)**
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-2-06** odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
Indikátor	**ČJL-5-2-06. 1** Žák rozliší větu jednoduchou a souvětí **ČJL-5-2-06. 2** Žák rozhodne, který větný vzorec odpovídá zadanému větnému celku
Příkladové úlohy	**Která z následujících vět je větou jednoduchou?** (A) Koťata běhala vesele po domě i po dvoře. (B) Jedno se někam zaběhlo, nemohli jsme ho nalézt. (C) Máma kočka truchlila a odmítala jíst. (D) Bylo nám jí líto, ale pomoci jsme jí nemohli. **Který z nabízených větných vzorců odpovídá následujícímu souvětí?** Lev zoufale řval a bránil se ze všech sil, ale nemohl se ze sítě vymotat. (A) V1, V2, ale V3. (B) V1, ale V2. (C) V1 a V2, ale V3. (D) V1 a V2, V3.
Poznámky k úloze	**Řešení:** Věta jednoduchá: (A) Větný vzorec: (C)

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	**Jazyková výchova (Skladba)**
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-2-07** užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
Indikátor	**ČJL-5-2-07. 1** Žák nahradí spojovací výraz v souvětí tak, aby smysl zůstal zachován **ČJL-5-2-07. 2** Žák spojí věty v souvětí pomocí vhodného spojovacího výrazu
Příkladové úlohy	**Liška celou hodinu běhala a skákala, ale na hrozny nedosáhla.** Kterým z následujících spojovacích výraz můžeš nahradit spojku **ale**, aby smysl sdělení zůstal zachován? (A) když (B) i (C) potom (D) avšak **Správný člověk je věrný svým přátelům. Stojí při nich za všech okolností.** Kterým z nabízených spojovacích výrazů lze vhodně spojit věty jednoduché v souvětí? (A) který (B) i když (C) a (D) kde
Poznámky k úloze	Spojovací výraz nahrazující spojku ale: (D) avšak Spojovací výraz, který spojí vět jednoduché v souvětí: (C) a

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Pravopis)
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-2-08** píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
Indikátor	**ČJL-5-2-08. 1** Žák správně píše/doplní i/y ve vyjmenovaných slovech a slovech s nimi příbuzných **ČJL-5-2-08. 2** Žák píše správně z hlediska pravopisu lexikálního a morfologického
Příkladové úlohy	**Které z následujících slovních spojení není napsané pravopisně správně?** (A) viděli jsme vysoké kopce (B) květinám usychají lístečky (C) mile se usmívala (D) do třídy přibil Zbyněk **Do kterého spojení doplníš pouze i/í, aby bylo napsané pravopisně správně?** (A) tatínek sl-b-l koupit l-že (B) umět v-jmenovaná slova je v-hra (C) dům nev-padal ob-dleně (D) z kůry stromů v-sely l-šejníky **Bratranec chová čtyři (pes).** Který tvar slova pes z nabídky můžeš doplnit do uvedené věty tak, aby byla napsaná správně? (A) psi (B) psy (C) psové (D) psa
Poznámky k úloze	Řešení: (D), (D), (B)

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Pravopis)
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-2-09** zvládá základní příklady syntaktického pravopisu
Indikátor	**ČJL-5-2-09. 1** Žák na základě znalosti shody přísudku s podmětem používá správné tvary příčestí minulého činného v mluveném i psaném projevu **ČJL-5-2-09. 2 Žák doplní správně čárky do zadaného textu (oslovení, několikanásobný větný člen)**
Příkladové úlohy	**Ve které z následujících vět je chyba ve shodě přísudku s podmětem?** (A) Do zoologické zahrady přibyly nová zvířata. (B) Šli jsme se na ně odpoledne podívat. (C) Chlapci se nejdéle zdrželi v pavilonu šelem. (D) Dívky zase nejvíce zaujaly žirafy. **Doplň správně čárky mezi slovy v následujících větách (pokud chybí):** (A) Milý Petře pracoval jsi opravdu moc dobře. (B) Na výlet se vydala celá naše rodina – tatínek maminka sestra i já. (C) Na smluvenou schůzku přišli Karel Petr Ondřej a Filip. (D) V létě jsme procestovali Itálii a Rakousko.
Poznámky k úloze	**Řešení:** Věta s chybou ve shodě přísudku s podmětem: (A) Věty s doplněnými čárkami: (A) Milý Petře, pracoval jsi opravdu moc dobře. (B) Na výlet se vydala celá naše rodina – tatínek, maminka, sestra i já. (C) Na smluvenou schůzku přišli Karel, Petr, Ondřej a Filip. Věta (D) je napsaná správně.

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Literární výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-3-01** vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
Indikátor	**ČJL-5-3-01. 1 Žák zpracuje stručné sdělení (referát) o přečtené knize, prezentuje ho spolužákům, zakládá do portfolia nebo zapisuje do čtenářského deníku** **ČJL-5-3-01. 2 Žák řekne, jak na něj vyslechnutá / přečtená ukázka působí**
Příkladové úlohy	**ČJL-5-3-01. 1** **Záznam o přečtené knize** (rozsah minimálně 50 slov): - autor, název knihy, ilustrátor, rok vydání, nakladatelství - stručně, o čem kniha je - proč se čtenáři líbila / nelíbila – zdůvodnění - doporučení ostatním – zdůvodnění - případně jednající postavy, hlavní postava - přečtení vybrané ukázky (zdůvodnit svůj výběr) Žák prezentuje ostatním spolužákům, ti se ho ptají na další informace o knize, které je zajímají. Žáci zpracovávají záznamy o knihách do čtenářských deníků nebo na volné listy papíru, které zakládají do svých portfolií. **ČJL-5-3-01. 2** Na základě vyslechnutého textu (přednes učitele, audiozáznam) žák stručně vyjádří hlavní myšlenku ukázky, zda se mu ukázka líbila / nelíbila, své tvrzení zdůvodní (dialog, diskuse).
Poznámky:	Žák je schopen se stručně, jasně a srozumitelně vyjádřit o přečtené knize nebo přečtené / slyšené ukázce.

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Literární výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-3-02** volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
Indikátor	**ČJL-5-3-02. 1 Žák přednese a volně reprodukuje text** **ČJL-5-3-02. 2 Žák vytvoří vlastní text na dané či vlastní téma** **ČJL-5-3-02. 3 Žák napíše pohádku, bajku**
Příkladové úlohy	**ČJL-5-3-02. 1, 2, 3** - reprodukce básní a textů z čítanky - dokončení textu - vypravování vlastních zážitků (např. z výletu) - pohádka, bajka – tvorbu lze dětem usnadnit např. zadáním postav, ponaučení k bajce apod. **Vyber si jedno z následujících přísloví a použij ho jako ponaučení ke krátké bajce:** Kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá. Bez práce nejsou koláče. Jak se do lesa volá, tak se z lesa ozývá. Můžeš využít např. následující dvojice postav: vlk a zajíc, kočka a myš, vrána a liška Vytvoř pohádku s následujícími postavami – drak, princezna, lakomý král, … Moderní verze – pohádka na téma čištění zubů, vaření čaje, ….
Poznámky:	Rozsah vytvořených textů: okolo 50–80 slov

<table>
<tr><td>Vzdělávací obor</td><td>Český jazyk a literatura</td></tr>
<tr><td>Ročník</td><td>5.</td></tr>
<tr><td>Tematický okruh</td><td>Literární výchova</td></tr>
<tr><td>Očekávaný výstup RVP ZV</td><td>ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů</td></tr>
<tr><td>Indikátor</td><td>ČJL-5-3-03. 1 Žák rozhodne, z kterého druhu / žánru je úryvek – řešení v nabídce (úryvek z poezie, komiksu, z naučného textu – encyklopedie, z návodu k použití, z pohádky)</td></tr>
<tr><td>Příkladové úlohy</td><td>1.
Máma smaží bramborák,
nad pánví se zvedá mrak,
modrý mrak se z pánve zvedá,
už se tvoří kůrka hnědá,
a té vůně po kuchyni!
Až to dělá v puse sliny.
2. brambor, lilek hlíznatý, až 1 metr vysoký, u nás jednoletá užitková rostlina, z čeledi lilkovitých s namodrale bílými květy a zelenými bobulemi; všechny zelené části jsou jedovaté, pochází z Jižní Ameriky
3. „I jakpak ji nemám bít, když umí jen z konopí zlaté nitky přist, “ odpověděla matka. „Nu, když umí z konopí zlaté nitky přist, tedy mi ji prodejte“ – řekl kníže. „Ráda, co mi za ni dáte?“ „Půl měřice zlata. “
4. Sejměte kryt baterie. Připojte konektor baterie k nabíječce. Nabíječku připojte k zásuvce. Nabíječka baterií není hračka – nabíjení musí být vždy prováděno dospělou osobou.

Přiřaď v tabulce k typu textu číslo odpovídajícího úryvku:

<table><tr><th>typ textu</th><th>číslo úryvku</th></tr><tr><td>pohádka</td><td></td></tr><tr><td>návod k použití</td><td></td></tr><tr><td>naučný text z encyklopedie</td><td></td></tr><tr><td>poezie</td><td></td></tr></table></td></tr>
<tr><td>Poznámky k úloze</td><td>Řešení:

pohádka: 3, návod k použití: 4, naučný text: 2, poezie: 1</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td>Vzdělávací obor</td><td>Český jazyk a literatura</td></tr>
<tr><td>Ročník</td><td>5.</td></tr>
<tr><td>Tematický okruh</td><td>Literární výchova</td></tr>
<tr><td>Očekávaný výstup RVP ZV</td><td>ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy</td></tr>
<tr><td>Indikátor</td><td>ČJL-5-3-04. 1 Žák rozhodne, zda ukázka je pohádka, pověst nebo bajka
ČJL-5-3-04. 2 Žák rozhodne, zda ukázka je poezie, nebo próza</td></tr>
<tr><td>Příkladové úlohy</td><td>1. V lese pod Kavčí horou se brouzdal v bukovém mokřadisku zlý kanec samotář, který způsobil lidem z okolních vesnic četné škody; obilí na polích rozválel, mnoho loveckých psů roztrhal a na jezdce vyskakoval tak zuřivě a tak vysoko, že koním rozerval břicho. A na toho kance jednou vyrazil muž z rodu Štrosova, syn Sudivojův jménem Bivoj.
2. Vrána dychtivě strčila hlavu do džbánu, ale měla příliš krátký zobák. Věděla, že kdyby džbán převrátila, voda by vytekla a vsákla se do země. Vtom něco vránu napadlo. Začala zobákem sbírat se země kamínky a házet je do džbánu. Jak kamínků přibývalo, zvedala se i hladina vody, až se z ní mohla vrána pohodlně napít.
3. Ale Vaněk nechtěl o žádné jiné odměně ani slyšet a řekl: „Král slíbil, že kdo způsobí, aby dcera jeho zas mluvila, bude jejím manželem. Královské slovo je zákon; a chce-li král, aby jiní zákony jeho šetřili, musí je sám napřed zachovávat. A proto mi král musí svou dceru dát.
Přiřaď k pojmům v tabulce číslo úryvku:

<table>
<tr><th>Pojem</th><th>číslo úryvku</th></tr>
<tr><td>pohádka</td><td></td></tr>
<tr><td>bajka</td><td></td></tr>
<tr><td>pověst</td><td></td></tr>
</table>

Rozhodni, který úryvek je poezie a který próza:
1. Je zimní večer. Venku tiše sněží.
Mráz na okna kreslí zimostráz.
Zimní večer. Na zámecké věži
odbíjejí hodiny svůj čas.
V krbu hoří. Z lampy padá záře.
Dnes má radost hostitel i host.
Jasné oči, rozesmáté tváře-
Baron Prášil pozval společnost
2. Daleko široko do všech stran dohlédli dalekohledem za toho jasného, zářivého dne. Nikde však stopa po lidech, jen pohádková scenerie přírody, svěží a nedotčená lidskou rukou. Pan Braun byl vzrušen. Toužil po lidech, hledal, ale nenašel je. Zato objevil kousek světa, který mu připomínal ráj, jak si jej v dětských letech představoval.
1. _____
2. _____</td></tr>
<tr><td>Poznámky k úloze</td><td>Řešení:

pohádka: 3, bajka: 2, pověst: 1

poezie: 1, próza: 2</td></tr>
</table>

Komplexní příkladová úloha

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematická oblast	Komunikační a slohová výchova (KaSV) Jazyková výchova (JV); Literární výchova (LV)
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-1-01** Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas (KaSV) **ČJL-5-1-02** Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk a podstatné informace zaznamenává (KaSV) **ČJL-5-2-01** Porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová (JV) **ČJL-5-2-02** Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku (JV) **ČJL-5-2-03** Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech (JV) **ČJL-5-2-05** Vyhledá základní skladební dvojici (JV) **ČJL-5-2-06** Odlišuje větu jednoduchou a souvětí **ČJL-5-2-07** Užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje (JV) **ČJL-5-2-09** Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách (JV) **ČJL-5-3-03** Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů (LV)
Indikátor	**ČJL-5-1-01. 1** Žák vybere k textové ukázce vhodný nadpis **ČJL-5-1-02. 2** Žák rozhodne, které informace v textu jsou nepodstatné pro jeho smysl (vyznění) **ČJL-5-2-01. 3** Žák vyhledá v textu slovo vícevýznamové, vysvětlí jeho další významy **ČJL-5-2-02. 1** Žák určí kořen slova, část příponovou, předponovou a koncovku **ČJL-5-2-03. 1** Žák určí slovní druh vyznačeného slova ve větě (kromě částic) **ČJL-5-2-05. 1** Žák vyhledá ve větě základní skladební dvojici (podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný) **ČJL-5-2-06. 3** Žák rozhodne, který z nabízených větných celků odpovídá zadanému větnému vzorci. **ČJL-5-2-07. 2** Žák spojí věty v souvětí pomocí vhodného spojovacího výrazu **ČJL-5-3-03. 1** Žák rozhodne, který literární druh / žánr reprezentuje použitá ukázka literárního textu .
Příkladová úloha	**Výchozí text:** Poznáte mě? Patřím ke známým obyvatelům našich lesů. 2. Hnízdo si stavím z malých větviček, uschlých travin a šedivých lišejníků v korunách

	stromů. 3. Jako skvělý akrobat šplhám po štíhlých kmenech. 4. Tohle mé umění se často snaží napodobit mnozí malí kluci, ale marně. 5. Nebojím se ani smělých skoků v korunách stromů. 6. Hbitě se pohybuji i na slabých smrkových, jedlových a borových větvičkách. 7. Dokonalým kormidlem je můj dlouhý huňatý ocas. 8. Celý rok si schraňuji zásoby potravin ve vykotlaných stromech na odlehlých místech v lese. 9. Mám tam mnoho jedlých hub, lískových oříšků a jedlových borových a smrkových šišek. 10. Ráda si pochutnám i na čerstvých pupenech stromů a někdy vyberu i hnízda zpěvavých ptáků. 11. Nemohou mě ohrozit ani draví obyvatelé lesa. 12. Zachráním se před nimi rychlým útěkem. 13. Až se mihne na stromech v lese nebo parku můj rezavý nebo tmavý kožíšek, poznáte mě? **Úlohy k textu:** **A)** Napiš, o které zvíře se jedná. **(veverka)** **B)** Která věta nebo věty pro jeho poznání nejsou důležité? Napiš jejich číslo. **(4)** C) Vypiš z vět číslo 2, 3 a 5 podstatnou informaci o hledaném zvířeti. Např. : Podle věty číslo 1 napíšeme – **žije v lese**. **D)** Ve větě č. 2 vyhledej slovo vícevýznamové **(koruna)** **E)** Z věty č. 5 vypiš slovo s předponou **(nebojím)** **F)** Pokud je v 1. větě přídavné jméno měkké, vypiš je. **(není)** **G)** Které z těchto slov je podmětem věty č. 2: hnízdo, pták, já, obyvatel. **(já)** **H)** Vypiš číslo větného celku, který odpovídá vzorci: V1 a V2. **(10)** **I)** Kterým spojovacím výrazem by bylo možné spojit věty č. 11 a č. 12? **(protože)** J) Vyber z nabídky jiný vhodný název pro výchozí text (**C**): A) Náš les B) Mé oblíbené zvířátko **C) Hádanka** D) Z ptačí říše K) Výchozí text je úryvek z (**5**) 3. pohádky 4. encyklopedie **populárně naučné knížky pro děti** 5. pověsti L) Vyber z nabízených řad jen tu, která je pravopisně správně: - Na visokém komíně stály dva čápi. - **Pravý včelí med se plní do sklenic.** - Dívky vyrobyly věnečky z pampelišek. - V sichravém podzimním dnu náš Tomáš nerad vstává.
Poznámky k úloze	Na jedné výchozí ukázce se ověřuje většina elektronicky testovatelných očekávaných výstupů.

Český jazyk a literatura 2. stupeň

Vzdělávací obor	Český jazyk
Ročník	9.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-9-1-01** odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji
Indikátor	**ČJL-9-1-01. 1** Žák po přečtení textu dokáže vybrat z nabízených možností, co je názorem pisatele textu
Příkladové úlohy	„Školáci mají tisíce informací z internetu, knížek jsou plné regály, ale co číst? Mám možná mylnou a bláhovou představu, nestydím se za ni – přečte-li někdo zkrácenou verzi, bude mít třeba chuť přečíst neupravenou verzi…Žijeme rychle, ne nebezpečně, pohodlně; knížku nic nenahradí, kdo nečte, okrádá se o možnost pěstovat fantazii a bez fantazie nastupuje nuda, otupělost a hlupství. “ *(názor V. Duška z článku Mušketýři či Bídníci na pár stránkách, deník Metro)* **Které z následujících tvrzení je nejblíže názoru autora?** A) Školákům chybějí informace z internetu. B) Kdo nečte, nepěstuje fantazii. C) Číst je nuda. D) Školáci by neměli číst zkrácené verze knížek.
Poznámky k úloze	Řešení: **B** Žák analyzuje předložený text. Úloha ověřuje v jednom indikátoru, zda žák je schopen odlišit ve čteném textu názor autora od zavádějících možností. ***(Poznámka pro zadavatele – je potřeba respektovat věkové zvláštnosti)*** Pokud by žák pracoval bez výběru možností, kriticky s textem a své soudy by konfrontoval s dalšími zdroji, úloha se stává elektronicky netestovatelnou. (viz připomínky z diskuse na portálu RVP)

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-9-1-03** rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj
Indikátor	**ČJL-9-1-03. 1** Žák rozpozná, zda autor textu je / není nestranným pozorovatelem **ČJL-9-1-03. 2** Žák text analyzuje a vyvodí závěr vyplývající z textu **ČJL-9-1-03. 3** Žák rozpozná v textu alespoň jeden manipulativní prvek **ČJL-9-1-03. 4 Žák zaujme kritický postoj k důvodům, které vedly k manipulaci** **ČJL-9-1-03. 5** Žák vybere dle svého postoje nejpravděpodobnější variantu
Příkladové úlohy	**Přijmeme aktivní, komunikativní zaměstnance do mladého kolektivu. Pevná pracovní doba od 9–15:00h. nebo od 13–21:00h, 20 000Kč + provize.** *(deník Metro)* **Která informace byla zájemcům o zaměstnání záměrně skryta?** A) Zaměstnanec bude mít pevnou pracovní dobu. B) Zaměstnanec bude dostávat k platu provize. C) Zaměstnavatel požaduje pouze mladé lidi. D) Zaměstnanec by měl umět komunikovat s lidmi. **Která z následujících možností nejspíše vedla zaměstnavatele ke skrývání této informace?** A) Zaměstnavatel nechtěl otevřeně uvést tuto informaci v inzerátu. B) Zaměstnavatel tuto informaci skryl nevědomky. C) Zaměstnavatel použil formulaci, která se běžně používá v inzerátech. D) Zaměstnavatel chtěl ušetřit peníze za inzerát.
Poznámky k úloze	Řešení: **(C), (A)** Úloha ověřuje v pěti indikátorech, zda žák je schopen rozpoznat manipulativní komunikaci a zaujmout k ní stanovisko.

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-9-1-03** rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj
Indikátor	**ČJL-9-1-03. 1** Žák rozpozná, zda autor textu je / není nestranným pozorovatelem **ČJL-9-1-03. 2** Žák text analyzuje a vyvodí závěr vyplývající z textu **ČJL-9-1-03. 3** Žák rozpozná v textu alespoň jeden manipulativní prvek
Příkladové úlohy	Park zůstane parkem Pondělní jednání občanského sdružení Ochrana památek přineslo novou naději všem občanům Dolních Břežan. Bylo věnováno palčivému problému modernizace městského parku. Vedení města navrhlo totiž řešení skupiny architektů kolem Jana Nováka. Studii, která likviduje charakteristický romantický ráz parku a počítá s jeho otevřením pro bruslaře a cyklisty, členové sdružení v diskusi odsoudili. Svůj postoj vyjádřili také podepsáním dopisu radě města. 1. Kdo je pravděpodobně autorem textu? A) Žák místní základní školy B) Starosta Dolních Břežan C) Člen sdružení Ochrana památek D) Turista projíždějící městem 2. Co bylo obsahem dopisu radě města? A) Žádost o rozšíření parku B) Nesouhlas se zřízením stezky pro in-line bruslaře v parku C) Obvinění architektů z podplácení vedení města D) Výzva k vysázení nových dřevin v parku 3. Jaké manipulace se autor textu dopouští? A) Tvrdí, že žádný z obyvatel města nechce, aby do parku mohli cyklisté a bruslaři. B) Obviňuje vedení města, že se s občany o modernizaci parku nebaví. C) Připomíná občanům, že starosta neplní svůj předvolební slib a nedbá o rozvoj cyklostezek. D) Upozorňuje na špatnou péči města o stromy v parku.
Poznámky k úloze	**Řešení: 1. C, 2. B, 3. A** Indikátory jsou zaměřené na čtenářskou gramotnost.

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-9-1-04** dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci **ČJL-9-1-05** odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru
Indikátor	**ČJL-9-1-04. 1** Žák najde slovo nevhodně užité v dané komunikační situaci a z nabízených možností vybere to správné **ČJL-9-1-04. 2** Žák posoudí vhodnost / nevhodnost užití textu v dané komunikační situaci **ČJL-9-1-05. 1** Žák vybere z nabízených možností text ve spisovném jazyce
Příkladové úlohy	**Po obědě přišla první túra, která našim nohám dala co proto. Již před túrou se začaly na některých spolužácích projevovat jisté zdravotní výmoly, které byly oceněny žertíky místní obsluhy hotelu: „No jo, Pražáci, ty na todle klima nejsou zvyklí!“** **(ze školního časopisu Prima želva ZŠ Bítovská)** **Která z následujících úprav výchozího textu odstraňuje nevhodné užití slova?** *A)* místo *Pražáci* má být *Pražané* *B)* místo *výmoly* má být *problémy* *C)* místo *projevovat* má být *ukazovat* *D)* místo *túra* má být *kúra* **Která z následujících možností je spisovnou variantou přímé řeči v textu:** A) „No jo, Pražáci, ty na tohle klima nejsou zvyklí!“ B) „Ano, Pražáci, ty na todle podnebí nejsou zvyklí!“ C) „Ano, Pražáci, ti na toto klima nejsou zvyklí!“ D) „No jo, obyvatelé Prahy, ty na todle klima nejsou zvyklí!“
Poznámky k úloze	Řešení: **(B), (C)** K úkolu na odlišení spisovného a nespisovného projevu by bylo potřeba vypnout automatické opravy, které chyby podtrhávají.

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-9-1-05** odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru
Indikátor	**ČJL-9-1-05. 2** Žák v krátké ukázce najde nespisovné výrazy a nahradí je výrazy spisovnými **ČJL-9-1-05. 3** Žák k vybraným výrazům najde vhodná synonyma **ČJL-9-1-05. 4** Žák rozhodne o vhodnosti / nevhodnosti použití nespisovného výrazu v textu
Příkladové úlohy	
	Kolem druhé hodiny poblíž železniční stanice v Chrástu přejel vlak neznámého muže ležícího na kolejích. Mašinfíra už nemohl reagovat a několikatunový kolos tělo rozdrtil.
	(www. novinky. cz 20. 5. 2004) 1. Nahraďte nespisovný výraz ve výchozím textu výrazem spisovným: ……. . 2. Podtržená slova nahraďte synonymem. Muž …… Kolos ……. 3. Posuďte vhodnost nespisovného výrazu: A) Výraz je vhodný B) Výraz není vhodný
Poznámky k úloze	Řešení: 1. mašinfíra – strojvedoucí, 2. Muž – chlap, člověk, pán Kolos – obr, gigant 3. výraz mašinfíra je v textu nevhodný

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-9-1-08** využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát
Indikátor	**ČJL-9-1-08. 1** Žák vyhledá v textu klíčová slova / termíny spojené s danou tematikou **ČJL-9-1-08. 2** Žák posoudí, zda daná informace vyplývá / nevyplývá z textu **ČJL-9-1-08. 3** Žák vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku
Příkladové úlohy	Co vlastně pijí ryby? Tekutiny potřebují pouze ryby žijící ve slané vodě. Proč? Příčinou je tzv. osmotický zákon. Princip je následující: Tělesné tekutiny ryb žijících ve slané vodě obsahují mnohem méně soli než mořská voda, která je obklopuje. Z tohoto důvodu je kůží těchto ryb neustále vylučováno určité množství tekutiny. Toto množství musí ryby pitím neustále doplňovat. *Podle časopisu Claudia č. 28 z 11. 7. 2006* 1. Která z následujících možností obsahuje **dva víceslovné názvy** z výchozího textu? (A) tekutiny, slaná voda (B) tělesné tekutiny, kůže ryb (C) hardware, software (D) osmotický zákon, tělesné tekutiny 2. Která z následujících vět nejvíce **vystihuje** hlavní myšlenku výchozího textu? (A) Ryby vůbec nemusí pít. (B) Všechny ryby si doplňují množství soli v těle. (C) Pít potřebují pouze ryby žijící ve slané vodě. (D) Na otázku v názvu textu se nedá odpovědět.
Poznámky k úloze	Řešení: 1. D, 2. C

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-9-1-09** uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování
Indikátor	**ČJL-9-1-09. 1** Žák uspořádá úryvky tak, aby sestavený text dával smysl a aby byla dodržena textová návaznost **ČJL-9-1-09. 2** Žák seřadí slovní výpovědi od nejvhodnější po nejméně vhodnou (hodnocení od nejlepšího po nejhorší)
Příkladové úlohy	1. Děj vypravování nezachovává časovou posloupnost. **Očísluj věty tak, jak se příběh odehrál:** Loni jsem dostala k Vánocům lyže. Tatínek proto s námi jel na týden do Krkonoš. Můj bratr Pavel už uměl lyžovat, ale já se teprve začínala učit. Pak následovala během týdne celé řada dalších pádů. Chtěla jsem se zachránit a honem jsem se chytila tatínka kolem krku. Měla jsem z dárku velikou radost. Ubytovali jsme se a hned vyrazili na stráň. Sotva mi tatínek poprvé připevnil lyže na boty, začaly se mi rozjíždět nohy. Oba dva jsme ztratili rovnováhu a svalili se do sněhu. Když jsme v neděli odjížděli domů, měla jsem skvělý pocit, že už umím celkem dobře lyžovat. 2. Seřaď číslicí (1–5) hodnocení od nejlepšího po nejhorší: …. . dobrý …. . horší …. . nejhorší …. . ne zcela dobrý …. . výborný
Poznámky k úloze	Řešení: úloha č. 1 (1, 4, 3, 9, 7, 2, 5, 6, 8, 10) úloha č. 2 (2, 4, 5, 3, 1) K úkolu doporučujeme použít poznámkový papír. Převzato z ČJ pro 6. r. , Fraus

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-9-1-10** využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů
Indikátor	**ČJL-9-1-10. 1** Žák najde chybnou formulaci (stylistickou chybu) a z nabízených opravných možností vybere tu správnou. **ČJL-9-1-10. 2** Žák najde záměrně uvedenou pravopisnou chybu v textu a vybere formulaci bez chyb
Příkladové úlohy	Zeměpis mě bavil už od Základní školy. Na gymnáziu jsme měli skvělého pana profesora a tam jsem se rozhodla, že z něj budu maturovat a pokračovat v jeho studiu na vysoké škole. **1. Která úprava souvětí nejlépe odstraňuje nedostatek v jeho výstavbě?** A) Na gymnáziu jsme měli skvělého pana profesora, a proto jsem se rozhodla, že z něj budu maturovat a pokračovat v jeho studiu na vysoké škole. B) Na gymnáziu jsme měli skvělého pana profesora a tam jsem se rozhodla z něj maturovat a pokračovat v jeho studiu na vysoké škole. C) Na gymnáziu jsme měli skvělého pana profesora, a proto jsem se rozhodla, že ze zeměpisu budu nejen maturovat, ale dokonce budu pokračovat v jeho studiu na vysoké škole. D) Na gymnáziu jsme měli skvělého pana profesora a zde jsem se rozhodla z něj maturovat a dále pokračovat v jeho studiu na vysoké škole. V úvodním textu je záměrná pravopisná chyba. **2. Která z následujících možností je napsána bez pravopisné chyby?** A) Zeměpis mě bavil už od základní školy. Na gymnáziu jsme měli skvělého pana profesora. B) Zeměpis mě bavil už od Základní školy. Na gimnáziu jsme měli skvělého pana profesora. C) Zeměpis mě bavil už od Základní školy. Na gymnáziu jsme měly skvělého pana profesora. D) Zeměpis mě bavyl už od základní školy. Na gymnáziu jsme měli skvělého pana profesora.
Poznámky k úloze	Řešení: 1. **(C), 2. (A)** K úkolu na ověření poznatků z gramatiky by bylo potřeba vypnout automatické opravy, které chyby podtrhávají.

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-9-1-10** využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů
Indikátor	**ČJL-9-1-10. 3** Žák analyzuje předložený text a zařadí ho k danému funkčnímu stylu **ČJL-9-1-10. 4 Žák dovede své znalosti o funkčních stylech tvůrčím způsobem použít.**
Příkladové úlohy	**Doplňte následující texty tak, abyste vždy dodrželi daný slohový útvar:** Vážený pane řediteli, omluvte prosím mou dceru… Jenže to jsme se přepočítali. Alice naším nápadem nebyla vůbec nadšená. Ba právě naopak. A tak … O víkendu se v Dolní Lhotě konal již šestý ročník populární soutěže…. .
Poznámky k úloze	Úloha ověřuje, zda žák je schopen rozpoznat jednotlivé funkční styly a na malé ploše použít své znalosti o jejich charakteristických prvcích v jednotlivých slohových útvarech.

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Ortoepie)
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-9-2-01** spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova
Indikátor	**ČJL-9-2-02. 1** Žák umí vybrat správnou výslovnost z uvedené nabídky
Příkladové úlohy	**Označte spisovnou výslovnost (zapsanou v hranatých závorkách) uvedené věty.** Díval se oknem na nejjasnější hvězdu na noční obloze. a) [ďíval se voknem na nejjasňejší hvjezdu na nočňí vobloze] b) [ďíval se oknem na nejasňejší hvjezdu na nočňí obloze] c) [ďíval se oknem na nejjasňejší hvjezdu na nočňí obloze]
Poznámky k úloze	Řešení: c)

<table>
<tr><td>Vzdělávací obor</td><td>Český jazyk a literatura</td></tr>
<tr><td>Ročník</td><td>9.</td></tr>
<tr><td>Tematický okruh</td><td>Jazyková výchova (Lexikologie)</td></tr>
<tr><td>Očekávaný výstup RVP ZV</td><td>ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování.</td></tr>
<tr><td>Indikátor</td><td>ČJL-9-2-02. 1 Žák umí rozlišit způsoby tvoření slov</td></tr>
<tr><td>Příkladové úlohy</td><td>Doplňte správně do tabulky, jak byla utvořena tato slova.

Zeměpis, JAWA, Sazka, ČR, papírenský, lesník, pradědeček, horolezec

<table>
<tr><td>odvozováním</td><td></td></tr>
<tr><td>skládáním</td><td></td></tr>
<tr><td>zkracováním</td><td></td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Poznámky k úloze</td><td>Řešení

<table>
<tr><td>odvozováním</td><td>Papírenský, lesník, pradědeček</td></tr>
<tr><td>skládáním</td><td>Zeměpis, horolezec</td></tr>
<tr><td>zkracováním</td><td>JAWA, Sazka, ČR</td></tr>
</table>

U zkratkových slov je třeba dbát na rozšířenost slova v běžné SZ (např. Čedok).</td></tr>
</table>

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Lexikologie)
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-9-2-02** rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování.
Indikátor	**ČJL-9-2-02. 2 Žák k danému slovesu doplní slovesa odvozená**
Příkladové úlohy	**Doplň vhodnou předponu ke slovesům.** 1. Seď, tebe jsem –volal. 2. Petra dnes učitel –volal z matiky. 3. Svědek původní výpověď –volal. 4. Svým přáním jsem –volal déšť.
Poznámky k úloze	Řešení: 1. Seď, tebe jsem **ne**volal. 2. Petra dnes učitel **vy/od**volal z matiky. 3. Svědek původní výpověď **od**volal. 4. Svým přáním jsem **při**volal déšť. Indikátor *ČJL-9-2-02. 2* lze testovat pouze otevřenou úlohou.

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Lexikologie)
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-9-2-02** rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování.
Indikátor	**ČJL-9-2-02. 3 Žák napíše, jak se nazývá krajina**
Příkladové úlohy	**Doplň správně podle vzoru:** Krajina v okolí města Mostu se nazývá Mostecko. Krajina v okolí města Liberec se nazývá ……. Krajina v okolí řeky Sázavy se nazývá …… Krajina pod horou Ještěd se nazývá …….
Poznámky k úloze	Řešení: Liberecko, Posázaví, Podještědí Úloha patří k obtížným. Indikátor *ČJL-9-2-02. 3* lze testovat pouze otevřenou úlohou.

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Lexikologie)
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-9-2-02** rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování.
Indikátor	**ČJL-9-2-02. 4 Žák rozliší i vytváří slova složená**
Příkladové úlohy	**1. V textu podtrhni slova složená.** V dějepise jsme se dozvěděli, že rodokmeny některých panovnických rodů mohou být sáhodlouhé. **2. Vyjádři slovem složeným:** Název místa, kde se vyrábí pivo. …… . Název vyučovacího předmětu, který se zabývá státy i světadíly. …… Název činnosti, při níž se chytají ryby. ……
Poznámky k úloze	Řešení 1. Dějepis, rodokmeny, sáhodlouhé. 2. Pivovar, zeměpis, rybolov. Indikátor *ČJL-9-2-02. 4* lze testovat i otevřenou úlohou.

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Lexikologie)
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-9-2-02** rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování.
Indikátor	**ČJL-9-2-02. 5 Žák nahradí vyznačená slova přejatá českými ekvivalenty**
Příkladové úlohy	**Nahraď vyznačená slova slovy českými se shodným významem.** Součást českého jazyka tvoří **gramatika**. ……. Ve volném čase hraji **fotbal**. …… Mám čas **maximálně** dvě hodiny. …… Půjdeme do **centra** města. …… .
Poznámky k úloze	Řešení: Mluvnice, kopanou, nejvýše, středu. Úloha patří k obtížným pro vysoký nárok na bohatost SZ. Indikátor *ČJL-9-2-02. 5* lze testovat pouze otevřenou úlohou.

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Lexikologie)
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-9-2-02** rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování
Indikátor	**ČJL-9-2-02. 6** Žák vybere z nabídky slovo přeneseného pojmenování
Příkladové úlohy	Která z následujících vět **obsahuje základní význam slova oko**? a) Milena objevila oko na punčoše. b) Bratr rád jí koprovou omáčku s volským okem. c) Na polévce se objevila mastná oka. d) Oko je orgánem zraku. .
Poznámky k úloze	Řešení: d)

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Lexikologie)
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-9-2-02** rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování.
Indikátor	**ČJL-9-2-02. 7** Žák prokáže znalost významu přeneseného pojmenování
Příkladové úlohy	Která z následujících možností představuje **přenesené pojmenování ke slovu oheň**? a) divoký bažant b) červený kohout c) kropenatá slepička d) rudý mák
Poznámky k úloze	Řešení: b)

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Lexikologie)
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-9-2-02** rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování
Indikátor	**ČJL-9-2-02. 8** Žák ovládá zásady tvoření slov
Příkladové úlohy	Ve kterém bodě je správně proveden slovotvorný rozbor slova *„odborník“*? a) odbor – kořen, -ník – přípona b) od – předpona, -bor- kořen, -ník – přípona c) odbor – kmen, -ník – přípona d) od – předpona, -bor- kmen, -ník-přípona
Poznámky k úloze	Řešení: b)

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Jazyková výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-9-2-03** samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami
Indikátor	**ČJL-9-2-03. 1** Žák se orientuje v odborném textu
Příkladové úlohy	**Předložky *s* a *z*** Předložky *s* a *z* se v písmu rozlišují podle toho, s kterým pádem se ve větě pojí, a to bez zřetele k výslovnosti. **1. Se 7. pádem** Se 7. pádem se pojí předložka ***s (se)***. Např. *s bratrem, s přítelem, s matkou, s prací, se psem, s nimi……* **2. S 2. pádem** S 2. pádem se pojí předložka ***z (ze).*** *Té je možno využít ve spojení s 2. pádem vždy. Např. (jíst) z talíře, (vyjít) z domu, (vstát) ze židle, z postele, (sebrat) z podlahy…* Pozn. Jen v případě, kdy píšící považuje za potřebné naznačit předložkou východisko pohybu z povrchu pryč, popř. po povrchu dolů, může zvolit předložku ***s***, např. *(vzít) se stolu, se skříně*. (Pravidla českého pravopisu)
	1. Doplňte správně předložky s (se), z (ze) Spadnout …. stromu, rozejít se … přítelem, vrátit se …hor, radovat se …. nimi. 2. Určete, zda je následující zápis předložek bezchybný. Večeřel jsem se sestrou v restauraci. Při odchodu nejprve smetla smítko se své sukně a potom se se mnou rozloučila. ano/ne
Poznámky k úloze	Řešení: 1. ze (stromu), s (přítelem), z (hor), s (nimi) 2. ano Úloha prověřuje, zda žák dokáže poznatky z odborného textu aplikovat v praxi.

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Morfologie)
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-9-2-04** správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci
Indikátor	**ČJL-9-2-04. 1** Žák vybere z řady slov to, které je/není požadovaným slovním druhem
Příkladové úlohy	**Obsahuje uvedené souvětí všechny slovní druhy?** Ano mám rád, když se u mé nohy ozve to milounké mňau. a) ano b) chybí částice c) chybí číslovka
Poznámky k úloze	Řešení: c)

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Morfologie)
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-9-2-04** správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci
Indikátor	**ČJL-9-2-04. 2** Žák určí slovní druh u slov odvozených z jednoho slovotvorného základu
Příkladové úlohy	Která z řad slov odpovídá přesně uvedenému pořadí slovních druhů? Sloveso, příslovce, podstatné jméno, přídavné jméno d) lesník, zalesnit, lesnictví, nezalesněný e) strašit, strašně, strašidlo, strašící f) zavodnit, vodní, podvodník, vodnický
Poznámky k úloze	Řešení: b)

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Morfologie)
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-9-2-04** správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci
Indikátor	**ČJL-9-2-04. 3 Žák doplní v textu slova v náležitých tvarech množného čísla (slova jsou uvedena v č. j. v 1. p.)**
Příkladové úlohy	**Slova uvedená v závorce správně doplňte do věty:** Dědeček postavil celou chatu (vlastní ruka). Týká se to pouze mne a mých (dvě kamarádka). Pánev se (tři vejce) stála na kraji stolu.
Poznámky k úloze	Řešení: Dědeček postavil celou chatu **vlastníma rukama**. Týká se to pouze mne a mých **dvou kamarádek**. Pánev se **třemi vejci** stála na kraji stolu. Indikátor *ČJL-9-2-04. 3* lze testovat pouze otevřenou úlohou.

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Morfologie)
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-9-2-04** správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci
Indikátor	**ČJL-9-2-04. 4** Žák určí slovní druh u vyznačených slov v textu (dané slovo ve větě může mít platnost různých slovních druhů)
Příkladové úlohy	**1. Vyberte z nabídky správné pořadí slovních druhů slov označených v textu.** Ona ***má*** pravdu. Je to od vás ***překvapení***. Je to ***má*** nejmilejší kniha. ***Překvapení*** lidé začali tleskat. a) Zájmeno, podstatné jméno, sloveso, podstatné jméno b) Sloveso, podstatné jméno, sloveso, přídavné jméno c) Podstatné jméno, sloveso, podstatné jméno, zájmeno d) Sloveso, podstatné jméno, zájmeno, přídavné jméno **2. Ve které větě/větách je slovo *kolem* neohebným slovním druhem?** a) Chlubil se novým *kolem*. b) Projel *kolem* mne. c) Všude *kolem* se černal hustý les. **3. Která řada slov obsahuje pouze slova ohebná?** a) Věšet, věrně, stojan, haf. b) Peče, maže, dobře, špatně. c) Tento, oheň, hoch, lhát. d) Zdalipak, klid, bouře, svůj.
Poznámky k úloze	Řešení 1. d) 2. b), c) 3. c)

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Syntax)
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-9-2-06** rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché i v souvětí.
Indikátor	**ČJL-9-2-06. 1 Žák určí ve větách vyznačená slova jako větné členy.**
Příkladové úlohy	**Určete větné členy, nezapomeňte na druh příslovečného určení a typ přívlastku:** A) V závěru prochází stezka **Milíčovským** lesem. B) V závěru prochází stezka Milíčovským **lesem**. C) **Závody** v plavání se konají v sobotu. D) V Liberci uspořádali pro děti základních škol **závody** v lehké atletice.
Poznámky k úloze	Řešení: A) Pks B) PU místa C) Po D) Pt Indikátor *ČJL-9-2-06. 1* lze testovat pouze otevřenou úlohou.

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Syntax)
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-9-2-06** rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché i v souvětí.
Indikátor	**ČJL-9-2-06. 2 Žák rozšíří daný větný člen na několikanásobný, správně doplní interpunkční znaménko nebo spojku.**
Příkladové úlohy	**1. Doplňte do vět výrazy v daném významovém poměru. Užijte vhodné spojovací prostředky.** a) Dnes navštívím bratra……(sestra, otec-slučovací) b) Zápas nevyhrála Slavie……. (Sparta – odporovací) c) Zlobí se na tebe nejen bratr…… (kamarád – stupňovací) **2. Rozhodněte, kde doplníte čárku:** a) Zmrzlina byla výborná avšak předražená. b) Naše družstvo se rozhodne buď pro bílé nebo pro modré dresy. c) Rozkvetly žluté bílé i červené tulipány. d) Je již teplé a proto příjemné jaro.
Poznámky k úloze	Řešení: 1. Doplňte vhodné spojovací prostředky: a) Dnes navštívím bratra, sestru a otce. b) Zápas nevyhrála Slavie, ale Sparta. c) Zlobí se na tebe nejen bratr, ba dokonce i kamarád. 2. Rozhodněte, kde doplníte čárku: a) Zmrzlina byla výborná, avšak předražená. b) Naše družstvo se rozhodne buď pro bílé, nebo pro modré dresy. c) Rozkvetly žluté, bílé i červené tulipány. d) Je již teplé, a proto příjemné jaro. Indikátor *ČJL-9-2-06. 2* lze testovat pouze otevřenou úlohou.

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Syntax)
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-9-2-06** rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché i v souvětí
Indikátor	**ČJL-9-2-06. 3 Žák doplní sloveso podle naznačených vztahů a určí doplněný větný člen. (podmět, přísudek, předmět, přívlastek, příslovečné určení místa, času, způsobu)**
Příkladové úlohy	**Doplňte věty podle nápovědy a napište, jaké větné členy jste doplnili.** Tuto neděli upeču ……dort. (jaký dort?) …… Tuto neděli upeču dort…… . . (dort pro koho?) …… Tuto neděli …… . upeču dort. (jak upeču?) ……
Poznámky k úloze	Řešení Tuto neděli upeču výborný dort. přívlastek shodný Tuto neděli upeču dort mamince. předmět Tuto neděli určitě upeču dort. příslovečné určení způsobu Indikátor *ČJL-9-2-06. 3* lze testovat pouze otevřenou úlohou.

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Syntax)
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-9-2-06** rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché i v souvětí.
Indikátor	**ČJL-9-2-06. 4 Žák vyjádří obsah dvojčlenných vět větným ekvivalentem.**
Příkladové úlohy	**Užijte vhodně větný ekvivalent při:** A) Vyslovení nesouhlasu. B) Přivolání kočky. C) Upozornění na nebezpečí. D) Vyjádření obsahu věty: Počkejte na mě!
Poznámky k úloze	Řešení A) Ne. B) Čiči. C) Pozor! D) Počkat na mě! Počkat! Indikátor *ČJL-9-2-06. 4* lze testovat pouze otevřenou úlohou.

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Syntax)
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-9-2-06** rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché i v souvětí
Indikátor	**ČJL-9-2-06. 5 Žák užije uvedené sloveso ve větách, které vypovídají něco o povětrnostních podmínkách jako větu jednočlennou a jako větu dvojčlennou (maximum)**
Příkladové úlohy	**Vyjádřete obsah věty vhodnou větou jednočlennou.** Venku tiše padá sníh. ……. **Vyjádřete obsah věty vhodnou větou dvojčlennou.** V prosinci se brzy stmívá. ……. . .
Poznámky k úloze	Řešení Venku tiše sněží. V prosinci je brzy tma. Indikátor *ČJL-9-2-06. 5* lze testovat pouze otevřenou úlohou.

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Syntax)
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-9-2-06** rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché i v souvětí.
Indikátor	**ČJL-9-2-06. 6** Žák vybere z nabízených možností grafickou stavbu souvětí a přiřadí ji k danému souvětí (lze i obráceně – přiřadí ke grafu jedno z nabízených souvětí)
Příkladové úlohy	**Vyberte pro následující souvětí jeho grafickou stavbu z nabízených možností:** 1. Náš Petr, který právě přijel z hor, musí jít zítra k zubaři. a) 1VH, 2VV, 3VH b) 1VH, 2VH, 3VH c) 1VHa, 2VV, 1VHb 2. Buď se ke všemu přiznáš, nebo všem řeknu, jak ses zachoval! a) 1VV, 2VH, 3VV b) 1VH, 2VH, 3VV c) 1VH, 2VV, 3VH
Poznámky k úloze	Řešení 1. c) 2. b)

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Gramatika)
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-9-2-07** v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí
Indikátor	**ČJL-9-2-07. 1** Žák vybere z nabízených vět tu, ve které je /není pravopisná chyba
Příkladové úlohy	**Opravte všechny pravopisné chyby v níže uvedených větách:** Na stěně vysí vyřezávané hodiny s pozlacenými ručičkami, které jsem zdědil po dědečkovy, a které odbýjejí čas zcela přesně. Pověs mi, jak myslíš, že ti to bude trvat. O velikonocích bychom rádi opět lyžovali v alpských zimních střediskách. Obilí se sváží do sýpek, kde čeká na další spracování. Byli bychom rádi, kdybyste nám včas ohlásily, kdy přijedete. S tímto úkolem mě musíš pomoci. Mám nové auto které jsem si přála. Náš soused rád rozdmíchává rozmíšky. Zbyňkovi se nejvíce líbyli Čapkovi moderní pohádky.
Poznámky k úloze	Řešení: Na stěně visí vyřezávané hodiny s pozlacenými ručičkami, které jsem zdědil po dědečkovi a které odbíjejí čas zcela přesně. Pověz mi, jak myslíš, že ti to bude trvat. O Velikonocích bychom rádi opět lyžovali v alpských zimních střediskách. Obilí se sváží do sýpek, kde čeká na další zpracování. Byli bychom rádi, kdybyste nám včas ohlásili, kdy přijedete. S tímto úkolem mně/mi musíš pomoci. Mám nové auto, které jsem si přála. Náš soused rád rozdmýchává rozmíšky. Zbyňkovi se nejvíce líbily Čapkovy moderní pohádky. V provedení korektury žák prokáže, jak ovládá pravopis. Uvedené příklady jsou maximum. Doporučujeme, aby se v dané úloze sledoval pouze jeden typ pravopisného jevu.

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Obecné poučení o jazyce)
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-9-2-08** rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití
Indikátor	**ČJL-9-2-08. 1** Žák v krátké ukázce najde nespisovný výraz a vybere z nabízených možností správné převedení ukázky do jazyka spisovného
Příkladové úlohy	Při každejch lyžařskejch závodech koukaj všecky, aby byli dyž né perní, teda aspoň mezi těma nejlepčíma. (Podle J. Buchara) a) Při každých lyžařských závodech se všichni snaží, každý chce stát na bedně. b) Při každých lyžařských závodech se všichni dívají, aby byli když ne první, tak alespoň druhý. c) Při každých lyžařských závodech se všichni snaží vyhrát, nebo být aspoň mezi nejlepšími.
Poznámky k úloze	Řešení: c)

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Obecné poučení o jazyce)
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-9-2-08** rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití
Indikátor	**ČJL-9-2-08. 2** Žák přiřadí ke krátkému textu jeden z nabízených pojmů útvaru národního jazyka
Příkladové úlohy	**K uvedeným větám přiřaďte z nabídky správné označení útvaru národního jazyka, ve kterém je daný úryvek napsán:** 1. Tomáš byl tasenej z dějáku a dostal čtverec. 2. Bojí se vejšek, ale prej to bude dobrý. 3. „Šak víš, že su vychovaná mezi lidima, “ připomínala Bystrouška Zlatohřbítkovi. 4. Davy turistů se vypravily do Kutné Hory. a) Spisovná čeština b) Slang c) Obecná čeština d) Nářečí (dialekt)
Poznámky k úloze	Řešení 1. b) 2. c) 3. d) 4. a) Slang na některých ZŠ neprobírají – muselo by se vynechat. Otázkou je, zda nerozlišovat pouze spisovný/nespisovný jazyk. Otázku lze upravit: a) Spisovná čeština b) Nespisovná čeština Řešení 1. – b) 2. – b) 3. – b) 4. – a)

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Obecné poučení o jazyce)
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-9-2-08** rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití
Indikátor	**ČJL-9-2-08. 3** Žák vybere z nabízených možností nejvhodnější užití daného textu a přiřadí ho k ukázce
Příkladové úlohy	**K uvedeným větám přiřaďte z nabídky vhodné označení tohoto úryvku:** 1. Já dneska oki a ty?? 2. Seznam zájemců o prezidentský post se rozrůstá. 3. Na některý zamerzlý louži sme vodmetli sníh a už tu byla klouzačka a už sme jezdili sem tam. 4. Zájmena lze rozdělit podle trojího typu skloňování. a) Veřejnoprávní rozhlasové/televizní zpravodajství b) SMS zpráva pro kamaráda c) Odborný učební text d) Využití podkrkonošského nářečí ve vypravování 1. …… 2……. 3……. 4…….
Poznámky k úloze	Řešení 1. – b) 2. – a) 3. – d) 4. – c)

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Literární výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-9-3-06** rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele **ČJL-9-3-01** uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla
Indikátor	**ČJL-9-3-06. 1** Žák určí k jakému literárnímu druhu / žánru patří výchozí text. **ČJL-9-3-01. 1** Žák odliší řeč vypravěče a řeč postav **ČJL-9-3-01. 4** Žák vybere z nabídky A-D hlavní myšlenku předloženého úryvku
Příkladové úlohy	**Pátek, 2. ledna** SVÁTEK VE SKOTSKU, ÚPLNĚK Dneska mi bylo mizerně. Může za to matka, protože si ve dvě v noci zpívala na schodech. To už je můj osud, že mám takovou matku. Je tu jistá naděje, že se z mých rodičů stanou alkoholici, a tak bych se příští rok mohl dostat do dětského domova. Pes už se otci pomstil. Vyskočil, shodil mu model lodi a potom utekl do zahrady. Otec bez přestání a pořád dokolečka opakoval: „Tříměsíční práce je v tahu. “ Uher na bradě se zvětšuje. Může za to matka, protože neví nic o vitaminech. (Vzhledem k povaze úlohy není určen zdroj) **1. Vyber z následující nabídky, o který literární útvar se jedná:** A) bajka B) tragédie C) deník D) balada **2. Kdo je vypravěčem (vyber správnou odpověď):** A) Dívka, která má ráda svého psa. B) Maminka, kterou trápí nezvedený syn. C) Pes v rodině alkoholiků. D) Chlapec v pubertě. **3. Která z následujících možností vyjadřuje hlavní myšlenku úryvku:** A) Tatínek je nešťastný, že se mu rozbila loď. B) Maminka si ráda ve dne zpívá. C) Chlapec je výrazně kritický k oběma svým rodičům. D) Pes si rád hraje.
Poznámky k úloze	Řešení: 1. C, 2. D, 3. C Úloha ověřuje ve třech indikátorech, zda je žák schopen porozumět vybraného úryvku z uměleckého textu, pochopit jeho strukturu a odhadnout hlavní myšlenku.

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Literární výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-9-3-01** uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla
Indikátor	**ČJL-9-3-01. 1 Žák odliší řeč vypravěče a řeč postav** **ČJL-9-3-01. 2 Žák správně určí básnické prostředky ozvláštňující literární dílo (jednoduché příklady personifikace, metafory, metonymie)** **ČJL-9-3-01. 3 Žák doplní do básně slovo ve správném rýmu podle rytmu a smyslu textu** **ČJL-9-3-01. 4** Žák vybere z nabídky A-D hlavní myšlenku předloženého úryvku
Příkladové úlohy	Návrh možných příkladových úloh: Pro indikátor 9-3-01. 1 – úryvek ze známé prózy, kde je jasně patrná řeč autorská a řeč postav Pro indikátor 9-3-01. 2 – úryvek (nebo krátká báseň), kde se objeví jeden z navrhovaných jevů (nejlépe personifikace či metafora) Pro indikátor 9-3-01. 3-v téže básni vynechat jeden rým, který žák doplní Pro indikátor 9-3-01. 4 – nejlépe čtyři ucelené úryvky, ze kterých žák vybere a vypíše hlavní myšlenky (úryvky nejlépe prozaické či z epické poezie)
Poznámky k úloze	Všechny čtyři indikátory zkoumají, zda žák je schopen pochopit literární text, do jisté míry mu porozumět a zároveň zda je schopen se i v rámci uvedených textů k textům souvisle vyjádřit.

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Literární výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-9-3-02** rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora
Indikátor	**ČJL-9-3-02. 1** Žák vybere z ukázek A–E takovou, která svým obsahem odpovídá názvům uvedených knih. Přiřadí k sobě název knihy a k ní příslušející ukázku **ČJL-9-3-02. 2** Seřadí úryvky z literárních děl v pořadí, ve kterém vznikly
Příkladové úlohy	Návrh možných příkladových úloh: Pro indikátor 9-3-02. 1 – žák vybírá na jedné straně z pěti názvů knih a na straně druhé z pěti úryvků – přiřazuje názvy knih k jednotlivým úryvkům – je třeba vybrat známé úryvky a také čtené autory – je možné např. i ze zahraničních literatur Pro indikátor 9-3-02. 2 – žák vybírá k uvedeným úryvkům obdobně jednotlivá období vzniku – k několika navrženým obdobím (POZOR MĚLA BY BÝT JASNĚ ODLIŠNÁ) – žák přiřazuje texty (DOBRÉ BY BYLO ZVOLIT VÝRAZNĚ ODLIŠNÉ TEXTY I PO STRÁNCE JAZYKOVÉ, OBDOBÍ NESPECIFIKOVAT NA LETOPOČTY, ALE SPÍŠE NA EPOCHY)
Poznámky k úloze	Oba indikátory zkoumají, jak se žáci orientují nejen v individuálním stylu autorů, ale jaké mají povědomí o jednotlivých etapách dějin literatury

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Literární výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-9-3-03** formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo
Indikátor	**ČJL-9-3-03. 1 Žák popíše v dopise ve 150–180 slovech film, který vznikl na základě literárního díla** **ČJL-9-3-03. 2 Žák zformuluje alespoň tři důvody, proč se mu určitá kniha nelíbila** **ČJL-9-3-03. 3 Žák na základě návštěvy divadelního představení v dopise kamarádovi či kamarádce sdělí dojmy ze zhlédnutého představení**
Příkladové úlohy	1) Alternativa č. 1 Písemná slohová práce: a) rozsah 150–180 slov b) téma: Můj dojem z filmu / divadelního představení, které jsem viděl/a Kniha, kterou jsem přečetl/a v poslední době c) útvar: dopis kamarádovi/kamarádce 2) Alternativa č. 2 a) Otázka: Které filmové (divadelní) představení jsi viděl/a v poslední době? b) Uveď alespoň jedno jméno herce, který v tebou uvedeném filmu (div. představení) vystupoval c) Napiš alespoň tři důvody, proč se ti film (divadlo) líbil d) Napiš titul knihy, kterou jsi naposled přečetl/a e) Jak se jmenuje její autor? f) Zformuluj ve třech větách, jaký dojem v tobě kniha zanechala
Poznámky k úloze	Indikátory zkoumají, zda jsou žáci schopni jasně a srozumitelně zachytit dojmy ze zhlédnutých představení či přečtených knih.

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Literární výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-9-3-04** tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie
Indikátor	**ČJL-9-3-04. 1 Žák vytvoří jednodušší literární text odpovídající tematicky i formálně zadání (v nabídce báseň, bajka, pohádka)**
Příkladové úlohy	Alternativa č. 1 Žák napíše podle zadání (uvést rozsah – min. 80 slov) krátkou básničku, bajku nebo úvod k pohádce Alternativa č. 2 (pouze jedna z nabízených možností) A) Žákovi je předložen text (pohádka, bajka), který není ukončen a žák ho dopíše (opět rozsah min. 50 slov) B) Žákovi je předložena báseň (nejlépe psaná volným veršem) a žákův úkol je ji dokončit jednou strofou (min. rozsah 25 slov)
Poznámky k úloze	Indikátor zkoumá, zda jsou žáci schopni alespoň náznaků tvůrčího psaní. Lze testovat jedině písemnou prací, u bajky není nutné, aby obsahovala mravní ponaučení.

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Literární výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-9-3-05** rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty
Indikátor	**ČJL-9-3-05. 1 Žák rozhodne o výchozím textu, zda patří k hodnotné, či spíše ke konzumní literatuře**
Příkladové úlohy	Alternativa č. 1 Žákovi je předložen jeden text tzv. „brakové-bulvární“ literatury a jeho úkolem je zdůvodnit na vybraných jazykových a stylistických prostředcích, proč se jedná o konzumní literaturu. (Např. text: *„Smithi, dostal jsem vás už podruhé a dříve, než jsem si myslel. Uznáváte to?“ „Dávám vám za pravdu, Paruko. “ „To mě těší. Já to ale věděl, že jste soupeř, kterého si musím vážit, a to je taky příčinou, proč jste ještě živý. Měl jsem dosud co dělat ponejvíce se zbabělci a zrádci, víte? Pro ty byla smrt pouhým vykoupením. Sahal jsem k ní rád-a vám, ač nerad, ji také dopřeji. Ale dříve, než vás pošlu z tohoto světa, nedám si ujít příležitost, abych se s vámi nepobavil po svém. “* 2) Alternativa č. 2 Žákovi jsou předloženy dva texty – jeden z tzv. „brakové“ literatury a druhý z literatury klasické a žák by měl dokázat, v čem je zásadní rozdíl (Např. k uvedenému textu jako protiklad tento text: „Prokop: Proč mne potkalo tolik věcí? Dědeček: To se jen zdá. Co člověk potkává, vychází z něho. Prokop: Dědečku, jednal jsem špatně? Dědeček: Špatně, nešpatně. Lidem jsi ublížil. “
Poznámky k úloze	Indikátor zkoumá, zda jsou žáci schopni rozeznat literaturu špatnou od kvalitní. **Pracovní skupina důrazně upozorňuje, že tento očekávaný výstup by měl být podroben revizi.** Navíc tento typ literatury se neučí na základních školách ani není obsažen v dosud vydaných čítankách.

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Literární výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-9-3-06** rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele
Indikátor	**ČJL-9-3-06. 1** Žák přiřadí k uvedenému literárnímu druhu/žánru ukázky jednotlivých uměleckých textů
Příkladové úlohy	1. **Sbohem galánečko** Sbohem galánečko já už musím jíti Kyselé vínečko podalas mně k pití Sbohem galánečko rozlučme sa v pánu Kyselé vínečko podalas mně v džbánu 2. Kolegiátní přísedící Kovaljov se probudil dosti časně a odfrkl si „Brrr“, což dělával vždycky, když se probudil, ač si sám nedovedl vysvětlit, jaký k tomu má důvod. Kovaljov se protáhl a dal si podat malé zrcadlo, které stálo na stole. Chtěl se podívat na uhřík, který se mu včera udělal na nose; ale ke svému nejvyššímu údivu zjistil, že tam, kde obvykle mívá nos, má teď docela hladké místo! Kovaljov se zděsil, poručil, aby mu podali vodu, a protřel si ručníkem oči – ale skutečně, nos byl pryč! Začal se štípat, aby se přesvědčil, jestli nespí, ale vypadalo to, že nespí. Vyskočil tedy z postele, vytřepal na sobě noční oděv, ale nos nikde! Poručil, aby mu okamžitě přinesli šaty, a rozběhl se rovnou k vrchnímu policejnímu komisaři. 3. KRÁL: Tak dost. Podívejte se, já mám zakletou dceru. BYSTROZRAKÝ: Tohle chcete rýmovat? KRÁL: Co? Rýmovat? A sakra, já zapomněl. VŠEVĚD: Co jsi říkal? KRÁL: Říkal jsem, mám zakletou dceru. VŠEVĚD: No, a dál? KRÁL (*tiše k Bystrozrakému)*: Honem, poraď! BYSTROZRAKÝ: Dceru, dceru, to je taky slovo! Co s tím? JASOŇ: Já bych věděl… BYSTROZRAKÝ: Já taky, ale to nemůžeme použít. 4. **Nápis na psí hrob** Za věrné služby pozemskému pánu – a že se, Pane, nadřel dost – do psího ráje otevři mu bránu

	a podstrč mu tam občas kost. (Vzhledem k povaze úlohy nejsou určeny zdroje) **Vyberte z následující nabídky literární druhy/žánry a přiřaďte je k vybraným úryvkům:** A) Báseň …… B) Komedie …… C) Povídka ……. D) Píseň……. .
Poznámky k úloze	Řešení: A) Báseň 4 B) Komedie 3 C) Povídka ……2 D) Píseň… 1 Úloha ověřuje, zda je žák schopen v krátkém úryvku z uměleckého textu podle kompozice textu, případně užitých jazykových a stylistických prostředků odhadnout vybraný literární druh/žánr.

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Literární výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-9-3-07** uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře
Indikátor	**ČJL-9-3-07. 1 Žák zařadí vybrané autory do uvedených literárních směrů** **ČJL-9-3-07. 2 Žák popíše základní znaky literárního směru na vybrané ukázce**
Příkladové úlohy	**Návrh možných příkladových úloh:** 1) Jména tří autorů (typických představitelů lit. směrů – např. Mácha, Jirásek, Dante apod.) přiřadit ke třem literárním směrům 2) Typická ukázka vybraného díla a žák z ní vypíše základní znaky literárního směru (např. Máchům Máj, Nezvalova Abeceda, jedna z Wolkerových balad apod.)
Poznámky k úloze	Indikátory zkoumají, zda žáci ovládají základní literární směry a jejich znaky. **Pracovní skupina doporučuje tento očekávaný výstup revidovat.**
Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	9.
Tematický okruh	Literární výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-9-3-08** porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování
Indikátor	**ČJL-9-3-08. 1 Žák převede úryvek literárního díla do podoby divadelního scénáře.** **ČJL-9-3-08. 2 Žák porovná film a jeho literární předlohu a popíše základní shody a rozdíly v obsahu obou uměleckých děl**

Příkladové úlohy	Návrh možné příkladové úlohy: 1) Jakýkoliv prozaický úryvek, kde je užita řeč autorská a řeč postavy, žák převede do divadelního (filmového) scénáře Např. : „Tak ještě tu máme tyhle dva pány na holení, “ ukázala Pamela prstem na Ignáce s Oskarem a potom spočinula dvěma významnými, dlouhými pohledy na Hynkovi a na Maxovi, „a po nich přijde to nejzajímavější!“ Bylo zřejmé, že si neomalenost svého výroku — nejen vůči oběma Maxovým kamarádům, ale koneckonců vůči všem, kteří se až dosud představili — vůbec neuvědomuje. „S námi se nezdržujte, slečno průvodkyně, “ řekl hlasitě Ignác, aniž si — jako dosud jediný — stoupl. „My jsme jenom dva úplně bezvýznamní homosexuálové. “ Oskar pozoroval pláž a moře. „My jsme jenom dva řadoví teplajzníci, “ zasmál se Ignác. Max k němu vzhlédl s jistou obavou, ale jeho smích mu připadal v pořádku: byl uvolněný a lehkomyslný. Osvobozující. Ostatní rekreanti se zvýšeným zájmem vzhlíželi k jejich stolu. „Ale jděte, “ řekla Pamela. S nejistým úsměvem se rozhlédla. „Já to říkal, “ řekl Jarda. Nepřátelsky si Ignáce měřil. „No jo. A co je horší: My nejenže nemáme největší životní sen, “ řekl pochmurně Ignác a pohlédl na Irmu s Denisou, „my dokonce nemáme ani koníčky!“ „To zas nelži, “ osmělil se Oskar, „ty přece hrozně rád pozoruješ vosy!“ „V koši, “ řekl Pamele Max. „Abychom byli přesní. “ Jídelnou zavládl všeobecný informační chaos, jehož přímým důsledkem byl rádobydiskrétní šepot. Šarlota s Helgou se zvědavě postavily. „Oni jsou homosexuálové?“ zeptala se Zuzana šeptem svého muže. „Ano, “ řekl Hynek. Přál by si, aby se jeho žena tvářila jinak. Pokud možno méně udiveně. Kde žije? Jakub nevěřil svým uším: Takže oni jsou taky homouši — a docela klidně o tom nahlas mluví! Dokonce se ještě smějí! Nechápal, jak to dokážou — a záviděl jim. Nemohl od nich odtrhnout oči. Přemýšlel, jestli by to taky měl říct. “ Po zpracování textu do podoby scénáře žák určí rozdíly mezi zpracovaným scénářem a prozaickým textem 2) Protože se jedná v tomto případě o notoricky známou scénu z románu Účastníci zájezdu, žák by měl být schopen určit i rozdíl mezi literárním a filmovým zpracováním v širších souvislostech celého díla
Poznámky k úloze	Indikátory zkoumají, zda jsou žáci schopni rozeznat rozdíly v jednotlivých formách uměleckých výpovědí. Doporučujeme vybrat takové texty, kde je užitá řeč autorská a řeč postav a kde je potlačen popis krajiny nebo situace. **Pracovní skupina doporučuje tento očekávaný výstup revidovat.**
Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura

Ročník	9.
Tematický okruh	Literární výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-9-3-09** vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích
Indikátor	**ČJL-9-3-09. 1 Žák vyhledá informace ke splnění určitého úkolu (např. vytvoří seznam děl určitého autora) v různých typech katalogů v knihovně** **ČJL-9-3-09. 2 Žák na základě internetových zdrojů vypracuje určitý úkol (např. základní údaje o životě a tvorbě jednoho z nositelů Nobelovy ceny, ceny Magnesia Litera apod.)**
Příkladové úlohy	Návrh možné příkladové úlohy: 1) Žák v předložené encyklopedii (např. Slovník české literatury po r. 1945, Slovník českých spisovatelů apod.) vypíše základní údaje o určitém autorovi a jeho díle 2) Na základě prostudovaného materiálu žák sám vytvoří encyklopedické heslo o některém autorovi (podle vlastního výběru)
Poznámky k úloze	Indikátory zkoumají nejen, jak se žáci jsou schopni orientovat v encyklopedických příručkách, ale zkoumají také, jak jsou schopni porozumět informacím, které jsou v nich obsaženy. Pokud by měla být úloha zadána, je třeba zabezpečit dostatek příruček.

11.ANGLICKÝ JAZYK-STANDARDY

Vypracovala skupina pro přípravu standardů z anglického jazyka ve složení:

Vedoucí: Mgr. Štěpánka Legemzová, ZŠ Angel, Praha 12

Koordinátor za VÚP: Mgr. Kamila Sladkovská, VÚP Praha

Členové: Mgr. Ludmila Balíková, ZŠ Heyrovského, Olomouc

PaedDr. Zdena Hartingerová, ZŠ SNP Hradec Králové

PaedDr. Jana Hornová, ČŠI

Mgr. Kateřina Janu, ZŠ Bakalovo nám. , Brno

Mgr. Petra Lexová, ZŠ Ostrčilova, Ostrava

Mgr. Ludmila Mottlová, ZŠ Hořovice

Mgr. Jana Sankotová, Gymnázium Pelhřimov

1. stupeň – 2. období (5. ročník)

UČIVO
(slouží ke specifikaci obsahu a rozsahu očekávaných výstupů nebo indikátorů)

Typy textů[2]

formulář, blahopřání, pozdrav, krátký neformální dopis, email, pozvánka, sms, vzkaz, pohlednice např. z prázdnin, žádost, omluva, popis, návod, nápis, jízdní řád, leták, plakát, pokyn, příkaz, říkanka, básnička a písnička, pohádka, komiks

Tematické okruhy
domov, rodina, škola a vyučovací předměty, volný čas a zájmová činnost, město a venkov, názvy povolání, lidské tělo, čas: hodiny, dny v týdnu, měsíce v roce, oblékání, nákupy, jídlo a potraviny, příroda, roční období a počasí, tradice a zvyky, svátky, základní důležité zeměpisné údaje, děti a mládež v jiných zemích Evropy

Slovní zásoba ve vztahu k tematickým okruhům

Jazykové prostředky
- základní fonetické znaky, základní pravidla výslovnosti slov, pravopis osvojených slov a tvarů

množné číslo podstatných jmen, člen určitý, neurčitý, přídavná jména (základní a přivlastňovací), zájmena (osobní, přivlastňovací, tázací, ukazovací), číslovky (základní, řadové), základní předložky místa a času

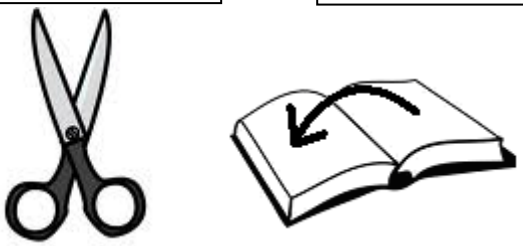
slovesa to be, have, can a známá plnovýznamová slovesa v přítomném čase (prostý a průběhový), rozkazovací způsob
- věta jednoduchá, tvorba otázky a záporu, pořádek slov ve větě, otázky s „who/what/when/where/how/why“, vazba there is/ there are

Poznámky:
1) Očekávané výstupy z RVP ZV, které jsou rozpracovány do jednotlivých indikátorů, jsou vyznačeny tučným písmem.
2) Netestovatelné očekávané výstupy z RVP ZV včetně rozpracovaných indikátorů jsou vyznačeny odlišnou barvou.

[2] Všechny uvedené typy textů jsou přiměřené úrovni A1 a odpovídají věkové kategorii žáků. Jsou zde uvedeny takové typy textů, které se týkají specifických komunikačních situací. Základní typy textů, které jsou obsaženy v indikátorech, např. otázka, odpověď, dialog, zde uvedeny nejsou. S těmito typy textů se operuje ve větné skladbě, proto se mohou také objevit v jazykových prostředích.

Vzdělávací obor	Anglický jazyk
Ročník	5.
	Receptivní řečové dovednosti – čtení s porozuměním
Očekávaný výstup RVP ZV	**CJA-5-2-01** Rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům.
Indikátor	**CJA-5-2-01. 1** V jednoduchých textech vyhledá požadované informace.
Ilustrační úloha	**<u>Přečti si text a vyřeš následující úkoly.</u>** Dear Peter, My Grandpa´s house is in the country. I stay there during the school holidays. There aren´t many cars, and I ride my bike a lot. I go for long walks with Grandpa´s dog. I like Grandpa´s country home. During the school term, I live with Mum and Dad in a flat in Liverpool. It´s a big city. When I´m there, I go shopping with Mum. I go to the cinema with Dad. There are lots of cars so I don´t ride my bike in the city. I play computer games. Please write soon. Love, Amy **<u>1. Vyhledej v textu, s kým chodí Amy na procházku.</u>** **<u>Vyznač vhodný obrázek.</u>** A □ B □ C □

	2. Označ, čemu se Amy věnuje ve volném čase. A □ She goes for long walks with Grandpa´s dog. B □ She plays the piano. C □ She draws pictures. D □ She plays computer games. Řešení: 1C; 2A, D;
Poznámky k úloze	typ úlohy č. 1: žák vyhledá v textu informaci a označí odpověď pomocí obrázku Obrázek A – Amy na procházce sama. Obrázek B – Amy na procházce s dědečkem. Obrázek C – Amy na procházce se psem. (správné řešení) typ úlohy č. 2: žák označí dvě správné možnosti z výběru další možné typy úloh: kategorizace, dichotomická úloha Popis jednoduchého textu je uveden v obecné charakteristice materiálů doporučených k tvorbě úloh. zdroje: google cliparts Učebnice Happy Earth 1, Oxford 2009 Správné odpovědi v tabulce označené zeleně.

Vzdělávací obor	Anglický jazyk
Ročník	5.
	Receptivní řečové dovednosti – čtení s porozuměním
Očekávaný výstup RVP ZV	**CJA-5-2-01** Rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům.
Indikátor	**CJA-5-2-01. 2** Rozumí krátkým pokynům v učebnici.
Ilustrační úloha	**Přečti slovesa a přiřaď k obrázkům.** **WRITE CUT DRAW** **READ CLOSE THE BOOK** **1.** ☐ ☐ ☐ **4.** ☐ ☐ **Řešení:** **1. Draw 2. Write 3. Read 4. Cut 5. Close the book**
Poznámky k úloze	**typ úlohy: žák přiřadí slovní spojení ke správnému obrázku** **Popis textu je uveden v obecné charakteristice materiálů doporučených k tvorbě úloh.** **Zdroj obrázků: Google cliparts**

Vzdělávací obor	Anglický jazyk
Ročník	5.
	Receptivní řečové dovednosti – poslech s porozuměním
Očekávaný výstup RVP ZV	**CJA-5-2-01** Rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům.
Indikátor	**CJA-5-2-01. 3** Rozumí známým slovům a základním větám, které se vztahují k rodině, škole, volnému času a dalším známým tématům, v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně.
Ilustrační úloha	**<u>Poslouchej. Přiřaď ke každému jeho oblíbenou věc.</u>** Tim ……. Mary ……. . Jane ……. Peter ……. **A** **B** **C** **D** <u>Tapescript:</u> 1. <u>Tim</u>*: Hi ! I´m Tim. My favourite thing is a guitar. I love music!* 2. <u>Teacher</u>*: What´s your favourite thing, Mary?* <u>Mary</u>*: I like ice- cream ! Hmm, yummy!* 3. <u>Jane</u>*: Hello, my name´s Jane. I like reading. My favourite thing is a book.* 4. <u>Peter</u>*: This is my favourite thing. It´s a football. Oh, my name´s Peter.* <u>Řešení:</u> **Tim C** **Mary B** **Jane D** **Peter A**
Poznámky k úloze	<u>typ úlohy:</u> na základě poslechu audionahrávky žák přiřadí ke jménu správný obrázek popis obrázků: 1 – fotbalový míč, 2 – zmrzlina, 3 – kytara, 4-kniha <u>další možné typy úloh</u>: dichotomická úloha, doplňování, výběr z odpovědí, otevřené úlohy s jednoduchou odpovědí <u>zdroj obrázků</u>: Google cliparts Nahrávka by měla být zopakována 2x.

<table>
<tr><td>Vzdělávací obor</td><td>Anglický jazyk</td></tr>
<tr><td>Ročník</td><td>5.</td></tr>
<tr><td></td><td>Receptivní řečové dovednosti – poslech s porozuměním</td></tr>
<tr><td>Očekávaný výstup RVP ZV</td><td>CJA-5-2-01

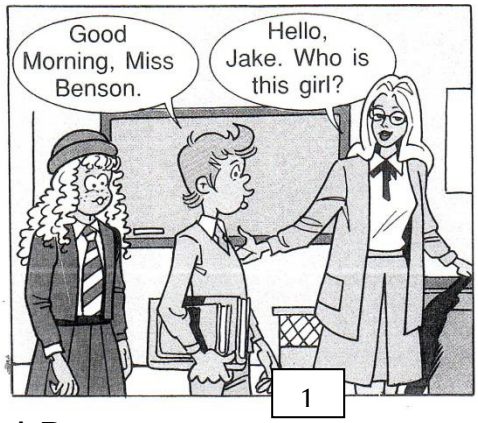
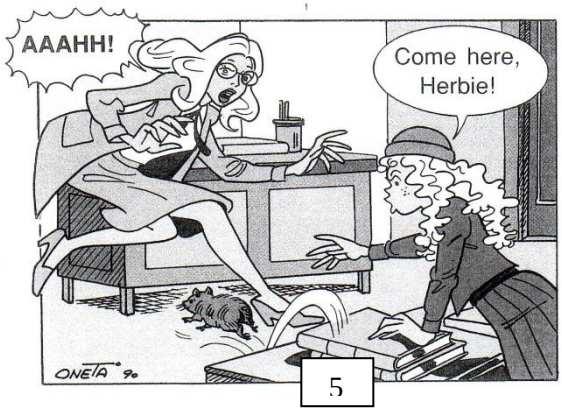
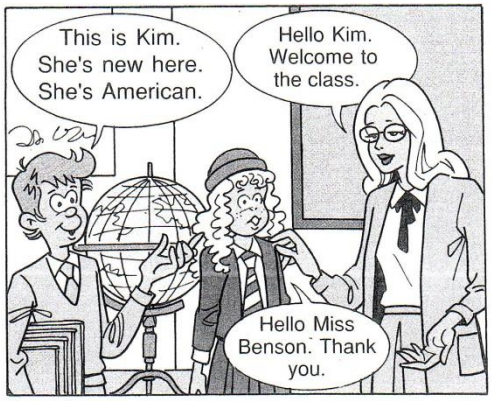
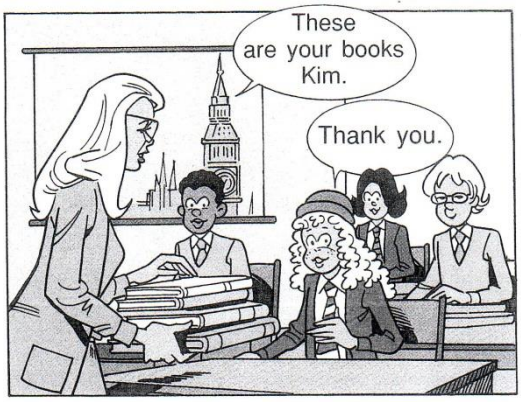
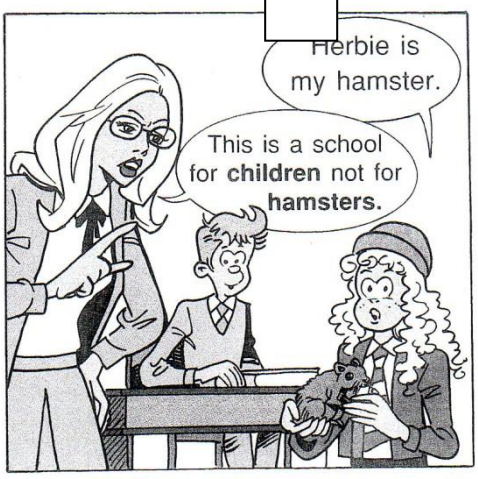
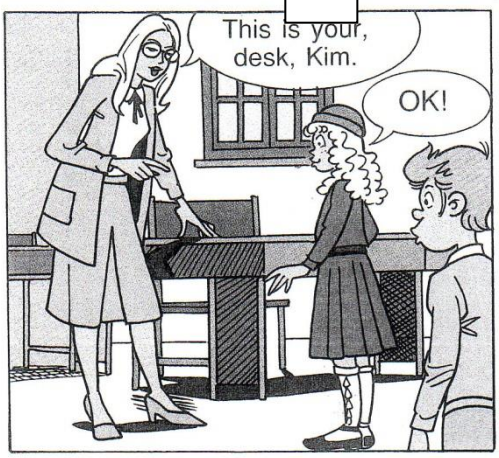
Rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům.</td></tr>
<tr><td>Indikátor</td><td>CJA-5-2-01. 4
Rozumí jednoduchým číselným údajům.</td></tr>
<tr><td>Ilustrační úloha</td><td><u>Poslouchej. Doplň tabulku.</u>

<table>
<tr><th>Name</th><th>Age (How old?)</th><th>Address</th><th>Pets</th></tr>
<tr><td>Lucy</td><td>9</td><td>52 London Road</td><td>3 dogs</td></tr>
<tr><td>Emma</td><td></td><td>Park Road</td><td>rabbits and fish</td></tr>
</table>

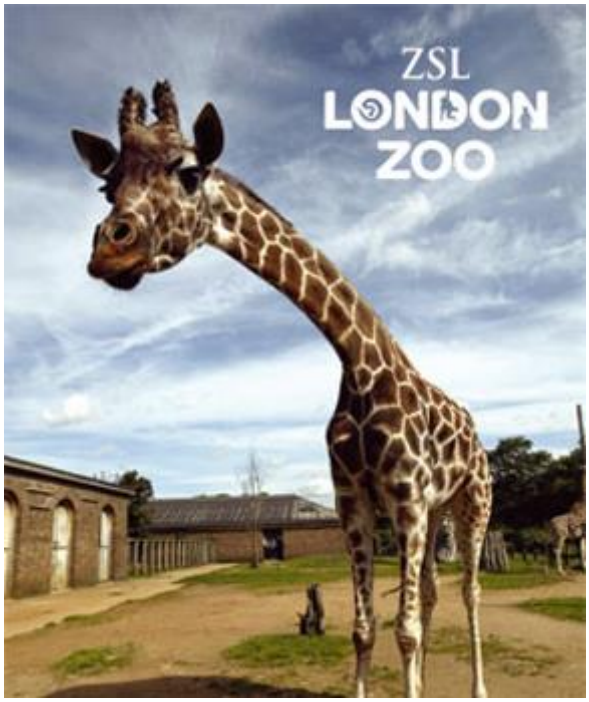
<u>Tapescript:</u>
Reporter: Hello, what´s your name?
Lucy: Hello, I´m Lucy and this is my friend Emma.
Reporter: How old are you, Lucy?
Lucy: I´m nine years old.
Reporter: And where do you live?
Lucy: I live at number 52, London Road and I have got 3 dogs at home.
Reporter: Thank you, Lucy. And how old are you, Emma?
Emma: I´m 10.
Reporter: Ok, and what´s your address?
Emma: My address is 25 Park Road.
Reporter: Have you got any pets, Emma?
Emma: Yes, I´ve got 4 rabbits and 1 fish.
….
<u>Řešení:</u>

<table>
<tr><th>Name</th><th>Age (How old?)</th><th>Address</th><th>Pets</th></tr>
<tr><td>Lucy</td><td>9</td><td>52 London Road</td><td>3 dogs</td></tr>
<tr><td>Emma</td><td>10</td><td>25 Park Road</td><td>4 rabbits and 1 fish</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Poznámky k úloze</td><td><u>typ úlohy:</u> na základě poslechu audionahrávky žák doplní do tabulky požadované údaje

<u>další možné typy úloh</u>: výběr z odpovědí, psaní čísel podle nahrávky.
Nahrávka by měla být zopakována 2x.
<u>Zdroj poslechu</u>: Tracks 4 (Longman)</td></tr>
</table>

Vzdělávací obor	Anglický jazyk
Ročník	5.
	Receptivní řečové dovednosti – čtení s porozuměním
Očekávaný výstup RVP ZV	**CJA-5-2-02** Rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci.
Indikátor	**CJA-5-2-02. 1** V jednoduchých textech s vizuální oporou porozumí hlavní myšlence.
Ilustrační úloha	**<u>Přečti si komiks a označ obrázky čísly 1-6 podle smyslu textu.</u>** **<u>Dva obrázky jsou již očíslované.</u>** **HERBIE** A B C D E F

Poznámky k úloze	Řešení: C2, D4, E6, F3 typ úlohy: žák určí správné pořadí obrázků další možné typy úloh: přiřazování textu a obrázku, přiřazování nadpisu k textu, kategorizace, dichotomická úloha, doplňování chybějících slov nebo vět z nabídky, doplnění informace do tabulky, určení správného pořadí vět Popis jednoduchého textu je uveden v obecné charakteristice materiálů doporučených k tvorbě úloh. Zdroj: Text úlohy převzat z časopisu Ready for English, ELI Italy 1990.

Vzdělávací obor	Anglický jazyk
Ročník	5.
	Receptivní řečové dovednosti – čtení s porozuměním
Očekávaný výstup RVP ZV	**CJA-5-2-02** Rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci.
Indikátor	**CJA-5-2-02. 2** Vyhledá informace k jednoduchému tématu v časopise nebo na webové stránce a tyto informace využije.
Ilustrační úloha	**Jedeš do Londýna a chceš navštívit zoologickou zahradu. Na adrese http://www. londonpass. com/london-attractions/london-zoo. html jsou užitečné informace. Přečti si je a odpověz na tyto otázky:** 1. What is the address of the zoo? (Regent's Park, London NW1) 2. When does the zoo open? (at 10) 3. When is the zoo closed all day? (Christmas Day/ 25th December/ 25/12) 4. How much is the ticket for you? (14. 20) Visit ZSL London Zoo for free-saving £18! London Attractions > Places of Interest > **London Zoo** **London Zoo** **View Map** **ADDRESS:** Regent's Park London NW1

	Tel: 020 7722 3333 020 7722 3333 **Opening Times:** Open daily at 10. 00hrs. Closing times vary, please visit website or call for details. Closed: Christmas Day. **Facilities:** Please check with attraction regarding accessibility, mobility and other special issues. **London Pass Benefits:** **Free entry to ZSL London Zoo with a London Pass** Normal Ticket Price: Adult: £18. 00 Child: £14. 20 ZSL London Zoo in Regent's Park is the perfect fun-filled family attraction.
Poznámky k úloze	zdroj textu: http://www. londonpass. com/london-attractions/london-zoo. html (25. 2. 2011) typ úlohy: žák vyhledá informace v autentickém materiálu a odpoví na otázky Řešení je vyznačeno zeleně. Odpověď je považována za správnou i při formální nepřesnosti (např. odpověď “10” na otázku č. 2 nebo odpověď “14, 20” na otázku č. 4). Adresa (otázka č. 1) musí být uvedena celá.

Vzdělávací obor	Anglický jazyk
Ročník	5.
	Receptivní řečové dovednosti – poslech s porozuměním
Očekávaný výstup RVP ZV	**CJA-5-2-02** Rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci.
Indikátor	**CJA-5-2-02. 3** Rozumí obsahu a smyslu ústních sdělení a otázek, které se vztahují k rodině, škole, volnému času a dalším známým tématům, v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně.
Ilustrační úloha	**<u>Poslouchej. Přiřaď ke každému jménu správný obrázek.</u>** **Paul ……. .** **Simon ……. .** **Kate ……. .** **Mandy ……. .** **A** **B** **C** **D** <u>Tapescript:</u> 1. *Speaker A: Where are you going, Paul?* *Speaker B: I´m going to the beach. Where are my sunglasses? It´s really hot today!* 2. *Speaker C: Hi, I´m Simon and I´m in London today. The weather is not very nice, I need my umbrella!* 3. *Speaker D: Is it hot outside, Kate?* *Speaker E: No, it isn´t. It´s cold today and it´s cloudy.* 4. *Speaker F: Look out of the window, Mandy! We can make a big snowman. Hurray!* <u>Řešení:</u> Paul B Simon A Kate D Mandy C
Poznámky k úloze	<u>typ úlohy</u>: na základě poslechu audionahrávky žák přiřadí ke jménu správný obrázek <u>další možné typy úloh</u>: dichotomická úloha, doplňování, výběr z odpovědí, otevřené úlohy s krátkou odpovědí, určení správného pořadí, zápis do tabulky nebo formuláře Nahrávka by měla být zopakována 2x. zdroj obrázků: Google cliparts

Vzdělávací obor	Anglický jazyk
Ročník	5.
	Receptivní řečové dovednosti – čtení s porozuměním
Očekávaný výstup RVP ZV	**CJA-5-2-04** Vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku.
Indikátor	**CJA-5-2-04. 1** V jednoduchých textech vyhledá požadované informace.
Ilustrační úloha	**<u>Přečti si text a vyřeš následující úkoly.</u>** John loves sports. He does some sport nearly every day. He goes swimming on Mondays after school. Then he goes running with some friends. He comes home for dinner. He also plays in two school teams – on Wednesdays he plays basketball and on Thursday evenings he plays in a football team. On Friday and Saturday mornings he goes running again. On Fridays he plays tennis with his father in the afternoon. He also cycles to school every day. Cycling is his favourite sport. On Sunday he has a free day. **<u>1. Napiš správný název dne pod následující obrázky.</u>** a) _____ b) _____ c) _____ d) _____ **<u>2. Označ správnou odpověď</u>**. *John doesn´t do any sport _____.* a. on Tuesdays b. on Thursdays c. on Sundays d. on Mondays *He does more than two sports _____.* a. on Fridays b. on Saturdays c. on Thursdays d. on Sundays He enjoys most. a. running b. basketball c. cycling d. tennis

3. Označ v tabulce správnou kolonku.

	Monday	Wednesday	Saturday	Friday
He does some sport at school.		x		
He does sports with a member of his family.				x
He comes home for dinner.	x			

Řešení:
1. a) Thursday, b) Monday, c) Friday, d) Wednesday
2. c. , a. , c.
3. Správné odpovědi označené zeleně.

Poznámky k úloze

typ úlohy č. 1: žák přiřadí ke každému obrázku den, ve kterém (zobrazená) aktivita probíhá

Obrázek 1 – John hraje fotbal.
Obrázek 2 – John plave.
Obrázek 3 – John hraje tenis.
Obrázek 4 – John hraje košíkovou.

typ úlohy č. 2: žák na základě textu vybere správnou odpověď
typ úlohy č. 3: žák na základě textu vybere a označí v tabulce správnou možnost

další možné typy úloh: dichotomická úloha

Popis jednoduchého textu je uveden v obecné charakteristice materiálů doporučených k tvorbě úloh.

zdroj obrázků: www. clipartguide. com
Text je upravený z Cambridge English for schools, Workbook Two, A. Littlejohn, D. Hicks, Cambridge University Press 1996 ISBN 0-521-42174-8

Vzdělávací obor	Anglický jazyk
Ročník	5.
	Receptivní řečové dovednosti-čtení s porozuměním
Očekávaný výstup RVP ZV	**CJA-5-2-04** Vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku.
Indikátor	**CJA-5-2-04. 2** Vytvoří odpověď na otázku týkající se textu.
Ilustrační úloha	**Přečti si text a vyřeš následující úkoly.** Tom Twitter is thirty years old. He lives in a small village called Kennington near Oxford. He drives a train. Every weekday he drives trains from Oxford to London. He likes driving a train. He wants to move to a big town because there is not much to do in the village. In his free time he plays football, he watches TV and he likes reading. **1. Odpověz na otázky.** 1. Where does Tom live? In _____ 2. What is Tom´s job? _____ 3. Does Tom enjoy living in the village? _____ 4. Does Tom work at the weekends? _____ 5. Does Tom like his job? _____ Řešení: 1. Kennington 2. train driver, he drives a train 3. no 4. no 5. yes
Poznámky k úloze	typ úlohy: žák v textu vyhledá potřebnou informaci a odpoví na otázky Popis textu je uveden v obecné charakteristice materiálů doporučených k tvorbě úloh. Zdroj: přepracovaný text (Longman Group Ltd 1994)

Vzdělávací obor	Anglický jazyk
Ročník	5.
	Produktivní řečové dovednosti – psaní
Očekávaný výstup RVP ZV	**CJA-5-3-01** Sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení, vyplní své základní údaje do formulářů.
Indikátor	**CJA-5-3-01. 1** Napíše blahopřání, pohlednici nebo krátký neformální dopis kamarádovi.
Ilustrační úloha	**Doplň pohlednici z prázdnin. Můžeš se inspirovat tímto obrázkem.** _____ *Nicol,* *I am _____! My holidays are* *super because _____* _____ *Love,* _____ *Nicol Smith,* *32 West St,* *Brighton,* *BN1 2 RT* *England*

Poznámky k úloze

typ úlohy: žák dopíše pohlednici podle zadání

další možné typy úloh: dopsání slov do blahopřání nebo dopisu

Správné řešení posoudí hodnotitel. Doporučená kritéria hodnocení:

a) obsahové splnění úkolu (tj. doplněné položky jsou smysluplné, případně je jejich smysl snadno odvoditelný z kontextu),
b) gramatická správnost.

Např. “in Mexico” (položka 2) vyhovuje obsahovému i gramatickému kritériu, “Mexico” (stejná položka) by splňovala pouze kritérium obsahové. Položka je taktéž považována za správnou i v případě pravopisné chyby, která nemění smysl (např. “swimm every day” – položka 3).

Možné řešení:

Dear Nicol, *I am OK! My holidays are* *super because I swim every day,* *(it is hot and ice-cream is good).* *Love,* [Žák napíše své jméno nebo přezdívku apod.]	*Nicol Smith,* *32 West St,* *Brighton,* *BN1 2 RT* *England*

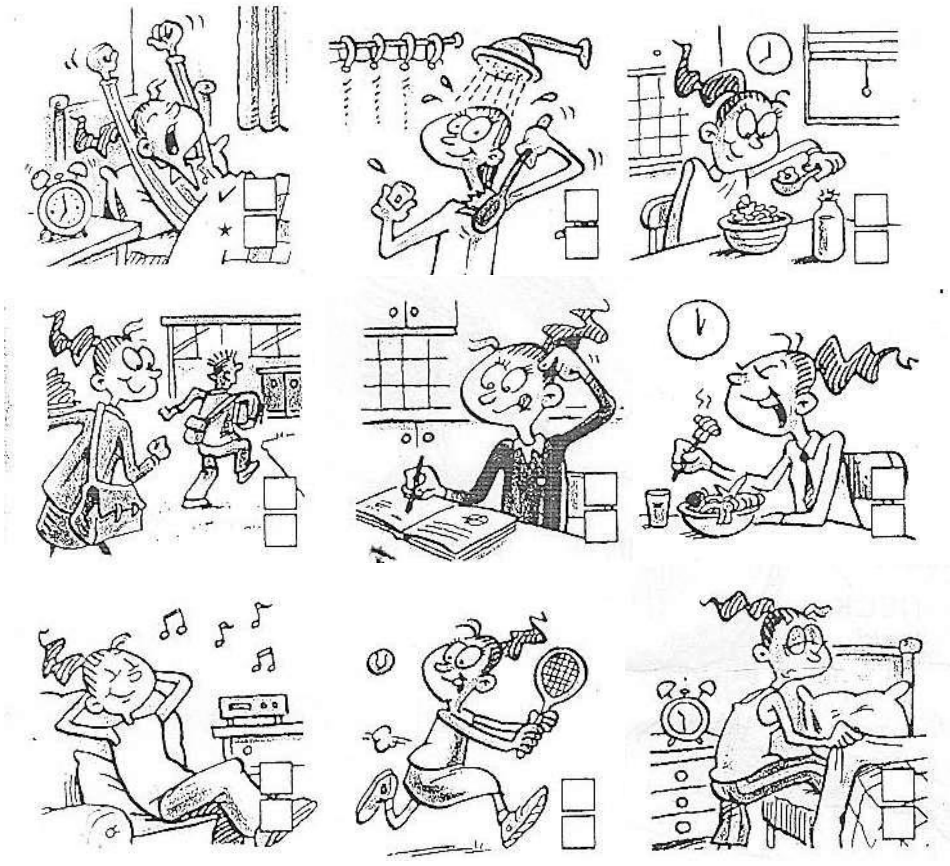
Text uvedený v pohlednici v kulaté závorce je ilustrační, aby žák úlohu splnil stačí za “because” uvést jeden důvod.

Vzdělávací obor	Anglický jazyk
Ročník	5.
	Produktivní řečové dovednosti – psaní
Očekávaný výstup RVP ZV	**CJA-5-3-01** Sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení, vyplní své základní údaje do formulářů.
Indikátor	**CJA-5-3-01. 2** Sestaví gramaticky a formálně správně jednoduchou odpověď na sdělení.
Ilustrační úloha	**Přečti si Petrův e-mail. Poděkuj mu a odpověz, že přijdeš.**
Poznámky k úloze	typ úlohy: žák stručně odpoví na e-mail, poděkuje a přijme pozvání Správné řešení posoudí hodnotitel. Doporučená kritéria hodnocení: a) obsahové splnění úkolu (poděkování a přijetí pozvání), b) stylistická správnost (oslovení a podpis, event. závěrečný pozdrav), c) gramatická a pravopisná správnost (pořádek slov, základní interpunkční pravidla – např. tečka za oznamovací větou, psaní velkých písmen). Největší význam je přitom přikládán obsahovému kritériu. Drobné formální nedostatky, které nemají vliv na obsahové splnění úkolu (např. “com” místo “come”), neznamenají ztrátu bodů. **Možné řešení:** Dear Peter, Yes, I can come. Thank you. (I am very happy.) Kim

<table>
<tr><td>Vzdělávací obor</td><td>Anglický jazyk</td></tr>
<tr><td>Ročník</td><td>5.</td></tr>
<tr><td></td><td>Produktivní řečové dovednosti – psaní</td></tr>
<tr><td>Očekávaný výstup RVP ZV</td><td>CJA-5-3-01
Sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení, vyplní své základní údaje do formulářů.</td></tr>
<tr><td>Indikátor</td><td>CJA-5-3-01. 3
Vyplní osobní údaje ve formuláři.</td></tr>
<tr><td>Ilustrační úloha</td><td><u>Doplň informace o sobě</u>.

<table>
<tr><td>Name</td><td></td></tr>
<tr><td>Surname</td><td></td></tr>
<tr><td>Age</td><td></td></tr>
<tr><td>Birthday</td><td></td></tr>
<tr><td>E-mail</td><td></td></tr>
<tr><td>Address</td><td></td></tr>
<tr><td>I like:</td><td></td></tr>
<tr><td>I don’t like:</td><td></td></tr>
<tr><td>I can:</td><td></td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td>Poznámky k úloze</td><td><u>typ úlohy:</u> žák vyplní formulář

Správné odpovědi posoudí hodnotitel.
Doporučená kritéria hodnocení:
Sledováno je především obsahové kritérium s tím, že položka je obsahově splněna i v případě pravopisné nebo jiné formální chyby, která nebrání porozumění, např. odpověď “swim” k položce “I like”. Lze předpokládat, že u položky “Birthday” budou žáci nepřesně uvádět celé datum svého narození-i v tom případě je odpověď přijatelná, neboť obsahové kritérium je naplněno.</td></tr>
</table>

Vzdělávací obor	Anglický jazyk
Ročník	5.
	Produktivní řečové dovednosti-psaní
Očekávaný výstup RVP ZV	**CJA-5-3-02** Reprodukuje písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace
Indikátor	**CJA-5-3-02. 1** Písemně převypráví jednoduchý obsah textu s pomocí obrázku nebo osnovy.
Ilustrační úloha	**Přečti si text .** **Napiš 5 vět o tom, co dělá Ann každé ráno. Obrázková osnova Ti pomůže.** Ann gets up at 7 o'clock. She has a shower in her bathroom and brushes her teeth. She has cereal and milk for breakfast. She likes it. After breakfast she goes to school. Usually she walks or takes a bus. Lessons start at quarter to nine. Her favourite lesson is Science. She likes animals a lot. She has lunch in the school canteen. She plays tennis on Tuesdays. On Fridays she has piano lessons. She likes music. Ann has dinner at half past six, after dinner she watches TV or listens to music. She goes to bed at nine, she reads books or comics for twenty minutes and then she goes to sleep.

Poznámky k úloze	tp úlohy 1: Žák doplní vynechaná slova do rámečků podle obrázkové osnovy. typ úlohy 2. žák popíše v jednoduchých kladných větách činnosti podle obrázkové osnovy. Správné řešení posoudí hodnotitel. Obměna: 1. žák může popsat den v 1. osobě jednotného čísla 2. žák může napsat porovnání se svým denním režimem a s příběhem dle obrázku např. *I get up at 6 o'clock **but** Ann gets up at 7 o'clock.*

<table>
<tr><td>Vzdělávací obor</td><td>Anglický jazyk</td></tr>
<tr><td>Ročník</td><td>5.</td></tr>
<tr><td></td><td>Produktivní řečové dovednosti-psaní</td></tr>
<tr><td>Očekávaný výstup RVP ZV</td><td>CJA-5-3-02
Reprodukuje písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace</td></tr>
<tr><td>Indikátor</td><td>CJA-5-3-02. 2
Shrne písemně jednoduchý obsah krátké slyšené konverzace.</td></tr>
<tr><td>Ilustrační úloha</td><td><u>Poslouchej. Co umí James dělat? Označ, co umí (√) a co neumí (x). Napiš o Jamesovi 6 vět.</u>

<table>
<tr><th></th><th>(√) or (x)</th></tr>
<tr><td>play the piano</td><td></td></tr>
<tr><td>speak English</td><td></td></tr>
<tr><td>draw with his left hand</td><td></td></tr>
<tr><td>swim</td><td></td></tr>
<tr><td>speak German</td><td></td></tr>
<tr><td>draw</td><td></td></tr>
</table>
……
Tapescipt:
“Every Saturday James has got a piano lesson. He can play the piano well. His sister, Clare, goes swimming, but James can’t swim.
In the afternoon, James does some art. He can draw horses and other animals. He draws with his left hand. His sister practises her German. She likes German. James can’t speak German. He only speaks English. ”</td></tr>
<tr><td>Poznámky k úloze</td><td><u>Řešení:</u>

<table>
<tr><th></th><th>(√) or (x)</th></tr>
<tr><td>play the piano</td><td>√</td></tr>
<tr><td>speak English</td><td>√</td></tr>
<tr><td>draw with his left hand</td><td>√</td></tr>
<tr><td>swim</td><td>x</td></tr>
<tr><td>speak German</td><td>x</td></tr>
<tr><td>draw</td><td>√</td></tr>
</table>

<u>typ úlohy:</u>
Na základě poslechu audionahrávky žák doplní tabulku, na základě které napíše 6 vět.
<u>Správné řešení posoudí hodnotitel.</u>
Předpokládáme, že žáci si nejsou schopni vypsat důležité informace jen na základě poslechu. Doplnění tabulky bude bráno jako pomocný krok.
Hodnotitel hodnotí jen produkovaný text. Produkovaný text může obsahovat i údaje neobsažené v tabulce. Např. o Jamesově sestře.
Text: vlastní</td></tr>
</table>

Vzdělávací obor	Anglický jazyk
Ročník	5.
	Produktivní řečové dovednosti-psaní
Očekávaný výstup RVP ZV	**CJA-5-3-03** Obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu.
Indikátor	**CJA-5-3-03. 1** Svými slovy vyjádří smysl textu.
Ilustrační úloha	**<u>Přečti si krátký text. Kde se rozhovor odehrává?</u>** **Peter**: Hey, look! These T-shirts are really cool. **Daniel:** What? I'm sorry. I don't understand – what does "cool" mean? **Peter:** Oh, it means "great". **Assistant:** Good morning. Can I help you? **Peter:** Yes, can I have a T-shirt, please? **Assistant**: Yes, of course. What colour do you want? **Peter:** Black, please. **Assistant:** Small, medium or large? **Peter:** Have you got a small one? **Assistant**: Yes, we have. **Daniel**: Small! Is it for you? **Peter:** No, it ´s for Sue. It's her birthday on Wednesday.
Poznámky k úloze	<u>typ úlohy:</u> Žák napíše kde se rozhovor odehrává Možnosti správných odpovědí In the shop/ at the shop; a shop; the shop; clothes shop; shop (chybějící předložka nebo člen není na závadu) Správné odpovědi posoudí hodnotitel. Zdroj: Shine, student's book, Macmillan 2003

2. stupeň (9. ročník)

UČIVO
(slouží ke specifikaci obsahu a rozsahu očekávaných výstupů nebo indikátorů)

Typy textů[3]

oslovení, pozdrav, reakce na oslovení, přivítání, představování, omluva, reakce na omluvu, poděkování a reakce na poděkování, prosba, formální a neformální žádost, návrh a nabídk, zpráva, přání, souhlas/nesouhlas, telefonování, osobní dopis, email, formulář, dotazník, detailní popis osoby, věci a události, příkaz, zákaz a rada, recept, referát, ilustrovaný příběh, komiks, adaptované literární dílo

Tematické okruhy

domov, rodina, bydlení, škola, volný čas a zájmová činnost, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, vnitřní a vnější charakteristika člověka, různé stravovací návyky, město, nákupy a móda, příroda a životní prostředí, počasí, člověk a společnost, volba povolání, moderní technologie a média, zeměpisné údaje, cestování, problémy mládeže

Slovní zásoba ve vztahu k tematickým okruhům

Jazykové prostředky
- fonetický přepis slov, základní pravidla výslovnosti větných celků a hlásek, frázování, slovní a větný přízvuk, výška a síla hlasu, tempo řeči; fonetická transkripce

člen určitý a neurčitý, abstraktní podstatná jména, stupňování přídavných jmen, pořadí rozvíjejících přídavných jmen, zájmena (osobní, přivlastňovací, ukazovací, tázací, vztažná, neurčitá a jejich složeniny), číslovky (řadové), příslovce (neurčitá), tvoření a stupňování příslovcí, předložky místa a času, spojovací výrazy
slovesné časy – přítomný prostý, průběhový, minulý prostý, průběhový, vyjadřování budoucnosti, předpřítomný čas prostý, modální slovesa, rod činný a trpný, podmiňovací způsob, základní slovesné vazby
- stavba věty, druhy vět dle postoje mluvčího (tvorba otázek a záporu)
- pravopis – psaní malých a velkých písmen, dělení slov, pravidla interpunkce

Poznámky:
1) Očekávané výstupy z RVP ZV, které jsou rozpracovány do jednotlivých indikátorů, jsou vyznačeny tučným písmem.
2) Netestovatelné očekávané výstupy z RVP ZV včetně rozpracovaných indikátorů jsou vyznačeny odlišnou barvou.

[3] Všechny uvedené typy textů jsou přiměřené úrovni A2 a odpovídají věkové kategorii žáků. Jsou zde uvedeny takové typy textů, které se týkají specifických komunikačních situací. Základní typy textů, které jsou obsaženy v indikátorech, např. otázka, odpověď, dialog, zde uvedeny nejsou. S těmito typy textů se operuje ve větné skladbě, proto se mohou objevit v jazykových prostředích.

Vzdělávací obor	Anglický jazyk
Ročník	9.
	Receptivní řečové dovednosti – čtení s porozuměním
Očekávaný výstup RVP ZV	**CJA-9-1-02** Rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky.
Indikátor	**CJA-9-1-02. 1** Rozumí obsahu krátkých jednoduchých textů a s využitím vizuální opory obsahu jednoduchých neadaptovaných textů.
Ilustrační úloha	**<u>Přečti si text a potom odpověz na otázky.</u>** It was half past eight in the morning. The telephone rang and Mary went to answer it ´ Hello, who´s there?´ she asked. ´ It´s me – Peter. ´ Peter was a friend of Mary´s eight-year-old brother, Johnny. ´Oh, hello, Peter. What do you want?´ said Mary. ´ Can I speak to Johnny?´ ´No, ´ said Mary, ´you can´t speak to him now. He is busy. He is getting ready for school. He is eating his breakfast. Grandmother is combing his hair. Our sister Jane is under the table, putting his shoes on. Mother is getting his books and putting them in his school bag. Goodbye, I´ve got to go now. I have to hold the door open. The school bus is coming. ´ a. What time was it at the beginning of this story? …… b. Who was Peter? …… c. What was Johnny doing? …… d. What was Jane doing? …… .
Poznámky k úloze	Správné řešení: a. (It was) half past eight (in the morning) b. Johnny´s friend. c. Johny was getting ready for school. / He was eating breakfast. d. Jane was putting his shoes on. Popis jednoduchého textu je uveden v obecné charakteristice materiálů doporučených k tvorbě úloh. Zdroj: Upravený text a obrázky volně podle L. A. Hill: Intermediate Stories for Reproduction (OUP1994, ISBN 0-19- 432542-3)

Vzdělávací obor	Anglický jazyk
Ročník	9.
	Receptivní řečové dovednosti – čtení s porozuměním
Očekávaný výstup RVP ZV	**CJA-9-1-02** Rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky.
Indikátor	**CJA-9-1-02. 2** V jednoduchých textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky.
Ilustrační úloha	**Přečti si text. Potom vypracuj následující úkoly.** Dear Dorothy Thank you very much for the book on weather. I am looking forward to reading it because we are studying climate at school. On Sunday I met my aunt Annie and uncle Ben and we had a great time together. We sat around and chatted for a while, and then we took a walk and saw some of the interesting sights. We also watched a Czech film on DVD in the evening. It was very funny! In the evening we went out for dinner to the new Chinese restaurant around the corner but the food wasn´t very good. When you come to see me next time, we will have to go somewhere else! See you soon, Peter **1. Napiš, kterou větou Peter:** a) kritizoval kvalitu jídla v restauraci . . . . . . b) oznámil Dorothy, co probírají ve škole . . . . . . c) napsal, co dělal s tetou a strýcem v neděli večer. . . . . . . **2. Najdi slova v textu, která mají následující významy:** a) wind, temperature, sun, snow, rain . . . . . . b) places visited by tourists . . . . . . c) talked . . . . . . d) a place where two streets meet . . . . . . **3. Proč byl dopis napsán?** a) to invite Dorothy to visit Peter b) to say thank you for the book Řešení: 1. a) . . . (but) the food wasn´t very good. b) . . . we are studying climate at school c) We (also) watched a (Czech) film (on DVD in the evening). 2. a) weather b) sights

	c) chatted d) corner 3. Proč byl dopis napsán? b) to say thank you for the book
Poznámky k úloze	další možné typy úloh : odpovědi na otázky Popis jednoduchého textu je uveden v obecné charakteristice materiálů doporučených k tvorbě úloh.

<table>
<tr><td>Vzdělávací obor</td><td>Anglický jazyk</td></tr>
<tr><td>Ročník</td><td>9.</td></tr>
<tr><td></td><td>Receptivní řečové dovednosti – čtení s porozuměním</td></tr>
<tr><td>Očekávaný výstup RVP ZV</td><td>CJA-9-1-02
Rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky.</td></tr>
<tr><td>Indikátor</td><td>CJA-9-1-02. 3

Pracuje s autentickými materiály pro vyhledávání a zpracování nových informací, např. s internetem, encyklopedií.</td></tr>
<tr><td>Ilustrační úloha</td><td>Přečti si informace z webové stránky a vyřeš následující úkoly:

Opening times

The Tower of London is open to visitors throughout the year

Visitor Information:

The Royal Regiment of Fusiliers Museum is closed to visitors for refurbishment purposes. The transformed Museum will reopen around Easter 2011.

The top floor of the White Tower will be closed from 01 to 31 March 2011, to install our latest exhibition. The rest of the White Tower will be open as usual.

Opening times

<table>
<tr><td colspan="2">Summer opening times</td></tr>
<tr><td colspan="2">01 March-31 October</td></tr>
<tr><td>Tuesday-Saturday</td><td>09:00-17:30</td></tr>
<tr><td>Sunday-Monday</td><td>10:00-17:30</td></tr>
<tr><td>Last admission</td><td>17:00</td></tr>
</table>
<table>
<tr><td colspan="2">Winter opening times</td></tr>
<tr><td colspan="2">01 November-28 February</td></tr>
<tr><td>Tuesday-Saturday</td><td>09:00-16:30</td></tr>
<tr><td>Sunday-Monday</td><td>10:00-16:30</td></tr>
<tr><td>Last admission</td><td>16:00</td></tr>
</table>
All internal buildings close 30 minutes after the last admission.</td></tr>
</table>

	The Tower is closed 24-26 December (inclusive) and 1 January. **We recommend visitors allow at least 2-3 hours to see everything.** **2. Doplň informace a odpověz na otázky.** 1. **You can´t visit the top floor of the White Tower** **from . . . . . to . . . . . .** 2. **The Tower of London is open on Sundays** a) **in summer (from – to) . . . . . .** b) **in winter (from – to) . . . . . .** 3. How long does it take to see it all? . . . . 4. What are the opening hours at Christmas time? . . . . Řešení: 1. from March 1 to March 31 2011 2. in summer from 10 to 17, 30; in winter from 10 to 16, 30 3. 2-3 hours 4. It is closed.
Poznámky k úloze	Text převzat z webové stránky http://www. hrp. org. uk/TowerOfLondon/planyourvisit/openingtimes. aspx

Vzdělávací obor	Anglický jazyk
Ročník	9.
	Receptivní řečové dovednosti – poslech s porozuměním
Očekávaný výstup RVP ZV	**CJA-9-1-03** Rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci.
Indikátor	**CJA-9-1-03. 1** Rozumí zřetelně vyslovovanému vyprávění a konverzaci o běžných tématech.
Ilustrační úloha	**<u>Nejprve si přečti otázky a možnosti odpovědí. Potom poslouchej nahrávku a vyber správnou odpověď. Nahrávku uslyšíš 2x.</u>** ***Mary´s first job*** **1. What time did she start working?** a) at 7 am b) at 8 am c) at 9 am d) at 10 am **2. Where did she work?** a) in a clothes shop b) at a hairdresser´s c) in a bank d) at school **3. What did John want to buy?** a) a cap b) a shirt c) trainers d) trousers **4. What did they do on the date?** a) had dinner b) danced c) walked

	d) played tennis Tapescript: In 1996, I got my first job. I was eighteen. I worked from nine in the morning until eight at night in a fashion shop in Oxford Street, London. It was a really long day, but a lot of fun. I met my husband, John, in the shop. He came to buy orange trousers. He looked really silly in them but he was really funny and so when he asked me for a date, I said yes. We went dancing at the Roxy, a nightclub near my home. It was great. Řešení: 1. c 2. a 3. d 4. b
Poznámky k úloze	typ úlohy: žák vybere správnou odpověď z více možností další možné typy úloh: dichotomická úloha, přiřazování správných odpovědí s výběrem, otevřené úlohy s jednoduchou odpovědí, určení správného pořadí vět či odstavců, dokončení vět, zápis do formuláře či tabulky

Vzdělávací obor	Anglický jazyk
Ročník	9.
	Receptivní řečové dovednosti – poslech s porozuměním
Očekávaný výstup RVP ZV	**CJA-9-1-03** Rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci.
Indikátor	**CJA-9-1-03. 2** Rozumí důležitým informacím v krátkých a jednoduchých nahrávkách.
Ilustrační úloha	**Přečti si věty vztahující se k předpovědi počasí a nabídku odpovědí: true (pravda) – false (lež). Potom poslouchej nahrávku a vyber správnou odpověď. Nahrávku uslyšíš 2x.** ***The Weather Report*** 1. Tonight it will be cold**.** a) True b) False 2. Tonight it will be windy. a) True b) False 3. Tomorrow it will be rainy**.** a) True b) False 4. The maximum temperature tomorrow will be 20 degrees. a) True b) False Script: And finally the weather forecast. Tonight it will be cold and cloudy in most parts of the country. The temperature will be around 11 degrees above zero. The wind will be strong overnight. Tomorrow the sky will be clear. The day will be sunny and hot all over. The temperature in the South will reach 23 degrees in the afternoon, but lower in

	the North. In the evening it will drop to around 15 degrees but still clear and warm. That´s all. Good night. Řešení: 1. True 2. True 3. False 4. False
Poznámky k úloze	typ úlohy: žák označí, zda výrok je pravdivý či nepravdivý další možné typy úloh: přiřazování správných odpovědí s výběrem, otevřené úlohy s jednoduchou odpovědí, dokončení vět, zápis do formuláře či tabulky, výběr z odpovědí

Vzdělávací obor	Anglický jazyk
Ročník	9.
	Receptivní řečové dovednosti – poslech s porozuměním
Očekávaný výstup RVP ZV	**CJA-9-1-03** Rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci.
Indikátor	**CJA-9-1-03. 3** Rozlišuje formální a neformální promluvu či rozhovor.
Ilustrační úloha	**Poslouchej a označ**, ve kterém rozhovoru je užit formální jazyk (např. s vyučujícím) a ve kterém neformální (např. při rozhovoru doma). Nahrávku uslyšíš 2x. **Rozhovor 1:** a) formální b) neformální **Rozhovor 2:** a) formální b) neformální **Script 1:** **Malcolm:** Hey, Mum. **Mother:** Yes, Malcolm, what is it? … I´m in a bit of a hurry. **Malcolm:** You know there´s a new nightclub opening in town. **Mother:** No, I don´t. **Malcolm:** Well, it´s going to be fantastic. Everyone´s going to the opening night on Saturday. Is it OK if I go? **Mother:** But your gran´s staying with us this weekend. Can´t you go another time? **Malcolm:** But it´s a special occasion. Mum, … and everybody else is going. **Mother:** Oh, all right … I´ll let you go, if you don´t come back too late. **Script 2:** **Andrea:** Excuse me, Mrs. Moor? **Teacher (woman):** Yes, Andrea. **Andrea:** Would it be all right if I brought you my project next week? **Teacher:** You´ve had an extra week already. **Andrea:** No, I haven´t and I´ve had a cold all week. **Teacher:** OK, but make sure you give it to me on Monday morning. Řešení: 1. b 2. a
Poznámky k úloze	

<table>
<tr><td>Vzdělávací obor</td><td>Anglický jazyk</td></tr>
<tr><td>Ročník</td><td>9.</td></tr>
<tr><td></td><td>Receptivní řečové dovednosti – čtení s porozuměním</td></tr>
<tr><td>Očekávaný výstup RVP ZV</td><td>CJA-9-1-04

Odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu</td></tr>
<tr><td>Indikátor</td><td>CJA-9-1-04. 1

V jednoduchých textech rozumí významu klíčových slov.</td></tr>
<tr><td>Ilustrační úloha</td><td><u>Přečti si text a vyřeš následující úkoly.</u>

Blackbeard was a famous English pirate. He and his friends attacked many ships in the Carribean Sea between 1716 and 1718.

Blackbeard was the most dangerous pirate of all. He was a tall man with a big, black beard and he always carried guns and knives with him. He was a very frightening man. The stories about him say he had fourteen wives. He also had four ships. The most famous of these was the Queen Anne´s Revenge. From this ship he and his men attacked other ships and stole foot, gold and guns. British soldiers tried very hard to catch him, but it was difficult.

Then, in 1718, the Governor of Virginia promised to give Lieutenant Richard Maynard and his men money if they could kill Blackbeard. When they met him, they shot him, cut off his head and threw his body into the sea. However, his treasure was never found. In fact even today, people are still looking for Blackbeard´s treasure.

1. Najdi v textu slova opačného významu

<table><tr><td>easy</td></tr><tr><td>lost</td></tr><tr><td>short</td></tr><tr><td>safe</td></tr></table>
2. Které slovo z textu znamená:

hair on the face . . . . . .</td></tr>
</table>

	a married woman . . . . . . pistols, rifles, revolvers. . . . . . gold, coins, jewellery . . . . . . Řešení: 1. difficult, found, tall, dangerous 2. beard, wife, guns, treasure
Poznámky k úloze	typ úlohy č. 1: žák vybere z textu slova opačného významu typ úlohy č. 2 : žák najde v textu správná slova typ úlohy č. 3: žák najde nesprávně napsané slovo, které mění význam sdělení další možné typy úloh: odpovědi na otázky, výběr z odpovědí Popis textu je uveden v obecné charakteristice materiálů doporučených k tvorbě úloh. zdroj textu: New Project Communicative Ativities, OUP 2006 (text zkrácen a upraven)

<table>
<tr><td>Vzdělávací obor</td><td>Anglický jazyk</td></tr>
<tr><td>Ročník</td><td>9.</td></tr>
<tr><td></td><td>Produktivní řečové dovednosti-psaní</td></tr>
<tr><td>Očekávaný výstup RVP ZV</td><td>CJA-9-2-01
Sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy.</td></tr>
<tr><td>Indikátor</td><td>CJA-9-2-01. 1
Napíše e-mail související s tématy, která mu jsou blízká, jako kamarádi, rodina, koníčky, škola, prázdniny.</td></tr>
<tr><td>Ilustrační úloha</td><td><u>Jsi na prázdninách.</u>
<u>Napiš email kamarádovi Timovi do Anglie.</u>

<u>V emailu uveď následující informace:</u>

• místo svého pobytu,
• s kým cestuješ,
• jak ti chutná jídlo,
• jaké je počasí,
• co děláš.

<table>
<tr><td>From:</td><td></td></tr>
<tr><td>To:</td><td>Tim</td></tr>
<tr><td colspan="2">Dear Tim,
……
……
……
……
……

……
Love,
……</td></tr>
</table>

<u>Možné řešení:</u>
Dear Tim,</td></tr>
</table>

	It´s great here in Croatia. I´m here with my parents and my sister. The weather is beautiful. It's very sunny. We´re staying in a hotel near the sea. I love seafood here. We go swimming and snorkelling every day. We go for a walk every evening. Love, XYZ
Poznámky k úloze	typ úlohy: žák napíše email dle instrukcí Uvedená ilustrační úloha je založena na volném psaní. Zadání obsahuje body, které žák do své práce zahrne a v jednoduchých větách rozpracuje. další možné typy úloh: volné psaní dopisu nebo pohlednice z prázdnin, dopis (email) o novém (případně nejlepším) kamarádovi nebo o rodině, na téma škola nebo koníčky. Správné řešení posoudí hodnotitel. **Kritéria hodnocení:** 1. **Splnění zadání 0-3 body** (3 – všechny body zadání jsou zmíněny. 2 – většina bodů je zmíněna, 1 – většina bodů není zmíněna, 0 – body nejsou zpracovány) 2. **Slovní zásoba a pravopis 0-3 body** (3 – vyskytuje se málo chyb a pouze chyby, které neztěžují porozumění, 2 – chyby ojediněle ztěžují porozumění, 1 – chyby ve větší míře ztěžují porozumění, 0 – chyby brání porozumění) 3. **Gramatika 0-3 body** (3 – vyskytuje se málo chyb a pouze chyby, které neztěžují porozumění, 2 – chyby ojediněle ztěžují porozumění, 1 – chyby ve větší míře ztěžují porozumění, 0 – chyby brání porozumění) **Celkem: 9 bodů**

Vzdělávací obor	Anglický jazyk
Ročník	9.
	Produktivní řečové dovednosti-psaní
Očekávaný výstup RVP ZV	**CJA-9-2-02** Písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty.
Indikátor	**CJA-9-2-02. 1** Na základě výchozího textu napíše několik vět o sobě.
Ilustrační úloha	**Přečti si inzerát, ve kterém Peter hledá kamaráda/kamarádku k dopisování na internetu.** **Penfriend Wanted** **Name:** Peter Brown **Email:** pbrown@zmail. nz **From:** Dunedin, New Zealand **Age:** 15 **Gender:** male **Occupation:** school student **Languages:** I can speak English and French. I´m not very good at French. **Sports / hobbies:** My interests are music, reading and sport. I like basketball. It´s a fantastic game. I´m in the basketball club at my school, Cook High School. I love reading fantasy books. **Favourities:** My favourite school subject is P. E. I love *The Cranberries* and Sheryl Crow. I hate Britney Spears! I like the *Lord of the Rings* films and I love Liv Tyler! My favourite writer is J. R. R. Tolkien. **Comments:** I want to find a penfriend (age: 15-17) from Europe. Please email me soon! **Napiš inzerát, ve kterém hledáš kamaráda/kamarádku k dopisování na internetu. Napiš o sobě a svých zájmech.** **Penfriend Wanted** **Name:** …… .

	Email: ……. . @. . . . . **From:** …… **Age:** …… **Gender:** …….. . **Occupation:** . . . . **Languages:** …… ……. …… …… …… …… . . **Sports/hobbies:** …… ……. …… …… . …… …… . …… …… . **Favourities:** …… …… . …… …… …… …… …… …… **Comments:** …… …… …… ……. Please email me soon!
Poznámky k úloze	Typ úlohy: žák tvoří krátké sdělení (inzerát) o sobě a svých zálibách na základě vzorového textu a dané osnovy. Popis jednoduchého textu je uveden v obecné charakteristice materiálů doporučených k tvorbě úloh.

	Zdroj textu: upravený text (New Opportunities Elementary, Students´ Book, Pearson/Longman 2008) Správné řešení posoudí hodnotitel. **Kritéria hodnocení:** 1. **Splnění zadání 0-3 body** (3 – všechny body zadání jsou zmíněny. 2 – většina bodů je zmíněna, 1 – většina bodů není zmíněna, 0 – body nejsou zpracovány) 2. **Slovní zásoba a pravopis 0-3 body** (3 – vyskytuje se málo chyb a pouze chyby, které neztěžují porozumění, 2 – chyby ojediněle ztěžují porozumění, 1 – chyby ve větší míře ztěžují porozumění, 0 – chyby brání porozumění) 3. **Gramatika 0-3 body** (3 – vyskytuje se málo chyb a pouze chyby, které neztěžují porozumění, 2 – chyby ojediněle ztěžují porozumění, 1 – chyby ve větší míře ztěžují porozumění, 0 – chyby brání porozumění) **Celkem: 9 bodů**

<table>
<tr><td>Vzdělávací obor</td><td>Anglický jazyk</td></tr>
<tr><td>Ročník</td><td>9.</td></tr>
<tr><td></td><td>Produktivní řečové dovednosti-psaní</td></tr>
<tr><td>Očekávaný výstup RVP ZV</td><td>CJA-9-2-02
Písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty.</td></tr>
<tr><td>Indikátor</td><td>CJA-9-2-02. 2

Písemně reaguje na krátké sdělení obsahující otázky.</td></tr>
<tr><td>Ilustrační úloha</td><td><u>Přečti si email od anglicky mluvícího kamaráda, který pobývá v naší zemi.</u>

<table>
<tr><td>From:</td><td>Rob</td></tr>
<tr><td>To:</td><td></td></tr>
</table>
Hi there,

Thanks for your invitation. I´d love to come to your party – but a few questions. What time does it start? Where is it? What shall I bring? Can I bring a friend? I´ve got a French friend staying at the moment.
See you.

Rob

<u>Napiš kamarádovi email, ve kterém odpovíš na otázky.</u>

<table>
<tr><td>From:</td><td></td></tr>
<tr><td>To:</td><td>Rob</td></tr>
</table>
Hi Rob,
…… .
…… .
…… .
…… .
……</td></tr>
</table>

	See you there! ……. . <u>Možné řešení.</u> Hi Rob, Of course you can bring a friend. The party starts at about 7 p. m. We´re having a barbecue at my house. You don´t have to bring anything – but some sausages would be great. See you there! XYZ
Poznámky k úloze	<u>typ úlohy:</u> žák sestaví jednoduché písemné sdělení (email) jako reakci na krátké písemné sdělení obsahující otázky týkající se známého tématu. <u>další možné typy úloh:</u> písemné sdělení se může týkat dalších známých témat, např. hudba, sport, filmy, škola. Uvedená ilustrační úloha je založená na volném psaní. Úloha je usnadněna tím, že žák reaguje na otázky. Správné řešení posoudí hodnotitel.

Vzdělávací obor	Anglický jazyk
Ročník	9.
	Produktivní řečové dovednosti-psaní
Očekávaný výstup RVP ZV	**CJA-9-2-03** Stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace.
Indikátor	**CJA-9-2-03. 1** Písemně shrne hlavní myšlenky jednoduchého a krátkého textu nebo konverzace.
Ilustrační úloha	**<u>Přečti si rozhovor a napiš šest vět o Petrovi a jeho rodině.</u>** Peter is calling his friend, Anna. **Anna** Hello? This is Anna Vanek. **Peter** Hi, Anna. This is Peter from London. How are you? **Anna** Peter! It´s great to hear from you. I´m fine. How are you? **Peter** We´re all fine. My sister Sonia isn´t here but she sends her best wishes. You know, it´s her first day back at university**.** **Anna** That´s great. When are you going to visit us here, in Prague? **Peter** Well, I´m phoning about that. How about next month? I can take two weeks´ holiday in November. **Anna** That´s fine. We could go sightseeing every day. I know you are interested in history and arts. **Peter** That sounds fantastic! I´ve never been to Prague. I´m looking forward to my visit. **0 Peter is from London.** 1 …… . 2 …… . 3 …… . 4 …… . 5 …… . 6 …… <u>Možné řešení:</u> Peter is from London. He´s got a friend in Prague. Her name´s Anna Vanek. He´s got a sister. Her name is Sonia. She studies at university. Peter is going

	to visit Anna in Prague. He can take two weeks´ holiday in November. He´s interested in history and arts. He´s never been to Prague.
Poznámky k úloze	typ úlohy: žák shrne v krátkých větách to, co se z rozhovoru dozvěděl o Petrovi a jeho rodině další možné typy úloh: žák shrne hlavní myšlenky slyšeného jednoduchého textu nebo konverzace. Popis jednoduchého výchozího textu je uveden v obecné charakteristice materiálů doporučených k tvorbě úloh. Zdroj textu: upravený text (New Opportunities Elementary, Language Powerbook, Pearson/Longman 2008) Správné řešení posoudí hodnotitel. **Kritéria hodnocení:** 4. **Vyjádření myšlenek 0-6 bodů** (1 bod za správnou myšlenku) 5. **Slovní zásoba a pravopis 0 – 6 bodů** (1 bod za každou větu, pokud chyby ve slovní zásobě a pravopisu neztěžují porozumění) 6. **Gramatika 0-6 b**odů (1 bod za každou větu, pokud chyby v gramatice zásadním způsobem nemění myšlenku) **Celkem: 18 bodů**

<table>
<tr><td>Vzdělávací obor</td><td>Anglický jazyk</td></tr>
<tr><td>Ročník</td><td>9.</td></tr>
<tr><td></td><td>Produktivní řečové dovednosti-psaní</td></tr>
<tr><td>Očekávaný výstup RVP ZV</td><td>CJA-9-2-04
Vyžádá jednoduchou informaci.</td></tr>
<tr><td>Indikátor</td><td>CJA-9-2-04. 1
Vyžádá písemně informaci/informace týkající se známých témat.</td></tr>
<tr><td>Ilustrační úloha</td><td><u>Přečti si tento krátký vzkaz od kamaráda. Některá slova jsou nečitelná.</u>

Hi,
There´s a good film on at the xxxxxxxx. It´s an action film with Bruce Willis! It´s on at xxxxxxxxx o´clock. The tickets cost xxxxxxx. Would you like to come and see it with me this xxxxxxx? It´s easy to get there on the bus.

David

<u>Napiš kamarádovi email a požádej ho o chybějící informace.</u>

<table>
<tr><td>From:</td><td></td></tr>
<tr><td>To:</td><td>David</td></tr>
</table>
Hi David,
……
……
……
…… . . . .
……

See you.

……</td></tr>
</table>

	Možné řešení: Hi David, Thanks for your invitation. I´d love to come but some words in the note are difficult to read. I have a few questions. Where is the film on? What time is the film on? How much are the tickets? When can we see the film? See you. XYZ
Poznámky k úloze	typ úlohy: žák odpoví na vzkaz dle zadání Uvedená ilustrační úloha je založena na volném psaní, zahrnuje poděkování za pozvání, žák pomocí otázek žádá o chybějící informace. další možné typy úloh: žák reaguje na inzerát nabízející k prodeji sportovní vybavení, např. lyže, sportovní tašku, kolečkové brusle. Požádá o informace, které se v inzerátu nedozvěděl (popřípadě si domluví schůzku). Správné řešení posoudí hodnotitel. **Kritéria hodnocení:** 1. **Splnění zadání 0-3 body** (3 – všechny informace jsou vyžádány. 2 – většina informací je vyžádána, 1 – většina informací není vyžádána, 0 – informace nejsou vyžádány) 2. **Slovní zásoba a pravopis 0-3 body** (3 – vyskytuje se málo chyb a pouze chyby, které neztěžují porozumění, 2 – chyby ojediněle ztěžují porozumění, 1 – chyby ve větší míře ztěžují porozumění, 0 – chyby brání porozumění) 3. **Gramatika 0-3 body** (3 – vyskytuje se málo chyb a pouze chyby, které neztěžují porozumění, 2 – chyby ojediněle ztěžují porozumění, 1 – chyby ve větší míře ztěžují porozumění, 0 – chyby brání porozumění) **Celkem: 9 bodů**

<table>
<tr><td>Vzdělávací obor</td><td>Anglický jazyk</td></tr>
<tr><td>Ročník</td><td>9.</td></tr>
<tr><td></td><td>Produktivní řečové dovednosti-psaní</td></tr>
<tr><td>Očekávaný výstup RVP ZV</td><td>CJA-9-2-04
Vyžádá jednoduchou informaci.</td></tr>
<tr><td>Indikátor</td><td>CJA-9-2-04. 2
Písemně sestaví zdvořilou žádost. nový indikátor</td></tr>
<tr><td>Ilustrační úloha</td><td><u>Jsi o prázdninách v Anglii na jazykovém kurzu. O víkendu chceš hrát tenis. Napiš anglickému kamarádovi Samovi email a požádej ho zdvořile o zapůjčení rakety a tenisových míčků. Poděkuj mu za pomoc.</u>

<table>
<tr><td>From:</td><td></td></tr>
<tr><td>To:</td><td>Sam</td></tr>
</table>
Hi Sam,
……
……
……
…… . . . .
……
…… .

……

<u>Možné řešení:</u>
Hi Sam,

This weekend I´ve got a tennis game but I haven´t got a tennis racket. Could I borrow yours, please? I also need tennis balls. Have you got any?

Thanks for your help.</td></tr>
</table>

	XYZ
Poznámky k úloze	typ úlohy: žák napíše zdvořilou žádost o zapůjčení sportovního vybavení. Uvedená ilustrační úloha je založena na volném psaní, obsahuje zdvořilou žádost a poděkování za pomoc. další možné typy úloh: volné psaní – žádost o zapůjčení knihy, fotoaparátu, helmy, mapy, atd. Správné řešení posoudí hodnotitel.

12. RVP ZV – CIZÍ JAZYK

1. stupeň – 2. období (5. ročník)

UČIVO
(slouží ke specifikaci obsahu a rozsahu očekávaných výstupů nebo indikátorů)

Typy textů[4]

formulář, blahopřání, pozdrav, krátký neformální dopis, email, pozvánka, sms, vzkaz, pohlednice např. z prázdnin, žádost, omluva, popis, návod, nápis, jízdní řád, leták, plakát, pokyn, příkaz, říkanka, básnička a písnička, pohádka, komiks

Tematické okruhy

domov, rodina, škola a vyučovací předměty, volný čas a zájmová činnost, město a venkov, názvy povolání, lidské tělo, čas: hodiny, dny v týdnu, měsíce v roce, oblékání, nákupy, jídlo a potraviny, příroda, roční období a počasí, tradice a zvyky, svátky, základní důležité zeměpisné údaje, děti a mládež v jiných zemích Evropy

Slovní zásoba ve vztahu k tematickým okruhům

Jazykové prostředky

- základní fonetické znaky, základní pravidla výslovnosti slov, pravopis osvojených slov a tvarů

množné číslo podstatných jmen, člen určitý, neurčitý, přídavná jména (základní a přivlastňovací), zájmena (osobní, přivlastňovací, tázací, ukazovací), číslovky (základní, řadové), základní předložky místa a času

slovesa to be, have, can a známá plnovýznamová slovesa v přítomném čase (prostý a průběhový), rozkazovací způsob

- věta jednoduchá, tvorba otázky a záporu, pořádek slov ve větě, otázky s „who/what/when/where/how/why“, vazba there is/ there are

Poznámky:

1) Očekávané výstupy z RVP ZV, které jsou rozpracovány do jednotlivých indikátorů, jsou vyznačeny tučným písmem.
2) Netestovatelné očekávané výstupy z RVP ZV včetně rozpracovaných indikátorů jsou vyznačeny odlišnou barvou.

[4] Všechny uvedené typy textů jsou přiměřené úrovni A1 a odpovídají věkové kategorii žáků. Jsou zde uvedeny takové typy textů, které se týkají specifických komunikačních situací. Základní typy textů, které jsou obsaženy v indikátorech, např. otázka, odpověď, dialog, zde uvedeny nejsou. S těmito typy textů se operuje ve větné skladbě, proto se mohou také objevit v jazykových prostředcích.

RVP ZV, CJ, 1. stupeň

(Č=čtení s porozuměním, PO=poslech s porozuměním, P=psaní, M=mluvení)

RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI
CJ-5-2-01 **Rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům.** **Č** CJ-5-2-01. 1 V textech vyhledá požadované informace. **Č** CJ-5-2-01. 2 Rozumí krátkým pokynům v textu. **PO** CJ-5-2-01. 3 Rozumí známým slovům a základním větám, které se vztahují k rodině, škole, volnému času a dalším známým tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně. **PO** CJ-5-2-01. 4 Rozumí základním číselným údajům. **PO** CJ-5-2-01. 5 Rozumí pokynům učitele.
CJ-5-2-02 **Rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci.** **Č** CJ-5-2-02. 1 V textech s vizuální oporou porozumí hlavní myšlence. **Č** CJ-5-2-02. 2 Vyhledá informace k tématu v časopise nebo na webové stránce a tyto informace využije. **PO** CJ-5-2-02. 3 Rozumí obsahu a smyslu ústních sdělení a otázek, které se vztahují k rodině, škole, volnému času a dalším známým tématům, v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně.
CJ-5-2-03 **Čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu.** **Č** CJ-5-2-03. 1 Srozumitelně vyslovuje čtený text obsahující známou slovní zásobu.
CJ-5-2-04 **Vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku.** **Č** CJ-5-2-04. 1 V textech vyhledá požadované informace. **Č** CJ-5-2-04. 2 Vytvoří odpověď na otázku týkající se textu.

CJ-5-2-05
Používá dvojjazyčný slovník.

Č CJ-5-2-05. 1
Vyhledá neznámé slovo v anglicko-české i česko-anglické části slovníku.

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

CJ-5-3-01
Sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení, vyplní své základní údaje do formulářů.

P CJ-5-3-01. 1
Napíše blahopřání, pohlednici nebo krátký neformální email kamarádovi.
P CJ-5-3-01. 2
Sestaví gramaticky a formálně správně odpověď na sdělení.
P CJ-5-3-01. 3
Vyplní osobní údaje ve formuláři.

CJ-5-3-02
Reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace.

P CJ-5-3-02. 1
Písemně převypráví obsah textu s pomocí obrázku nebo osnovy.
P CJ-5-3-02. 2
Shrne písemně obsah krátké slyšené konverzace.
M CJ-5-3-02. 3
Ústně převypráví obsah textu s pomocí obrázku nebo osnovy.
M CJ-5-3-02. 4
Shrne ústně obsah krátké slyšené konverzace.

CJ-5-3-03
Obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu.
Č CJ-5-3-03. 1
Svými slovy vyjádří smysl textu.

INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

CJ-5-4-01
Aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci.

M CJ-5-4-01. 1
Na základě reálné situace jednoduše reaguje v zadané roli, pozdraví, zeptá se a odpoví na otázky, rozloučí se.
M CJ-5-4-01. 2
Mluví o tom, co má a nemá rád, co se mu líbí a nelíbí.

2. stupeň 9. ročník

UČIVO
(slouží ke specifikaci obsahu a rozsahu očekávaných výstupů nebo indikátorů)

Typy textů[5]

oslovení, pozdrav, reakce na oslovení, přivítání, představování, omluva, reakce na omluvu, poděkování a reakce na poděkování, prosba, formální a neformální žádost, návrh a nabídka, zpráva, přání, souhlas/nesouhlas, telefonování, osobní dopis, email, formulář, dotazník, detailní popis osoby, věci a události, příkaz, zákaz a rada, recept, referát, ilustrovaný příběh, komiks, adaptované literární dílo

Tematické okruhy

domov, rodina, bydlení, škola, volný čas a zájmová činnost, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, vnitřní a vnější charakteristika člověka, různé stravovací návyky, město, nákupy a móda, příroda a životní prostředí, počasí, člověk a společnost, volba povolání, moderní technologie a média, zeměpisné údaje, cestování, problémy mládeže

Slovní zásoba ve vztahu k tematickým okruhům

Jazykové prostředky
- fonetický přepis slov, základní pravidla výslovnosti větných celků a hlásek, frázování, slovní a větný přízvuk, výška a síla hlasu, tempo řeči; fonetická transkripce

člen určitý a neurčitý, abstraktní podstatná jména, stupňování přídavných jmen, pořadí rozvíjejících přídavných jmen, zájmena (osobní, přivlastňovací, ukazovací, tázací, vztažná, neurčitá a jejich složeniny), číslovky (řadové), příslovce (neurčitá), tvoření a stupňování příslovcí, předložky místa a času, spojovací výrazy
slovesné časy – přítomný prostý, průběhový, minulý prostý, průběhový, vyjadřování budoucnosti, předpřítomný čas prostý, modální slovesa, rod činný a trpný, podmiňovací způsob, základní slovesné vazby
- stavba věty, druhy vět dle postoje mluvčího (tvorba otázek a záporu)
- pravopis – psaní malých a velkých písmen, dělení slov, pravidla interpunkce

Poznámky:
1) Očekávané výstupy z RVP ZV, které jsou rozpracovány do jednotlivých indikátorů, jsou vyznačeny tučným písmem.
2) Netestovatelné očekávané výstupy z RVP ZV včetně rozpracovaných indikátorů jsou vyznačeny odlišnou barvou.

[5] Všechny uvedené typy textů jsou přiměřené úrovni A2 a odpovídají věkové kategorii žáků. Jsou zde uvedeny takové typy textů, které se týkají specifických komunikačních situací. Základní typy textů, které jsou obsaženy v indikátorech, např. otázka, odpověď, dialog, zde uvedeny nejsou. S těmito typy textů se operuje ve větné skladbě, proto se mohou objevit v jazykových prostředcích.

RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI
CJ-9-1-01 **Čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu.** **Č** CJ-9-1-01. 1 Při výslovnosti užívá správné frázování, slovní a větný přízvuk, výšku a sílu hlasu, tempo řeči pro zajištění plynulosti promluvy přiměřeného rozsahu.
CJ-9-1-02 **Rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky.** **Č** CJ-9-1-02. 1 Rozumí obsahu krátkých textů a s využitím vizuální opory obsahu neadaptovaných textů. **Č** CJ-9-1-02. 2 V textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky. **Č** CJ-9-1-02. 3 Pracuje s autentickými materiály pro vyhledání a zpracování nových informací, např. s internetem, encyklopedií.
CJ-9-1-03 **Rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci.** **PO** CJ-9-1-03. 1 Rozumí zřetelně vyslovovanému vyprávění a konverzaci o běžných tématech. **PO** CJ-9-1-03. 2 Rozumí důležitým informacím v krátkých nahrávkách. **PO** CJ-9-1-03. 3 Rozlišuje formální a neformální promluvu či rozhovor.
CJ-9-1-04 **Odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu.** **Č** CJ-9-1-04. 1 V textech rozumí významu klíčových slov.

CJ-9-1-05
Používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku.

Č CJ-9-1-05. 1
Využívá různé slovníkové příručky, samostatně pracuje s dvojjazyčným i výkladovým slovníkem.

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

CJ-9-2-01
Sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy.

P CJ-9-2-01. 1
Sestaví písemné sdělení související s tématy, která mu jsou blízká, jako kamarádi, rodina, koníčky, škola.

M CJ-9-2-01. 2
Ústně popíše sebe, svou rodinu, svou školu, známá místa a předměty.

CJ-9-2-02
Písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty.

P CJ-9-2-02. 1
Opisem vyjádří větu či krátký text.

P CJ-9-2-02. 2

Písemně reaguje na krátké sdělení obsahující otázky.

CJ-9-2-03
Stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace.

P CJ-9-2-03. 1
Písemně shrne hlavní myšlenky krátkého textu nebo konverzace.

M CJ-9-2-03. 2
Ústně shrne hlavní myšlenky krátkého textu nebo konverzace.

CJ-9-2-04
Vyžádá jednoduchou informaci.

P CJ-9-2-04. 1
Vyžádá písemně informaci týkající se známých témat a poděkuje za ni.

M CJ-9-2-04. 2
V reálných situacích si vyžádá informaci a při neporozumění klade doplňující otázky.

INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

CJ-9-3-01
Jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích.

M CJ-9-3-01. 1
S kamarády se domluví na společném programu (co, kdy a kde budou dělat).

M CJ-9-3-01. 2

Vyjadřuje se o současných a minulých hypotetických situacích.

M CJ-9-3-01. 3

Adekvátně reaguje ve formálních i neformálních situacích, např. v obchodě, ve škole, v hovoru s kamarádem.

13. Dopravní výchova

1. Vymezení problematiky dopravní výchovy

Počet usmrcených zranitelných účastníků silničního provozu je chápán jako jeden z nejzávažnějších problémů bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích v ČR. Chodci a cyklisté, nejzranitelnější účastníci silničního provozu, tvoří 30 % obětí v silničním provozu a tento podíl se nedaří snižovat. Zvýšení ochrany dětí a žáků na pozemních komunikacích je jednou z priorit dopravní politiky Ministerstva dopravy ČR a je jí věnována speciální pozornost, stejně tomu tak je i u dalších subjektů, včetně nevládních organizací.

Nezastupitelnou roli v této oblasti má škola. Je třeba si uvědomit, že žáci základních škol jsou účastníky silničního provozu a budoucími řidiči a právě u nich může začít možná náprava chování a návyků celé společnosti, které se mj. odrážejí v chování v silničním provozu. Žáci rovněž dokážou ovlivnit chování svých rodičů. Smrtelná a těžká zranění dětí poznamenávají život celých rodin na několik let či generací. Proto je v základních školách efektivní realizace témat týkajících se prevence bezpečnosti v silničním provozu obzvláště významná. Ministerstvo dopravy zajistilo zahájení kontinuální dopravní výchovy od rodiny po mateřské, základní a střední školy. Došlo také k rozvíjení a podpoře nových forem dopravní výchovy na všech stupních škol v rámci školních vzdělávacích programů. Byly zajištěny mediální kampaně zaměřené na zvýšení ochrany dětí, spojené s vydáním příruček určených pro rodiče dětí, zajištění jejich distribuce do škol a zdravotnických zařízení. V rámci prevence dětských úrazů v dopravě bylo přistoupeno k distribuci materiálů vydaných v minulých letech. Témata dopravní výchovy jsou v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání (RVP ZV) zpracována a vzhledem k tomu, že je problematika rozložena do několika vzdělávacích oblastí, může být koncepční příprava výuky pro učitele náročnější, proto je předkládán tento materiál jako vhodná pomůcka pro pedagogy k ucelené a efektivní realizaci dané problematiky. Návrhy cílů, dílčích výstupů a učiva jsou pouze doporučené. Je na každé škole, jak návrh využije pro úpravu svého ŠVP, pro plánování výuky a pro zajištění výsledků vzdělávání.

2. Východiska, vazba na strategické dokumenty

Dopravní politika České republiky pro léta 2005 – 2013 (schválena usnesením vlády č. 882 dne 13. července 2005)

Priorita:

4. 4 Zlepšování vnitřní a vnější bezpečnosti dopravy

Specifický cíl:

4. 4. 1 Bezpečnost silniční dopravy Opatření v oblasti lidského činitele

- Věnovat vysokou pozornost vzdělání, prevenci a osvětě v oblasti bezpečnosti dopravy.

Národní Strategie Bezpečnosti Silničního Provozu 2011 – 2020

Opatření Ú1:

Preventivní působení na všechny účastníky provozu na pozemních komunikacích výchovnými a vzdělávacími aktivitami

Ú1. 3: Zajištění informovanosti škol, metodické rozpracování problematiky dopravní výchovy (v rámci pracovní skupiny MŠMT).

Ú1. 1: Konkretizace a upřesnění jednotlivých výstupů z oblasti dopravní výchovy a ochrany člověka za mimořádných událostí v rámci revizí rámcových vzdělávacích programů.

Ú1. 4: Rozpracování problematiky dopravní výchovy do jednotlivých ročníků ZŠ.

3. Návrh na rozložení učiva, výstupy na konci 1. stupně ZŠ a nejdůležitější axiomy

Základním smyslem začlenění dopravní výchovy do výchovně-vzdělávacího procesu na 1. stupni ZŠ je zajistit pro žáky příležitost poznat, pochopit a přijmout faktickou i etickou stránku bezpečnosti v silničním provozu. Základním cílem zařazení dopravní výchovy do výuky je získání vědomostí, dovedností a návyků v oblasti bezpečného a ohleduplného chování v silničním provozu, přijetí etických norem chování, rozvoj klíčových kompetencí žáka s důrazem na rozvoj komunikace, sounáležitosti, úcty ke zdraví, odpovědnosti za své zdraví a bezpečnost i zdraví jiných. Dále jde o výchovu k toleranci a ohleduplnosti k ostatním. Dopravní výchova by měla mít kladný dopad na celoživotní učení dětí a vést následně ke snížení nehodovosti a rizikových situací v silničním provozu.

3. 1 Návrh na rozložení učiva a výstupy na 1. stupni ZŠ

1. ročník

<u>Cíl výuky v daném ročníku:</u>

seznámit žáky se základními pravidly bezpečnosti v silničním provozu; položit základ pro pochopení bezpečného a ohleduplného chování;poznat nejbližší okolí s ohledem na bezpečnost silničního provozu

Dílčí výstupy(RVP):

Žák

a) v běžných činnostech školy uplatňuje pravidla chůze po chodníku a po silnici

b) bezpečně překoná silnici

c) rozlišuje bezpečná a nebezpečná místa pro hru

d) v modelových situacích prokáže znalost správného cestování autem

e) rozezná a používá bezpečnou cestu do školy

Učivo:

1. **I. Silniční provoz**

- Kdo je účastník silničního provozu (chodec, cyklista, dopravní prostředky)
- Pojmy v silničním provozu (chodník, obrubník, zábradlí, silnice, přechod pro chodce)

1. **II. Chodník**

- Na chodníku (základní pravidla chůze po chodníku)

III. Silnice

- Na silnici (co se děje na silnici, chůze po silnici, reflexní doplňky)

1. **IV. Místo pro hru**

- Kde si hrát (vhodná a nevhodná místa ke hře)

V. Přecházení

- Přecházení silnice bez přechodu
- Přecházení silnice po přechodu

VI. Cestování

- Jízda autem (základní pravidla – autosedačka a zádržné systémy, výstup a nástup)

Prolínající téma-cesta do školy

- Cesta do školy (bezpečná cesta do školy, konkrétní situace)

2. ročník

Cíl výuky v daném ročníku:

vést žáky k pochopení nutnosti bezpečného a ohleduplného chování, k uvědomování si rizik a nebezpečí v silničním provozu

Dílčí výstupy(RVP):

Žák

a) správně používá pravidla chování na stezkách pro chodce (při akcích školy)

b) rozeznává vybrané značky pro chodce

c) bezpečně překonásilnici se světelnými signály

d) rozlišuje a používá bezpečná místa pro hru

e) v modelových situacích a při akcích školy uplatňuje pravidla správného cestování dopravními prostředky

f) rozezná a používá bezpečnou cestu do školy, zvládá modelové situace"sám domů"

Učivo:

1. **I. Silniční provoz**

- Vztahy mezi účastníky silničního provozu (chodec, cyklista, dopravní prostředky)

II. Chodník a stezka pro chodce

- Na chodníku a stezkách (základní pravidla, co a kdo kam smí a nesmí, správné chování, vztahy mezi účastníky na stezkách)
- Značky (Stezka pro chodce, Zákaz vstupu, Chodník uzavřen)

III. Silnice

- Na silnici (základní pravidla chůze po silnici, reflexní doplňky)
- Krajnice a její nástrahy

IV. Místo pro hru

- Kde si hrát (vhodná a nevhodná místa ke hře)
- Na čem se ještě jezdí (in-line brusle, skateboard, koloběžka; ochrana-přilba a chrániče)

V. Přecházení

- Přecházení silnice bez přechodu
- Přecházení silnice po přechodu
- Přecházení silnice po přechodu se světelnými signály

VI. Cestování

- Jízda autem (pravidla bezpečné jízdy – autosedačka a zádržné systémy, výstup a nástup)
- Cesta dopravními prostředky (základní pravidla cestování, nástup a výstup, chování za jízdy)
- Vztahy mezi cestujícími v autě, v hromadných prostředcích

Prolínající téma-cesta do školy

- Cesta do školy (pravidla bezpečné cesty do školy, konkrétní situace a nebezpečí)
- Poslouchej, dívej se, přemýšlej (vnímání všemi smysly a chápání souvislostí)

3. ročník

Cíl výuky v daném ročníku:

rozvíjet schopnost uvědomovat si rizika a nebezpečí v silničním provozu, vnímat okolní dění všemi smysly a učit se vyvozovat správné závěry pro bezpečné chování; uvědomovat si ostatní účastníky provozu, zejména v roli chodce

Dílčí výstupy (RVP):

Žák

a) reaguje v roli chodce na ostatní účastníky SP

b) používá reflexní doplňky a zná jejich dopad

c) v modelových situacích využívá osvojená pravidla chování na stezkách pro chodce, v obytné zóně

d) rozeznává vybrané značky

e) bezpečně překonává silnici se světelnými signály, přejde mezi zaparkovanými vozy a silnici s více jízdními pruhy

f) ovládá pravidla jízdy na bruslích a koloběžce a využívá je

g) v modelových situacích a při akcích školy uplatňuje bezpečné chování v dopravních prostředcích a na zastávkách

Učivo:

Chodec

I. Na chodníku

- Pravidla chůze po chodníku (co se smí a nesmí na chodníku)
- Kdo je chodec (brusle, koloběžka, apod.)
- Nebezpečí a nebezpečné chování (vztahy mezi účastníky na stezkách)
- Značky (Stezka pro chodce, Zákaz vstupu chodců, Chodník uzavřen)

II. Silnice

- Pravidla chůze po silnici (pravidla pro jednotlivce a skupiny, Vidět a být viděn – reflexní doplňky)
- Nebezpečí na silnici (vozidla s právem přednosti v jízdě, tramvaj)
- Značky (Zákaz vstupu chodců, Chodník uzavřen, Silnice pro motorová vozidla, Dálnice)

III. Místo pro hru

- Silnice a chodník (vhodná a nevhodná místa ke hře)
- Hřiště a cesta na něj
- Obytná zóna a její pravidla
- Na čem se ještě jezdí (in-line brusle, skateboard, koloběžka; ochrana-přilba a chrániče)

V. Přecházení

- Přecházení silnice bez přechodu; přecházení silnice po přechodu; přecházení silnice s více pruhy; přecházení silnice po přechodu se světelnými signály
- Přecházení mezi zaparkovanými vozy
- Přecházení po přechodu s jízdním kolem

VI. Cestování autem

- Pravidla chování na parkovišti
- Nástup a výstup; odpovídající místo k sezení; pravidla chování mezi cestujícími v autě; zádržné systémy – autosedačky a poutání

VII. Cesta dopravními prostředky

- Druhy dopravních prostředků a jejich specifika
- Pravidla chování na zastávce

Prolínající téma-cesta do školy

- Poslouchej, dívej se, přemýšlej (souvislosti konkrétních situací; posouzení situace, včasné vyvození bezpečného chování, nalezení správného řešení)

4. ročník

<u>Cíl výuky v daném ročníku:</u>

být zodpovědný za svoje chování, uvědomovat si rizika a vztahy mezi všemi účastníky silničního provozu;hledat řešení krizových situací;zejména v roli cyklisty;

vnímat všemi smysly, zhodnotit a zpracovat získané informace a vyvodit z nich správné závěry pro bezpečnou cestu

Dílčí výstupy (RVP):

Žák

a) popíše výbavu cyklisty a jízdního kola k bezpečné jízdě

b) zná způsob a pravidla bezpečné jízdy na jízdním kole

c) (při vhodných podmínkách školy) prokáže bezpečný pohyb na kole (na silnici, na stezkách i v terénu), chová se ohleduplně k ostatním účastníkům silničního provozu; bezpečně překoná s kolem silnici a zvládá základní manévry cyklisty

d) vybere bezpečné místo pro pohyb na kole

e) jako cyklista správně používá reflexní i ostatní doplňky a výbavu kola

f) rozeznává vybrané značky

g) naplánuje jednoduchý cyklistický výlet, včetně cesty dopravními prostředky; posoudí rizika cesty

h) v modelových situacích prokáže znalost chování v krizové situaci

Učivo:

Cyklista

I. Výbava jízdního kola a cyklisty

- Povinná a doporučená výbava jízdního kola a cyklisty (přilba, její funkce a použití;reflexní doplňky a ostatní doplňky pro bezpečnou jízdu)
- Odpovědnost cyklisty a vztahy mezi účastníky silničního provozu

II. Způsob jízdy na jízdním kole

- Technika jízdy; přeprava zavazadel

III. Bezpečná cesta

- Místa pro jízdu na kole (stezky pro cyklisty, obytná zóna)

IV. Cyklista na silnici

- Problematika silnice z pohledu cyklisty a značení (základní pravidla bezpečné jízdy na silnici, jízda za snížené viditelnosti a zhoršených podmínek)
- Znamení, zastavování, odbočování, předjíždění a objíždění
- Vedení kola, vyjíždění do silnice
- Přecházení s kolem bez přechodu a po přechodu
- Kde si hrát (vhodná a nevhodná místa ke hře)
- Značky

V. Cyklista na křižovatce

- Druhy křižovatek a kruhový objezd (zásady přednosti v jízdě, odbočování)
- Vztahy mezi účastníky silničního provozu

VI. Rodinný cyklistický výlet

- Plánování trasy a výbava na cestu
- Cyklista v dopravních prostředcích
- Způsob jízdy ve skupině (zásady ohleduplnosti k ostatním účastníkům silničního provozu)

VII. V ohrožení

- Zásady správného chování v krizové situaci (možnosti krizových situací, jejich řešení, důležitá spojení)

Prolínající téma-cesta do školy

- Poslouchej, dívej se, přemýšlej (souvislosti konkrétních situací, posouzení situace, včasné vyvození bezpečného chování, nalezení správného řešení)

5. ročník

Cíl výuky v daném ročníku:

upevňovat a rozvíjet získané vědomosti, dovednosti a návyky účastníka silničního provozu – chodce i cyklisty;poznávat vztahy mezi všemi účastníky, uvědomovat si je, učit se bezpečnému chování i v krizových situacích;seznámit se s první předlékařskou pomocí

Dílčí výstupy (RVP):

Žák

a) bezpečně ovládá pravidla chodce i cyklisty

b) rozeznává další dopravní značky

c) poznává vztahy účastníků silničního provozu

d) odhadne dopravní situaci, její nebezpečí a vyvodí správné řešení; snaží se zachovat adekvátně situaci

e) zná ohleduplné chování a osvojuje si ho

f) snaží se předcházet nebezpečí s ohledem na sebe i ostatní účastníky silničního provozu

Učivo:

Souhrnné znalosti a dovednosti z oblasti bezpečnosti chodce a cyklisty

I. Na chodníku

- Shrnutí pravidel bezpečného a ohleduplného chování na chodníku
- Vztahy mezi účastníky silničního provozu

II. Výbava jízdního kola a cyklisty

- Potřeba správné výbavy jízdního kola a cyklisty (reflexní doplňky a ostatní doplňkypro bezpečnou jízdu)
- Odpovědnost cyklisty a vztahy mezi účastníky silničního provozu

III. Chodec a cyklista na silnici

- Shrnutí pravidel bezpečného a ohleduplného chování při pohybu na silnici
- Pravidla chůze po silnici pro skupiny i jednotlivce
- Pravidla jízdy za snížené viditelnosti
- Základní pravidla bezpečné jízdy na silnici (bezpečné manévry cyklisty na silnici)
- Pravidla pohybu za snížené viditelnosti a zhoršených podmínek

IV. Bezpečná jízda

- Technika jízdy
- Pravidla jízdy po stezkách a mimo silnici

V. Cyklista na křižovatce

- Pravidla pro bezpečné překonání křižovatky
- Vztahy mezi účastníky silničního provozu

VI. Volný čas a sportovní aktivity

- Druhy volnočasových aktivit souvisejících se silničním provozem a dodržování pravidel(vhodné a nevhodné lokality k uskutečnění aktivit, konkretizace aktivit podle lokality ZŠ a obce)

VII. Přecházení silnice

- Shrnutí základních pravidel překonání silnice ve městě i mimo něj (vztahy mezi účastníky silničního provozu)

VIII. Cesta dopravními prostředky

- Shrnutí základních pravidel bezpečnosti při cestování dopravními prostředky
- Pravidla při jízdě autem (zádržné systémy)
- Vztahy mezi cestujícími a účastníky hromadné dopravy

1. **IX. Prázdniny**

- Zásady bezpečného chování v době volna a cestování (specifika lokality bydliště a obce pro trávení dnů volna)

1. **X. Nebezpečí**

- Krizové situace (možnosti, jejich řešení, důležitá spojení)

Prolínající téma-cesta do školy

- Dopravní značky (odpovídající značky pro jednotlivé celky)
- V Silničním provozu nejsi sám (vnímání tématu v souvislostech zejména vztažených k dané situaci, řešení situací, sociální pohled, hledisko sounáležitosti, spolupráce)

3. 2 Výstupy na konci 1. stupně

Co by měl žák ovládat po ukončení 5. ročníku ZŠ. Dovednosti žáků jsou rozděleny podle tematických okruhů – chodec, cyklista.

Chodec

Žák:

rozezná účastníky silničního provozu a vztahy mezi nimi

pozná nebezpečné situace a způsoby jejich řešení

zvládá pravidla chůze po chodníku a stezkách a uplatňuje je (při akcích školy)

uplatňuje bezpečné chování při chůzi po silnici

používá reflexní doplňky pro svou dobrou viditelnost

bezpečně přechází u (bez přechodu, s přechodem, se světelnými signály, přes dvojpruh)

bezpečně cestuje v hromadných dopravních prostředcích, chová se s respektem k ostatním cestujícím

bezpečně cestuje autem, při jízdě v autě používá autosedačku a zádržný systém, zná význam a techniku poutání

rozeznává a využívá bezpečná místa pro hru, uplatňuje bezpečnou jízdů na in-linech, koloběžce atd.

vnímá dopravní situaci všemi smysly, vyhodnotí ji a vyvodí správné závěry

Žák zná dopravní značky a jejich význam:

Stezka pro chodce – Stezka pro chodce a cyklisty – Stezka pro cyklisty – Podchod nebo nadchod Přechod pro chodce – Pozor, přechod pro chodce – Pěší zóna – Obytná zóna – Dej přednost v jízdě – Stop, dej přednost v jízdě – Železniční přejezd – Zákaz vjezdu všech vozidel–Zákaz vstupu chodců–semafory pro chodce a řidiče

Cyklista

popíše výbavu jízdního kola a její funkci

charakterizuje postavení cyklisty v silničním provozu

zvládá základní techniku jízdy na kole (pokud jsou vhodné podmínky pro nácvik), zvládá základní manévry (změnu směru jízdy, odbočování, předjíždění, objíždění, otáčení, výjezd na silnici)

volí bezpečnou trasu jízdy (zvládá jízdu přes křižovatku, včetně jízdy po kruhovém objezdu, včetně situací s dalšími účastníky provozu)

vnímá dopravní situaci všemi smysly (vyhodnotí ji a vyvodí správné závěry pro bezpečnou jízdu)

ovládá základní postupy při předlékařské první pomoci

Žák zná dopravní značky a jejich význam:

Dálnice – Jednosměrný provoz – Přikázaný směr jízdy vpravo – Hlavní pozemní komunikace

3. 3 Nejdůležitější axiomy bezpečnosti v silničním provozu

Uvedené axiomy slouží pro pedagogy jako vodítko při výuce dopravní výchovy. Nejsou určeny k pamětnému učení, avšak žáci by je měli přijmout za své a řídit se podle nich. Se všemi se postupně seznamují i v pracovních učebnicích nebo výukových setech pro dopravní výchovu pro žáky ZŠ. Axiomy jsou rozděleny podle výukových okruhů a pedagog by si je měl sám podle potřeby zařadit do výchovně-vzdělávacího procesu. Měly by sloužit jako podpůrný, vstupní i výstupní prvek dopravní výchovy. V závorce jsou uvedeny pojmy, kterých se okruh týká.

Okruh 1: Účastníci silničního provozu

Chodec, cyklista, dopravní prostředky, osobní, nákladní, hromadná doprava, vozidla s právem přednosti v jízdě, protijedoucí vozidla, předjíždějící vozidlo, přijíždějící vozidlo.

- Dívej se, poslouchej a přemýšlej.
- Nepočítej s tím, že řidič stihne zastavit.
- Ne každý účastník silničního provozu je ukázněný.
- Hraj si na bezpečných místech.
- Buď vždy opatrný a ohleduplný.
- Sleduj provoz okolo sebe.
- Neměň svoje rozhodnutí na poslední chvíli.
- Buď předvídavý.
- Nebuď lhostejný k ostatním.
- Nauč se poskytnout první pomoc.
- Ber ohled na ostatní účastníky silničního provozu.
- Počítej s chybami druhých.
- Nespoléhej se na to, že ostatní účastníci silničního provozu se chovají správně, bezpečně.
- Respektuj ostatní účastníky silničního provozu.
- Za všech okolností zachovej klid a chovej se bezpečně.

Okruh 2: Chodník

Chodník, obrubník, zábradlí.

- Po chodníku choď vpravo.
- Na chodníku si nehraj.
- Na obrubníku se nezdržuj.
- Zábradlí není na hraní a ani se nepřelézá.
- Nikdy nevstupuj náhle do silnice.

Okruh 3: Silnice

Silnice, dálnice, krajnice, dělicí čára, levý okraj, pravý okraj, středy (silnice), hlavní silnice, vedlejší silnice, zatáčka, jízdní pruhy, odbočovací pruhy, snížená viditelnost, svítání, soumrak stmívání, tma, reflexní doplňky, pestré oblečení.

- Po silnici jdi vlevo, proti přijíždějícím vozidlům.
- Silnice není hřiště, ani když na ní nic nejede.
- Řidič tě musí vidět i za snížené viditelnosti.
- Nos barevné oblečení.
- Na oblečení měj reflexní doplňky.

Okruh 4: Přecházení silnice

Přechod pro chodce, zebra, podchod, nadchod, semafor pro chodce, tlačítko pro chodce, semafor pro vozidla, vlevo – vpravo, rychle – pomalu, přímo – šikmo, oční kontakt, náhlý vstup do silnice, zakrytý výhled.

- Vždy se rozhlédni vlevo, vpravo a zase vlevo.
- Rozhlížej se před přechodem i na něm.
- Rozhlížej se po celou dobu přecházení silnice.
- Před přecházením navaž s řidičem oční kontakt.
- Přecházej rychle, ale ne zbrkle, a neutíkej.
- Po přechodu jdi vpravo.
- Přecházej přímo, nejkratší cestou.
- Při přecházení nepoužívej mobil ani sluchátka.
- Počítej s tím, že vozidla se blíží k tobě rychle.
- Počítej s tím, že řidič nemůže vždy zastavit hned.
- Vozidla s právem přednosti v jízdě mají vždy přednost.
- Nepřecházej na nepřehledných místech.
- Při rozhlížení mezi zaparkovanými auty nevyčnívej do silnice.
- Po přechodu kolo vždy veď.
- Nepočítej s předností na přechodu.
- Přecházej vždy na zelenou.
- Rozsvítí-li se ti při přecházení červená, dokonči přecházení, nevracej se.
- Používej podchody a nadchody.
- Nevstupuj do silnice bez rozhlédnutí.
- Nepřecházej na poslední chvíli.

Okruh 5: Křižovatka

Křižovatka, kruhový objezd, provoz řízený policistou, přednost v jízdě, přednost zprava.

- Při průjezdu křižovatkou se řiď pravidly a dopravními značkami.

- Nauč se rozumět pokynům policisty při řízení provozu na křižovatce.

Okruh 6: Cestování autem

Bezpečnostní pás, autosedačka, výstup, nástup, parkoviště.

- Při jízdě autem se vždy připoutej bezpečnostním pásem.
- Při jízdě autem používej autosedačku.
- Do auta nastupuj od krajnice nebo chodníku.
- Z auta vystupuj dveřmi k okraji silnice nebo k chodníku.
- Za jízdy autem nikdy nestůj mezi sedačkami.
- Nevyrušuj za jízdy řidiče.

Okruh 7: Hromadná doprava

Zastávka hromadné dopravy, nástupiště, eskalátor.

- Na zastávce si nehraj, stůj dále od okraje a klidně čekej.
- Při nástupu do prostředku hromadné dopravy dej přednost vystupujícím.
- Nevystupuj ani nenastupuj na poslední chvíli.
- Na eskalátorech stůj vpravo a přidržuj se madla.
- Jestliže je autobus vybaven bezpečnostními pásy, vždy se připoutej.
- Po vystoupení z autobusu přecházej nejlépe po přechodu.
- Po vystoupení z autobusu přecházej za autobusem a raději počkej, až odjede.
- V hromadných prostředcích uvolni místo nemocným, starším a těhotným ženám atd.
- Za jízdy hromadnými prostředky se drž.
- Nevstupuj na železniční přejezd, jestliže bliká červené světlo.
- Nepodlézej nikdy stažené závory.

Okruh 8: Výbava cyklisty a kola

Přilba, chrániče, povinná a doporučená výbava kola, výbava za snížené viditelnosti, brzdy, kryt řetězu, odrazky v pedálech, zvonek, přední a zadní odrazka, světlomet, blikačka.

- Nikdy nevyjížděj bez přilby.
- Nevyjížděj na nevybaveném nebo poškozeném kole.
- Jezdi jen na správně vybaveném jízdním kole.
- Za snížené viditelnosti používej správnou výbavu a reflexní doplňky.

Okruh 9: Jízda na kole

Stezka pro cyklisty, jízdní pruh pro cyklisty, objíždění a předjíždění, změna směru jízdy, zhoršené podmínky pro jízdu na kole, zřetelná jízda, tlaková vlna, řazení před křižovatkou.

- Používej stezky pro chodce a cyklisty.
- Ani jako cyklista nemáš na přechodu přednost.
- Používej jen správně vybavené jízdní kolo.
- Nepřeceňuj své síly.
- Kolo veď vždy ve směru jízdy.

- Jako cyklista jsi řidič nemotorového vozidla a platí pro tebe stejná pravidla jako pro ostatní.
- Cyklisté jezdí vždy za sebou.
- Dodržuj pravidla přednosti v jízdě.
- Řiď se dopravními značkami.
- Dávej včas a zřetelně znamení o změně směru jízdy.

4. Návrh na rozložení učiva, výstupy na konci 2. stupně ZŠ a nejdůležitější axiomy

Základním smyslem zařazení dopravní problematiky na 2. stupeň ZŠ je další rozvíjení vědomostí, dovedností a návyků v oblasti bezpečného a ohleduplného chování v silničním provozu, snížení nehodovosti a rizik v silničním provozu a přijetí etických norem chování. Dále pak rozvoj životních kompetencí pedagogů, jejich další vzdělávání, výměna zkušeností, jejich cílené působení i mimo rámec ZŠ – vůči rodičům a veřejnosti v lokalitě školy.

Cílem začlenění dopravní výchovy do výchovně-vzdělávacího procesu na 2. stupni ZŠ je prohlubovat a upevňovat znalosti a dovednosti z oblasti bezpečnosti v silničním provozu získané na 1. stupni ZŠ. Dále rozvíjet poznání a obohacovat tuto oblast o další poznatky a etickou stránku probematiky. Položit základy pro utváření vztahů mezi účastníky silničního provozu, orientaci v nich a pěstování správných reakcí, vedoucích k bezpečnosti vlastní i okolí, rozvíjet základy první předlékařské pomoci a připravit žáky na získání řidičského oprávnění pro malé motocykly a další skupiny. Rozvíjet klíčové kompetence s důrazem na úctu ke zdraví, k odpovědnému chování a odpovědnosti za své zdraví, k toleranci a ohleduplnosti k ostatním a na svoji bezpečnost.

4. 1 Návrh na rozložení učiva a výstupy na 2. stupni ZŠ

6. ročník

<u>Cíl výuky v daném ročníku:</u>

dovést žáky k pochopení pravidel bezpečného a ohleduplného chování v silničním provozu zejména v roli chodce;rozšířit jejich poznání z nižších ročníků, obohatit výchovně-vzdělávací proces o etické vzdělávání na dané téma; soustředit se na sociální vztahy a způsoby jednání a chování jedince;zabývat se zejména vztahy mezi všemi účastníky silničního provozu; zvládat svoje reakce, vlastní agresivitu a reakce a chování ostatních

Dílčí výstupy (RVP):

Žák

a) ovládá pravidla bezpečného a ohleduplného chování chodce v silničním provozu a řídí se jimi

b) chová se bezpečně v dopravních prostředcích a na zastávkách (v modelových situacích a při akcích školy)

c) dodržuje povinnosti spolujezdce v autě– zejména poutání

d) rozlišuje další dopravní značky a jejich význam

e) posoudí situaci i z pohledu ostatních účastníků silničního provozu

f) vysvětlí bezpečné chování, zejména z pohledu chodce

Učivo:

Chodec

I. Na chodníku

- Pravidla bezpečného a ohleduplného chování na chodníku
- Vztahy mezi účastníky silničního provozu

II. Chodec a cyklista na silnici

- Pravidla bezpečného a ohleduplného chování při pohybu na silnici (chůze jednotlivce po silnici a ve skupině, pravidla pohybu na silnici za snížené viditelnosti)
- Odpovědnost cyklisty a vztahy mezi účastníky silničního provozu

III. Volný čas a sportovní aktivity

- Volnočasové aktivity související se silničním provozem (vhodné lokality k uskutečnění takových aktivit; konkretizace podle lokality ZŠ a obce)

IV. Přecházení křižovatky

- Pravidla překonání ve městě i mimo něj (překonávání různých křižovatek, křižovatka řízená příslušníkem policie)
- Vztahy mezi účastníky silničního provozu

V. Cesta dopravními prostředky

- Pravidla bezpečnosti při cestování dopravními prostředky (pravidla při jízdě autem, zádržné systémy, vztahy mezi cestujícími a účastníky hromadné dopravy)

VI. Dopravní značky

- Odpovídající značky pro jednotlivá témata

Prolínající téma – deník správného chodce

Deník správného chodce – etická stránka chování v silničním provozu

7. ročník

Cíl výuky v daném ročníku:

dovést žáky k pochopení pravidel bezpečného a ohleduplného chování v silničním provozu, zejména v roli cyklisty;rozšířit jejich poznání z nižších ročníků, obohatit výchovně-vzdělávací proces o etické vzdělávání na dané téma;soustředit se na sociální vztahy a způsoby jednání a chování jedince; rozvíjet zejména vztahy mezi všemi účastníky silničního provozu; zvládat svoje vlastní reakcea agresivitu i reakce na chování ostatních

Dílčí výstupy (RVP):

Žák

a) ovládá pravidla bezpečného a ohleduplného chování cyklisty v silničním provozu a uplatňuje je v praktických situacích školních akcí

b) chová se bezpečně a ohleduplně v roli cyklisty, používá správnou výbavu jízdního kola; orientuje se ve vztazích cyklisty k ostatním účastníkům silničního provozu

c) odhadne nebezpečí konkrétní situace a vyvodí správné řešení, zachová se adekvátně situaci; předchází nebezpečí s ohledem na sebe i ostatní účastníky silničního provozu (prokazuje v modelových situacích)

d) poskytne první předlékařskou pomoc (v modelových situacích)

e) rozlišuje další dopravní značky a jejich význam

f) vysvětlí bezpečné chování zejména z pohledu cyklisty

Učivo:

Cyklista

I. Výbava jízdního kola a cyklisty

- Výbava jízdního kola, výbava cyklisty (doplňky pro bezpečnou jízdu)
- Odpovědnost cyklisty a vztahy mezi účastníky silničního provozu (bezpečné a ohleduplné chování na chodníku, vztahy mezi účastníky silničního provozu)

II. Bezpečná jízda

- Technika jízdy a její pravidla mimo silnici

III. Cyklista na silnici

- Pravidla bezpečné jízdy na silnici (pravidla jízdy za snížené viditelnosti a zhoršených podmínek)

IV. Cyklista na křižovatce

- Pravidla pro bezpečné překonání křižovatky
- Vztahy mezi účastníky silničního provozu
- Křižovatka řízená příslušníkem policie

V. Prázdniny

- Zásady bezpečného chování v době volna a při cestování
- Specifika lokality ZŠ, obce, prázdninových oblastí pro trávení dnů volna

1. **VI. Krizové situace**

- Možné krizové situace (jejich řešení, důležitá spojení;oprava jízdního kola)
- Nejjednodušší základy poskytnutí první předlékařské pomoci

1. **VII. Dopravní značky**

- Odpovídající značky pro jednotlivá témata

Prolínající téma – deník správného cyklisty

Deník správného cyklisty – etická stránka chování v silničním provozu

8. ročník

<u>Cíl výuky v daném ročníku:</u>

pochopit pravidla bezpečného a ohleduplného chování v silničním provozu, rizika a důležitost tématu; odhalit včas hrozící nebezpečí a odvodit bezpečné chování; zabývat se všemi účastníky silničního provozu a chovat se zodpovědně a ohleduplně; naučit se zvládat agresivitu svoji i ostatních; poznat další zásady první předlékařské pomoci; dokázat prakticky uplatňovat nejdůležitější prvky témat

Dílčí výstupy (RVP):

Žák

a) vysvětlí souvislosti celkového chováním člověka, sounáležitosti a spolupráce v dopravních situacích pro uchování zdraví a života svojí osoby i druhých

b) aktivně se zapojuje do činností podporujících snižování rizik a nehodovosti v dopravě

c) charakterizuje souvislost mezi jednáním a charakterovými vlastnostmi osobnosti

d) vymezí propojení mezi daným tématem a dalšími oblastmi života

Učivo:

Etika v silničním provozu

I. Chodec

- Role chodce v silničním provozu (odpovědnost chodce a jeho chování, vztahy chodce k ostatním účastníkům silničního provozu)
- Přestupky chodců a ukázka legislativy

II. Cyklista

- Role cyklisty v silničním provozu (odpovědnost cyklisty a jeho chování, vztahy cyklisty k ostatním účastníkům silničního provozu)
- Přestupky cyklistů a ukázka legislativy

III. Dopravní značky

- Odpovídající značky pro jednotlivá témata

Prolínající téma – deník správného chodce a cyklisty

Přístup veřejnosti k bezpečnosti v silničním provozu – etická stránka chování v silničním provozu

9. ročník

Cíl výuky v daném ročníku:

pochopit vztahy mezi účastníky silničního provozu, být zodpovědný za svoje chování, dokázat rychle a správně vyhodnotit situaci a vyvodit závěry;naučit se potlačit svoji agresivitu a zvládnout agresivitu ostatních;poznat zásady první předlékařské pomoci a seznámit se s legislativou v oboru silničního provozu; pochopit důležitost tématu, ovládat pravidla bezpečného a ohleduplného chování v silničním provozu imožná rizika;uplatňovat v praxi nejdůležitější prvky témat

Dílčí výstupy (RVP):

Žák

a) používá své znalosti a dovednosti v praxi

b) orientuje se v základní legislativě související s tématem doprava

c) interpretuje význam pojmů a problematiky bezpečnosti a ohleduplnosti v silničním provozu

d) chová se tak, aby v silničním provozu chránil zdraví a život svůj i jiných osob – uvědomuje si dopad svého chování a koriguje jej podle situace

e) analyzuje konkrétní situaci a vyvozuje bezpečné chování

f) aplikuje znalosti z dané oblasti i do jiných oblastí život orientuje se v souvislostech chování všech účastníků silničního provozu

g) aktivně se zapojuje do činností podporujících snižování rizik a nehodovosti

h) vyřeší testy "řidičský průkaz nanečisto"

Učivo:

Na vlastní kůži

I. Chodec

- Zážitkové lekce, projekty a další aktivity

II. Cyklista

- Zážitkové lekce, projekty a další aktivity

III. Poskytnutí první předlékařské pomoci

- Spolupráce s odborníky
- Návštěva centra záchranářů

IV. Můj první řidičák

- Zopakování a upevňování znalostí a dovedností
- Znalostní testy, závěrečná zkouška

4. 2. Nejdůležitější axiomy tématu bezpečnosti v silničním provozu

Doplnění některých okruhů

Okruh 1: Účastníci silničního provozu

- motorové vozidlo, nemotorové vozidlo
- zvláštní vozidla
- provozovatel vozidla
- jízdní souprava

Okruh 3: Provoz na silnici

- silnice – silnice pro motorová vozidla – dálnice
- objížďka, obchvat
- jízdní pruh, připojovací jízdní pruh, odbočovací jízdní pruh; tramvajový pás
- překážka v provozu, neohrozit, neomezit

- zastavit, stát
- železniční přejezd
- obec, hranice obce, povolená rychlost, doporučená rychlost

Okruh 5: Křižovatka

- hranice křižovatky, křižovatka a její druhy, křižovatka s řízeným a neřízeným provozem
- dát přednost v jízdě

Okruh 6: Cestování autem

- bezpečnostní zádržný systém

Okruh 10: Dopravní značky

- svislé, vodorovné, zákazové a příkazové značky

Okruh 11: ostatní

- dopravní informační systém
- průkaz totožnosti, řidičské oprávnění
- legislativa, pravomoc, trestní odpovědnost, bodový systém, represe a sankce
- zdravotní způsobilost

Příloha 1

Základní pojmy, klíčová slova a slovní spojení

Uvedené okruhy s pojmy slouží pro pedagogy jako vodítko při výuce dopravní výchovy. Tato slova jsou uváděna v pracovních učebnicích dopravní výchovy pro žáky ZŠ.

Pojmy zde uváděné mají žáci poznávat intuitivně, mají znát jejich význam, postupně by se je měli naučit reprodukovat a používat. V žádném případě nejsou určeny pro pamětné učení a přesnou reprodukci.

Pro žáky 1. stupně ZŠ jsou pojmy uvedeny ve zjednodušených formulacích označených (*). Pojmy pouze pro žáky 2. stupně jsou označeny poznámkou (pro 2. stupeň).

Účastník silničního provozu

je každý, kdo se přímým způsobem účastní provozu na pozemních komunikacích;

* je každý, kdo se pohybuje po chodníku nebo po silnici, může jít nebo jet jako řidič, spolujezdec i cestující.

Řidič

je účastník provozu na pozemních komunikacích, který řídí motorové nebo nemotorové vozidlo nebo tramvaj či vlak metra; řidičem je i jezdec na zvířeti;

* je ten, kdo řídí motorové nebo nemotorové vozidlo, tramvaj, metro nebo jede na koni.

Vozidlo

je motorové, nemotorové nebo tramvaj či metro.

Motorové vozidlo

je nekolejové vozidlo poháněné vlastní pohonnou jednotkou nebo trolejbus;

* je vozidlo s motorovým pohonem.

Nemotorové vozidlo

je vozidlo pohybující se pomoci lidské nebo zvířecí síly, např. jízdní kolo, ruční vozík nebo potahové vozidlo,

* je vozidlo, které jede za pomoci síly člověka nebo zvířete, např. jízdní kolo, kočár s koňmi, invalidní vozík atd.

Chodec

je osoba, která se pohybuje chůzí, je to i osoba, která tlačí nebo táhne sáňky, dětský kočárek, vozík pro invalidy nebo ruční vozík o celkové šířce nepřevyšující 600 mm, která se pohybuje na lyžích nebo kolečkových bruslích, pomocí ručního nebo motorového vozíku pro invalidy, vede jízdní kolo, motocykl o objemu válců do 50 cm^3, vede psa apod. ;

* je osoba pohybující se chůzí, může vézt kočárek, sáňky, jízdní kolo, psa, vozík pro invalidy, malý motocykl, může jet na bruslích, koloběžce, lyžích atd.

Vozidlo hromadné dopravy

je autobus, trolejbus, tramvaj nebo metro.

Nesmět ohrozit

znamená povinnost řidiče počínat si tak, aby jinému účastníku provozu na pozemních komunikacích nevzniklo žádné nebezpečí;

* znamená chovat se tak, abych jinému účastníku nezpůsobil nebezpečí.

Nesmět omezit

znamená povinnost řidiče počínat si tak, aby jinému účastníku provozu na pozemních komunikacích nijak nepřekážel;

* znamená nepřekážet ostatním účastníkům silničního provozu (řidičům, chodcům, cestujícím atd.).

Stát

znamená uvést vozidlo do klidu na dobu dovolenou pro zastavení;

* znamená nejet a stát delší dobu.

Zastavit

znamená uvést vozidlo do klidu na dobu nezbytně nutnou k neprodlenému nastoupení nebo vystoupení přepravovaných osob anebo k neprodlenému naložení nebo složení nákladu;

* znamená zůstat stát, ale jen na velmi krátkou dobu, např. pro vystoupení z auta, naložení či vyložení věcí.

Dát přednost v jízdě

znamená povinnost řidiče nezahájit jízdu nebo jízdní úkon nebo v nich nepokračovat, jestliže by řidič, který má přednost v jízdě, musel náhle změnit směr nebo rychlost jízdy;

* znamená nesmět se rozjet nebo pokračovat v jízdě, jestliže by to ohrozilo nebo omezilo řidiče (chodce), který má přednost.

Pozemní komunikace

je každá cesta, silnice, dálnice, chodník, stezka pro cyklisty.

Dálnice

je pozemní komunikace označená dopravní značkou "Dálnice";

* je širší silnice s více jízdními pruhy, po které mohou jet vozidla vyšší rychlostí, je sem zakázán vstup chodců a vjezd cyklistů.

Silnice pro motorová vozidla

je pozemní komunikace označená dopravní značkou "Silnice pro motorová vozidla".

(pouze pro 2. stupeň ZŠ)

Stezka pro cyklisty

je pozemníkomunikace, která slouží především pro provoz cyklistů a in-line bruslařů.

Jízdní pruh

je část silnice dovolující jízdu vozidel jiných než dvoukolových (motocyklů) v jednom jízdním proudu za sebou;

* je část silnice, kde jedou auta v jednom směru za sebou.

Krajnice

je část povrchu pozemní komunikace ležící mezi okrajem přilehlého jízdního pruhu a hranou koruny pozemní komunikace, skládá se zpravidla ze zpevněné a nezpevněné části;

* je okrajová část silnice, může být oddělena plnou bílou čarou.

Křižovatka

je místo, v němž se pozemní komunikace protínají nebo spojují; za křižovatku se nepovažuje vyústění polní nebo lesní cesty nebo jiné účelové pozemní komunikace na jinou pozemní komunikaci;

* je místo, kde se kříží různé cesty (silnice, koleje).

Hranice křižovatky

je místo vyznačené vodorovnou dopravní značkou "Příčná čára souvislá", "Příčná čára souvislá se symbolem Dej přednost v jízdě!" nebo "Příčná čára souvislá s nápisem STOP"; kde taková dopravní značka není, tvoří hranici křižovatky kolmice k ose silnice v místě, kde pro křižovatku začíná zakřivení okraje silnice. (pouze pro 2. stupeň ZŠ)

Křižovatka s řízeným provozem

je křižovatka, na které je provoz řízen světelnými, případně i doprovodnými akustickými signály nebo příslušníkem policie ve stejnokroji (dále jen "policista"), příslušníkem Vojenské policie ve stejnokroji (dále jen "vojenský policista");

* je křižovatka se semafory nebo řízená policistou.

Tramvajový pás

je část pozemní komunikace určená především pro provoz tramvají;

* je část komunikace s kolejemi, po kterých jezdí tramvaj.

Železniční přejezd

je místo, kde se úrovňově kříží pozemní komunikace se železnicí, popřípadě s jinou dráhou ležící na samostatném tělese, a je označené příslušnou značkou;

* je křižovatka silnice s železnicí.

Obec

je zastavěné území, jehož začátek a konec je na pozemní komunikaci označen příslušnými dopravními značkami; na účelových komunikacích se značky neosazují;

* je území zastavěné domy, silnice procházející obcí je označena značkami „Začátek obce” a „Konec obce”.

Přechod pro chodce

je místo na pozemní komunikaci určené pro přecházení chodců, vyznačené příslušnou dopravní značkou;

* je místo pro přecházení silnice; na místě je na silnici “zebra” .

Překážka provozu

je vše, co by mohlo ohrozit bezpečnost nebo plynulost provozu na pozemních komunikacích, například náklad, materiál nebo jiné předměty, vozidlo ponechané na pozemní komunikaci nebo závady ve sjízdnosti pozemní komunikace;

* je vše, co stojí v cestě, co musí řidič a cyklista objet nebo chodec obejít.

Snížená viditelnost

je situace, kdy účastníci provozu na pozemních komunikacích dostatečně zřetelně nerozeznají jiná vozidla, osoby, zvířata nebo předměty na pozemní komunikaci, například od soumraku do svítání, za mlhy, sněžení, hustého deště nebo v tunelu;

* znamená, že dohlédnu na kratší vzdálenost, obrysy nevidím jasně a zřetelně, nevidím ostře; např. při stmívání, dešti, mlze, sněžení.

Doklad totožnosti

je doklad, kterým občan České republiky nebo cizinec prokazuje svoji totožnost podle zvláštního právního předpisu. (pouze pro 2. stupeň ZŠ)

Bezpečnostní systém

je zařízení schválené podle zvláštního právního předpisu a určené k zajištění bezpečnosti přepravovaných osob; zádržným bezpečnostním systémem je bezpečnostní pás nebo dětský zádržný systém (dále jen „dětská autosedačka“);

* zádržný bezpečnostní systém slouží ke zvýšení bezpečnosti ve vozidlech; je to bezpečnostní pás, autosedačka a podsedek.

Dětská autosedačka

je zařízení schválené podle zvláštního právního předpisu určené k zajištění bezpečnosti přepravovaných dětí, jejichž tělesná hmotnost nepřevyšuje 36 kg a tělesná výška nepřevyšuje 150 cm;

* je zvláštní sedačka, která zvyšuje bezpečnost dětí cestujících v autě.

Celostátní dopravní informační systém

je systém, obsahující aktuální informace o situaci v provozu na pozemních komunikacích, které mají vliv na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích. (pouze pro 2. stupeň ZŠ)

Přejezd pro cyklisty

je místo na pozemní komunikaci určené pro přejíždění cyklistů přes pozemní komunikaci vyznačené příslušnou dopravní značkou;

* je místo na silnici, kde mohou cyklisté přejet na kole na druhou stranu silnice.

Řidičské oprávnění

je doklad, jímž se prokazuje řidičské oprávnění k řízení motorových vozidel. (pouze pro 2. stupeň ZŠ)

Klíčová slova a slovní spojení

opatrně	nebezpečné/bezpečné chování
ohleduplně	dát přednost
pozorně	mít přednost
rozvážně	sledovat provoz
slušně	být vidět
zdvořile	za sebou/vedle sebe
rychle	přemýšlet
zbrkle	vlastní úsudek
klidně	spoléhat na sebe
zůstat stát	počítat s chybami druhých
počkat, až zastaví	nepřekážet ostatním
rozhlížet se	sledovat provoz
nebezpečí	

Příloha 2

Výběr metod a forem práce

Základním kritériem pro výběr odpovídající metody je cíl výuky. Pedagog vybírá a přizpůsobuje metody a formy práce žáků podle dané oblasti výuky, podle připravenosti žáků k učení, specifik třídy a místa (lokality), podle vnějších podmínek výchovně vzdělávacího procesu a v neposlední řadě podle vlastních možností, schopností a zkušeností. K využití metod je možné přistupovat z mnoha hledisek – z hlediska pramenů a způsobů získávání informací, aktivity žáků, rozsahu myšlenkových operací, fáze výuky a výukových forem atd.

Metody z hlediska poznání:

a) metody slovní (popis, vysvětlování, vyprávění, rozhovor, diskuze, dramatizace, práce s knihou nebo textem)
b) metody názorně demonstrační (pozorování, předvádění, pokusy, prezentace modelů, demonstrace, projekce, animace)
c) metody dovednostně praktické (pohybové a pracovní dovednosti, pracovní činnosti, grafické a výtvarné činnosti)

Důležitá je kombinace metod. I v oblasti vzdělávání v oblasti bezpečnosti a ohleduplnosti v silničním provozu je třeba preferovat zejména kreativitu, aktivizující metodické přístupy, metody praktické rozvíjející dovednosti a demonstrační. Zejména v mladším školním věku je

důležité názorné vyučování vedoucí k podněcování kreativity žáků a schopnosti se rychle a adekvátně rozhodovat.

Doporučené metody z hlediska organizace výuky:

Didaktické hry

Skupinová a kooperativní výuka

Projektové vyučování

Zážitková pedagogika

Využití ICT ve výuce

Doporučené metody a formy práce pro 1. stupeň ZŠ, zařazení, mezipředmětové vztahy

1. ročník

Konkrétní zařazení, mezipředmětové vztahy

V 1. ročníku ZŠ je důležité nezabývat se tématem dlouho, ale často. Např. v hodinách českého jazyka

– vyprávění na dané téma (např. účastník silničního provozu). Na vycházce si ukázat, co je silnice,

chodník, obrubník a ukázat si správné chování. Důležitá je názornost a praktická cvičení. Pojmům lze

věnovat motivační část některé hodiny prvouky. Velmi dobré by bylo využití prolínajícího tématu – cesta do školy.

Zde lze využít i hodin výtvarné výchovy, téma o přecházení je možné poznávat v hodinách tělesné výchovy a okruh o cestování autem pak je výhodné zařadit do hodin dramatické výchovy apod.

Doporučené formy a metody práce:

- formy zážitkové pedagogiky
- didaktické hry a hry a činnosti intuitivního poznávání
- dramatizace a demonstrace
- používání výukových materiálů (zejména pracovní učebnice a pracovní listy)
- doplňování, vystřihování
- propojení výuky s praxí (praktická cvičení)
- kombinace pohybových aktivit s výukou (praktické lekce dopravní výchovy)
- využití práce pedagogů v družině, zejména při vycházkách a pohybových aktivitách
- k prolínajícímu tématu by se měl pedagog vracet při opakování a procvičování učiva

Nevhodné formy a metody práce:

- celohodinová práce pouze na jedno téma
- automatické činnosti (pouhé dokreslování a vybarvování obrázků apod.)

2. ročník

Konkrétní zařazení, mezipředmětové vztahy

Ve 2. ročníku ZŠ je rovněž důležité nezabývat se tématy dlouho, ale často. Např. v hodinách českého jazyka – vyprávění na různá témata s použitím pracovní učebnice. Na vycházce si ukázat vhodná místa pro hru, různé druhy přechodů atd. Věnovat prostor praktickým ukázkám bezpečného chování. Pojmům lze věnovat motivační část některé hodiny prvouky. Nejlépe je užít prolínajícího tématu – cesta do školy. Lze vhodně využít i výtvarnou výchovu. Prolínající téma „Poslouchej, dívej se, přemýšlej“ je vhodné uskutečňovat formou her (rychlé hry, řízené pedagogem nebo kolektivní hry a hry sociální). Přecházení lze poznávat v hodinách tělesné výchovy. Cestování autem je možné zařadit do hodin dramatické výchovy apod. Témata je přínosné zařadit do období uskutečnění škol v přírodě, školních výletů a mimoškolních akcí.

Doporučené formy a metody práce:

- formy zážitkové pedagogiky
- didaktické hry a hry a činnosti intuitivního poznávání
- dramatizace a demonstrace
- krátké literární celky (vyprávění, popis)
- doplňování, vystřihování
- sociální hry
- techniky pracovního vyučování
- používání výukových objektů (zejména pracovní učebnice a pracovní listy)
- propojení výuky s praxí (práci ve třídách s učebnicemi doplnit praktickými cvičeními)
- kombinace pohybové aktivity a výuky (praktické lekce dopravní výchovy)
- využití práce pedagogů v družině, zejména při vycházkách a pohybových aktivitách

Nevhodné formy a metody práce:

- celohodinová práce pouze na jedno téma
- automatické činnosti (pouhé dokreslování a vybarvování obrázků apod.)

3. ročník

Konkrétní zařazení, mezipředmětové vztahy

Ve 3. ročníku se lze tématem zabývat již delší dobu. Žáci jsou schopni přijmout i delší vzdělávací celek. Je vhodné doplnit výuku dopravní výchovy návštěvou dětského dopravního hřiště. Důležité je pravidelně zařazovat práci s oběma výukovými objekty do výchovně-vzdělávacího procesu a využívat prolínajícího tématu. Je vhodné zařazovat činnosti v průběhu mimoškolních aktivit, škol v přírodě a projektových týdnů. Přínosné je propojit činnosti tématu s domácí činností žáků, samostatných malých projektů a spolupráce s ostatními ročníky, lze s výhodou využít formu soutěže (např. uspořádat na škole soutěž Správný chodec).

Doporučené formy a metody práce:

- formy zážitkové pedagogiky

- práce s pracovní učebnicí BESIP 2009 “Dopravní výchova pro 3. ročník ZŠ – CHODEC”
- práce s metodickým stojanem a pracovními listy BESIP 2008 pro 3. ročník “Bezpečnou cestou”
- vytváření menších projektů – zejména ve 2. pololetí školního roku
- skupinová a meziročníková práce – spolupráce s ostatními ročníky ve škole
- didaktické hry a herní činnosti
- střídání pohybových aktivit s ostatní formami práce
- dramatizace a demonstrace situací
- vyprávění, popis a další literární útvary
- doplnění grafického projevu o zápis kratších textových celků
- sociální hry
- výtvarné techniky a techniky pracovního vyučování
- doplňování, vystřihování
- doplňování pracovních listů a kolektivní práce
- zařazení i celohodinové práce pouze na jedno téma (s kombinací forem a metod práce)
- návštěva dětského dopravního hřiště

Nevhodné formy a metody práce:

- automatické činnosti (pouhé dokreslování a vybarvování obrázků apod.)

4. ročník

Konkrétní zařazení, mezipředmětové vztahy

Ve 4. ročníku se lze dané téma rozvinout a věnovat mu delší časový úsek. Žáci jsou schopni pracovat ve větších celcích. Je vhodné doplnit výuku dopravní výchovy návštěvou dětského dopravního hřiště. Návštěvě by měla předcházet pravidelná příprava podle stávajících výukových objektů. Stejně tak po návštěvě dopravního hřiště by mělo dojít ke zhodnocení a použití výsledků návštěvy hřiště v další práci. Praktické dovednosti nemusejí být prezentovány pouze na dopravním hřišti. Je přínosné uspořádat v rámci ZŠ např. soutěž Správný cyklista.

Důležité je propojit téma s etickým vzděláváním. Jde zejména o zdůraznění důležitosti vztahů mezi účastníky silničního provozu, formulování etické normy chování a spolupráce, podporování prosociálního chování, myšlení a formy sounáležitosti.

Nezbytné je pravidelně zařazovat práci s oběma výukovými objekty do výchovně-vzdělávacího procesu a využívat prolínajícího tématu. Je vhodné zařazovat činnosti v průběhu mimoškolních aktivit, škol v přírodě a projektových týdnů, stejně tak jako pozvat na návštěvu odborníky. Přínosné je propojit činnosti tématu s domácí činností žáků, s prací na samostatných malých projektech a spolupracovat s ostatními ročníky. Atraktivní je zařazení tématu do práce s ICT, např. v rámci tvorby jednoduchých testů, kvizů a hádanek – s touto činností mohou pomoci žáci ročníků 2. stupně ZŠ.

Doporučené formy a metody práce:

- formy zážitkové pedagogiky
- možnost účasti na vedení tematických lekcí pro mladší spolužáky
- práce s pracovní učebnicí BESIP 2010 “Dopravní výchova pro 4. ročník ZŠ – CYKLISTA”

- práce s metodickým stojanem a pracovními listy BESIP 2008 pro 4. ročník "Bezpečně na jízdním kole"
- vytváření společných i samostatných projektů
- vytváření a řešení modelových situací
- skupinová a meziročníková práce – spolupráce s vyššími ročníky ZŠ
- didaktická hra a herní činnosti, sociální a jiné hry
- dramatizace a demonstrace situací
- vyprávění, popis a další slohové útvary
- grafický projev výtvarný spojený s tvorbou textových celků
- výtvarné techniky a techniky pracovního vyučování
- propojení tématu s etickým vzděláváním – vztahy mezi účastníky silničního provozu
- zařazení i celohodinové práce pouze na jedno téma (s kombinací forem a metod práce)
- návštěva odborníka z řad policie, dopravního experta nebo záchranáře
- zapojení techniky – fotografování, práce s internetem, apod.
- nutná návštěva dětského dopravního hřiště – ověření znalostí v praxi

Podle možností ZŠ:

- vytvoření samostatného předmětu pro výuku dopravní výchovy
- otevření zájmového kroužku či jiné mimoškolní činnosti žáků spojené s dopravní výchovou

5. ročník

Konkrétní zařazení, mezipředmětové vztahy

Do 5. ročníku žáci ZŠ prošli výukovými stadii výchovy k bezpečnosti a ohleduplnosti v silničním provozu a měli by být schopni se v něm orientovat jako chodci i jako cyklisté. V tomto školním roce by mělo dojít k zopakování a upevnění znalostí a dovedností a prohloubení propojení s praxí. Vhodné jsou všechny formy podporující praktická cvičení a zkoušku chování v praxi. Důležité je vytvářet modelové situace a na základě nich vyvozovat závěry. Tato činnost je vhodná k zařazení prakticky do celého výchovně-vzdělávacího procesu a většiny předmětů.

Stejně tak je třeba navštívit dětské dopravní hřiště a využít školní a mimoškolní aktivity. V projektových dnech a týdnech je vhodné věnovat čas tvorbě projektů založených na vědomostech a teoretických znalostech, ale hlavně praktických dovednostech a zaměřit se na etickou stránku tématu. Je přínosné vytvořit projekt týkající se etické stránky problémů v silničním provozu. Zde je vhodné spolupracovat s žáky vyšších ročníků z 2. stupně ZŠ a přizvanými odborníky. Je vhodné uspořádat v rámci ZŠ např. soutěž Správný chodec a Správný cyklista. Na konci mohou žáci obdržet diplomy, certifikáty nebo průkazky.

Důležité je propojit téma s etickým vzděláváním, a to zejména se zdůrazněním důležitosti vztahů mezi účastníky silničního provozu, formulováním etických norem chování a spolupráce, podporování prosociálního chování, myšlení a formy sounáležitosti. Pro žáky bude zajímavé spojení tématu s využitím výpočetní a záznamové techniky (počítač, fotoaparát, videokamera, internet, apod.). Je žádoucí i propojení činnosti školy s činnostmi v domácím prostředí a zapojení rodičů a sourozenců do spolupráce.

Doporučené formy a metody práce:

- využití forem zážitkové pedagogiky
- možnost účasti na vedení tematických lekcí pro mladší spolužáky
- práce s pracovní učebnicí BESIP
- praktická cvičení a lekce, např. praktické jízdy zručnosti
- vytváření společných i samostatných projektů
- vytváření a řešení modelových situací
- skupinová a meziročníková práce – spolupráce s vyššími ročníky ZŠ
- didaktická hra a herní činnosti, sociální a jiné hry
- dramatizace a demonstrace situací
- vyprávění, popis a další slohové útvary
- grafický projev výtvarný spojený s tvorbou textových celků
- výtvarné techniky a techniky pracovního vyučování
- propojení tématu s etickým vzděláváním – vztahy mezi účastníky silničního provozu
- návštěva odborníka z řad policie, dopravního experta nebo záchranáře
- vhodné zapojení techniky – fotografování, práce s internetem, práce s ICT
- tvorba projektů a činnosti spojené s prací s výpočetní technikou
- nutná návštěva dětského dopravního hřiště – ověření znalostí v praxi

Podle možností ZŠ:

- vytvoření samostatného předmětu pro výuku dopravní výchovy
- otevření zájmového kroužku či jiné mimoškolní činnosti žáků spojené s dopravní výchovou

Doporučené metody a formy práce pro 2. stupeň ZŠ, zařazení, mezipředmětové vztahy

V práci se žáky 2. stupně ZŠ je žádoucí zaměřit metody a formy práce na rámec osobnostní, sociální a etické výchovy. Pro konkrétní práci v hodinách dopravní výchovy lze i na 2. stupni ZŠ využít výukový materiál Výukový set pro dopravní výchovu ve 3. a 4. ročníku. Tento materiál mají k dispozici ZŠ a lze jej najít na stránkách www. ibesip. cz. Pro faktické i jiné informace je možné použít zmiňovaných webových stránek jako zdroje a pomocníka při tvorbě projektů. Internetových stránek www. ibesip. cz je výhodné využít i pro hledání dalších zdrojů informací.

6. ročník

Konkrétní zařazení, mezipředmětové vztahy

Problematiku dopravní výchovy je třeba zařadit do výuky nejen podle časového rozvrhu, ale také ji zařadit do výchovně-vzdělávacího procesu významově. Nejlepší je využití možnosti volitelného předmětu, disponibilní hodiny, samostatného předmětu s omezenou časovou dotací, apod. Vhodné je také zařazení do mimoškolní činnosti např. zřídit zájmový kroužek pro oblast dopravní výchovy. Tato varianta však neumožňuje vzdělávání všech žáků, proto je třeba ji vnímat pouze jako doplňkovou aktivitu. Výhodné je využití tématu dopravní výchovy pro projektové dny a týdny, dále pro studijní kurzy, školy v přírodě, výlety apod. Je žádoucí pracovat s žáky soustavně s návazností a průběžně po celý školní rok.

Doporučené formy a metody práce:

- praktická cvičení a lekce zážitkového vyučování (příprava a provedení)

- meziročníkové práce – spolupráce s ostatními ročníky, vedení lekcí pro mladší spolužáky, spolupráce s vyššími ročníky pro nižší ročníky
- sociální a jiné hry
- výtvarné techniky a techniky pracovního vyučování
- aktivní práce s daty přístupnými přes internet
- vytváření a řešení modelových situací
- zapojení techniky – fotografování, práce s internetem, webové stránky apod.
- vytváření samostatných, kolektivních, jednorázových i navazujících projektů
- školní soutěže
- beseda s odborníky z řad dopravních expertů, policie ČR, zdravotníků, záchranářů
- individuální či domácí činnost-využití prolínajících témat

7. ročník

Konkrétní zařazení, mezipředmětové vztahy

Problematiku dopravní výchovy je třeba zařadit do výuky nejen podle časového rozvrhu, ale také ji zařadit do výchovně-vzdělávacího procesu významově. Nejlepší je využití možnosti volitelného předmětu, disponibilní hodiny, samostatného předmětu s omezenou časovou dotací, apod. Vhodné je také zařazení do mimoškolní činnosti např. zřídit zájmový kroužek pro oblast dopravní výchovy. Tato varianta však neumožňuje vzdělávání všech žáků, proto je třeba ji vnímat pouze jako doplňkovou aktivitu. Výhodné je využití tématu dopravní výchovy pro projektové dny a týdny, dále pro studijní kurzy, školy v přírodě, výlety apod. Je žádoucí pracovat s žáky soustavně s návazností a průběžně po celý školní rok.

Doporučené formy a metody práce:

- praktická cvičení a lekce zážitkového vyučování (příprava a provedení)
- meziročníkové práce – spolupráce s ostatními ročníky, vedení lekcí pro mladší spolužáky, spolupráce s vyššími ročníky pro nižší ročníky
- sociální a jiné hry
- výtvarné techniky a techniky pracovního vyučování
- aktivní práce s daty přístupnými přes internet
- vytváření a řešení modelových situací
- zapojení techniky – fotografování, ICT
- školní soutěže
- tvorba webových stránek
- vytváření samostatných, kolektivních, jednorázových i navazujících projektů
- beseda s odborníky z řad dopravních expertů, policie ČR, zdravotníků, záchranářů, apod.
- individuální či domácí činnost-využití prolínajících témat
- opakovaná návštěva dopravního hřiště upravená pro žáky tohoto věku se zaměřením na téma vztahů mezi účastníky silničního provozu

Podle možností ZŠ:

- vytvoření samostatného předmětu pro výuku dopravní výchovy
- otevření zájmového kroužku či jiné mimoškolní činnosti žáků spojené s dopravní výchovou

8. ročník

Doporučené formy a metody práce:

- praktická cvičení a lekce zážitkového vyučování (příprava a provedení)
- meziročníkové práce – spolupráce s ostatními ročníky, vedení lekcí pro mladší spolužáky
- projektová činnost – může vyjít ze samostatné či skupinové práce, z práce třídního kolektivu rozdělením zpracování jednotlivých podtémat
- projektový den, týden
- sociální a jiné hry
- aktivní práce s daty přístupnými přes internet
- vytváření a řešení modelových situací
- zapojení techniky – fotografování, práce s kamerou, práce s internetem
- vytváření větších projektů
- školní soutěže
- tvorba webových stránek
- práce formou seminářů a kurzů – spolupráce s odborníky
- beseda s odborníky z řad dopravních expertů, policie ČR, zdravotníků, záchranářů, apod.
- anketa mezi spolužáky, pedagogy, rodiči, širokou veřejností na vybrané téma z výukových celků, počítačové zpracování dat s vyvozením závěrů
- individuální či domácí činnost-využití prolínajících témat

Podle možností ZŠ:

- vytvoření samostatného předmětu pro výuku dopravní výchovy
- otevření zájmového kroužku či jiné mimoškolní činnosti žáků spojené s dopravní výchovou

Ukázka obsahu projektového týdne

Dny nemusejí následovat za sebou, projekt lze přizpůsobit i jinému časovému zařazení – např. jeden den v týdnu nebo dva dny do měsíce, vhodné je věnovat jeden den zážitkové pedagogice:

1. den

Opakování učiva s námětem chodec, cyklista, zaměřit se na vztahy mezi účastníky silničního provozu, etickou stránku problematiky bezpečnosti a ohleduplnosti v silničním provozu.

2. den

Návštěva dopravního hřiště – teoretické i praktické dovednosti z oblasti tématu chodec a cyklista.

3. den

Shrnutí znalostí a dovedností, zpracování různými technikami – texty, výtvarné práce, pracovní činnosti apod.

4. den

Návštěva odborného pracoviště zaměřeného na dopravní či bezpečností problematiku – policie, záchranáři, autoškola, apod.

5. den

Otestování znalostí. Vypracování a vyhodnocení testů budoucích řidičů a správných chodců (viz příloha č. 4).

9. ročník

Doporučené formy a metody práce:

- praktická cvičení a lekce zážitkového vyučování (tvorba a provedení lekce zážitkového vyučování)
- projektové vyučování (vytvořit na dané téma vlastní projekt, který může vyjít ze samostatné či skupinové práce, z práce třídního kolektivu rozdělením zpracování jednotlivých podtémat)
- meziročníkové práce – spolupráce s ostatními ročníky, vedení lekcí pro mladší spolužáky
- sociální a jiné hry
- aktivní práce s daty přístupnými přes internet
- vytváření a řešení modelových situací
- zapojení techniky – fotografování, práce s kamerou
- školní soutěže
- tvorba webových stránek
- vytváření samostatných projektů a odborné práce
- práce formou seminářů, kurzů a odborných besed – spolupráce se zdravotníky a odborníky z řad státních orgánů (policie, právníci, pracovníci autoškol, úřadů apod.); žáci sami vedou pod odborným dohledem nebo s odbornou přípravou semináře a lekce pro spolužáky, pedagogy, žáky z ostatních škol všech stupňů i laickou veřejnost (např. pro rodiče)
- práce s testy (žáci si vyzkoušejí vyplnit testy obdobné testům v autoškolách, vysvětlení správných odpovědí najdou v odborné literatuře a na internetu, vhodná je účast odborného pracovníka z dané oblasti – např. z autoškoly)

Podle možností ZŠ:

- vytvoření samostatného předmětu pro výuku dopravní výchovy
- otevření zájmového kroužku či jiné mimoškolní činnosti žáků spojené s dopravní výchovou

Ukázka obsahu projektového týdne

Dny nemusejí následovat za sebou, projekt lze přizpůsobit i jinému časovému zařazení – např. jeden den v týdnu nebo dva dny do měsíce. Vhodné je i věnovat jeden den zážitkové pedagogice.

1. den

Zážitková lekce pro mladší spolužáky a žáky a rodiče jiné ZŠ – nácvik, předvedení, zhodnocení.

2. den

Návštěva odborného pracoviště souvisejícího s problematikou výchovy k bezpečnému a ohleduplnému chování v silničním provozu (záchranná služba, policie, autoškola).

3. den

Vypracování a vyhodnocení testů "budoucích řidičů" (viz příloha) – za účasti odborníka nejlépe z řad vyučujících v autoškole.

4. den

Rozpracování nejdůležitější témat a příprava semináře.

5. den

Uspořádání výukového semináře pro děti školního věku, rodiče, pedagogy, širší veřejnost (možná účast odborníků).

Příloha 3

Doporučená literatura, pomůcky, odkazy

Příručky, učebnice a pomůcky:

Ministerstvo dopravy – BESIP

a) Publikace – „DOPRAVNÍ VÝCHOVA pro 1. – 2. ročník ZŠ"

Vydalo: Ministerstvo dopravy BESIP, 2006, distribuováno každoročně všem školám v rámci „Balíčkupro žáky 1. ročníků ZŠ". Ke stažení na www-ibesip. cz

b) Publikace – „DOPRAVNÍ VÝCHOVA pro 3. ročník ZŠ-chodec "

Vydalo: Ministerstvo dopravy BESIP, 2009, distribuováno do škol. Ke stažení na www-ibesip. cz

c) Publikace „DOPRAVNÍ VÝCHOVA pro 4. ročník ZŠ-cyklista"

Vydalo: Ministerstvo dopravy BESIP, 2010, distribuováno do škol. Ke stažení na www-ibesip. cz

d) Metodický materiál pro učitele 1. stupně ZŠ „Bezpečně na kole"

Vydalo: Ministerstvo dopravy BESIP, 2007, distribuováno po 3 kusech do škol. Ke stažení nawww. ibesip. cz

e) Metodický materiál pro učitele 1. stupně ZŠ „Bezpečnou cestou"

Vydalo: Ministerstvo dopravy BESIP, 2008, distribuováno po 3 kusech do škol. Ke stažení na wwibesip. cz

f) Výběr dopravních značek

Vydalo: Ministerstvo dopravy BESIP, 2008, distribuováno do škol a na dětská dopravníhřiště.

g) Křižovatky

Vydalo: Ministerstvo dopravy BESIP, 2008, distribuováno do škol a na dětská dopravní hřiště.

h) AVD „Na kole bez obav“

Vydalo: Ministerstvo dopravy BESIP, 2010, distribuováno do škol a na dětská dopravní hřiště.

Důležité odkazy

www. msmt. cz

www. rvp. cz

www. ibesip. cz

www. md. cz

Projekty pro pedagogy

Pro získávání základního odborného vzdělání z oblasti dopravní výchovy jsou připraveny pro pedagogicképracovníky doplňkové semináře. Tyto semináře nabízí Ministerstvo dopravy – BESIP prostřednictvímkrajských koordinátorů BESIP.

Kontakty jsou zveřejněny na stránkách www. ibesip. cz

Příloha 4

Legislativa

(vybrané předpisy týkající se zpracovaného tématu)

1) Zákon č. 361/2000 Sb. , o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů(zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů. Zákon č. 361/2000 Sb. je účinný od1. 1. 2001 (vyhlášen v částce 98/2000)

2) Zákon č. 247/2000 Sb. , o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů(zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů. Zákon č. 361/2000 Sb. je účinný od1. 1. 2001 (vyhlášen v částce 98/2000)

3) Zákon č. 111/1994 Sb. , o silniční dopravě

4) Zákon č. 56/2001 Sb. , podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změnězákona č. 168/1999 Sb. , o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změněněkterých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve zněnípozdějších předpisů

5) Zákon č. 12/1997 Sb. , o bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, veznění pozdějších předpisů.

6) Zákon č. 258/2000 Sb. , o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů

7) Zákon č. 20/1966 Sb. , o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů

8) Národní akční plán prevence dětských úrazů na léta 2007 až 2017 – usnesení vlády ČR ze dne 22. srpna 2007 č. 926

9) Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky – usnesení vlády ČR ze dne 11. ledna 2010č. 37

10) Program Zdraví 21 – Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR – Zdraví provšechny v 21. století – vydaný MZ ČR pod Č. j. : HEM – 300 – 16. 10. 02/28915, projednán vládouČeské republiky dne 30. října 2002 – usnesení vlády č. 1046 (průběžně aktualizován Výborem Zdraví21)

Příloha 5

Začlenění dopravní výchovy v současném RVP ZV

3. 1 Jazyk a jazyková komunikace

1. stupeň

Interaktivní řečové dovednosti

Očekávaný výstup

► aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem

2. stupeň

Interaktivní řečové dovednosti

Očekávaný výstup

► jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích

Učivo

Jednoduchá sdělení – žádost o pomoc, prosba, omluva, poděkování, informace …

3. 2 Člověk a jeho svět

1. stupeň

Místo, kde žijeme – 1. období

Očekávaný výstup

► vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí

Učivo

domov – orientace v místě bydliště

obec – dopravní síť

Evropa a svět – cestování

Lidé kolem nás – 2. období

Očekávaný výstup

► vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)

► rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy

Učivo

soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace

chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování

Rozmanitost přírody – 2. období

Očekávaný výstup

► zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat

Učivo

ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí

Člověk a jeho zdraví – 1. období

Očekávaný výstup

► dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
► uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu

Člověk a jeho zdraví – 2. období

Očekávaný výstup

► uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví

Učivo

péče o zdraví – první pomoc, úrazová zábrana

osobní bezpečí – bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty,

3. 3 Výchova k občanství

2. stupeň

Člověk ve společnosti

Očekávaný výstup

► uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem

Učivo

vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti

Stát a právo

Očekávaný výstup

► dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování
► rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady

Učivo

protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu
právo v každodenním životě – význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající

3. 4 Chemie

2. stupeň

Organické sloučeniny

Očekávaný výstup

► zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy

Učivo

paliva – ropa
Chemie a společnost

Očekávaný výstup

► orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka

Učivo

hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti

3. 5 Výchova ke zdraví

2. stupeň

Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence

Očekávaný výstup

► posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví
► projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc

Učivo

auto-destruktivní závislosti – návykové látky (bezpečnost v dopravě …)
dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví– ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, znalost pravidel silničního provozu

3. 6 Průřezová témata

1. a 2. stupeň

Osobnostní a sociální rozvoj
sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí

seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení

psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech

mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích

morální rozvoj – cvičení zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností; dovednosti pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování

3. 7 Rozvoj klíčových kompetencí

Zařazení dopravní výchovy do RVP by mělo být v souladu s výchovnými a vzdělávacími strategiemi, které podporují utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Učitelé by měli navozovat takové situace a zadávat takové úkoly či problémy, při kterých se žák učí vypořádat se s různými životními situacemi, zaujmout k nim stanovisko a rozhodnout se pro vhodné řešení. Pravidelným opakováním dané metody či formy práce se pro žáka řešení problémového úkolu či situace stává běžným, rutinním, bezproblémovým a můžeme konstatovat, že si žák utvořil/rozvinul jistou klíčovou kompetenci. Vzhledem k tomu, že žák pracuje s modelovými situacemi, které jsou založeny na realitě, je utváření a rozvíjení klíčových kompetencí více než reálné.

Činnosti v oblasti bezpečnosti silničního provozu rozvíjejí zejména tyto klíčové kompetence:

- Kompetence celoživotního učení– žák poznává nové oblasti života, novou problematiku, navazuje na známá fakta, učí se porozumět neznámým oblastem, apod.
- Kompetence sociální a personální– na simulovaných situacích a zadáních žáci řeší vztahové situace mezi sebou, mezi účastníky silničního provozu, snaží se vžít se do situací, snaží se je řešit, učí se je správně řešit, učí se správným reakcím apod.
- Kompetence komunikativní a občanské– žáci mezi sebou konverzují, vedou rozhovory, projevují své názory, přijímají názory ostatních a posuzují je, komunikují s dospělými, apod.
- Kompetence k řešení problémů– při práci žáci používají i jiné zdroje – např. internet, odbornou literaturu apod.
- Kompetence k práci s digitálními technologiemi– je žádoucí zpracovávat úlohy či zadání na počítači, zejména žáci vyšších ročníků pracují i se záznamovou technikou, žáci zpracovávají materiál digitálně (např. fotografie či kresby v grafických programech)
- Kompetence kulturního povědomí a vyjádření– výchova k bezpečnosti a ohleduplnosti v silničním provozu patří do etické výchovy, vybudování základů etických norem, etické chování

Jen ten, kdo se umí bezpečně chovat v silničním provozu, kdo umí odhadnout a správně a rychle zhodnotit dopravní situaci, může být dobrý chodec a později i řidič. Bezpečné chování v silničním provozu se musí stát člověku vlastním, musí se stát základním prvkem osobnosti každého člověka. Žáci školního věku jsou otevření k přijímání pravidel. Předpoklad k osvojení si dovedností a návyků je v tomto věku nejvyšší. Pro žáky ZŠ je dopravní výchova přitažlivá. Bude-li splněna podmínka názornosti učení, možnosti praktického přístupu, přitažlivých forem, zážitkového vyučování a moderního přístupu a nebudeme-li zbytečně zvyšovat nároky na pedagogy a okolí, jistě dosáhneme cíle. Stejně tak i zahrneme-li do získávání dovedností rodiče dětí a jejich okolí.

Začlenění dopravní výchovy do RVP, výchovy k bezpečnosti a ohleduplnosti v silničním provozu, je přínosné, celospolečensky žádoucí a nutné.

Příloha 6

Návrh testových otázek pro jednotlivé ročníky

Otázky pro 1. stupeň ZŠ – základy bezpečného a ohleduplného chování / chodec a cyklista

Uváděné úlohy a testové otázky odpovídají výstupům jednotlivých ročníků, mohou být takpojaty. Nemusejí být použity v uváděné formě, je pouze na volbě pedagoga, jakou formu práce zvolí. Je třeba přizpůsobit požadavky, formy a metody práce věku a schopnostem žáků. Žáci mohou pracovatkolektivně, samostatně i formou domácí práce. Může být zvolena forma písemná i ústní. Je důležitévždy zachovat individuální přístup. Vyplnění testu může být i součástí projektového dne či návštěvydopravního hřiště.

Správná řešení jsou vyznačena tučným písmem.

Samostatně lze test pro určitý ročník stáhnout v pdf. formátu, který je přiložen jako příloha tohoto

dokumentu.

1. ročník

1. Uveď dva dopravní prostředky

2. Po které straně chodníku půjdeš jako chodec správně? /vpravo/

3. Proč je nebezpečné chodit po obrubníku? /hrozí pád do silnice/

4. Co musíš udělat před přecházením silnice? /zastavit a pečlivě se rozhlédnout/

5. Jak se správně rozhlížíš před přecházením silnice? /rozhlédnu se vlevo, vpravo a zase vlevo/

6. Musíš se při přecházení po přechodu rozhlížet? /ano/

7. Proč si nesmíš na silnici hrát? /na silnici jezdí auta, mohou mě zranit/

8. Musíš při cestě autem sedět v autosedačce? /ano, vždy/

9. K čemu slouží v autě bezpečnostní pásy? /zadrží cestujícího v sedačce nebo autosedačce/

10. Jak vypadá značka zákaz vstupu? (řekni, popiš nebo nakresli)

11. Dopravní značky – dle výběru na základě pracovní učebnice, nejlépe podle karet s dopravnímiznačkami (z Výběru dopravních značek – viz doporučená literatura) zábavnou formou

2. ročník

1. Můžu jet na koloběžce nebo bruslích po chodníku?

a) ano

b) ne

2. Můžu jít po silnici?

a) ano, jdu vždy vpravo

b) ano, jdu vždy vlevo

3. Před přecházením silnice se rozhlížím

a) vlevo, vpravo a zase vlevo

b) vlevo a vpravo

4. Silnici přecházím

a) nejlépe po přechodu

b) na kterémkoliv místě

5. Silnici přecházím,

a) až auta začnou zastavovat nebo žádné nejede

b) až když auta zastavila nebo nic nejede

6. Cestu do školy

a) se naučím bezpečně projít

b) nepotřebuji znát, chodím pokaždé jinudy

7. Reflexní doplňky mám na bundě, tašce, botech,

a) abych lépe viděl

b) abych byl lépe vidět

8. Při jízdě autem sedím vždy v autosedačce

a) a už nemusím být připoutaný bezpečnostním pásem

b) a jsem vždy připoutaný bezpečnostním pásem

9. V dopravních prostředcích jsem ohleduplný k ostatním

a) a za jízdy sedím nebo se držím

b) a za jízdy vždy sedím

10. Po vystoupení z autobusu přecházím silnici

a) před autobusem

b) za autobusem nebo po přechodu

11. Dopravní značky – dle výběru na základě pracovní učebnice, nejlépe rozdat žákům jednotlivé kartys dopravními značkami (z Výběru dopravních značek – viz doporučená literatura) a ověřit jejich znalosti.

3. ročník

1. Po chodníku jedu na koloběžce nebo jdu

a) vpravo i vlevo, nesmím ohrozit ostatní chodce

b) vždy vlevo, nesmím ohrozit ostatní chodce

c) vždy vpravo, nesmím ohrozit ostatní chodce

2. Na stezce pro chodce

a) mám přednost, nic mi nehrozí

b) dodržuji stejná pravidla jako na chodníku

c) si mohu i hrát, když nikdo jiný nejde

3. Po silnici jdu vždy

a) vlevo a sleduji provoz kolem sebe

b) vlevo a sleduji provoz před sebou

c) vpravo a sleduji provoz kolem sebe

4. Snížená viditelnost je doba, kdy

a) je hůř vidět – třeba šero, tma, hustý déšť, mlha, sněžení

b) si musím vzít brýle

c) kdy vozidla musí svítit

5. Před přecházením po přechodu

a) se nemusím rozhlížet, mám jako chodec přednost, auta musí zastavit

b) se vždy pečlivě rozhlédnu, jdu po přechodu vpravo a nemusím se rozhlížet

c) se vždy pečlivě rozhlédnu, jdu po přechodu vpravo a stále se rozhlížím

6. Jestliže přecházím silnici s více jízdními pruhy,

a) nemusím se rozhlížet, jsem na přechodu a mám přednost

b) jsem opatrný a rozhlížím se na začátku a na konci silnice

c) jsem opatrný a rozhlížím se v každém jízdním pruhu

7. Na přechodu se světelnými signály

a) se musím rozhlížet na obě strany před přecházením i při něm

b) se nemusím rozhlížet vlevo

c) se nemusím rozhlížet, když mám zelenou

8. Jestliže se během přecházení rozsvítí červený panáček,

a) vrátím se zpátky na chodník

b) pospíším si a dokončím přecházení

c) zůstanu stát a počkám na zelenou

9. Do auta nastupuji a vystupuji z něj

a) dveřmi u chodníku nebo krajnice

b) vždy zleva od chodníku

c) z jakékoliv strany

10. Při jízdě autem používám vždy autosedačku nebo podsedák,

a) nemusím být už připoutaný bezpečnostním pásem a jsem ohleduplný k ostatním

b) jsem připoutaný bezpečnostním pásem a jsem ohleduplný k ostatním

c) jestliže jedu mimo město, jinak být připoutaný nemusím

11. Po vystoupení z autobusu přecházím po přechodu

a) nebo za autobusem, ale lépe počkám, až autobus odjede ze zastávky

b) nebo před autobusem, ale lépe počkám, až autobus odjede ze zastávky

c) nebo kdekoliv jinde

12. V silničním provozu nejsem sám,

a) musím brát ohled na řidiče vozidel

b) ale ještě mi není 15, tak na mne musí brát všichni ohled

c) musím brát ohled na ostatní účastníky a chovat se tak, abych je neohrozil

13. Dopravní značky – dle výběru na základě pracovní učebnice, nejlépe rozdat žákům jednotlivé kartys dopravními značkami (z Výběru dopravních značek – viz doporučená literatura) a ověřit jejichznalosti

4. ročník

1. Než vyjedu na kole, zjistím,

a) zda je kolo v pořádku a nechybí mu nic z povinné výbavy

b) zda je kolo v pořádku – řidítka a brzdy

c) zda má světlo a zvonek

2. Cyklistická přilba

a) je povinná, ale na stezkách pro cyklisty nepovinná, jen doporučená

b) je nepovinnou, ale doporučenou výbavou cyklisty do 18 let

c) je povinnou výbavou cyklisty do 18 let

3. Jezdit na kole se naučím nejlépe

a) na rovné silnici, kde jezdí málo aut, třeba mezi domy

b) na dopravním hřišti nebo na místě mimo silniční provoz

c) na parkovišti s velkou volnou plochou

4. Co je zřetelná jízda?

a) dávám zřetelně a včas najevo své úmysly, aby ostatní mohli včas a bezpečně reagovat

b) naplánuji si přesně trasu jízdy na kole, abych nezabloudil

c) vezmu si na sebe barevné oblečení a reflexní doplňky, abych byl dobře vidětna silnici

5. Pro cyklistu je jízda bezpečnější

a) po stezce pro cyklisty

b) po silnici

c) po chodníku

6. Při jízdě po cyklostezce

a) platí jiná pravidla, než při jízdě po silnici

b) platí stejná pravidla jako při jízdě po silnici

c) není cyklista nijak omezen, nemusí se řídit pravidly

7. Při jízdě po silnici

a) jedu co nejvíce vpravo a sleduji provoz před sebou

b) jedu co nejvíce vpravo a sleduji provoz okolo sebe

c) jedu uprostřed jízdního pruhu a sleduji provoz okolo sebe

8. Jako cyklista se řídím

a) všemi značkami okolo silnice i na ní

b) jen značkami stojícími u silnice

c) jen značkami pro cyklisty

9. Znamení o změně směru jízdy dávám

a) upažením ruky a kmitáním dlaní nahoru a dolů

b) upažením ruky a dlaní s prsty volně směřujícími dolů

c) upažením ruky a dlaní s prsty nataženými u sebe a palcem vzhůru

10. Při předjíždění a objíždění dávám přednost vozidlům

a) v protisměru a jsem velmi opatrný

b) za sebou a jsem velmi opatrný

c) za sebou i v protisměru a jsem velmi opatrný

11. Na křižovatce bez označení dopravními značkami

a) dávám přednost vozidlům přijíždějícím zprava

b) mám přednost před vozidly přijíždějícími zprava

c) nemá nikdo přednost

12. Jestliže přijedu na křižovatku ke značce Dej přednost v jízdě nebo “Stop”, znamená to, že

a) musím dát přednost vozidlům zprava a zleva

b) musím dát přednost vozidlům ze všech směrů – zprava, zleva i protijedoucím

c) má přednost před vozidly ze všech směrů

13. Při přecházení po přechodu pro chodce

a) kolo vždy vedu, jdu vpravo a jsem ohleduplný k ostatním, zabírám více místa

b) na kole mohu jet, když po přechodu nikdo jiný nepřechází

c) kolo vždy vedu, jdu vlevo a jsem ohleduplný k ostatním, zabírám více místa

14. Za tmy a snížené viditelnosti radši nevyjíždím, jestliže ano, musím mít k povinné výbavě ještě

a) vpředu nebo vzadu bílé světlo a na sobě reflexní doplňky

b) vpředu červené a vzadu bílé světlo a na sobě reflexní doplňky

c) vpředu bílé a vzadu červené světlo a na sobě reflexní doplňky

15. Používat mobilní telefon a sluchátka cyklista během jízdy na kole

a) smí při jízdě po cyklostezce

b) nikdy nesmí

c) smí, jen když jede velmi pomalu

16. Naučím se bezpečné jízdě na kole a všem pravidlům jízdy, abych

a) svými chybami neohrozil sebe i ostatní a nezpůsobil dopravní nehodu

b) nemusel platit pokuty za nesprávnou jízdu

c) vypadal jako slušný řidič jednostopého vozidla

17. Při jízdě na kole jsem pozorný a spoléhám se

a) vždy na sebe a počítám s chybami druhých

b) na to, že řidiči se vždy chovají podle předpisů

c) na to, že na mne jako pomalejšího berou všichni ohled

18. Dopravní značky – dle výběru na základě pracovní učebnice, nejlépe rozdat žákům jednotlivé kartys dopravními značkami (z Výběru dopravních značek – viz doporučená literatura) a ověřit jejichznalosti

5. ročník

1. Jestliže je na jedné straně silnice chodník

a) nemusím ho použít, když jdu po silnici správně

b) použiji ho, jen když je v mém směru

c) musím ho pro chůzi použít

2. Při chůzi po chodníku a po silnici

a) nepoužívám sluchátka ani mobil

b) nemusím sledovat provoz kolem

c) mi řidiči dají přednost

3. Při chůzi po chodníku, stezce pro chodce, pěší zóně i po silnici jsem pozorný a ohleduplný,

a) protože bych se tak měl chovat

b) protože nechci svým chováním ohrozit ostatní chodce a řidiče

c) protože nechci, aby se mi něco stalo

4. Na stezce pro chodce můžu potkat

a) chodce, sportovce na bruslích a koloběžce, cyklistu vedoucí kolo

b) chodce, sportovce na bruslích a koloběžce, cyklistu na kole

c) chodce, sportovce na bruslích a koloběžce a výjimečně i jedoucí cyklisty

5. Jestliže přecházím silnici po přechodu nebo bez něj,

a) rozhlížím se před přecházením a po celou dobu přecházení

b) rozhlížím se před přecházením a uprostřed silnice

c) rozhlížím se jen před přecházením

6. Jestliže mám v dohledu přechod pro chodce,

a) nemusím ho použít, když nic nejede

b) musím ho použít, jestliže je v mém směru

c) musím ho použít

7. Když přecházím silnici s dvěma jízdními pruhy v jednom směru

a) rozhlížím se na začátku přecházení a uprostřed

b) rozhlížím se na začátku a v každém dalším jízdním pruhu

c) rozhlížím se na začátku a na konci přecházení

8. Za snížené viditelnosti mě řidič dříve uvidí, jestliže mám

a) pestré barevné oblečení a na sobě reflexní doplňky

b) pestré barevné oblečení, reflexní doplňky pak mít nemusím

c) světle šedé oblečení a na sobě reflexní doplňky

9. K jízdě na kole používám

a) plně vybavené jízdní kolo a přilbu, jestliže jedu po stezce pro cyklisty

a) plně vybavené jízdní kolo a přilbu, jestliže jedu po silnici

c) plně vybavené jízdní kolo a přilbu vždy

10. Na stezce pro cyklisty jedu ve dvojici

a) vpravo, nejvýše dva vedle sebe

b) vpravo za sebou

c) kdekoliv, mám tady přednost

11. Při vjezdu na stezku a výjezdu ze stezky

a) dám přednost všem vozidlům

b) mám přednost přede všemi vozidly

c) se řídím pravidlem přednosti zprava

12. Při výjezdu na silnici z chodníku nebo od domu se

a) nemusím rozhlížet vpravo a raději jedu na kole

b) vždy pečlivě rozhlédnu a raději kolo vedu

c) nemusím rozhlížet vlevo a raději kolo vedu

13. Znamení o změně směru jízdy dávám

a) včas, a to jen před změnou směru jízdy

b) včas, a to po celou dobu, kdy měním směr jízdy

c) včas, ale jen při předjíždění

14. Jako cyklista jsem na silnici zranitelnější, než ostatní,

a) proto na mě řidiči vozidel musí dávat pozor

b) proto mám přednost před osobními automobily

c) proto musím být opatrný, musím přemýšlet a předvídat

15. Po silnici můžu kolo vést vždy

a) pouze při pravém okraji silnice

b) pouze při levém okraji silnice

c) proti přijíždějícím vozidlům

16. Cyklisté jedoucí za sebou musí dodržovat mezi sebou vzdálenost

a) alespoň na jedno jízdní kolo, za autem větší

b) alespoň na polovinu jízdního kola, za autem větší

c) asi jeden metr, za autem dva metry

17. Jestliže provoz na křižovatce řídí policista,

a) řídím se jeho pokyny a dopravními značkami

b) řídím se jen jeho pokyny

c) řídím se jeho pokyny a předností zprava

18. Na kruhovém objezdu mají přednost

a) ti, kdo na něj vjíždějí

b) ti, kdo po něm jedou

c) všechna motorová vozidla

19. Znamení o změně směru jízdy dávám rukou

a) jen před započetím změny směru jízdy

b) po celou dobu odbočování

c) po dobu 5 sekund

20. V případě nehody mojí nebo někoho jiného,

a) odjedu na nejbližší zdravotní středisko nebo policii

b) zjistím zranění a snažím se mu pomoct

c) zavolám číslo 112 nebo požádám o pomoc dospělého

21. Dopravní značky – dle výběru, lépe rozdat žákům jednotlivé karty s dopravními značkami (z výběru dopravních značek – viz doporučená literatura) a ověřit jejich znalosti

22. Doplň vynechaná slova:

Je důležité, abych se naučil **předvídat**a “myslet za druhé”.

Počítám s tím, že vozidlo se ke mně blíží **rychle**.

Nikdy nepočítám s tím, že řidič **stihne** zastavit.

Nespoléhám se na to, že ostatní účastníci silničního provozu se chovají **správně**.

Za všech okolností zachovám **klid** a nezmatkuji.

Jsem **zodpovědný** za svoje chování a svoje činy.

Uvědomuji si, že mohu **ohrozit**sebe i ostatní na zdraví i životě.

Nepřeceňuji svoje **síly** a nepodceňuji situaci.

Svoje rozhodnutí neměním na **poslední** chvíli, jednám s rozvahou.

Při jízdě autem se připoutám **vždy**, i na krátkou vzdálenost.

Do silničního provozu **agresivita**, vztek a odplata nepatří.

Otázky pro 2. stupeň ZŠ

Forma ověření znalostí zůstává na posouzení pedagoga. Je třeba přistupovat k žákům individuálně a podle jejich možností, schopností, času a prostoru zvolit vhodnou formu práce. Uváděné testové otázkyodpovídají výstupům jednotlivých ročníků, mohou být tak pojaty.

Pro ověření zvládnutí standardů pedagog může sám zvolit postup, který nutně nemusí mít formu testů. Nejvhodnější je řešení vytvoření modelových situací z dané výukové oblasti. Tyto situace vytvoří pedagogsám či ve spolupráci s žáky podle výukových témat. Hodnocení jednotlivých žáků pedagogposoudí při samotném řešení situací.

Vědomosti lze ověřovat praktickou formou a formou testu.

Pro ověření praktickou formou je nejvhodnější vytvoření modelových situací z dané výukové oblasti. Tyto situace vytvoří podle výukových témat pedagog sám nebo ve spolupráci se žáky, případně vespolupráci s odborníky (policie, záchranáři, apod.). Pedagog vytvoří výukové okruhy, podle kterýchbudou žáci vyhledávat informace v literatuře, ale zejména pomocí internetu. Skupina dostane zadánímodelové situace s několika otázkami. Žáci dostanou čas na přípravu řešení situace. Součástí řešeníje dramatizace či demonstrace. Při řešení modelové situace žáci musí odpovědět na zadané otázky. Učitel či ostatní žáci mohou klást otázky a skupina řešitelů se musí pokusit na ně odpovědět. Pedagoghodnotí řešitelskou skupinu jednotlivě i jako celek.

V další vyučovací hodině si žáci modelové situace vystřídají nebo si vzájemně vytvoří nové.

Dále jsou uvedeny testy pro jednotlivé ročníky a okruhy pro ověření znalostí v 8. a 9. ročníku ZŠ. Nazákladě okruhů může pedagog sám vytvořit otázky, které nemusí předkládat žákům formou testu. Příkladypráce jsou uvedeny dále.

6. ročník

1. Ve dvojici nebo ve skupině po chodníku

a) nikdy nechodím

b) jdu, jen když zůstane dostatek místa pro ostatní chodce

c) můžu jít kdykoliv, jestliže jdu obezřetně

2. Na bruslích po chodníku

a) smít jet vpravo a musím být ohleduplný k ostatním chodcům

b) nesmím jet

c) smím jet, jen je-li chodník prázdný

3. Na bruslích po silnici smím jet

a) po jakékoliv straně, záleží na hustotě provozu a kvalitě silnice

b) vpravo stejně jako cyklisté, ale je to nebezpečné, volím raději jinou cestu

c) vlevo stejně jako chodci, ale je to nebezpečné, volím raději jinou cestu

4. Chodci po silnici chodí vlevo

a) za sebou a co nejvíce u okraje silnice

b) nejvýše dva těsně vedle sebe a co nejvíce u okraje silnice

c) nejvýše tři těsně vedle sebe a co nejvíce u okraje silnice

5. Reflexní doplňky pro zvýšení viditelnosti nosím

a) za snížené viditelnosti na silnici

b) vždy při pohybu v silničním provozu

c) za tmy v silničním provozu

6. Při přecházení po přechodu jdu

a) vpravo, jdu rychle, ale klidně a rozhlížím se

b) vpravo, co nejrychleji, nejlépe běžím a rozhlížím se

c) vpravo, jdu rychle, ale klidně, nerozhlížím se, mám přednost

7. Při přecházení silnice

a) nemohu jet na bruslích, skateboardu ani na kole

b) mohu jet na bruslích, skateboardu i na kole

c) mohu jet na bruslích, na skateboardu nejedu a kolo vždy vedu

8. Při přecházení silnice na zelenou

a) mě nemůže ohrozit žádné vozidlo, stojí na červenou

b) mě mohou ohrozit vozidla přijíždějící z bočních směrů

c) mám vždy přednost a žádné vozidlo mě nemůže ohrozit

9. Tramvaj a vozidla s právem přednosti v jízdě

a) mi nemusejí dát na přechodu pro chodce přednost

b) mi musí dát na přechodu pro chodce přednost

c) nemají na přechodu pro chodce přednost

10. Při přecházení silnice s více jízdními pruhy se rozhlédnu na začátku

a) a v průběhu přecházení do každého jízdního pruhu; nezastavuji

b) a v průběhu přecházení do každého jízdního pruhu; zpomalím nebo zastavím

c) a uprostřed na dělicím pásu

11. K jízdě na bruslích či koloběžce si vyberu

a) nejlépe hřiště, obytnou zónu nebo stezku pro chodce

b) nejlépe hřiště, chodník, málo frekventovanou silnici, obytnou zónu nebo stezku pro chodce

c) nejlépe slepou ulici, parkoviště, obytnou zónu nebo stezku pro chodce

12. K nástupu do auta a výstupu použiji pro větší bezpečnost

a) dveře, u kterých budu sedět nebo jsem u nich seděl po dobu jízdy

b) dveře směřující k protějšímu chodníku nebo vzdálenější krajnici

c) dveře směřující k chodníku nebo krajnici

13. Autosedačku nebo podsedek musím použít, jestliže

a) měřím méně než 150 cm a vážím méně než 35 kg

b) měřím méně než 160 cm a vážím méně než 4 kg

c) měřím více než 150 cm a vážím více než 35 kg

14. Bezpečnostním pásem se při jízdě autem připoutám

a) jen mimo město

b) vždy

c) jen na předním sedadle

15. Správný postup připoutání bezpečnostním pásem je:

a) pás vedu přes rameno a přes krk až k boku

b) pás vedu přes rameno a hruď mimo krk až k boku

c) pás vedu pod ramenem a přes hruď mimo krk až k boku

16. Na zastávce hromadné dopravy

a) sedím na lavičce nebo stojím dál od okraje silnice, nevyčnívám do silnice

b) sedím na lavičce nebo stojím na okraji chodníku

c) stojím nebo sedím na obrubníku

17. Při jízdě hromadnou dopravou

a) stojím co nejblíže dveří, abych mohl vystoupit jako první

b) radši celou cestu sedím, abych neupadl za jízdy

c) jsem ohleduplný k ostatním cestujícím a uvolním místo k sezení starším

18. V nouzi nebo v případě zranění

a) doběhnu na nejbližší stanoviště policie

b) zavolám někoho dospělého nebo zatelefonuji na číslo 112

c) doběhnu na nejbližší zdravotní středisko

19. Řídím se touto zásadou:

a) Počítám s chybami druhých.

b) Chovám se vždy podle ostatních.

c) Řidiči vždy dodržují pravidla bezpečné jízdy.

20. Dopravní značky – dle výběru, lépe rozdat žákům jednotlivé karty s dopravními značkami (z Výběrudopravních značek – viz doporučená literatura) a ověřit jejich znalosti.

7. ročník

1. Jízdní kolo musím mít vybaveno povinnou výbavou

a) vždy, když na něm vyjedu

b) jen když jedu po silnici

c) jen při jízdě na stezce pro cyklisty

2. Jako cyklista musím mít přilbu

a) do 15 let, ale bezpečné je ji používat vždy při jízdě na kole

b) do 18 let, ale bezpečné je ji používat vždy při jízdě na kole

c) kdykoliv vyjedu na silnici

3. Neohrozit ostatní účastníky silničního provozu znamená

a) počínat si tak, abych nezpůsobil nebezpečnou situaci účastníkům silničního provozu

b) počínat si tak, abych neohrozil svoje zdraví a svůj život

c) počínat si tak, abych nepřekážel

4. Cyklisté mohou jet po silnici

a) dva vedle sebe, jestliže je silnice široká

b) jedině vždy za sebou a udržovat rozestupy 50 cm

c) jedině vždy za sebou a udržovat rozestupy na jedno jízdní kolo

5. Jízda je bezpečnější na stezkách pro cyklisty, kde

a) platí stejná pravidla jako při jízdě po silnici

b) neplatí pro cyklisty žádná pravidla

c) kde má cyklista vždy přednost v jízdě

6. Při výjezdu z cyklostezky a z obytné zóny

a) mám vždy přednost před všemi vozidly

b) musím vždy dát přednost všem vozidlům

c) se přednost řídí dopravními značkami

7. Přerušovanou dělicí čáru

a) nesmím nikdy přejet

b) smím přejet při předjíždění, objíždění a otáčení

c) smím přejet jen zprava

8. Při jízdě v koloně dodržuji dostatečnou vzdálenost od vozidla přede mnou,

a) jestliže je to bezpečné, mohu ho objet zprava

b) mohu ho kdykoliv objet zprava

c) mohu ho kdykoliv objet zleva

9. Znamení o změně směru jízdy dávám zřetelně a včas

a) upažením po celou dobu úkonu

b) máváním před započetím úkonu

c) upažením před započetím úkonu

10. Jestliže jedou dva cyklisté za sebou za snížené viditelnosti,

a) musí mít každý vybavené kolo bílou přední a červenou zadní svítilnou nebo blikačkou

b) musí mít každý vybavené kolo červenou přední a bílou zadní svítilnou nebo blikačkou

c) musí mít alespoň první kolo bílou přední blikačku a druhé kolo zadní červenou blikačku

11. Na křižovatce pro mne platí stejná pravidla jako pro řidiče a řídím se

a) předností zprava, dopravními značkami nebo semafory

b) předností zprava a dopravními značkami

c) předností zprava, dopravními značkami, semafory nebo pokyny policisty

12. Vozidlo nebo překážku před sebou nikdy nepředjíždím, když

a) mi řidič nedá k předjetí nebo objetí pokyn

b) nemám dostatečný rozhled do protisměru

c) nemám přehazovačku pro zvýšení výkonu

13. Jestliže slezu z kola,

a) vedu ho po silnici vpravo co nejvíce u okraje silnice

b) vedu ho po silnici vlevo co nejvíce u okraje silnice

c) nesmím ho vést po silnici

14. V silničním provozu jsem zranitelnější, než ostatní,

a) moje chyby nemohou silnější účastníky nijak ohrozit

b) ale i moje chyby jsou pro ostatní nebezpečné

c) proto mi ostatní dávají přednost

15. Jestliže je nějaký účastník silničního provozu vůči mně agresivní

a) zachovám klid a za všech okolností se chovám bezpečně

b) oplatím mu jeho chování stejným způsobem

c) snažím se mu vysvětlit, kde udělal chybu

16. Techniku jízdy na kole a řešení křižovatek

a) se naučím nejlépe na málo frekventované silnici

b) se naučím nejlépe v plném provozu

c) se naučím nejlépe na dopravním hřišti

17. Přejezd pro cyklisty je označen dopravní značkou a je určen

a) pro překonání silnice pro chodce a cyklisty vedoucí kolo

b) pro překonání silnice, ale nesmím po něm jet

c) pro překonání silnice, můžu po něm jet

18. Na křižovatce se cyklista odbočující vlevo řadí

a) vpravo k okraji silnice

b) vlevo ke středu silnice

c) doprostřed jízdního pruhu

19. Zásady první předlékařské pomoci

a) bych se měl naučit

b) musí znát jen řidiči dvoustopých vozidel

c) není třeba znát, ale musím mít lékárničku

20. Jestliže jede skupina tří cyklistů, jede

a) nejmladší cyklista uprostřed, starší vpředu a nejstarší vzadu

b) nejmladší cyklista vpředu, starší uprostřed a nejstarší vzadu

c) nejmladší cyklista vzadu, starší uprostřed a nejstarší vpředu

21. Dopravní značky – dle výběru, lépe rozdat žákům jednotlivé karty s dopravními značkami (z Výběru dopravních značek – viz doporučená literatura) a ověřit jejich znalosti

8. ročník

Okruhy pro ověření znalostí

Příklady skupin, okruhů a zadání:

Skupina A

Hledáme informace o cyklistech:

Zjistěte v pravidlech silničního provozu (Zákon 361/2000 Sb.):

1. Od kolika let smí cyklisté sami jezdit po silnicích?
2. Musí cyklista dodržovat všechna pravidla silničního provozu, nebo se řídí jen pokyny dopravníchznaček?
3. Čím se cyklisté chrání před nebezpečím, které jim hrozí v silničním provozu?
4. Vyjmenujte alespoň tři věci ze základní povinné výbavy jízdního kola.
5. Nakreslete dopravní značku, která se týká cyklistů v provozu.

Skupina B

Hledáme informace o chodcích:

Zjistěte v pravidlech silničního provozu:

1. Je chodcem i jezdec na kolečkových bruslích? Pokud ano, po které straně jezdí?
2. Mají chodci také nějaké povinnosti při přecházení?
3. Kdy chodec nesmí vstupovat do vozovky? Napište alespoň dva příklady.
4. Čím by se chodci měli chránit před nebezpečím, které jim hrozí v silničním provozu?
5. Nakreslete dopravní značku, která je důležitá pro bezpečné přecházení chodců.

Skupina C

Hledáme informace o dopravních značkách:

1. Sledovat dopravní značky a řídit se jejich pokyny musí všichni řidiči. Platí to i pro cyklisty a chodce?
2. Mají tvary a barvy dopravních značek nějaký význam?
3. Nápisy a čáry na silnicích jsou také dopravní značky?
4. Najděte a popište alespoň pět dopravních značek v okolí vaší školy.
5. Co znamená tato dopravní značka? /vybrat z Výběru dopravních značek/

Skupina D

Hledáme informace o železničních přejezdech:

Zjistěte v pravidlech silničního provozu:

1. Co je to železniční přejezd? Najděte v pojmech pravidel silničního provozu.

2. V jakých případech nesmí řidič vjíždět na železniční přejezd? Napište alespoň tři příklady.

3. Jakými dopravními značkami se železniční přejezdy označují?

4. Jakými světelnými signály se železniční přejezdy zabezpečují?

5. Musí chodci dodržovat při přecházení železničních přejezdů nějaká pravidla?

Skupina E

Hledáme informace o světelných signálech (semaforech):

1. K čemu slouží světelné signály v silničním provozu?

2. Kde se používají?

3. Jaký význam mají jednotlivé barvy použité na světelných signálech?

4. Mají pokyny světelných signálů přednost před pokyny dopravních značek?

5. Jaký význam má tento světelný signál? /vybrat z Výběru dopravních značek/

Skupina F

Hledáme informace o jízdě křižovatkou:

Zjistěte v pravidlech silničního provozu:

1. Zjistěte a vysvětlete pojem“křižovatka“.

2. Jaké pravidlo přednosti v jízdě platí pro jízdu křižovatkou tam, kde nejsou dopravní značky ani

semafory?

3. Je kruhový objezd křižovatka? Pokud ano, jaké zde platí pravidlo o přednosti v jízdě?

4. Má tramvaj při jízdě křižovatkou vždy přednost v jízdě?

5. Nakreslete křižovatku z okolí vaší školy.

Skupina G

Hledáme informace o obytných a pěších zónách:

Zjistěte v pravidlech silničního provozu:

1. Najděte dopravní značky, které označují obytnou a pěší zónu.

2. Jaká je nejvyšší povolená rychlost při jízdě obytnou zónou?

3. Mohou si děti v obytné zóně hrát na vozovce?

4. Smějí do pěší zóny vjíždět všechna motorová i nemotorová vozidla?

5. Mají cyklisté při vyjíždění z obytné zóny na jinou silnici přednost v jízdě?

Skupina H

Hledáme různé důležité informace o silničním provozu:

Zjistěte v pravidlech silničního provozu:

1. Jaká je nejvyšší povolená rychlost při jízdě obcí?

2. Smějí cyklisté vjíždět na dálnici nebo na silnici pro motorová vozidla?

3. Odhadněte brzdnou dráhu vozidla, které jede po mokré vozovce rychlostí 50 km/h. (Vyberte z možností: přibližně 33 metrů; asi 15 metrů, přibližně 62 metrů).

4. Která vozidla mají právo přednostní jízdy? Vypište alespoň tři a zjistěte, co musí řidiči těchto vozidel především dodržovat?

5. Víte, co je to „bodový systém“ a proč byl u nás zaveden?

9. ročník

Okruhy pro ověření znalostí

Příklady skupin, okruhů a zadání:

Skupina A

1. Najděte v pravidlech silničního provozu ustanovení, která se týkají jízdy na jízdním kole.

2. Pravidla si přečtěte a zkuste říci (napsat), která z nich se nejčastěji nedodržují nebo porušují.

3. Zkuste vlastními slovy popsat, jaká nebezpečí cyklistům v silničním provozu hrozí.

4. Navrhněte, jak se těmto nebezpečím co nejúčinněji bránit a vyhýbat.

Skupina B

1. Vyberte si místo poblíž vaší školy (bydliště), kde chodci často přecházejí.

2. Na tomto místě sledujte chování chodců a řidičů motorových i nemotorových vozidel 2 x za den alespoň30 minut.

3. Vyhodnoťte své pozorování – chovají se účastníci silničního provozu (řidiči, chodci) podlepravidel?

4. Popište vaše vlastní zkušenosti při přecházení.

Skupina C

1. Vyhledejte v pravidlech silničního provozu ustanovení o zákazech zastavení a stání. Pečlivě sipřečtěte ustanovení o zákazu zastavení a stání u přechodu pro chodce.

2. Nakreslete si přechod pro chodce a přesně vyznačte, kde platí zákaz zastavení a stání.

3. V okolí školy nebo svého bydliště sledujte, kolik vozidel v blízkosti přechodů pro chodce stojísprávně a kolik nesprávně.

4. Vysvětlete, proč je nesprávné stání vozidel v blízkosti přechodů pro chodce velmi nebezpečné(zejména pro děti – menší vzrůst).

Skupina D

1. Napište si na papír do levého sloupce všechny dobré lidské vlastnosti a do pravého sloupcevšechny špatné vlastnosti lidí, na které si vzpomenete.

2. Z vašeho seznamu vytvořte „portrét“ dobrého řidiče autobusu.

3. Vypište, které vlastnosti by neměl mít žádný řidič.

4. Napište a zdůvodněte, proč a čím je nebezpečná agresivita.

Skupina E

1. Zjistěte a vypište důležitá telefonní čísla, na kterých můžete přivolat zdravotnickou první pomoc, policii nebo hasiče.

2. Nalezněte informace o zásadách první zdravotnické pomoci.

3. Zjistěte, co musí obsahovat autolékárnička.

4. Napište, co byste v případě nehody, ohrožení, zranění jiné osoby udělali.

Skupina F

1. Vyhledejte informace o mikrospánku (nebezpečí, které hrozí unaveným řidičům).

2. Pokuste se určit, jak by měl řidič čelit únavě. Z nabízených možností vyberte alespoň tři.

   a) pít hodně kávy

   b) pít hodně vody, minerálky a neslazených nápojů

   c) pít hodně energetických nápojů

   d) jíst často a v malých dávkách

e) nejíst vůbec

f) poslouchat rádio

g) telefonovat za jízdy

h) občas zastavit, projít se nebo si krátce zacvičit j nepokračovat v jízdě, když únava neustupuje

i) dojet do cíle, když není vzdálen více než 20 km

3. Sestavte jídelníček pro řidiče, který vyjíždí z Prahy v 7:00 hodin ráno do Brna.

Skupina G

1. Najděte vyobrazení všech dopravních značek.

2. Vyberte z každé skupiny značek (výstražné, zákazové…atd.) dvě dopravní značky.

3. Napište jejich název a vysvětlete význam.

Příklad:

Název dopravní značky je: Zákaz vjezdu všech motorových vozidel, s výjimkou motocyklů bez postranního vozíku.

Vjíždět tedy nesmějí motocykly s postranním vozíkem ostatní motorová vozidla. Vjíždět smí kroměmotocyklů bez postranního vozíku i nemotorové vozidlo.

Skupina H

1. Zjistěte v pravidlech silničního provozu, jaké jsou typy křižovatek (rozlišená dopravnímiznačkami, nerozlišená dopravními značkami, řízená světelnými signály…).

2. Nakreslete jednoduché náčrtky takových křižovatek a vyznačte na nich přednosti v jízdě.

Okruh – Dopravní značky

Seznámit žáky s dopravními značkami. Využít seznamu dopravních značek.

Na stránkách http://aplikace. mvcr. cz/sbirka-zakonu/ lze najít příslušnou právní normu a prohlédnout si vyobrazení dopravních značek.

Doporučené činnosti:

1. Vysvětli vlastními slovy význam dopravní značky.

2. Použij dopravní značku v provozu – uveď příklad výskytu dopravní značky.

3. Uveď správné a možné nesprávné chování u dopravní značky.

4. Popiš dopravní značku tak, aby ji poznal ten, kdo ji nevidí.

5. Vymysli si možnou historii vzniku, původu dopravní značky.

6. Přelož název dopravní značky do cizího jazyka (možno opisem).

7. Vysvětli význam dopravní značky v cizím jazyce.

8. Opiš přesné znění významu dopravní značky z internetu (zákon č. 361/2000 Sb.).

9. Předveď význam dopravní značky (pantomima).

Okruh – Legislativa

Seznámit žáky se základními prvky legislativy pro účastníky silničního provozu. Použít zákon č. 361/2000 Sb.

Cílem této činnosti není pamětné učení částí zákona, ale přimět žáky zamyslet se nad danou problematikous veškerou vážností. Žáci by měli objevit zákon, o jehož existenci doposud nevěděli. Měliby se se zákonem seznámit.

Práce probíhá nejlépe ve skupinách. Je vhodné využít práci s ICT.

Za pomoci internetu najít znění zákona č. 361/2000 Sb. a vyhledávat potřebné informace.

Pedagog nemusí použít všechny uvedené otázky, může i podle svého uvážení zadání pozměnit.

Za každou otázkou následuje tematicky související zadání.

1. Pravidla silničního provozu stanoví

a) vyhláška ministerstva vnitra

b) zákon č. 361/2000 Sb.

c) nařízení vlády č. 100/1999 Sb.

Zadání: opište přesné znění § 1 (předmět úpravy). Zapamatujte si co nejvíce!

2. K řízení mopedů a malých motocyklů s maximální konstrukční rychlostí 45 km/h. opravňujeřidičské oprávnění skupiny:

a) B

b) T

c) AM

Zadání: Přečtěte si pozorně následující odstavce. Znamená „řidičské oprávnění“ a „řidičský průkaz“ totéž?

Řidičské oprávnění opravňuje jeho držitele k řízení motorového vozidla zařazeného do příslušnéskupiny nebo podskupiny řidičského oprávnění.

Řidičský průkaz je veřejná listina, která osvědčuje udělení řidičského oprávnění k řízení motorovýchvozidel a kterou držitel prokazuje své jméno, příjmení, rodné číslo a podobu.

3. Řidičské oprávnění skupiny AM lze udělit osobě:

a) které je více než 15 let

b) které je méně než 15 let

c) které je 14 let, ale má písemný souhlas rodičů

Zadání: Zjistěte, u kterých skupin řidičských oprávnění je podmínkou věk 21 let.

4. Cyklista

a) je řidič užitkového vozidla

b) je řidič nemotorového vozidla

c) není řidič

Zadání. Zjistěte ve vyhlášce č. 341/2002 Sb. (příloha č. 13), jak musí být vybavena jízdní kola. (http://aplikace. mvcr. cz/sbirka-zakonu/)

5. Účastník provozu na pozemních komunikacích je

a) pouze řidič motorového a nemotorového vozidla

b) každý, kdo se přímým způsobem účastní provozu na pozemních komunikacích (silničnímprovozu)

c) pouze chodec

Zadání: Napište co nejvíce příkladů účasti na silničním provozu.

6. Při jízdě na motocyklu nebo mopedu

a) musí mít řidič na hlavě nasazenou a řádně připevněnou ochrannou přilbu

b) musí mít řidič na hlavě nasazenou a řádně připevněnou ochrannou přilbu pouze mimo obec

c) musí mít řidič na hlavě nasazenou a řádně připevněnou ochrannou přilbu pouze za snížené viditelnosti

Zadání: Napište, co je důležité při pořizování ochranné přilby a jak se správně používá.

7. Na pozemní komunikaci se jezdí

a) kdekoliv

b) vždy jen vpravo

c) vpravo, a pokud tomu nebrání zvláštní okolnosti, při pravém okraji y

Zadání: v § 2 zákona č. 361/2000 Sb. najděte definici pojmu „jízdní pruh“.

8. Třetího jízdního pruhu užívá správně

a) řidič červeného motocyklu

b) řidič modrého motocyklu

c) řidič červeného i modrého motocyklu

Zadání: Jízdu v jízdních pruzích stanoví § 12 zákona č. 361/2000 Sb. K odstavcům 1 a 2 nakreslete

obrázky, které budou ilustrovat popisovaná pravidla.

9. Řidič nesmí předjíždět

a) na přechodu pro chodce nebo na přejezdu pro cyklisty a bezprostředně před nimi

b) pouze na přechodu pro chodce

c) pouze na přechodu pro chodce a bezprostředně za ním

Zadání: Vysvětlete vlastními slovy, proč platí tento zákaz (jaké nebezpečí hrozí?)

10. V obci smí jet řidič rychlostí nejvýše

a) 40 km/h

b) 60 km/h

c) 50 km/h

Zadání: Vysvětlete, jak řidič pozná, že projíždí obcí. Proč je v obci jiná rychlost, než na ostatních komunikacích?

11. Cyklista projede křižovatkou

a) jako první

b) jako druhý, protože musí dát přednost v jízdě modrému vozidlu

c) jako poslední, protože je na vedlejší silnici

Zadání: Nakreslete alespoň tři křižovatky a jejich řešení.

12. Chodec je účastník silničního provozu a

a) nemusí znát a dodržovat žádná pravidla silničního provozu

b) musí dodržovat pravidla určená chodcům

c) musí dodržovat pravidla pro chodce jen při přecházení y

Zadání: Přečtěte si pozorně pravidla pro chodce (§ 53 až § 55 zákona č. 361/2000 Sb.). Vypište vestručných bodech pravidla, která podle vašeho názoru chodci nejčastěji porušují.

13. Vyobrazení a popis dopravních značek obsahuje

a) vyhláška č. 30/2001 Sb.

b) zákon č. 361/2000 Sb.

c) zákon č. 56/2001 Sb.

Zadání: na stránkách http://aplikace. mvcr. cz/sbirka-zakonu/ najděte příslušnou právní normu a prohlédnětesi vyobrazení dopravních značek.

14. Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí

Obsah

1. Vymezení problematiky ochrany člověka za běžných rizik a mimořádných událostí – charakteristika, cíle
2. Návrh na rozložení výstupů a učiva na 1. stupni ZŠ
3. Návrh na rozložení výstupů a učiva na 2. stupni ZŠ
4. Metody a formy práce
5. Přílohy

    - Příloha 1: Základní pojmy
    - Příloha 2: Doporučená literatura, pomůcky, odkazy
    - Příloha 3: Legislativa
    - Příloha 4: Začlenění problematiky v RVP ZV
    - Příloha 5: Návrh testových otázek pro jednotlivé ročníky

1. Vymezení problematiky ochrany člověka za běžných rizik a mimořádných událostí – charakteristika, cíle

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy schválilo 4. března 2003 Pokyn MŠMTk začlenění tématiky ochrany člověka za mimořádných událostído vzdělávacích programů (č. j. 12 050/03-22).

Tento pokyn byl vydáván k zařazení problematiky ochrany člověka za běžných rizik a mimořádných událostí do obsahu vzdělávání ve školách a na jeho základě byla problematika ochrany člověka za mimořádných událostí (OČMU) i za běžných rizik rozpracována v příslušných rámcových vzdělávacích programech. Vzhledem k tomu, že jsou témata ochrany člověka za běžných rizik i mimořádných událostí v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání (RVP ZV) rozložena do několika vzdělávacích oblastí (viz Příloha 3), může být koncepční příprava výuky pro učitele náročnější. Z tohoto důvoduje předkládán tento materiál jako vhodná pomůcka pro pedagogy k ucelené a efektivní realizaci dané problematiky.

Materiál pedagogům nabízí soubor základních pojmů z oblasti ochrany člověka za běžných rizik a mimořádných událostí, návrh na rozložení učiva do jednotlivých ročníků základní školy včetně očekávaných výstupů, doporučené metody a formy práce, literaturu, pomůcky, užitečné odkazy, nástin začlenění problematiky v stávajícím RVP ZV, výsledky rychlých šetření v problematice ochrany člověka za mimořádných událostí, ale také návrh testových otázek pro jednotlivé ročníky základní školy.

Návrhy cílů, dílčích výstupů a učiva jsou pouze doporučené. Je na každé škole, jak návrh využije při plánování výuky a pro zajištění výsledků vzdělávání.

2. Návrh na rozložení výstupů a učiva na 1. stupni ZŠ

Základem osvojování dovedností a způsobů jednání je praktický nácvik a provádění ukázek, které jsou součástí výuky v každém ročníku. Pro efektivitu vzdělávání a výchovy jsou doporučovány metody prožitkové pedagogiky (praktický nácvik, skupinový trénink, simulační hry). Rozsah vědomostí i nácviku dovedností je pak třeba volit vždy přiměřeně vzhledem k věku a schopnostem žáků.

1. ročník

Cíl výuky v daném ročníku:

rozvíjet u žáků význam prevence rizik, opatrnosti a preventivního chování i důležitost obstát samostatně v obtížné situaci

Dílčí výstupy (RVP):

Žák

a) chápe konkrétní nebezpečí spojená s riziky běžného života (doprava, chemické látky v domácnosti, elektrický proud, sport a zájmová činnost), s ohněm, s mimořádnou událostí

b) přivolá pomoc (některým z osvojených způsobů)

c) v případě potřeby použije linku tísňového volání; ovládá základní způsoby komunikace s operátory (přiměřeně k věku)

Učivo:

- **Sebeochrana, pomoc a prevence rizik**
  - důležitá telefonní čísla tísňového volání a blízkých osob, adresa bydliště
  - kdy a jak přivolat pomoc, koho požádat o pomoc, jak se chránit a jak předcházet úrazům, otravám a jiným ohrožením (vazba na řešené běžné rizikové situace v různém ročním období, prostředí a při různých činnostech, včetně železniční a silniční dopravy)
  - doma – neznámý člověk (telefon, zvonek u dveří internet), zbraně, alkohol, vhodné i nevhodné dotyky – jejich hranice, nevhodné trestání), komunikace a pomoc rodičů, učitelů
  - bezpečný odchod z domova – klíče, výtah
  - venku – volba správné cesty do školy, nebezpečná místa v okolí domu a školy, chování při setkání s cizím člověkem, jak se chovat, když zabloudím v cizím prostředí nebo městě
  - správné vedení – vysvětlení pojmů a významu – kamarád, blízká osoba, cizí osoba, trápení, smutek, pomoc, příklady ze života
  - záchranáři, uniformy, činnosti
  - co se se mnou může dít, když se bojím nebo si nevím rady, jak to mohu zvládnout a co mám dělat;
- **Požáry**
  - oheň – požár

- prevence vzniku požáru doma, příčiny vzniku požáru doma
- největší rizika požáru
- ochrana při požáru a přivolání pomoci
- pravidlo – zastav se – lehni si – kutálej se

2. ročník

Cíl výuky v daném ročníku:

rozvíjet u žáků znalost nebezpečí a schopnost odhadnout riziko a vyhnout se mu; posilovat odpovědnost žáků za vlastní zdraví a bezpečnost

Dílčí výstupy (RVP):

Žák

a) odhadne riziko/nebezpečnou situaci

b) dodržuje zásady bezpečného chování v běžných životních situacích tak, aby nedocházelo k ohrožení jeho fyzického i duševního zdraví a zdraví jiných

Učivo

Opakování učiva z předchozího ročníku (diskuze, poznatky, zkušenosti)

- **První pomoc**
  - zajištění pomoci při různých rizikových situacích voláním na tísňovou linku nebo oslovením dospělé osoby, nácvik komunikace
  - základní pravidla poskytování pomoci při drobných poraněních a běžných onemocněních

- **Péče o zdraví a prevence rizik**
  - opakování učiva 1. ročníku + rozšíření o nové poznatky, zkušenosti, příběhy a otestování správné reakce dětí (rozpoznání rizik i schopnosti pomoci)
  - základní pravidla poskytování pomoci při drobných poraněních a běžných onemocněních v souvislosti s osvojováním učiva v oblasti rizik úrazovosti a onemocnění
  - bezpečné chování v různých životních situacích, v různém prostředí a při různých činnostech
- **Požáry a jejich rizika**
  - základní označování nebezpečných látek
  - základní bezpečnostní a výstražné tabulky, zejména nebezpečí úrazu elektrickým proudem, požáru, výbuchu, ozáření, poleptání (kyselinou, louhem, příčiny a prevence vzniku požáru mimo domov
  - správné chování při požáru
  - přivolání pomoci, ohlášení požáru

- **Osobní bezpečí a podpora a ochranaduševního a fyzického zdraví**
  - správné vedení – vysvětlení významu pojmů: lhostejnost, přátelství, rozdíly, žalování, pomoc, strach, zbabělost apod.

- příklady ze života
- jak se umět vypořádat se strachem, který doprovází nebezpečnou situací

3. ročník

Cíl výuky v daném ročníku:

rozvíjet u žáků schopnost rozpoznat varování před nebezpečím, rozeznat označení uzávěrů – zejména plynu, vody, elektřiny, umět určit (popsat) svou pozici v neznámém prostředí a zhodnotit možné následky svého jednání, zhodnotit důsledky bezdůvodného volání na tísňové linky,

Dílčí výstupy (RVP):

Žák

a) na konkrétních příkladech rozpozná mimořádnou událost

b) jedná racionálně podle osvojeného schématu v případě, kdy se ztratí a zná čísla na tísňovou linku, domů, do školy

c) rozpozná rozdíl mezi signály (varovný signál, požární poplach, zkouška sirén)

d) chová se účelně v případě požáru, mimořádné události i jiných rizikových situací běžného života; hledá pomoc u důvěryhodné dospělé osoby

Učivo

- **Opakování učiva z předchozího ročníku** (diskuze, poznatky, zkušenosti)
- **První pomoc (**opakování a rozvíjení učiva osvojeného ve 2. ročníku)
- **Mimořádné události**
  - seznámení s pojmem
  - nejčastější mimořádné události (povodně, vichřice, požáry, laviny, únik nebezpečných látek)
  - varování před nebezpečím (konkretizace různých způsobů varování, varovný signál Všeobecná výstraha)
  - zásady volání na tísňové linky (co zajišťují, kdy volat, rizika a dopady bezdůvodného volání na tísňové linky)
- **Požáry** (modelové situace způsobů chování při požárech), nebezpečí zábavní pyrotechniky
- **Péče o zdraví a prevence rizik**
  - bezpečné chování v různých životních situacích a různých prostředích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel
  - nebezpečí za tmy, chování při setkání s cizím člověkem
  - citlivé a věku odpovídající vysvětlení podstaty rizikového chování (v souvislosti se šikanou, drogami, fyzickým a duševním násilím, agresivitou), jejich možných dopadů na zdraví (fyzické i duševní), pomoc v nouzi, příklady ze života
  - co mi může pomoci, když jsem v mimořádné situaci

4. ročník

Cíl výuky v daném ročníku:

rozvíjet u žáků schopnost bezpečně se orientovat a pohybovat ve známém prostředí (blízkém okolí školy a bydliště) i v méně známém prostředí (jiné části obce, města, příroda) za použití plánů měst a map

Dílčí výstupy (RVP):

Žák

a) bezpečně se pohybuje v budově i mimo budovu v případě rizikových situací (nouzové východy, označené únikové cesty); aplikuje pravidla bezpečného chování v různých situacích

b) zvládá základní pravidla bezpečného zacházení s ohněm

c) rozezná označení uzávěrů vody a plynu

d) poskytne základní první pomoc (dezinfikuje a ošetří drobná poranění, ošetří opařeniny a popáleniny, zastaví krvácení, zafixuje zlomenou končetinu)

e) přivolá pomoc dospělého k záchraně tonoucího

Učivo:

- **Opakování a rozvíjení poznatků z předchozích ročníků** (diskuze, poznatky, zkušenosti)
- **Osobní bezpečí a prevence duševního a fyzického zdraví**
  - vysvětlení významu pojmů: poznávání cizího prostředí, strach, stres, zbabělost, statečnost apod. , příklady ze života
  - evakuace (obecně)
  - označení uzávěrů, rozvody plynu, vody, elektřiny, označení východů (ve škole)
  - bezpečné chování v různých životních situacích a různých prostředích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel
  - rizika letních prázdnin
  - nález neznámého předmětu, látky, munice; sloupy a stožáry elektrického vedení, spadlé dráty elektrického vedení, transformátory; železniční vagony
- **Požáry a jejich rizika**
  - příčiny vzniku požárů
  - požáry v přírodě, lesní požáry
  - největší rizika požáru
- **Péče o zdraví a poskytování první pomoci**
  - různý obvazový materiál a technika vzhledem k poraněné části těla, nácvik
  - rizika u vody (bazény, vodní plochy, horské potoky, řeky, moře, tobogany), přecenění sil, nebezpečí jezů na řekách, skok do neznámé vody, vodní víry, tonutí (*pozn. : lze zařadit i do 3. ročníku ve vazbě na plavecké kurzy*), záchrana tonoucího, pohyb na zamrzlých přírodních vodních plochách

- co se se mnou může dít v nebezpečných situacích

5. ročník

Cíl výuky v daném ročníku:

rozvíjet u žáků dovednost poskytnout pomoc při běžných úrazech či onemocněních, včetně základního ošetření, i ovládat život zachraňující úkony (resuscitace)

Dílčí výstupy (RVP):

Žák

a) rozlišuje příčiny úrazů, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence, případně léčby

b) v modelové situaci uplatní správný postup při zásahu jiného člověka elektrickým proudem

c) ošetří úrazy různého charakteru

d) charakterizuje základní složky, funkce a činnosti integrovaného záchranného systému

e) rozlišuje situace, kdy lze a kdy nelze uhasit požár

f) pozná zneužívající osobu (blízkou, ale i neznámou), rozezná rizikové situace, riziková místa i rizikové osoby a řekne ne na nevhodné návrhy, má základní právní povědomí, umí přivolat pomoc

Učivo:

- **Opakování učiva z předchozích ročníků** (diskuze, poznatky, zkušenosti)
- **Integrovaný záchranný systém** (složky, význam ve vztahu k řešení mimořádných událostí (obecně))
- **Požáry a jejich rizika**
  - způsoby chování při požárech (modelové situace), možnosti hašení požáru
  - hasicí přístroje (obecně)
  - evakuace při požáru, nácvik evakuace
  - evakuační plán – význam, nákres evakuačního plánu (doma), požární hlásiče
  - úniková cesta, druhy únikových cest, význam značek označujících únikové cesty
- **Péče o zdraví a poskytování první pomoci**
  - resuscitace (praktická ukázka, nácvik)
  - přivolání pomoci, nahlášení události (praktický nácvik)
  - prevence rizik letních a zimních sportů (cyklistika, bruslení, výškové sporty, vodní sporty, horská turistika, lyžování, snowboarding aj. – výstroj a výzbroj)
  - rizika otrav, jejich příčiny a příznaky (léky, houby, jedovaté rostliny, zkažené potraviny, plyn, alkohol, cigarety, drogy, čisticí prostředky, chemické látky, neznámé a nebezpečné látky ve sklepích, na skládkách odpadu)
  - rizika v souvislosti s provozem elektrických a plynových spotřebičů

- **Podpora a ochrana fyzického a duševního zdraví, prevence psychického onemocnění a násilí namířenému proti sobě samému**
    - vysvětlení pojmů: skutečné hodnoty, citová a mravní zralost, pomoc, neštěstí, přátelství, trápení, lhostejnost, diskriminace, šikana (obecně), kyberšikana (obecně), násilí psychické a fyzické (obecně), linka bezpečí, dobrý příklad, ochrana slabších, dobrý skutek, síla odpouštění, ochrana identity, sebepoškozování, sebevraždy, ohrožení a poruchy duševního vývinu v dětství a dospívání, psychické újmy virtuálního světa
    - rizika a možné dopady – nevhodné dotyky, obtěžování, fotografování
    - základy zvládání stresových stavů
    - nebezpečí internetu

3. Návrh na rozložení výstupů a učiva na 2. stupni ZŠ

6. ročník

Cíl výuky v daném ročníku:

rozvíjet u žáků schopnost adekvátně se chovat v případě vzniku mimořádné události a nařízené evakuace

Dílčí výstupy (RVP):

Žák

a) charakterizuje rizika vzniku mimořádných událostí a jejich možné dopady na zdraví a životy lidí, životní prostředí a majetek, způsoby sebeochrany a vzájemné pomoci

b) rozpozná varovný signál „Všeobecná výstraha“, adekvátně reaguje na tento signál, zná a prakticky uplatní postupy v případě nařízení evakuace, včetně zásad opuštění bytu

c) ovládá základní zásady a postupy spojené s povodněmi, atmosférickými poruchami, haváriemi a dalšími mimořádnými událostmi; osvojené dovednosti a způsoby jednání aplikuje v simulovaných situacích hromadného ohrožení

d) poskytne první pomoc, včetně život zachraňujících úkonů, dbá na bezpečnost svoji i svého okolí

Učivo:

- **Klasifikace mimořádných událostí**
    - mimořádné události způsobené přírodními vlivy, havárie, antropogenní události (viz základní pojmy)
    - vysvětlení pojmu mimořádná událost, základní rozdělení mimořádných událostí s uvedením příkladů
- **Varovný signál „Všeobecná výstraha“**
    - činnost při varovném signálu, druhy signálů, náhradní způsoby varování

    - funkce varovných signálů, rozdíly v signálech (ukázky), činnost po zaznění varovného signálu, další způsoby varování, obecné zásady opuštění bytu, opuštění bytu při povodni, požáru apod.
- **Evakuace**
    - průběh evakuace – na koho se vztahuje, kdo je evakuován přednostně, kdo nebývá evakuován (osoby podílející se na záchranných pracích)
    - evakuační zavazadlo**,** příprava a obsah evakuačního zavazadla
    - evakuační a přijímací střediska, jejich funkce, co tato střediska zajišťují
- **Ukrytí, nouzové přežití** (pojmy ukrytí, nouzové přežití, humanitární pomoc)
- **Povodně a zátopové oblasti**
    - přívalové deště, blesková povodeň, protržení hráze, rozvodněné toky
    - co je povodeň, jak povodeň vzniká, rozdělení povodní, povodně, které postihly ČR v minulých letech
    - zásady chování před, při a po povodni, pokyny zasahujících složek, návrat do obydlí, zřícení domu, závaly
- **Péče o zdraví a poskytování první pomoci**
    - stavy bezprostředně ohrožující život, výkony zachraňující život; polohování – protišoková poloha, autotransfuzní poloha, zotavovací poloha, přenášení, transport raněného, ošetření
    - dopravní nehody – jejich prevence, pomoc v případě dopravní nehody
    - zásady první pomoci při úrazu elektrickým proudem, zlomeninách, otřesu mozku, astmatických a epileptických záchvatech, apod.
- **Podpora a ochrana fyzického a duševního zdraví, prevence psychického onemocnění a násilí namířenému proti sobě samému**
    - různé strategie zvládání stresových situací
    - prevence šikany
    - návykové látky – co jsou návykové látky, jak ohrožují zdraví a psychiku, protidrogová prevence, odmítání drog, jak se zachovat v případě, že jsou drogy ve škole nebo v jejím okolí, pomoc v různých situacích souvisejících s drogami
    - prevence rizik fyzického a duševního násilí spojených s internetem (osobní bezpečí na internetu, ochrana soukromí, ochrana osobních dat, cizí lidé, anonymita, ohrožení, násilí, psychické týrání, kyberšikana a její možné dopady)
    - prevence agresivity (formy agrese, její zvládání, její dopady na duševní a fyzické zdraví agresora i oběti), prevence násilí namířenému proti sobě, jiným osobám a majetku
- **Prevence úrazů a nemocí spojených s běžnými činnostmi (práce/hry s PC, používání chemických látek v domácnosti, používání elektrického nářadí a přístrojů v domácnosti)**

7. ročník

Cíl výuky v daném ročníku:

rozvíjet u žáků znalosti a dovednosti potřebné pro prevenci požárů a pro adekvátní reagování v případě požáru

Dílčí výstupy (RVP):

Žák

a) vysvětlí rizika a příčiny vzniku požárů, popíše princip hoření a klasifikuje požáry podle tříd

b) charakterizuje zásady protipožární prevence, v případě vzniku požáru adekvátně reaguje a v modelových situacích použije vhodné metody hašení požáru

c) rozdělí hasicí přístroje vzhledem k třídám požáru a v případě potřeby je správně použije

d) bezpečně opustí požárem ohrožený prostor a vyhledá bezpečí

e) poskytne první pomoc v případě popálení a otravy zplodinami hoření

f) aktivně předchází rizikům běžných úrazů, otrav, tonutí, popálenin, která hrozí v různém období, prostředí a při různých činnostech, včetně jejich příznaků, projevů a dopadů, poskytne první pomoc

g) vhodně reaguje a jedná v případě ohrožení a nebezpečí, adekvátně pomůže sobě i blízkému v nouzi

Učivo:

- **Požáry a jejich rizika**
  - rozdíl mezi ohněm a požárem, rizika požáru (snížený obsah kyslíku v ovzduší, zvýšená teplota, kouř, toxicita vznikajících zplodin hoření), princip hoření, třídy požáru, příčiny vzniku požáru, předcházení požáru, postupy v případě požáru, manipulace s otevřeným ohněm v přírodě, nebezpečí zábavní pyrotechniky, nebezpečnost látek, třídění látek do kategorií dle jejich hořlavosti, hasicí přístroje – druhy a jejich správné použití, fáze požáru, kategorie hoření
- **Ochrana před úrazem elektrickým proudem** (nebezpečí lezení na sloupy a stožáry elektrického vedení, dotýkání se drátů na zemi, lezení na elektrickélokomotivy, nebezpečí od poškozených zásuvek, vypínačů, přívodových šňůr, elektrických spotřebičů v domácnosti, elektrických sekaček, apod.)
- **Péče o zdraví a poskytování první pomoci**
  - praktický nácvik resuscitace a život zachraňujících úkonů
  - tepelná poranění (příčiny – působení teploty na lidský organismus, popáleniny, opařeniny, omrzliny, úpal, úžeh), příznaky a poskytnutí první pomoci či jejich ošetření
  - otravy alkoholem, léky, drogami, houbami, chemickými látkami – pevnými, tekutými, plynnými), jejich příčiny, příznaky a poskytnutí první pomoci
  - vnitřní a vnější krvácení – příznaky a poskytnutí první pomoci, stavění krvácení a ošetření
  - rány – řezné, sečné, bodné, střelné aj. – příčiny, příznaky a poskytnutí první pomoci
  - mechanické poranění oka, poleptání oka – příčiny, příznaky a poskytnutí první pomoci
  - poranění hrudníku, břicha – příčiny, příznaky a poskytnutí pomoci
- **Podpora a ochrana fyzického a duševního zdraví, prevence psychického onemocnění a násilí namířenému proti sobě samému**
  - drogová prevence – legální a nelegální drogy – jednotlivé druhy drog a jejich účinky na fyzické a psychické zdraví, příklady z praxe

- prevence agresivity (formy agrese, její zvládání, její dopady na duševní a fyzické zdraví agresora i oběti), prevence násilí namířenému proti sobě a na jiné osoby
- záškoláctví (formy záškoláctví, jeho možné dopady na duševní a fyzické zdraví)
- volný čas (party, kamarádi, co je spojuje, čemu se věnují, vlastnosti vůdce party, postavení v partě, co je dobře a co je špatně)
- jak poznám, že je někdo ve stresové situaci
- základy poskytování psychosociální pomoci a občanského sdílení v době mimořádných situací

8. ročník

Cíl výuky v daném ročníku:

rozvíjet u žáků schopnost rozpoznávat příčiny a projevy rizikového chování a rizikových činností, včetně jejich možných dopadů na duševní a fyzické zdraví, a aplikovat v praxi zásady bezpečného chování při antropogenních mimořádných událostech na všech místech, kde se pohybuje

Dílčí výstupy (RVP):

Žák:

a) uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování a jednání v každodenním životě

b) charakterizuje havárie a antropogenní události

c) aktivně se v případě těchto mimořádných událostí chrání

d) charakterizuje základní pravidla dekontaminace, jodové profylaxe

e) rozpozná rizika fyzického a duševního násilí, jeho příznaky, projevy a dopady na vlastní osobu či jiné, předchází, rizikům, v případě nebezpečí adekvátně reaguje

f) rozliší právní a protiprávní jednání nebo chování, které ohrožuje duševní a fyzické zdraví jeho osoby nebo druhých

Učivo:

- **Integrovaný záchranný systém** (význam integrovaného záchranného systému, základní a ostatní složky, záchranné a likvidační práce)
- **Mimořádná událost a krizové řízení, krizová situace, krizový stav**
- **Individuální ochrana**
- **Improvizovaná ochrana** (prostředky, jejich využití doma, nácvik jejich používání)
- **Havárie, antropogenní (viz základní pojmy) události** (základní charakteristika, členění, nejfrekventovanější havárie a antropogenní události, dopady havárií, označování nebezpečných látek, bezpečnostní a výstražné tabulky)
- **Havárie s únikem nebezpečných látek**
  - základní druhy nebezpečných látek, nejčastější příčiny havárií s únikem nebezpečných látek, jaká rizika hrozí v okolí školy, příklady největších havárií, havarijní plán)

    - prevence vzniku havárií, chování v případě vzniku havárie, zásady chování v případě havárií, dekontaminace
    - šíření nebezpečných látek při haváriích (znaky a projevy havárií s únikem nebezpečných látek)
- **Radiační havárie jaderných energetických zařízení** (charakteristika a účinky ionizujícího záření na člověka, havárie radiačních zařízení, jak fungují české jaderné elektrárny, chování při radiační havárii)
- **Terorismus, extremismus (**formy, typy, nové hrozby, podezřelé předměty a poštovní zásilky, anonymní oznámení o uložení bomby (sankce), ohrožení výbušnými látkami, kybernetický terorismus, ochrana sebe a okolí)
- **Péče o zdraví a poskytování první pomoci**
    - praktický nácvik resuscitace a život zachraňujících úkonů, zajištění základních životních funkcí při zástavě dechu, krevního oběhu, masivním krvácení a poruchách vědomí
    - poranění páteře – příčiny, příznaky, poskytnutí první pomoci
    - úraz elektrickým proudem, zásah bleskem – příčiny, příznaky a poskytnutí první pomoci
    - tonutí – příčiny, záchrana a poskytnutí první pomoci, praktický nácvik záchrany tonoucího
    - zajištění intoxikací a křečových stavů, otravy (alkohol, drogy, léky, houby, chemické látky apod.)
- **Prevence fyzického a duševního násilí, psychického onemocnění a násilí namířeného proti sobě samému** (alkohol, nikotin, gambling, násilné chování)
    - rozpoznávání vlivu stresu na jedince
    - základy poskytování psychosociální pomoci a občanského sdílení v době mimořádných situací

9. ročník

<u>Cíl výuky v daném ročníku:</u>

rozvíjí u žáků schopnost aplikovat v praxi zásady bezpečného chování při mimořádných událostech způsobených přírodními vlivy na všech místech, kde se pohybuje a znát prevenci v péči o zdraví a umět poskytnout adekvátní pomoc v případě úrazu či násilí

Dílčí výstupy (RVP):

Žák

a) uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování a jednání v každodenním životě

b) charakterizuje mimořádné události způsobené přírodními vlivy

c) prokazuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích mimořádných událostí

d) prakticky zvládá základní způsoby přežití v přírodě, uplatňuje je v modelových situacích

e) vhodně reaguje v situacích, kdy hrozí riziko násilí, není lhostejný a ví kde a jak zajistit pomoc

g) chová se adekvátně v různých životních situacích tak, aby nedošlo k ohrožení fyzického i duševního zdraví

h) rozpozná rizikové prostředí a činnosti a vyhýbá se jim

Učivo

- **Základní charakteristika mimořádných událostí způsobených přírodními vlivy**
  - charakteristika a vznik mimořádných událostí způsobených přírodními vlivy, příklady největších mimořádných událostí tohoto charakteru (bouře a její doprovodné jevy, vichřice, silné mrazy, sněhové kalamity, extrémní teplo, dlouhotrvající sucha a teplotní inverze, laviny, sesuvy půdy, a další)
  - zásady chování při vzniku jednotlivých mimořádných událostí způsobených přírodními vlivy
- **Přežití v přírodě**(orientace v terénu, tvorba improvizovaného přístřešku, možnosti a způsoby signalizace, značení tras pochodu, lesní plodiny, rostliny, živočichové, brodění se vodním tokem, jak získat pitnou vodu, ochrana před nebezpečnou zvěří, rozdělání ohně, a další)
- **Prevence úrazů a nemocí souvisejících s prací, zásady bezpečného chování- návaznost na učivo osvojované v předchozích ročnících**
- **Péče o zdraví a poskytování první pomoci**
  - praktický nácvik resuscitace a život zachraňujících úkonů
  - dopravní nehody – nahlášení dopravní nehody, zajištění vlastní bezpečnosti, aktivní postup při poskytování první pomoci raněným)
  - první pomoc při úrazu elektrickým proudem
  - ztrátová poranění a poranění kostí, svalů, kloubů – příčiny; poskytnutí první pomoci
  - cukrovka, infarkt, mozková cévní příhoda, křeče, mdloba, kolaps, akutní zánět slepého střeva, febrilní křeče, invazivní meningokokové onemocnění a další onemocnění – příčiny, příznaky a poskytnutí první pomoci
- **Prevence fyzického a duševního násilí, psychického onemocnění a násilí namířeného proti sobě samému**
  - prevence fyzického a duševního násilí u dívek a slabších jedinců
  - prevence fyzického a duševního násilí na dětech a slabších jedincích, v souvislosti s činností náboženských hnutí a sekt (znaky sekt a jejich možné nebezpečí)
  - drogy, infekční onemocnění, přenosné choroby
  - jak působí stres na moje tělo, mysl a chování
  - základy poskytování psychosociální pomoci a občanského sdílení v době mimořádných situací

4. Metody a formy práce

Metody a formy výuky musí být vybírány s ohledem na obsah konkrétního učiva jednotlivých ročníků a na výsledky vzdělávání, kterých se má dosáhnout. Metody a formy práce si učitelé volí podle svých zkušeností, potřeb a s ohledem na charakter vyučovaného předmětu, mezipředmětové vztahy a potřeby žáků. K tomu uplatňují vhodnou motivaci, která umožní stimulaci práce žáků. Potřebné je také klást důraz na podporu samostatné práce žáků, zejména

na osobní zodpovědnost, samostatnost, schopnost spolupráce a týmové kooperace se záměrem odpovídajícího sebehodnocení a uvědomění si svých možností a usměrňování žákovských postojů. K tomu lze využívat:

- samostatnou práci žáků,
- skupinovou práci,
- vyhledávání informací,
- přípravu referátů,
- kreslení a malování,
- prezentace písemných, ústních a jiných prací,
- společné hodnocení,
- analýzy výsledků, „simulace“ SWOT analýzou,
- a dalšímetody dle uvážení.

Významnou součástí teoretické výuky je používání názorných pomůcek v různé formě, které žákovi usnadňují pochopení učiva:

- odborná literatura,
- nástěnné obrazy,
- interaktivní tabule a počítače,
- učebnice a učební texty,
- pracovní listy,
- internet,
- výuková videa,
- dokumentární ukázky a fotografie,
- exkurze.

K procvičování a upevňování učiva lze využívat různých forem:

- praktická cvičení,
- hry a soutěže,
- diskuse (zkušenosti, příklady ze života, poznatky, zážitky),
- dramatizace, simulační metody,
- pokusy,
- nácvik požadovaného chování,
- tvorba nákresů variant řešení situací,
- výuka a poznávání v terénu (dle prostředí, období, činnosti),
- projekty,
- spolupráce se složkami integrovaného záchranného systému a nestátními neziskovými organizacemi – besedy, ukázky, společné nácviky, praktické výcviky (nadstavbová forma po základní výuce a základním vzdělávání probíhajícím plně v rámci školy), návštěvy přímo na stanicích.

Velký důraz by měl být kladen na propojenost učiva, pokud je problematika řazena do různých vyučovacích předmětů, a na vytváření mezipředmětových vazeb, které rozšiřují klíčové kompetence žáka. Důležité je rámcové opakování učiva z předchozích ročníků a dále rozšiřování a stupňování znalostí, navazujícím prohlubováním nácviku dovedností, s využitím rozdílných forem a metod výuky (individuální prožitky prohlubují nácvik dovedností). Praktické vyučování umožní žákům využít teoretické poznatky v praxi, ověří a rozšíří jejich

znalosti tak, aby žák získal jistotu při provádění praktických činností, byl samostatný, dokázal prakticky použít nabyté znalosti a dovednosti při řešení a plnění praktických úkolů.

15. Doporučená literatura, pomůcky, odkazy

Příručky a učebnice

MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR

a) Pro případ ohrožení – příručka pro obyvatele

Příručka pro obyvatele. Praha: MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2003. ISBN 80-86640-18-3. Dostupné na WWW: **www. hzscr. cz**.

Každá základní a střední škola obdržela 1 kus.

b) Ochrana člověka za mimořádných událostí

Příručka pro učitele základních a středních škol. Praha: MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2003. ISBN 80-86640-08-6. Dostupné na WWW: **www. hzscr. cz**.

Každá základní a střední škola obdržela 1 kus.

c) Výchova dětí v oblasti požární ochrany

Příručka pro učitele základních a speciálních škol. Praha: MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2003. ISBN 80-86640-21-3. Dostupné na WWW: **www. hzscr. cz**.

Každá základní škola obdržela 1 kus publikace a 2 kusy filmů doplňující publikaci; publikace ke stažení na stránkách

d) Výchova a prevence v oblasti požární ochrany

Příručka pro učitele středních škol. Praha: MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2005. ISBN 80-86640-35-3. Dostupné na WWW: **www. hzscr. cz**.

Každá střední škola obdržela cestou HZS krajů 1 kus publikace a 1kus DVD doplňující publikaci.

e) Filmové šoty „Hasiči varují“

pro MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru vytvořili studenti FAMO Písek; krátké animované klipy; Dostupné na WWW: **www. hzscr. cz/clanek/letaky-a-prirucky. aspx**.

Asociace "Záchranný kruh"

a) ***„Bezpečnostní portál – účinný nástroj edukace první pomoci dětí a mládeže a jejich rodičů a pedagogů“ – Interaktivní multimediální příručka první pomoci 2011***

www. zachranny-kruh. cz

b) ***Internetový bezpečnostní portál –*** **www. zachranny-kruh. cz**

Vzdělávací, informační, komunikační, preventivně-výchovný a evaluační nástroj.

c) ***Testovací a prověřovací systém pro pedagogy***

v rámci vzdělávání žáků v oblastech ochrany zdraví, životů, životního prostředí a majetku.

d) ***Projekt – „Chraň svůj svět, chraň svůj život“***

Cílem projektu je systémová podpora a pomoc školám a školským zařízením při výuce a výchově problematik ochrany života, zdraví, životního prostředí a majetku (průřezových témat); zavádění nových vyučovacích metod, organizačních forem a výukových činností, které vedou k rozvoji klíčových kompetencí žáků i pedagogů a k naplňování očekávaných výstupů v rámci všech typů RVP.

V rámci projektu je vytvořeno 11 výukových interaktivních multimediálních kurzů zaměřených na výuku v oblastech běžných rizik i rizik mimořádných událostí

- Běžná rizika
- Atmosférické poruchy
- Havárie
- Mimořádné události I
- Mimořádné události II
- Osobní bezpečí
- Povodně
- Požáry I
- Požáry II
- Terorismus a jiné hrozby
- Zemětřesení, sopečná činnost, sesuvy půdy, laviny

e) Projekt „Rizika silniční a železniční dopravy“

Interaktivní multimediální příručka dopravní výchovy, která je určena zejména pedagogům a rodičům k výchově a přípravě dětí a mládeže v oblasti rizik silniční a železniční dopravy a v oblasti jejich požadovaného chování, ale i k samostatné přípravě dětí a mládeže, založené na motivačním přístupu a zajímavosti provedení. Projekt je další součástí a dílčím projektem Integrovaného projektu „Záchranný kruh“ a navazuje na předchozí tři projekty.

Všechny produkty, vytvořené v rámci dílčích projektů Asociace Záchranný kruh jsou volně a zdarma dostupné na bezpečnostním portálu www. zachranny-kruh. cz a v současné době jsou využívány celostátně, zejména v rámci vzdělávání na školách všech typů, ale i pro vzdělávání veřejnosti a obyvatelstva jako takového. Pro některé přístupy je nutná registrace, která slouží pro zajištění zpětné vazby.

Nakladatelství ALBRA

a) Černoch, F. *Ochrana člověka za mimořádných událostí – Osobní bezpečí* (metodická příručka pro 1. stupeň ZŠ). Praha: ALBRA, 2004. ISBN 80-86490-90-4.

b) Černoch, F. *Ochrana člověka za mimořádných událostí – Osobní bezpečí – Neztratím se? Neztratím!* (učebnice pro 1. ročník ZŠ)Praha: ALBRA, 2004. ISBN 80-86490-91-2. (schvalovací doložka MŠMT)

c) Černoch, F. *Ochrana člověka za mimořádných událostí – Osobní bezpečí – Bezpečí a nebezpečí* (učebnice pro 2. ročník ZŠ). Praha: ALBRA, 2004. ISBN 80-86490-92-0. (schvalovací doložka MŠMT)

d) Černoch, F. *Ochrana člověka za mimořádných událostí – Osobní bezpečí – Počítej se vším* (učebnice pro 3. ročník ZŠ). Praha: ALBRA, 2004. ISBN 80-86490-93-9. (schvalovací doložka MŠMT)

e) Černoch, F. *Ochrana člověka za mimořádných událostí – Osobní bezpečí – S mapou nezabloudím* (učebnice pro 4. ročník ZŠ). Praha: ALBRA, 2004. ISBN 80-86490-94-7. (schvalovací doložka MŠMT)

f) Černoch, F. *Ochrana člověka za mimořádných událostí – Osobní bezpečí – Pomáhám zraněným* (učebnice pro 5. ročník ZŠ). Praha: ALBRA, 2004. ISBN 80-86490-95-5. (schvalovací doložka MŠMT)

g) Sedláček, M. *Ochrana člověka za mimořádných událostí – Povodně* (učebnice pro 6. ročník ZŠ). Praha: ALBRA, 2006. ISBN 80-7361-026-4. (schvalovací doložka MŠMT)

h) Sedláček, M. *Ochrana člověka za mimořádných událostí – Požáry* (učebnice pro 7. ročník ZŠ). Praha: ALBRA, 2006. ISBN 80-7361-027-2. (schvalovací doložka MŠMT)

i) Sedláček, M. *Ochrana člověka za mimořádných událostí – Havárie* (učebnice pro 8. ročník ZŠ). Praha: ALBRA, 2006. ISBN 80-7361-028-0. (schvalovací doložka MŠMT)

j) Sedláček, M. *Ochrana člověka za mimořádných událostí – Od vichřice k zemětřesení* (učebnice pro 9. ročník ZŠ). Praha: ALBRA, 2006. ISBN 80-7361-029-9. (schvalovací doložka MŠMT)

Nakladatelství Fortuna

a) Horská, V. , Marádová, E. , Slávik, D. *Ochrana člověka za mimořádných událostí – Sebeochrana a vzájemná pomoc* (učebnice pro občanskou a rodinnou výchovu na ZŠ). Praha: Fortuna, 2002. ISBN 80-7168-829-0. (schvalovací doložka MŠMT)

b) Beneš, P. a kol. *Ochrana člověka za mimořádných událostí – Havárie s únikem nebezpečných látek, Radiační havárie* (učebnice pro chemii a fyziku na ZŠ). Praha: Fortuna, 2002. ISBN 80-7168-818-5. (schvalovací doložka MŠMT)

c) Herink, J. , Balek, V. *Ochrana člověka za mimořádných událostí – Živelní pohromy* (učebnice pro zeměpis a přírodopis na ZŠ). Praha: Fortuna, 2002. ISBN 80-7168-830-4. (schvalovací doložka MŠMT)

d) Danielovská, V. *Ochrana člověka za mimořádných událostí* (učebnice pro první stupeň ZŠ). Praha*:* Fortuna, 2003, ISBN 80-7168-864-9. (schvalovací doložka MŠMT)

e) Balek V. a kol. *Ochrana člověka za mimořádných událostí* (učebnice pro střední školy). Praha:Fortuna, 2003. ISBN 80-71-68-869-3.

DVD

a) DVD se čtyřmi filmy (Povodně a ochrana člověka, Havárie s únikem nebezpečných látek, Než přijede záchranka, Ochrana obyvatelstva za mimořádných událostí); MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR; 2005*;* DVD bylo distribuováno na každou základní a střední školu po jednom kuse

b) *Štěstí přeje připraveným;* MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR; 2007*;* DVD vydávané IOO Lázně Bohdaneč;DVD bylo distribuováno na základní, střední a vyšší odborné školy po celé České republice;jednotlivé klipy jsou volně ke stažení na stránkách www. ioolb. cz/video_stesti. php

Krádež auta – Opuštění domácnosti – Umělé dýchání – Hlásiče kouře – Kamna – Kapsáři – Komíny – LPG – Nález zavazadla – Nehoda – Improvizovaná ochrana – Požár v domě – Propan – Resuscitace – Varovný signál – Tísňová volání – Vypalování trávy – Krizové situace v zahraničí – Evakuační zavazadlo – Záchrana tonoucího.

c) *Ochrana člověka za mimořádných událostí;* Krátký film Praha a. s. , ; Gymnázium F. X. Šaldy, Liberec; 2006*;* pochází z řady interaktivního výukového softwaru pod názvem ScholaLudus zpracovaného Krátkým filmem Praha, a. s. , ve spolupráci s odborníky MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR; DVD je určeno pro školy za cenu poštovného a můžete si jej objednat na adrese: Gymnázium F. X. Šaldy, Partyzánská 530/3, 460 01 Liberec 11, nebo prostřednictvím e-mailové adresy: eva. utratova@gfxs. cz.

Projekt Vaše cesty k bezpečí aneb chytré blondýnky radí…

Informační vzdělávací projekt Hasičského záchranného sboru Jihomoravského kraje, Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje a Diecézní charity Brno. Zahrnuje 3 okruhy témat – ochrana obyvatelstva, požární prevence a bezpečnost občana. Více informací k nalezení na: www. firebrno. cz/vase-cesty-k-bezpeci.

Preventivní projekt vzdělávání žáků základních škol s názvem „HASÍK CZ“

Cílem preventivního projektu je pomocí odborně vyškolených instruktorů, z nichž většinu tvoří profesionální a dobrovolní hasiči, předat dětem ve dvou věkových rovinách školního života důležité informace z oblasti prevence před mimořádnými událostmi.

Více informací k nalezení na www. hasik. cz.

Důležité odkazy

MV – Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR – www. hzscr. cz

Ministerstvo zdravotnictví – www. mzcr. cz

3. lékařská fakulta Univerzity Karlovy www. lf3. cuni. cz/cs/pracoviste/anesteziologie/vyuka/studijni-materialy/neodkladna-resuscitace

Česká resuscitační rada – www. resuscitace. cz

Asociace Záchranný kruh – www. zachranny-kruh. cz

Citadela Bruntál, o. s. – www. hasik. cz

Institut ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč – www. ioolb. cz

Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v. v. i. –www. bozpinfo. cz(oborový portál bezpečnosti a ochrany zdraví při práci)

Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v. v. i. – http://skoly. vubp. cz/webová stránka na pomoc při zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízení)

Projekty pro pedagogy

Pro získání základního odborného vzdělání z oblasti ochrany člověka za mimořádných událostí jsou pro pedagogické pracovníky připraveny doplňkové kurzy. Tyto kurzy jsou nabízeny Hasičským záchranným sborem České republiky, Národním institutem pro další vzdělávání a Asociací Záchranný kruh

- Hasičský záchranný sbor je připraven kurzy přizpůsobit dle požadavků, které v této oblasti ze strany pedagogů vyplývají. V případě zájmu je možné kontaktovat příslušné Hasičské záchranné sbory krajů – odbory ochrany obyvatelstva a krizového řízení, ve spolupráci s Psychologickou službu MV-GŘ HZS i krajů. Kontakty jsou zveřejněny na stránkách www. hzscr. cz.
- Odborné kurzy z předmětné problematiky jsou také v nabídce Národního institutu pro další vzdělávání. Katalog kurzů společně s dalšími informacemi je uveřejněn na stránkách www. nidv. cz.
- Asociace Záchranný kruh je akreditované vzdělávací zařízení, které pro pedagogy realizuje ve spolupráci s partnery vzdělávací programy – zejména program „Ochrana a pomoc – od běžných rizik po mimořádné události“, případně další akreditované programy a konference. V případě zájmu je možné kontaktovat zástupce na stránkách www. zachranny-kruh. cz.
- Asociace zdravotnických záchranných služeb a Česká společnost urgentní medicíny a medicíny katastrof jsou připraveny pomoci v zaškolení lektorů a v předvedení ukázek praktických nácviků první pomoci. V případě zájmu je možné kontaktovat: www. urgmed. cz nebo www. azzs. cz

16. Legislativa

(vybrané předpisy týkající se zpracovaného tématu)

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb. , Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Ústavní zákon č. 110/1998 Sb. , o bezpečnosti České republiky, ve znění ústavního zákona č. 300/2000 Sb. ,

Zákon č. 133/1985 Sb. , o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, a jeho prováděcí právní předpisy

Zákon č. 18/1997 Sb. , o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 239/2000 Sb. , o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 240/2000 Sb. , o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 258/2000 Sb. , o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 59/2006 Sb. , o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky a o změně zákona č. 258/2000 Sb. , o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 320/2002 Sb. , o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 20/1966 Sb. , o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 561/2004 Sb. , o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 262/2006 Sb. , zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 309/2006 Sb. , kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci), ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 281/2001 Sb. , kterou se provádí § 9 odst. 3 písm. a) zákona č. 240/2000 Sb. , o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění vyhlášky č. 237/2003 Sb.

Vyhláška č. 328/2001 Sb. , o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění vyhlášky č. 429/2003 Sb.

Vyhláška č. 380/2002 Sb. , k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva

Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020 – usnesení vlády ČR ze dne 25. února 2008 č. 165

Národní akční plán prevence dětských úrazů na léta 2007 až 2017 – usnesení vlády ČR ze dne 22. srpna 2007 č. 926

Strategie boje proti terorismu pro léta 2010 – 2012 – usnesení vlády ČR ze dne 22. března 2010 č. 221

Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky – usnesení vlády ČR ze dne 11. ledna 2010 č. 37

Bezpečnostní strategie České republiky – usnesení vlády ČR ze dne 8. září 2011 č. 665

Aktuální seznam priorit v boji proti terorismu pro léta 2010 až2012 – usnesení vlády ČR ze dne 16. listopadu 2010 č. 826

Program Zdraví 21 – Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR – Zdraví pro všechny v 21. století – vydaný MZ ČR pod č. j. : HEM – 300 – 16. 10. 02/28915, projednán vládou České republiky dne 30. října 2002 – usnesení vlády č. 1046 (průběžně aktualizován Výborem Zdraví 21)

International StrategyforDisasterReduction-Hyogo Framework forAction 2005-2015: BuildingtheResilience of Nations and Communities to Disasters; WorldConference on DisasterReduction; Extractfromthefinal report of theWorldConference on DisasterReduction; 18-22 January 2005, Kobe, Hyogo, Japan; United nations (www. unisdr. org)

17. Začlenění problematiky v současných RVP ZV

CIZÍ JAZYK

2. stupeň

Interaktivní řečové dovednosti

► jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích
Učivo

Jednoduchá sdělení – žádost o pomoc, prosba, omluva, poděkování, informace …

INFORMATIKA

1. stupeň

Základy práce s počítačem – 1. a 2. období

► respektuje pravidla bezpečné práce s hardware a software a postupuje poučeně v případě jejich závady
Učivo

zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

1. stupeň

Místo, kde žijeme – 1. období
Očekávané výstupy
Žák
► vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
Učivo

domov – orientace v místě bydliště
škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy
Místo, kde žijeme – 2. období
Očekávané výstupy
► určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
Učivo
Okolní krajina – působení lidí na krajinu, orientační body a linie
Evropa a svět – cestování
Lidé kolem nás – 2. období

► vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)
► rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy

Učivo

soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, pomoc nemocným, sociálně slabým,

chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování

Rozmanitost přírody – 2. období

► zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat

Učivo

ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí

Člověk a jeho zdraví – 1. období

► uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
► dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
► chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i jiné dítě
► reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Člověk a jeho zdraví – 2. období

► využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života
► uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví
► předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
► uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
► ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc

Učivo

péče o zdraví, zdravá výživa – denní režim, pitný režim, pohybový režim, zdravá strava; nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc, úrazová zábrana; osobní, intimní a duševní hygiena – stres a jeho rizika; reklamní vlivy

návykové látky a zdraví – odmítání návykových látek, hrací automaty a počítače

osobní bezpečí – bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty, krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.), brutalita a jiné formy násilí v médiích, služby odborné pomoci situace hromadného ohrožení

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

2. stupeň

Člověk ve společnosti

- ► rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu
- ► zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje
- ► zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení
- ► uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem
- ► objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám
- ► rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti

Učivo

naše škola – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy
lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti
vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti
zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování

Stát a právo

- ► dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování
- ► objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství
- ► rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady
- ► rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů

Učivo

lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace
protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu
právo v každodenním životě – význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající

Mezinárodní vztahy, globální svět

- ► objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu
- ► uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání

Učivo

globalizace – projevy, klady a zápory; významné globální problémy, způsoby jejich řešení

FYZIKA

2. stupeň

Energie
► zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí
Učivo
obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie, jaderná a atomová energie
Zvukové děje
► posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí

CHEMIE

2. stupeň

Pozorování, pokus a bezpečnost práce
► pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí
► objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek
Učivo
zásady bezpečné práce – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě
nebezpečné látky a přípravky – R-věty, S-věty, varovné značky a jejich význam
mimořádné události – havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek
Chemické reakce
► aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu
Učivo
faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza
Chemie a společnost
► zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi
► aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe
Učivo
hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti

PŘÍRODOPIS

2. stupeň

Biologie živočichů
► zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy
Učivo
projevy chování živočichů
Biologie člověka

► rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby
► aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla

Učivo

nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy
životní styl – pozitivní a negativní dopad na zdraví člověka

Neživá příroda

► uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi

Učivo

podnebí a počasí ve vztahu k životu

Praktické poznávání přírody

► dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody

Učivo

praktické metody poznávání přírody

ZEMĚPIS

2. stupeň

Životní prostředí

► uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

Učivo

vztah příroda a společnost – trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva

Terénní geografická výuka, praxe a aplikace

► uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě

Učivo

ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy; opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

2. stupeň

K dané problematice se prakticky vztahují všechny očekávané výstupy a učivo daného vzdělávacího oboru (viz RVP ZV s. 74 a 75).

TĚLESNÁ VÝCHOVA

1. stupeň – 2. období

Činnosti ovlivňující zdraví

► uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka

Učivo

bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

Učivo

turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, ochrana přírody

plavání – *(základní plavecká výuka)* … prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu

2. stupeň

Činnosti ovlivňující zdraví

► odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší

Učivo

hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

► uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost

Učivo

turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, táboření, ochrana přírody, dokumentace z turistické akce

plavání – dovednosti záchranného a branného plavání, prvky zdravotního plavání a plavecký sportů

lyžování, snowboarding, bruslení – bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

1. stupeň – 2. období

Práce s drobným materiálem

► udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

Učivo

jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce

Konstrukční činnosti

► dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

Pěstitelské práce

► dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

Příprava pokrmů

► udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

2. stupeň

Práce s technickými materiály

► dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu

Design a konstruování

► dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu

Pěstitelské práce, chovatelství

► dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty

Provoz a údržba domácnosti

► dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem

Příprava pokrmů

► dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

Práce s laboratorní technikou

► poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři

Využití digitálních technologií

► dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu

18. Návrh testových otázek pro jednotlivé ročníky

Uvedené testové otázky mohou sloužit jako možný výstup pro jednotlivé ročníky, s kterým lze následně pracovat a upravovat je dle potřeb a schopností žáků.

1.ročník

1. Jaké je telefonní číslo hasičů? (150)
2. Jaká dodržuješ pravidla, když odcházíš z domova? (Řeknu, kam jdu a kdy se vrátím, zamknu byt a nezapomenu klíč ve dveřích.)
3. Co uděláš, když u výtahu stojí cizí člověk? (Nechám ho jet samotného, ve výtahu s cizími lidmi nejezdím.)
4. Může malá jiskra způsobit požár? (Ano.)
5. Když jsi sám doma a někdo zvoní, komu otevřeš? (Jenom mojí rodině, např. tatínkovi, mamince, babičce, tetě, sestře, bratrovi.)
6. Telefonuje ti neznámý člověk a chce, abys někam přišel. Co uděláš? (Nikam nepůjdu a řeknu to rodičům.)
7. Co je to tísňová linka a co se musí říct? (Kdo volá, co se stalo, kde se to stalo.)
8. Kudy chodíš do školy a ze školy? (Bezpečnou cestou a nikdy si ji nezkracuji přes opuštěná a nebezpečná místa.)
9. Jaké je číslo Policie České republiky? (158)
10. Může vzniknout požár v lese od odhozené zápalky do suché trávy? (Ano.)
11. Co bys měl vždy udělat po návratu z lesa? (Prohlédnout si celé tělo.)
12. Co je nutné vzít s sebou v létě k vodě nebo na výlet? (Opalovací krém, pití, pokrývku hlavy.)
13. Co uděláš, když venku najdeš injekční stříkačku? (Nesahám na ni a okamžitě informuji dospělého.)
14. Pod okny na tě zavolá kamarád. Co uděláš? (Použiji domácí telefon nebo seběhnu za ním ven.)
15. Je nebezpečné skákat do neznámé vody? (Je to nebezpečné, nevím, co je pod hladinou. Hrozí mi úraz.)
16. Vyjmenuj, jaké jsou nebezpečné úkryty při hře na schovávanou. Kde ti hrozí nebezpečí? (např. starý, polorozpadlý dům, studna, jeskyně, výkop.)

17. Při kterých činnostech se můžeš zranit? (Např. při otvírání konzervy, stříhání nůžkami, krájení chleba, šroubování šroubovákem.)
18. Jaké je číslo zdravotnické záchranné služby? (155)
19. Kde ti hrozí ještě zranění? (Např. na mokré podlaze, u otevřeného okna, když je zapnutý sporák nebo trouba, opařit mne může hrníček s horkým nápojem na kraji stolu.)
20. Co jsou čísla tísňového volání? (Jsou to čísla, pomocí kterých přivolám pomoc.
21. Na kterém čísle se dovoláš jakékoliv pomoci v tísni? (112)
22. Můžeš si hrát u železniční tratě? (Nikdy si tam nesmím hrát.)
23. Mohou se přecházet koleje mimo železniční přejezd? (nesmí, je to velmi nebezpečné.)
24. Může se chodit po kolejích? (Po kolejích je zakázáno chodit.)

2.ročník

1. Je bezpečné poslouchat při pohybu ve městě hudbu ze sluchátek?
A) Ano, nemůže se nic stát.
B) Ne, není to bezpečné, neuslyším ostatní zvuky.

2. Na koho se raději neobracej s prosbou o pomoc, pokud jsi zabloudil?
A) Na maminku nebo tatínka s dítětem.
B) Na cizího muže nebo ženu.

3. Mezinárodní tísňová linka má číslo:
A) 112
B) 114

4. Volá neznámý člověk a chce vědět informace o tvých rodičích. Co uděláš?
A) Ochotně mu je řeknu.
B) Cizím lidem informace neříkám.

5. Vyber správné ochranné pomůcky pro jízdu na kole či kolečkových bruslích. Vyber možnost, kde jsou všechna řešení správně.
A) Přilba, rukavice, brýle, sluchátka.
B) Přilba, chrániče na lokty a kolena, rukavice.

6. Vyber správné tvrzení.
A) Od cizích lidí si beru bonbony a jiné sladkosti.
B) Cizím lidem nedůvěřuji, nedávám se s nimi do hovoru, nikam s nimi nechodím a nic si od nich neberu.

7. Hoří-li na tobě oblečení:
A) Zastavím se, lehnu si a kutálím se po zemi jako při válení sudů, dokud se oheň neuhasí. Obličej si chráním dlaněmi.
B) Snažím se ho uhasit rukama.

8. Pokud vznikne požár v bytě domu:
A) Opustím byt a nikomu nic neřeknu.
B) Opustím byt, zavolám hasiče a upozorním ostatní sousedy voláním „HOŘÍ!“

9. Na rybník můžeš jít v zimě bruslit:
A) V doprovodu dospělé osoby a jen, pokud je led dostatečně silný.
B) Kdykoliv a sám.

10. Pod kamarádem se prolomil led. Co uděláš?
A) Snažím se ho vytáhnout.
B) Přivolám co nejrychleji pomoc.

11. Pokud tě uštkne had:
A) Zalepím si poranění náplastí.
B) Okamžitě vyhledám lékaře a pokud je to možné, snažím se zapamatovat si, jak had vypadal.

12. Poslouchat při pohybu venku CD nebo MP3 přehrávač:
A) Může být nebezpečné, neuslyším ostatní zvuky.
B) Není nebezpečné.

13. Při jaké činnosti nehrozí riziko dušení:
A) Dávám si igelitovou tašku na hlavu.
B) Běhám na hřišti.

14. Toulavé a opuštěné kočky:
A) Mohou být nebezpečné, proto si jich nevšímám.
B) Beru si je domů.

15. Co musíš říct, když voláš na tísňové telefonní číslo? Vyber, co je správně.
A) Co se stalo, kde se to stalo, kdo volá a z jakého telefonního čísla volá.
B) Co se stalo, jméno toho, komu se to stalo, kdo volá a co mám na sobě.

16. Kde se ukryješ, blíží-li se vichřice?
A) Pod nejvyšším stromem.
B) Ve zděné budově, nejlépe ve sklepě.

17. Kdo ti nejlépe poradí, jak se chovat při mimořádné události?
A) Hasič, policista a zdravotní záchranář.
B) Řezník, výpravčí a poštovní doručovatelka.

18. Může způsobit velký požár odhozená zápalka?
A) Ne, zápalka ihned zhasne.
B) Ano, i zápalka může způsobit rozsáhlý požár.

19. Volání na tísňová telefonní čísla je možné:
A) Z telefonu na poště.
B) Z jakéhokoliv telefonu (volání je bezplatné).

20. Číslo 155 je určeno k hlášení:
A) Vážných zdravotních problémů, nehod a úrazů.
B) Problémů ve škole.

21. Co uděláš, když jako první zpozoruješ požár – například ve škole?
A) Neudělám nic.
B) Upozorním ostatní křikem: „Hoří!“.

22. Výhybka na železniční trati:

A) Není nebezpečná.

B) Může mi skřípnout nohu, kterou sám/sama neuvolním.

23. Házení kamenů nebo jiných předmětů na vlak:

A) Je zakázané.
B) Není zakázané.

24. Kdy může vlak vykolejit?

A) Když položím na koleje kámen.
B) Když na koleje položím jablko.

Správné odpovědi: 1B; 2B; 3A; 4B; 5B; 6B; 7A; 8B; 9A; 10B; 11B; 12A; 13B; 14A; 15A; 16B; 17A;18B; 19B; 20A; 21B; 22B; 23A; 24A

2.ročník

1. Na internetu tě osloví neznámý člověk a nabídne ti schůzku. Jak se zachováš?
A) Jsem rád, mám nového kamaráda.
B) Nikam nejdu a pro jistotu informuji rodiče.
C) Pozvu ho raději k sobě domů.

2. Na nádraží stojí vagony. Co je správně?
A) Hraji si mezi nimi na schovávanou.
B) Přelézám je. Je to napínavé.
C) Nikdy je nepřelézám, ani si u nich nehraji.

3. Šikana je:
A) Rvačka.

B) Opakované a úmyslné ubližování.
C) Pošťuchování a legrace.

4. Úniková cesta je:
A) Nejkratší cesta z města.
B) Cesta ze školy.
C) Přesně stanovená a označená cesta, po které opustím budovu při požáru nebo při jiném nebezpečí.

5. Co uděláš, když je ve škole vyhlášen požární poplach?
A) Rychle uteču ze třídy a schovám se v šatně.
B) Loudám se za ostatními.
C) Poslouchám pokyny dospělých a postupuji přesně podle nich.

6. Kdy hrozí o Vánocích největší riziko vzniku požáru?
A) Při balení dárků.
B) Při smažení kapra.
C) Při zapalování prskavek.

7. Co je důležité udělat, pokud se někdo chystá na zimní horskou túru? Vyber možnost, ve které kde jsou všechna sdělení správná.
A) Zhasnout v pokoji, teple se obléci, pozdravit paní recepční, vzít si mobilní telefon.
B) Vzít si noviny, nikomu nic neříkat, teple se obléci, vzít si dostatek jídla.
C) Teple se obléci, vzít si mobilní telefon a dostatek jídla, oznámit na recepci cíl túry.

8. Co uděláš se spadlými dráty vysokého napětí?
A) Nikdy na ně nesahám, ani se k nim nepřibližuji.
B) Můžu na ně sáhnout.
C) Odklidím je, aby nepřekážely.

9. Co uděláš, když tě bouřka zastihne v otevřeném terénu /na rozlehlé pláni/?
A) Nic se neděje, pokračuji v chůzi.
B) Začnu utíkat.
C) Dřepnu si s nohama a rukama u sebe.

10. Jak se budeš správně chovat v létě u neznámého rybníka?
A) Mohu skákat do vody, opaluji se, hraji si ve vodě s míčem.
B) Skáču po hlavě, plavu, kam chci, koupu se, i když jsem sám.
C) V žádném neznámém rybníku neskáču do vody a pokud jsem sám, pohybuji se jen blízko u břehu, v hloubce, kde stačím.

11. Kde nejsi při bouřce v bezpečí?
A) V autě nebo v autobuse.
B) Na kopci.
C) V budově s hromosvodem.

12. Pokud v zimě zamrzne rybník:
A) Jdu bruslit hned, jak rybník trochu zamrzne.

B) Chodím na rybník úplně sám.
C) Jdu bruslit pouze v doprovodu dospělých a bruslím jen v místech, kde je led dostatečně silný.

13. Popálené místo:
A) Okamžitě zasypu pudrem.
B) Okamžitě namažu mastí.
C) Okamžitě chladím proudem studené vody.

14. Co uděláš, pokud se blíží vichřice a ty jsi venku?
A) Schovám se pod nejbližší strom.
B) Ukryji se do nejbližší budovy.
C) Jdu pro kamarády a venku vichřici pozorujeme.

15. Jaké chování je správné při mimořádné události.
A) Pomáhám ostatním, zbytečně netelefonuji, dbám pokynů záchranářů.
B) Nedělám nic, abych nic nepokazil.
C) Neposlouchám rady záchranářů, protože smím poslouchat jenom maminku.

16. Kde jsou lidé nejvíce ohroženi povodní?
A) Bydlí-li blízko řeky nebo v horském údolí.
B) V domě na kopci.
C) Na koupališti u bazénu.

17. Kde najdeš informace o blížící se vichřici?
A) Na plakátech ve městě.
B) Ve sdělovacích prostředcích.
C) V reklamních letácích, které najdeme ve schránce.

18. Kdy hrozí v přírodě nebezpečí požáru?
A) Po dlouhotrvajících deštích.
B) Při dlouhodobém suchu.
C) Při dlouhodobé zimě.

19. Kterým situacím se říká mimořádné události?
A) Situace, když hrozí zrušení školního výletu.
B) Když jsem nemocný.
C) Situacím, při kterých je ohroženo zdraví a životy více lidí a dochází při nich k velkým škodám na majetku nebo životním prostředí.

20. Někdo oznámí, že je ve škole výbušnina. Co se stane?
A) Ihned se bude hledat viník.
B) Nestane se nic.
C) Je vyhlášena evakuace školy. (I v případě, kdy se jedná o zlomyslné volání, musí být viník nalezen, protože se jedná o trestný čin).

21. Číslo 158 je určeno k hlášení:
A) Úrazů a nemocí.
B) Požárů.
C) Trestné činnosti, dopravních nehod a rušení veřejného pořádku.

22. Jak poznáš zmiji?
A) Nechává za sebou rovnou stopu.
B) Chrastí ocasem.
C) Má klikatou čáru na zádech.

23. Při poskytování první pomoci:
A) Dbám především na svoji bezpečnost.
B) Dbám především na bezpečnost svých kamarádů.
C) Dbám na svůj pitný režim.

24. Když někdo poškodí světelnou signalizaci na železničním přejezdu:

A) Nemůže se nic stát.
B) Je to trestný čin, v ohrožení je zdraví a životy lidí.
C) Nikoho to nemůže ohrozit.

25. Na nádraží stojící železniční vagóny:

A) Pokud nejedou, smím je podlézat.
B) Pod vagóny nesmím nikdy lézt, mohly by se pohnout a zranit mě.
C) Když mi pod vagón spadne jízdenka, smím si pro ni vlézt.

26. Na železniční vagón:

A) Nikdy nelezu.
B) Můžu lézt, jsou-li se mnou kamarádi.

C) Můžu lézt jen v případě, že mi tam spadl míč.

Správné odpovědi:1B; 2C; 3B; 4C; 5C; 6C; 7C; 8A; 9C; 10C; 11B; 12C; 13C; 14B; 15A; 16A; 17B; 18B; 19C; 20C; 21C; 22C; 23A; 24B; 25B; 26A

2.ročník

1. Někdo neznámý po tobě chce poslat e-mailem fotografii.
A) Pošlu mu fotografii kamaráda.
B) Svou fotografii mu rád pošlu.
C) Fotografie nikomu neposílám.
D) Fotografii mu donesu osobně.

2. Pokud jsi svědkem trestné činnosti, co uděláš?
A) Raději se dívám jinam.
B) Uteču a nikomu nic neřeknu.
C) Nejsem lhostejný a informuji dospělého nebo zavolám na tísňovou linku 158.

3. Budeš-li při požáru v zakouřené místnosti:
A) Nedělám nic.

B) Otevřu okno.
C) Držím se u země, chráním si nos a pusu, co nejrychleji místnost opustím bezpečnou cestou.
D) Počkám v místnosti, než přijedou hasiči.

4. Kdy nemůžeš požár hasit vodou?
A) Všechno můžu hasit vodou.
B) Když je v blízkosti zdroj elektrického proudu.
C) Když by mohla voda poničit majetek.

5. Podle jakého hesla se budeš chovat v případě, jestliže na tobě začne hořet oblečení?
A) „Sedni si, nic nedělej, čekej!“
B) „Utíkej, skákej a volej o pomoc!“
C) „ Zastav se, lehni si a kutálej se!“

6. Jaké nebezpečí hrozí, pokud spolkneš vosu nebo včelu?
A) Bodne mne, ale nic se mi nestane.
B) Hrozí nebezpečí alergické reakce a udušení.
C) Maminka mi vynadá.
D) Nehrozí žádné nebezpečí.

7. Kamarád se začne dusit poté, co mu zaskočilo sousto jídla. Co uděláš?
A) Uteču.
B) Dám mu napít vody.
C) Udeřím ho do zad mezi lopatky a případně přivolám pomoc.
D) Položím ho na bok.

8. Když se rozvodní řeka:
A) Sleduji ji z mostu.
B) Stojím těsně u břehu a sleduji, jak voda stoupá.
C) K řece se nepřibližuji a utíkám na vyvýšené místo.
D) Schovám se do sklepa.

9. Najdi špatné tvrzení:
A) Zábavná pyrotechnika nepatří do rukou dětem.
B) Jdu se hned podívat, proč rachejtle nevybouchla.
C) Zábavnou pyrotechniku by děti neměly odpalovat samy.
D) Zábavná pyrotechnika se nesmí prodávat dětem.

10. Najdi nesprávné tvrzení:
A) Na neznámou zamrzlou vodní plochu nikdy nevstupuji.
B) Bruslit nechodím nikdy sám a raději využiji zimní stadion.
C) I na známých vodních plochách jsem opatrný.
D) Na ledových plochách v přírodě se pohybujeme ve velkých skupinách blízko u sebe.

11. Na horách považujeme za mimořádnou událost:
A) Závody ve skocích na lyžích.

B) Zimní olympiádu.
C) Lavinu.
D) Oslavu Silvestra.

12. Co je to evakuace?
A) Organizované stěhování do jiného města.
B) Organizovaný odchod do divadla.
C) Organizované přemístění osob, zvířat nebo věcí z ohroženého místa do bezpečí.
D) Organizovaný výstup na nejvyšší horu.

13. Co si vezmeš s sebou, blíží-li se povodeň a ty musíš rychle opustit dům nebo byt?
A) Všechna domácí zvířata, aktovku, postel.
B) Evakuační zavazadlo.
C) Květiny, všechny hračky, knihy.

14. Co uděláš, začne-li v řece rychle stoupat voda?
A) Zavolám kamarády a pozorujeme vodu.
B) Vezmu si evakuační zavazadlo a schovám se do sklepa.
C) Vezmu si evakuační zavazadlo a utíkám na kopec.
D) Utíkám schovat evakuační zavazadlo, aby se nepromáčelo.

15. Evakuační zavazadlo je:
A) Školní taška s učením.
B) Kufr s oblečením do společnosti.
C) Igelitová taška s ovocem a zeleninou.
D) Batoh s jídlem, pitím, oblečením a baterkou.

16. Jaké mimořádné události způsobí příroda?
A) Duha, rosa a mlha.
B) Zemětřesení, sopečný výbuch a lavina.
C) Jinovatka, zatmění slunce a hrom.

17. Jakým tónem zní siréna při mimořádné události?
A) Přerušovaným tónem.
B) Kolísavým tónem po dobu 140 vteřin.
C) Rovným tónem po dobu 140 vteřin.

18. Kterou skupinu událostí můžeš označit jako mimořádné?
A) Podpálená popelnice, zraněný lyžař, vytopená koupelna.
B) Lavina, povodeň, požár, zemětřesení.
C) Zapálená prskavka, nabouraná motorka, požární cvičení ve škole.

19. Co uděláš, stane-li se v tvé blízkosti dopravní nehoda, při níž je zraněn člověk?
A) Zavolám známému a povím mu, co se stalo.
B) Ihned zavolám pomoc na lince 112 nebo 155.
C) Uteču.
D) Neudělám nic a počkám, co se bude dít.

20. Co uděláš, píchne-li kamaráda vosa do pusy?
A) Poskytnu mu umělé dýchání.

B) Dám mu napít teplého čaje a vyhledám pomoc.
C) Ihned budu kamarádovi postižené místo chladit a přivolám lékařskou pomoc na lince 155.
D) Neudělám nic.

21. Co uděláš, začne-li na kamarádovi hořet oděv?
A) Budu ho rychle ovívat dekou, abych ho uhasil.
B) Zavřu všechna okna, abych zastavil přívod vzduchu.
C) Povalím ho na zem, aby válel sudy – pravidlo zastav se, lehni a kutálej nebo na něj hodím deku nebo kabát a pokusím se oheň udusit.
D) Běžím pro kbelík s vodou.

22. Čím je tepenné krvácení nebezpečné?
A) Bolí nás hlava.
B) Trochu krvácíme.
C) Nemůžeme se hýbat.
D) Hrozí rychlé vykrvácení.

23. Číslo 150 je určeno k hlášení zejména:
A) Poruchy automatické pračky a myčky na nádobí.
B) Předpovědi počasí a k varování před utonutím.
C) Požárů, živelních pohrom a havárií.

24. Jaké jsou tři základní životní funkce?
A) Trávení, polykání, sluch.
B) Vědomí, dýchání, krevní oběh.
C) Bezvědomí, hmat, spaní.

25. Spolužákovi se udělalo špatně z velkého horka a je mu na omdlení. Co uděláš?
A) Položím ho ve stínu na záda, mírně mu zvednu nohy a podám mu chladné tekutiny.
B) Položím ho na bok a nechám ho být.
C) Uložím ho na sluníčko a dám mu napít teplého čaje.
D) Neudělám nic, až si odpočine, bude v pořádku.

26. Zjistíš-li, že v domě vznikl požár:
A) Vyběhnu z domu a přivolám hasiče. Nezdržuji se upozorňováním ostatních lidí, každý to zjistí sám.
B) Křikem a boucháním na dveře upozorním všechny v okolí, vyběhnu ven a přivolám hasiče.
C) Schovám se v domě na bezpečné místo a čekám na příjezd hasičů.

27. Vyber správné tvrzení.
A) Jedovatý kouř se při požáru šíří pomaleji než oheň.
B) Jedovatý kouř se při požáru šíří stejně rychle jako oheň.
C) Jedovatý kouř se při požáru šíří rychleji než oheň.

28. Přecházet přes železniční most:

A) Je dovolené, pokud nemůžu jít jinudy.

B) Je dovolené, pokud si tak zkrátím cestu.

C) Je přísně zakázané.

29. Které tvrzení je správné?

A) Do tunelu se nikdy nevstupuje, v tunelu před vlakem neuteču.
B) Železniční tunel je dobré místo pro hru na schovávanou, když projíždí vlak tunelem pouze jednou denně.
C) Dovolí-li to výpravčí, můžu si tunelem zkrátit cestu domů.

D) Do tunelu se můžu schovat před deštěm, přijíždějící vlak včas uslyším, vždyť houká.

30. Vyskakovat z vlaku:

A) Můžu pouze s kamarádem, který mě jistí.

B) Můžu, pokud jsem zapomněl včas vystoupit, ale vlak nesmí jet příliš rychle.
C) Nesmí se.
D) Můžu, když mě na nástupišti někdo chytá.

Správné odpovědi:1C; 2C; 3C; 4B; 5C; 6B; 7C; 8C; 9B; 10D; 11C; 12C; 13B; 14C; 15D; 16B; 17B;18B; 19B; 20C; 21C; 22D; 23C; 24B; 25A; 26B; 27C; 28C; 29A; 30C

2.ročník

1. Najdi situaci, kdy jde o šikanu.
A) Kluk se nebaví se svým spolužákem.
B) Spolužák loudí svačinu.
C) Holčička žaluje paní učitelce.
D) Děti opakovaně zesměšňují kamaráda, protože nosí brýle.

2. Po příchodu domů zjistíš, že máte vylomené vchodové dveře. Co uděláš?
A) Ihned se jdu podívat, zda se něco neztratilo.
B) Odejdu a ihned volám policii nebo informuji rodiče či blízké známé.
C) Stojím u dveří a voláním zjišťuji, jestli někdo v bytě není.
D) Zavolám na pomoc kamaráda.

3. Ztratil jsi klíče, co uděláš?
A) Rodiče by se zlobili, tak jim nic neřeknu.
B) Ihned to řeknu rodičům.
C) Počkám alespoň týden, jestli se nenajdou, a pak to oznámím rodičům.
D) Tajně nechám přidělat klíč, aby se rodiče nic nedozvěděli.

4. Dostane-li se oheň z ohniště:
A) Rychle uteču, aby se mi něco nestalo.
B) Okamžitě se ho snažím uhasit lopatou, pískem, vodou, mokrým oblečením. Dbám na své

bezpečí.
C) Nevadí to, mimo ohniště oheň sám zhasne.

5. Chceš-li si v lese rozdělat ohýnek:
A) Ohniště v lese být může, ale musí být dobře schované.
B) Ohniště v lese být nesmí. Musí být nejméně 50 metrů od lesa.
C) Ohniště v lese být může, ale musí být blízko studánka s vodou.

6. Co uděláš, když od zapnuté žehličky začne doutnat oblečení?
A) Poliji žehličku vodou.
B) Schovám ohořelé oblečení, aby se maminka nezlobila.
C) Vypojím žehličku z elektrické zásuvky a pak teprve hasím.
D) Nechám žehličku zapojenou v elektrické zásuvce a začnu hasit.

7. Kdy tě kouř upozorní na bezprostřední nebezpečí požáru?
A) Kouří-li se z komína.
B) Kouří-li z výfuku auta.
C) Kouří-li se z hrnce na kamnech.
D) Je-li kouř na chodbě v domě.

8. Označ větu, ve které je něco špatně.
A) K vodě chodíme v doprovodu dospělých, nestrkáme se a nikoho schválně nepotápíme.
B) Na opuštěných místech se sami nekoupeme, pokud neumíme plavat, ve vodě si nehrajeme.
C) V noci se nekoupeme, nehrajeme si na hrdiny a nepředvádíme se.
D) Do neznámé vody neskáčeme, ale když jsme uhřátí, můžeme.

9. Bude tě před povodní vždy někdo varovat?
A) Ano, meteorologové vždy vědí, že povodeň přijde.
B) Ne, povodně mohou přijít náhle, během několika minut.
C) Ano, trvá dlouhou dobu, než se řeky rozvodní.

10. Co hrozí při vzniku chaosu a paniky?
A) Zbytečná zranění a úmrtí lidí.
B) Přeplněné ulice.
C) Lidé ztratí svoji práci.

11. Co je evakuační plán?
A) Plán únikových cest a východů.
B) Plán městské hromadné dopravy.
C) Plán ředitele školy na mimoškolní akce.

12. Co může být příčinou toho, že na hladině rybníka nebo řeky plave velké množství mrtvých ryb?
A) Únik nebezpečných a jedovatých látek do vody.
B) Výlov rybníka.
C) Ryby měly málo potravy.

13. Co poradíš řidiči, se kterým jedete při vichřici autem.
A) Nepokračujte v jízdě a zaparkujte na bezpečném místě, nejlépe v závětří.
B) Zaparkujte mezi stromy.
C) Pokračujte v jízdě, v autě jsme v bezpečí.

14. Jak se při povodních správně chovat?
A) Na břehu řeky sleduji, jak voda stoupá, radím se s kamarády, co budeme dělat.
B) Dbám pokynů dospělých, připravím si evakuační zavazadlo, okamžitě opustím nebezpečné místo.
C) Vrátím se do zatopeného domu pro křečka, nezapomenu na aktovku.

15. Jak zní siréna varující před mimořádnou událostí?
A) Kolísavým tónem 140 vteřin
B) Kolísavým tónem 20 vteřin.
C) Rovným tónem 140 vteřin.
D) Rovným tónem 20 vteřin.

16. Jaké mimořádné události mohou způsobit lidé?
A) Mimořádné prázdniny, fotbalový zápas a chytání ryb.
B) Stávka, koncert populární skupiny a pád horolezce ze skály.
C) Hromadné dopravní nehody, teroristické útoky a ekologické havárie.

17. Je nutné evakuovat školu, pokud anonym oznámí, že je ve škole bomba?
A) Ano, mohla by to být pravda.
B) Ne, je to přece anonym a ten si většinou vymýšlí.
C) Záleží na řediteli, jestli anonymu uvěří.

18. Jsi sám doma a zazní varovný signál oznamující mimořádnou událost. Co uděláš?
A) Vyběhnu ven.
B) Zavřu a utěsním okna a dveře, zapnu rádio nebo televizi a sleduji, co se děje.
C) Neudělám nic.

19. Co je důležité zajistit člověku v bezvědomí?
A) Dostatek jídla.
B) Dostatek pití.
C) Průchodnost dýchacích cest.
D) Dostatek světla.

20. Co jsou to tlakové body?
A) Otlaky na nohou od nové obuvi.
B) Místa na těle, jejichž stlačením lze zastavit tepenné krvácení.
C) Místa, kde je nízký krevní tlak.
D) Akupunkturní body.

21. Co uděláš při astmatickém záchvatu?
A) Je-li to možné, podám pacientovi potřebné léky, otevřu okno, zajistím přívod studeného vzduchu a ihned přivolám lékařskou pomoc.
B) Ihned položím postiženého na záda, zavřu všechna okna a snažím se ho uklidnit.
C) Ihned podám postiženému teplý čaj, dám mu lék na spaní a zavolám pomoc.

22. Co uděláš, vdechne-li někdo bonbon a začne se dusit?
A) Udělám s ním předklon, aby bonbon vypadl.
B) Bouchnu jej prudce do hlavy, aby bonbon vyskočil.
C) Několikrát jej zkusím udeřit do zad mezi lopatky.
D) Položím jej na záda.

23. Co zahrnuje resuscitace?
A) Zajištění tepla, tekutin a tišících prostředků.
B) Podložení nohou, zaklonění hlavy a zajištění, aby měl postižený otevřené oči.
C) Zajištění průchodnosti dýchacích cest, nepřímou masáž srdce, umělé dýchání.
D) Komunikování s postiženým, otočení ho na bok, zajištění tekutin.

24. Vyber skupinu, kde jsou všechna čísla tísňového volání správná.
A) 113, 155, 159, 150, 158
B) 150, 157, 156, 158, 112
C) 155, 112, 158, 154, 150
D) 156, 112, 158, 150, 155

25. Jak budeš zacházet se zraněným, u kterého mohlo dojít díky úrazu k poranění páteře?
A) Pokud možno s ním nebudu vůbec hýbat.
B) Postavím ho na nohy a při chůzi ho budu podpírat.
C) Přetočím ho na břicho.
D) Posadím ho na židli.

26. Jaké stavy bezprostředně ohrožují život?
A) Rýma, kašel, nachlazení.
B) Bolest hlavy, zlomená ruka, výron.
C) Zástava dechu, bezvědomí, masivní krvácení.
D) Nechutenství, bolest žaludku, malá spálenina.

27. Kousek střepu se kamarádovi zapíchl do oka, co uděláš?
A) Řeknu mu, ať hodně mrká, aby ho vypudil ven.
B) Střep se mu pokusím vyndat.
C) Vypláchnu mu oko vodou.
D) Ihned mu lehce zavážu obě oči a přivolám pomoc. Obvaz nikdy neutahuji!

28. Víš, kde je na lidském těle správné místo pro nepřímou masáž srdce?
A) Uprostřed hrudní kosti.
B) Dolní konec hrudní kosti.
C) Horní strana břicha.
D) Levá strana hrudníku.

29. Víš, kolik stlačení hrudníku musíš provést za minuty u dospělého člověka?
A) 50
B) 70
C) 90
D) 100
E) 150

Správné odpovědi:1D; 2B; 3B; 4B; 5B; 6C; 7D; 8D; 9B; 10A; 11A; 12A; 13A; 14B; 15A; 16C; 17A; 18B; 19C; 20B; 21A; 22C; 23C; 24D; 25A; 26C; 27D; 28A; 29D

2.ročník

1. Co uděláš, pokud zazní varovný signál "Všeobecná výstraha" a zjevně nejde o povodeň či zemětřesení?
A) Vyběhnu na ulici a zjišťuji, co se děje. Na ulici zůstanu do příjezdu záchranářů.
B) Vběhnu do nejbližší budovy a z okna volám o pomoc.
C) Ukryji se v nejbližší budově, zavřu a utěsním okna a dveře, poslouchám rádio nebo televizi, respektuji pokyny záchranářů.

2. Evakuace je:
A) Přesun na havárií zasažené místo.
B) Neprodlené a rychlé přemístění osob z místa zasaženého mimořádnou událostí.
C) Příjezd záchranářů.
D) Dokumentace škod vzniklých při havárii.

3. Která mimořádná událost je vyvolaná zejména negativním působením přírodních sil?
A) Havárie.
B) Teroristický útok.
C) Hromadná dopravní nehoda.
D) Zemětřesení.

4. Která mimořádná událost je vyvolaná zejména negativním působením lidské činnosti?
A) Zemětřesení.
B) Vichřice.
C) Havárie.
D) Povodeň.

5. Mezi mimořádné události patří – vyber možnost, kde jsou všechna sdělení správná:
A) Déšť, dopravní omezení a lesní požár.
B) Havárie s únikem nebezpečných látek, lesní požár a povodeň.
C) Kontrolovatelné hoření, lavina a déšť.

6. Mezi možné příčiny mimořádných událostí patří:

A) Ztráty na majetku a škody na životním prostředí.
B) Selhání lidí a působení přírodních sil.
C) Škody na životním prostředí a ztráta lidského zdraví.
D) Živelní pohroma a ohrožení lidského života.

7. Mimořádná událost je:
A) Jakékoliv působení přírodních sil.
B) Škodlivé působení přírodních sil nebo jevů vyvolaných činností člověka.
C) Událost ovlivňující výhradně životní prostředí.
D) Jakákoliv událost vyvolaná působením člověka.

8. Pokud dojde k evakuaci, kdy se můžeme vrátit zpět do místa bydliště?
A) Hned, jak uznáme za vhodné.

B) Když z místa havárie odjedou záchranné složky.
C) Po výslovném povolení ze strany bezpečnostních složek.
D) Už nikdy, bude mi přiděleno nové bydliště.

9. Pokud prostřednictvím sirény zazní varovný signál "Všeobecná výstraha", znamená to, že:
A) Je potřeba nic nedělat a vyčkat na místě na další pokyny složek Integrovaného záchranného systému (IZS).
B) Hrozí nějaké nebezpečí a je potřeba se ukrýt, nejlépe v nejbližší budově.

C) Pokud je neděle, jde o zkoušku sirén.
D) Jde o signál pro hasiče.

10. Jak po sobě následují stupně povodňové aktivity?
A) Stav pohotovosti, stav ohrožení, stav bdělosti.
B) Stav ohrožení, stav bdělosti, stav pohotovosti.
C) Stav bdělosti, stav pohotovosti, stav ohrožení.

11. Jak poznáte, že se mohou blížit přívalové deště?
A) Je oblačno, střídavě svítí sluníčko a střídavě je zataženo.
B) Mraky jsou nízko nad terénem, jsou vidět světelné záblesky, ale není slyšet hlasité hřmění.
C) Na obloze se rychle pohybují světlé mraky, vlaštovky létají nízko nad zemí.

12. Mezi zvláštní povodně patří povodně způsobené:
A) Letními lijáky.
B) Jarním táním ledu.
C) Protržením hráze.
D) Zimními pohyby ker v korytech řek.

13. Proč jsou přívalové povodně nebezpečné?
A) Hrozí prochladnutí, voda je příliš studená.
B) Jsou rychlé, prudké a nečekané.
C) Nebezpečné nejsou. Jak rychle přijdou, tak rychle zase odejdou.

14. Přecházíš-li zaplavené území:
A) Nepřecházím v místech, kde je voda hlubší než do výše kolen.
B) Jsem-li plavec, území kdekoliv přeplavu.
C) Nafouknu si matraci a plavu na ní.

15. Zůstane-li při povodni auto stát ve vodě a ty jsi uvnitř, co uděláš?
A) Počkám v něm do příjezdu policie.
B) Ihned auto opustím.
C) Počkám v něm do příjezdu hasičů.
D) Utěsním okna a dveře a počkám v autě do doby, než voda opadne.

16. Je-li vyhlášen stav ohrožení povodní a máš-li ještě čas, spolu s rodinou si:
A) Popovídáte o vzniklé situaci.

B) Zapnete televizor a sledujete, co se děje jinde ve světě.
C) Připravíte evakuační zavazadlo a připravíte se k případné evakuaci.

17. Základní složky integrovaného záchranného systému jsou:
A) Poštovní doručovatelky, řidiči autobusů, ministr zdravotnictví.
B) Hasičský záchranný sbor ČR, Policie ČR, Jednotky požární ochrany, Zdravotnická záchranná služba.
C) Prezident ČR, bezpečnostní technik, požární preventiva.

18. „Všeobecná výstraha“ je název pro:
A) Nouzový signál.
B) Výjimečný signál.
C) Varovný signál.
D) SOS signál.

19. Čím je lesní požár nebezpečný?
A) Je mezi stromy špatně vidět.
B) Není tam signál, abych zavolal pomoc.
C) Rychle se šíří a je k němu špatný přístup.

20. Jakým způsobem jsou značeny únikové cesty?
A) Červenými cedulkami s šipkami.
B) Modrými cedulkami se symbolem červeného kříže.
C) Zelenými cedulkami se šipkami a s postavou člověka.

21. Najdi správné tvrzení:
A) Při požáru se mohu schovat do skříně nebo pod postel.
B) Pokud cítím plyn, mohu rozsvítit.
C) Do hořícího domu se nikdy nevracím, mohl bych ohrozit svůj život.

22. V případě velkého požáru, při kterém hrozí bezprostřední ohrožení zdraví a životů:
A) Pokusím se ho uhasit sám a pak teprve zavolám hasiče.
B) Odejdu do bezpečné vzdálenosti, přivolám pomoc dospělé osoby nebo sám ohlásím požár hasičům.
C) Nevšímám si ho, uteču a nikomu nic neřeknu.
D) Zavolám hasiče a vrátím se do hořícího domu pro pejska.

23. Sněhové hasicí přístroje (CO_2):
A) Jsou vhodné pro hašení všech druhů požáru, mohou způsobit omrzliny.
B) Nemohou způsobit omrzliny, jsou vhodné pouze k hašení dřeva.
C) Nejsou vhodné pro hašení PVC, jsou vhodné pouze k hašení elektrických zařízení.
D) Zabraňují přístupu kyslíku k ohni, nemohou způsobit omrzliny.

24. Vodní hasicí přístroje se nepoužívají k hašení:
A)Textilu.
B) Papíru.
C) Elektrických zařízení pod proudem a elektrických rozvodů.
D) Dřeva.

25. Co jsou to živelní pohromy?
A) Nepořádek, který vznikne po stavbě domu.
B) Mimořádné události způsobené žáky jejich nevhodným chováním.
C) Mimořádné události způsobené přírodou.

26. Kdo tě na blížící se vichřici upozorní nejpřesněji?
A) Nikdo, protože vichřice přichází vždy nečekaně.
B) Meteorologové ve zpravodajství o počasí.
C) Zprávu o blížící se vichřici dostaneme vždy písemně poštou.

27. Pokud je vyhlášena evakuace školy a vy nejste ve třídě, co uděláš?
A) Okamžitě opustím školu a utíkám domů.
B) Okamžitě se vrátím do třídy a počkám na učitele.
C) Schovám se do tělocvičny.

28. Pokud tě začne v místnosti pálit kůže nebo oči nebo ucítíš nějaký zápach:
A) Zakryji si něčím obličej a urychleně ten prostor opustím.
B) Jdu se podívat blíže, co se děje.
C) Neudělám nic a počkám, až přijede pomoc.

29. Pokud v tvojí blízkosti unikne větší množství nebezpečné látky:
A) Jdu se podívat blíže, co se stalo.
B) Neudělám nic.
C) Nepřibližuji se, odejdu do bezpečné vzdálenosti a zavolám pomoc.

30. Pokud zní siréna přerušovaně po dobu jedné minuty, co uděláš?
A) Jdu se schovat do sklepa. Hrozí nebezpečí.
B) Nic. Je to signál požárního poplachu pro hasiče. Bezprostředně se mě netýká.
C) Nic. Jedná se pouze o zkoušku sirény.
D) Jdu na určené místo. Jedná se o varování pro všechny obyvatele.

31. V lese se pohybují zvířata i lidé. Kdo před případným požárem dokáže vždy uniknout?
A) Zvířata, protože jsou rychlejší než člověk.
B) Lidé, protože jsou chytřejší a dokážou najít bezpečnou cestu z lesa.
C) Nikdo. Požár se může šířit velice rychle a může všechny obklíčit.

32. Co uděláš, začne-li se někdo ve tvém okolí dusit a přestane dýchat?
A) Položím jej na břicho.
B) Otevřu všechna okna.
C) Ihned přivolám lékařskou pomoc na lince 155 a zahájím resuscitaci.

33. Jak poznáš zástavu dechu?
A) Hrudník se nepravidelně zvedá, oči se rychle pohybují.
B) Hrudník se nezvedá, necítím ani neslyším dech.
C) Studené ruce, horké čelo, zavřené oči.

34. Jak poznáš zástavu krevního oběhu?
A) Nehmatatelný tep na tepnách.
B) Teplé ruce.

C) Teplé nohy.
D) Rozpálené čelo.

35. Jak poznáš tepenné krvácení?
A) Krev kape a je jasně červená.
B) Krev vytéká a je tmavě červená.
C) Krev vystřikuje, pulsuje a je jasně červená.

36. Jak se jmenuje poloha, která se používá při bezvědomí v případě, že člověk dýchá a funguje mu krevní oběh?
A) Zotavovací.
B) Protišoková.
C) Autotransfuzní

37. Jak se projevuje člověk v bezvědomí?
A) V záchvatu bezvědomí křičí a škube sebou.
B) Leží na zemi, nereaguje na vnější podněty a má zcela povolené svaly.
C) Leží na zemi a někdy křičí.
D) Leží na zemi, nekomunikuje a pouze se rozhlíží kolem sebe.

38. Jaké příznaky se zpravidla objevují u otřesu mozku? Vyber skupinu, kde jsou všechny možnosti správné.
A) Bolest hlavy, zvýšená aktivita, silný kašel.
B) Zvracení, agresivita, lenost.
C) Krátké bezvědomí, závratě, ospalost, bolest hlavy.

39. V čem pomáhá zotavovací poloha?
A) V udržení volných dýchacích cest.
B) K zastavení krvácení.
C) K fixaci zlomené nohy.

Správné odpovědi:1C; 2B; 3D; 4C; 5B; 6B; 7B; 8C; 9B; 10C; 11B; 12C; 13B; 14A; 15B; 16C; 17B; 18C; 19C; 20C; 21C; 22B; 23A; 24C; 25C; 26B; 27B; 28A; 29C; 30B; 31C; 32C; 33B; 34A; 35C; 36A; 37B; 38C; 39A;

2.ročník

1. Definuj požár.
A) Je to proces, při kterém mezi sebou navzájem reagují hořlavá látka a oxidační prostředek.
B) Nekontrolovatelné a nežádoucí hoření.
C) Lidmi řízené a ohraničené hoření.

2. Do tzv. "Ohňového trojúhelníku" patří:
A) Zápalná teplota, dostatečné množství kyslíku a hořlavá látka.
B) Zápalná teplota, nehořlavá látka a dostatečné množství kyslíku.
C) Zápalná teplota, hořlavá látka a nedostatečné množství kyslíku.

3. Jaká preventivní a bezpečnostní opatření dodržujeme venku? Vyber možnost, kde jsou všechna tvrzení správná.
A) Rozděláváme oheň jen na místech k tomu určených a necháváme oheň bez dozoru.

B) Vhazujeme do ohně různé hořlavé látky a nenecháváme oheň bez dozoru.
C) Oheň rozděláváme jen na místech k tomu určených a nenecháváme oheň bez dozoru.

4. Jestliže je požár ještě malý a máš šanci ho uhasit, nebo alespoň udržet pod kontrolou:
A) Zakryji všechny hořlavé předměty, oheň nehasím a zavolám hasiče.
B) Nic neodstraňuji a oheň hasím vodou.
C) Odstraním z dosahu požáru všechny hořlavé předměty a snažím se požár uhasit nebo udržet pod kontrolou, vždy neprodleně zavolám hasiče a dbám na vlastní bezpečí.

5. Mezi časté příčiny vzniku požáru v domácnosti patří:
A) Neopatrná manipulace s předměty při vaření a nedbalost.
B) Nedbalost a dodržování bezpečnostních pravidel pro použití elektrospotřebičů.
C) Nesprávná manipulace s elektrospotřebiči a kontrola pojistek.

6. Mezi vysoce hořlavé látky patří (vyber celou správnou odpověď):
A) Ropné produkty a kovy.
B) PVC a kyseliny.
C) Ropné produkty a metan.
D) Zemní plyn a kovy.

7. Pokud se nacházíš v budově, kde hoří a kterou již nelze opustit:
A) Podlehnu panice a zmateně reaguji na vzniklou situaci.
B) Uzavřu se v utěsněné místnosti co nejblíže k požáru.
C) Uzavřu se v místnosti co nejdále od požáru, utěsním dveře a upozorním záchranáře na svoji přítomnost v budově.
D) Zablokuji únikové cesty.

8. Pokud bydlíš ve vyšším poschodí domu a hoří na schodišti:
A) Na nic nečekám a vyskočím z okna.
B) Počkám na příjezd hasičů, utěsním vchodové dveře bytu a vyvěsím prostěradlo z okna, aby o mně věděli.
C) I přes požár se snažím dostat po schodišti ven z domu.

9. Mezi časté příčiny požárů v domácnosti patří:
A) Kontrola svíček při jejich používání.
B) Neopatrná manipulace s otevřeným ohněm.
C) Neopatrná manipulace s předměty při vaření.

10. Proč zní každou první středu v měsíci ve 12. 00 hodin sirény nepřerušovaným tónem po dobu 140 vteřin?
A) Varují nás před nebezpečím.
B) Jedná se o zkoušku, zda všechny sirény fungují.
C) Svolávají hasiče na pravidelné cvičení.

11. Při evakuaci školy:
A) Je jedno, kdo s kým školu opouští.
B) Opouští žáci školu společně se svým učitelem, aby byl přehled o všech osobách.
C) Snažím se opustit školu jako první.

12. Co uděláš při otravě léky?
A) Podám postiženému dostatek tekutin.
B) Uložím postiženého do postele a nechám ho vyspat.
C) Ihned přivolám lékařskou pomoc a pokusím se zjistit druh léků, které otravu způsobily.
D) Vyvolám u postiženého zvracení a uložím ho do postele.

13. Co uděláš při poleptání oka?
A) Vypláchnu oko vodou od vnitřního koutku k vnějšímu.
B) Vypláchnu oko vodou od vnějšího koutku k vnitřnímu.
C) Budu oko mnout.
D) Na oko nebudu sahat.

14. Je-li někdo zasažen proudem nízkého napětí, co je potřeba udělat?
A) Vezmu ho za ruku a odvedu ho od elektrického proudu.
B) Pokusím se nohou odstranit elektrické kabely.
C) Přeruším kontakt postiženého s elektrickým proudem, nejlépe vypnutím hlavního jističe.

15. Kdo patří mezi hlavní složky integrovaného záchranného systému? Vyber možnost, která je celá správně.
A) Škola, městská hromadná doprava, hasiči.
B) Policie, zdravotní záchranáři, železničáři.
C) Policie, zdravotní záchranáři, hasiči.

16. Kdy hrozí bezprostřední ohrožení života?
A) Když není funkční jedna ledvina.
B) Když mi nefunguje pohybové ústrojí.
C) Když mám nefunkční smyslové orgány.
D) Když je nefunkční dýchání nebo krevní oběh.

17. Kdy se používá autotransfuzní poloha?
A) Pokud potřebujeme pacientovi zahřát končetiny.
B) Pokud potřebujeme dostat krev do životně důležitých orgánů.
C) Slouží k přípravě na umělé dýchání.

18. Při nehodách může dojít k otevřenému poranění břicha. Co je třeba udělat?
A) Překrýt ránu sterilním obvazem a ihned zavolat lékařskou pomoc.
B) Vyhřezlé orgány zatlačit zpět do dutiny břišní.
C) Strčit do rány ruku, aby rána nekrvácela a ihned zavolat pomoc.
D) Podat zraněnému hodně tekutin a zavolat lékaře.

19. Setkáš-li se s člověkem, který má epileptický záchvat:
A) Raději neudělám nic.

B) Zajistím mu dostatek tekutin.
C) Zajistím, aby si neublížil.

20. Uvidíš-li někoho se topit, co uděláš?
A) Zavolám někoho známého.
B) Házím kolem něj klacky, aby se měl čeho zachytit.
C) Jsem-li dobrý plavec, skočím pro něj a vytáhnu ho na břeh nebo ihned zavolám pomoc. Nikdy nepřeceňuji své síly.
D) Budu na něj křičet a radit mu, co má dělat a jak se dostane ke břehu.

21. Tonoucí je v bezvědomí. Co uděláš?
A) Počkám, až začne sám dýchat a pak zavolám odbornou pomoc.
B) Ihned zahájím resuscitaci a zavolám odbornou pomoc.
C) Přikryji ho dekou, aby mu nebyla zima.
D) Budu ho bouchat do zad, aby vyplivl vodu, a odvedu ho k lékaři.

22. Pokud se při požáru nacházíš v zakouřené místnosti:
A) Dám si roušku před ústa a zhluboka do ní dýchám, držím se při zemi.
B) Držím se u země, chráním si ústa a nos kusem látky a urychleně místnost opustím. V případě, že to není možné, zamezím dalšímu přístupu kouře a místnost vyvětrám.
C) Ústa si držím pevně dlaní a dýchám pouze nosem. Vylezu na skříň, protože jedovatý kouř klesá k zemi.

23. Jeden nebo více žáků úmyslně, většinou opakovaně týrá a zotročuje spolužáka či spolužáky a používá k tomu agresi a manipulaci. Co uděláš?

A) Nahlásím to učiteli, je to moje povinnost, je ohroženo zdraví i život spolužáka nebo spolužáků.

B) Nebudu se do toho plést, není to moje věc.

C) Dám najevo svůj nesouhlas, ale dál se do záležitostí nepletu.

24. Může šikana nebo jiné duševní násilí způsobit smrt?

A) NE, nemůže, nejde o fyzické násilí.

B) NE, může způsobit pouze duševní trauma.

C) ANO, může dovést oběť až k sebevraždě.

25. Při užívání tzv. tvrdých drog je zdraví a život ohrožen:

A) Jen když jsou užívány pravidelně, minimálně 1 týdně.

B) Někdy i po několika užití.

C) Vždy i při prvním užití. Nikdy nevíme, jak náš organismus zareaguje na danou drogu.

26. Jak se odráží užívání drog na psychice uživatele?

A) U uživatele se střídají stavy agrese a úzkostné a panické stavy.

B) Neprojevuje se u něj nijak.

C) U uživatele se projevuje zlepšené chování vůči osobám v okolí.

Správné odpovědi:1B; 2A; 3C; 4C; 5A; 6C; 7C; 8B; 9C; 10B; 11B; 12C; 13A; 14C; 15C; 16D; 17B; 18A; 19C; 20C; 21B; 22B; 23A; 24C; 25C; 26A

2. ročník

1. Civilní obyvatelstvo je:
A) Častým cílem teroristických útoků.
B) Ojedinělým cílem teroristických útoků.
C) Jediným cílem teroristických útoků.
D) Výjimečným cílem teroristických útoků.

2. Co chtějí docílit teroristé svými útoky?
A) Aby počet obětí teroristického činu byl co nejvyšší.
B) Aby útokem získali co nejvíce peněz.
C) Aby vzbudili v lidech strach, nejistotu a dosáhli tak určitých politických cílů.

3. S teroristickým útokem se můžete setkat:
A) Pouze jsem-li na dovolené v rizikových státech.
B) Pouze pokud proti terorismu veřejně vystupuji nebo jsem-li členem nějaké politické strany.
C) Doma i v zahraničí. Kdekoliv.

4. V metru uvidíš, jak někdo pod sedačku odkládá balíček a odchází. Co uděláš?
A) Vezmu ho domů, kde ho rozbalím.
B) Hned na místě balíček rozbalím.
C) Vezmu ho a snažím se dohnat majitele.
D) Balíček nechám ležet na místě a informuji policii.

5. V případě nálezu podezřelého předmětu (zavazadla) v hromadném dopravním prostředku, v parku nebo jinde:
A) Podíváme se do něj pro zjištění podrobností a voláme linku 112.
B) S ním nikdy nemanipulujeme a voláme linku 158 nebo 112.
C) Voláme linku 115.
D) Snažíme se ho sami odstranit.

6. Mezi časté dopady požárů patří:
A) Nedbalost a ohrožení lidské života.
B) Havárie a úmyslné zapálení.
C) Ohrožení lidského zdraví a škody na majetku.
D) Škody na životním prostředí a nedbalost.

7. Mezi krizové situace nepatří:
A) Mimořádná událost, kdy je vyhlášen nouzový stav.
B) Mimořádná událost, kdy je vyhlášen stav ohrožení státu.
C) Mimořádná událost, kdy je vyhlášen stav nebezpečí.
D) Jakákoliv mimořádná událost.

8. Jak se může na člověku projevit působení toxické látky?
A) Slzení, kašel, pálení pokožky a zvracení.
B) Zvýšená aktivita, bolesti končetin a zvýšená chuť k jídlu.
C) Pocení, škytání a třes.

9. Jestliže dojde k havárii s únikem nebezpečných chemických látek, je prvořadou zásadou ochrany:
A) Nepřibližovat se k místu havárie a vyhledat úkryt v nejbližší možné budově, nejlépe ve vyšších patrech a na straně odvrácené od havárie, zavřít a utěsnit dveře, okna a další otvory, vypnou klimatizaci.
B) Okamžitě vyhledat vhodný sklepní prostor a ukrýt se v něm, neboť páry nebezpečných látek jsou většinou lehčí než vzduch a stoupají vzhůru.
C) Nepřibližovat se k místu havárie a vzdálit se do bezpečné vzdálenosti po směru větru od místa havárie.

10. Jestliže dojde v okolí k havárii s únikem nebezpečných látek a my se nacházíme v budově, můžeme se proti průniku par nebezpečné látky do budovy chránit:
A) Otevřením všech oken a dveří, neboť v první řadě je nezbytné důkladně vyvětrat.
B) Puštěním teplé vody ze všech vodovodních kohoutků, neboť uvolňující se vodní pára sráží plyny vnikající do místnosti.
C) Utěsněním všech dveří a oken lepicí páskou, vypnutím klimatizace a utěsněním dalších případných otvorů, neboť tak můžeme snížit množství vnikajícího plynu až desetkrát.

11. K úniku radioaktivních látek nemůže dojít při:
A) Přepravě radioaktivních látek.
B) Havárii atomové elektrárny.
C) Havárii ropné rafinerie.

12. Pokud se domníváš, že v místě, kde se pohybuješ, došlo k úniku nebezpečných látek, co uděláš?
A) Zhluboka se nadechnu, zavřu oči a čekám do příjezdu záchranářů.
B) Zadržím dech, přivřu oči a chráním si ústa a nos dlaní. Snažím se prostor co nejrychleji opustit.
C) Zavřu oči, zaujmu stabilizovanou polohu a volám o pomoc.

13. Proč je nebezpečné nechat běžet motor automobilu v uzavřeném prostoru?
A) Z výfuku unikají jedovaté látky a hrozí nám otrava a udušení.
B) Automobil má v uzavřeném prostoru velkou spotřebu.
C) Šířící se zápach může poškodit čichové buňky.

14. Uslyšíš-li varovný signál sirény upozorňující na havárii a ty jsi doma, jak se zachováš?
A) Vypnu ventilaci, otevřu okna, pustím rádio.

B) Zapnu ventilaci, utěsním okna a dveře, pustím si DVD.
C) Vypnu ventilaci, zavřu a utěsním okna a dveře, zapnu si televizi.

15. Jak pomůžeš, bude-li se někdo dusit?
A) Budu s postiženým chodit, aby se rozdýchal.
B) Položím jej na záda a přikryji dekou.
C) Pokusím se odstranit příčinu dušení a zajistit přívod vzduchu do těla. Pokud není možné příčinu dušení odstranit, ihned volám lékařskou pomoc na čísle 155.

16. Jak přesuneš pacienta metodou "doprovod"?
A) Vezmu ho za ruku a půjdu před ním.
B) Podepřu pacienta z boku zdravé strany a ruku dám kolem krku.
C) Vezmu pacienta na svá záda.

17. Jak zastavíš tepenné krvácení, pokud v ráně není žádný cizí předmět?
A) Stisknutím tepny 20 cm nad ranou.
B) Stisknutím tepny rukou pod ranou.
C) Stisknutím tepny rukou přímo v místě rány a přiložením tlakového obvazu.

18. Jaká jsou nejvhodnější místa pro zjišťování tepu?
A) Na dlani a chodidle.
B) Na čele a na rameni.
C) Tepna na přední části krku a nad zápěstím ruky.

19. Jaké je hlavní nebezpečí ztráty vědomí?
A) Člověk si nic nepamatuje.
B) Člověk neví, co se kolem něj děje.
C) Zapadnutí jazyka v důsledku uvolnění svalstva a následné udušení.

20. Jaké jsou projevy astmatického záchvatu?
A) Pomalé a klidné dýchání, horečka, třes rukou.
B) Rýma, zimnice, téměř neslyšné dýchání.
C) Pocit nedostatku vzduchu, kašel a sípavé dýchání.

21. Při otravě alkoholem nebo houbami:
A) Dám postiženému napít mléka a sníst suchý chléb.
B) Uložím postiženého do postele, aby se důkladně prospal.
C) Pokusím se u postiženého vyvolat zvracení a přivolám lékařskou pomoc.

22. Při zasažení člověka elektrickým proudem vysokého napětí:
A) Rychle odstraním dráty vysokého napětí a zahájím umělé dýchání.
B) Rychle poskytnu první pomoc.
C) Nikdy postiženému neposkytuji první pomoc, nepřibližuji se k němu a okamžitě volám 112 nebo 155.
D) Odtáhnu postiženého do bezpečí.

23. Ten kdo šikanuje, je téměř vždy:

A) Chytrý, cílevědomý, statečný.

B) Upřímný, přátelský, zábavný.

C) Nevyrovnaný, hloupý, zakomplexovaný, zbabělý.

Správné odpovědi:1A; 2C; 3C; 4D; 5B; 6C; 7D; 8A; 9A; 10C; 11C; 12B; 13A; 14C; 15C; 16B; 17C; 18C; 19C; 20C; 21C; 22C; 23C

3.ročník

1. Hurikány jsou:
A) Tropické bouře.
B) Polární bouře.
C) Přívalové deště.

2. K atmosférickým poruchám patří:
A) Kroupy a havárie.
B) Přívalové deště, blesky a extrémní sucho.
C) Extrémní mrazy a letecká katastrofa.

3. Mezi atmosférické poruchy patří:
A) Bouře, extrémní horka a silné mrazy.
B) Tornáda, elektrické jevy a havárie.
C) Silné mrazy, dopravní nehody a vichřice.

4. Mezi riziková místa a situace při bouři s blesky nepatří:
A) Vodní hladina a pobyt v uzavřeném automobilu.
B) Vyvýšená místa v krajině a pobyt v budově s bleskosvodem.
C) Pobyt v uzavřeném automobilu a pobyt v budově s bleskosvodem.
D) Pobyt v blízkosti velkých stromů a stožárů nebo na otevřené krajině.

5. Pokud tě bouřka zastihne v autě, co uděláš?
A) Zůstanu uvnitř, dveře i okna nechám zavřená.
B) Rychle vystoupím a utíkám pryč.
C) Zůstanu uvnitř a otevřu okna.

6. Vítr má několik stupňů intenzity. Jak jsou za sebou?
A) Vítr, vánek, vichřice, prudký vítr, orkán.
B) Bezvětří, prudký vítr, vánek, vichřice, orkán.
C) Vánek, vítr, prudký vítr, vichřice, orkán.

7. Zastihne-li tě tornádo v otevřené krajině:
A) Rukama si chráním hlavu a často měním směr běhu.
B) Rychle se snažím doběhnout ke stromu nebo sloupu a pevně ho chytnu.
C) Snažím se ukrýt v terénní prohlubni a rukama si chráním hlavu, hrudník a břicho.

8. Začalo zemětřesení a jsi v budově daleko od východu. Co bys neměl dělat?
A) Uhasit otevřený oheň.
B) Schovat se pod pevným stolem.
C) Přitisknout se k nosné stěně.
D) Běžet k oknu a voláním na sebe upozornit.

9. Mezi zásady správného chování při a po zemětřesení patří:
A) Zachování klidu a poskytnutí pomoci zraněným.
B) Nerespektování pokynů záchranářů a poskytnutí pomoci zraněným.
C) Respektování pokynů záchranářů a opětovné vnikání do poškozených budov.
D) Rizikové chování a sledování situace v médiích.

10. Pokud najdeš člověka uvězněného v závalu:
A) Ihned mu podám velké množství tekutiny.
B) Ihned ho začnu odhrabávat, riziko již žádné nehrozí.
C) Zavolám ihned pomoc, zraněného se snažím udržet při vědomí, povzbuzuji ho.

11. Pokud tě zemětřesení zastihne za jízdy autem, co uděláš?
A) Rychle upozorním řidiče, aby odjel co nejdále od epicentra.
B) Přesvědčím řidiče, aby zastavil na volném prostranství, a nebudeme vystupovat z auta.
C) Přesvědčím řidiče, aby zastavil, rychle z auta vystoupíme a poběžíme do nejbližší budovy.

12. Při otřesech, které tě zasáhnou v budově:
A) Vybíhám, i pokud jsem daleko od vchodu.
B) Tisknu se k nosným stěnám, popřípadě se schovám pod pevný stůl nebo postel.
C) Ukryji se ve výtahové šachtě.

13. Při zasažení lavinou:
A) Nedělám nic.
B) Snažím se udržet na jejím povrchu, roztáhnu ruce a nohy a začnu "plavat ".
C) Snažím se dostat do její hlubší části a pak se vyhrabávám.
D) Chráním si zejména končetiny zaujetím polohy "klubíčko".

14. Začalo zemětřesení, co uděláš?
A) Běžím se schovat do nejbližší budovy.
B) Jsem-li v budově, snažím se dostat na otevřené prostranství mimo budovu. Pokud je to již nebezpečné, schovám se pod pevný stůl, postel nebo mezi zárubně dveří nosné zdi uvnitř budovy (nosné zdi jsou zpravidla nejsilnější).

C) Vyběhnu před dům a držím se při zdi budovy.

15. Každý ze záchranářů má své číslo. Každé telefonní číslo je označeno písmenem. Vyber možnost, ve které jsou správná spojení. Hasiči 1, Policie 2, Zdravotní záchranáři 3, Městská policie 4. 155 A, 150 B, 156 C, 158 D.
A) 1C, 2D, 3B, 4A
B) 1B, 2D, 3A, 4C

C) 1B, 2A, 3C, 4D
D) 1A, 2B, 3C, 4D

16. V které části budovy je nejlepší se schovat, pokud dojde k havárii s únikem nebezpečných látek:
A) Na straně odvrácené od havárie, ve vyšším patře.
B) Na odvrácené straně ve sklepě.
C) Na straně směřující k havárii, ve sklepě.

17. Jak pomůžeš člověku při náhlém omdlení-kolapsu?
A) Posadím ho a zatřesu s ním.
B) Zajistím přívod čerstvého vzduchu, postiženého položím na záda a zvednu mu nohy. V případě, že se stav nezlepší, ihned volám záchranku na čísle 155.
C) Postiženého teple obleču a zavolám 155.
D) Snažím se mu vpravit do úst tekutiny.

18. Jak provedeš protišokovou polohu?
A) Položím pacienta na záda, dolní končetiny zvednu asi 30 cm nad zem a podložím.
B) Položím pacienta na záda a hlavu mu zvednu asi 30 cm nad zem.
C) Položím pacienta na záda a podložím mu břicho do výšky asi 30 cm nad zem.
D) Postiženého posadím.

19. Jak provedeš autotransfuzní polohu?
A) Položím pacienta na bok.
B) Posadím pacienta na židli.
C) Postavím pacienta a budu ho podpírat.
D) Položím pacienta na záda a zvednu mu ruce a nohy.

20. Jak přesuneš zraněného, u kterého mohlo dojít díky úrazu k poranění páteře?
A) Chytnu ho kolem ramen a pomalu s ním půjdu.
B) Chytnu ho za ruku a budu ho pomalu táhnout.
C) Budu ho držet za ruku a podpírat ho.
D) Jestliže není možné vyčkat na odbornou pomoc záchranářů, položíme ho opatrně na pevnou desku a na desce ho opatrně s dalšími osobami odneseme.

21. Jak zastavíš tepenné krvácení, pokud je v ráně pevně uvízlý cizí předmět?
A) Za každou cenu vyndám cizí předmět a rukou krvácení zastavím.
B) Stisknu tepnu nad ranou v nejbližším tlakovém bodě a přiložím tlakový obvaz.
C) Takové krvácení nezastavuji a přivolám lékaře.

22. Jaká je správná první pomoc při bezvědomí?
A) Otočím postiženého na záda, zajistím průchodnost dýchacích cest, zkontroluji dech a činnost krevního oběhu a v případě, že postižený dýchá, uložím ho do zotavovací polohy a přivolám lékaře. V případě, že postižený nedýchá, zahájím resuscitaci. V případě silného krvácení zastavím krvácení. V každém případě zajistím pomoc na lince 155.
B) Okamžitě přivolám lékaře a počkám u postiženého, než přijede.
C) Postiženého se snažím posadit, přikryji ho, zajistím dostatek tekutin a jídla, přivolám

lékaře.
D) Přetočím postiženého na břicho.

23. Jaké jsou příznaky hypoglykémie?
A) Nevolnost, slabost, třes končetin, změna chování, bezvědomí.
B) Zvýšená tělesná aktivita a síla.
C) Pláč, kašel, smutek.

24. Jaké jsou příznaky šoku?
A) Zvýšený tep, bledá kůže, studený pot, pomalé reakce a postupná ztráta vědomí.
B) Horké čelo, rychlé pohyby těla, červená kůže.
C) Zvýšená aktivita, bolesti končetin.

25. Při řezání dříví si tatínek uřízl ruku. Co je třeba udělat s odříznutou částí ruky?
A) Nechat ji na místě úrazu a odjet do nemocnice.
B) Strčit uříznutou ruku do tašky a pospíchat se zraněným do nemocnice.
C) Přiložit ruku zpět na místo a obvázat obvazem.
D) Obvázat ji sterilní gázou, dát ji do pytlíku a ten dát ještě do jednoho pytlíku s ledem a spolu se zraněným dopravit do nemocnice.

26. Pokud vznikne požár:
A) Nikdy se ho nesnažím uhasit, každý požár mne ohrožuje.
B) Za každou cenu se ho snažím uhasit, abych zabránil škodám.
C) Snažím se požár hasit pouze v případě, že nejsem požárem bezprostředně ohrožen. Vždy ale volám neprodleně hasiče.

Správné odpovědi:1A; 2B; 3A; 4C; 5A; 6C; 7C; 8D; 9A; 10C; 11B; 12B; 13B; 14B; 15B; 16A; 17B; 18A; 19D; 20D; 21B; 22A; 23A; 24A; 25D; 26C